

ЕВРОПАЛЫК ЭКОНОМИКАЛЫК КОМИССИЯ

ЭАТ КОНВЕНЦИЯСЫ БОЮНЧА МААЛЫМДАМА

ЭАТ КИТЕПЧЕСИН КОЛДОНУУ МЕНЕН ЭЛ АРАЛЫК ЖҮК ТАШУУ ЖӨНҮНДӨ
БАЖЫЛЫК КОНВЕНЦИЯ
(ЭАТ КОНВЕНЦИЯСЫ, 1975-ж.)

Он биринчи кайра каралган басылышы

Бириккен Улуттар Уюму
Нью-Йорк жана Женева, 2018-ж

ЭСКЕРТҮҮ

ЭАТ Конвенциясынын депозитарийинде – БУУнун Генералдык катчысында сакталган текст гана ЭАТ Конвенциясынын расмий тексти болуп саналат. Ошондуктан ЭАТ Конвенциясынын Келишүүчү тараптарына улуттук мыйзамдарды даярдоодо бул басылышты эмес, дал ошол текстти негизге алуу сунуш кылынат.

Бул басылышта колдонулган белгилөөлөр жана материалдын чечмелениши Бириккен Улуттар Уюмунун Катчылыгы тараптан өлкөнүн, аймактын, шаардын же райондун, же алардын бийликтеринин укуктук макамына байланыштуу, же алардын чек араларын делимитациялоого байланыштуу эч кандай пикир чагылдырууну билдирбейт.

ЭАТ Маалымдамасынын мурдагы кайра каралган басылыштары төмөнкүдөй символдорго ээ:

- ECE/TRANS/TIR/1 – Биринчи кайра каралган басылыш, 1989-жылдагы;
- ECE/TRANS/TIR/2 – Экинчи кайра каралган басылыш, 1991-жылдагы;
- ECE/TRANS/TIR/3 – Үчүнчү кайра каралган басылыш, 1993-жылдагы;
- ECE/TRANS/TIR/4 – Төртүнчү кайра каралган басылыш, 1995-жылдагы;
- ECE/TRANS/TIR/5 – Бешинчи кайра каралган басылыш, 1999-жылдагы;
- ECE/TRANS/TIR/6 – Алтынчы кайра каралган басылыш, 2002-жылдагы;
- ECE/TRANS/TIR/6/Rev.1 – Жетинчи кайра каралган басылыш, 2005-жылдагы;
- ECE/TRANS/TIR/6/Rev.8– Сегизинчи кайра каралган басылыш, 2007-жылдагы;
- ECE/TRANS/TIR/6/Rev.9 – Тогузунчу кайра каралган басылыш, 2010-жылдагы;
- ECE/TRANS/TIR/6/Rev.10 – Онунчу кайра каралган басылыш, 2013-жылдагы.

ECE/TRANS/TIR/6/Rev.11

ЭАТ¹ КОНВЕНЦИЯСЫ БОЮНЧА МААЛЫМДАМА

Бул басылыш 1975-жылкы ЭАТ Конвенциясынын Административдик комитетинин өзүнүн алтынчы сессиясында кабыл алынган өтүнүчү боюнча Бириккен Улуттар Уюмунун Европалык экономикалык комиссиясынын (мындан ары – БУУ ЕЭК) катчылыгы жана ЭАТтын катчылыгы менен биргеликте даярдалды. Комитеттин пикири боюнча, мындай басылыш 1975-жылкы ЭАТ Конвенциясынын текстин, айрым жоболордун мазмунун чечмелеген комментарийлерди жана бажы органдары үчүн да, ташуучулар үчүн да зарыл болгон башка маалыматтарды камтууга тийиш.

- 1975-жылкы ЭАТ Конвенциясы боюнча Маалымдаманын бул редакциясы 2013-жылдагы басылышты алмаштырат жана үч негизги бөлүмдөн турат.

- Биринчи бөлүм ЭАТ тутумунун сүрөттөлүшүн, анын колдонулушунун географиялык аймагын, административдик түзүмүн, максатын жана иштөө принциптерин камтыйт.

- Экинчи бөлүм 1975-жылкы ЭАТ Конвенциясынын 1-июль, 2018-жылга карата абалындагы толук текстин камтыйт. Бул бөлүктүн түзүлүшү 1975-жылкы ЭАТ Конвенциясынын түзүлүшүнө негизинен шайкеш келет, бирок Конвенциянын 6-тиркемесинде жана 7-тиркемесинин III бөлүгүндө камтылган түшүндүрмө каттар (6-тиркемедеги жана 7-тиркеме, III бөлүктөгү сүрөттөрдөн тышкары) алар тиешелүү болгон Конвенциянын жоболору менен чогуу жайгаштырылды.

- Ушундай эле принцип менен Конвенциянын жоболоруна комментарийлер да жайгаштырылды. 1975-жылкы ЭАТ Конвенциясына комментарийлер бардык Келишүүчү тараптар үчүн аткарылууга милдеттүү эмес экенин белгилей кетүү зарыл, бирок алар Конвенцияны бирдей багытта түшүнүү жана колдонуу үчүн маанилүү, анткени алар 1975-жылкы ЭАТ Конвенциясынын Административдик комитетинин жана БУУ ЕЭКтин унаага байланышкан бажылык маселелер боюнча Жумушчу тобунун ар бир келтирилген комментарий боюнча пикирин чагылдырат.

- Үчүнчү бөлүм 1975-жылкы ЭАТ Конвенциясын колдонуу боюнча маалыматтарды камтыйт жана ЭАТка байланыштуу кабыл алынган резолюцияларды жана сунуштарды, оптималдуу практиканын мисалдарын, ошондой эле компетенттүү органдар менен улуттук кепилдөөчү бирикмелердин ортосунда түзүлүүчү макулдашуулардын жана уруксаттардын мисалдарын камтыйт. Бул бөлүктүн аягында талаптагыдай толтурулган ЭАТ китепчесинин үлгүсү, ошондой эле ЭАТ китепчесин колдонуунун оптималдуу практикасы келтирилет.

¹ «ЭАТ» «эл аралык автоунаада ташуулар» дегенди билдирет.

МАЗМУНУ

1. ЭАТ – бажылык транзиттин тутуму.....	1
1.1. Киришүү.....	1
1.1.1. Түзүлүш тарыхы.....	1
1.1.2. Иштөө зонасы	2
1.1.3. ЭАТ Конвенциясынын өнүгүшү.....	2
1.1.4. Арналышы жана артыкчылыктары	3
1.2. ЭАТ тутумунун принциптери.....	4
1.2.1. Унаа каражаттарына жана контейнерлерге ташууга уруксат берүү...	5
1.2.2. Кепилдиктердин эл аралык тутуму.....	6
1.2.3. ЭАТ китепчеси.....	7
1.2.4. Бажылык көзөмөлдүн чараларын эл аралык таануу.....	7
1.2.5. ЭАТ тутумунан көзөмөлдөнүүчү пайдалануу.....	8
1.3. ЭАТ Конвенциясынын уюмдук түзүмү.....	9
1.3.1. ЭАТ Конвенциясынын Административдик комитети.....	11
1.3.2. ЭАТтын Аткаруучу кеңеши (ЭАТАК)	
1.3.3. БУУ ЕЭКтин унаа менен байланышкан бажылык маселелер боюнча Жумушчу тобу (WP.30).....	11
1.4. ЭАТ тутумунун иштөө принциптери.....	12
1.5. ЭАТ тутумунун келечеги.....	14
1.5.1. ЭАТ тутумунун бүткүл дүйнөдө колдонулушу.....	14
1.5.2. ЭАТ тутуму жана маалыматты электрондук иштетүү.....	14
1.6. Корутунду.....	16
1.7. ЭАТ тутуму жөнүндө маалыматты кайдан алууга болот.....	16
1.8. Берилген ЭАТ китепчелеринин саны.....	17
1.9. ЭАТ тутумуна катышкан ар кыл тараптардын ролу жана милдеттери..	19
1.9.1. Өкмөттүн милдеттери (толук эмес тизмек).....	19
1.9.2. Улуттук кепилдөөчү бирикменин ролу жана милдеттери (толук эмес тизмек).....	21
1.9.3. Ташуучунун милдеттери (толук эмес тизмек).....	22
1.9.4. Эл аралык уюмдун (азыркы учурда – ЭАУБ) ролу жана милдеттери (толук эмес тизмек).....	22
1.9.5. ЭАТ Аткаруу кеңешинин жана ЭАТ катчысынын ролу жана милдеттери (толук эмес тизмек).....	24
2. 1975-жылкы ЭАТ Конвенциясы	26
2.1. 1975-жылкы ЭАТ Конвенциясынын тексти (түшүндүрмө каттары жана комментарийлери менен).....	28

2.2. 1975-жылкы ЭАТ Конвенциясынын тиркемелери (түшүндүрмө каттары жана комментарийлери менен).....	79
1-Тиркеме. ЭАТ китепчесинин модели.....	80
2-Тиркеме. Бажылык мөөрдүн жана пломбанын алдында эл аралык жүк ташууларды жүргүзгөн автоунаа каражаттарына карата колдонулуучу техникалык шарттарга байланышкан эрежелер.....	103
3-тиркеме. 2-тиркемеде берилген эрежелерде каралган техникалык талаптарга жооп берүүчү автоунаа каражаттарына уруксат берүү процедурасы..	151
4-тиркеме. Автоунаа каражатынын уруксат күбөлүгүнүн үлгүсү.....	155
5-тиркеме. ЭАТ тактачасы.....	161
6-тиркеме. Түшүндүрмө каттар.....	163
7-тиркеме. Контейнерлерге уруксат берүүгө тиешелүү тиркеме.....	171
I бөлүк жана сүрөттөр.....	171
II бөлүк жана кошумчалар.....	201
III бөлүк. Түшүндүрмө каттар жана сүрөттөр.....	212
8-тиркеме. ЭАТ Административдик комитетинин жана Аткаруучу кеңешинин курамы, функциялары жана процедуранын эрежелери.....	214
9-тиркеме. ЭАТ процедурасынан колдонууга уруксат.....	221
I бөлүк. Бирикмелерге ЭАТ китепчелерин берүүгө жана кепилдик берүүчү катары аракет кылууга уруксат берүү.....	221
II бөлүк. Физикалык жана юридикалык жактарга ЭАТ китепчелерин колдонууга уруксат берүү.....	225
III бөлүк. 6-беренедө аталган эл аралык уюмга кепилдиктердин эл аралык тутумун натыйжалуу уюштуруу жана иштетүү үчүн, ошондой эле ЭАТ китепчелерин басып чыгаруу жана таратуу үчүн жооп берүүгө уруксат берүү...	231
10-тиркеме. Келишүүчү тараптар тарабынан ыйгарым укуктуу бирикмелерге (42-тер беренесине ылайык) жана эл аралык уюмга (6.2-бис беренесине ылайык) тапшырылуучу маалымат.....	236
3. ЭАТ Конвенциясынын Келишүүчү тараптары.....	239
4. 1975-жылкы ЭАТ Конвенциясына тиешелүү резолюциялар жана сунуштар №49 резолюция.....	242
Сунуш: Жүктөрдүн ГТ кодун ЭАТ китепчесине киргизүү.....	246
Сунуш: Бузуктуктар жөнүндө белгилөөлөрдү уруксат күбөлүгүнө кийирүү үчүн кодук тутумду киргизүү.....	248
5. Оптималдуу практиканын мисалдары.....	256
5.1. Киришүү.....	256
5.2. ЭАТ операциясын токтотуу процедурасы.....	256
5.3. ЭАТ операциясын аяктоо процедурасы.....	257
5.4. Издөөнүн жана төлөмдү өндүрүүнүн процедурасы.....	259
5.5. ЭАТ операциясынын аяктабаганы боюнча дооматтарды негиздөө үчүн документтердин тизмеси.....	268
5.6. Аралык бажылар ЭАТ ташуусуна байланыштуу талап кыла ала турган ЭАТ китепчесинен башка маалыматтар жана документация.....	269
5.7. Улуттук компетенттүү органдар менен улуттук кепилдөөчү бирикмелердин ортосундагы кат алышууну жакшыртуу боюнча сунуштар...	269

5.8. 38-беренени колдонууга байланышкан оптималдуу практиканын мисалы.....	275
5.9. 39 жана 40-беренелерди колдонууга байланышкан оптималдуу практиканын мисалы.....	280
5.10. 9-тиркеменин II бөлүгүн колдонууга байланышкан оптималдуу практиканын мисалы.....	287
5.11. ЭАТ китепчелерин колдонууга көзөмөл жүргүзүүнүн Конвенциянын 10-тиркемесинде каралган электрондук маалымат алмашууга негизделген көзөмөл тутумун колдонуунун сунушталган практикасы.....	291
5.12. Келишүүчү тараптын аймагында кепилдиктин жарамдуулугун убактылуу токтотууга чейин колдонулуучу процедура.....	295
5.13. Келишүүчү тараптын аймагында кепилдиктин жарамдуулугун убактылуу токтотууга чейин колдонулуучу процедура.....	297
5.14. ЭАТТЫ интермодалдык ташуунун мисалы.....	298
6. Бирикмеге ЭАТ китепчелерин берүүгө жана кепилдик берүүчү катары аракет кылууга уруксат берүүнүн мисалы жана макулдашуунун мисалы.....	302
6.1. Бирикмеге ЭАТ китепчелерин берүүгө жана кепилдик берүүчү катары аракет кылууга уруксат берүүнүн мисалы.....	302
6.2. Макулдашуунун мисалы.....	304
7. ЭАТ китепчеси.....	308
7.1. Талаптагыдай толтурулган ЭАТ китепчесинин үлгүсү.....	308
7.2. ЭАТ китепчесин колдонуунун оптималдуу практикасы.....	323

1. ЭАТ – БАЖЫЛЫК ТРАНЗИТТИН ТУТУМУ

1.1. КИРИШҮҮ

1.1.1. ТҮЗҮЛҮШ ТАРЫХЫ

Батыш Европадан Борбордук Азияга чейин саякаттап көргөн ар бир адам ЭАТ транзиттик тутумун колдонгон жүк унааларына жана жарым чиркегичтерге тагылган TIR белгиси бар тактача менен тааныш. Айдоочулар, ташуучулар жана жүк жөнөтүүчүлөр үчүн бул ак жазуусу бар көк тактача жана ал билдирген транзитти жөнөкөйлөтүү процедурасы эл аралык ташууларды жеңилдетүүчү жана тездетүүчү өзүнчө бир өткөрмө болуп саналат.

ЭАТ транзиттик тутумун түзүүнүн үстүндөгү иштер БУУ ЕЭКтин колдоосу алдында Экинчи дүйнөлүк согуш аяктагандан көп өтпөй башталган. 1949-жылы бир нече Европа өлкөсү биринчи ЭАТ Макулдашуусуна кол коюшкан. Бул регионалдык Макулдашуунун ийгилиги 1959-жылы БУУ ЕЭКтин Ички унаа боюнча комитетинин ЭАТ Конвенциясынын биринчи редакциясын кабыл алуусун шарттаган, ал 1960-жылы күчүнө кирген. Биринчи ЭАТ Конвенциясы 1975-жылы аны колдонуу процессинде топтолгон тажрыйбаны, техникалык жетишкендиктерди, бажылык жана унаалык эрежелердин өзгөрүүлөрүн эске алуу менен кайра иштелип чыккан. 1975-жылы кайра каралган ЭАТ Конвенциясы 1978-жылы күчүнө кирген.

Бириккен Улуттар Уюмунун мүчө-мамлекеттери 2015-жылы кабыл алган туруктуу өнүгүү аймагындагы күн тартибинин фонунда ЭАТ тутумунун актуалдуулугу бүгүнкү күнү мурункудай эле өтө маанилүү бойдон калууда. Коопсуздук жана иштөөнү жеңилдетүү аспектилеринин ортосундагы тең салмакты камсыздоочу ЭАТ тутуму туруктуу өнүгүү аймагындагы максаттарга жетүүгө олуттуу салым кошо алат, биринчи кезекте бул 9-Максатка (индустриалдаштыруу, инновациялар жана инфратүзүм), 12-Максатка (туруктуу керектөө жана өндүрүү) жана 17-Максатка (максаттарга жетүү үчүн өнөктөштүк) тиешелүү. ЭАТ процедурасы сыяктуу чек арадан өтүүнүн макулдашылган процедуралары инфратүзүмдүк долбоорлордун мүмкүнчүлүктөрүн пайдалуу колдонуу үчүн маанилүү. Андан тышкары, натыйжалуу жана ишенимдүү эл аралык транзит товар жеткирүүнүн глобалдык чынжырын өркүндөтүүгө гана көмөктөшпөстөн, чек арадан өтүү пункттарында баалуу ресурстарды коротуунун алдын алууга мүмкүндүк берет. Эгер ЭАТ тутумун киргизүү мамлекеттик жана жеке секторлордун ортосундагы ачык-айкын жана ишенимдүү өнөктөштүк байланыштарга негизделбесе, эч качан жүзөгө ашмак эмес.

ЭАТ Конвенциясын ишке ашыруу өлкөлөргө 22-февраль, 2017-жылы күчүнө кирген Бүткүл дүйнөлүк соода уюмунун Соода процедураларын жөнөкөйлөтүү жөнүндө макулдашуусу (БДСУ СПЖМ) боюнча транзит менен байланышкан көптөгөн максаттарын аткарууга жардам бере алат. Маалыматтын болушу жана жарыяланышынан баштап бажылык администрациялардын ортосундагы, айрыкча транзиттин эркиндиги боюнча, кызматташтыкка чейин ЭАТ тутуму БДСУ СПЖМден келип чыгуучу транзитти жөнөкөйлөтүү боюнча милдеттенмелерди аткарууну камсыз кылуучу баалуу аспап катары карала алат жана каралууга тийиш.

Акырында, Бириккен Улуттар Уюмунун деңизге чыгуу мүмкүнчүлүгү жок эн аз өнүккөн, өнүгүп келе жаткан өлкөлөр жана кичи аралдык өнүгүп келе жаткан өлкөлөр боюнча Жогорку өкүлүнүн кеңсеси ЭАТ тутумунун деңизге чыгууга мүмкүнчүлүгү жок өнүгүп келе жаткан өлкөлөр үчүн 2014-2024-жылдардагы он

жылдыкка карата аракеттердин Вена программасынын максаттарына ылайык келген потенциалын тааныган. ЭАТ Конвенциясын ишке ашыруу деңизге чыгууга мүмкүнчүлүгү жок өлкөлөрдү “куркактык боюнча байланышкан” өлкөлөргө айлантууда маанилүү роль ойной алат да, ушуну менен, алардын соода потенциалын олуттуу ачып бере алат.

1.1.2. ИШТӨӨ ЗОНАСЫ

Азыркы мезгилде ЭАТ Конвенциясы Европа Биримдигин (ЕБ) кошкондо 73 Келишүүчү тарапты камтыйт. Анын иштөө зонасы Евразия континентинин олуттуу бөлүгүн камтып, Түндүк Африкага чейин созулат, Түндүк жана Түштүк Америкада да Келишүүчү тараптарга ээ. Кытай, Индия, Пакистан, Палестина мамлекети жана Катар Конвенцияга жакында кошулган өлкөлөр болуп саналат. 60 өлкөнүн аймагында ЭАТ процедурасын колдонуу менен ташуулар жүргүзүлөт, ошол эле учурда Конвенцияга акыркы кошулган өлкөлөр жакынкы келечекте мындай ташууларды жүргүзө баштаары күтүлүүдө. ЭАТ Конвенциясынын Келишүүчү тараптарынын толук тизмеси, ошондой эле аймагында ЭАТ процедурасын колдонуу менен ташуулар жүргүзүлүшү мүмкүн болгон өлкөлөрдүн тизмеси 3-бөлүмдө берилет.

Азиянын, Африканын жана Латын Америкасынын көп өлкөлөрү ЭАТ тутумунун потенциалдуу артыкчылыктарын карап чыгышууда же өздөрүнүн Конвенцияга кошулууга кызыкдарлыгын билдиришкен.

Көптөгөн жылдар өткөндөн кийин ЭАТ Конвенциясы өзүн эң пайдалуу эл аралык унаалык конвенциялардын бири катары көрсөтүү менен чектелбестен, бир кыйла регионалдык транзиттик тутумдар үчүн шыктандыруучу үлгү болуп бере алды, ошентип, ЭАТ Конвенциясына кошулбаган өлкөлөрдөгү эл аралык ташууларды жөнөкөйлөтүүгө көмөктөшө алды.

ЭАТ транзиттик тутумунун туруктуу ийгилиги ЭАТ режиминин ушул бөлүмдө сүрөттөлүүчү бир катар өзгөчөлүктөрү менен түшүндүрүлөт, ал өзгөчөлүктөр ташуучуларга жана бажы органдарына товарларды эл аралык ташуу үчүн бажылык транзиттин жөнөкөй, ийкемдүү, үнөмдүү жана коопсуз процедурасын сунуш кылат.

1.1.3. ЭАТ КОНВЕНЦИЯСЫНЫН ӨНҮГҮШҮ

1975-жылдан бери ЭАТ Конвенциясына болжол менен отуз төрт жолу өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилген. 1995-жылы БУУ ЕЭКтин унаа маселелерине байланышкан бажылык маселелер боюнча Жумушчу тобу (WP.30) эксперттердин бир нече тобунун колдоосу менен ЭАТ тутумун масштабдуу кайра карап чыгуу боюнча ишти баштаган.

1997-жылы ийгиликтүү аяктаган ЭАТты кайра карап чыгуу процессинин I этабы 17-февраль, 1999-жылы Конвенциянын бардык Келишүүчү тараптарында күчүнө кирген. Бул түзөтүүлөр ташуучулар үчүн ЭАТ тутумунан көзөмөлдөнүүчү колдонууну, ошондой эле ЭАТ китепчесин берүүчү улуттук кепилдөөчү бирикмелерди түзүүнүн шарттарын (9-тиркеме, I жана II бөлүктөр) камтыган. Кайра карап чыгуу процессинин I этабы кепилдиктердин эл аралык тутумунун ишине ачыктык киргизди жана ЭАТтын Аткаруу кеңешин (ЭАТАК) – өкмөт аралык көзөмөлдөөчү органды түзүүгө алып келди.

ЭАТ Конвенциясына түзөтүүлөрдүн экинчи топтому (кайра карап чыгуу процессинин II этабы) 12-май, 2002-жылы күчүнө кирди. Бул түзөтүүлөр бажы органдарынын, ташуучулардын жана Административдик комитеттин уруксаты менен кепилдиктердин эл аралык тутумун натыйжалуу уюштуруу жана иштетүү үчүн

жоопкерчилик кошумча жүктөлгөн эл аралык уюмдун юридикалык жана административдик милдеттерин ачык жана бир беткей аныктайт.

2000-жылы ЭАТ процедурасын кайра карап чыгуу процессинин III этабынын үстүндө иштер башталган. Бул этаптын максаттарынын ичинде ЭАТ тутумуна маалыматтарды иштетүүнүн заманбап электрондук технологияларын негизги принциптерди өзгөртпөстөн киргизүү жана жакында болуп өткөн Конвенциянын юридикалык жана административдик түзүмүнүн жаңырышы бар.

12-август, 2006-жылы күчүнө кирген түзөтүүлөрдүн бири ЭАТ китепчесин колдонууга көзөмөлдүн эл аралык тутумун түзүүнү талап кылган, натыйжада ЭАТ ташуусунун токтотулушу көздөгөн орундун бажысы тарабынан электрондук түрдө тастыкталат (1975 ЭАТ Конвенциясынын 10-тиркемеси). Бул эл аралык көзөмөл тутумунун максаты – унаа тармагына жана ЭАТ кепилдик чынжырына ЭАТ режимин коммерциялык колдонуудагы тобокелдиктерди башкаруунун эң маанилүү аспабын тапшыруу жана бажы органдары колдонгон издөө процедураларын жөнөкөйлөтүү.

Кайра карап чыгуу процессинин III этабы аяктагандан кийин ЭАТ режими толук компьютерлештирилет жана ташуулардын, эл аралык сооданын жана бажылык администрациянын натыйжалуулугун жогорулатууга карата талаптардын күчөшүнө шайкеш болуу үчүн бардык мүмкүнчүлүктөргө ээ болот.

1.1.4. АРНАЛЫШЫ ЖАНА АРТЫКЧЫЛЫКТАРЫ

Бажылык транзиттин тутумдары эл аралык соода жүгүртүүдөгү жүктөрдү ташууну максималдуу жөнөкөйлөтүүгө жана бажы органдары талап кылган коопсуздукту жана кепилдиктерди камсыз кылууга арналган. Ар бир транзиттик тутумдун ийгиликтүү иштөөсүнүн зарыл шарты болуп анын эл аралык транзиттик ташуулардын бардык катышуучулары үчүн да, бажы органдарынын кызматкерлери үчүн да колдонууга жөнөкөйлүгү саналат. Ошондуктан бажы органдары менен ташуучулардын талаптарынын ортосундагы акыл-эстүү балансты колдоо зарыл.

Эл аралык транзиттик тутум болбосо, автоунаада эл аралык ташуунун жүрүшүндө транзит мамлекеттеринин бажы органдары ташылуучу жүктөргө улуттук мыйзамдарга жана транзиттик процедураларга ылайык талаптарды коюшат. Бул талаптар бири-биринен айырмаланышы мүмкүн, бирок көп учурда чек арадан өтүү учурунда жүктөрдү жана унаа каражаттарын кароону жана транзиттик жүктөрдү ташуунун эрежелери бузулган учурда мүмкүн болгон бюджеттин зыянын жабуу үчүн бажылык төлөмдөрдү (кепилдик, күрөө, депозит ж.б.) төлөөнү камсыздоону талап кылышат. Ар бир транзит мамлекетинде колдонулган мындай чаралар ташуучулардын олуттуу чыгымдарына, унаа каражаттарын кечиктирүүгө жана ишсиз турушуна алып барат.

ЭАТ тутуму ташуучулар дуушар болгон кыйынчылыктарды азайтуу, ошол эле учурда бажы органдарынын карамагына салттуу улуттук процедураларды алмаштырууга жөндөмдүү эл аралык көзөмөл тутумун сунуштоо жана ошону менен бирге ар бир мамлекетти жүктөрдүн мыйзамсыз киргизилишинен коргоо максатында түзүлгөн.

а) Бажылык органдар үчүн артыкчылыктар

ЭАТ процедурасы, шексиз түрдө, транзиттин улуттук процедурасынын адаттагы талаптарына салыштырмалуу бажылык транзиттин убактысын жана наркын кыскартууга мүмкүндүк берет. Ошол эле учурда ал көп эмгек сарпталуучу жана жабдуулар жагынан кымбат турган физикалык кароону транзиттин мамлекеттеринде жүргүзүүнүн зарылдыгынан куткарууга жана мындай көзөмөлдү жүктөөчү бөлүктүн

же контейнердин мөөрлөрүн, пломбаларын жана тышкы абалын текшерүү менен чектөөгө мүмкүндүк берет. Андан тышкары, улуттук кепилдиктерди колдонуу жана декларациялоонун улуттук тутумун пайдалануу зарылдыгы жоголот.

Бардык транзиттик операциялар бир документ – ЭАТ китепчеси боюнча жүргүзүлөрүн да белгилөө зарыл, бул бажы органдарына так эмес маалыматтарды берүү тобокелдигин олуттуу азайтат, ошондой эле эл аралык кепилдиктин барлыгын тастыктайт.

Шектенүүлөр пайда болсо, бажы органдары каалаган учурда жүктөрдү карай алышат жана, зарыл учурда, ЭАТ ташуусун убактылуу токтотууга жана/же улуттук мыйзамдарга ылайык чараларды көрүүгө укуктуу. ЭАТ Конвенциясынын катаал жоболорунан жана эл аралык ташууларды жөнөкөйлөтүүгө кызыкдарлыгынан улам мындай кийлигишүү өзгөчө учурларда орун алышы керек. Мунун натыйжасында бажы органдары стандарттык процедураларды минимумга түшүрө алышат жана өз ресурстарын тобокелдиктерди баалоого негизделген атайын тандама көзөмөлдү жүргүзүүгө багыттай алышат.

ЭАТтын Аткаруу кеңеши (ЭАТАК), көзөмөлдүк орган катары, Конвенциянын жоболорунун ЭАТ процедурасына тартылган бардык жактар тарабынан колдонулушун камсыз кылууга милдеттенет. Бажы органдары ЭАТ Конвенциясын эл аралык деңгээлде колдонууда кандайдыр-бир кыйынчылыктар болгон учурда ЭАТАКка колдоо жана кеңеш сурап кайрыла алышат. Андан тышкары, ЭАТАК ыкчам жана башка маалыматтарды алмашууну координациялоо жана өнүктүрүү үчүн бардык Келишүүчү тараптарга кызмат кылат.

б) Унаа тармагы үчүн артыкчылыктар

ЭАТ процедурасына ылайык, жүктөр улуттук чек арадан бажылык органдардын минималдуу кийлигишүүсү менен өтө алышат. Жүктөрдүн кыймылынын жолундагы салттуу тоскоолдуктарды жоюп, ЭАТ тутуму эл аралык сооданы өнүктүрүүгө көмөктөшөт, бул деңизге чыгууга мүмкүнчүлүгү жок, өнүгүп келе жаткан өлкөлөр үчүн өзгөчө маанилүү. ЭАТ тутуму жолдогу кечигүүлөрдү кыскартуунун эсебинен унаа чыгымдарына кеткен каражаттарды олуттуу үнөмдөөнү камсыз кылат.

Андан тышкары, ташуучулар уникалдуу эл аралык кепилдик чынжырынын эсебинен эл аралык кепилдиктүү колдоону акылга сыярлык чыгымдар менен салыштырмалуу жөнөкөй колдонуудан пайда табышат.

1.2. ЭАТ ТУТУМУНУН ПРИНЦИПТЕРИ

Жүктөрдү тоскоолдуксуз, жолдо минималдуу кармалуу менен ташуу үчүн, ошол эле учурда максималдуу бажылык коопсуздукту камсыз кылуу үчүн ЭАТ тутуму беш негизги элементти – бүткүл тутум таянган беш түркүктү камтыйт (1-сүрөттү караңыз):

1. Жүктөр (бажынын көз карашы боюнча) коопсуз унаа каражаттарында же контейнерлерде ташылууга тийиш;
2. Төлөнбөө тобокелдиги бар бажылык алымдарды жана салыктарды төлөө эл аралык кепилдик менен камсыздалууга тийиш;
3. Жүктөр Конвенциянын бардык катышуучу-мамлекеттери тарабынан таанылган, жөнөтүүчү мамлекетте тариздөөгө кабыл алынган жана жөнөтүүчү, транзиттик жана көздөөчү мамлекеттерде көзөмөлдүк документ катары кызмат кылган бажылык документ (ЭАТ китепчеси) менен коштолууга тийиш;
4. Жөнөтүүчү мамлекетте кабыл алынуучу бажылык көзөмөлдүн чаралары

транзиттик жана көздөөчү бардык мамлекеттер тарабынан таанылууга тийиш;

5. ЭАТ процедурасынан төмөнкү катышуучулардын пайдаланышына уруксат берүүгө, зарыл учурда, ыйгарым укуктуу улуттук органдар жана ЭАТтын Административдик комитети көзөмөл жүргүзүүгө тийиш:

- улуттук бирикмелер (ЭАТ китепчелерин берүүгө жана кепилдик берүүчү катары аракеттенүүгө уруксат алышат);
- физикалык жана юридикалык жактар (ЭАТ китепчелерин колдонууга уруксат алышат);
- эл аралык уюмдар (кепилдиктердин эл аралык тутумун натыйжалуу уюштуруу жана иштетүү үчүн жоопкерчилик алып жүрөт).

1-сүрөт: ЭАТ тутумунун негиздери

1.2.1. УНАА КАРАЖАТТАРЫНА ЖАНА КОНТЕЙНЕРЛЕРГЕ ТАШУУГА УРУКСАТ БЕРҮҮ

ЭАТ Конвенциясы жүктөр көрүнө турган из калтырбастан же бажылык мөөрдү жана пломбаны бузбастан унаа каражатынын же контейнердин пломбаланган бөлүгүндөгү жүктөргө жетүүгө мүмкүн эмес болгондой кылып конструкцияланган контейнерлерде же унаа каражатынын жүктөөчү бөлүктөрүндө ташылууга тийиш деп аныктайт.

Бул талапты аткаруу максатында Конвенция конструкциялардын стандартын жана уруксат берүү процедурасын бекитет. Унаа каражатынын жүктөөчү бөлүгү же контейнер уруксат берүү процедурасынан Конвенциянын жоболоруна ылайык өткөн

учурда гана жүктөрдү ЭАТ процедурасын колдонуу менен ташый алат. Эгер контейнер же унаа каражатынын жүктөөчү бөлүгү бардык талаптарга жооп берсе, анда тиешелүү улуттук ведомство автоунаа каражатына же контейнерге уруксат берүү жөнүндө күбөлүк (уруксат күбөлүгү) деп аталган документти берет. Мындай уруксат ЭАТ Конвенциясынын бардык Келишүүчү тараптары тарабынан таанылат.

Эгер ыйгарым укуктуу улуттук же инспекциялык ведомство өндүрүүчүлөр тарабынан сунушталган кандайдыр-бир жаңы конструкция ЭАТ Конвенциясынын техникалык эскертүүлөрүнө жооп береринен шектенсе, анда ал тиешелүү мамлекеттик органдар аркылуу ЭАТтын Аткаруу кеңешинин, ЭАТ катчылыгынын, ЭАТтын Административдик кеңешинин (АК.2) же БУУ ЕЭКтин унаа менен байланышкан бажылык маселелер боюнча Жумушчу тобунун (WP.30) пикирин сурай алат. БУУ ЕЭКтин Жумушчу тобу же Административдик комитет өз чечимин комментарий түрүндө туюнта алат же, эгер кенири тараган, бирок ЭАТ Конвенциясында али чагыла элек жаңы конструкция жөнүндө сөз болуп жатса, анда түзөтүүлөр жөнүндө сунуш даярдай алат (жакында, 1-январь, 2017-жылы күчүнө кирген 33-түзөтүү ушундай жол менен кабыл алынган, анда брезент менен жабылган эки жакка ачылма чатырлуу унаа каражаттары жана контейнерлер киргизилген).

1.2.2. КЕПИЛДИКТЕРДИН ЭЛ АРАЛЫК ТУТУМУ

ЭАТ транзиттик режиминин экинчи түркүгү болуп кепилдиктердин эл аралык тутуму саналат. Ал транзиттик операциянын жүрүшүндө төлөнбөө тобокелдиги бар бажылык алымдар жана салыктар, буга түздөн-түз жооптуу жак(тар) тарабынан бул төлөм аткарылбай калган учурда, улуттук бирикменин кепилдиги менен каалаган мезгилде жабылгандай кылып иштелип чыккан.

Кепилдиктердин эл аралык тутумунун иштөө принциби өтө жөнөкөй. 1975-жылкы ЭАТ Конвенциясынын мүчө-мамлекетиндеги унаа секторунун кызыкчылыгын билдирген жана бул мамлекеттин бажылык органдары тарабынан таанылган ар бир улуттук бирикме ал өлкөнүн аймагындагы ЭАТ операциясынын кандайдыр-бир бузуулары табылган учурда төлөнүүгө тийиш болгон бардык бажылык алымдарды жана салыктарды төлөөгө кепилдик берет. Ошентип, улуттук бирикме өзү тараптан же башка мамлекеттин өзүнө окшош бирикмеси тараптан берилген ЭАТ китепчелерин колдонуу менен унаа операцияларын жүргүзүүчү улуттук да, чет өлкөлүк да ташуучулардын мындай алымдарды жана салыктарды төлөөсүнө кепилдик берет.

Натыйжада, ар бир мамлекет өз аймагында ЭАТ унаа операцияларын жүргүзүү учурунда кепилдик менен камсыздалат. Башкача айтканда, кандайдыр-бир бузуулар байкалганда ал бузуулардын улуттук же чет өлкөлүк ташуучу тарабынан жасалганына карабастан, бажы органдары төлөмдөрдү өндүрүп ала турган улуттук өнөктөш дайыма бар болот. Ошентип, ЭАТ тутумун улуттук эрежелерге караганда эл аралык эрежелер менен көбүрөөк жөнгө салынуучу улуттук транзиттик ташуулардын чынжыры катары түшүнүүгө болот, анткени ташуу эл аралык кепилдиктин алдында жүргүзүлөт. Ошол эле учурда мындай кепилдикти берүүнүн шарттары улуттук мыйзамдар тарабынан регламенттелет жана алар улуттук бажы органдары менен бирикменин ортосундагы макулдашууга киргизилет (мындай макулдашуунун мисалы ЭАТ Маалымдамасынын 6-бөлүмүндө келтирилген).

Натыйжада, бардык эл аралык кепилдөөчү бирикмелер өзүнчө бир кепилдиктердин чынжырын түзүшөт. Бүгүнкү күнү жалгыз болгон жана жакшы иштеп жаткан ЭАТ кепилдиктер чынжыры Женевадагы Эл аралык автоунаа биримдигинин (ЭАУБ) – бүткүл дүйнөдөгү автоунаада ташуучулардын кызыкчылыктарын билдирген өкмөттүк эмес уюмдун башкаруусунда турат. ЭАУБ

бул функциясын ЭАТтын Административдик комитетинин (АК.2) жетекчилиги алдында аткарат. Кепилдиктер чынжырынын иши бир нече ири эл аралык камсыздандыруу компаниялары тарабынан колдоого алынат жана ЭАТ Аткаруу кеңеши (ЭАТАК) тарабынан көзөмөлдөнөт.

Кандайдыр-бир бузуу болгон учурда бажы органдары, кепилдөөчү бирикмеге кайрылаардан мурда, аныкталган бузуу үчүн түздөн-түз жоопкерчилик алып жүргөн жактардан төлөөнү талап кылууга тийиш. Эгер кепилдөөчү уюм жоопкер болуп калса (мисалы, аталган жактардын төлөөгө жөндөмсүздүгүнөн улам) өз аймагында бузуу болуп өткөн мамлекеттин бажы органдары, маселени улуттук мыйзамдардын алкагында жөнгө салуу үчүн, өз өлкөсүнүн кепилдөөчү бирикмесине доо коёт. Бирок кийинчерээк улуттук кепилдөөчү бирикме эл аралык кепилдиктер чынжыры аркылуу өз чыгымдарынын ордун толтурууну талап кыла алат.

Ар бир өлкө кепилдиктин чегин өз алдынча аныктайт. 1-июль, 2016-жылдагы абал боюнча эл аралык уюм кепилдиктер чынжыры ар бир улуттук ассоциациядан талап кылынышы мүмкүн болгон максималдуу сумманы бир ЭАТ китепчеси үчүн 100 000 еврого чейин жогорулатканын Келишүүчү тараптарга кабарлаган. Бул сунушталган максималдуу сумманы чагылдыруучу Конвенцияга формалдуу түзөтүү азыркы мезгилде кароодо турат.

1.2.3. ЭАТ КИТЕПЧЕСИ

ЭАТ китепчеси эл аралык бажылык документ болуп саналат жана бүткүл транзиттик тутумдун пайдубалынын негизи болуп саналат. Ал эл аралык кепилдиктин бар экенин тастыктайт.

Бүгүнкү күндө ЭАУБ – ЭАТ Аткаруу кеңешинин көзөмөлү алдында жана ЭАТ Конвенциясына ылайык ЭАТ китепчелерин даярдоого жана улуттук кепилдөөчү бирикмелердин арасында таратууга укук алган жалгыз эл аралык уюм. Өз кезегинде, ар бир улуттук кепилдөөчү бирикме өз мамлекетинин ташуучуларына декларацияда аныкталган шарттарда – ташуучунун милдеттенмесинин негизинде ЭАТ китепчелерин берет.

Мукабанын биринчи бети берүүчү ассоциация тарабынан жана унаа оператору тарабынан талаптагыдай толтурулуп, кол коюлгандан кийин унаа операторуна бир ЭАТ ташуусу үчүн кепилдикти камсыздайт. Экиден топтолгон айрылма барактар жана дүмүрчөктөр унаа операторуна ташылуучу жүктөрдү декларацияга берүүгө жана бажы органдарына аткарылган текшерүүлөрдүн натыйжаларын каттоого мүмкүндүк берет.

Ташуучу талаптагыдай толтурган, эл аралык уюмдун жана китепчени берген кепилдөөчү бирикменин колдору коюлуп, мөөрлөрү басылган энчилүү ЭАТ китепчесин көрсөтүүнүн өзү эле кепилдиктин барлыгына жана жарамдуулугуна далил болуп саналат. Операция жөнөтүүчү бажыда ЭАТ китепчесин берген кепилдөөчү бирикме тарабынан аныкталган мөөнөттө башталган шартта ЭАТ китепчеси көздөөчү бажыда ЭАТ ташуусун аяктоого чейин жарамдуу.

1.2.4. БАЖЫЛЫК КӨЗӨМӨЛДҮН ЧАРАЛАРЫН ЭЛ АРАЛЫК ТААНУУ

ЭАТ тутумунун төртүнчү түркүгү болуп транзиттин жана жөнөтүүчү өлкөдө кабыл алынган бажылык көзөмөлдүн чараларынын башка мамлекеттер тарабынан таанылышы принциби эсептелет.

Мисалы, унаа каражаттарынын пломбаланган жүктөөчү бөлүктөрүндө же контейнерлерде ташылуучу жүктөр, эреже катары, сапар жолунда бажылык кароодон бошотулушат. Бул ЭАТ процедурасын колдонгон ташуучулардын эң чоң

артыкчылыгы болуп саналат. Албетте, жогоруда айтылган нерсе бузуу барлыгын божомолдоого негиз болгон учурда бажы органдары тандама кароо жүргүзүшүнүн мүмкүндүүлүгүн жокко чыгарбайт, бирок жүктөрдүн сапар жолунда мындай кароо учурлары жалпы эрежеден четтөө катары каралууга тийиш.

Жөнөтүүчү өлкөдөгү бажылык көзөмөл толук болгону жана бардык зарыл эрежелерди сактоо менен жүргүзүлгөнү маанилүү. Жөнөтүүчү бажы органы, бажылык мөөрлөрдү жана пломбаларды басуудан мурда, автоунаа каражатынын жүктөөчү бөлүгүнүн же контейнердин абалын текшерүүгө, брезент менен жабылган унаа каражаттары (контейнерлер) колдонулган учурда – брезенттин абалын жана анын бекитилишин текшерүүгө тийиш.

1.2.5. ЭАТ ТУТУМУНАН КӨЗӨМӨЛДӨНҮҮЧҮ КОЛДОНУУ

1999-жылы, ЭАТ тутумун кайра карап чыгуунун үзгүлтүксүз процессинин I фазасынын жыйынтыгында, ЭАТ Конвенциясына киргизилген, ЭАТ тутумунан колдонуу үчүн ташуучуларга кошумча талаптарды коюучу бир катар түзөтүүлөр күчүнө кирген. Бул чаралар, мисалы, эл аралык уюшкан кылмыштуулук тарабынан жасалып жаткан бузуулардын алдын алуу үчүн киргизилген.

Конвенциянын 9-тиркемеси улуттук компетенттүү органдардан (адатта бажы органдарынан) ЭАТ китепчелерин берүүгө жана кепилдөөчү катары аракеттенүүгө (жазуу түрүндөгү келишим же тиешелүү өкмөттүк документ формасында) уруксат алуу үчүн улуттук бирикмелер сактоого тийиш болгон шарттарды жана минималдык талаптарды карайт. Эл аралык уюм (ЭАУБ) тарабынан коюлушу мүмкүн болгон коммерциялык талаптарга кошумча катары, кайра каралган Конвенция улуттук бирикмелерге ыйгарым укуктар берилиши үчүн алар бир жылдан кем эмес иштеген болушу, каржылык абалынын туруктуулугу жана мурда бажылык же салыктык мыйзамдарды олуттуу же кайталап бузууларды жасабаган болушу талап кылынарын так аныктайт. Андан тышкары, бул бирикмелер өз өлкөсүнүн компетенттүү органдары менен жазуу түрүндөгү келишим түзүүгө жана алардын бажы органдарынын алдындагы мүмкүндүү жоопкерчилиги камсыздандырылганына далилдерди тапшырууга тийиш (6-бөлүмдөгү ыйгарым укук берүүчү макулдашуунун мисалын караңыз).

Конвенциянын 9-тиркемеси ЭАТ тутумунан колдонууга уруксат алыш үчүн унаа операторлоруна минималдуу шарттарды жана талаптарды да карайт. Алар туруктуу каржылык абалды, бажылык жана салыктык мыйзамдарды олуттуу же кайталап бузуулар жоктугун жана улуттук бирикме тарабынан ЭАТ китепчесин берүү учурунда ташуучунун милдеттенмелери көрсөтүлгөн жазуу түрүндөгү декларация түзүлүшүн камтыйт.

2012-жылдын февраль айында ЭАТтын Административдик комитети 6-беренеге түзөтүүлөрдү кабыл алып жана ЭАТ Конвенциясынын 9-тиркемесине жаңы, III бөлүктү кошуп, кепилдиктердин эл аралык тутумун натыйжалуу уюштуруу жана иштетүү үчүн, ошондой эле ЭАТ китепчелерин басып чыгаруу жана таратуу үчүн жоопкерчилик алууга ыйгарым укуктуу эл аралык уюм аткара турган шарттарды жана талаптарды түздү. Бул түзөтүүлөр эл аралык уюмга аныктама берет жана уруксат алуу процессин ачык сүрөттөйт. Ал түзөтүүлөр 10-октябрь, 2013-жылы күчүнө кирди.

ЭАТ китепчелеринин ыйгарым укуктуу ээлери жөнүндө маалыматтарды көзөмөлдөө жана алмашуу үчүн ЭАТАК бардык Келишүүчү тараптар колдоно ала турган ЭАТтын Эл аралык маалыматтык банкын (ЭАТЭМБ) түздү. ЭАТ катчылыгы тарабынан башкарылуучу жана улуттук бажылык администрациялар улуттук бирикмелер менен биргеликте колдоого алган ЭАТЭМБ уникалдуу

идентификациялык номурлар (ID) тутумун колдонуу менен ЭАТ китепчелеринин бардык ээлери жөнүндө маалыматты камтыйт. Азыркы мезгилде ЭАТЭМБда 33 000ден ашуун авторизацияланган ЭАТ китепчесинин ээлери катталган. Ошондой эле ар кандай ЭАТ процедурасынан колдонуу уруксатын чакыртып алуу же Конвенциянын 38-беренесине ылайык бул процедурадан четтетүү да көзөмөлдөнөт.

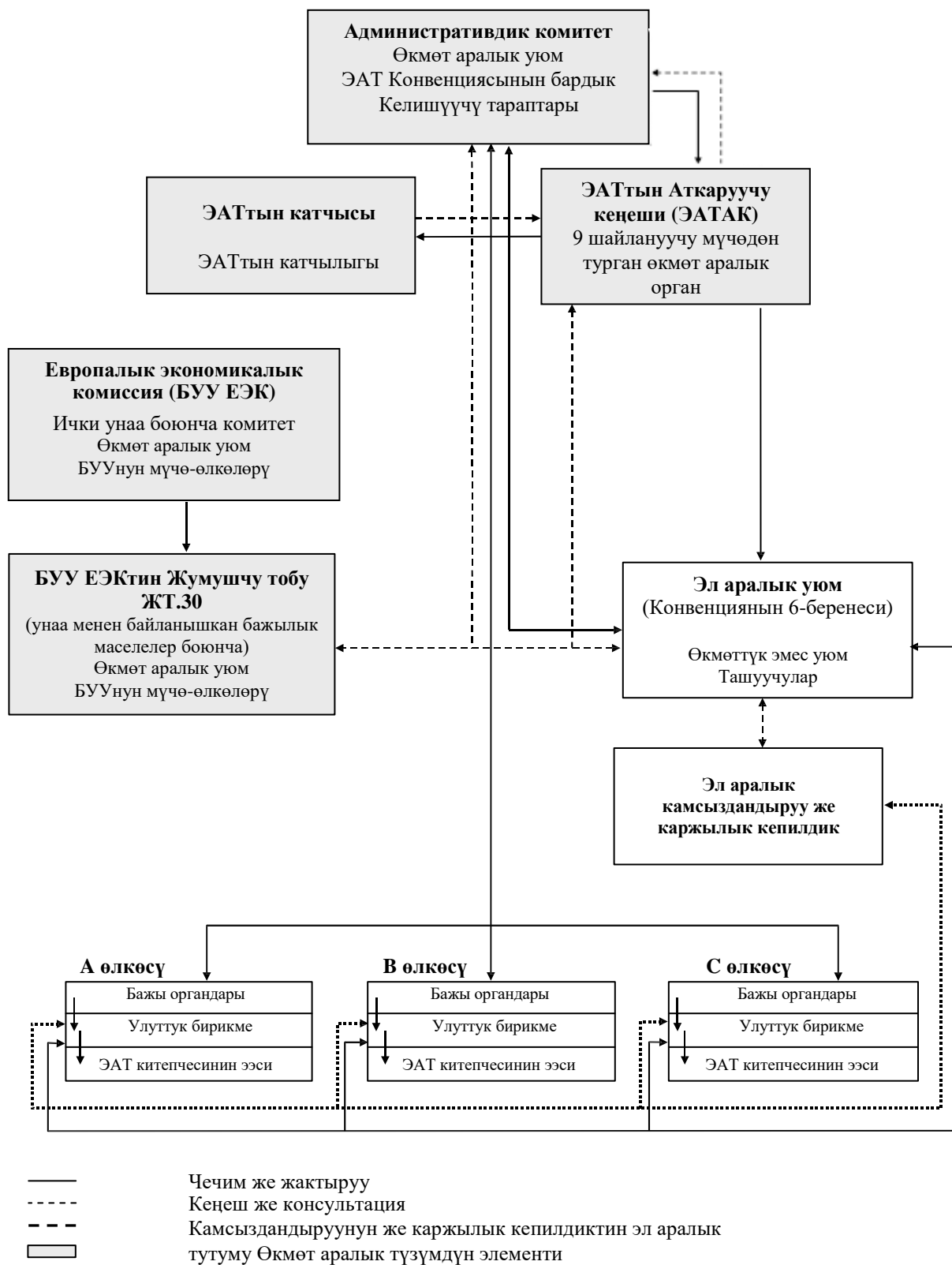
1.3. ЭАТ КОНВЕНЦИЯСЫНЫН УЮМДУК ТҮЗҮМҮ

Конвенциянын натыйжалуу иштөөсү ташуучуларды, бажы органдарын же кепилдиктер чынжырын камтыган бардык кызыкдар тараптардын активдүү катышуусуна негизделген. Ошондуктан, ЭАТ тутуму жана анын укуктук тутуму катары ЭАТ Конвенциясы дайыма жаңыртылып турууга тийиш. Бул милдет ЭАТАКтын колдоосун эске алуу менен ЭАТтын Административдик кеңешине (АК.2) жүктөлгөн. ЭАТтын жана БУУ ЕЭКтин катчылыктары бул үч органдын жолугушууларын уюштуруу үчүн зарыл колдоо көрсөтүшөт.

ЭАТ Конвенциясынын жумушчу органдарынын жалпы схемасы төмөндөгү 2-сүрөттө көрсөтүлгөн.

ЭАТ тутумунун негизги катышуучуларынын ролдорунун жана милдеттеринин обзору төмөндө, Маалымдаманын 1.9 бөлүгүндө берилет.

2-сүрөт: ЭАТ Конвенциясынын уюмдук түзүмү

1.3.1. ЭАТ КОНВЕНЦИЯСЫНЫН АДМИНИСТРАТИВДИК КОМИТЕТИ

ЭАТ Конвенциясынын алкагында чечимдерди кабыл алуучу жогорку орган – анын Административдик комитети, ал бардык Келишүүчү тараптардан турат. Конвенцияга түзөтүүлөрдү кабыл алуу, компетенттүү мамлекеттик органдарга жана эл аралык уюмдарга ЭАТ тутумун колдонуу боюнча пикирлерди алмашууга мүмкүндүк берүү максатында ал жыл сайын, эреже катары, Женевада БУУ ЕЭКтин колдоосу алдында эки отурумду (жазында жана күзүндө) өткөрөт. Административдик комитет Конвенциянын колдонулушун көзөмөлдөйт жана Келишүүчү тараптардын, бирикмелердин жана эл аралык уюмдардын Конвенциянын алкагында кабыл алган ар кандай чараларын иликтейт, алардын Конвенциянын жоболоруна шайкеш келерин текшерет. Бүгүнкү күндө Административдик комитет 1975-жылкы ЭАТ Конвенциясына 34төн ашык түзөтүүлөрдү, ошондой эле көп сандаган резолюцияларды, сунуштарды жана комментарийлерди даярдап, бекиткен.

1.3.2. ЭАТ АТКАРУУ КЕҢЕШИ (ЭАТАК)

1999-жылы ЭАТтын Административдик комитети (АК.2) ЭАТтын Аткаруу кеңешин (ЭАТАК) уюштурган. Аны түзүүнүн максаты – бажылык органдардын ортосунда ЭАТ Конвенциясын колдонуу аймагындагы эл аралык кызматташтыкты өнүктүрүүгө көмөктөшүү, ЭАТ тутумун колдонууга колдоо көрсөтүү жана кепилдиктердин эл аралык чынжырынын иштөөсүнө, анын ичинде ЭАТ китепчелерин борборлоштурулган басып чыгарууга жана таратууга көзөмөл жүргүзүү. ЭАТАК 9 мүчөдөн турат, алар ЭАТ Конвенциясынын Келишүүчү тараптарынын өкмөттөрү тарабынан эки жылдык мөөнөткө жекече тартипте шайланышат.

ЭАТАКтын чечимдери ЭАТтын Катчысы тарабынан турмушка ашырылат, ага анча чоң эмес катчылык жардам берет. ЭАТтын Катчысы БУУ ЕЭКтин кызматкери болуп саналат.

ЭАТАКтын жана ЭАТ катчылыгынын ишмердиги азыркы мезгилде таркатылуучу ар бир ЭАТ китепчесинен белгилүү бир сумманы алуу жолу менен каржыланат.

1.3.3. БУУ ЕЭКтин УНАА МЕНЕН БАЙЛАНЫШКАН БАЖЫЛЫК МАСЕЛЕЛЕР БОЮНЧА ЖУМУШЧУ ТОБУ (WP.30)

ЭАТтын Административдик комитетинин иши унаа менен байланышкан бажылык маселелер боюнча Жумушчу топ (WP.30) тарабынан уюштурулат, ал өз сессияларын Женевада жыл сайын эки же үч жолу, адатта Административдик комитет менен бир мезгилде өткөрөт. Жумушчу топтун ишмердигине БУУнун бардык мүчө-мамлекеттери жана кызыкдар эл аралык уюмдар катыша алышат.

Жумушчу топ Конвенциянын айрым жоболору боюнча түзөтүүлөрдү жана комментарийлерди туруктуу негизде карап чыгат да, ЭАТтын Административдик комитетине (АС.2) жактырууга тапшырат. Комментарийлер Конвенциянын өзүнүн беренелери жана түшүндүрмө каттары сыяктуу Конвенциянын бардык катышуучулары үчүн аткарылууга милдеттүү эмес. Бирок алар Конвенциянын жоболорунун бирдей мүнөздө колдонулушу үчүн өтө маанилүү, анткени алар ЭАТ Конвенциясынын Келишүүчү тараптарынын жана колдонуучуларынын көпчүлүгүнүн жалпы пикирин чагылдырат.

аймагындагы ЭАТ операциясы токтотулганын тастыктайт.

Андан кийин жөнөтүүчү мамлекеттин бажы органдары төмөндө сүрөттөлгөн процедурага ылайык ЭАТ операциясынын жүрүшүнүн тууралыгын тастыктайт (б.а. көзөмөлдөн чыгарышат). Чек ара бажысы өзүндөгү ЭАТ китепчесинин айрылма (жашыл) барагын жөнөтүүчү бажыга жиберет, ал бажы баракты өзүндөгү ак айрылма барак менен салыштырып текшерет. Эгер алар дал келишсе (б.а. чек ара бажысы бузууларды таппаса жана эч кандай эскертүү бербесе), анда ЭАТ операциясы бул мамлекет үчүн аяктайт. Жогоруда чечмеленгенден башка да ЭАТ операциясын аяктоо процедуралары колдонулушу мүмкүн, мисалы, электрондук маалымат алмашууну колдонуу же борбордук бажылык орган аркылуу аяктоо.

Эгер чек ара бажысы тарабынан жиберилген айрылма барак кандайдыр-бир эскертүүлөрдү камтыса, же жөнөтүүчү бажы тарабынан алынбаса, же бажы органдары ЭАТ операциясы талаптагыдай аяктаган жок деп божомолдоого башка негиздер бар болсо, анда кызматтык текшерүү башталат. Андан тышкары, ташуучуга жана улуттук кепилдөөчү бирикмеге ЭАТ операциясын токтотуу эскертме менен күбөлөндүрүлгөнү же ал такыр токтотулган эместиги, же операциянын туура жүргүзүлгөнүнөн шектенүү үчүн башка себептер бар экени билдирилет. Ташуучуга же бирикмеге бул жагдай боюнча өз түшүндүрмөлөрүн берүү сунушталат. Эгер бажы органдары канааттандырууларлык түшүндүрмө албаса, анда алар, ЭАТ Конвенциясынын жоболоруна жана улуттук мыйзамдарга ылайык, төлөнүүгө жата турган бажылык алымдардын жана салыктардын суммасын аныкташат. Эгер бул алымдарды жана салыктарды бузуу үчүн түздөн-түз жооптуу жактардан өндүрүү мүмкүн эмес болсо, анда бажылык органдар улуттук кепилдөөчү бирикмеге бул сумманы Конвенцияда аныкталган мөөнөттөрдө төлөө зарыл экенин билдирет. Сумма бажылык органдар менен улуттук бирикменин ортосундагы макулдашууда каралган кепилдиктердин сунушталган максималдуу деңгээлинин чегинде болууга тийиш.

Транзиттин ар бир кийинки мамлекетинде жөнөтүүчү мамлекеттегидей эле процедура жүргүзүлөт. Транзит мамлекетинин аймагына кирүү ордундагы бажы (аралык бажы) бажылык пломбалардын бүтүндүгүн текшерет да, бир айрылма баракты алып калат. Жүктөр транзит мамлекетинин аймагынан чыгуу ордундагы бажы да ушундай кылат. Эки барак салыштырылып текшерилет да, ЭАТ операциясы аяктайт же, эгер кандайдыр-бир бузуулар табылса, жогоруда сүрөттөлгөн процедура колдонулат. Көздөөчү мамлекеттин аймагына кирүү ордундагы бажы, эгер ал бир эле мезгилде көздөөчү бажы болуп саналса, эки айрылма баракты бөлүп алат да, жүктөрдү башка бажылык процедурага (кампада сактоо, эркин жүгүртүүгө чыгаруу ж.б.) которуу үчүн жоопкерчиликти өзүнө алат. Эгер жүктөр ошол эле өлкөнүн башка бажысына жетүүгө тийиш болсо, кирүү бажысы (аралык бажы) адаттагыдай схемада аракет кылат, ал эми акыркы көздөөчү бажы болуп ички бажы саналып калат.

Адатта тутум жогоруда сүрөттөлгөндөй иштейт. Ошентсе да, жогоруда келтирилген схема аталган бажы органдарынын ар биринин көзөмөлдүн улуттук процедураларын жүргүзүүгө укугун эч качан четке какпайт. Эгер бажы органдарында жүктөрдүн алдамчылык менен, жасалма мөөрлөрдү жана пломбаларды колдонуу менен ташылып жатканын божомолдоого негиз бар болсо, же жасалма ЭАТ китепчеси колдонулуп жатканынан шектенишсе, анда алар жүктөрдү карай алышат да, зарыл учурда, ЭАТ ташуусун убактылуу токтото алышат.

Ишенимдүүрөөк көзөмөлдү камсыз кылуу үчүн бажы органдары жүктөрдүн жолунун маршрутун аныктай алышат. Ташуу акыл-эске сыярлык мөөнөттөрдө жүргүзүлүүгө тийиш. Кандайдыр-бир объективдүү (сел, калың кар, унаа каражатынын бузулушу ж.б.) себептерден улам ташуу үчүн аныкталган мөөнөттөн кечиккен же ага берилген жол маршрутун бузган ташуучу мындай бузууларды же кечигүүлөрдү негиздеп берүүгө тийиш. Олуттуураак бузуулар (бажылык

пломбалардын бузулушу, жүктөрдү кайра жүктөөгө мажбур болуу, жүктөрдү толук же жарым-жартылай жок кылуу) болгон учурда ташуучу ЭАТ китепчесиндеги протоколду колдонуп, окуянын ордуна эң жакын жерде жайгашкан ар кандай расмий мекемеден бул жөнүндө расмий тастыктоо алууга тийиш. Ушундай протоколдун негизинде бажы органдары териштирүү баштай алышат.

ЭАТ Маалымдамасынын 5-бөлүмүндө ЭАТ процедураларын улуттук деңгээлде колдонуунун оптималдуу практикасынын мисалдары берилген.

1.5. ЭАТ ТУТУМУНУН КЕЛЕЧЕГИ

1.5.1. ЭАТ ТУТУМУНУН БҮТКҮЛ ДҮЙНӨДӨ КОЛДОНУЛУШУ

ЭАТ тутумун аны колдонууну каалагандардын баарына мүмкүн болушунча жеткиликтүү кылыш үчүн ал Бириккен Улуттар Уюмунун колдоосу алдында жарнамаланат. 1984-жылы БУУнун Экономикалык жана социалдык кеңеши резолюция кабыл алган (1984/79), анда дүйнөнүн бардык өлкөлөрүнө ЭАТ Конвенциясына кошулуу жана аны колдонуу жөнүндө маселени иликтеп чыгуу сунушталган. Ал гана эмес, эл аралык өкмөт аралык жана өкмөттүк эмес уюмдарга, анын ичинде, БУУнун регионалдык комиссияларына ЭАТ тутумун бажылык транзиттин универсалдуу тутуму катары жайылтууга сунуш кылынган.

Аталган резолюцияга ылайык, ЭАТ Конвенциясын ратификациялоону азыркы 73 Келишүүчү тараптардын чегинен сырткары кеңейтүү боюнча иштер жүрүп жатат. Бул максатта өкмөттүк органдарды, унаа жана соода тармагын Конвенциянын мүмкүнчүлүктөрү менен тааныштыруу үчүн регионалдык жана субрегионалдык семинарлар жана практикумдар туруктуу өткөрүлүп турат.

ЭАТ тутумун Азиянын, Африканын, Латын Америкасынын жана Жакынкы Чыгыштын көбүрөөк өлкөлөрүнө киргизүү боюнча дайыма күч-аракеттер жумшалып турат. Бул иш менен БУУ ЕЭК жана ЭАТтын катчылыгы гана эмес, Бириккен Улуттар Уюмунун БУУДЖКЖӨК сыяктуу башка да регионалдык комиссиялары жана бөлүктөрү алектенишет. Бул аракеттер Европалык комиссия, Дүйнөлүк банк, Азия экономикалык өнүктүрүү банкы же Экономикалык кызматташтык уюму сыяктуу, ЭАТ тутуму алардын кызыгуусун туудурган аймактардагы автоунаада ташууларды жеңилдетүүнүн маанилүү элементи деп эсептеген, ар түрдүү эл аралык уюмдар жана каржылык институттар тарабынан колдоо таап келет.

1.5.2. ЭАТ ПРОЦЕДУРАЛАРЫН КОМПЬЮТЕРЛЕШТИРҮҮ

Акыркы жылдарда кагаздык алып жүрүүчүлөрдү электрондук алып жүрүүчүлөргө алмаштыруу кеңири таралган мүнөзгө ээ болуп келет, бул бажы органдары үчүн да, унаа операторлору үчүн да олуттуу мааниге ээ.

Бажы органдары өтө татаал кырдаалга туш болушууда. Бир жагынан, алар казынаны толтурууну жана эл аралык соода жүгүртүүдөгү жүктөрдүн ташылуусун көзөмөлдөп, мүмкүндүү бузуулардын жолун тосууга аларды милдеттендирген мыйзамдарды катаал карманууга тийиш. Экинчи жагынан, бажы органдары товар жүгүртүүгө тоскоолдук кылган бажылык эрежелерди жөнөкөйлөтүүнү каалабагандыктары үчүн коммерциялык жана унаа уюмдары тарабынан дайыма сынга алынып турушат.

Бажы органдарынын анчалык көп эмес өздүк курамын жана улам татаалдашып бара жаткан бажылык бузуулардын жана аткезчиликтин ыкмаларын эске алганда, бажылык көзөмөлдү жакшыртуунун жалгыз туура жолу катары улуттук жана эл аралык процедураларга акыркы техникалык жетишкендиктерди жана маалыматтарды

электрондук иштетүүнү колдонуу жолу менен тобокелдиктерди анализдөөнүн эң жаңы методдорун колдонуу саналат.

Жогоруда айтылгандарды эске алып, бажылык администрациялар жана унаа индустриясы ЭАТ процедураларынын натыйжалуулугун жогорулатуу үчүн маалыматтык-коммуникациялык технологияларды (МКТ) бүгүнкү күндө кеңири колдонушат. Келишүүчү тараптардын көпчүлүгүндө МКТнын бажылык тутумдары ЭАТ операцияларын башкарышат, ал эми унаа компаниялары бажы органдары же жеке демилгелер тарабынан сунушталган ЭАТтын электрондук предекларация тутуму (TIR-EPD) МКТ тутумдарын колдонушат, аталган тутум ЭАТ процедурасына ылайык ташылуучу товарлар жөнүндө маалыматтарды алдын ала жана электрондук түрдө берүүгө мүмкүндүк берет. Андан тышкары, өзүнө ЭАТАК тарабынан тапшырылган мандатка (ыйгарым укукка) ылайык, ЭАТ катчылыгы бажы органдарынын кызматкерлери жана МКТнын бажылык тутумдары ЭАТ китепчелеринин ыйгарым укуктуу ээлери жөнүндө маалыматтардан жана, жакынкы мезгилде, ЭАТ тарабынан ыйгарым укук берилген бажылык органдар жөнүндө маалыматтардан жеңил колдоно алышына жетишүү үчүн ЭАТЭМБны өркүндөтүүнү улантууда. Акырында, ЭАТ китепчесин колдонууга көзөмөл тутумунун сапаты (10-тиркемеде айтылгандай) бажылык администрацияларга операциянын аякташы жөнүндө маалыматтарды факс менен жөнөтүүгө альтернатива сунуштоочу заманбап МКТ тутумдарын киргизүүнүн аркасында бир кыйла жакшырды.

Бул жаңылыктардын бардыгы ЭАТ процедурасынын айрым аспектилерин компьютерлештирүүгө чоң салым кошушту, ал эми 2003-жылы ЭАТ Конвенциясынын Келишүүчү тараптары ЭАТ процедурасын толук компьютерлештирүү максатында «eTIR» долбоорун ишке ашырууга киришти.

eTIR долбоорунун жана, анын ичинде, eTIR эл аралык тутумунун максаты товарлардын, унаа каражаттарынын же контейнерлердин эл аралык транзитинин улуттук бажылык тутумдарынын ортосунда ЭАТ Конвенциясынын жоболоруна ылайык коопсуз маалымат алмашуусун камсыз кылуу жана бажы органдарына ЭАТ тутумунун ыйгарым укуктуу катышуучуларына кепилдик чынжыры тарабынан берилүүчү кепилдиктерге байланыштуу маалыматтарды башкарууга мүмкүндүк берүү болуп саналат. eTIRди киргизүүдөн ЭАТ тутумуна катышкан бардык тараптар утуш алышат. Биринчиден, eTIR коопсуздукту камсыз кылуу жана тобокелдиктерди башкаруу үчүн кошумча мүмкүнчүлүктөрдү сунуштап, ушуну менен алдамчылык учурларынын коркунучун төмөндөтөт. Экинчиден, мурункудан да тыгыз эл аралык кызматташтык бардык кызыкдар тараптарга административдик жүктөмдү азайтууга жана жеткирүү чынжырларын башкаруунун глобалдык тутумунун артыкчылыктарын максималдуу даражада пайдаланууга мүмкүндүк берет. Акырында, жүк жөнүндө алдын ала маалымат берүү жана реалдуу убакыт режиминде маалымат алмашуу ЭАТ процедурасын тездетүүгө көмөктөшөт.

ЭАТ процедурасын компьютерлештирүү боюнча аракеттер 2014-жылы тездей баштады, бул учурда eTIRдин концептуалдык жана техникалык аспектилери багытындагы иштер пилоттук долбоорлорду баштоого жана eTIRди ЭАТ Конвенциясына киргизүү үчүн укуктук негиздердин долбоорун иштеп чыгуу үчүн эксперттердин атайын тобун түзүүгө мүмкүндүк берүүчү деңгээлге өсүп жетти. Андан тышкары, 2015-жылы ЭАТтын Келишүүчү тараптары ЭАТ тутумун эң кыска мөөнөттөрдө компьютерлештирүү жөнүндө биргелешкен билдирүүнү жактырышты.

Теориялык жана практикалык иштерди текшерүү жана аларды андан ары өркүндөтүү максатында eTIRдин эки пилоттук долбоорун баштоо жөнүндө чечим кабыл алынган. Түркия менен Ирандын ортосундагы биринчи пилоттук долбоор ЭАТ процедурасы кагазды колдонбостон жүргүзүлүшү мүмкүн экенин көрсөтүп, 2017-жылдын февралында ийгиликтүү аяктаган жана долбоордун бардык кызыкдар

тараптары тарабынан жактырылган. Грузия менен Түркиянын ортосундагы, бажылык органдардын ортосунда ЭАТ маалыматтарын коопсуз электрондук алмашуунун практикалык натыйжалуулугун көрсөтүүнү максат кылган экинчи пилоттук долбоор азыр да уланууда.

1.6. КОРУТУНДУ

Өзү түзүлгөн 1949-жылдан бери ЭАТ тутуму эл аралык сооданын жана унаалык катташуунун өнүгүшүндө маанилүү роль ойногон бажылык транзиттин жалгыз глобалдык тутуму бойдон калууда.

ЭАТ тутуму алдамчылыктын жана аткезчиликтин жаңы ыкмалары, саясий күчтөрдүн өзгөрүшү, ошону менен бирге бул тутумду жакынкы келечекте пайдалана баштай турган жаңы Келишүүчү тараптардын кошулушу менен байланышкан соодада күтүлүп жаткан жаңы тенденциялар сыяктуу жаңы татаал маселелерге туш келүүдө. Ошентип, азыркы мезгилде коопсуздукту жогорулатуунун жана ташууларды жеңилдетүүнүн эсебинен тутумдун жашоого жөндөмдүүлүгүн камсыз кылуу үчүн ЭАТ процедурасын компьютерлештирүү саясий императив болуп саналат.

Ошол эле учурда, ЭАТ Конвенциясын андан ары өнүктүрүү жана модернизациялоо маселесин кароодо негизги эл аралык окуяларды: туруктуу өнүгүү аймагындагы күн тартибин ишке ашыруудагы прогресс, Вена аракеттердин программасы жана БСДУ СПЖМди көңүлгө алуу зарыл.

БУУ ЕЭКтин жана ЭАТтын катчылыктарынын максаты тандалган багыттагы иштерди улантууда жана ЭАТ Конвенциясынын Келишүүчү тараптары менен унаа тармагынын ортосундагы карым-катышты андан ары өркүндөтүү үчүн ишенимдүү эл аралык механизмди түзүүдө турат. ЭАТ транзиттик тутумунун мыйзамдык базасын тынымсыз өнүктүрүү жана анын ишин унаа тармагынын да, бажылык органдардын да талаптарына дайыма жооп бере тургандай кылып рационалдаштыруу зарыл.

БУУ дүйнөлүк уюм жана ЭАТ Конвенциясынын депозитарийи катары Конвенцияны башкаруу жана ага зарыл өзгөртүүлөрдү киргизүү боюнча өз кызматтарын сунуш кылат.

1.7. ЭАТ ТУТУМУ ЖӨНҮНДӨ МААЛЫМАТТАРДЫ КАЙДАН АЛСА БОЛОТ

Көптөгөн тилдердеги басылма түрүндө жана электрондук файл түрүндө чыгарылуучу ЭАТ Маалымдамасынан тышкары, ЭАТ Конвенциясы жана анын Келишүүчү тараптарда колдонулушу жөнүндө маалыматтарды айрым бир башка булактардан алууга болот.

ЭАТтын катчылыгынын жана БУУ ЕЭКтин колдоосу менен иштеген ЭАТтын сайты (<http://tir.unesce.org>) эң толук жана тынымсыз жаңыртылуучу маалымат булагы болуп саналат. Бир катар тилдерде даярдалган ЭАТ Маалымдамасынын тексттерине кошумча катары, бул сайт Конвенциянын бардык Келишүүчү тараптарда колдонулушу жөнүндө эң акыркы маалыматтарды камтыйт. Бул жерден ЭАТ Конвенциясынын жоболорун чечмелөө боюнча, депозитарийдин билдирүүлөрү боюнча, ошондой эле бажылык органдар жана ЭАТ Административдик комитети (АС.2) тарабынан ишке киргизилген улуттук жана эл аралык көзөмөл чаралары боюнча акыркы маалыматтарды табууга болот. БУУ ЕЭКтин чек арадан өтүү процедураларын жөнөкөйлөтүү маселелерине арналган вебсайты (<http://border.unesce.org>) да иштейт. Андан тышкары, ЭАТтын сайтында ЭАТ Административдик комитетинин (АС.2), ЭАТАКтын, БУУ ЕЭКтин унаа менен байланышкан бажылык маселелер боюнча Жумушчу тобунун (WP.30) жана

TIR secretariat Palais des Nations,
CH-1210 Geneva (Switzerland); Тел. + 41-22-917-1531;
Факс + 41-22-917-0039 или +41-22-917-0614;
Электрондук дареги: tirexb@unece.org

[illegible]

Иордания	0	50	50	500	300	50	150	50	0	50	50
Иран (Ислам Респ.)	52,000	48,000	58,000	54,000	78,000	85,000	105,000	90,000	85,000	118,000	115,000
Испания	3,100	3,000	3,500	2,500	2,700	4,300	2,500	800	600	200	400
Италия	0	3,550	4,050	4,000	2,550	2,000	3,500	1,000	1,500	2,000	500
Казакстан	39,050	32,150	31,000	30,050	24,500	19,000	25,000	24,200	18,500	23,500	21,300
Кипр	400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Кыргызстан	18,100	17,050	15,050	14,050	20,700	17,100	22,200	20,900	9,300	4,800	4,100
Кувейт	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Латвия	90,600	108,900	57,000	86,200	100,100	97,800	91,900	57,600	31,200	31,100	19,950
Ливан	100	0	50	0	50	50	300	500	350	550	600
Литва	174,500	218,500	111,500	157,500	185,200	191,600	195,000	150,000	78,000	73,200	67,100
Марокко	0	100	100	150	200	100	200	100	0	0	0
Монголия	50	0	0	0	50	100	100	50	50	50	200
Нидерланд	7,250	8,200	8,700	9,600	5,900	9,650	8,650	6,200	3,250	3,700	1,000
Норвегия	50	200	500	150	0	50	0	50	0	0	0
Польша	185,100	286,050	205,100	283,100	310,050	296,000	260,500	283,000	227,500	138,000	181,900
Португалия	150	0	50	0	0	0	0	0	0	0	0
Республика Молдова	77,100	77,850	65,950	68,000	79,100	81,550	77,450	65,200	37,150	43,800	55,000
Россия Федерациясы	660,900	696,600	404,800	521,500	568,200	598,000	529,700	300,400	163,900	137,800	122,600
Румыния	17,800	27,300	25,900	43,500	62,000	53,300	58,800	40,200	27,200	18,850	14,000
Сербия (3)	12,100	15,300	12,400	20,000	21,100	27,900	33,400	21,900	20,000	18,400	19,200
Сербия жана Черногория (1)	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Сирия Араб Республикасы	2,150	2,400	2,400	5,050	4,650	1,150	150	200	650	650	500
Словакия	22,550	21,850	12,550	17,400	19,900	20,100	17,900	17,700	14,100	10,900	8,900
Словения	12,000	14,350	5,750	10,100	10,400	12,650	9,700	8,650	7,300	7,800	0
Бириккен Королдук	1,350	1,100	550	500	1,050	700	200	350	0	0	0
Тажикстан	500	400	900	700	1,500	2,950	3,500	4,000	2,500	2,350	3,100
Тунис	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Түркмөнстан	1,000	1,000	2,000	3,200	4,700	6,000	7,500	11,000	13,000	13,000	1,000
Түркия	788,500	765,000	490,000	701,500	672,000	685,000	540,500	385,500	325,100	213,900	200,000
Өзбекстан	7,000	5,000	6,500	9,000	14,100	17,500	7,500	9,000	9,000	27,000	14,000
Украина	345,000	317,000	292,000	309,500	363,600	376,800	434,000	95,000	154,500	140,700	143,600
Финляндия	20,100	17,600	10,700	11,600	14,350	11,400	10,350	1,850	800	600	500

Франция	5,000	4,700	2,700	3,650	3,700	2,300	1,550	850	550	250	50
Хорватия	6,300	5,300	2,900	4,250	6,250	6,800	5,850	4,350	3,850	1,950	1,150
Черногория (2)	-	150	150	50	100	300	300	300	200	150	100
Чех Республикасы	17,800	22,200	14,250	15,000	23,250	23,850	19,250	19,400	13,300	8,350	12,200
Швейцария	550	550	800	600	600	400	300	350	300	200	100
Швеция	850	900	300	800	400	650	700	200	0	250	0
Эстония	51,000	39,000	24,500	40,000	38,500	52,200	36,400	1,600	1,200	1,300	2,150
Югославия	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
БАРДЫГЫ	3,076,250	3,253,800	2,230,400	2,822,200	3,074,500	3,158,300	2,920,150	1,945,050	1,500,450	1,223,400	1,154,650

Эскертүү: (1) Сербия жана Черногория 2006-жылга чейин бир мамлекет болгон. 2006-жылдан баштап алардын маалыматтары бөлүнүп көрсөтүлгөн. ЭАУБ (3) Сербияга 2006-жылдан, (2) Черногорияга 2008-жылдан, (4) Босния жана Герцеговинага 2010-жылдан баштап ЭАТ китепчелерин бере баштаган. (5) Мальтада бирикме кепилдик берүүчү катары гана иштейт.

1.9. ЭАТ ТУТУМУНА КАТЫШКАН АР КЫЛ ТАРАПТАРДЫН РОЛДОРУ ЖАНА МИЛДЕТТЕРИ

ЭАТ тутуму Келишүүчү тараптар менен унаа тармагынын кызматташтыгына негизделген, жакшы тең салмакталган механизм болуп саналат. Анын так иштөөсүн камсыз кылуу үчүн бардык катышуучу тараптар – өкмөттөр, ЭАТ Аткаруу кеңеши (ЭАТАК), улуттук кепилдөөчү бирикмелер, ташуучулар, эл аралык уюмдар – өз милдеттенмелерин ЭАТ Конвенциясынын жоболоруна ылайык аткарууга тийиш. Төмөндө ЭАТ тутумунун негизги катышуучуларынын ролдоруна жана милдеттерине обзор берилет.

1.9.1. ӨКМӨТТҮН МИЛДЕТТЕРИ (ТОЛУК ЭМЕС ТИЗМЕК)

- ЭАТ Конвенциясын улуттук мыйзамдарга ылайык таануу (мисалы, улуттук юридикалык басылмада расмий жарыялоо);
- кошулуу жөнүндө документти Конвенциянын депозитарийине – Нью-Йорктогу БУУнун Укуктук башкармалыгына сактоо үчүн өткөрүп берүү (Конвенциянын 52-беренеси);
- улуттук кепилдөөчү бирикмеге(лерге) уруксат берүү (6-берене жана 9-тиркеме, I бөлүк);
- жактарга ЭАТ китепчесинен колдонууга уруксат берүү (6-берене жана 9-тиркеме, II бөлүк);
- ЭАТ операцияларын жүргүзүүгө арналган бажылык органдардын тизмесин жарыялоо (45-берене);
- бажылык органдардын кызматтык адамдарын ЭАТ процедураларын колдонуу аймагында даярдоо;
- автоунаа каражаттарына жана контейнерлерге уруксат берүү үчүн жооп берүүчү расмий органды түзүү же дайындоо (12-берене);
- көздөгөн орундагы бажыларда ЭАТ операциялары аяктаганы жөнүндө маалыматтарды эл аралык уюмга же улуттук кепилдөөчү бирикмелерге берүү (42-тер беренеси жана 10-тиркеме, 1-пункт);
- ЭАТ Аткаруу кеңешине (ЭАТАК) төмөнкү документацияны жөнөтүү:

Эл аралык кепилдик тутуму жөнүндө

- компетенттүү (бажылык) органдар менен улуттук кепилдөөчү бирикменин ортосунда түзүлгөн жазуу түрүндөгү макулдашуунун же башка ар кандай укуктук документтин күбөлөндүрүлгөн көчүрмөсүн, анын ичинде акыркы өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду (9-тиркеме, I бөлүк, 2-пункт);
- камсыздандыруу же каржылык кепилдик келишиминин күбөлөндүрүлгөн көчүрмөсүн, анын ичинде акыркы өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду (9-тиркеме, I бөлүк, 3 v пункту);
- жыл сайын жаңыртылуучу камсыздандыруу полисинин көчүрмөсүн (9-тиркеме, I бөлүк, 3 v пункту).

ЭАТ процедурасынан көзөмөлдөнүүчү колдонуу жөнүндө

- ЭАТ китепчесин колдонууга уруксат алган же уруксаты кайра чакыртып алынган ар бир жак жөнүндө маалыматтар (9-тиркеме, II бөлүк, 4-пункт). Бул маалыматтар ЭАТ Аткаруу кеңешинин жетекчилиги алдында ЭАТ катчылыгы тарабынан ушул максатта түзүлгөн электрондук тиркемелерди талаптагыдай колдонуунун жардамы менен берилиши мүмкүн (9.П.4 түшүндүрмө каты);
- мындай жактардын ар бир жылдын 31-декабрындагы абалы боюнча толук тизмесин (9-тиркеме, II бөлүк, 5-пункт). Бул маалыматтар ЭАТ Аткаруу кеңешинин жетекчилиги алдында ЭАТ катчылыгы тарабынан ушул максатта түзүлгөн электрондук тиркемелерди талаптагыдай колдонуунун жардамы менен берилиши мүмкүн (9.П.5 түшүндүрмө каты);
- Конвенциянын 38-беренесине ылайык ЭАТ процедурасынан четтетилген ар бир жак жөнүндө маалыматтарды. Тигил же бул жакты Конвенциянын жоболорунан колдонуу укугунан убактылуу же толук ажыратуу жөнүндө ЭАТ Аткаруу кеңешине кабарлоо жөнүндө укуктук талап ЭАТ Аткаруу кеңешинин жетекчилиги алдында ЭАТ катчылыгы тарабынан ушул максатта түзүлгөн электрондук тиркемелерди талаптагыдай колдонуунун жардамы менен жүргүзүлгөн учурда аткарылды деп эсептелет (0.38.2 түшүндүрмө каты).

Көзөмөлдүн улуттук чаралары жөнүндө

- компетенттүү органдар Конвенциянын 42-бис беренесине ылайык ишке киргизүүгө ниеттенип жаткан көзөмөлдүн ар кандай улуттук чаралары жөнүндө толук маалымат. 42-бис беренесиндеги «кечиктирилбестен» деген термин, ЭАТАК өзүнүн көзөмөлдүк функцияларын жана 42-бис беренесинин талаптарына жана ЭАТ Конвенциясынын 8-тиркемесинде чечмеленген милдеттердин чөйрөсүнө ылайык улуттук чаралардын ЭАТ Конвенциясынын жоболоруна шайкештигин текшерүү боюнча өз милдеттерин натыйжалуу аткара алышы үчүн ЭАТ Конвенциясын колдонууга жана/же ЭАТ тутумунун иштөөсүнө таасир тийгизиши мүмкүн болгон улуттук чаралар жөнүндө ЭАТАКка жазуу түрүндө болушунча эртерээк жана, кандай болгон учурда да, алар күчүнө киргенге чейин кабарлануу тийиш экенин билдирет (0.42 бис түшүндүрмө каты).

Бажылык пломбаларды жана бажылык мөөрлөрдү басуу үчүн жабдуулар жөнүндө

- бажылык пломбаларды жана мөөрлөрдү басуу үчүн жабдуулар боюнча толук маалыматтар бекитилген жана ЭАТ процедурасында колдонулат (TRANS/WP.30/157, 93-пункт).

1.9.2. УЛУТТУК КЕПИЛДӨӨЧҮ БИРИКМЕНИН РОЛУ ЖАНА МИЛДЕТТЕРИ (ТОЛУК ЭМЕС ТИЗМЕК)

- Аймагында кепилдөөчү бирикмеге карата дооматка шарт түзүүчү, ЭАТ операциясына байланыштуу бузуу аныкталган Келишүүчү тараптын бажылык мыйзамдарына ылайык төлөнүүгө тийиш болгон киргизүү жана чыгаруу алымдарын жана жыйымдарын, ошондой эле кечиктирүү үчүн ар кандай пайыздарды – максималдуу кепилдик суммасына чейин – төлөө. Кепилдөөчү бирикме жогоруда аталган сумманы бул сумманы төлөөгө жоопкер жактар менен тилектештик жоопкерчилик тартибинде төлөөгө милдеттенет (8-берене, 1-пункт);

- ыйгарым укуктуу эл аралык уюм (азыркы мезгилде иштеп жаткан жалгыз эл аралык кепилдиктер тутумун Эл аралык автоунаа биримдиги (ЭАУБ) башкарат) менен эл аралык кепилдиктер тутумунун иштөөсү жөнүндө жазуу түрүндө макулдашуу түзүү (0.6.2-бис-1 түшүндүрмө каты);

- кепилдик берүүчү катары аракеттенүү (6-берене, 1-пункт). Бул кепилдик бул бирикме менен чогуу бир эл аралык уюмдун курамына кирген чет өлкөлүк бирикмелер тарабынан берилген ЭАТ китепчелерин колдонуу менен жүргүзүлгөн операциялар үчүн да жоопкерчиликти камтыйт (6-берене, 2-пункт);

- ЭАТ китепчелерин минималдуу шарттарга жана талаптарга (6-берене, 4-пункт жана 9-тиркеме, II бөлүк) жооп берген жана бул жак аймагында туруктуу жайгашкан же түзүлгөн Келишүүчү тараптын компетенттүү органдары мурда ЭАТ процедурасынан колдонууга уруксат берүүдөн баш тартпаган же уруксатын чакыртып албаган (6-берене, 3-пункт) жактарга гана берүүгө тийиш.

- өзү аймагында түзүлгөн Келишүүчү тараптын компетенттүү органдардын дооматтарын канааттандыруу боюнча өз милдеттерин камсыздоочу компанияда, камсыздоочулардын топтомунда же каржылык мекемеде камсыз кылуу. Камсыздандыруу же каржылык кепилдик келишимдери өзү берген жана бир эл аралык уюмга кирген башка чет өлкөлүк бирикме тарабынан берилген ЭАТ китепчелерин колдонуу менен жүргүзүлгөн операцияларга байланыштуу жоопкерчиликтерин толук камтыйт (9-тиркеме, I бөлүк, 3 v пункту);

- ЭАТ китепчесин алууну каалаган ташуучу менен декларация-милдеттенме түзүү (9-тиркеме, II бөлүк, 1 e пункту);

- ЭАТ китепчелерин тобокелдиктерди башкаруу усулунун негизинде берүү (9-тиркеме, I бөлүк, 3 iii пункту);

- компетенттүү органдар менен тыгыз кызматташтыкта ЭАТ китепчелерин талаптагыдай колдонууну камсыз кылуу үчүн бардык зарыл чараларды кабыл алуу;

- өз кызматкерлерин жана ЭАТ китепчелеринин ээлерин ЭАТ процедураларын талаптагыдай колдонууга даярдоону ишке ашыруу; жыл сайын 1-мартка чейин берилип жаткан ЭАТ китепчесинин ар бир тибинин баасы жөнүндө ЭАТ Аткаруу кеңешине (ЭАТАК) маалымат берүү (9-тиркеме, I бөлүк, 3 vi пункту);

- улуттук компетенттүү органдарга төмөнкү документтерди жана маалыматтарды жиберип туруу:

Эл аралык кепилдиктер тутуму жөнүндө

- камсыздандыруу же каржылык кепилдик келишиминин күбөлөндүрүлгөн көчүрмөсү, кийинки өзгөртүүлөрү менен чогуу (9-тиркеме, I бөлүк, 3 v пункту);

- жыл сайын жаңыртылуучу камсыздандыруу күбөлүгүнүн көчүрмөсүн (9-тиркеме, I бөлүк, 3 v пункту).

ЭАТ процедурасын көзөмөлдөнүүчү колдонуу жөнүндө

- ЭАТ китепчесин колдонууга уруксат алган же уруксаттары кайра чакыртып алынган бардык жактардын жыл сайын жаңыртылуучу тизмеси (9-тиркеме, II бөлүк, 5-пункт). Бул маалымат ЭАТ Аткаруу кеңешинин жетекчилиги алдында ЭАТ катчылыгы тарабынан ушул максатта иштелип чыккан электрондук тиркемелерди талаптагыдай колдонуу аркылуу берилиши мүмкүн (9.II.5 түшүндүрмө каты);

1.9.3 ТАШУУЧУНУН МИЛДЕТТЕРИ (ТОЛУК ЭМЕС ТИЗМЕК)

- улуттук кепилдөөчү бирикме менен ЭАТ китепчелерин колдонуунун шарттары аныкталган декларация-милдеттенмеге кол коюу (9-тиркеме, II бөлүк, 1 e пункту);

- автоунаа каражатын, унаа каражаттарынын топтомун же контейнерди жүк жана ага тиешелүү ЭАТ китепчеси менен чогуу жөнөтүү ордундагы бажыга, аралык бажыга жана көздөгөн орундагы бажыга көрсөтүү жана Конвенциянын башка тиешелүү жоболорун талаптагыдай сактоо үчүн жоопкерчилик алып жүрүү (1 o беренеси);

- эгер Конвенциянын 11-беренесинин 2-пунктуна ылайык компетенттүү органдар Конвенциянын 8-беренесинин 1 жана 2-пунктунда айтылган суммаларды талап кылса, тиешелүү сумманы төлөп берүү (9-тиркеме, II бөлүк, 1 e) ii) пункту);

- автоунаа каражаттарына жана контейнерлерге «TIR» тактачасын тагуу (16-берене);

- өз кызматкерлерин, анын ичинде айдоочуларды, ЭАТ ташууларын талаптагыдай колдонууга даярдоону ишке ашыруу.

1.9.4. ЭЛ АРАЛЫК УЮМДУН (АЗЫРКЫ МЕЗГИЛДЕ – ЭАУБ) РОЛУ ЖАНА МИЛДЕТТЕРИ (ТОЛУК ЭМЕС ТИЗМЕК)

- Келишүүчү тараптардан (ЭАТтын Административдик комитетинен) кепилдиктердин эл аралык тутумун натыйжалуу уюштуруу жана иштетүү үчүн жоопкерчиликти өзүнө алууга уруксат алуу (6-берененин 2-бис беренеси жана 9-тиркеме, III бөлүк, 2-пункт);

- улуттук кепилдөөчү бирикмелер менен кепилдиктердин эл аралык тутумунун иштөөсү жөнүндө жазуу түрүндөгү макулдашууларды түзүү (0.6.2-бис-1 түшүндүрмө каты);

- ЭАТтын Административдик комитетинен ЭАТ китепчелерин басып чыгарууга жана таратууга уруксат алуу (8-тиркеме, 10 b) беренеси);

- БУУ ЕЭК менен 6-берененин 2-бис пунктуна жана/же 8-тиркеменин 10 b) беренесине ылайык берилген уруксаттарды чагылдырган жана эл аралык уюм Конвенциянын тиешелүү жоболорун сактай турганын, Конвенциянын Келишүүчү тараптарынын компетенциясын урматтай турганын жана Административдик комитеттин чечимдерин, ЭАТ Аткаруу кеңешинин өтүнүчтөрүн аткара турганын тастыктаган жазуу түрүндөгү макулдашуу түзүү. Макулдашууга кол коюу аркылуу эл аралык уюм уруксат берүүнүн негизинде ага жүктөлгөн жоопкерчиликти тааный турганын тастыктайт (0.6.2-бис- 2 и 8.10 b) түшүндүрмө каттары).

- уруксатка ылайык, 9-тиркеменин III бөлүгүнүн 2-пунктунун негизинде эл аралык уюм төмөнкүлөрдү аткарат:

- эл аралык уюмдун курамына кирген улуттук бирикмелер аркылуу ЭАТ Конвенциясынын Келишүүчү тараптарына камсыздандыруунун бардыгын

камтыган келишиминин жана камсыздандыруу камтуусунун далилинин күбөлөндүрүлгөн көчүрмөлөрүн тапшырат;

- ЭАТ Конвенциясынын компетенттүү органдарына улуттук бирикмелердин ЭАТ китепчелерин берүүсүнүн талап кылынган эрежелери жана процедуралары жөнүндө маалыматты тапшырат;

- ЭАТ Конвенциясынын компетенттүү органдарына коюлган, жөнгө салынбаган, төлөнгөн же төлөнбөй жөнгө салынган дооматтар жөнүндө маалыматтарды ар бир жыл сайын тапшырат;

- ЭАТ Конвенциясынын компетенттүү органдарына ЭАТ тутумунун иштөөсү жөнүндө бардык маалыматты толук көлөмдө, анын ичинде жана башкалардан тышкары, ЭАТ тутумунун талаптагыдай иштөөсүнө карата көйгөйлөрдүн жаралышына себеп боло турган же кепилдиктердин эл аралык тутумунун үзгүлтүксүз иштөөсү үчүн кыйынчылыктарды жарата турган, токтотулбаган ЭАТ операцияларынын, коюлган, жөнгө салынбаган, төлөнгөн же төлөнбөй жөнгө салынган дооматтардын санына байланыштуу тенденциялар жөнүндө өз учурундагы жана жакшы негизделген маалыматтарды тапшырып турат;

- ЭАТ Конвенциясынын компетенттүү органдарына ар бир Келишүүчү тарап тарабынан берилген ЭАТ китепчелеринин саны жөнүндө статистикалык маалыматтарды китепченин типтерине бөлүштүрүү менен тапшырат;

- ЭАТтын Аткаруу кеңешине эл аралык уюм тарабынан берилип жаткан ЭАТ китепчелеринин ар бир тиби үчүн төлөнүүчү баа жөнүндө толук маалыматты тапшырат;

- ЭАТ китепчесин жасалмалоо коркунучун азайтуу максатында бардык мүмкүн болгон чараларды кабыл алат;

- ЭАТ китепчеси менен байланышкан бузуулар жана кемчиликтер табылган учурда талап кылынган түзөтүүчү чараларды кабыл алат жана бул жөнүндө ЭАТ Аткаруу кеңешине (ЭАТАК) маалымдайт;

- ЭАТ Аткаруу кеңеши тарабынан көмөк көрсөтүү суралган учурда талаштарды жөнгө салууга болгон күч-аракетин жумшайт;

- ЭАТ Конвенциясын колдонууга тиешелүү алдамчылык ишмердик же башка кыйынчылык менен байланышкан көйгөйлөр жөнүндө ЭАТ Аткаруу кеңешине кечиктирилбестен кабарланышын камсыз кылат;

- эл аралык уюмдун курамына кирген улуттук кепилдөөчү бирикмелер жана бажы администрациялары менен бирдикте ЭАТ китепчелерин көзөмөлдөөнүн Конвенциянын 10-тиркемесинде каралган тутумун башкарат жана бул тутумдун алкагында пайда болгон көйгөйлөр жөнүндө Келишүүчү тараптарга, Конвенциянын компетенттүү органдарына маалымдайт;

- ЭАТ Конвенциясынын компетенттүү органдарына Келишүүчү тараптардын 10-тиркемеде каралган көзөмөл тутумуна байланыштуу ишмердиги жөнүндө статистикалык маалыматтарды тапшырат;

- Конвенциянын 6.2-бис беренесине ылайык берилген уруксаттын күчүнө киришинин же узартылышынын болжолдуу күнүнө эки ай калгандан кеч эмес мөөнөттө уюм менен Административдик комитет тарабынан ыйгарым укук берилген жана анын атынан аракеттенген Бириккен Улуттар Уюмунун Европалык экономикалык комиссиясынын катчылыгынын ортосунда, бул пунктта чечмеленген өз милдеттерин эл аралык уюмдун таануусу камтылган жазуу түрүндөгү макулдашуу түзөт;

- Административдик комитеттин (8-тиркеме, 1 ii) беренеси), ЭАТтын Аткаруу кеңешинин (8-тиркеме, 11-берене, 5-пункт), унаа менен байланышкан бажылык маселелер боюнча Жумушчу топтун (WP.30) сессияларында байкоочу

катары катышат.

**1.9.5. ЭАТтын АТКАРУУ КЕҢЕШИНИН ЖАНА ЭАТтын
КАТЧЫСЫНЫН РОЛУ ЖАНА МИЛДЕТТЕРИ (ТОЛУК ЭМЕС ТИЗМЕК)**

- Конвенциянын колдонулушуна, анын ичинде кепилдиктер тутумунун иштөөсүнө байкоо жүргүзүү жана Конвенция, Административдик комитет тарабынан өзүнө жүктөлгөн функцияларды аткаруу (8-тиркеме, 10 а) беренеси);

- 6-беренедө айтылган ыйгарым укуктуу эл аралык уюмдардын бири тарабынан аткарыла турган ЭАТ китепчелерин борборлоштурулган басып чыгаруу жана бирикмелердин арасында таратуу боюнча ишти көзөмөлдөө (8-тиркеме, 10 b) беренеси);

- Келишүүчү тараптардын компетенттүү органдарынын ортосундагы ыкчам жана башка маалымат алмашууну координациялоо жана аны өнүктүрүүгө көмөктөшүү (8-тиркеме, 10 d) беренеси);

- Келишүүчү тараптардын, бирикмелердин, камсыздандыруу компанияларынын жана эл аралык уюмдардын ортосундагы талаштарды жөнгө салуу жөнүндө 57-беренеге зыян келтирбестен жөнгө салууга көмөктөшүү (8-тиркеме, 10 c) беренеси);

- бажылык органдарды жана башка ЭАТ процедурасына тиешеси бар кызыкдар тараптарды даярдоого колдоо көрсөтүү (8-тиркеме, 10 f) беренеси);

- 6-беренедө айтылган эл аралык уюмдар тарабынан ЭАТ китепчелерин берүүнү регламенттөөчү талап кылынган бардык эрежелер жана процедуралар жөнүндө маалыматтарды таратуу максатында борборлоштурулган каттоону Келишүүчү тараптардын арасында, алар 9-тиркемеде чечмеленген минималдык шарттарга жана талаптарга канчалык деңгээлде тиешелүү болсо, ошончолук деңгээлде жүргүзүү (8-тиркеме, 10 g) беренеси);

- ЭАТ китепчесинин баасына көзөмөл жүргүзүү (8-тиркеме, 10 h) беренеси).

2. ЭАТ КОНВЕНЦИЯСЫ, 1975-ЖЫЛ

Бул бөлүм 1975-жылкы ЭАТ Конвенциясынын 1-июль, 2018-жылдагы абалына карата толук текстин камтыйт. Бөлүмдүн бөлүктөрүнүн жайгашуусу 1975-жылкы Конвенциянын түзүмүнө туура келет.

Конвенциянын 6-тиркемесинде жана 7-тиркемесинин III бөлүгүндө камтылган **түшүндүрмө каттар** Конвенциянын алар тиешелүү болгон жоболору менен чогуу (6-тиркемедеги сүрөттөрдөн тышкары) жайгаштырылды. Ушул Конвенциянын 43-беренесинин жоболоруна ылайык, түшүндүрмө каттар Конвенциянын жана анын тиркемелеринин айрым жоболорун чечмелөөнү камтыйт. Алар сунушталган практиканын айрым түрлөрүн да сүрөттөшөт.

Түшүндүрмө каттар Конвенциянын же анын тиркемелеринин жоболорун өзгөртүшпөйт, болгону алардын мазмунун, маанисин жана колдонулуучу аймагын такташат. Мисалы, ушул Конвенциянын 12-беренесинин жана анын 2-тиркемесинин жоболоруна байланыштуу автоунаа каражаттарына бажылык мөөрлөрдүн жана пломбалардын алдында ташууга уруксат берүүнүн техникалык шарттарына карата түшүндүрмө каттарда тиешелүү учурларда Келишүүчү тараптар тарабынан бул жоболорго жооп берүүчү катары каралууга тийиш болгон конструкциялык өзгөчөлүктөр жөнүндө көрсөтмөлөр камтылат. Түшүндүрмө каттарда тиешелүү учурларда кандай конструкциялык өзгөчөлүктөр бул жоболорго жооп бербей турганы да көрсөтүлүшү мүмкүн.

Ошентип, түшүндүрмө каттар бул Конвенциянын жана анын тиркемелеринин жоболорун техникалык прогрессти жана экономикалык мүнөздөгү талаптарды эске алуу менен колдонууга мүмкүнчүлүктү камсыз кылат.

Комментарийлер да өздөрү тиешелүү болгон жоболор менен чогуу жайгашат. ЭАТ Конвенциясы боюнча Маалымдамада камтылган комментарийлер 1975-жылкы ЭАТ Конвенциясынын бардык Келишүүчү тараптары тарабынан аткарылууга милдеттүү эмес, ошентсе да алар Конвенциянын жоболорун болушунча тагыраак түшүнүү үчүн, аны унификациялоо жана бир түрдүү колдонуу үчүн өтө маанилүү, анткени алар 1975-жылкы ЭАТ Конвенциясынын Административдик комитетинин жана унаа менен байланышкан бажылык маселелер боюнча Жумушчу топтун пикирин чагылдырышат. Бул ар бир комментарийде баса белгиленет.

(TRANS/GE.30/55, 40-пункт)

**2.1. 1975-ЖЫЛКЫ ЭАТ КОНВЕНЦИЯСЫНЫН ТЕКСТИ
(ТҮШҮНДҮРМӨ КАТТАРЫ ЖАНА КОММЕНТАРИЙЛЕРИ МЕНЕН)**

**ЭАТ КИТЕПЧЕСИН КОЛДОНУУ МЕНЕН ЭЛ АРАЛЫК ЖҮК
ТАШУУ ЖӨНҮНДӨ БАЖЫЛЫК КОНВЕНЦИЯ
(ЭАТ КОНВЕНЦИЯСЫ, 1975-Ж.)**

КЕЛИШҮҮЧҮ ТАРАПТАР,

автоунаа каражаттары менен эл аралык жүк ташууларды жөнөкөйлөтүүгө көмөктөшүүнү КААЛАП,

ташуулардын шарттарын жакшыртуу алардын ортосундагы кызматташтыкты өнүктүрүүнүн олуттуу факторлорунун бири болуп саналат деп ЭСЕПТЕП,

эл аралык ташуулар аймагындагы административдик, анын ичинде бажылык эрежелерди жөнөкөйлөтүүнү жана гармониялаштырууну ЖАКТАП,

төмөнкүлөр жөнүндө МАКУЛДУККА КЕЛИШТИ:

I бөлүм

ЖАЛПЫ ЖОБОЛОР

а) АНЫКТАМАЛАР

1-берене

Бул Конвенцияны колдонууда:

а) «ЭАТ ташуусу» термини жүктү жөнөтүү ордундагы бажыдан көздөгөн орундагы бажыга чейин ушул Конвенцияда аныкталган ЭАТ процедурасы деп аталган процедураны кармануу менен ташууну билдирет;

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-май, 2002-жылы күчүнө кирген)

б) «ЭАТ операциясы» термини ЭАТ ташуусунун берилген Келишүүчү тараптын аймагындагы жөнөтүү же кирүү ордундагы бажыдан (аралык бажыдан) көздөгөн же чыгуу ордундагы бажыга (аралык бажыга) чейин жүргүзүлгөн бөлүгүн билдирет;

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-май, 2002-жылы күчүнө кирген)

1 b) беренесине түшүндүрмө кат

0.1 b) 1 b) беренесинде бир нече жөнөтүү ордундагы бажылар же көздөгөн орундагы бажылар бир же бир нече өлкөдө жайгашкан учурда, бир гана Келишүүчү тарапта бирден ашык ЭАТ операциясы жүргүзүлүшү мүмкүн экени божомолдонот. Мындай жагдайларда ЭАТ ташуусунун эки удаалаш жайгашкан бажылардын ортосундагы улуттук бөлүгү, ал бажылар жөнөтүү ордундагы, көздөгөн орундагы же аралык бажылар болгонуна карабастан, ЭАТ операциясы катары карала алышат.

(ECE/TRANS/17/Amend.25, 1-октябрь 2005-жылы күчүнө кирген)

с) «ЭАТ операциясынын башталышы» термини унаа каражаты, унаа каражаттарынын топтому же контейнер жөнөтүү ордундагы же кирүү ордундагы бажыга (аралык бажыга) жүк жана ага тиешелүү ЭАТ китепчеси менен бирге көзөмөлдөө максатында көрсөтүлгөнүн жана ЭАТ китепчеси бул бажы тарабынан тариздөө үчүн кабыл алынганын билдирет;

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-май, 2002-жылы күчүнө кирген)

d) “ЭАТ операциясынын токтотулушу” термини унаа каражаты, унаа каражаттарынын топтому же контейнер көздөгөн орундагы же чыгуу ордундагы бажыга (аралык бажыга) жүк жана ага тиешелүү ЭАТ китепчеси менен көзөмөлдөө максатында көрсөтүлгөнүн билдирет;

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-май, 2002-жылы күчүнө кирген)

e) “ЭАТ операциясынын аякташы” термини берилген Келишүүчү тарапта ЭАТ операциясынын талаптагыдай аяктаган фактысынын бажы органдары тарабынан таанылышын билдирет. Бул көздөгөн орундагы бажынын же чыгуу ордундагы бажынын (аралык бажынын) карамагында болгон маалыматтарды жөнөтүү же кирүү ордундагы бажынын (аралык бажынын) карамагындагы маалыматтар менен салыштыруунун негизинде бажы органдары тарабынан аныкталат;

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-май, 2002-жылы күчүнө кирген)

f) «киргизүүгө же чыгарууга алымдар жана жыйымдар» жүктөрдү ташып кирүү учурунда же ташып чыгуу учурунда же ташып кирүү жана ташып чыгарууга байланыштуу алына турган бажылык алымдарды, чоңдугу боюнча көрсөтүлгөн кызматтардын жакындатылган наркына чейин чектелген суммалардан жана жыйымдардан тышкары, башка бардык алымдарды, салыктарды, жыйымдарды жана бөлөк суммаларды билдирет;

1 f) беренесине түшүндүрмө кат

1.1. f) 1-берененин f) пунктчасындагы «суммалардан жана жыйымдардан тышкары» туюнтмасында жүктөрдү ташып кирүү же ташып чыгуу учурунда же ташып киргизүүгө жана ташып чыгарууга байланыштуу Келишүүчү тараптар тарабынан алына турган киргизүүгө же чыгарууга алымдардан жана жыйымдардан башка бардык суммалар жөнүндө сөз болот. Бул суммалар көрсөтүлгөн кызматтардын болжолдуу суммасынан ашык болбоого тийиш жана улуттук буюмдарды коргоонун кыйыр ыкмасы же экспорттук же импорттук товарларга каржылык максаттардагы салык болбоого тийиш. Мындай суммалар жана жыйымдар, мисалы, төмөнкүлөргө байланыштуу болушу мүмкүн:

- жүктүн чыккан жери жөнүндө күбөлүк, эгер ал транзиттик ташуу үчүн талап кылынса;

- көзөмөлдүк максатта бажылык лабораториялар тарабынан аткарылган анализдер;

- жумуштан тышкаркы убакта же бажынын расмий аймагынан тышкары аткарылган бажылык кароо жана башка бажылык тазалоо боюнча операциялар;

- санитардык, ветеринардык же фитопатологиялык көзөмөл менен байланышкан кароолор.

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-май, 2002-жылы күчүнө кирген)

g) «автоунаа каражаты» термини механикалык автоунаа каражатын гана эмес, мындай унаа каражаты менен буксирленүүчү ар кандай чиркегичти жана жарым чиркегичти да билдирет;

h) «унаа каражаттарынын топтому» термини жол кыймылына бир бүтүн катары катышуучу, чиркелген унаа каражаттарын билдирет;

j) «контейнер» термини төмөнкүдөй унаа жабдуусун (тор, бөлүнмө цистерна же башка ушуга окшош жасалга) билдирет;

i) ичине жүктөрдү жайгаштырууга арналган, толук же жарым-жартылай жабылган резервуар;

ii) туруктуу мүнөзгө ээ жана ушундан улам көп жолу пайдалануу үчүн кызмат кылууга жетишээрлик бекем;

iii) унаанын бир же бир нече түрү менен, ортодо жүктөрдү кайра жүктөөсүз, жүк ташууну жеңилдетүү үчүн атайын конструкцияланган;

iv) жүктөрдү, мисалы унаанын бир түрүнөн экинчи түрүнө, которуп жүктөө жеңил болгондой кылып конструкцияланган;

v) аны жүктөө жана жүктү түшүрүү жеңил болгондой кылып конструкцияланган;

vi) ички көлөмү бир куб метрден кем болбогон. «Чечилме кузовдор» контейнер катары каралат.

1 j) беренесине түшүндүрмө кат

0.1.j) «Чечилме кузов» катары кыймылдоо каражатына ээ эмес жана, мисалы, автоунаа каражатында ташуу үчүн арналган, кузовдун негизи менен шассиси ушул максатка атайын ылайыкталган жүктөөчү бөлүк саналат. Бул термин комбинацияланган автоунаа-темир жол ташуулары үчүн атайын арналган жүктөөчү бөлүк болуп саналган чечилме кузовдорду да камтыйт.

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-май, 2002-жылы күчүнө кирген)

1 j) i) беренесине түшүндүрмө кат

0.1. j) i) 1-берененин 1 j) i) пунктчасында аталган жабдууларга карата колдонулган «жарым-жартылай жабылган» термини адатта полдон жана жабык контейнердин жүктөлүүчү мейкиндигине эквиваленттүү жүктөлүүчү мейкиндикти түзүүчү үстүңкү конструкциядан турган жабдууга тиешелүү. Үстүңкү конструкция адатта контейнердин каркасын түзүүчү металл элементтерден турат. Бул типтеги контейнерлер бир же бир нече капталдагы же туурасындагы дубалдарды камтышы мүмкүн. Айрым учурда полго тирөөчтөр менен бекитилген чатыры гана болот. Контейнерлердин бул тиби, мисалы, ыңгайсыз жүктөрдү (мисалы, жеңил автоунааларды) ташуу үчүн колдонулат.

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-май, 2002-жылы күчүнө кирген)

k) «жөнөтүү ордундагы бажы» термини аймагында бүткүл жүк же анын бир бөлүгү үчүн ЭАТ ташуусу баштала турган Келишүүчү тараптын каалаган бажысын билдирет;

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-май, 2002-жылы күчүнө кирген)

l) «көздөгөн орундагы бажы» термини аймагында бүткүл жүк же анын бир бөлүгү үчүн ЭАТ ташуусу аяктай турган Келишүүчү тараптын каалаган бажысын билдирет;

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-май, 2002-жылы күчүнө кирген)

m) «аралык бажы» термини ЭАТ ташуусунун процессинде унаа каражаты, унаа каражаттарынын топтому же контейнер ошол бажы аркылуу Келишүүчү тарапка кирген же андан чыккан Келишүүчү тараптын каалаган бажысын билдирет;

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-май, 2002-жылы күчүнө кирген)

n) «жак» термини физикалык да, юридикалык да жакты билдирет;

o) «ЭАТ китепчесинин ээси» термини Конвенциянын тиешелүү жоболоруна ылайык ЭАТ китепчесин алган жана жүктү ЭАТ процедурасына жайгаштыруу ниетинде жөнөтүү ордундагы бажыга ЭАТ китепчеси түрүндө өз атынан бажылык декларация берген жакты билдирет. Ал автоунаа каражатын, унаа каражаттарынын топтомун же контейнерди жүгү менен жана ага тиешелүү ЭАТ китепчеси менен чогуу жөнөтүү ордундагы бажыда, аралык бажыда жана көздөгөн орундагы бажыда көрсөтүү үчүн жана Конвенциянын башка тиешелүү жоболорун талаптагыдай сактоо үчүн жоопкерчилик алып жүрөт.

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-май, 2002-жылы күчүнө кирген)

р) «оор салмактуу же ыңгайсыз жүктөр» термини салмагына, өлчөмүнө же мүнөзүнө байланыштуу адатта жабык автоунаа каражатында же жабык контейнерде ташылбай турган ар кандай оор же ыңгайсыз затты билдирет.

қ) «кепилдөөчү бирикме» термини ЭАТ процедурасын колдонгон жактар үчүн кепилдик берүүчү катары Келишүүчү тараптын бажылык органдарынан уруксат алган бирикмени билдирет;

(ECE/TRANS/17/Amend.30, 13-сентябрь, 2012-жылы күчүнө кирген)

г) «эл аралык уюм» термини кепилдиктердин эл аралык тутумун натыйжалуу уюштуруу жана иштетүү үчүн жоопкерчиликти өзүнө алуусуна Административдик комитет ыйгарым укук берген уюмду билдирет.

(ECE/TRANS/17/Amend.30, 13-сентябрь, 2012-жылы күчүнө кирген)

б) КОЛДОНУЛУУЧУ АЙМАГЫ

2-берене

Бул Конвенция ортодо кайра жүктөлбөстөн, автоунаа каражаттарында, унаа каражаттарынын топтомунда же контейнерлерде жүргүзүлгөн, бир Келишүүчү тараптагы жөнөтүү ордундагы бажыдан экинчи Келишүүчү тараптагы же ошол эле Келишүүчү тараптагы көздөгөн ордундагы бажыга чейин бир же бир нече чек арадан өтүү менен коштолгон, ЭАТ ташуусунун башталышы менен аягынын ортосундагы белгилүү бир бөлүгүн автоунаа менен жүргүзүү шартына жооп берген жүк ташууларга тиешелүү.

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-май, 2002-жылы күчүнө кирген)

2-беренеге түшүндүрмө кат

0.2-1 2-беренедө ЭАТ китепчесин колдонуу менен ташуу, маршруттун бир бөлүгү башка өлкөнүн аймагы аркылуу өткөн шартта, бир эле өлкөнүн аймагында башталышы жана аякташы мүмкүн экени каралат. Мындай учурда жөнөтүү өлкөсүнүн бажы органдарынын ЭАТ китепчесинен тышкары, жүктү эркин ташып чыгарууну камсыз кылуучу улуттук документти көрсөтүүнү талап кылышына эч нерсе тоскоолдук кылбайт. Бирок, бажы органдары мындай документти көрсөтүүнү талап кылбашы жана аны ЭАТ китепчесиндеги тиешелүү белги менен алмаштырууга макул болушу сунушталат.

0.2-2 Бул берененин жоболору менен бир гана бөлүгү автоунаа менен жүргүзүлгөн ташууларга ЭАТ китепчесин колдонууга жол берилет. Бул жоболордо ташуунун канчалык бөлүгү автоунаа менен жүргүзүлүш керектиги айтылбайт; бул жагдай ЭАТ ташуусунун башталышы менен аякташынын ортосундагы кайсы бир жерде орун алышы жетиштүү. Бирок, жүк жөнөтүүчүнүн баштапкы ниетине карабастан, коммерциялык жүйөөлөр же жол-унаа жагдайлары менен шартталган күтүлбөгөн себептерден улам ташуунун эч кандай бөлүгү автоунаа менен аткарылбай калышы мүмкүн. Мындай өзгөчө учурларда Келишүүчү тараптар ЭАТ китепчесин кабыл алууга тийиш жана кепилдөөчү бирикмелердин жоопкерчилиги күчүндө калат.

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-май, 2002-жылы күчүнө кирген)

2-беренеге комментарийлер

ЭАТ китепчелерин колдонуу

Айрым учурларда ЭАТ китепчелери бир мамлекеттин ичиндеги ташууларда (мисалы, ички бажыдан чек арадагы бажыга чейин, китепчени кийинки мамлекетке көрсөтпөстөн) бажылык пломбаларды жана мөөрлөрдү алып, аларды алдамчылык максаттарда пайдаланыш үчүн гана колдонулган.

ЭАУБ мындай учурлар жөнүндө улуттук бажы органдарына өз учурунда маалымдаш үчүн бардык мүмкүн болгон чараларды көрөт.

(TRANS/GE.30/AC.2/12, 34-пункт; TRANS/GE.30/35, 64 жана 65 пункттары)

Ташуунун бир бөлүгү автоунаа менен жүргүзүлбөгөн учурда ЭАТ процедурасын колдонуу

Конвенциянын 2-беренесине ылайык, эгер ЭАТ ташуусунун баишталышынан аягына чейин белгилүү бир бөлүгү автоунаа менен жүргүзүлсө, анда унаанын башка түрлөрү да (темир жол, дарыя унаасы ж.б.) колдонулушу мүмкүн. Ташуунун унаанын башка түрү колдонулган бөлүгүндө ЭАТ китепчесинин ээси төмөнкүдөй кыла алат:

- Конвенциянын 26-беренесинин 2-пунктунун жоболоруна ылайык, бажы органдарынан ЭАТ ташуусун токтото турууну өтүнүү. Убактылуу токтотулган ЭАТ ташуусун кайра улантуу үчүн унаанын башка түрү менен жүргүзүлгөн бөлүктүн аягында бажылык тариздөө жана бажылык көзөмөл камсыз кылынууга тийиш. Эгер жөнөтүү өлкөсүндөгү бүткүл маршрут боюнча ташуу автоунаа менен жүргүзүлбөсө, анда жөнөтүү ордундагы бажы №1 жана №2 айрым барактарды бир мезгилде бөлүп алуу менен ЭАТ операциясын баиштай алат жана дароо анын аякташын күбөлөндүрөт. Мындай шарттарда бул өлкөнүн чегиндеги жолдун калган бөлүгүндө ЭАТ кепилдиги иштебейт. Бирок башка Келишүүчү тарапта, ташуунун унаанын башка түрү менен жүргүзүлгөн бөлүгүнүн аягында жайгашкан бажыда, Конвенциянын 26-беренесинин жоболоруна ылайык, ЭАТ ташуусу жеңил эле кайра улантылышы мүмкүн;

- ЭАТ процедурасын колдонуу. Ал эми бул учурда ЭАТ китепчесинин ээси берилген өлкөдөгү кийинки пункттарда (жагдайына жараша): кирүүнүн аралык бажысында, чыгуунун аралык бажысында жана көздөгөн орундун бажысында улуттук бажы органдары ЭАТ китепчесин талаптагыдай тариздөөнү камсыз кылууга жөндөмдүү болгон учурда гана ЭАТ операциясы колдонула аларын эске алууга тийиш.

(TRANS/WP.30/AC.2/67, 64-пункт жана 4-тиркеме)

3-берене

Бул Конвенциянын жоболору төмөнкү шарттарда колдонулат:

а) ташуулар төмөнкүдөй жүргүзүлсө:

i) III а) бөлүмүндө көрсөтүлгөн шарттарды сактоо менен ташууга алдын ала уруксат алган автоунаа каражаттарында, унаа каражаттарынын топтомдорунда же контейнерлерде, же

ii) III с) бөлүмүндө көрсөтүлгөн шарттар сакталган учурда башка автоунаа каражаттарында, башка унаа каражаттарынын топтомдорунда же башка контейнерлерде, же

iii) өздөрү экспорттолуучу, ошондуктан товар болуп саналуучу, III с) бөлүмүндө көрсөтүлгөн шарттарды сактоо менен жөнөтүү ордундагы бажыдан көздөгөн орундагы бажыга чейин өз жүрүшү менен баруучу

автобус, кран, тазалоочу машина, бетон төшөгүч ж.б. атайын арналыштагы автоунаа каражаттарында же унаа каражаттарында. Бул унаа каражаттары башка жүктөрдү ташыган учурда жогорудагы i) же ii) пунктчаларында чечмеленген шарттар тиешелүү түрдө колдонулат.

3 а) беренесине түшүндүрмө кат

0.3. а) iii) 3. а) iii) беренесинин жоболору өз жүрүшү менен баруучу жеңил автоунааларды (ГТ коду 8703) камтыбайт. Бирок жеңил автоунааларды ЭАТ процедурасын колдонуу менен жеткирүүгө алар 3-берененин а) i) жана а) ii) пунктчаларында айтылган башка унаа каражаттарында ташылган учурда уруксат берилет.

(ECE/TRANS/17/Amend. 28bis, 1-октябрь, 2009-жылы күчүнө кирген)

б) ташуулар 6-берененин жоболоруна ылайык таанылган бирикмелер тарабынан кепилденет жана кепилдик берүү ушул Конвенциянын 1-тиркемесинде келтирилген үлгүгө туура келген ЭАТ китепчесин колдонуу менен жүргүзүлүүгө тийиш.

(ECE/TRANS/17/Amend.22, 12-май, 2002-жылы күчүнө кирген)

3-беренеге комментарий

Оор салмактуу же ыңгайсыз жүк катары каралуучу автоунаа каражаттары

Эгер өздөрү оор салмактуу же ыңгайсыз жүк болуп эсептелген автоунаа каражаттарында же атайын арналыштагы унаа каражаттарында башка оор салмактуу же ыңгайсыз жүктөр ташылып жатса жана, ушундан улам, унаа каражаты да, жүктөр да Конвенциянын III с) бөлүмүндө көрсөтүлгөн шарттарга бир мезгилде жооп берсе, анда мукабасында жана бардык айрым барактарында Конвенциянын 32-беренесинде каралган жазуу түшүрүлгөн бир гана ЭАТ китепчеси талап кылынат. Эгер мындай унаа каражаттарында кадимки жүктөр жүктөөчү бөлүктө же контейнерде ташылса, анда унаа каражатына же контейнерге III а) бөлүмүндө көрсөтүлгөн шарттарды сактоо менен алдын ала уруксат берилүүгө тийиш жана жүктөөчү бөлүк же контейнер мөөрлөнүүгө жана пломбалууга тийиш.

Конвенциянын 3-беренесинин а) пунктунун iii) пунктчасынын жоболору автоунаа каражаттары же атайын арналыштагы унаа каражаттары жөнөтүү ордундагы бажы жайгашкан өлкөдөн чыгарылып жаткан учурда жана көздөгөн ордундагы бажы жайгашкан өлкөгө киргизилип жаткан учурда колдонулат. Бул учурда Конвенциянын 15-беренесинин автоунаа каражаттарын убактылуу киргизүүгө тиешелүү жоболорун колдонууга болбойт. Ошондуктан мындай унаа каражаттарын убактылуу киргизүүгө бажылык документтер талап кылынбайт.

(TRANS/WP.30/AC.2/65, 39 жана 40 пункттары жана 2-тиркеме;

TRANS/WP.30/AC.2/59, 61 жана 62 пункттары жана 6-тиркеме;

TRANS/WP.30/200, 72) пункту.

ЭАТ процедурасы жана почта жөнөтүмдөрү

Бажылык процедураларды жөнөкөйлөтүү жана туура келтирүү жөнүндө Эл аралык конвенциянын (кайра каралган Киото конвенциясынын) I атайын

тиркемесинин 2-бөлүмүнө ылайык, транзиттик почта жөнөтүмдөрүнө карата бажылык формалдуулуктар колдонулбайт. Ошондуктан Дүйнөлүк почта биримдигинин учурдагы актыларындагы аныктамаларга ылайык каттар жана бандеролдордон турган почта жөнөтүмдөрүнө, алар почта кызматтары тарабынан же почта кызматтары үчүн ташылып жаткан учурда, ЭАТ процедурасы колдонулбайт.

(TIRExB/REP/2007/34, 17-пункт; ECE/TRANS/WP.30/AC.2/95,28-пункт; ECE/TRANS/WP.30/AC.2/95/ Corr.2)

(с) НЕГИЗГИ ЖОБОЛОР

4-берене

ЭАТ процедурасын кармануу менен ташылуучу жүктөр аралык бажылардагы киргизүүгө жана чыгарууга алымдарды жана жыйымдарды төлөөдөн же депозиттөөдөн бошотулат.

4-беренеге комментарийлер

0.8.3 «Төлөнбөө тобокелдиги бар алымдар жана салыктар» түшүндүрмө катына жана «Унаа каражаттарын коштоо» 23-беренесине комментарийлерди караңыз.

Алымдарды жана жыйымдарды төлөөдөн же кошумча камсыздоодон бошотуу

Бажылык транзиттин негизги принциби болуп ар кандай зарыл камсыздоо тапшырылган шартта транзиттик жүктөрдү киргизүүгө жана чыгарууга алымдардан жана жыйымдардан бошотуу саналат. ЭАТ процедурасы боюнча ташылуучу жүктөр бардык мезгилде 3-берененин b) пунктунда көрсөтүлгөн кепилдик менен камтылгандыктан ЭАТ ташуусунун мезгилинде ЭАТ ташуусуна тартылган бардык Келишүүчү тараптарда киргизүүгө жана чыгарууга алымдарды жана жыйымдарды төлөө же кандайдыр-бир башка формадагы камсыздоо талап кылынбайт.

(ECE/TRANS/WP.30/240, 28-пункт; ECE/TRANS/WP.30/AC.2/97, 28-пункт)

5-берене

1. ЭАТ процедурасын кармануу менен пломбаланган автоунаа каражаттарында, пломбаланган унаа каражаттарынын топтомунда же пломбаланган контейнерлерде ташылуучу жүктөр, эреже катары, аралык бажыларда бажылык кароодон бошотулат.

2. Ошол эле учурда кыянаттык менен пайдалануулардын алдын алуу үчүн бажы органдары өзгөчө учурларда жана, анын ичинде, бузууларга шектенүү болгон учурда бул бажыларда жүктөрдү кароону жүргүзө алышат.

5-беренеге түшүндүрмө кат

0.5. Бул берене жүктөрдү тандама текшерүү жүргүзүү укугун четке какпайт, бирок анда мындай текшерүүлөрдүн саны өтө чектелүү болууга тийиш экени баса белгиленет. ЭАТ китепчесин колдонуу менен эл аралык жүк ташуу тутуму улуттук процедураларга карата кошумча кепилдиктерди сунуштаарын эстен чыгарбоо керек: бир жагынан, ЭАТ китепчесиндеги жүккө тиешелүү

маалыматтар жөнөтүү өлкөсүндө түзүлүүчү бажылык документтерге киргизилген маалыматтарга шайкеш келүүгө тийиш; экинчи жагынан, жөнөтүү ордунда ишке ашырылуучу жана жөнөтүү ордундагы бажы тарабынан күбөлөндүрүлүүчү көзөмөл транзит өлкөлөрү жана көздөгөн өлкөлөр үчүн кошумча кепилдик болуп саналат (19-беренеге түшүндүрмө катты да караңыз).

5-берененин 2-пунктуна комментарий

Ташуучулардын өтүнүчү боюнча аралык бажылардагы кароо же тандама текшерүүлөр

5-берененин 2-пунктунда айтылган өзгөчө учурларга ЭАТ ташуусунун жүрүшүндө кандайдыр-бир бузуу болуп өткөнүнө шектенүүсү болгон ташуучулардын конкреттүү өтүнүчү боюнча аралык бажыларда же бараткан жолдо бажы органдарынын кароо жүргүзгөн учурлары кирет. Мындай кырдаалда бажы органдары, алар бул өтүнүчтү негизсиз деп эсептеген учурлардан тышкары, кароо жүргүзүүдөн баш тартпоого тийиш.

Бажы органдары ташуучунун өтүнүчү боюнча кароо жүргүзүп жаткан учурда 46-берененин 1-пунктунун жоболоруна жана анын комментарийине ылайык муну менен байланышкан чыгымдарды кароо жүргүзүүнүн натыйжасында жаралышы мүмкүн болгон башка бардык чыгымдар менен бирге ташуучу көтөрөт.

*(TRANS/WP.30/196, 66 жана 67-пункттар жана 3-тиркеме;
TRANS/WP.30/AC.2/63, 63-пункт жана 3-тиркеме)*

II бөлүм

ЭАТ КИТЕПЧЕЛЕРИН БЕРҮҮ

КЕПИЛДӨӨЧҮ БИРИКМЕЛЕРДИН ЖООПКЕРЧИЛИГИ

6-берене

1. Ар бир Келишүүчү тарап бирикмелерге, алар 9-тиркеменин I бөлүгүндө чечмеленген минималдык шарттарды жана талаптарды сактаган учурда, ЭАТ китепчелерин түздөн-түз же алардын корреспонденти болуп саналган бирикмелер аркылуу берүүгө жана кепилдөөчү катары аракеттенүүгө уруксат бере алат. Эгер бирикме 9-тиркеменин I бөлүгүндө чечмеленген минималдык шарттарды жана талаптарды сактабай калса, бул уруксат тартып алынат.

(ECE/TRANS/17/Amend.19, 17-февраль, 1999-жылы күчүнө кирген)

2. Бирикме ал тарабынан берилген кепилдик өзү курамына кирген эл аралык уюмга кирген башка чет өлкөлүк бирикмелер тарабынан берилген ЭАТ китепчелерин колдонуу менен бул өлкөдө жүргүзүлгөн операцияларга байланыштуу да өз мойнуна алган жоопкерчиликти камтыган шартта гана берилген өлкөдө тааныла алат.

6-берененин 2-пунктуна түшүндүрмө кат

Бул пункттун жоболоруна ылайык, өлкөнүн бажы органдары бир нече бирикмени тааный алат, ошол эле учурда алардын ар бири өздөрү берген же алар

корреспонденти болуп саналган бирикме тарабынан берилген китепчелерди тариздөө менен байланышкан жоопкерчиликти алып жүрүшөт.

2-бис. Административдик комитет эл аралык уюмга кепилдиктердин эл аралык тутумун натыйжалуу уюштурууга жана иштетүүгө жооп берүүгө ыйгарым укуктарды берет. Мындай уруксат бул уюм 9-тиркеменин III бөлүгүндө чечмеленген шарттарды жана талаптарды сактаган учурда берилет. Эгер бул шарттар жана талаптар сакталбай калса, анда Административдик комитет бул уруксатты алып коё алат.

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-мая 2002-жылы күчүнө кирген;

ECE/TRANS/17/Amend.31, 10-октябрь, 2013-жылы күчүнө кирген)

6-берененин 2-бис пунктуна түшүндүрмө кат

0.6.2-бис-1 Эл аралык уюм менен ага кирген бирикмелердин өз ара карым-катышы жазуу түрүндөгү кепилдиктердин эл аралык тутумунун иштөөсү жөнүндө макулдашууларда аныкталат.

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-май, 2002-жылы күчүнө кирген)

0.6.2-бис-1 6.2-бис беренесине ылайык берилүүчү уруксат БУУ ЕЭК менен эл аралык уюмдун ортосунда түзүлгөн жазуу түрүндөгү макулдашууда чагылат. Бул макулдашууда эл аралык уюм Конвенциянын тиешелүү жоболорун сактай турганы, Конвенциянын Келишүүчү тараптарынын компетенттүүлүгүн урматтай турганы жана Административдик комитеттин чечимдерин, ЭАТ Аткаруу кеңешинин өтүнүчтөрүн аткара турганы каралат. Макулдашууга кол коюу аркылуу эл аралык уюм берилген уруксаттын негизинде өзүнө жүктөлгөн жоопкерчиликти тааный турганын тастыктайт. Макулдашуу ЭАТ китепчелерин борборлоштурулган басып чыгаруу жана таркатуу жогоруда аталган эл аралык уюм тарабынан жүргүзүлгөн учурда 10 b) беренесинде жана 8-тиркемеде айтылган эл аралык уюмдун жоопкерчилигине карата да колдонулат. Макулдашуу Административдик комитет тарабынан бекитилет.

(ECE/TRANS/17/Amend.27, 12-август, 2006-жылы күчүнө кирген)

3. Бирикме ЭАТ китепчелерин өзү туруктуу жайгашкан же түзүлгөн Келишүүчү тараптын компетенттүү органдары тарабынан ЭАТ процедурасынан пайдаланууга уруксат берүүдөн баш тартылбаган жактарга гана берет.

(ECE/TRANS/17/Amend.19, 17-февраль, 1999-жылы күчүнө кирген)

4. ЭАТ процедурасынан пайдаланууга уруксат ушул Конвенциянын 9-тиркемесинин II бөлүгүндө чечмеленген минималдык шарттарга жана талаптарга туура келген жактарга гана берилет. Эгер ал критерийлерди кармануу камсыз кылынбай калса бул уруксат 38-беренеге зыян келтирбестен алып салынат.

(ECE/TRANS/17/Amend.19, 17-февраль, 1999-жылы күчүнө кирген)

5. ЭАТ процедурасынан пайдаланууга уруксат ушул Конвенциянын 9-тиркемесинин II бөлүгүндө чечмеленген процедурага ылайык берилет.

(ECE/TRANS/17/Amend.19, 17-февраль, 1999-жылы күчүнө кирген)

7-берене

Эл аралык уюмдар тарабынан же чет өлкөлүк кепилдөөчү

бирикмелер тарабынан өздөрүнүн корреспонденти болуп саналган кепилдөөчү бирикмелерге жөнөтүлгөн ЭАТ китепчелеринин бланктары киргизүүгө жана чыгарууга алымдардан жана жыйымдардан бошотулат жана кирүү же чыгуу учурунда эч кандай тыюу салууларга же чектөөлөргө дуушар кылынбайт.

8-берене

1. Кепилдөөчү бирикме ЭАТ операциясына байланышкан, кепилдөөчү бирикмеге дооматты шарттоочу бузуу аныкталган Келишүүчү тараптын бажылык мыйзамдарына ылайык төлөнүүгө тийиш болгон киргизүүгө жана чыгарууга алымдарды жана жыйымдарды, ошондой эле кечиктирүү үчүн ар кандай пайыздарды – максималдуу кепилденген суммага чейин – төлөөгө өзүнө милдеттенме алат. Кепилдөөчү бирикме жогоруда айтылган сумманы бул суммаларды төлөөгө тийиш болгон жактар менен бирге, тилектештик жоопкерчилик тартибинде төлөөгө милдеттенет.

(ECE/TRANS/17/Amend.30, 13-сентябрь, 2012-жылы күчүнө кирген)

8-берененин 1-пунктуна комментарий

Административдик жазалуулар

*8-берененин 1-пунктунда сөз болгон кепилдөөчү бирикмелердин милдеттенмелери белгилүү бир суммаларды талап кылган административдик жазалууларды же башка жазалуудук санкцияларды өз ичине камтыбайт.
(TRANS/WP.30/137, 68-70 пункттары; TRANS/WP.30/AC.2/29, 3-тиркеме)*

Кошумча суммаларды төлөтүү

*8-берененин 1 жана 2-пункттары бажы органдары китепчелердин ээлерине зарыл учурда кошумча суммаларды, мисалы, келтирилген зыян үчүн компенсация же башка жазалууларды төлөтө алышат.
(TRANS/WP.30/135, 52-55 пункттары; TRANS/WP.30/137, 69-пункт)*

2. Тигил же бул Келишүүчү тараптын мыйзамдары жана эрежелери тарабынан жогоруда 1-пунктта каралгандай киргизүүгө же чыгарууга алымдарды жана жыйымдарды төлөө каралбаган учурда, кепилдөөчү бирикме ушундай эле шарттарда киргизүүгө же чыгарууга алымдардын жана жыйымдардын жана кечиктирүү үчүн ар кандай пайыздардын суммасына барабар сумманы төлөп берүүгө милдеттенет.

8-берененин 2-пунктуна түшүндүрмө кат

0.8.2 Бул пункттун жоболору тигил же бул Келишүүчү тараптын мыйзамдары же эрежелери 8-берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн бузуу болгон учурда киргизүүгө же чыгарууга алымдардын жана жыйымдардын ордуна административдик санкцияларды же каржылык пландагы башка чараларды колдонуу каралган учурда колдонулат. Ошентсе да, төлөнүүгө тийиш болгон сумма тиешелүү бажылык эрежелер боюнча жүктөрдү импорттоодо же экспорттоодо төлөнө турган киргизүүгө же чыгарууга алымдардын жана жыйымдардын суммасына кечиктирүү үчүн ар кандай пайыздар кошулгандан

ашпоого тийиш.

(ECE/TRANS/17/Amend.8, 1-август, 1987-жылы күчүнө кирген)

3. Ар бир Келишүүчү тарап жогоруда келтирилген 1 жана 2-пункттардын жоболорунун негизинде кепилдөөчү бирикмеден бир ЭАТ китепчеси боюнча төлөөнү талап кылууга боло турган сумманын максималдуу өлчөмүн аныктоого тийиш.

8-берененин 3-пунктуна түшүндүрмө кат

0.8.3. Келишүүчү тараптарга кепилдөөчү бирикмеден өндүрүлүшү мүмкүн болгон максималдуу сумманы бир ЭАТ китепчесине 100 000 еврого барабар болгон чоңдук менен чектөө сунуш кылынат. Төмөндө тизмектелүүчү спирт ичимдиктерин жана тамеки өнүмдөрүн ташуу учурунда жана алардын саны төмөндө көрсөтүлгөн чектик нормалардан ашкан учурда бажы органдарына кепилдөөчү бирикмелерден өндүрүлүшү мүмкүн болгон максималдуу сумманы 200 000 АКШ долларына барабар чоңдукка чейин жогорулатуу сунуш кылынат:

1) Көлөмү боюнча 80%дан кем эмес таза спиртти камтыган, денатурацияланбаган этил спирти, (СС коду: 22.07.10).

2) Көлөмү боюнча 80%дан төмөн таза спиртти камтыган, денатурацияланбаган этил спирти; спирттер, ликёрлор жана башка спирт ичимдиктери; суусундуктарды даярдоо үчүн колдонулуучу, спирттик негиздеги кошулмалар (СС коду: 22.08).

3) Тамеки камтуучу сигаралар, манила сигаралары жана «сигарильо» тибиндеги сигаралар (СС коду: 24.02.10).

4) Тамеки камтуучу сигареттер (СС коду: 24.02.20)

5) Тамекини алмаштыруучуларды ар кандай пропорцияда камтыган же аларды камтыбаган чегилүүчү тамеки (СС коду: 24.03.11 жана 24.03.19).

Эгер тамеки өнүмдөрүнүн жана спирт ичимдиктеринин жогоруда аталган категорияларынын көлөмү төмөнкү нормалардан ашпаса, анда кепилдөөчү бирикмелерден өндүрүлүшү мүмкүн болгон максималдуу сумманы 100 000 еврого барабар сумма менен чектөө сунуш кылынат:

- 1) 300 литр
- 2) 500 литр
- 3) 40 000 даана
- 4) 70 000 даана
- 5) 100 килограмм

Тамеки өнүмдөрүнүн жана спирт ичимдиктеринин жогоруда аталган категорияларынын так саны (литр, даана, килограмм) ЭАТ китепчесинин жүк манифестинде көрсөтүлүүгө тийиш.

(ECE/TRANS/17/Amend.17; 1-октябрь, 1994-жылы күчүнө кирген;
ECE/TRANS/17/Amend.18; 1-август, 1995-жылы күчүнө кирген;
ECE/TRANS/17/Amend.30, 13-сентябрь, 2012-жылы күчүнө кирген;
ECE/TRANS/17/Amend.32, 1-январь, 2015-жылы күчүнө кирген;
ECE/TRANS/17/Amend.34, 1-июль, 2018-жылы күчүнө кирген)

0.8.3 түшүндүрмө катына комментарий

Төлөнбөө тобокелдиги бар алымдар жана салыктар

Конвенциянын 4-беренесине ылайык, ЭАТ процедурасын колдонуу менен жүк ташуу учурунда киргизүүгө, чыгарууга алымдарды жана салыктарды

төлөө же депозитке коюу талап кылынбайт, атүгүл мындай алымдар жана салыктар жөнөкөй ЭАТ китепчесин колдонуу менен жүк ташууда 50 000 АКШ доллары суммасынан, ал эми «Тамеки өнүмдөрү/Алкоголь ичимдиктери» китепчесин колдонуу менен жүк ташууда 200 000 АКШ доллары суммасынан же бажы органдары аныктаган башка суммадан ашса да.

(TRANS/GE. 30/59, 34 жана 35-пункттары; TRANS/WP 30/137, 75-76 пункттары; TRANS/WP.30/159, 25-пункт; ECE/TRANS/WP.30/AC.2/2010/3/Rev.1, 2-тиркеме; ECE/TRANS/WP.30/AC.2/105, 31-пункт)

4. Кепилдөөчү бирикме жөнөтүү ордундагы бажы ЭАТ китепчесин тариздөө үчүн кабыл алган учурдан баштап ал бажы жайгашкан өлкөнүн компетенттүү органдарынын алдында жооптуу болуп калат. Аймактарында ЭАТ процедурасын кармануу менен жүк ташуу улантыла турган кийинки өлкөлөрдө бул жоопкерчилик жүк киргизилген учурдан баштап же, эгерде ЭАТ ташуусу 26-берененин 1 жана 2-пункттарына ылайык убактылуу токтотулган болсо, анда ЭАТ ташуусу кайрадан улантылган бажыда ЭАТ китепчеси тариздөө үчүн кабыл алган учурдан баштап пайда болот.
(ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-май, 2002-жылы күчүнө кирген)

5. Кепилдөөчү бирикме ЭАТ китепчесинде тизмеленген жүктөр үчүн гана эмес, бул китепчеде тизмеленбестен туруп, автоунаа каражатынын пломбаланган бөлүгүндө же пломбаланган контейнерде жайгашкан жүктөр үчүн да жоопкерчилик алып жүрөт. Бирикме башка эч кандай жүк үчүн жооп бербейт.

8-берененин 5-пунктуна түшүндүрмө кат

0.8.5 Эгер кепилдөөчү бирикмеге ЭАТ китепчесинде тизмеленбеген жүк боюнча төлөө жөнүндө талап коюлса, анда тиешелүү административдик орган бул жүктөр автоунаа каражатынын пломбаланган бөлүгүндө же пломбаланган контейнерде ташылганы жөнүндө тыянак чыгарууга негиз болгон фактыларды көрсөтүүгө тийиш.

(ECE/TRANS/17/Amend.6, 1-август, 1985-жылы күчүнө кирген,
ECE/TRANS/17/Amend.30, 13-сентябрь, 2012-жылы күчүнө кирген.)

6. Ушул берененин 1 жана 2-пункттарында айтылган алымдардын жана жыйымдардын суммасын аныктоо максатында ЭАТ китепчесине жазылган, жүктөргө тиешелүү маалыматтар башка нерсе далилденгенге чейин чындык деп эсептелет.

8-берененин 6-пунктуна түшүндүрмө кат

0.8.6. 1. ЭАТ китепчесинде алымдардын жана жыйымдардын өлчөмүн аныктоого мүмкүндүк берген, жүк жөнүндө жетишерлик так маалыматтар жок болгон учурда кызыкдар тараптар бул жүктүн чыныгы мүнөзү жөнүндө тыянак чыгарууга негиз болуучу далилдерди көрсөтө алышат.

2. Эгер эч кандай далилдер көрсөтүлбөсө, алымдар жана жыйымдар жүктүн мүнөзүнө тиешеси жок жалпы түрдөгү чендер боюнча алынбастан, ЭАТ китепчесинде билдирилген жүктөрдүн категориясына киргизүүгө жана чыгарууга каралган эң жогорку чен боюнча алынат.

**8-берененин 7-пункту алып салынган.
(ECE/TRANS/17/Amend.30, 13-сентябрь, 2012-жылы күчүнө кирген)**

8-берененин 7-пунктуна түшүндүрмө кат

0.8.7. Алып салынган
(ECE/TRANS/17/Amend.30, 13-сентябрь, 2012-жылы күчүнө кирген)

9-берене

1. Кепилдөөчү бирикме ЭАТ китепчесинин жарамдуулук мөөнөтүн аныктап, анын бүткөн күнүн көрсөтөт, андан кийин ЭАТ китепчесин жөнөтүү ордундагы бажыга бажылык тариздөө үчүн көрсөтүүгө болбойт.

2. Эгер ЭАТ китепчеси, бул берененин 1-пунктунда каралгандай, жөнөтүү ордундагы бажыга өзүнүн жарамдуулук мөөнөтүнүн акыркы күнүндө же ал күнгө чейин көрсөтүлсө, анда бул китепче көздөгөн ордундагы бажыда ЭАТ операциясы аяктаганга чейин жарамдуу болот.

10-берене

1. ЭАТ операциясын аяктоо кечигүүсүз жүргүзүлүүгө тийиш.
(ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-май, 2002-жылы күчүнө кирген)

2. Тигил же бул Келишүүчү тараптын бажы органдары ЭАТ операциясын аяктагандан кийин кепилдөөчү бирикмеден 8-берененин 1 жана 2-пункттарында көрсөтүлгөн сумманы төлөөнү, ЭАТ операциясын токтотуу жөнүндө күбөлүк мыйзамсыз же алдамчылык жол менен алынган же ЭАТ операциясы токтотулган эмес болгон учурлардан тышкары, талап кыла алышпайт.

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-май, 2002-жылы күчүнө кирген;
ECE/TRANS/17/Amend.30, 13-сентябрь, 2012-жылы күчүнө кирген)

10-беренеге түшүндүрмө кат

0.10-1 Эгер ЭАТ операциясында арам ойлуу өзгөртүүлөргө дуушар кылынган жүктөөчү бөлүктөр жана контейнерлер колдонулса, же жасалма же так эмес документтерди колдонуу, жүктөрдү алмаштыруу, бажылык мөөрлөрдү жана пломбаларды жасалмалоо ж.б. сыяктуу бузуулар аныкталса, же токтотуу жөнүндө күбөлүк башка бир мыйзамсыз жол менен алынган болсо, ЭАТ операциясын токтотуу жөнүндө күбөлүк мыйзамсыз же алдамчылык жол менен алынган деп эсептелет.

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-май, 2002-жылы күчүнө кирген)

0.10-2 «же ЭАТ операциясы токтотулган эмес болсо» деген фраза токтотуу жөнүндө күбөлүк жасалмаланган учурларды камтыйт.

(ECE/TRANS/17/Amend.30, 13-сентябрь, 2012-жылы күчүнө кирген)

11-берене

1. ЭАТ операциясы аяктабаган учурда компетенттүү органдар:

а) ЭАТ китепчесинде көрсөтүлгөн дареги боюнча ЭАТ китепчесинин

ээсине аяктабагандык жөнүндө билдиришет;

b) кепилдөөчү бирикмеге аяктабагандык жөнүндө билдиришет.

Компетенттүү органдар ЭАТ китепчесин тариздөө үчүн кабыл алган күндөн баштап максимум бир жыл ичинде же, эгер ЭАТ операциясын токтотуу жөнүндө күбөлүк жасалмаланган же мыйзамсыз же алдамчылык жол менен алынган болсо, эки жыл ичинде кепилдөөчү бирикмеге аяктабагандык жөнүндө билдиришет.

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-май, 2002-жылы күчүнө кирген;

ECE/TRANS/17/Amend.30, 13-сентябрь, 2012-жылы күчүнө кирген)

11-берененин 1-пунктуна түшүндүрмө кат

0.11-1 Жазуу түрүндө билдирүүнүн ыкмасы улуттук мыйзамдардын негизинде аныкталат.

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-май, 2002-жылы күчүнө кирген;

ECE/TRANS/17/Amend.30, 13-сентябрь, 2012-жылы күчүнө кирген)

11-берененин 1-пунктуна комментарий

Алымдарды жана салыктарды төлөө

Алып салынган.

(ECE/TRANS/WP.30/AC.2/2010/3/Rev.1, Annex 2; ECE/TRANS/WP.30/AC.2/105, 31-пункт)

Билдирүү үчүн мөөнөт

Кепилдөөчү бирикмеге ЭАТ операциясынын аяктабаганы жөнүндө билдирүү үчүн чектелген мөөнөттүн башталыш чекити болуп бажы органдарынын жазуу түрүндөгү билдирүүнү жөнөткөн күнү эмес, кепилдөөчү бирикменин аны алган күнү эсептелери аныкталган. Билдирүү чынында эле жөнөтүлгөнүн жана алынганын тастыктоо бажы органдарынын милдеттерине кирет (тастыктоонун бир ыкмасы – корреспонденцияны (кириш документтерди) каттоо). Эгер билдирүү үчүн мөөнөт өтүп кетсе, улуттук кепилдөөчү бирикме андан ары жүктөр үчүн жоопкерчиликти алып жүрбөйт. (TRANS/GE.30/AC.2/12, 28-пункт; TRANS/GE.30/35, 47 жана 48-пункттар; TRANS/GE.30/GRCC/11, 14 жана 15-пункттар)

Кепилдөөчү бирикмеге (бирикмелерге) билдирүү

Бажы органдары 11-берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн учурлар жөнүндө, б.а. ЭАТ операциясы аяктабаган учурларда өзүнүн тиешелүү улуттук кепилдөөчү бирикмесине (бирикмелерине) кечиктирбестен билдирүүгө тийиш. (TRANS/WP.30/192, 26-пункт; TRANS/WP.30/AC.2/59, 46-пункт жана 5-тиркеме)

ЭАТ китепчесинин ээсине билдирүү

0.11-1 жана 0.11-2 түшүндүрмө каттарында көрсөтүлгөн ЭАТ китепчесинин ээсине билдирүүгө карата талаптарды тапшырык кат жөнөтүү жолу менен аткарууга болот.

(TRANS/WP.30/192, 26-пункт; TRANS/WP.30/AC.2/59, 46-пункт жана 5-тиркеме)

2. 8-берененин 1 жана 2-пункттарында айтылган суммаларды төлөө мөөнөтү келгенде, компетенттүү органдар, кепилдөөчү бирикмеге талап коёрдон мурда, мүмкүн болушунча, бул сумманы төлөөгө жооптуу жактан же жактардан бул сумманы төлөөнү талап кылууга тийиш
(ECE/TRANS/17/Amend.30, 13-сентябрь, 2012-жылы күчүнө кирген)

11-берененин 2-пунктуна түшүндүрмө кат

0.11-2 Тиешелүү суммаларды төлөөгө жооптуу жактан же жактардан бул суммаларды төлөөнү талап кылуу үчүн компетенттүү органдар тарабынан көрүлүүчү чаралар, эң аз дегенде, улуттук мыйзамдарга ылайык ЭАТ китепчесинин ээсине анын ЭАТ китепчесинде көрсөтүлгөн дареги боюнча же бул суммаларды төлөөгө жооптуу жак (жактар) ЭАТ китепчесинин ээси эмес болсо, бул жактардын дарегине төлөө жөнүндө талапты жиберүүнү камтууга тийиш. ЭАТ китепчесинин ээсиден төлөө жөнүндө талап кылуу ушул берененин 1 а) пунктунда айтылган билдирүү менен айкалыштырылышы мүмкүн.
(ECE/TRANS/17/Amend.30, 13-сентябрь, 2012-жылы күчүнө кирген)

3. 8-берененин 1 жана 2-пункттарында көрсөтүлгөн суммаларды төлөө жөнүндө талап кепилдөөчү бирикмеге ЭАТ операциясынын аяктабаганы жөнүндө же ЭАТ операциясын токтотуу жөнүндө күбөлүк жасалмаланганы же мыйзамсыз, алдамчылык жол менен алынганы жөнүндө билдирилген күндөн үч ай өткөндөн эрте эмес, бирок бул күндөн эки жыл өткөндөн кеч эмес тапшырылат. Бирок жогоруда көрсөтүлгөн эки жылдык мөөнөт ичинде ЭАТ операциясы ушул берененин 2-пунктунда аталган жактын (жактардын) төлөөгө милдеттенмелерине байланыштуу административдик же соттук териштирүүнүн предмети болуп калган учурда ар кандай төлөө жөнүндө талап компетенттүү органдардын же соттордун чечими күчүнө кирген күндөн баштап бир жылдын ичинде жөнөтүлөт.
(ECE/TRANS/17/Amend.30, 13-сентябрь, 2012-жылы күчүнө кирген)

11-берененин 3-пунктуна түшүндүрмө кат

0.11-3-1 Жүктү же унаа каражатын өткөрүү жөнүндө маселени чечүү учурунда компетенттүү органдарга, эгер алардын мыйзамдарында алар жоопкерчилик алып жүргөн кызыкчылыктарды коргоону камсыз кылуунун башка каражаттары каралган болсо, ЭАТ китепчесинин ээси төлөөгө тийиш болгон алымдарды, жыйымдарды жана кечиктирүү үчүн пайыздарды төлөшү үчүн кепилдөөчү бирикме жоопкерчилик алып жүрөрүн жетекчиликке албоо сунуш кылынат.
(ECE/TRANS/17/Amend.30, 13-сентябрь, 2012-жылы күчүнө кирген)

0.11-3-2 Компетенттүү органдар төлөө боюнча милдеттенмелерге байланыштуу административдик же соттук териштирүү козголгону жөнүндө кепилдөөчү бирикмеге маалымдай алат. Кандай болсо да, компетенттүү органдар эки жылдык мөөнөттүн аягында, бул чектик мөөнөт бүткөнгө чейин аякташы мүмкүн болгон ушундай териштирүүлөр жөнүндө кепилдөөчү бирикмелерге маалымдашат.
(ECE/TRANS/17/Amend.30, 13-сентябрь, 2012-жылы күчүнө кирген)

11-берененин 3-пунктуна комментарий

Алымдарды жана жыйымдарды төлөө жөнүндө талап

Төлөө жөнүндө талап тиешелүү документтердин көчүрмөлөрү менен коштолууга тийиш. Эгер жүктүн бир бөлүгүнө карата бузууга жол берилген болсо, компетенттүү органдарга 8-берененин 1 жана 2-пунктунда айтылган алымдарды жана жыйымдарды төлөө жөнүндө талапты тиешелүү пропорционалдуу түрдө коррекциялоого тийиш. Эгер кепилдөөчү бирикме ЭАТ операциясынын токтотулушуна альтернативдүү далилдерди тапса, бул бирикме, даттануу укугуна байланыштуу ар кандай улуттук эскертүүлөргө зыян келтирбестен, бул далилди ЭАТ операциясынын аяктабаганы жөнүндө билдирген компетенттүү органдарга көрсөтүүгө тийиш.

(ECE/TRANS/WP.30/AC.2/2010/3/Rev.1, 2-тиркеме)

2. Кепилдөөчү бирикме төлөө жөнүндө талап тапшырылган күндөн баштап үч айлык мөөнөттө талап кылынган суммаларды төлөп берет.

ECE/TRANS/17/Amend.30, 13-сентябрь, 2012-жылы күчүнө кирген)

11-берененин 4-пунктуна түшүндүрмө кат

0.11-4 Эгер ушул беренедө каралган процедурага ылайык, кепилдөөчү бирикмеге 8-берененин 1 жана 2-пункттарында айтылган суммаларды төлөө сунуш кылынып жатса жана эгер ал муну Конвенцияда каралган үч айлык мөөнөт ичинде аткарбаса, анда компетенттүү органдар бул суммаларды төлөп берүүнү улуттук эрежелердин негизинде талап кыла алышат, анткени бул учурда кепилдөөчү бирикме улуттук мыйзамдарга ылайык түзгөн кепилдик берүү жөнүндө келишимдин аткарылбаганы жөнүндө сөз болуп жатат. Чектик мөөнөт кепилдөөчү бирикме – мындай талапты алгандан кийин – 6-берененин 2-пунктунда айтылган эл аралык уюм менен бул талапка карата өзүнүн позициясынын маселеси боюнча кеңешкен учурда да колдонулат.

(ECE/TRANS/17/Amend.30, 13-сентябрь, 2012-жылы күчүнө кирген)

3. Эгер компетенттүү органдардын дооматын канааттандыргандан кийин бул ЭАТ ташуусуна карата эч кандай бузуулар болбогону аныкталса, төлөнгөн суммалар кепилдөөчү бирикмеге төлөө жөнүндө талап тапшырылган күндөн баштап эки жыл ичинде кайтарып берилет. Чектик эки жылдык мөөнөт улуттук мыйзамдарга ылайык узартылышы мүмкүн.

(ECE/TRANS/17/Amend.30, 13-сентябрь, 2012-жылы күчүнө кирген)

III бөлүм

ЭАТ КИТЕПЧЕСИН КОЛДОНУУ МЕНЕН ЖҮК ТАШУУ

а) УНАА КАРАЖАТТАРЫНА ЖАНА КОНТЕЙНЕРЛЕРГЕ УРУКСАТ БЕРҮҮ

12-берене

Бул бөлүмдүн а) жана б) бөлүктөрүнүн жоболорунун таасирине туура келүү үчүн ар бир унаа каражаты өз конструкциясы боюнча бул Конвенциянын 2-тиркемесинде келтирилген шарттарга жооп берүүгө тийиш жана бул Конвенциянын 3-тиркемесинде каралган процедурага ылайык ташууга уруксат алууга тийиш. Уруксат күбөлүгү 4-тиркемеде келтирилген үлгүгө туура келүүгө тийиш.

12-беренеге комментарийлер

Уруксат күбөлүгү

4-тиркемеде келтирилген үлгүгө ылайык, уруксат күбөлүгү экиге бүктөлгөн А3 форматында болууга тийиш.

(TRANS/GE.30/10, 33-пункт; TRANS/WP.30/157, 27-30 пункттары;

TRANS/WP.30/AC.2/35, 6-тиркеме)

Уруксат күбөлүгүнүн жана уруксат тактачасынын болушу

Конвенциянын 4-тиркемесинде каралган уруксат күбөлүгү унаа каражатында Конвенциянын 2-тиркемесинин 1-беренесинде сүрөттөлүшү келтирилген автоунаа каражатынын жүктөөчү бөлүгү үчүн гана болушу зарыл. Сүрөттөлүшү 6-тиркемеде, 0.1 j) түшүндүрмө катында камтылган чечилме кузовдо же уруксаты бар чечилме кузовдогу контейнерде же уруксаты бар контейнерде ташылган учурда аларга Конвенциянын 7-тиркемесинин II бөлүгүндө каралган уруксат жөнүндө тактача тагылууга тийиш.

(TRANS/WP.30/168, 38-пункт; TRANS/WP.30/AC.2/39, 17-пункт)

13-берене

1. Бул бөлүмдүн а) жана б) бөлүктөрүнүн жоболорунун таасирине туура келүү үчүн контейнерлер 7-тиркеменин I бөлүгүндө аныкталган шарттарга ылайык конструкцияланган болууга тийиш жана ушул эле тиркеменин II бөлүгүндө аныкталган процедурага ылайык ташууга уруксат алууга тийиш.

2. 1956-жылдагы Контейнерлерге байланыштуу бажы конвенциясына жана андан келип чыккан БУУнун колдоосу алдында түзүлгөн макулдашууларга, 1972-жылдагы Контейнерлерге байланыштуу бажы конвенциясына же ушул акыркы Конвенцияны алмаштыра же өзгөртө алган башка ар кандай эл аралык актыларга ылайык бажылык мөөрлөрдүн жана пломбалардын алдында жүк ташууга уруксат берилген контейнерлер жогорудагы 1-пунктта келтирилген жоболорго туура келген катары каралат жана ЭАТ процедурасын кармануу менен ташууга жаңы уруксатсыз кабыл алынууга тийиш.

14-берене

1. Ар бир Келишүүчү тарап жогорудагы 12 жана 13-беренелеринде чечмеленген шарттарга жооп бербеген унаа каражаттарына же контейнерлерге берилген уруксаттын жарамдуулугун тааныбаганга укукту өзүндө сактап калат. Ошону менен бирге байкалган бузуктуктар олуттуу эмес болсо жана аткезчилик үчүн шарт түзбөсө Келишүүчү тараптар унаа каражаттарын же контейнерлерди кечиктирбөөгө тийиш.

2. Уруксат берүү үчүн негиз катары кызмат кылган шарттарды канааттандырбай калган ар кандай автоунаа каражаты же контейнер бажылык пломбалардын жана мөөрлөрдүн алдында кийинки жүк ташууга колдонууга чейин баштапкы абалына келтирилүүгө тийиш же уруксат берүү процедурасынан кайрадан өткөрүлүүгө тийиш.

б) ЭАТ КИТЕПЧЕСИН КОЛДОНУУ МЕНЕН ТАШУУ ПРОЦЕДУРАСЫ

15-берене

1. ЭАТ процедурасын кармануу менен жүк ташуу үчүн колдонулуучу автоунаа каражатын, унаа каражаттарынын топтумун же контейнерди убактылуу киргизген учурда атайын бажылык документтер талап кылынбайт. Автоунаа каражаты, унаа каражаттарынын топтому же контейнер үчүн эч кандай кепилдик талап кылынбайт.

2. Бул берененин 1-пунктунун жоболору Келишүүчү тарапка ЭАТ операциясы аяктагандан кийин автоунаа каражатынын, унаа каражаттарынын топтумунун же контейнердин чыгарылып кетишин камсыз кылуу үчүн көздөгөн орундагы бажыда анын улуттук эскертүүлөрү тарабынан каралган формалдуулуктарды аткарууну талап кылууга тоскоолдук кылбайт.

15-беренеге түшүндүрмө кат

0.15 Убактылуу киргизүүгө бажылык документтерди көрсөтүүнү талап кылуунун жоктугу кээ бир өлкөлөрдө катталбоочу чиркегич же жарым чиркегич сыяктуу унаа каражаттарына байланыштуу айрым бир кыйынчылыктарды жаратышы мүмкүн. Мындай учурда 15-берененин жоболору кызыкдар өлкө колдонуучу 1 жана 2 айрылма барактарында жана тиешелүү дүмүрчөктөрдө бул унаа каражаттары жөнүндө маалыматтарды (маркасын жана номерин) көрсөтүү аркылуу бажы органдарына тиешелүү кепилдиктерди тапшыруу шарттарында сакталышы мүмкүн.

15-беренеге комментарийлер

Бажылык документтер

Унаа каражаттарына кепилдик да, документтер да талап кылынбагандыктан, транзит өлкөсүнүн чек ара бажысынын экөөндө тең кала турган айрылма барактар көзөмөл үчүн колдонулат. Унаа каражаты талкаланууга дуушар болсо, анда Конвенциянын 41-беренесинин жоболору колдонулат. Эгер унаа каражаты дайынсыз жок болуп кетсе, анда ЭАТ китепчесинде дареге көрсөтүлгөн ташуучудан улуттук мыйзамдарга ылайык

компенсация өндүрүп алынат.

(TRANS/GE.30/10, 26 жана 27-пункттар)

Бажы процедуралары

Алып салынган.

(ECE/TRANS/WP.30/294, 44-пункт)

ЭАТ ташуусун жүргүзүүчү тягачтарды бажылык тариздөө

Чет өлкөдө катталган тягачты убактылуу киргизүүнү өзүнчө тариздөөгө жол бербөө үчүн ЭАТ китепчесинин ээси тягачтын каттоо номурун ЭАТ китепчесинин мукабасында жана айрылма барактарында көрсөтүүгө тийиш. ЭАТ Конвенциясынын башка жоболорун колдонууга зыян тийгизбестен, тягач ЭАТ ташуусунун жүрүшүндө алмашылган учурда китепченин ээси ЭАТ китепчесине талаптагыдай оңдоолорду киргизүүгө жана улуттук эрежелердин негизинде аныкталган процедураларга ылайык, аныкталган чектик мөөнөттөр ичинде бул оңдоолордун бажылык органдар тарабынан жактырылышына жетишүүгө тийиш. ЭАТ ташуусуна андан ары катышпай турган алмаштырылган тягачты учурдагы улуттук мыйзамдарга ылайык тариздөө керек.

(ECE/TRANS/WP.30/AC.2/2007/6, 12-пункт;

ECE/TRANS/WP.30/AC.2/91, 25-пункт)

16-берене

ЭАТ ташуусу автоунаа каражаты же унаа каражаттарынын топтому тарабынан жүргүзүлгөн учурда аларга ушул Конвенциянын 5-тиркемесинде келтирилген талаптарга жооп берүүчү «TIR» жазуусу бар тик бурчтуу тактачалар тагылууга тийиш; бир тактача автоунаа каражатынын же унаа каражаттарынын топтомунун алдында, экинчи ушундай эле тактача артында жайгаштырылат. Бул тактачалар жакшы көрүнгөндөй кылып тагылууга тийиш. Алар чечиле тургандай болуш керек же аларды тескери каратууга, жабууга, бүктөөгө же башка ыкма менен бул ташуунун ЭАТ процедурасына тиешеси жок экенин көрсөтүүгө болгондой кылып конструкцияланган болуш керек.

(ECE/TRANS/17/Amend.16, 24-июнь, 1994-жылы күчүнө кирген;

ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-май, 2002-жылы күчүнө кирген)

16-беренеге комментарий

TIR тактачасынын техникалык мүнөздөмөлөрү

TIR тактачасы катуу негизге ээ болуш керек жана ушул Конвенциянын 16-беренесинин, 5-тиркемесинин талаптарына ылайык даярдалууга тийиш. Өзү чапталуучу TIR тактачаларын колдонууга жол берилбейт.

(TRANS/WP.30/157, 61-пункт)

17-берене

1. Ар бир автоунаа каражатына же контейнерге бир ЭАТ китепчеси түзүлөт. Ошол эле учурда унаа каражаттарынын топтомуна же бир автоунаа каражатына же бир унаа каражаттарынын топтомуна жүктөлгөн

бир нече контейнерге бирдиктүү ЭАТ китепчеси түзүлүшү мүмкүн. Мындай учурда ЭАТ китепчесинин жүк манифестинде унаа каражаттар топтомунун бир бөлүгүн түзгөн ар бир унаа каражатынын же ар бир контейнердин жүгү өзүнчө көрсөтүлүүгө тийиш.

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-май 2002-жылы күчүнө кирген)

17-берененин 1-пунктуна түшүндүрмө кат

0.17-1 ЭАТ китепчесинин жүк манифестинде унаа каражаттар топтомунун курамындагы ар бир унаа каражатынын же контейнердин жүгү өзүнчө көрсөтүлөрү жөнүндө жобо айрым унаа каражатынын же айрым контейнердин жүгүнө бажылык текшерүү жүргүзүүнү жөнөкөйлөтүүгө гана арналган. Ошондуктан бул жобо унаа каражатында же контейнерде иш жүзүндө камтылган жүк менен жүк манифестине ылайык унаа каражатында же контейнерде болууга тийиш болгон жүктүн ортосундагы ар бир айырмачылык Конвенцияны бузуу болуп эсептелгенчелик катаал кароого болбойт.

Эгер ташуучу, мындай айырмачылыкка карабай, берилген ЭАТ китепчесиндеги жүк манифестинде көрсөтүлгөн жүктөрдүн жыйындысы унаа каражаттар топтомунун бортунда же бардык контейнерлерде камтылган жүктөрдүн жалпы жыйындысына туура келерин далилдей алса, анда бул учур, негизинен, бажылык эрежелерди бузуу катары эсептелбөөгө тийиш.

2. ЭАТ китепчеси бир гана ташууну аткаруу үчүн жарамдуу. Китепче айрылма барактардын эң аз дегенде берилген ЭАТ ташуусун ишке ашыруу үчүн зарыл болгон санын камтууга тийиш.

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-май 2002-жылы күчүнө кирген)

17-берененин 2-пунктуна түшүндүрмө кат

0.17-2 Үй чарба буюмдарын ташуу учурунда ЭАТ китепчесин колдонуу Эрежелеринин 10 с) пунктунда каралган процедура колдонулушу мүмкүн, ошол эле учурда буюмдардын тизмегин акыл-эске сыярлык чекке чейин кыскартуу зарыл.

17-беренеге комментарийлер

Автопоезддерге жана тягачтардын жарым прицептер менен топтомдоруна ЭАТ китепчелерин берүү

Жүктөрдү 1 g) жана h) беренесинде аныкталган унаа каражаттарынын топтомунда же бир унаа каражатында же унаа каражаттарынын топтомунда ташуу учурунда берилүүчү ЭАТ китепчелеринин зарыл саны жөнүндө чечимди жөнөтүүчү бажы кабыл алат. Жөнөтүүчү бажынын чечими Конвенциянын 4-беренесине ылайык ЭАТ операциялары жүргүзүлүп жаткан мамлекеттердин калган бажылары тарабынан кабыл алынат, демек, бул бажылар кошумча ЭАТ китепчелерин көрсөтүүнү талап кыла алышпайт.

(TRANS/WP.30/157, 26-пункт)

Жөнөкөй жүктөрдөн жана оор салмактуу же ыңгайсыз жүктөрдөн турган аралаш жүктөрдү ташуу үчүн ЭАТ китепчелеринин берилиши

Жөнөкөй жүктөрдөн жана оор салмактуу же ыңгайсыз жүктөрдөн турган аралаш жүктөрдү ташуу үчүн талап кылынуучу ЭАТ китепчелеринин

саны жөнүндө чечим чыгарууда жөнөтүү ордундагы бажы 32-берененин өзгөчө жоболорун эске алат, аларга ылайык оор салмактуу же ыңгайсыз жүктөрдү ташуу үчүн ЭАТ китепчесинин мукабасында жана бардык айрым барактарында «оор салмактуу же ыңгайсыз жүктөр» деген жазуу коюлууга тийиш. Бул жазуу бажылык мөөрлөрдүн жана пломбалардын алдында ташылуучу жөнөкөй жүктөргө тиешелүү болбогондон кийин жөнөкөй жүктөрдү ташуу үчүн өзүнчө ЭАТ китепчеси (китепчелери) талап кылынат.
(TRANS/WP.30/AC.2/71, 3-тиркеме; TRANS/WP.30/206, 57-пункт)

Бир нече ЭАТ китепчесин бир мезгилде колдонуу
Эгер жөнөтүү ордундагы бажы бир ЭАТ ташуусу үчүн бир нече ЭАТ китепчесин тариздөөгө кабыл алса, анда бул бажы тариздөөгө кабыл алынган ар бир ЭАТ китепчесинин бардык айрым барактарындагы «Расмий колдонуу үчүн» графасына ал ЭАТ китепчелеринин бардыгынын нумурларын көрсөтүүгө тийиш.
(TRANS/WP.30/AC.2/71, 3-тиркеме; TRANS/WP.30/208, 52-пункт)

18-берене

ЭАТ ташуусу жөнөтүү ордундагы жана көздөгөн орундагы бир нече бажылар аркылуу жүргүзүлүшү мүмкүн, бирок жөнөтүү ордундагы жана көздөгөн орундагы бажылардын жалпы саны төрттөн ашпоого тийиш. ЭАТ китепчесин кабыл алуу жөнүндө белгини бардык жөнөтүү ордундагы бажылар койгон учурда гана аны көздөгөн орундагы бажыга көрсөтүүгө болот.

**(ECE/TRANS/17/Amend.10, 23-май, 1989-жылы күчүнө кирген;
ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-май, 2002-жылы күчүнө кирген)**

18-беренеге түшүндүрмө кат

0.18-1 ЭАТ тутумунун талаптагыдай иштөөсүн камсыз кылуу үчүн бажы органдары ташуу ушул Конвенциянын Келишүүчү тарабы болуп саналган кошуна өлкөдө уланган учурда чыгуу ордундагы бажыны көздөгөн орундагы бажы катары көрсөтүү жөнүндө өтүнүчтөрдү, мындай өтүнүч өзгөчө жагдайлар менен жүйөөлөнгөн учурдан тышкары, канааттандырбашы зарыл.

0.18-2 1. Жүктөр биринчи пунктта түшүрүү үчүн арналган жүктөрдүн партиясын түшүрүү үчүн унаа каражатынан же контейнерден башка пункттарда түшүрүлө турган жүктөрдүн партиясын же партияларын түшүрүү зарылчылыгы жаралбагандай кылып жүктөлүүгө тийиш.

2. Бир нече бажыда жүк түшүрүү менен коштолгон ташуу учурунда ар бир жарым-жартылай жүк түшүрүүдөн кийин ЭАТ китепчесинин калган бардык манифесттеринин 12-рубрикасында бул жөнүндө белги коюу зарыл, ошондой эле бардык калган айрым барактарда жана тиешелүү дүмүрчөктөрдө жаңы мөөрлөр жана пломбалар басылганы жөнүндө белги коюу керек.

18-беренеге комментарийлер

Жөнөтүү ордундагы жана/же көздөгөн орундагы бир нече бажылар

ЭАТ ташуусу бир же бир нече өлкөдөгү бир нече жөнөтүү ордундагы жана/же көздөгөн орундагы бажылар аркылуу, жөнөтүү ордундагы жана көздөгөн орундагы бажылардын жалпы саны төрттөн ашпоого тийиш деген шарт менен, жүргүзүлүшү мүмкүн. ЭАТ китепчесин колдонуу Эрежелеринин 6-эрежесине ылайык (Конвенциянын 1-тиркемеси, ЭАТ китепчесинин үлгүсү: 1-вариант жана 2-вариант, мукабанын 3-бети) ар бир кошумча жөнөтүү ордундагы же көздөгөн орундагы бажы үчүн эки кошумча барак талап кылынат. Бир нече жөнөтүү/көздөгөн орундагы бажылар болгон учурда ЭАТ китепчесинин барактары ар кыл бажыларда жүктөлгөн / түшүрүлгөн жүктөр жүк манифестине (9, 10 жана 11-графалар) кошумча киргизилгендей / чийип салынгандай кылып жана жөнөтүү / көздөгөн орундагы бажылар 16-графага жүктөлгөн / түшүрүлгөн жүктөрдү тастыктоо жөнүндө белгилерди койгондой кылып толтурулууга тийиш.

(TRANS/GE.30/55, 22-пункт; TRANS/WP.30/141, 39-41-пункттар;
TRANS/WP.30/AC.2/31, 3-тиркеме; TRANS/WP.30/192, 26-пункт;
TRANS/WP.30/AC.2/59, 46-пункт жана 5-тиркеме)

Өзгөчө учурларда жүктөө жана түшүрүү пункттарынын жалпы санын төрттөн көп санга көбөйтүү мүмкүнчүлүктөрү

18-беренеге жана ЭАТ китепчесин колдонуу Эрежелеринин (1-тиркеме) 5-пунктуна ылайык бир ЭАТ ташуусунун жүрүшүндө жүктөө жана түшүрүү пункттарынын саны төрттөн ашпоого тийиш. Бир унаа операциясынын жүрүшүндө жүктөө жана түшүрүү пункттарынын жалпы санын көбөйтүү үчүн автоунаа каражаты же унаа каражаттарынын топтому бир нече ЭАТ ташуусун удаалаш же бир мезгилде, ар бир ташууда өзүнчө ЭАТ китепчесин колдонуу менен, жүргүзө алышат. Бул максатта төмөнкүдөй варианттарды колдонууга болот:

i) «Бир ЭАТ ташуусу үчүн эки ЭАТ китепчесин колдонуу» жөнүндө 28-беренеге комментарийге ылайык бир унаа операциясына эки ЭАТ китепчесин удаалаш колдонуу. Биринчи ЭАТ китепчеси төрткө чейин жөнөтүү ордундагы жана көздөгөн орундагы бажыларды камтый алат. Ал аяктагандан жана токтотулгандан кийин, төртүнчү бажыда унаа операциясынын калган бөлүгү үчүн жаңы ЭАТ китепчеси ачылышы жана колдонулушу мүмкүн. Бул фактыны чагылдыруу үчүн ЭАТ китепчелеринин экөөндө тең тиешелүү жазуу каттырылат. Ошентип, биринчи ЭАТ китепчеси камтыган акыркы көздөгөн орундагы бажы экинчи ЭАТ китепчеси үчүн жөнөтүү ордундагы бажы болуп калат, ал китепче үч көздөгөн орундагы бажыны камтый алат. Экинчи ЭАТ китепчесиндеги көздөгөн орундардагы бажыларга жөнөп жаткан биринчи ЭАТ китепчесиндеги бардык жүктөрдү акыркы көздөгөн орундагы бажы үчүн арналган жүк катары көрсөтүү зарыл. Мындай процедура жөнөтүү ордундагы жана көздөгөн орундагы жети бажыга чейин камтый алат. Конвенциянын 2-беренесинде чечмеленген шарттарды аткаруу үчүн ЭАТ ташуусунун экөө тең жок дегенде бир чек арадан өтүү менен жүргүзүлүүгө тийиш. Эки ЭАТ китепчеси удаалаш колдонулганына байланыштуу ар бир конкреттүү учурда бир гана ЭАТ кепилдиги иштейт.

ii) Бир нече унаа каражаттарын (мисалы, унаа каражаттарынын топтомун) же бир нече контейнерди бир мезгилде колдонуу. ЭАТ Конвенциясынын 17-беренесинин 1-пунктуна ылайык, ар бир автоунаа каражатына же контейнерге өзүнчө ЭАТ китепчеси берилиши мүмкүн. Ар бир

ЭАТ китепчеси жүктөөнүн жана түшүрүүнүн төрткө чейин пунктун камтый алат. Жөнөтүү ордундагы бажыда (бажыларда) тариздөөгө кабыл алынган ар бир ЭАТ китепчесинин бардык айрылма барактарынын «Расмий колдонуу үчүн» графасында бул ЭАТ китепчелеринин бардык номерларын көрсөтүү зарыл.

Тигил же бул альтернативдик вариантты колдонууга көз карандысыз, жүктөрдүн ар кайсы түшүрүү пункттарында түшүрүүгө арналган партияларын 0.18-2 түшүндүрмө катынын 1-пунктунда каралгандай кылып бири-биринен бөлүп коюу зарыл.

(TRANS/WP.30/208, 28-пункт жана тиркеме;
TRANS/WP.30/AC.2/71, 71-пункт жана 3-тиркеме)

0.18-2 түшүндүрмө катына комментарий

Товарларды түшүрүү

0.18-2 түшүндүрмө катында айтылган «түшүрүү» термини милдеттүү түрдө унаа каражатынан же контейнерден физикалык алып коюуну түшүндүрбөйт, мисалы, ЭАТ ташуусу аяктагандан кийин да унаа операциясы уланган учурда. Бирок, эгер ЭАТ ташуусу жүктөрдүн бир бөлүгү үчүн аяктаса жана калган бөлүгү үчүн уланса, анда жүктөрдүн биринчи бөлүгү пломбаланган жүктөөчү бөлүктөн же контейнерден физикалык түрдө алынууга тийиш же, оор салмактуу же ыңгайсыз жүктөрдү ташуу учурунда, ЭАТ ташуусу уланып жаткан башка жүктөрдөн бөлүп коюлууга тийиш.

(TRANS/WP.30/AC.2/59, 46-пункт жана 5-тиркеме;
TRANS/WP.30/192, 26-пункт)

19-берене

Жүктөр жана автоунаа каражаты, унаа каражаттарынын топтому же контейнер жөнөтүү ордундагы бажыга ЭАТ китепчеси менен чогуу көрсөтүлүүгө тийиш. Жөнөтүү өлкөсүнүн бажы органдары бажы мөөрлөрүн жана пломбаларын басуу үчүн же мурда бажы органдарынын жоопкерчилиги алдында тиешелүү деңгээлдеги ыйгарым укуктуу жактар тарабынан басылган бажылык мөөрлөрдү жана пломбаларды текшерүү үчүн жүк манифестинин тактыгын текшерүү максатында зарыл чараларды көрүүгө тийиш.

19-беренеге түшүндүрмө кат

1.19. Жөнөтүү ордундагы бажынын жүк манифестинин тактыгын текшерүү милдети жок дегенде жүк манифестиндеги маалыматтардын бул жүккө байланыштуу экспорттук документтерде жана унаалык же башка соода документтеринде камтылган маалыматтар менен дал келишин текшерүүнү талап кылат; жөнөтүү ордундагы бажы зарыл учурда жүктү кароону да жүргүзө алат. Жөнөтүү ордундагы бажы мөөрлөрдү жана пломбаларды басканга чейин автоунаа каражатынын же контейнердин абалын текшерүүгө, брезенттин абалын жана анын бекитилишин текшерүүгө тийиш, анткени бул жөнүндө маалыматтар уруксат күбөлүгүндө камтылган эмес.

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-май, 2002-жылы күчүнө кирген)

19-беренеге комментарийлер*Жөнөтүүчү бажыдагы көзөмөлдүн жүргүзүлүшү*

ЭАТ тутумунун нормалдуу иштөөсү үчүн жөнөтүүчү бажыдагы жүктөрдүн бажылык таризделиши бардык зарыл бажылык формалдуулуктарды аткаруу менен жүргүзүлүшү өтө маанилүү. Анын ичинде, төмөнкүлөргө бөгөт коюу зарыл:

- унаа операциясынын жүрүшүндө атайын алмаштырып коюу үчүн жүктөрдү так эмес декларациялоо (б.а. сигареттер жүктөлүп, ал эми декларацияда тушкагаздар көрсөтүлөт, унаа операциясынын жүрүшүндө сигареттер түшүрүлөт да, тушкагаздар жүктөлөт); жана

- ЭАТ китепчесиндеги манифестке киргизилбеген жүктөрдү ташуу (сигареттер, алкоголь, баңгизаттар, куралдар)

(TRANS/GE.30/AC.2/12, 31-пункт; TRANS/GE.30/GRCC/11, 19-21-пункттар)

Жөнөтүү бажысында ЭАТ китепчесинин таризделишин жасалмалоо

Жөнөтүү ордундагы бажыдагы катаал көзөмөлдөн качуу үчүн бузуучулар жасалма бажылык мөөрлөрдү жана пломбаларды колдонуу менен чыныгы ЭАТ китепчесинин жөнөтүү ордундагы бажыда таризделишин жасалмалоого аракет кылышы мүмкүн. Мындай мыйзамга каршы аракеттер өтө коркунучтуу, анткени ЭАТ Конвенциясынын жоболоруна ылайык, транзит өлкөлөрүндөгү жана көздөгөн өлкөлөрдөгү бажы органдары адатта жөнөтүү ордундагы бажыда өткөрүлүүчү көзөмөлгө ишенишет. Ошондуктан жөнөтүү өлкөсүндө жайгашкан чыгуу бажысы (бажылары) мындай алдамчылык ишмердиктин бетин ачууда чечүүчү ролду ойнойт жана бажылык пломбалардын жана мөөрлөрдүн аныктыгын текшерүүгө, мүмкүн болушунча, ЭАТ китепчесинин жүк манифестиндеги маалыматтардын 0.19 Түшүндүрмө катына ылайык адатта жөнөтүү ордундагы бажы тарабынан текшериле турган башка коштоочу документтердеги (мисалы, жүктүн экспорттук декларациясы, ЭАЖТК коштом кагазы ж.б.) маалыматтар менен дал келишин текшерүүгө тийиш. Зарыл учурда, аталган чыгуу бажыларында жөнөтүү өлкөсүндөгү ЭАТ операциясына байланыштуу талап кылынган башка бардык бажылык процедуралар жүргүзүлүүгө тийиш.

(TIRExB/REP/2003/18, 29-пункт; TRANS/WP.30/AC.2/75, 61-пункт жана 3-тиркеме жана TRANS/WP.30/AC.2/75/Corr.3)

Бажылык мөөрлөрдүн жана пломбалардын техникалык мүнөздөмөлөрү

ЭАТ Конвенциясында бажылык мөөрлөрдүн жана пломбалардын стандарттары жана талаптары жөнүндө маселе каралбайт. Анда Келишүүчү тараптар башка Келишүүчү тараптарда басылган бажылык мөөрлөрдү жана пломбаларды, эреже катары, таанууга тийиш экени гана айтылат. Ошентип, бажылык мөөрлөрдүн жана пломбалардын техникалык мүнөздөмөлөрү жөнүндө маселе улуттук бажы органдарынын ыктыярына калтырылган. Бажылык пломбалоонун натыйжалуулугун камсыз кылуу үчүн бажылык администрациялар бул аймактагы акыркы эл аралык талаптарга туура келген мөөрлөрдү жана пломбаларды колдонушу пайдалуу. Бул контекстте Бажылык процедураларды жөнөкөйлөтүү жана гармониялаштыруу жөнүндө эл аралык Конвенциянын (кайра каралган Киото конвенциясынын) Е атайын тиркемесинин I бөлүмүндө чечмеленген минималдуу талаптарга бажы органдарынын көңүлүн бурабыз. Андан тышкары, ушул Конвенциянын жалпы тиркемесинин 6-бөлүмүнө Дүйнөлүк бажы уюмунун (ДБУ) колдоосу алдында

иштелип чыккан директиваларды эскерүүгө болот.

(TRANS/WP.30/216, 67-пункт жана 2-тиркеме жана TRANS/WP.30/216/Corr.1; TRANS/WP.30/AC.2/77, 54-пункт жана 3-тиркеме)

20-тиркеме

Бажы органдары өз өлкөсүнүн аймагында жүргүзүлүп жаткан ташуулар үчүн ташуунун белгилүү бир мөөнөтүн сактоону жана автоунаа каражаты, унаа каражаттарынын топтому же контейнер аныкталган маршрут боюнча жүрүшүн талап кыла алышат.

20-беренеге түшүндүрмө кат

1.20 Бажы органдары жүк ташуулардын өз аймагындагы мөөнөтүн аныктоо учурунда ташуучуларга тиешелүү өзгөчө эскертүүлөрдү жана айрыкча автоунаа каражаттарынын айдоочуларынын жумуш сааттарына жана эс алуунун милдеттүү мезгилдерине тиешелүү эскертүүлөрдү да эске алууга тийиш. Бажы органдары маршрут аныктоо боюнча өз укугун муну өзгөчө зарыл деп эсептеген учурларда гана колдонуусу сунуш кылынат.

20-беренеге комментарий

Жазапулдук санкциялар

20 жана 39-беренелерден келип чыккан чектөөлөр бузулган учурда мындай бузууларга байланыштуу жазапулдук санкцияларды төлөө кепилдөөчү бирикмеден эмес, ЭАТ китепчесинин ээсинен же бул бузууларга күнөөлүү жактан талап кылынууга тийиш.

(TRANS/GE.30/AC.2/14, 29-пункт; TRANS/GE.30/39, 30-пункт)

21-берене

Ар бир аралык бажыда жана көздөгөн орундагы бажыда автоунаа каражаты, унаа каражаттарынын топтому же контейнер бажы органдарына өз жүгү жана ташылуучу жүккө тиешелүү ЭАТ китепчеси менен чогуу көзөмөлдөө үчүн көрсөтүлөт.

21-беренеге түшүндүрмө кат

0.21-1 Бул берененин жоболору бажылык органдардын унаа каражатынын мөөрлөнгөн жүктөөчү бөлүгүнөн башка каалаган бөлүгүн текшерүүгө жана кароо жүргүзүүгө укугун эч бир өлчөмдө чектебейт.

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-май, 2002-жылы күчүнө кирген)

0.21-2 Өлкөгө кирүү ордундагы бажы ЭАТ китепчеси чыгуу өлкөсүндө таризделбегенин же туура эмес таризделгенин аныктаса, ташуучуну коңшу өлкөнүн чыгуу ордундагы бажысына кайра жөнөтүшү мүмкүн. Бул учурда өлкөгө кирүү ордундагы бажы тиешелүү чыгуу ордундагы бажыга арналган жазууну киргизет.

0.21-3 Эгер көзөмөл учурунда бажы органдары жүктөрдүн үлгүлөрүн алса, алынган жүктөр жөнүндө бардык зарыл маалыматтарды камтыган тиешелүү жазууну ЭАТ китепчесинин жүк манифестине киргизүүгө

тийиш.

21-беренеге комментарий

Чыгуу ордундагы бажыда (аралык бажыда) жана көздөгөн ордундагы бажыда ЭАТ операциясын токтотуу

Аралык бажыда ЭАТ операциясын токтотуу

Автоунаа каражаты, унаа каражаттарынын топтому же контейнер чыгуу бажысында (аралык бажыда) көзөмөлдөө максатында жүгү жана ага тиешелүү ЭАТ китепчеси менен чогуу көрсөтүлгөн.

ЭАТ операциясын жарым-жартылай токтотуу

Автоунаа каражаты, унаа каражаттарынын топтому же контейнер көздөгөн ордундагы бажыда көзөмөлдөө максатында жүгү жана ага тиешелүү ЭАТ китепчеси менен чогуу көрсөтүлгөн, андан кийин жарым-жартылай жүгү түшүрүлгөн.

ЭАТ операциясын толук токтотуу

Автоунаа каражаты, унаа каражаттарынын топтому же контейнер акыркы көздөгөн ордундагы бажыда көзөмөлдөө максатында жүгү же, андан мурда ЭАТ операциясы жарым-жартылай токтотулган учурда, жүктүн калган бөлүгү жана ага тиешелүү ЭАТ китепчеси менен чогуу көрсөтүлгөн.

(TRANS/WP.30/192, 26-пункт; TRANS/WP.30/AC.2/59, 46-пункт жана 5-тиркеме)

22-берене

1. Бажы органдары тарабынан 5-берененин 2-пунктунда камтылган жобого ылайык жүргүзүлгөн жүктөрдү кароо учурунан тышкары, ар бир Келишүүчү тараптын аралык бажыларынын кызматкерлери башка Келишүүчү тараптардын бажы органдары тарабынан басылган мөөрлөрдү жана пломбаларды, алар бузулган эмес болгон шартта, эреже катары, таанышат. Бирок бул кызматкерлер, көзөмөлдүн зарылчылыгы шарттаган учурда, өздөрүнүн мөөрлөрүн жана пломбаларын кошумча баса алышат.

2. Келишүүчү тараптар тааныган бажылык мөөрлөр жана пломбалар алардын аймактарында улуттук бажылык мөөрлөр жана пломбалар сыяктуу эле укуктук нормалардын коргоосунан пайдаланышат.

22-беренеге комментарий

Бажылык мөөрлөрдүн жана пломбалардын техникалык мүнөздөмөлөрү

ЭАТ Конвенциясында бажылык мөөрлөрдүн жана пломбалардын стандарттары жана талаптары жөнүндө маселе каралбайт. Анда Келишүүчү тараптар башка Келишүүчү тараптарда басылган бажылык мөөрлөрдү жана пломбаларды, эреже катары, таанууга тийиш экени гана айтылат. Ошентип, бажылык мөөрлөрдүн жана пломбалардын техникалык мүнөздөмөлөрү жөнүндө маселе улуттук бажылык органдарынын ыктыярына калтырылган. Бажылык пломбалоонун натыйжалуулугун камсыз кылуу үчүн бажылык администрациялар бул аймактагы акыркы эл аралык талаптарга туура келген

мөөрлөрдү жана пломбаларды колдонушу пайдалуу. Бул контекстте Бажылык процедураларды жөнөкөйлөтүү жана гармониялаштыруу жөнүндө эл аралык Конвенциянын (кайра каралган Киото конвенциясынын) Е атайын тиркемесинин I бөлүмүндө чечмеленген минималдуу талаптарга бажы органдарынын көңүлүн бурабыз. Андан тышкары, ушул Конвенциянын жалпы тиркемесинин 6-бөлүмүнө Дүйнөлүк бажы уюмунун (ДБУ) колдоосу алдында иштелип чыккан директиваларды эскерүүгө болот.
(TRANS/WP.30/216, 67-пункт жана 2-тиркеме жана TRANS/WP.30/216/Corr.1; TRANS/WP.30/AC.2/77, 54-пункт жана 3-тиркеме)

23-берене

Бажы органдары өзгөчө учурларда гана төмөнкүлөрдү жасай алышат:

- алардын өлкөсүнүн аймагы аркылуу өткөн учурда автоунаа каражаттары, унаа каражаттарынын топтому же контейнерлер ташуучунун эсебинен коштолушун талап кылууга;
- жолдо автоунаа каражаттарынын, унаа каражаттарынын топтомунун же контейнерлердин текшерүүсүн жана жүктү кароону жүргүзүүгө.

23-беренеге комментарий

23-берене коштоо өзгөчө жагдайларда гана, бажылык мыйзамдарды сактоону башка ыкмалар менен камсыз кылууга мүмкүн эмес болгон учурда гана талап кылынарын болжолдойт. Коштоо жөнүндө чечимди тобокелдиктердин анализинин негизинде кабыл алуу керек. Мисалы, бажы органдары унаа оператору автоунаа каражатын (каражаттарын) жүгү менен чогуу көздөгөн орундагы же чыгуу ордундагы бажыга (аралык бажыга) көрсөтпөшү жана товарлар эркин жүгүртүүгө мыйзамсыз чыгарылышы мүмкүн экенин тобокелдигин талдап чыгууга тийиш. Бул учурда бажы органдарына, башкалар менен катар, төмөнкү факторлорду (каалаган кезекте) баалоо сунуш кылынат:

- ЭАТ китепчесинин ээсинин бажылык мыйзамдарды бузуулары, ошондой эле ЭАТ процедурасынан мурунку четтетүүлөрү жана уруксатын кайра чакыртып алуулары жөнүндө маалыматтар;
- унаа операторунун репутациясы жөнүндө маалыматтар;
- төлөнбөө тобокелдиги бар киргизүүгө же чыгарууга алымдардын жана жыйымдардын суммасы;
- жүктөрдүн чыккан жери жана алардын маршруту.

Коштоо учурунда, анын ичинде, эгер ташуучуга эч кандай башка жазуу түрүндөгү далилдер тапшырылбаса, бажылык органдарга, ташуучунун өтүнүчү боюнча, ЭАТ китепчесинин № 1 дүмүрчөгүндөгү 5 «Ар түрдүү» графасына «Коштоо» сөзүн мындай коштоону талап кылууга негиз болгон себептерди кыскача көрсөтүү менен жазуу сунуш кылынат.

0.1 f) түшүндүрмө катына ылайык, коштоо үчүн жыйымдар көрсөтүлгөн кызматтардын болжолдуу суммасынан ашпоого тийиш жана улуттук буюмдарды коргоонун кыйыр ыкмасы же каржылык максаттарда экспорттук же импорттук товарларга салык түрүндө болбоого тийиш.

(ECE/TRANS/WP.30/240, 26-пункт; ECE/TRANS/WP.30/AC.2/97, 27-пункт)

24-берене

Эгер бажы органдары жолдо же аралык бажыда автоунаа каражатындагы, унаа каражаттарынын топтомундагы же контейнердеги жүктөрдү кароону жүргүзсө, алар ЭАТ китепчесинин өз өлкөсүндө колдонулган айрылма барактарында, тиешелүү дүмүрчөктөрдө, ошондой эле ЭАТ китепчесинин калган айрылма барактарында жаңы басылган мөөрлөр жана пломбалар жөнүндө жана аткарылган көзөмөлдөөнүн мүнөзү жөнүндө белгилөөгө тийиш.

25-берене

Эгер бажылык мөөрлөр жана пломбалар жолдо, 24- жана 25-беренелерде каралгандан башка шарттарда, бузулса же жүк жарабай калса же ага зыян келтирилсе, бирок пломбалары жана мөөрлөрү бузулбаса, ушул Конвенциянын 1-тиркемесинде ЭАТ китепчесин колдонуу боюнча аныкталган тартипти, улуттук мыйзамдардын жоболорун колдонуу мүмкүнчүлүгүнө зыян келтирбестен, кармануу талап кылынат жана, андан тышкары, ЭАТ китепчесинде камтылган протокол толтурулууга тийиш.

26-берене

1. ЭАТ китепчесин колдонуу менен ташуунун бир бөлүгү Келишүүчү тарап болуп эсептелбеген мамлекеттин аймагы аркылуу жүргүзүлсө, анда ЭАТ ташуусу жолдун бул бөлүгүндө убактылуу токтотулат. Бул учурда андан ары ташуу аймагында улантыла турган Келишүүчү тараптын бажы органдары, бажылык пломбалар жана мөөрлөр жана/же таануу белгилери бузулган эмес болгон шартта, ЭАТ китепчесин ЭАТ ташуусун кайра улантуу үчүн кабыл алышат. Бажылык мөөрлөр жана пломбалар бузулган учурда бажы органдары 25-берененин жоболорун кармануу менен ЭАТ китепчесин ЭАТ ташуусун кайра улантуу үчүн кабыл ала алышат.

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 12 май, 2002-жылы күчүнө кирген;
ECE/TRANS/17/Amend.24, 19-сентябрь, 2004-жылы күчүнө кирген)

2. Ушул эле жобо ЭАТ китепчесинин ээси Келишүүчү тараптын аймагында жөнөкөйүрөөк бажылык транзиттин процедуралары болгон үчүн же бажылык транзиттик режимди колдонуу зарыл эмес болгондуктан ЭАТ китепчесин колдонбостон өткөн маршруттун бөлүгүнө карата колдонулат.

3. Бул учурда ЭАТ ташуусу үзгүлтүккө учураган же кайра улантылган аймактагы бажылар тиешелүү түрдө өлкөгө кирүүдөгү же чыгуудагы аралык бажы катары каралышат.

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 12 май, 2002-жылы күчүнө кирген)

26-беренеге комментарийлер

Бийгарым укуктуу кепилдөөчү бирикмелери болбогон Келишүүчү тарапта ЭАТ ташуусун убактылуу токтотуу

26-берене бийгарым укуктуу кепилдөөчү бирикмелери болбогон жана,

ушундан улам, 3-берененин b) пунктуна ылайык Конвенциянын жоболору колдонулбаган Келишүүчү тараптарга карата да колдонулат. Мындай Келишүүчү тараптардын тизмеги ЭАТ Административдик комитети жана ЭАТ Аткаруу кеңеши (ЭАТАК) тарабынан Конвенциянын 9-тиркемесинин I бөлүгүнүн жоболоруна ылайык Келишүүчү тараптардын ЭАТАКка сактоого өткөрүп берилген документациянын негизинде түзүлөт.

(TRANS/WP.30/AC.2/63,59 жана 60-пункттар жана 3-тиркеме)

Ташуунун бир бөлүгү автоунаа каражаты менен жүргүзүлбөгөн учурда ЭАТ процедурасын колдонуу

Конвенциянын 2-беренесине ылайык, эгер ЭАТ ташуусунун баишталышынан аягына чейинки белгилүү бир бөлүгү автоунаа каражаты менен жүргүзүлсө, унаанын башка түрлөрүн да (темир жол, дарыя унаасы ж.б.) колдонууга болот. Унаанын башка түрү колдонулган ташуунун бөлүгүндө ЭАТ китепчесинин ээси төмөнкүдөй аракеттене алат:

- бажылык органдардан Конвенциянын 26-беренесинин 2-пунктунун жоболоруна ылайык ЭАТ ташуусун убактылуу токтото турууну өтүнүү. Убактылуу токтотулган ЭАТ ташуусун кайра улантуу үчүн унаанын башка түрү менен жүргүзүлгөн бөлүктүн аягында бажылык тариздөө жана бажылык көзөмөл камсыз кылынууга тийиш. Эгер жөнөтүү өлкөсүндөгү бүткүл маршрут боюнча ташуу автоунаа менен жүргүзүлбөсө, анда жөнөтүү ордундагы бажы №1 жана №2 айрым барактарды бир мезгилде бөлүп алуу менен ЭАТ операциясын баиштай алат жана дароо анын аякташын күбөлөндүрөт. Мындай шарттарда бул өлкөнүн чегиндеги жолдун калган бөлүгүндө ЭАТ кепилдиги иштебейт. Бирок башка Келишүүчү тарапта, ташуунун унаанын башка түрү менен жүргүзүлгөн бөлүгүнүн аягында жайгаишкан бажыда, Конвенциянын 26-беренесинин жоболоруна ылайык, ЭАТ ташуусу жеңил эле кайра улантылышы мүмкүн;

- ЭАТ процедурасын колдонуу. Бирок бул учурда ЭАТ китепчесинин ээси берилген өлкөдөгү кийинки пункттарда (жагдайына жараиша): кирүүнүн аралык бажысында, чыгуунун аралык бажысында жана көздөгөн орундун бажысында улуттук бажы органдары ЭАТ китепчесин талаптагыдай тариздөөнү камсыз кылууга жөндөмдүү болгон учурда гана ЭАТ операциясы колдонула аларын эске алууга тийиш.

(TRANS/WP.30/AC.2/67, 64-пункт жана 4-тиркеме)

27-берене

Ушул Конвенциянын, анын ичинде 18-берененин жоболору сакталган шартта башында көрсөтүлгөн көздөгөн орундагы бажы башка көздөгөн орундагы бажы менен алмаштырылышы мүмкүн.

28-берене

1. ЭАТ операциясынын токтотулушу бажы органдары тарабынан кечиктирилбестен күбөлөндүрүлөт. ЭАТ операциясынын токтотулушу эскертмесиз же эскертмелүү күбөлөндүрүлүшү мүмкүн; эгер операциянын токтотулушу эскертмелүү күбөлөндүрүлсө, анда бул жагдай ЭАТ операциясынын өзү менен байланышкан фактылары менен шартталууга тийиш. Бул фактылар ЭАТ китепчесинде так көрсөтүлүүгө тийиш.

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 12 май, 2002-жылы күчүнө кирген)

2. Жүк башка бажылык процедуранын же бажылык көзөмөлдүн

башка тутумунун шарттарына которулуп жаткан учурда, бул башка бажылык процедуранын же бажылык көзөмөл тутумунун алкагында жасалышы мүмкүн болгон бардык бузууларда ЭАТ китепчесинин ээси макам катары, же анын атынан аракеттенип жаткан башка ар кандай жак себепкер деп эсептелбөөгө тийиш.

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-май, 2002-жылы күчүнө кирген)

28-беренеге түшүндүрмө кат

0.28-1 ЭАТ китепчесин колдонуу ал өзү арналган функция менен, башкача айтканда транзиттик ташуу менен чектелүүгө тийиш. ЭАТ китепчеси, мисалы, жүктөрдү көздөгөн орунда бажылык көзөмөл алдында сактоо үчүн колдонулбоого тийиш.

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-май, 2002-жылы күчүнө кирген;

ECE/TRANS/17/Amend.30, 13-сентябрь, 2012-жылы күчүнө кирген)

0.28-2 Бул берене жүк башка бажылык процедуранын же бажылык көзөмөлдүн башка тутумунун шарттарына которулган учурда ЭАТ операциясы токтотулаарын билдирет. Мындай которууга (толук же жарым-жартылай) эркин жүгүртүүгө чыгаруу үчүн бажылык тазалоо, чек арадан үчүнчү өлкөгө (экспорт) же эркин зонага чыгаруу же жүктү бажылык органдар тарабынан бекитилген жерде, башка бажылык процедура үчүн декларацияны күтүү үчүн сактоо кирет.

(ECE/TRANS/17/Amend.30, 13-сентябрь, 2012-жылы күчүнө кирген)

28-беренеге комментарийлер

ЭАТ китепчесин ээсине же анын атынан аракеттенген ар кандай башка жакка кайтаруу

ЭАТ операциясынын токтошу эскертмелүү же эскертмесиз күбөлөндүрүлгөнүнө карабастан ЭАТ китепчесин ээсине же анын атынан аракеттенген ар кандай башка жакка дароо кайтаруу – көздөгөн орундагы бажынын тике милдети экенин баса белгилөө зарыл. Колдонулган ЭАТ китепчелеринин өз учурунда кайтарылышы ЭАТ китепчесин берген бирикмеге жана 6-беренедө көрсөтүлгөн эл аралык уюмга талаптагыдай көзөмөл жүргүзүүгө гана мүмкүндүк бербестен, китепченин ээсине жаңы ЭАТ китепчелерин берүүгө да шарт түзөт, анткени жүгүртүүдө (ээде) болгон китепчелердин саны чектелген болушу мүмкүн.

(TRANS/GE.30/AC.2/12, 33-пункт; TRANS/GE.30/GRCC/11, 24 жана 25-пункттар; TRANS/WP.30/192, 26-пункт; TRANS/WP.30/AC.2/59, 46-пункт жана 5-тиркеме)

Бир ЭАТ ташуусу үчүн эки ЭАТ китепчесин колдонуу

Эгер ЭАТ китепчесиндеги айрым барактардын саны бүткүл ЭАТ ташуусун ишке ашыруу үчүн жетишсиз болсо, мындай учурларда ЭАТ ташуусунун биринчи бөлүгү Конвенциянын 27 жана 28-беренелеринин жоболоруна ылайык аяктоого тийиш, ал эми ЭАТ ташуусунун калган бөлүгүндө жаңы китепче колдонулат, ал китепче мурунку ЭАТ ташуусунун токтотулушун күбөлөндүргөн бажы тарабынан тариздөөгө кабыл алынууга тийиш. Бул фактыны чагылдыруу үчүн ЭАТ китепчелеринин экөөндө тең талаптагыдай жазуу киргизилүүгө тийиш.

(TRANS/WP.30/AC.2/23, 21-пункт; TRANS/WP.30/192, 26-пункт; TRANS/WP.30/AC.2/59, 46-пункт 46 жана 5-тиркеме)

ЭАТ операциясы токтотулгандан кийин колдонулуучу процедуралар

Алып салынган.

(ECE/TRANS/WP.30/AC.2/105, 31-пункт)

ЭАТ операциясын токтотуу

1. ЭАТ операциясын токтотуу эскертмезиз күбөлөндүрүлгөн учурда бажы органдары токтотуу жөнүндө күбөлүк мыйзамсыз же алдамчылык жол менен алынгандыгын билдирсе, ЭАТ операциясынын аяктабаганы жөнүндө өз билдирүүсүндө жана/же зарыл зарыл төлөмдөрдү жүргүзүү жөнүндө талабында алар бул ЭАТ операциясын токтотуу мыйзамсыз же алдамчылык жол менен жүргүзүлгөнүн билдирүүгө негиз болгон себептерди көрсөтүүгө тийиш.

2. Бажы органдары ЭАТ операциясынын токтотулушун системалуу негизсиз эскертмелер менен, алардын себептерин көрсөтпөстөн, бир гана 10-берененин 1-пунктунун жана 11-берененин 1-пунктунун талаптарын аткаруудан баш тартуу максаты менен күбөлөндүрүүдөн алыс болууга тийиш.

(TRANS/GE.30/GRCC/11, 12-пункт; TRANS/GE.30/AC.2/12, 25-пункт;

TRANS/WP.30/192, 26-пункт; TRANS/WP.30/AC.2/59, 46-пункт жана 5-тиркеме)

Берилген эскертмелер жөнүндө белгилөө

Бажы органдары ЭАТ операциясынын токтотулушу жөнүндө ар бир эскертмени өтө так чечмелөөгө жана №2 айрылма барагындагы 27-графаны толтуруу аркылуу жана ЭАТ китепчесинин №2 дүмүрчөгүндөгү 5-рубрикада «R» тамгасын коюу, ошондой эле тиешелүү учурларда ЭАТ китепчесинин протоколун толтуруу аркылуу бул эскертме берилгенин көрсөтүүгө тийиш.

(TRANS/GE.30/8, 12-пункт; TRANS/WP.30/192, 26-пункт;

TRANS/WP.30/AC.2/59, 46-пункт жана 5-тиркеме)

ЭАТ операциясы токтотулганын далилдөөнүн башка формалары

ЭАТ операциясынын талаптагыдай токтотулганына альтернативдүү далилдерди алуу максатында бажы органдарына өзгөчө тартипте, аларга далил үчүн тапшырылуучу, мисалы, төмөнкүдөй маалыматтарды колдонуу сунушталат:

- каралып жаткан ЭАТ операциясынан кийин улантылган ЭАТ операциясынын токтотулганы жөнүндө башка Келишүүчү тарап тарабынан таризделген ар кандай расмий күбөлүк же тастыктоо, же тиешелүү жүк башка бажылык процедуранын же бажылык көзөмөлдүн башка тутумунун, мисалы, эркин жүгүртүү үчүн тазалоо шарттарына которулганын тастыктоо;

- Конвенциянын 6-беренесинде көрсөтүлгөн эл аралык уюм тарабынан тапшырылган ушундай Келишүүчү тараптын бажы органдарынын мөөрлөрү талаптагыдай басылган ЭАТ китепчесиндеги №1 жана №2 дүмүрчөктөр же алардын көчүрмөлөрү, ал уюм бул көчүрмөнүн түпнускадан алынганын тастыктоого тийиш.

(TRANS/WP.30/159, 38-пункт; TRANS/WP.30/192, 26-пункт;

TRANS/WP.30/AC.2/59, 46-пункт жана 5-тиркеме)

Ташуучулардын ЭАТ китепчелерин колдонуу процедурасын өркүндөтүү

Айрым Келишүүчү тараптарда көздөгөн орундагы бажыда жүк алуучу же анын агенттери эркин жүгүртүүгө чыгаруу үчүн же ЭАТ транзиттик операциясы аяктагандан кийинки ар кандай бажылык процедураларга ылайык жүктү тазалоо боюнча зарыл бажылык формалдуулуктарды аткармайынча ташуучу

бажы органдарынын компетенттүү кызматкерлерине түздөн-түз кайрыла албайт. Унаа операторуна же анын айдоочусуна ЭАТ операциясынын токтотулушу бажы органдарынын компетенттүү кызматкерлери тарабынан талатпагыдай күбөлөндүрүлгөнүн текшерүүгө мүмкүндүк берүү үчүн ташуучуга же анын айдоочусуна, өз ыктыяры боюнча, ЭАТ китепчесин өзүндө калтырууга жана жүк алуучуга же анын агенттерине ЭАТ китепчесинин сары түстөгү (бажылык эмес) №1/№2 айрылма барагынын көчүрмөсүн гана башка бардык талап кылынган документтер менен чогуу тапшырууга уруксат берилет. Жүк эркин жүгүртүү үчүн же ар кандай башка бажылык процедураларга ылайык тазалангандан кийин ташуучу же анын айдоочусу бажылык органдардын компетенттүү кызматкерлерине ЭАТ китепчесин тариздөө үчүн жекече кайрылууга тийиш.
(TRANS/WP.30/188, 54-пункт; TRANS/WP.30/AC.2/59, 61 жана 62-пункттар жана 6-тиркеме)

с) ООР САЛМАКТУУ ЖЕ ЫҢГАЙСЫЗ ЖҮКТӨРДҮ ТАШУУГА ТИЕШЕЛҮҮ ЖОБОЛОР

29-берене

1. Бул бөлүктүн жоболору ушул Конвенциянын 1-беренесинин р) пунктунда аныктама берилген оор салмактуу же ыңгайсыз жүктөрдү ташууга гана колдонулат.

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-май, 2002-жылы күчүнө кирген)

2. Эгер ушул бөлүктүн жоболору колдонулса, оор салмактуу же ыңгайсыз жүктөрдү ташуу жөнөтүү ордундагы бажылык органдардын чечими боюнча мөөрлөнбөгөн унаа каражаттарынын же контейнерлердин жардамы менен жүргүзүлүшү мүмкүн.

3. Бул бөлүктүн жоболору жөнөтүү ордундагы бажынын пикири боюнча оор салмактуу же ыңгайсыз жүктөрдү, ошондой эле алар менен бир мезгилде ташылуучу алардын ар кандай буюмдарын сүрөттөлүшү боюнча жеңил таанууга мүмкүн болгон учурда, же ар кандай алмаштырып коюулардын же байкаларлык из калтырбастан аталган жүктөрдү алып коюунун алдын алгандай кылып, аларды бажылык мөөрлөр жана пломбалар менен жана/же таануу белгилери менен белгилөөгө мүмкүн болгон учурда гана колдонулат.

29-беренеге түшүндүрмө кат

0.29 Оор салмактуу же ыңгайсыз жүктөрдү ташуучу автоунаа каражаттарына же контейнерлерге уруксат күбөлүгү талап кылынбайт. Ошентсе да, жөнөтүү ордундагы бажы бул беренедө ташуулардын аталган тиби үчүн каралган башка шарттар аткарылганын текшерүүгө милдеттүү. Башка Келишүүчү тараптардын бажылары жөнөтүү ордундагы бажы кабыл алган чечимди, бул чечим, алардын пикири боюнча, 29-берененин жоболоруна кескин туура келбеген учурлардан тышкары, таанууга тийиш.

29-беренеге комментарийлер

Оор салмактуу же ыңгайсыз жүк катары каралуучу автоунаа

каражаттары

Эгер өздөрү оор салмактуу же ыңгайсыз жүк болуп эсептелген автоунаа каражаттарында же атайын арналыштагы унаа каражаттарында башка оор салмактуу же ыңгайсыз жүктөр ташылып жатса жана, ушундан улам, унаа каражаты да, жүктөр да Конвенциянын III с) бөлүмүндө көрсөтүлгөн шарттарга бир мезгилде жооп берсе, анда мукабасында жана бардык айрылма барактарында Конвенциянын 32-беренесинде каралган жазуу түшүрүлгөн бир гана ЭАТ китепчеси талап кылынат. Эгер мындай унаа каражаттарында кадимки жүктөр жүктөөчү бөлүктө же контейнерде ташылса, анда унаа каражатына же контейнерге III а) бөлүмүндө көрсөтүлгөн шарттарды сактоо менен алдын ала уруксат берилүүгө тийиш жана жүктөөчү бөлүк же контейнер мөөрлөнүүгө жана пломбалуууга тийиш.

Конвенциянын 3-беренесинин а) пунктунун iii) пунктчасынын жоболору автоунаа каражаттары же атайын арналыштагы унаа каражаттары жөнөтүү ордундагы бажы жайгашкан өлкөдөн чыгарылып жаткан учурда жана көздөгөн ордундагы бажы жайгашкан өлкөгө киргизилип жаткан учурда колдонулат. Бул учурда Конвенциянын 15-беренесинин автоунаа каражаттарын убактылуу киргизүүгө тиешелүү жоболорун колдонууга болбойт. Ошондуктан мындай унаа каражаттарын убактылуу киргизүүгө бажылык документтер талап кылынбайт.

(TRANS/WP.30/AC.2/59, 61 жана 62 пункттары жана 6-тиркеме;

TRANS/WP.30/AC.2/65, 39 жана 40 пункттары жана 2-тиркеме;

TRANS/WP.30/200, 72-пункту)

Тирүү малды ташуу

Тирүү малды ташуу үчүн 29-берененин оор салмактуу жана ыңгайсыз жүктөрдү ташууга тиешелүү жоболору колдонулат.

(TRANS/GE.30/AC.2/21, 30-пункт)

30-берене

Ушул бөлүктүн өзгөчө жоболору тарабынан чегинүүлөр каралган жоболордон тышкары бул Конвенциянын бардык жоболору ЭАТ процедурасын кармануу менен оор салмактуу же ыңгайсыз жүктөрдү ташууга таралышат.

31-берене

Кепилдөөчү бирикменин жоопкерчилиги ЭАТ китепчесинде тизмеленген жүктөргө гана эмес. бул китепчеде тизмеленбесе да, платформада жайгашкан же ЭАТ китепчесинде тизмеленген жүктөрдүн арасында жайгашкан жүктөргө да таркалат.

32-берене

ЭАТ китепчесинин мукабасында жана бардык айрылма барактарында «Оор салмактуу же ыңгайсыз жүктөр» жазуусу калың арип менен англис же француз тилинде жазылууга тийиш.

32-беренеге комментарий

Жөнөкөй жүктөрдөн жана оор салмактуу же ыңгайсыз жүктөрдөн

турган аралаш жүктөрдү ташуу үчүн ЭАТ китепчелеринин берилиши

Жөнөкөй жүктөрдөн жана оор салмактуу же ыңгайсыз жүктөрдөн турган аралаш жүктөрдү ташуу үчүн талап кылынуучу ЭАТ китепчелеринин саны жөнүндө чечим чыгарууда жөнөтүү ордундагы бажы 32-берененин өзгөчө жоболорун эске алат, аларга ылайык оор салмактуу же ыңгайсыз жүктөрдү ташуу үчүн ЭАТ китепчесинин мукабасында жана бардык айрылма барактарында «оор салмактуу же ыңгайсыз жүктөр» деген жазуу коюлууга тийиш. Бул жазуу бажылык мөөрлөрдүн жана пломбалардын алдында ташылуучу жөнөкөй жүктөргө тиешелүү болбогондон кийин жөнөкөй жүктөрдү ташуу үчүн өзүнчө ЭАТ китепчеси (китепчелери) талап кылынат. (TRANS/WP.30/AC.2/71, 3-тиркеме; TRANS/WP.30/206, 57-пункт)

33-берене

Жөнөтүү ордундагы бажы органдары ЭАТ китепчесине ташылуучу жүктөрдү таануу үчүн зарыл деп эсептелген таңгактоочу барактар, сүрөттөр, чиймелер ж.б. тиркелишин талап кыла алышат. Мындай учурда алар бул документтерди күбөлөндүрүшөт; аталган документтердин бир нускасы ЭАТ китепчесинин мукабасынын ички бетине бекитилет жана китепченин бардык манифесттеринде бул документтердин барлыгы жөнүндө белгилөө коюлат.

34-берене

Ар бир Келишүүчү тараптын аралык бажыларынын бажы органдары башка Келишүүчү тараптардын компетенттүү органдары тарабынан басылган бажылык мөөрлөрдү, пломбаларды жана/же таануу белгилерин таанышат. Бирок, алар башка мөөрлөрдү, пломбаларды жана/же таануу белгилерин кошумчалашы мүмкүн; мындай учурда алар ЭАТ китепчесинин өз өлкөсүндө колдонулган айрылма барактарында, тиешелүү дүмүрчөктөрдө, ошондой эле ЭАТ китепчесинин калган айрылма барактарында жаңы басылган мөөрлөр, пломбалар жана/же таануу белгилери жөнүндө белгилөөлөрдү коюшат.

35-берене

Эгер жолдо же аралык бажыда жүктөргө кароо жүргүзүүчү кызматкерлер мөөрлөрдү, пломбаларды жана/же таануу белгилерин чечүүгө мажбур болушса, алар ЭАТ китепчесинин өз өлкөсүндө колдонулган айрылма барактарында, тиешелүү дүмүрчөктөрдө, ошондой эле ЭАТ китепчесинин калган айрылма барактарында жаңы басылган мөөрлөр, пломбалар жана/же таануу белгилери жөнүндө белгилөөлөрдү коюшат.

IV бөлүм

КОНВЕНЦИЯНЫН ЖОБОЛОРУН БУЗУУ

36-берене

Бул Конвенциянын жоболорун ар кандай бузуу айыпкерге ал бузуу жасалган өлкөдө, ушул өлкөнүн мыйзамдарында каралган санкцияларды колдонууга алып келет.

37-берене

Бузуу кайсы аймакта болуп өткөнүн аныктоо мүмкүн эмес болгон учурларда ал бузуу байкалган Келишүүчү тараптын аймагында болуп өткөн деп эсептелет.

38-берене

1. Ар бир Келишүүчү тарап эл аралык жүк ташууларда колдонулуучу бажылык мыйзамдарды же эрежелерди олуттуу бузууга айыптуу ар кандай жакты ушул Конвенциянын жоболорун колдонуу укугунан убактылуу же толук ажыратууга укуктуу.

38-берененин 1-пунктуна түшүндүрмө кат

1.38.1 Алып салынган.

(ECE/TRANS/17/Amend.23, 7-ноябрь, 2003-жылы күчүнө кирген)

2. Мындай укуктан ажыратуу жөнүндө аймагында бул жак түзүлгөн же туруктуу жайгашкан Келишүүчү тараптын компетенттүү органдарына, бузуу жасалган өлкөдөгү же бажылык аймактагы бирикмеге (бирикмелерге) жана ЭАТтын Аткаруу кеңешине бир жуманын ичинде кабарланат.

(ECE/TRANS/17/Amend.19, 17-февраль, 1999-жылы күчүнө кирген)

38-берененин 2-пунктуна түшүндүрмө кат

Алып салынган.

(ECE/TRANS/17/Amend.19, 17-февраль, 1999-жылы күчүнө кирген)

1.38.2 ЭАТ Аткаруу кеңешине тигил же бул жакты Конвенциянын жоболорунан колдонуу укугунан убактылуу же толук ажыратуу жөнүндө кабарлоонун укуктук талабы ЭАТ Аткаруу кеңешинин жетекчилиги алдында ЭАТ катчылыгы тарабынан ушул максатта иштелип чыккан электрондук тиркемелерди талаптагыдай колдонуу аркылуу аткарылган болуп эсептелет.

(ECE/TRANS/17/Amend.32, 1-январь, 2015-жылы күчүнө кирген)

38-беренеге комментарийлер

Компетенттүү органдар менен кызматташтык

Конвенциянын 9-тиркемесинин II бөлүгүнө ылайык, берилген жак аймагында туруктуу жайгашкан же түзүлгөн Келишүүчү тараптын

компетенттүү органдары ал жакка ЭАТ китепчесинен колдонууга уруксат берүү учурунда башка Келишүүчү тараптын 38-берененин 2-пунктуна ылайык бул жак жасаган бажылык мыйзамдарды олуттуу же кайталап бузуулар жөнүндө берген ар кандай маалыматтарын эске алууга тийиш. Ошентип, аймагында бул жак туруктуу жайгашкан же түзүлгөн Келишүүчү тараптын ишти натыйжалуу кароосун камсыз кылуу үчүн мындай билдирүүдө мүмкүн болушунча көбүрөөк толук маалыматтар камтылууга тийиш.
(TRANS/WP.30/196, 76-пункт; TRANS/WP.30/200, 68-пункт;
TRANS/WP.30/AC.2/67, 63-пункт жана 3-тиркеме)

Улуттук ташуучуну ЭАТ режиминен четтетүү

Өзү туруктуу жайгашкан же түзүлгөн өлкөнүн аймагында жасалган бажылык эрежелерди олуттуу бузууга айыптуу улуттук ташуучуну ЭАТ режиминен четтетүү үчүн бажы органдарына 38-берененин 1-пунктунун жоболорун гана эмес, 6-берененин 4-пунктунун жана 9-тиркemenin II бөлүгүнүн 1 d) пунктунун жоболорун да колдонуу сунуш кылынат.

(TRANS/WP.30/196, 77-пункт; TRANS/WP.30/200, 68-пункт;
TRANS/WP.30/AC.2/67, 63-пункт жана 3-тиркеме)

39-берене

ЭАТ операциясы башка жагдайлары боюнча туура аткарылган деп таанылган учурларда:

1. Келишүүчү тараптар талап кылынган мөөнөттөрдөгү же маршруттардагы олуттуу эмес дал келбестиктерге көңүл бурушпайт.

2. Дал ушундай эле, ЭАТ китепчесинин жүк манифестинде келтирилген маалыматтар менен автоунаа каражатынын, унаа каражаттарынын топтомунун же контейнердин жүгүнүн ортосундагы дал келбестиктер, эгер бул дал келбестиктер жүктү жүктөө же жөнөтүү учурунда же аталган манифестти толтуруу учурунда атайылап эмес, шалаакылыктан жол берилген каталардын натыйжасы экенине компетенттүү органдарды канааттандыруучу далилдер келтирилсе, ЭАТ китепчесинин ээсинин бул Конвенцияны бузушу катары каралбайт.

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-май, 2002-жылы күчүнө кирген)

39-беренеге түшүндүрмө кат

0.39 «Шалаакылыктан жол берилген каталар» деген туюнтманы атайылап жана жагдайларды толук түшүнүү менен жасалбаган, ар бир конкреттүү учурда маалыматтардын тактыгын камсыз кылуу үчүн акыл-эске сыярлык зарыл чараларды кабыл албагандык менен шартталган аракеттер деп түшүнүү керек.

40-берене

Жөнөтүү өлкөсүнүн жана көздөгөн өлкөнүн бажы органдары ЭАТ китепчесинин ээсин бул өлкөлөрдө аныкталган дал келбестиктер тиешелүү түрдө ЭАТ ташуусуна чейин же андан кийин колдонулган бажылык режимдерге байланыштуу болсо жана аталган китепченин ээси аларга эч кандай тиешеси жок болсо, бул дал келбестиктер үчүн жооптуу деп эсептешпейт.

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-май, 2002-жылы күчүнө кирген)

41-берене

Эгер бажы органдары ЭАТ китепчесинин манифестинде көрсөтүлгөн жүктүн жол-унаа кырсыгынын же жеңилгис күч жараткан жагдайлардын натыйжасында жарабай калганына же кайтарымсыз жоготулганына, же кем чыгуу жүккө таандык себептердин натыйжасы экенине келтирилген далилдерди жетиштүү деп тааныса, анда алар жүктү адатта төлөнүүгө тийиш болгон алымдардан жана жыйымдардан бошотушат.

42-берене

Келишүүчү тараптын тиешелүү себептерди чечмелөө менен берилген суроо-талабын алгандан кийин берилген ЭАТ ташуусуна тиешеси бар Келишүүчү тараптардын компетенттүү органдары ага жогоруда келтирилген 39, 40 жана 41-беренелердин жоболорун колдонуу үчүн зарыл болгон, өз карамагында турган бардык маалыматтарды беришет.

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-май, 2002-жылы күчүнө кирген)

42-беренеге комментарий

Бажы органдарынын ортосундагы кызматташтык

Көп учурда ЭАТ операциясы аяктабаган учурда бажы органдарына төлөнүүгө жатуучу чыгарууга же киргизүүгө алымдардын суммасын аныктоо өтө оор, анткени ЭАТ китепчесиндеги жүктөрдүн сүрөттөлүшү өтө так эмес, ал эми наркы аныкталган эмес. Мындай учурларда адатта жүк жөнүндө кошумча маалыматтарды жөнөтүү бажысынан сурашат. Тыгыз кызматташтык зарыл, анткени Конвенциянын 42 жана 50-беренелеринин жоболорун катаал кармануу гана ЭАТ транзиттик тутумунун натыйжалуу иштөөсүн камсыз кыла алат.

(TRANS/WP.30/131, 39 жана 40-пункттар)

42-бис беренеси

Компетенттүү органдар бирикмелер менен тыгыз кызматташтыкта ЭАТ китепчелерин талаптагыдай колдонууну камсыз кылуу үчүн бардык зарыл чараларды кабыл алышат. Бул максатта алар улуттук жана эл аралык деңгээлдерде көзөмөлдүн тиешелүү чараларын көрө алышат. Бул контекстте компетенттүү органдар тарабынан кабыл алынган улуттук чаралар кечиктирилбестен ЭАТ Аткаруу кеңешине маалымдалат, ал бул чаралардын Конвенциянын жоболоруна шайкештигин текшерет. Көзөмөлдүн эл аралык чаралары Административдик комитет тарабынан кабыл алынат.

(ECE/TRANS/17/Amend.19, 17-февраль, 1999-жылы күчүнө кирген)

42-бис беренесине түшүндүрмө кат

42-бис беренесиндеги «кечиктирилбестен» деген термин, ЭАТАК өзүнүн көзөмөлдүк функцияларын жана 42-бис беренесинин талаптарына жана ЭАТ Конвенциясынын 8-тиркемесинде чечмеленген милдеттердин чөйрөсүнө ылайык улуттук чаралардын ЭАТ Конвенциясынын жоболоруна шайкештигин текшерүү боюнча өз милдеттерин натыйжалуу аткара алышы үчүн ЭАТ Конвенциясын

колдонууга жана/же ЭАТ тутумунун иштөөсүнө таасир тийгизиши мүмкүн болгон улуттук чаралар жөнүндө ЭАТАКка жазуу түрүндө болушунча эртерээк жана, кандай болгон учурда да, алар күчүнө киргенге чейин кабарлануу тийиш экенин билдирет.

(ECE/TRANS/17/Amend.33, 1-январь, 2017-жылы күчүнө кирген)

42-тер беренеси

Келишүүчү тараптардын компетенттүү органдары ыйгарым укуктуу кепилдөөчү бирикмелерге 9-тиркеменин I бөлүгүнүн 3 iii) пунктуна ылайык өзүнө алган милдеттенмелерин аткаруу үчүн керек боло турган маалыматтарды тиешелүү тартипте тапшырышат.

10-тиркемеде белгилүү бир учурларда тапшырыла турган маалыматтар көрсөтүлгөн.

(ECE/TRANS/17/Amend. 27, 12-август, 2006-жылы күчүнө кирген)

V бөлүм

ТҮШҮНДҮРМӨ КАТТАР

43-берене

6 жана 7-тиркемелерде (III бөлүгүндө) келтирилген түшүндүрмө каттарда ушул Конвенциянын жана анын тиркемелеринин айрым жоболору чечмеленип берилет. Аларда сунушталуучу практиканын айрым түрлөрү да сүрөттөлгөн.

VI бөлүм

АР ТҮРДҮҮ ЖОБОЛОР

44-берене

Ар бир Келишүүчү тарап кызыкдар кепилдөөчү бирикмелерге төмөнкү багыттарда жеңилдиктерди берет:

а) Келишүүчү тараптын компетенттүү органдары тарабынан ушул Конвенциянын 8-беренесинин жоболоруна ылайык алынуучу суммаларды төлөө үчүн зарыл болгон валютаны которуу;

б) кепилдөөчү бирикмелерге алардын корреспонденттери болуп саналган чет өлкөлүк бирикмелер, эл аралык уюмдар тарабынан жөнөтүлүүчү ЭАТ китепчелеринин бланктарын төлөө үчүн зарыл болгон валютаны которуу.

45-берене

Ар бир Келишүүчү тарап өзү ЭАТ операцияларын жүргүзүүгө арнаган жөнөтүү ордундагы бажылардын, аралык бажылардын жана көздөгөн орундагы бажылардын тизмесин жарыялайт. Аймактары чектешкен өлкөлөрдүн Келишүүчү тараптары эки жакка бирдей макулдашуу менен тиешелүү чек ара бажыларын жана алардын жумуш сааттарын аныктоо үчүн кеңешип турушат.

45-беренеге түшүндүрмө кат

0.45 Келишүүчү тараптарга ЭАТ операцияларын жүргүзүү үчүн мүмкүн болушунча көбүрөөк ички бажыларды да, чек ара бажыларын да ачуу сунуш кылынат.

46-берене

1. Бажы кызматкерлери тарабынан ушул Конвенцияда айтылган формалдуулуктарды аткаруу, бул формалдуулуктар аларды жүргүзүү үчүн адатта каралуучу күндөрдө, сааттарда жана орунда аткарылбаган учурлардан тышкары, жыйымдарды төлөөнү талап кылууга укук бербейт.

2. Келишүүчү тараптар бат бузулуучу жүктөргө байланышкан бажылык операцияларды жеңилдетүү үчүн бардык колундагы чараларды көрүшөт.

46-беренеге комментарий

Ташуучунун өтүнүчү боюнча бажылык кароо өткөрүү үчүн жыйымдар

ЭАТ Конвенциясынын 5-беренесине комментарийде көрсөтүлгөндөй, ташуучу өз өтүнүчү боюнча жасалган бажы органдарынын аракеттерине байланышкан бардык чыгымдарды көтөрөт.

(TRANS/WP.30/196, 66-жана 67-пункттар жана 3-тиркеме;
TRANS/WP.30/AC.2/63, 63-пункт жана 3-тиркеме)

47-берене

1. Бул Конвенциянын жоболору улуттук эрежелерден келип чыккан жана коомдук адеп-ахлактын көз караштарына, коомдук коопсуздукка, саламаттык сактоого жана гигиенага же ветеринардык же фитопатологиялык мүнөздөгү көз караштарга негизделген чектөөлөрдү жана көзөмөлдү колдонууга да, бул эрежелердин негизинде төлөнүүгө тийиш болгон жыйымдарды алууга да тоскоолдук катары кызмат кылышпайт.

2. Бул Конвенциянын жоболору ташууларды регламенттөөчү башка улуттук же эл аралык жоболордун колдонулушуна тоскоолдук жаратпайт.

47-беренеге комментарийлер

Соода процедураларын жеңилдетүү жана бажылык көзөмөл

ЭАТ Конвенциясы бажылык транзиттик режимдин иштөөсүн камсыз кылууга багытталган бажылык конвенция болуп саналат. 47-берененин максаты бажылык талап болуп эсептелбеген улуттук эрежелердин негизинде кошумча чектөөлөрдү жана көзөмөлдү колдонууну божомолдоодо турат. Ошондуктан аны кошумча бажылык талаптарды негиздөө үчүн колдонбоо керек.

47-берененин 1-пунктун колдонуу учурунда мындай чектөөлөр жана көзөмөл адатта кечиктирүүлөргө жана унаа ишканаларынын чыгымдарын көбөйтүүгө алып келет. Ушуну эске алуу менен мындай чектөөлөр жана көзөмөл минимумга түшүрүлүүгө жана алар жагдайларга жана реалдуу тобокелдиктерге негизделген учурлар менен чектелүүгө тийиш.

(TRANS/WP.30/204, 58-пункт; TRANS/WP.30/AC.2/69, 3-тиркеме)

48-берене

Бул Конвенциянын жоболорунун эч бири бажылык же экономикалык биримдик түзгөн Келишүүчү тараптардын жөнөтүүчү же көздөгөн орду болуп алардын аймагы саналган ташууларга же алардын аймагы аркылуу транзит менен жүргүзүлүүчү ташууларга карата өзгөчө эрежелерди, бул эрежелер ушул Конвенция тарабынан каралуучу жеңилдиктерди чектебеген шартта, колдонууга укугун чектебейт.

49-берене

Бул Конвенциянын эрежелери Келишүүчү тараптардын бир тараптуу жоболордун, же эки тараптуу же көп тараптуу макулдашуулардын негизинде берип жаткан же берүүнү каалаган көбүрөөк жеңилдиктерди, бул жеңилдиктер ушул Конвенциянын жоболорун колдонууга, анын ичинде, ЭАТ операцияларын жүргүзүүгө тоскоолдук кылбаган шартта, колдонушуна тоскоолдук кылбайт.

50-берене

Келишүүчү тараптар, тиешелүү өтүнүч берилсе, ушул Конвенцияны колдонуу үчүн зарыл маалыматтарды, анын ичинде унаа каражаттарына же контейнерлерге уруксат берүүгө тиешелүү, ошондой эле алардын конструкцияларынын техникалык мүнөздөмөлөрүнө тиешелүү маалыматтарды алмашып турушат.

51-берене

Бул Конвенциянын тиркемелери Конвенциянын ажырагыс бөлүгү болуп саналат.

VII бөлүм**КОРУТУНДУ ЖОБОЛОР****52-берене****Кол коюу, ратификациялоо, кабыл алуу, бекитүү жана кошулуу**

1. Бириккен Улуттар Уюмунун бардык мүчө-мамлекеттери, ар кандай адистештирилген мекеменин же Атом энергиясы эл аралык агенттигинин мүчөлөрү, Эл аралык Сот Статутунун катышуучулары, ошондой эле Бириккен Улуттар Уюмунун Генералдык Ассамблеясы тарабынан чакырылган ар кандай башка мамлекет төмөнкүдөй жолдор менен ушул Конвенциянын Келишүүчү тарабы боло алат:

а) ага ратификациялоо, кабыл алуу же бекитүү жөнүндө эскертмесиз кол коюу жолу менен;

б) ага ратификациялоо, кабыл алуу же бекитүү жөнүндө эскертме менен кол койгондон кийин ратификациялоо, кабыл алуу же бекитүү жөнүндө документти сактоого өткөрүп берүү жолу менен;

с) кошулуу жөнүндө документти сактоого өткөрүп берүү жолу менен.

2. Бул Конвенция ушул берененин 1-пунктунда айтылган мамлекеттердин Бириккен Улуттар Уюмунун Женевадагы бөлүмүндө 1-январь, 1976-жылдан 31-декабрь, 1976-жылга чейин кол коюшу үчүн ачык. Бул күндөн кийин ал кошулуу үчүн ачык болот.

3. Бажылык же экономикалык биримдиктер, ушул берененин 1 жана 2-беренелерине ылайык, өзүнүн бардык мүчө-мамлекеттери менен бир мезгилде же алардын мүчө-мамлекеттеринин бардыгы ушул Конвенциянын Келишүүчү тараптары болгондон кийин каалаган учурда бул Конвенциянын Келишүүчү тараптары боло алышат. Бирок бул биримдиктер добуш укугуна ээ болушпайт.

4. Ратификациялоо, кабыл алуу, бекитүү же кошулуу жөнүндө документтер Бириккен Улуттар Уюмунун Генералдык катчысына сактоого өткөрүп берилет.

53-берене**Күчүнө кириши**

1. Бул Конвенция 52-берененин 1-пунктунда айтылган мамлекеттердин ичинен бешөө ага ратификациялоо, кабыл алуу же бекитүү жөнүндө эскертмесиз кол койгон күндөн же ратификациялоо, кабыл алуу, бекитүү же кошулуу жөнүндө өз документтерин сактоого өткөрүп берген күндөн баштап алты ай өткөндөн кийин күчүнө кирет.

2. 52-берененин 1-пунктунда айтылган беш мамлекет ага ратификациялоо, кабыл алуу же бекитүү жөнүндө эскертмесиз кол койгондон кийин же ратификациялоо, кабыл алуу, бекитүү же кошулуу жөнүндө өз документтерин сактоого өткөрүп бергенден кийин бул Конвенция бардык кийинки Келишүүчү тараптар өздөрүнүн ратификациялоо, кабыл алуу, бекитүү же кошулуу жөнүндө документтерин сактоого өткөрүп берген күндөн баштап алты ай өткөндөн кийин алар үчүн

күчүнө кирет.

3. Бул Конвенцияга түзөтүү күчүнө киргенден кийин сактоого өткөрүп берилген ратификациялоо, кабыл алуу, бекитүү же кошулуу жөнүндө ар кандай документ бул Конвенциянын өзгөртүлгөн текстине тиешелүү деп саналат.

4. Түзөтүү кабыл алынгандан кийин, бирок күчүнө кире электе сактоого өткөрүп берилген бардык ушундай документтер бул түзөтүү күчүнө кирген күндөн тартып ушул Конвенциянын өзгөртүлгөн текстине тиешелүү деп эсептелет.

54-берене

Денонсация

1. Келишүүчү тараптардын ар бири Бириккен Улуттар Уюмунун Генералдык катчысына багытталган нотификация аркылуу бул Конвенцияны денонсациялай алат.

2. Денонсация мындай нотификация Генералдык катчы тарабынан алынган күндөн баштап он беш ай өткөндөн кийин күчүнө кирет.

3. Жөнөтүү өлкөсүнүн бажысы тарабынан денонсациянын күчүнө кирген мөөнөтүнө чейин кабыл алынган ЭАТ китепчелеринин жарамдуулугуна бул денонсация таасир этпейт жана кепилдөөчү бирикмелердин кепилдиги ушул Конвенциянын шарттарына ылайык күчүндө калат.

55-берене

Жарамдуулугунун токтошу

Эгер бул Конвенция күчүнө киргенден кийин Келишүүчү тарап болуп саналган мамлекеттердин саны кандайдыр-бир мезгилде удаалаш он эки ай бою бештен аз болуп калса, бул Конвенция жогоруда аталган он эки айлык мезгилден кийин күчүн жоготот.

56-берене

1959-жылдагы ЭАТ Конвенциясынын күчүн жоготушу

1. Бул Конвенция күчүнө кирген учурдан баштап ал тарабынан 1959-жылдагы Конвенциядагы Келишүүчү тараптардын ортосундагы мамилелер жокко чыгарылат жана ушул Конвенциядагы мамилелер менен алмаштырылат.

2. 1959-жылдагы ЭАТ Конвенциясынын шарттарына ылайык берилген автоунаа каражаттарынын жана контейнерлердин бажылык мөөрлөрдүн жана пломбалардын алдында жүк ташууга уруксат күбөлүктөрү ушул Конвенциянын Келишүүчү тараптары тарабынан алардын жарамдуулук мөөнөтү ичинде же, бул унаа каражаттары жана контейнерлер алгач ташууларга уруксат берүүдө каралган шарттарга мурункудай эле жооп берген шарттарда, каалагандай узартылган мөөнөттөрдө кабыл алынат.

57-берене**Талаштарды жөнгө салуу**

1. Эки же андан ашык Келишүүчү тараптардын ортосундагы бул Конвенциянын жоболорун чечмелөөгө же колдонууга байланыштуу ар кандай талаштар мүмкүн болушунча талашкан тараптардын ортосундагы сүйлөшүүлөр жолу менен же жөнгө салуунун башка каражаттары менен чечилүүгө тийиш.

2. Эки же андан ашык Келишүүчү тараптардын ортосундагы бул Конвенциянын жоболорун чечмелөөгө же колдонууга байланыштуу, бул берененин 1-пунктунда каралган ыкмалар менен чечүүгө мүмкүн болбогон ар кандай талаштар ал тараптардын биринин өтүнүчү боюнча төмөнкүдөй жол менен түзүлгөн арбитраждык сотко өткөрүлүп берилет: талаштын ар бир катышуучусу бирден арбитр дайындайт да, бул арбитрлер башка арбитрди дайындашат, ал төрага болуп калат. Эгер өтүнүч алынган күндөн баштап үч ай өткөнгө чейин катышуучулардын бири арбитр дайындабаса же арбитрлер төраганы шайлай алышпаса, тараптардын ар бири Бириккен Улуттар Уюмунун Генералдык катчысына арбитрди же арбитраждык соттун төрагасын дайындоо өтүнүчү менен кайрыла алат.

3. 2-пункттун жоболоруна ылайык дайындалган арбитраждык соттун чечими талашуучу тараптар үчүн милдеттүү күчкө ээ.

4. Арбитраждык сот өз процедурасынын эрежелерин орнотот.

5. Арбитраждык соттун чечимдери көпчүлүк добуш менен кабыл алынат.

6. Талашуучу тараптардын ортосунда жаралышы мүмкүн болгон арбитраждык чечимди чечмелөөгө жана аткарууга байланышкан ар кандай талаштар каалаган тарап тарабынан бул чечимди кабыл алган арбитраждык соттун кароосуна жиберилиши мүмкүн.

58-берене**Эскертмелер**

1. Ар бир мамлекет бул Конвенцияга кол коюу же ратификациялоо же кошулуу учурунда өзүнүн бул Конвенциянын 57-беренесинин 2-6-пункттарына байланышы жок экенин билдире алат. Башка Келишүүчү тараптар мындай эскертме жасаган Келишүүчү тарапка карата бул пункттар менен байланышы жок болуп саналышат.

2. Ушул берененин 1-пунктуна ылайык эскертме жасаган ар бир Келишүүчү тарап Бириккен Улуттар Уюмунун Генералдык катчысына жиберилген нотификация аркылуу каалаган мезгилде бул эскертмени кайра ала алат.

3. Бул берененин 1-пунктунда каралган эскертмелерден тышкары бул Конвенция боюнча эч кандай башка эскертмелерге жол берилбейт.

58-бис беренеси**Административдик комитет**

Ушуну менен курамына бардык Келишүүчү тараптар кирген

Административдик комитет түзүлөт. Анын курамы, функциялары жана процедурасынын эрежелери 8-тиркемеде баяндалган.
(ECE/TRANS/17/Amend.19, 17-февраль, 1999-жылы күчүнө кирген)

58-тер беренеси

ЭАТ Аткаруу кеңеши

Административдик комитет көмөкчү орган катары ЭАТ Аткаруу кеңешин түзөт, ал комитеттин атынан өзүнө Конвенция жана Комитет тарабынан жүктөлгөн милдеттерди аткарат. Анын курамы, функциялары жана процедурасынын эрежелери 8-тиркемеде баяндалган.
(ECE/TRANS/17/Amend.19, 17-февраль, 1999-жылы күчүнө кирген)

59-берене

Бул Конвенцияга түзөтүүлөрдү киргизүүнүн процедурасы

1. Бул Конвенцияга, анын ичинде анын тиркемелерине түзөтүүлөрдү каалаган Келишүүчү тараптын сунушу боюнча, ушул беренедө аныкталган процедурага ылайык киргизүүгө болот.

2. Бул Конвенцияга сунушталган ар бир түзөтүү бардык Келишүүчү тараптардан турган Административдик комитет тарабынан 8-тиркемеде баяндалган процедуранын эрежелерине ылайык каралат. Административдик комитеттин сессиясында каралган же иштелип чыккан жана катышып, добуш бергендердин үчтөн экилик көпчүлүгү менен Комитетте жактырылган ар бир ушундай түзөтүү Бириккен Улуттар Уюмунун Генералдык катчысы тарабынан Келишүүчү тараптарга кабыл алуу үчүн жөнөтүлөт.
(ECE/TRANS/17/Amend.19, 17-февраль, 1999-жылы күчүнө кирген)

3. 60-беренедө каралган учурлардан тышкары, мурунку пунктка ылайык таркатылган ар кандай түзөтүү сунушталган түзөтүү жөнүндө кабарланган күндөн баштап он эки айлык мезгил өткөндөн үч ай өткөндөн кийин, эгер бул мөөнөт ичинде Бириккен Улуттар Уюмунун Генералдык катчысы Келишүүчү тарап болуп эсептелген мамлекеттерден сунушталган түзөтүүгө эч бир каршы пикир албаса, бардык Келишүүчү тараптар үчүн күчүнө кирет.

4. Сунушталган түзөтүүгө ушул берененин 3-пунктунун жоболоруна ылайык билдирилген каршы пикир болгон учурда түзөтүү кабыл алынган жок деп эсептелет жана ага байланышкан эч бир чара көрүлбөйт.

60-берене

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 жана 10-тиркемелерге түзөтүү киргизүүнүн өзгөчө процедурасы

1. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 жана 10-тиркемелерге сунушталган жана 59-берененин 1 жана 2-пункттарына ылайык каралган ар бир түзөтүү аны кабыл алуу учурунда Административдик комитет тарабынан аныкталган

мөөнөттө, эгер Административдик комитет тарабынан ошол эле убакта аныкталган эртерээк мөөнөткө чейин Келишүүчү тараптардын бештен бири же беш мамлекет, бул учурда бул эки сандын кичирээги көнүлгө алынат, Бириккен Улуттар Уюмунун Генералдык катчысына өздөрүнүн бул түзөтүүгө каршы экенин билдиришпесе, күчүнө кирет. Ушул пунктта айтылган мөөнөттөрдүн Административдик комитет тарабынан аныкталышы катышып, добуш бергендердин үчтөн экилик көпчүлүгү тарабынан ишке ашырылат.

(ECE/TRANS/17/Amend.19, 17-февраль, 1999-жылы күчүнө кирген;
ECE/TRANS/17/Amend.27, 12-август, 2006-жылы күчүнө кирген)

2. Жогорудагы 1-пунктта баяндалган процедурага ылайык кабыл алынган ар кандай түзөтүү күчүнө кирген учурда бардык Келишүүчү тараптар үчүн бул түзөтүү өзү тиешелүү болгон мурунку ар кандай жоболорду алмаштырат.

61-берене

Сунуштар, маалымдоолор жана каршы пикирлер

Бириккен Улуттар Уюмунун Генералдык катчысы бардык Келишүүчү тараптарга жана ушул Конвенциянын 52-беренесинин 1-пунктунда аталган бардык мамлекеттерге жогорудагы 59 жана 60-беренелерге ылайык жасалган бардык сунуштар, маалымдоолор же каршы пикирлер жөнүндө жана ар бир түзөтүүнүн күчүнө кирүү мөөнөттөрү жөнүндө маалымдап турат.

62-берене

Кайра карап чыгуу боюнча конференция

1. Келишүүчү тарап болуп саналган ар бир мамлекет Бириккен Улуттар Уюмунун Генералдык катчысына билдирүү жиберүү аркылуу ушул Конвенцияны кайра карап чыгуу максатында конференция чакырууну өтүнө алат.

2. Бардык Келишүүчү тараптар жана ушул Конвенциянын 52-беренесинин 1-пунктунда аталган бардык мамлекеттер чакырылуучу кайра карап чыгуу боюнча конференция, эгер Генералдык катчы тарабынан билдирүү жиберилген күндөн баштап алты ай ичинде Келишүүчү тарап болуп эсептелген мамлекеттердин аз дегенде төрттөн бири бул өтүнүчкө макул экени жөнүндө ага маалымдаса, Бириккен Улуттар Уюмунун Генералдык катчысы тарабынан чакырылат.

3. Бардык Келишүүчү тараптар жана ушул Конвенциянын 52-беренесинин 1-пунктунда аталган бардык мамлекеттер чакырылуучу кайра карап чыгуу боюнча конференция Бириккен Улуттар Уюмунун Генералдык катчысы Административдик комитеттин ушундай өтүнүчүн алган учурда да чакырылат. Административдик комитет мындай өтүнүч менен кайрылуу зарылдыгы жөнүндө чечимди Комитетте катышып, добуш бергендердин көпчүлүк добушу менен кабыл алат.

4. Эгер конференция ушул берененин 1 же 3-пунктарына ылайык чакырылса, Бириккен Улуттар Уюмунун Генералдык катчысы бул

жөнүндө бардык Келишүүчү тараптарга билдирет жана аларга Конференцияда каралышы пайдалуу деп эсептеген сунуштарды үч айлык мөөнөттө тапшыруу өтүнүчү менен кайрылат. Конференция ачылаарына эң аз дегенде үч ай калганга чейин Генералдык катчы бардык Келишүүчү тараптарга Конференциянын болжолдуу күн тартибин, ошондой эле ушул сунуштардын тексттерин маалымдайт.

63-берене

Билдирүүлөр

61 жана 62-беренелерде каралган билдирүүлөр жана маалымдоолордон тышкары, Бириккен Улуттар Уюмунун Генералдык катчысы 52-беренедө аталган бардык мамлекеттерге төмөнкүлөр жөнүндө билдирет:

- а) 52-беренеге ылайык кол коюулар, ратификациялоолор, кабыл алуулар, бекитүүлөр жана кошулуулар жөнүндө;
- б) ушул Конвенциянын 53-беренеге ылайык күчүнө кирген күнү жөнүндө;
- с) 54-беренеге ылайык денонсациялар жөнүндө;
- д) 55-беренеге ылайык ушул Конвенциянын жарамдуулугунун токтошу жөнүндө;
- е) 58-беренеге ылайык жасалган эскертмелер жөнүндө.

64-берене

Аутенттүү текст

1976-жылдын 31-декабрынан кийин бул Конвенциянын текстинин түпнускасы Бириккен Улуттар Уюмунун Генералдык катчысына сактоого өткөрүп берилет, ал Конвенциянын талаптагыдай күбөлөндүрүлгөн көчүрмөлөрүн ар бир Келишүүчү тарапка жана 52-берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн, Келишүүчү тарап болуп саналбаган мамлекеттердин ар бирине жөнөтөт.

УШУНУ КҮБӨЛӨНДҮРҮҮ МАКСАТЫНДА, талаптагыдай ыйгарым укуктарга ээ болгон төмөндө кол коюучулар ушул Конвенцияга кол коюшту.

Женевада, бир миң тогуз жетимиш бешинчи жылдын он төртүнчү ноябрында англис, орус жана француз тилдеринде бирден нускада **ДАЯРДАЛДЫ**, ошол эле учурда үч тексттин ар бири бирдей укукта аутенттүү болуп саналат.

2.2. 1975-ЖЫЛДАГЫ ЭАТ КОНВЕНЦИЯСЫНЫН ТИРКЕМЕЛЕРИ
(ТҮШҮНДҮРМӨ КАТТАР ЖАНА КОММЕНТАРИЙЛЕР МЕНЕН)

1-тиркеме**ЭАТ КИТЕПЧЕСИНИН МОДЕЛИ****1-ВАРИАНТ**

1. ЭАТ китепчеси, мукабанын алдыңкы тарабындагы англис тилинде да басылган рубрикалардан тышкары, француз тилинде басылат; «ЭАТ китепчесинин колдонуу Эрежелери» бул мукабанын 3-бетинде англис тилинде кайталанат. Протокол арткы бетинде француз тилинен тышкары каалаган башка, зарыл болушу мүмкүн болгон тилде басылышы мүмкүн. (ECE/TRANS/17/Amend.18, 1-август, 1995-жылы күчүнө кирген)

2. Регионалдык кепилдик тутумунун алкагындагы ЭАТ операциялары үчүн колдонулуучу китепчелер, рубрикалары англис жана француз тилдеринде да басылуучу мукабанын биринчи бетинен тышкары, Бириккен Улуттар Уюмунун башка тилдеринде да басылышы мүмкүн. «ЭАТ китепчесин колдонуу Эрежелери» мукабанын экинчи бетинде Бириккен Улуттар Уюмунун каалаган расмий тилинде басылат, ал эми мукабанын үчүнчү бетинде – англис же француз тилинде да басылат. (ECE/TRANS/17/Amend.7, 1-август, 1986-жылы күчүнө кирген)

2-ВАРИАНТ

3. Кепилдөөчү бирикмелерден, 6-тиркеменин 0.8.3 түшүндүрмө катына ылайык, бир кыйла жогорураак кепилдик талап кылынышы мүмкүн болгон алкоголь ичимдиктерин жана тамеки өнүмдөрүн ташуу үчүн бажы органдары мукабасында жана бардык айрылма барактарында «ТАМЕКИ ӨНҮМДӨРҮ/АЛКОГОЛЬ ИЧИМДИКТЕРИ» деген ачык жазуу коюлган ЭАТ китепчесин талап кылууга тийиш. Андан тышкары, бул китепчелерде жок дегенде англис жана француз тилдеринде китепченин мукабасынын 2-барагынан кийин салынуучу өзүнчө баракта көрсөтүлгөн кепилдик менен жабылган тамеки өнүмдөрүнүн жана алкоголь ичимдиктеринин категориялары жөнүндө толук маалымат камтылууга тийиш.

(ECE/TRANS/17/Amend.17, 1 октября 1994-жылы күчүнө кирген)

ЭАТ китепчесинин моделине түшүндүрмө кат

1.10. с) ЭАТ китепчелерин колдонуу эрежелери

Жүк манифестине тиркелген жүктөө барактарын колдонуу

ЭАТ китепчесин колдонуу эрежелеринин 10 с) эрежеси, атүгүл манифестте бардык ташылуучу жүктөрдү жазуу үчүн жетиштүү орун бар болгон учурда да, жүктөө барактарын ЭАТ китепчесине тиркеме катары колдонууга жол берет. Бирок аны жүктөө барактарында жеңил окула турган жана ажыратылуучу формада жүк манифести талап кылган бардык маалыматтар камтылган учурда жана 10 с) эрежесинин бардык башка жоболору сакталган учурда гана колдонууга мүмкүн.

(ECE/TRANS/17/Amend.2, 1-октябрь, 1980-жылы күчүнө кирген)

ЭАТ китепчесинин үлгүсүнө комментарийлер

Кошумча документтерди тиркөөнүн ыкмалары

Эгер ЭАТ китепчесин колдонуу эрежелеринин 10 с) жана 11 эрежелерине ылайык кошумча документтерди тиркөө зарыл болсо, анда бул документтер ЭАТ китепчесинин мукабасына же түздөн-түз айрылма барактарына степлердин же башка шаймандардын жардамы менен, документтерди алып салуу ЭАТ китепчесинде из калтыргандай кылып бекитилүүгө тийиш.

(TRANS/WP.30/139, 43-пункт; TRANS/WP.30/AC.2/29, 3-тиркеме;
TRANS/WP.30/AC.2/59, 46-пункт жана 5-тиркеме)

Жүктөрдүн жүк манифестинде сүрөттөлүшү (айрылма барактардын 9-11-графалары)

Бажы органдары жана ЭАТ китепчелеринин ээлери ЭАТ китепчелерин колдонуунун эрежелерин катаал сактоого тийиш. Зарыл учурда жүктөрдүн сүрөттөлүшүн камтыган кошумча документтер ЭАТ китепчесине тиркелет жана айрылма барактын 8-графасына тиешелүү белгилөө коюлат. Жүктөрдүн коммерциялык сүрөттөлүшү ЭАТ китепчесин колдонуу менен ташылуучу жүктөрдү атайылап алмаштыруу мүмкүндүгүн четке кагуучу маалыматтардын зарыл минимумун камтууга тийиш.
(TRANS/GE.30/45, 12-15-пункты; TRANS/WP.30/AC.2/59, 46-пункт жана 5-тиркеме)

Жүктөрдүн наркын декларациялоо

Жүктөрдүн наркы билдирилбешинин фактысы бажы органдары тарабынан жүктөрдү кармоого негиз боло албайт.

ЭАТ операциясынын токтотулушу

ЭАТ операциясынын токтотулушун күбөлөндүрүү үчүн №2 айрылма барактын 24-28-графаларында талап кылынуучу жазууларга кошумча катары бир гана бажылык штампты жана бажы органдарынын кызматтык адамынын бир гана колун коюу зарыл жана жетиштүү. Бажы органдарынан башка эч бир органдын айрылма барактарга, дүмүрчөктөргө жана мукабанын биринчи бетине штамп басууга жана кол коюуга укугу жок. Компетенттүү органдар тарабынан №2 айрылма барактын дүмүрчөгүнүн толтурулушу бир бажылык мөөр, күн жана бажы органдарынын кызматтык адамынын колу ЭАТ китепчесинин ээси үчүн жана кепилдөөчү бирикме үчүн ЭАТ операциясынын токтотулуу фактысынын эскертмелүү же эскертмесиз күбөлөндүрүлгөнүнө көрсөтмө болуп саналат.
(TRANS/WP.30/192, 26-пункт; TRANS/WP.30/AC.2/59, 46-пункт жана 5-тиркеме)

Дүмүрчөктөгү бажылык штамптар

Кээ бирде транзит өлкөлөрүнүн бажы органдарынын кызматтык адамдары ЭАТ китепчесинин дүмүрчөктөрүнө Конвенциянын жоболору талап кылгандай штамптарды басышпайт. Мындай учурлар, өтө жагымсыз болсо да,

эгер ЭАТ китепчеси кийинки кирүү бажысында (аралык бажыда) тариздөөгө кабыл алынса, ЭАТ ташуусунун аныктыгына коркунуч келтирбейт.

(TRANS/WP.30/135, 57-пункт; TRANS/WP.30/192, 26-пункт;
TRANS/WP.30/AC.2/59, 46-пункт жана 5-тиркеме)

Сары айрылбоочу барактагы бажылык штамптар

Айрым өлкөлөрдүн бажы органдары жөнөтүү мамлекетинде китепчинин толтурулушун жеңилдетүү үчүн гана ЭАТ китепчесине киргизилген жана бажы органдарынын колдонушуна арналбаган сары айрылбоочу баракты толтурууну талап кылышат. Айрылбоочу барактын 13-15, 17, 23 жана 28-графаларын жана дүмүрчөктүн 6-графасын, сары барактын бул графаларын толтуруу зарыл эмес экенин так көрсөтүү үчүн, чийип салуу сунуш кылынат.
(TRANS/WP.30/139, 48 жана 49-пункттар)

ЭАТ китепчесин колдонуу эрежелерин ар түрдүү тилдерде кайталоо

ЭАТ китепчесиндеги жүк манифестинин арткы бетине (бажылык максаттар үчүн эмес) ЭАТ китепчесин колдонуу эрежелеринин ЭАТ китепчесин туура толтурууга жана колдонууга көмөктөшө турган каалаган тилдеги котормосун жазып коюу да сунуш кылынат.
(TRANS/WP.30/159, 45-пункт)

ЭАТ операциясынын токтотулганына далилдердин башка формалары

ЭАТ операциясынын талаптагыдай токтотулганына альтернативдүү далилдерди алуу максатында бажы органдарына өзгөчө тартипте, аларга далилдөө үчүн тапшырылган, мисалы, төмөнкүдөй маалыматтарды колдонуу сунушталат:

- каралып жаткан ЭАТ операциясынан кийин улантылган ЭАТ операциясынын токтотулганы жөнүндө башка Келишүүчү тарап тарабынан таризделген ар кандай расмий күбөлүк же тастыктоо, же тиешелүү жүк башка бажылык процедуранын же бажылык көзөмөлдүн башка тутумунун, мисалы, эркин жүгүртүү үчүн тазалоо шарттарына которулганын тастыктоо;

- Конвенциянын 6-беренесинде көрсөтүлгөн эл аралык уюм тарабынан тапшырылган ушундай Келишүүчү тараптын бажы органдарынын мөөрлөрү талаптагыдай басылган ЭАТ китепчесиндеги №1 жана №2 дүмүрчөктөр же алардын көчүрмөлөрү, ал уюм бул көчүрмөнүн түпнускадан алынганын тастыктоого тийиш.

(TRANS/WP.30/159, 38-пункт; TRANS/WP.30/192, 26-пункт;
TRANS/WP.30/AC.2/59, 46-пункт жана 5-тиркеме)

Берилген эскертмелер жөнүндө белгилөө

Бажы органдары ЭАТ операциясынын токтотулушу жөнүндө ар бир эскертмени өтө так чечмелөөгө жана №2 айрылма барагындагы 27-графаны толтуруу аркылуу жана ЭАТ китепчесинин №2 дүмүрчөгүндөгү 5-рубрикада «R» тамгасын коюу, ошондой эле тиешелүү учурларда ЭАТ китепчесинин протоколун толтуруу аркылуу бул эскертме берилгенин көрсөтүүгө тийиш.

(TRANS/GE.30/8, 12-пункт; TRANS/WP.30/192, 26-пункт;
TRANS/WP.30/AC.2/59, 46-пункт жана 5-тиркеме)

Иш жүзүндө даярдалуучу жана таратылуучу ЭАТ китепчесинин үлгүсү жана ЭАТ китепчесинин бланкы

ЭАТ китепчелерин жасалмалоону кыйындатуу жан аларды таратууну жана каттоону жеңилдетүү максатында бул иш жүзүндө даярдалуучу жана таратылуучу бланктар 1-тиркемеде берилген ЭАТ китепчесинин үлгүсүндө чагылдырылбаган идентификациялык номур жана барактын номуру, итрихтик коддор жана башка атайын коргоочу белгилер сыяктуу кошумча деталдарды жана белгилерди камтышы мүмкүн. Аталган кошумча деталдар жана белгилер ЭАТ Административдик комитети тарабынан жактырылат.
(TRANS/WP.30/192, 26-пункт; TRANS/WP.30/AC.2/59, 46-пункт жана 5-тиркеме)

ЭАТ китепчесин толтуруу

ЭАТ китепчесин колдонуу эрежелеринин 10 b) пункту ЭАТ китепчесин кол менен же башка каалаган каражаттардын жардамы менен, эгер бардык барактардагы маалыматтар жеңил окула турган болсо, толтурууга тыюу салбайт.
(TRANS/WP.30/200, 77-пункт)

ЭАТ китепчесинин №2 айрылма барагынын 26-графасын жана №2 дүмүрчөктөгү 3-пунктту толтуруу

Жогоруда аталган графаларды чыгуу (аралык) бажыларда эмес, көздөгөн орундагы бажыда жүк түшүрүлгөндөн кийин гана толтуруу сунуш кылынат.
(TRANS/WP.30/AC.2/69, 61-пункт жана 4-тиркеме;
TRANS/WP.30/AC.2/2003/9, 11-пункт)

Бир нече жөнөтүү ордундагы же көздөгөн орундагы бажылар болгон учурда кошумча барактарды колдонуу

ЭАТ китепчесин колдонуу эрежелеринин 6-пунктуна ылайык, ар бир жөнөтүү ордундагы бажы же көздөгөн орундагы бажы үчүн эки кошумча барак талап кылынат. 0.1 b) түшүндүрмө катына ылайык, ЭАТ таңуусунун эки удаалаш жайгашкан бажылардын, алардын макамына карабастан, ортосунда жүргүзүлгөн ар бир улуттук бөлүгү ЭАТ операциясы катары каралышы мүмкүн. Үзгүлтүксүз бажылык көзөмөлдү камсыз кылуу үчүн № 1/№ 2 айрылма барактарынын бир жубун колдонуу жана ар бир ЭАТ операциясы үчүн өзүнчө аяктоо процедурасын колдонуу сунушталат. Эгер бир нече жөнөтүү ордундагы бажылар бар болсо, анда кийинки жөнөтүү ордундагы бажыда (бажыларда) жаңы ЭАТ операциясы гана баишталбастан, мурунку ЭАТ операциясынын аякташы ЭАТ китепчесинин тиешелүү №2 айрылма барагын жана №2 дүмүрчөгүн толтуруу аркылуу күбөлөндүрүлөт. Ошентип, кийинки жөнөтүү ордундагы бажы (бажылар) мурунку жөнөтүү ордундагы бажыда жүктөлгөн жүктөр үчүн көздөгөн орундагы бажынын же чыгуу ордундагы бажынын (аралык бажынын) ролун аткарат. Бул бир нече көздөгөн орундагы бажылар болгон учурда да mutatis mutandis тиешелүү болот. Мурунку көздөгөн орундагы бажы (бажылар) мурунку ЭАТ операциясынын токтотулушун гана күбөлөндүрбөстөн, ЭАТ китепчесинин тиешелүү №1 айрылма барагын жана №1 дүмүрчөгүн толтуруу аркылуу жаңы ЭАТ операциясын баиштайт. Ошентип, мурунку көздөгөн орундагы бажы (бажылар) кийинки көздөгөн орундагы бажыга (бажыларга) багытталган жүктөр үчүн жөнөтүү ордундагы бажынын же кирүү ордундагы бажынын (аралык бажынын) ролун аткарышат.
(TRANS/WP.30/AC.2/2003/13, 25-пункт жана тиркеме;
TRANS/WP.30/AC.2/71, 68-пункт жана 2-тиркеме)

ЭАТ процедурасына ылайык ташылуучу жүктөрдү кайсы бир Келишүүчү тарап өз аймагына киргизүүдөн баш тарткан учурда ЭАТ китепчесин колдонуу

*Эгер өзгөчө жагдайларда компетенттүү органдар ЭАТ процедурасына ылайык ташылып келе жаткан жүктөрдү өз өлкөсүнүн аймагына киргизүүгө уруксат берүүдөн баш тартуу жөнүндө чечим кабыл алышса, анда бажы органдарына бардык калган № 1/2 айрылма барактарынын «Расмий колдонуу үчүн» графаларында мындай чечим кабыл алууну шарттаган так себепти бул чечим негизделген ички же эл аралык мыйзамдардын жоболоруна так шилтеме берүү менен ачык-айкын көрсөтүү катуу сунушталат. Андан тышкары, бажы органдары тиешелүү №1 жана 2 дүмүрчөктөрүнүн 5-графаларында «Киргизүүдөн баш тартылды» деген жазууну киргизүүгө тийиш.
(ECE/TRANS/WP.30/AC.2/2011/4 жана ECE/TRANS/WP.30/AC.2/105, 35-пункт)*

ЭАТ китепчесинин моделинин 1-варианты үчүн шилтемелердин тизмеси

ECE/TRANS/17/Amend.26, 1-апрель, 2006-жылы күчүнө кирген.
ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-май, 2002-жылы күчүнө кирген.
ECE/TRANS/17/Amend.10, 23-май, 1989-жылы күчүнө кирген.
ECE/TRANS/17/Amend.8, 1-август, 1987-жылы күчүнө кирген.
ECE/TRANS/17/Amend.7 жана Corr.1, 1-август, 1986-жылы күчүнө кирген.
ECE/TRANS/17/Amend.2, 1-октябрь, 1980-жылы күчүнө кирген.

ЭАТ китепчесинин моделинин 2-варианты үчүн шилтемелердин тизмеси

ECE/TRANS/17/Amend.32, 1-январь, 2015-жылы күчүнө кирген.
ECE/TRANS/17/Amend.26, 1-апрель, 2006-жылы күчүнө кирген.
ECE/TRANS/17/Amend.21, 12-май, 2002-жылы күчүнө кирген.
ECE/TRANS/17/Amend.17, 1-октябрь, 1994-жылы күчүнө кирген.

ЭАТ китепчесинин үлгүсү: 1-ВАРИАНТ

Мукабанын 1-бети

[1-тиркеме
3-бет]

<div style="border: 1px solid black; width: fit-content; margin: 0 auto; padding: 5px;">(Эл аралык уюмдун аталышы)</div> <div style="font-size: 2em; font-weight: bold; margin: 10px 0;">ЭАТ* китепчеси</div> <div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center; margin-top: 20px;"> <div style="border-bottom: 1px solid black; width: 150px;">.....барак</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px 5px; font-weight: bold;">No</div> </div>	
<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 48%;"> <p>1. _____ күнүнө чейин (күндүн өзүн кошуу менен) жөнөтүү ордундагы бажы тарабынан жүктөрдү кабыл алуу үчүн жарамдуу _____</p> <p>2. Ким тарабынан берилген _____ (документти берүүчү бирикменин аталышы)</p> <p>3. Ээси _____ _____ (идентификациялык номуру, аталышы, дарегі, өлкөсү)</p> <p>4. Документти берүүчү бирикменин өкүлүнүн колу жана ал бирикменин мөөрү _____</p> </div> <div style="width: 48%;"> <p>5. Эл аралык уюмдунун катчысынын колу _____</p> </div> </div> <div style="text-align: center; margin-top: 20px;"> </div>	
<p style="text-align: center;">(Колдонууга чейин китепченин ээси тарабынан толтурулат)</p> <div style="display: flex;"> <div style="width: 25%; border: 1px solid black; height: 150px; margin-right: 10px;"></div> <div style="width: 75%;"> <p>6. Жөнөтүү өлкөсү (өлкөлөрү)⁽¹⁾ _____</p> <p>7. Көздөгөн өлкө (өлкөлөр)⁽¹⁾ _____</p> <p>8. Автоунаа каражат(тар)ынын каттоо номуру (номурлары)⁽¹⁾ _____</p> <p>9. Автоунаа каражаттарынын уруксат күбөлүгү (күбөлүктөрү) (номуру жана күнү)⁽¹⁾ _____</p> <p>10. Контейнер(лер)дин таануу номуру (номурлары)⁽¹⁾ _____</p> <p>11. Башка эскертүүлөр _____</p> <p style="text-align: right;">12. Китепченин ээсинин колу _____</p> </div> </div>	

⁽¹⁾ Кереги жогун чийип салыңыз

* Бирликти Улуттар Уюмунун Европалык экономикалык комиссиясынын колдоосу алдында иштелип чыккан 1975-жылдагы ЭАТ Конвенциясынын 1-тиркемесин караңыз.

ЭАТ китепчесинин үлгүсү: 1-ВАРИАНТ

Мукабанын 2-бети

ЭАТ китепчесин колдонуу эрежелери[1-тиркеме,
4-бет]**А. Жалпы жоболор**

1. **Берүү:** ЭАТ китепчеси жөнөтүү өлкөсүндө же китепченин ээси турган же туруктуу жашаган өлкөдө берилет.
2. **Тили:** ЭАТ китепчеси, мукабанын алдыңкы тарабындагы англис тилинде да басылган рубрикалардан тышкары, француз тилинде басылат. «ЭАТ китепчесинин колдонуу Эрежелери» бул мукабанын 3-бетинде англис тилинде кайталанат. Андан тышкары басылган тексттин башка тилдердеги котормосу камтылган кошумча барактар да киргизилиши мүмкүн. Регионалдык кепилдик тутумунун алкагындагы ЭАТ операциялары үчүн колдонулуучу китепчелер, рубрикалары англис жана француз тилдеринде да басылгучу мукабанын биринчи бетинен тышкары, Бириккен Улуттар Уюмунун башка тилдеринде да басылышы мүмкүн. «ЭАТ китепчесинин колдонуу Эрежелери» мукабанын экинчи бетинде Бириккен Улуттар Уюмунун расмий тилинде басылат, ошондой эле англис же француз тилинде мукабанын үчүнчү бетинде басылат.
3. **Жарамдуулук мөөнөтү:** ЭАТ китепчеси документти берүүчү бирикме тарабынан аныкталган мөөнөттө (мукабанын алдыңкы бетиндеги 1-рубрика) жөнөтүү ордундагы бажыда таризделген болсо, ЭАТ ташуусу көздөгөн ордундагы бажыда аяктаганга чейин жарамдуу.
4. **Китепчелердин саны:** Унаа каражаттарынын топтому (чиркелген унаа каражаттары) үчүн же бир унаа каражатына же бир унаа каражаттарынын топтомуна жүктөлгөн бир нече контейнер үчүн бир ЭАТ китепчеси берилиши мүмкүн (төмөндөгү 10 d) пунктун да караңыз).
5. **Жөнөтүү ордундагы жана көздөгөн ордундагы бажылардын саны:** ЭАТ китепчесин колдонуу менен ташуулардын маршруту бир нече жөнөтүү ордундагы жана көздөгөн ордундагы бажылар аркылуу өтүшү мүмкүн; бирок жөнөтүү ордундагы жана көздөгөн ордундагы бажылардын жалпы саны төрттөн ашпоого тийиш. ЭАТ китепчеси аны кабыл алуу жөнүндөгү белгини бардык жөнөтүү ордундагы бажылар койгон учурда гана көздөгөн ордундагы бажыга көрсөтүлөт (төмөндөгү 10 e) эрежесин да караңыз).
6. **Барактардын саны:** Эгер ташуунун маршруту бир гана жөнөтүү ордундагы бажы жана бир гана көздөгөн ордундагы бажы аркылуу өтсө, анда ЭАТ китепчесинде, аз дегенде, жөнөтүү өлкөсү үчүн 2 барак, көздөгөн өлкө үчүн 2 барак жана ташуу аймагы аркылуу өткөн ар бир башка өлкө үчүн 2 барак болууга тийиш. Ар бир кошумча жөнөтүү ордундагы (же көздөгөн ордундагы) бажы үчүн кошумча 2 барак талап кылынат.
7. **Бажыда көрсөтүү:** ЭАТ китепчеси автоунаа каражаты, унаа каражаттарынын топтому же контейнерлер менен чогуу ар бир жөнөтүү ордундагы бажыда, ар бир аралык бажыда жана ар бир көздөгөн ордундагы бажыда көрсөтүлүүгө тийиш. Акыркы жөнөтүү ордундагы бажыда бажынын кызматтык адамы маршруттун калган бөлүгүндө колдонула турган бардык айрым барактардагы жүк манифестинин алдына колун коёт, штемпель басат жана күнүн жазат (17-рубрика).

В. ЭАТ китепчесин толтуруунун ыкмасы

8. **Кырып өчүрүү, оңдоо:** ЭАТ китепчесинде кырып өчүрүлгөн, оңдолгон жерлер болбоого тийиш. Бардык оңдоолор ката жазууларды чийип салуу жана, зарыл учурда, талаптагыдай жазууларды кошуу жолу менен жасалат. Ар бир өзгөртүү аны жасаган жак тарабынан тастыкталып, бажы органдары тарабынан күбөлөндүрүлүүгө тийиш.
9. **Каттоого тиешелүү маалыматтар:** Эгер улуттук мыйзамдардын жоболорунда чиркегичтерди жана жарым чиркегичтерди каттоо каралган эмес болсо, анда каттоо номурунун ордуна таануу номурун же заводдук номурун көрсөтүү керек.
10. **Манифест:**
 - a) Манифест жөнөтүү өлкөсүнүн тилинде, эгер бажы органдары башка тилди колдонууга уруксат бербесе, толтурулат. Ташуу аймагы аркылуу өткөн башка өлкөлөрдүн бажы органдары манифесттин өз өлкөсүнүн тилиндеги котормосун талап кылууга укуктуу өздөрүндө сактап калат. Бул талап пайда кыла турган кечиктирүүнүн алдын алуу үчүн ташуучуларга өз карамагында талаптагыдай котормолорду ала жүрүү сунушталат.
 - b) **Манифестке киргизилген маалыматтар машинкада басылып, бардык барактарда жеңил окулгандай кылып көчүрмөлөнүүгө тийиш.** Даана эмес толтурулган барактар бажы органдары тарабынан кабыл алынбайт.
 - c) Айрым барактарга манифесттин үлгүсүндөгү кошумча барактар же коммерциялык документтер манифестте келтирилген маалыматтардын баарын көрсөтүү менен тиркелиши мүмкүн. Мындай учурда бардык айрым барактарга төмөнкү маалыматтарды киргизүү талап кылынат: i) кошумча барактардын саны (8-рубрика); ii) бул кошумча барактарда тизмектелген жүктүк ордундардын же буюмдардын саны, ошондой эле жүктөрдүн жалпы брутто салмагы (9-11-рубрикалар).
 - d) Эгер ЭАТ китепчеси унаа каражаттарынын топтомуна же бир нече контейнерге берилген болсо, манифестте ар бир унаа каражатынын же ар бир контейнердин жүгү өзүнчө көрсөтүлүүгө тийиш. Бул маалыматтын алдында унаа каражатынын каттоо номуру же контейнердин таануу номуру жазылууга тийиш (манифесттин 9-рубрикасы).
 - e) Эгер ташуунун маршруту бир нече жөнөтүү же көздөгү бажылары аркылуу өтсө, анда ар бир бажыга арналган тариздөөгө кабыл алынган жүккө же жүктөргө тиешелүү жазуулар да манифестке бири-биринен бөлүнүп киргизилүүгө тийиш.
11. **Таңгактоочу барактар, сүрөттөр, схемалар ж.б.:** Эгер оор салмактуу же ыңгайсыз жүктөрдү таануу үчүн бажы органдары ушул сыяктуу документтердин ЭАТ китепчесине тиркелишин талап кылышса, анда бул документтер бажы органдары тарабынан күбөлөндүрүлүп, китепченин мукабасынын 2-бетине бекитилүүгө тийиш. Андан тышкары, бардык айрым барактардагы 8-рубрикада бул документтер тизмектелиши керек.
12. **Колтамга:** Бардык айрым барактарда (14 жана 15-рубрикалар) ЭАТ китепчесинин ээсинин же анын өкүлүнүн колу коюлуп, күнү жазылууга тийиш.

С. Унаа-жол кырсыктары

13. Эгер жолдо бажылык пломбалар жана мөөрлөр кокустан бузулса же жүк жарабай калса же зыян келтирилсе, ташуучу дароо бажы органдарына, алар жакын жерде бар болсо, же, башка учурларда, өзү турган өлкөнүн башка компетенттүү органдарына кайрылууга тийиш. Ал органдар болушунча кыска мөөнөттө ЭАТ китепчесинде камтылган протоколду толтурушат.
14. Эгер унаа-жол кырсыгынын натыйжасында жүктү башка унаа каражатына же башка контейнерге которуп жүктөш зарыл болсо, анда мындай которуп жүктөө жогорудагы 13-пунктта көрсөтүлгөн органдардын биринин өкүлүнүн көз алдында жүргүзүлүүгө тийиш. Бул орган протокол түзөт. Эгер ЭАТ китепчесинде «оор салмактуу же ыңгайсыз жүктөр» аталбаса, анда жүктөр которуп жүктөлгөн унаа каражатына жана контейнерге(лерге) бажылык мөөрлөр жана пломбалар алдында жүк ташуучу мурда уруксат берилген болууга тийиш. Андан тышкары, бажылык мөөрлөр жана пломбалар басылып, алар протоколдо сүрөттөлүүгө тийиш. Бирок, ташууга уруксат берилген унаа каражаты же контейнер жок болгон учурда жүктөр уруксаты жок унаа каражатына же контейнерге, эгер ал жетишерлик ишенимдүү болсо, которуп жүктөлүшү мүмкүн. Бул учурда маршруттан андан аркы бөлүгүндө жайгашкан өлкөлөрдүн бажы органдары жүктү бул унаа каражатында же контейнерде ЭАТ китепчесин колдонуу менен андан ары ташууга алар да ушундай уруксат бере алышарын чечишет.
15. Бардык жүктү же анын бир бөлүгүн тезинен түшүрүүнү талап кылган, түздөн-түз коркунуч болгон учурда ташуучу жогоруда 13-пунктта айтылган органдардан уруксат сурабастан жана кийлигишүүнү күтпөстөн, өз ыктыяры боюнча зарыл болгон чараларды көрө алат. Мындай учурда ал унаа каражатын же контейнерди же жүктү сактап калуу максатында ушундай аракет жасоого мажбур болгонуна далилдерди келтирүүгө тийиш жана алдын алуучу мүнөздөгү тез чараларды көргөндөн кийин фактыларды аныктоо, жүктү текшерүү, унаа каражатына же контейнерге пломба басуу жана протокол түзүү үчүн жогоруда 13-пунктта айтылган органдардын бирине билдирүүгө тийиш.
16. Протокол ЭАТ китепчесинде жүк көздөгөн ордундагы бажыга жеткенге чейин сакталууга тийиш.
17. Бирикмелерге, ЭАТ китепчесинин өзүнө киргизилген протоколдун үлгүсүнөн тышкары, ташуунун маршруту өтө турган өлкөлөрдүн тилдеринде түзүлгөн протоколдун бир нече бланкасын ташуучуларга тапшыруу сунушталат.

ЭАТ китепчесинин үлгүсү: 1-ВАРИАНТ

№ 1 АЙРЫЛМА БАРАК PAGE 1		1. ЭАТ КИТЕПЧЕСИ № 	
2. Жөнөтүү ордундагы бажы(лар) 1. _____ 2. _____ 3. _____		3. Эл аралык уюмдун аталышы	
Расмий колдонуу үчүн		4. Китепченин ээси (идентификациялык номеру, аталышы, дарегин жана өлкөсү)	
		5. Жөнөтүү өлкөсү (өлкөлөрү)	6. Көздөгөн өлкө(лөр)
7. Автоунаа каражат(тар)ынын каттоо номеру (номерлары)		8. Манифестке тиркелүүчү документтер	
ЖҮК МАНИФЕСТИ			
9. (a) Жүктөөчү бөлүк(гөр) же контейнер(лер) (b) Жүктүк орундардын же буюмдардын таануу белгилери жана номерлары		10. Жүктүк орундардын же буюмдардын саны жана түрү; жүктөрдүн сүрөттөлүшү	
		11. Брутто салмагы	
		16. Басылган пломбалар же таануу белгилери (саны, идентификациясы)	
12. Манифестте жазылган жүктүк орундардын жалпы саны. Көздөгөн оруну (орундары): 1. Бажы 2. Бажы 3. Бажы		13. Мен жогорудагы 1-12-рубрикалардагы маалыматтар так жана толук экенин билдирем. 14. Орду жана күнү 15. Китепченин ээсинин же анын өкүлүнүн колу	
		17. Жөнөтүү ордундагы бажы. Бажынын кызматтык адамынын колу жана бажынын штемпели күнү менен 	
18. Жүктү бажылык тариздөөгө кабыл алуу жөнүндө күбөлүк (жөнөтүү ордундагы бажы же кирүү ордундагы аралык бажы)			
☐ 19. Басылган мөөрлөр жана пломбалар же таануу белгилери бузулган эмес деп таанылды.		20. Транзиттик ташуунун узактыгы	
21. Кайсы бажыда катталды		Каттоо No.	
22. Ар түрдүү (аныкталган маршрут, жүк көрсөтүлүүгө тийиш болгон бажы ж.б.)			
23. Бажынын кызматтык адамынын колу жана бажынын штемпели күнү менен 			

№ 1 ДҮМҮРЧӨК 1-БЕТ		ЭАТ КИТЕПЧЕСИ № 	
1. Келүү катталган бажы _____		6. Бажынын кызматтык адамынын колу жана бажынын штемпели күнү менен	
2. Каттоо № _____			
3. Басылган пломбалар жана таануу белгилери _____			
4. ☐ Басылган мөөрлөр жана пломбалар же таануу белгилери бузулган эмес деп таанылды.			
5. Ар түрдүү (аныкталган маршрут, жүк көрсөтүлүүгө тийиш болгон бажы ж.б.) _____			

[1-тиркеме
5-бет
(ак)]

ЭАТ китепчесинин үлгүсү: 1-ВАРИАНТ

№ 2 айрылма барак 2-БЕТ		1. ЭАТ КИТЕПЧЕСИ №	
2. Жөнөтүү ордундагы бажы(лар) 1. _____ 2. _____ 3. _____		3. Эл аралык уюмдун аталышы	
Расмий колдонүү үчүн		4. Китепченин ээси (идентификациялык номеру, аталышы, дарегин жана өлкөсү)	
		5. Жөнөтүү өлкөсү (өлкөлөрү)	6. Көздөгөн өлкө(лөр)
7. Автоунаа каражат(тар)ынын каттоо номер(лар)ы		8. Манифестке тиркелүүчү документтер	
ЖҮК МАНИФЕСТИ			
9. (a) Жүктөлүүчү бөлүктөр же контейнерлер (b) Жүктүк орундардын же буюмдардын таануу белгилери жана номерлары		10. Жүктүк орундардын же буюмдардын саны жана түрлөрү; жүктөрдүн сүрөттөлүшү	
12. Манифестте жазылган жүктүк орундардын жалпы саны. Көздөгөн орду (орундары):		Саны	13. Мен жогорудагы 1-12-рубрикада берилген маалыматтар так жана толук экенин билдирем
1. Бажы			14. Орду жана күнү
2. Бажы			15. Китепченин ээсинин же анын өкүлүнүн колу
3. Бажы			17. Жөнөтүү ордундагы бажы. Бажынын кызматтык адамынын колу жана бажынын штемпели күнү менен
			
18. Жүктү бажылык тариздөөгө кабыл алуу жөнүндө күбөлүк (жөнөтүү ордундагы бажы же кирүү ордундагы аралык бажы)		24. ЭАТ операциясынын токтотулушу жөнүндө күбөлүк (чыгуу ордундагы аралык бажы же көздөгөн ордундагы бажы)	
☐ 19. Басылган мөөрлөр жана пломбалар же таануу белгилери бузулган эмес деп таанылды		☐ 25. Басылган мөөрлөр жана пломбалар же таануу белгилери бузулган эмес деп таанылды	
20. Транзиттик ташуунун узактыгы		26. ЭАТ операциясынын токтотулушу күбөлөндүрүлгөн жүктүк орундардын саны	
21. Кайсы бажы тарабынан катталды		Каттоо No.	27. Тариздөө учурундагы эскертмелер
22. Ар түрдүү (аныкталган маршрут, жүк көрсөтүлүүгө тийиш болгон бажы ж.б.)			28. Бажынын кызматтык адамынын колу жана бажынын штемпели күнү менен
23. Бажынын кызматтык адамынын колу жана бажынын штемпели күнү менен			

№ 2 ДҮМҮРЧӨК 2-БЕТ		ЭАТ КИТЕПЧЕСИ	№
1. Келүү катталган бажы _____		6. Бажынын кызматтык адамынын колу жана бажынын штемпели күнү менен 	
☐ 2. Басылган мөөрлөр жана пломбалар же таануу белгилери бузулган эмес деп таанылды.			
3. ЭАТ операциясынын токтотулушу күбөлөндүрүлгөн жүктүк орундардын саны (манифестте көрсөтүлгөндөй)			
4. Жаңы басылган мөөрлөр жана пломбалар _____			
5. Тариздөө учурундагы эскертмелер _____			

[1-тиркеме
6-бет
(жашыл)]ЭАТ
китеп
чеси
2-БЕТ

ЭАТ китепчесинин үлгүсү: 1-ВАРИАНТ

Мукабанын 3-бети

[1-тиркеме,
8-бет]**ЭАТ китепчесин колдонуу эрежелери****А. Жалпы жоболор**

- 1. Берүү:** ЭАТ китепчеси жөнөтүү өлкөсүндө же китепченин ээси турган же туруктуу жашаган өлкөдө берилет.
- 2. Тили:** ЭАТ китепчеси, мукабанын алдыңкы тарабындагы англис тилинде да басылган рубрикалардан тышкары, француз тилинде басылат. «ЭАТ китепчесинин колдонуу Эрежелери» бул мукабанын 3-бетинде англис тилинде кайталанат. Андан тышкары басылган тексттин башка тилдердеги котормосу камтылган кошумча барактар да киргизилиши мүмкүн. Регионалдык кепилдик тутумунун алкагындагы ЭАТ операциялары үчүн колдонулуучу китепчелер, рубрикалары англис жана француз тилдеринде да басылчуу мукабанын биринчи бетинен тышкары, Бириккен Улуттар Уюмунун башка тилдеринде да басылышы мүмкүн. «ЭАТ китепчесин колдонуу Эрежелери» мукабанын экинчи бетинде Бириккен Улуттар Уюмунун расмий тилинде басылган, ошондой эле англис же француз тилинде мукабанын үчүнчү бетинде басылган.
- 3. Жарамдуулук мөөнөтү:** ЭАТ китепчеси документти берүүчү бирикме тарабынан аныкталган мөөнөттө (мукабанын алдыңкы бетиндеги 1-рубрика) жөнөтүү ордундагы бажыда таризделген болсо, ЭАТ ташуусу көздөгөн ордундагы бажыда аяктаганга чейин жарамдуу.
- 4. Китепчелердин саны:** Унаа каражаттарынын топтому (чиркелген унаа каражаттары) үчүн же бир унаа каражатына же бир унаа каражаттарынын топтомуна жүктөлгөн бир нече контейнер үчүн бир ЭАТ китепчеси берилиши мүмкүн (төмөндөгү 10 d) пунктун да караңыз).
- 5. Жөнөтүү ордундагы жана көздөгөн ордундагы бажылардын саны:** ЭАТ китепчесин колдонуу менен ташуулардын маршруту бир нече жөнөтүү ордундагы жана көздөгөн ордундагы бажылар аркылуу өтүшү мүмкүн; бирок жөнөтүү ордундагы жана көздөгөн ордундагы бажылардын жалпы саны төрттөн ашпоого тийиш. ЭАТ китепчеси аны кабыл алуу жөнүндөгү белгини бардык жөнөтүү ордундагы бажылар койгон учурда гана көздөгөн ордундагы бажыга көрсөтүлөт (төмөндөгү 10 e) эрежесин да караныз).
- 6. Барактардын саны:** Эгер ташуунун маршруту бир гана жөнөтүү ордундагы бажы жана бир гана көздөгөн ордундагы бажы аркылуу өтсө, анда ЭАТ китепчесинде, аз дегенде, жөнөтүү өлкөсү үчүн 2 барак, көздөгөн өлкө үчүн 2 барак жана ташуу аймагы аркылуу өткөн ар бир башка өлкө үчүн 2 барак болууга тийиш. Ар бир кошумча жөнөтүү ордундагы (же көздөгөн ордундагы) бажы үчүн кошумча 2 барак талап кылынат.
- 7. Бажыда көрсөтүү:** ЭАТ китепчеси автоунаа каражаты, унаа каражаттарынын топтому же контейнерлер менен чогуу ар бир жөнөтүү ордундагы бажыда, ар бир аралык бажыда жана ар бир көздөгөн ордундагы бажыда көрсөтүлүүгө тийиш. Акыркы жөнөтүү ордундагы бажыда бажынын кызматтык адамы маршруттан калган бөлүгүндө колдонула турган бардык айрылма барактардагы жүк манифестинин алдына колун коёт, штемпель басат жана күнүн жазат (17-рубрика).

В. ЭАТ китепчесин толтуруунун ыкмасы

- 8. Кырып өчүрүү, оңдоо:** ЭАТ китепчесинде кырып өчүрүлгөн, оңдолгон жерлер болбоого тийиш. Бардык оңдоолор ката жазууларды чийип салуу жана, зарыл учурда, талаптагыдай жазууларды кошуу жолу менен жасалат. Ар бир өзгөртүү аны жасаган жак тарабынан тастыкталып, бажы органдары тарабынан күбөлөндүрүлүүгө тийиш.
- 9. Каттоого тиешелүү маалыматтар:** Эгер улуттук мыйзамдардын жоболорунда чиркегичтерди жана жарым чиркегичтерди каттоо каралган эмес болсо, анда каттоо номурунун ордуна таануу номурун же заводдук номурун көрсөтүү керек.
- 10. Манифест:**
 - a) Манифест жөнөтүү өлкөсүнүн тилинде, эгер бажы органдары башка тилди колдонууга уруксат бербесе, толтурулат. Ташуу аймагы аркылуу өткөн башка өлкөлөрдүн бажы органдары манифесттин өз өлкөсүнүн тилиндеги котормосун талап кылууга укуктуу өздөрүндө сактап калат. Бул талап пайда кыла турган кечиктирүүнүн алдын алуу үчүн ташуучуларга өз карамагында талаптагыдай котормолорду ала жүрүү сунушталат.
 - b) **Манифестке киргизилген маалыматтар машинкада басылып, бардык барактарда жеңил окулгандай кылып көчүрмөлөнүүгө тийиш.** Даана эмес толтурулган барактар бажы органдары тарабынан кабыл алынбайт.
 - c) Айрылма барактарга манифесттин үлгүсүндөгү кошумча барактар же коммерциялык документтер манифестте келтирилген маалыматтардын баарын көрсөтүү менен тиркелиши мүмкүн. Мындай учурда бардык айрылма барактарга төмөнкү маалыматтарды киргизүү талап кылынат: i) кошумча барактардын саны (8-рубрика); ii) бул кошумча барактарда тизмектелген жүктүк орудардын же буюмдардын саны, ошондой эле жүктөрдүн жалпы брутто салмагы (9-11-рубрикалар).
 - d) Эгер ЭАТ китепчеси унаа каражаттарынын топтомуна же бир нече контейнерге берилген болсо, манифестте ар бир унаа каражатынын же ар бир контейнердин жүгү өзүнчө көрсөтүлүүгө тийиш. Бул маалыматтын алдында унаа каражатынын каттоо номуру же контейнердин таануу номуру жазылууга тийиш (манифесттин 9-рубрикасы).
 - e) Эгер ташуунун маршруту бир нече жөнөтүү же көздөөчү бажылары аркылуу өтсө, анда ар бир бажыга арналган тариздөөгө кабыл алынган жүккө же жүктөргө тиешелүү жазуулар да манифестке бири-биринен бөлүнүп киргизилүүгө тийиш.
- 11. Таңгактоочу барактар, сүрөттөр, схемалар ж.б.:** Эгер оор салмактуу же ыңгайсыз жүктөрдү таануу үчүн бажы органдары ушул сыяктуу документтердин ЭАТ китепчесине тиркелишин талап кылышса, анда бул документтер бажы органдары тарабынан күбөлөндүрүлүп, китепченин мукабасынын 2-бетине бекитилүүгө тийиш. Андан тышкары, бардык айрылма барактардагы 8-рубрикада бул документтер тизмектелиши керек.
- 12. Колтамга:** Бардык айрылма барактарда (14 жана 15-рубрикалар) ЭАТ китепчесинин ээсинин же анын өкүлүнүн колу коюлуп, күнү жазылууга тийиш.

С. Унаа-жол кырсыктары

- 13.** Эгер жолдо бажылык пломбалар жана мөөрлөр кокустан бузулса же жүк жарабай калса же зыян келтирилсе, ташуучу дароо бажы органдарына, алар жакын жерде бар болсо, же, башка учурларда, өзү турган өлкөнүн башка компетенттүү органдарына кайрылууга тийиш. Ал органдар болушунча кыска мөөнөттө ЭАТ китепчесинде камтылган протоколду толтурушат.
- 14.** Эгер унаа-жол кырсыгынын натыйжасында жүктү башка унаа каражатына же башка контейнерге которуп жүктөш зарыл болсо, анда мындай которуп жүктөө жогорудагы 13-пунктта көрсөтүлгөн органдардын биринин өкүлүнүн көз алдында жүргүзүлүүгө тийиш. Бул орган протокол түзөт. Эгер ЭАТ китепчесинде «оор салмактуу же ыңгайсыз жүктөр» аталбаса, анда жүктөр которуп жүктөлгөн унаа каражатына жана контейнерге(лерге) бажылык мөөрлөр жана пломбалар алдында жүк ташууга мурда уруксат берилген болууга тийиш. Андан тышкары, бажылык мөөрлөр жана пломбалар басылып, алар протоколдо сүрөттөлүүгө тийиш. Бирок, ташууга уруксат берилген унаа каражаты же контейнер жок болгон учурда жүктөр уруксаты жок унаа каражатына же контейнерге, эгер ал жетишерлик ишенимдүү болсо, которуп жүктөлүшү мүмкүн. Бул учурда маршруттан андан аркы бөлүгүндө жайгашкан өлкөлөрдүн бажы органдары жүктү бул унаа каражатында же контейнерде ЭАТ китепчесин колдонуу менен андан ары ташууга алар да ушундай уруксат бере алышарын чечешет.
- 15.** Бардык жүктү же анын бир бөлүгүн тезинен түшүрүүнү талап кылган, түздөн-түз коркунуч болгон учурда ташуучу жогоруда 13-пунктта айтылган органдардан уруксат сурабастан жана кийлигишүүнү күтпөстөн, өз ыктыяры боюнча зарыл болгон чараларды көрө алат. Мындай учурда ал унаа каражатын же контейнерди же жүктү сактап калуу максатында ушундай аракет жасоого мажбур болгонуна далилдерди келтирүүгө тийиш жана алдын алуучу мүнөздөгү тез чараларды көргөндөн кийин фактыларды аныктоо, жүктү текшерүү, унаа каражатына же контейнерге пломба басуу жана протокол түзүү үчүн жогоруда 13-пунктта айтылган органдардын бирине билдирүүгө тийиш.
- 16.** Протокол ЭАТ китепчесинде жүк көздөгөн ордундагы бажыга жеткенге чейин сакталууга тийиш.
- 17.** Бирикмелерге, ЭАТ китепчесинин өзүнө киргизилген протоколдун үлгүсүнөн тышкары, ташуунун маршруту өтө турган өлкөлөрдүн тилдеринде түзүлгөн протоколдун бир нече бланкасын ташуучуларга тапшыруу сунушталат.

ЭАТ китепчесинин үлгүсү: 2-ВАРИАНТ

Мукабанын 1-бети

[1-тиркеме
9-бет]

(Эл аралык уюмдун аталышы)

ЭАТ* китепчеси**.....барак****No**

1. _____ күнүнө чейин (күндүн өзүн кошуу менен) жөнөтүү ордундагы бажы тарабынан жүктөрдү кабыл алуу үчүн жарамдуу _____
2. Ким тарабынан берилген _____
(документти берүүчү бирикменин аталышы)
3. Ээси _____

(идентификациялык номеру, аталышы, дареги, өлкөсү)
4. Документти берүүчү бирикменин өкүлүнүн колу жана ал бирикменин мөөрү _____
5. Эл аралык уюмдунун катчысынын колу _____

(Колдонууга чейин китепченин ээси тарабынан толтурулат)

6. Жөнөтүү өлкөсү (өлкөлөрү)⁽¹⁾ _____
7. Көздөөчү өлкө (өлкөлөр)⁽¹⁾ _____
8. Автоунаа каражат(тар)ынын каттоо номеру (номерлары)⁽¹⁾ _____
9. Автоунаа каражаттарынын уруксат күбөлүгү (күбөлүктөрү) (номеру жана күнү)⁽²⁾ _____
10. Контейнер(лер)дин таануу номеру (номерлары)⁽¹⁾ _____

11. Башка эскертүүлөр _____

12. Китепченин ээсинин колу _____

⁽¹⁾ Кереги жогун чийип салыңыз

* Биринкен Улуттар Уюмунун Европалык экономикалык комиссиясынын колдоосу алдында иштелип чыккан 1975-жылдагы ЭАТ Конвенциясынын 1-тиркемесин караңыз.

ЭАТ китепчесинин үлгүсү: 2-ВАРИАНТ

Мукабанын 2-бети

[1-тиркеме,
10-бет]**ЭАТ китепчесин колдонуу эрежелери****А. Жалпы жоболор**

- 1. Берүү:** ЭАТ китепчеси жөнөтүү өлкөсүндө же китепченин ээси турган же туруктуу жашаган өлкөдө берилет.
- 2. Тили:** ЭАТ китепчеси, мукабанын алдыңкы тарабындагы англис тилинде да басылган рубрикалардан тышкары, француз тилинде басылат. «ЭАТ китепчесинин колдонуу Эрежелери» бул мукабанын 3-бетинде англис тилинде кайталанат. Андан тышкары басылган тексттин башка тилдердеги котормосу камтылган кошумча барактар да киргизилиши мүмкүн. Регионалдык кепилдик тутумунун алкагындагы ЭАТ операциялары үчүн колдонулуучу китепчелер, рубрикалары англис жана француз тилдеринде да басылуучу мукабанын биринчи бетинен тышкары, Бириккен Улуттар Уюмунун башка тилдеринде да басылышы мүмкүн. «ЭАТ китепчесин колдонуу Эрежелери» мукабанын экинчи бетинде Бириккен Улуттар Уюмунун расмий тилинде басылган, ошондой эле англис же француз тилинде мукабанын үчүнчү бетинде басылган.
- 3. Жарамдуулук мөөнөтү:** ЭАТ китепчеси документти берүүчү бирикме тарабынан аныкталган мөөнөттө (мукабанын алдыңкы бетиндеги 1-рубрика) жөнөтүү ордундагы бажыда таризделген болсо, ЭАТ ташуусу көздөгөн ордундагы бажыда аяктаганга чейин жарамдуу.
- 4. Китепчелердин саны:** Унаа каражаттарынын топтому (чиркелген унаа каражаттары) үчүн же бир унаа каражатына же бир унаа каражаттарынын топтомуна жүктөлгөн бир нече контейнер үчүн бир ЭАТ китепчеси берилиши мүмкүн (төмөндөгү 10 d) пунктун да караңыз).
- 5. Жөнөтүү ордундагы жана көздөгөн ордундагы бажылардын саны:** ЭАТ китепчесин колдонуу менен ташуулардын маршруту бир нече жөнөтүү ордундагы жана көздөгөн ордундагы бажылар аркылуу өтүшү мүмкүн; бирок жөнөтүү ордундагы жана көздөгөн ордундагы бажылардын жалпы саны төрттөн ашпоого тийиш. ЭАТ китепчеси аны кабыл алуу жөнүндөгү белгини бардык жөнөтүү ордундагы бажылар койгон учурда гана көздөгөн ордундагы бажыга көрсөтүлөт (төмөндөгү 10 e) эрежесин да караңыз).
- 6. Барактардын саны:** Эгер ташуунун маршруту бир гана жөнөтүү ордундагы бажы жана бир гана көздөгөн ордундагы бажы аркылуу өтсө, анда ЭАТ китепчесинде, аз дегенде, жөнөтүү өлкөсү үчүн 2 барак, көздөгөн өлкө үчүн 2 барак жана ташуу аймагы аркылуу өткөн ар бир башка өлкө үчүн 2 барак болууга тийиш. Ар бир кошумча жөнөтүү ордундагы (же көздөгөн ордундагы) бажы үчүн кошумча 2 барак талап кылынат.
- 7. Бажыда көрсөтүү:** ЭАТ китепчеси автоунаа каражаты, унаа каражаттарынын топтому же контейнерлер менен чогуу ар бир жөнөтүү ордундагы бажыда, ар бир аралык бажыда жана ар бир көздөгөн ордундагы бажыда көрсөтүлүүгө тийиш. Акыркы жөнөтүү ордундагы бажыда бажынын кызматтык адамы маршруттон калган бөлүгүндө колдонула турган бардык айрылма барактардагы жүк манифестинин алдына колун коёт, штемпель басат жана күнүн жазат (17-рубрика).

В. ЭАТ китепчесин толтуруунун ыкмасы

- 8. Кырып өчүрүү, оңдоо:** ЭАТ китепчесинде кырып өчүрүлгөн, оңдолгон жерлер болбоого тийиш. Бардык оңдоолор ката жазууларды чийип салуу жана, зарыл учурда, талаптагыдай жазууларды кошуу жолу менен жасалат. Ар бир өзгөртүү аны жасаган жак тарабынан тастыкталып, бажы органдары тарабынан күбөлөндүрүлүүгө тийиш.
- 9. Каттоого тиешелүү маалыматтар:** Эгер улуттук мыйзамдардын жоболорунда чиркегичтерди жана жарым чиркегичтерди каттоо каралган эмес болсо, анда каттоо номурунун ордуна таануу номурун же заводдук номурун көрсөтүү керек.
- 10. Манифест:**
 - a) Манифест жөнөтүү өлкөсүнүн тилинде, эгер бажы органдары башка тилди колдонууга уруксат бербесе, толтурулат. Ташуу аймагы аркылуу өткөн башка өлкөлөрдүн бажы органдары манифесттин өз өлкөсүнүн тилиндеги котормосун талап кылууга укуктуу өздөрүндө сактап калат. Бул талап пайда кыла турган кечиктирүүнүн алдын алуу үчүн ташуучуларга өз карамагында талаптагыдай котормолорду ала жүрүү сунушталат.
 - b) Манифестке киргизилген маалыматтар машинкада басылып, бардык барактарда жеңил окулгандай кылып көчүрмөлөнүүгө тийиш. Даана эмес толтурулган барактар бажы органдары тарабынан кабыл алынбайт.
 - c) Айрылма барактарга манифесттин үлгүсүндөгү кошумча барактар же коммерциялык документтер манифестте келтирилген маалыматтардын баарын көрсөтүү менен тиркелиши мүмкүн. Мындай учурда бардык айрылма барактарга төмөнкү маалыматтарды киргизүү талап кылынат: i) кошумча барактардын саны (8-рубрика); ii) бул кошумча барактарда тизмектелген жүктүк орундардын же буюмдардын саны, ошондой эле жүктөрдүн жалпы брутто салмагы (9-11-рубрикалар).
 - d) Эгер ЭАТ китепчеси унаа каражаттарынын топтомуна же бир нече контейнерге берилген болсо, манифестте ар бир унаа каражатынын же ар бир контейнердин жүгү өзүнчө көрсөтүлүүгө тийиш. Бул маалыматтын алдында унаа каражатынын каттоо номуру же контейнердин таануу номуру жазылууга тийиш (манифесттин 9-рубрикасы).
 - e) Эгер ташуунун маршруту бир нече жөнөтүү же көздөөчү бажылар аркылуу өтсө, анда ар бир бажыга арналган тариздөөгө кабыл алынган жүккө же жүктөргө тиешелүү жазуулар да манифестке бири-биринен бөлүнүп киргизилүүгө тийиш.
- 11. Таңгактоочу барактар, сүрөттөр, схемалар ж.б.:** Эгер оор салмактуу же ыңгайсыз жүктөрдү таануу үчүн бажы органдары ушул сыяктуу документтердин ЭАТ китепчесине тиркелишин талап кылышса, анда бул документтер бажы органдары тарабынан күбөлөндүрүлүп, китепченин мукабасынын 2-бетине бекитилүүгө тийиш. Андан тышкары, бардык айрылма барактардагы 8-рубрикада бул документтер тизмектелиши керек.
- 12. Колтамга:** Бардык айрылма барактарда (14 жана 15-рубрикалар) ЭАТ китепчесинин ээсинин же анын өкүлүнүн колу коюлуп, күнү жазылууга тийиш.

С. Унаа-жол кырсыктары

- 13.** Эгер жолдо бажылык пломбалар жана мөөрлөр кокустан бузулса же жүк жарабай калса же зыян келтирилсе, ташуучу дароо бажы органдарына, алар жакын жерде бар болсо, же, башка учурларда, өзү турган өлкөнүн башка компетенттүү органдарына кайрылууга тийиш. Ал органдар болушунча кыска мөөнөттө ЭАТ китепчесинде камтылган протоколду толтурушат.
- 14.** Эгер унаа-жол кырсыгынын натыйжасында жүктү башка унаа каражатына же башка контейнерге которуп жүктөш зарыл болсо, анда мындай которуп жүктөө жогорудагы 13-пунктта көрсөтүлгөн органдардын биринин өкүлүнүн көз алдында жүргүзүлүүгө тийиш. Бул орган протокол түзөт. Эгер ЭАТ китепчесинде «оор салмактуу же ыңгайсыз жүктөр» аталбаса, анда жүктөр которуп жүктөлгөн унаа каражатына жана контейнерге(лерге) бажылык мөөрлөр жана пломбалар алдында жүк ташууга мурда уруксат берилген болууга тийиш. Андан тышкары, бажылык мөөрлөр жана пломбалар басылып, алар протоколдо сүрөттөлүүгө тийиш. Бирок, ташууга уруксат берилген унаа каражаты же контейнер жок болгон учурда жүктөр уруксаты жок унаа каражатына же контейнерге, эгер ал жетишерлик ишенимдүү болсо, которуп жүктөлүшү мүмкүн. Бул учурда маршруттан андан аркы бөлүгүндө жайгашкан өлкөлөрдүн бажы органдары жүктү бул унаа каражатында же контейнерде ЭАТ китепчесин колдонуу менен андан ары ташууга алар да ушундай уруксат бере алышарын чечишет.
- 15.** Бардык жүктү же анын бир бөлүгүн тезинен түшүрүүнү талап кылган, түздөн-түз коркунуч болгон учурда ташуучу жогоруда 13-пунктта айтылган органдардан уруксат сурабастан жана кийлигишүүнү күтпөстөн, өз ыктыяры боюнча зарыл болгон чараларды көрө алат. Мындай учурда ал унаа каражатын же контейнерди же жүктү сактап калуу максатында ушундай аракет жасоого мажбур болгонуна далилдерди келтирүүгө тийиш жана алдын алуучу мүнөздөгү тез чараларды көргөндөн кийин фактыларды аныктоо, жүктү текшерүү, унаа каражатына же контейнерге пломба басуу жана протокол түзүү үчүн жогоруда 13-пунктта айтылган органдардын бирине билдирүүгө тийиш.
- 16.** Протокол ЭАТ китепчесинде жүк көздөгөн ордундагы бажыга жеткенге чейин сакталууга тийиш.
- 17.** Бирикмелерге, ЭАТ китепчесинин өзүнө киргизилген протоколдун үлгүсүнөн тышкары, ташуунун маршруту өтө турган өлкөлөрдүн тилдеринде түзүлгөн протоколдун бир нече бланкасын ташуучуларга тапшыруу сунушталат.

ЭАТ китепчесинин үлгүсү: 2-ВАРИАНТ

[1-тиркеме,
11-бет]**Liste des marchandises devant être
impérativement transportées sous le couvert
de ce carnet TIR tabac/alcool**

- 1) Alcool éthylique non dénaturé d'un titre alcoométrique volumique de 80% vol ou plus (code SH: 22.07.10)
- 2) Alcool éthylique non dénaturé d'un titre alcoométrique volumique de moins de 80%; eaux-de-vie, liqueurs et autres boissons spiritueuses; préparations alcooliques composées des types utilisés pour la fabrication des boissons (code SH: 22.08)
- 3) Cigares (y compris ceux à bout coupé) et cigarillos, contenant du tabac (code SH: 24.02.10)
- 4) Cigarettes contenant du tabac (code SH: 24.02.20)
- 5) Tabac à fumer, même contenant des succédanés de tabac en toute proportion (code SH: 24.03.11 and 24.03.19)

**List of goods which must be transported
under cover of this
tobacco/alcohol TIR carnet**

- (1) Undenatured ethyl alcohol of an alcoholic strength by volume of 80% vol or higher (HS code: 22.07.10)
- (2) Undenatured ethyl alcohol of an alcoholic strength by volume of less than 80% vol; spirits, liqueurs and other spirituous beverages; compound alcoholic preparations of a kind used for the manufacture of beverages (HS code: 22.08)
- (3) Cigars, cheroots and cigarillos, containing tobacco (HS code: 24.02.10)
- (4) Cigarettes containing tobacco (HS code: 24.02.20)
- (5) Smoking tobacco, whether or not containing tobacco substitutes in any proportion (HS code: 24.03.11 and 24.03.19)

**Ушул «Тамеки өнүмдөрү/Алкоголь ичимдиктери» ЭАТ
китепчесин колдонуу менен ташылууга тийиш болгон
жүктөрдүн тизмеги**

1. Көлөмү боюнча 80%дан кем эмес таза спиртти камтыган денатурацияланбаган этил спирти (СТ коду: 22.07.10)
2. Көлөмү боюнча 80%дан төмөн таза спиртти камтыган денатурацияланбаган этил спирти; спирттер, ликёрлор жана башка спирт ичимдиктери; суусундуктарды даярдоо үчүн колдонулуучу спирттик негиздеги кошулмалар (СТ коду: 22.08)
3. Тамеки камтыган сигаралар, манила сигаралары жана «сигарильо» тибиндеги сигаралар (СТ коду: 24.02.10)
4. Тамеки камтыган сигареттер (СТ коду: 24.02.20)
5. Тамекинин алмаштыруучуларын ар кандай пропорцияда камтыган же аларды камтыбаган чегилүүчү тамеки (СТ коду: 24.03.11 жана 24.03.19)

ЭАТ китепчесинин үлгүсү: 2-ВАРИАНТ

№ 1 АЙРЫЛМА БАРАК 1-БЕТ		1. ЭАТ КИТЕПЧЕСИ № 	
2. Жөнөтүү ордундагы бажы(лар) 1. _____ 2. _____ 3. _____		3. Эл аралык уюмдун аталышы	
Расмий колдонуу үчүн		4. Китепченин ээси (идентификациялык номуру, аталышы, дарегі жана өлкөсү)	
		5. Жөнөтүү өлкөсү (өлкөлөрү)	6. Көздөгөн өлкө(лөр)
7. Автоунаа каражат(тар)ынын каттоо номуру (номурлары)		8. Манифестке тиркелүүчү документтер	
ЖҮК МАНИФЕСТИ			
9. (a) Жүктөөчү бөлүк(төр) же контейнер(лер) (b) Жүктүк орундардын же буюмдардын таануу белгилери жана номурулары		10. Жүктүк орундардын саны жана түрү; жүктөрдүн сүрөттөлүшү	
		11. Брутто салмагы	
		16. Басылган пломбалар же таануу белгилери (саны, идентификациясы)	
12. Манифестте жазылган жүктүк орундардын жалпы саны. Көздөгөн орду (орундары): 1. Бажы 2. Бажы 3. Бажы		Саны	13. Мен жогорудагы 1-12-рубрикаларда көрсөтүлгөн маалыматтардын так жана толук экенин билдирем. 14. Орду жана күнү 15. Китепченин ээсинин же анын өкүлүнүн колу
			17. Жөнөтүү ордундагы бажы. Бажынын кызматтык адамынын колу жана бажынын штемпели күнү менен
18. Жүктү бажылык тариздөөгө кабыл алуу жөнүндө күбөлүк (жөнөтүү ордундагы бажы же кирүү ордундагы аралык бажы)			
☐ 19. Басылган мөөрлөр жана пломбалар же таануу белгилери бузулган эмес деп таанылды		20. Транзиттик ташуунун узактыгы	
21. Кайсы бажыда катталды		Каттоо №.	
22. Ар түрдүү (аныкталган маршрут, жүк көрсөтүлүүгө тийиш болгон бажы ж.б.)			
23. Бажынын кызматтык адамынын колу жана бажынын штемпели күнү менен			

№ 1 ДҮМҮРЧӨК 1-БЕТ		ЭАТ КИТЕПЧЕСИ			
1. Келүү катталган бажы _____ 2. Каттоо № _____				6. Бажынын кызматтык адамынын колу жана бажынын штемпели күнү менен	
3. Басылган пломбалар же таануу белгилери _____					
4. ☐ Басылган мөөрлөр жана пломбалар же таануу белгилери бузулган эмес деп таанылды.					
5. Ар түрдүү (аныкталган маршрут, жүк көрсөтүлүүгө тийиш болгон бажы ж.б.) _____					

[1-тиркеме
12-бет
(ак)]

ЭАТ китепчесинин үлгүсү: 2-ВАРИАНТ

№ 2 АЙРЫЛМА БАРАК 2-БЕТ		1. ЭАТ КИТЕПЧЕСИ №	
2. Жөнөтүү ордундагы бажы(лар) 1. _____ 2. _____ 3. _____		3. Эл аралык уюмдун аталышы	
Расмий колдонүү үчүн		4. Китепченин ээси (идентификациялык номуру, аталышы, дареги жана өлкөсү)	
		5. Жөнөтүү өлкөсү (өлкөлөрү)	6. Көздөгөн өлкө(лөр)
7. Автоунаа каражат(тар)ынын каттоо номуру (нумурлары)		8. Манифестке тиркелүүчү документтер	
ЖҮК МАНИФЕСТИ			
9. (a) Жүктөөчү бөлүк(төр) же контейнер(лер) (b) Жүктүк орундардын же буюмдардын таануу белгилери жана нумурлары		10. Жүктүк орундардын саны жана түрү; жүктөрдүн сүрөттөлүшү	
		11. Брутто салмагы	
		16. Басылган пломбалар же таануу белгилери (саны, идентификациясы)	
12. Манифестке жазылган жүктүк орундардын жалпы саны. Көздөгөн орун(дар): 1. Бажы 2. Бажы 3. Бажы		Саны 13. Мен жогорудагы 1-12-рубрикаларда көрсөтүлгөн маалыматтар так жана толук экенин билдирем. 14. Орду жана күнү 15. Китепченин ээсинин же анын өкүлүнүн колу 17. Жөнөтүү ордундагы бажы. Бажынын кызматтык адамынын колу жана бажынын штемпели күнү менен	
18. Жүктү бажылык тариздөөгө кабыл алуу жөнүндө күбөлүк (жөнөтүү ордундагы бажы же кирүү ордундагы аралык бажы) ☐ 19. Басылган мөөрлөр жана пломбалар же таануу белгилери бузулган эмес деп таанылды.		24. ЭАТ операциясынын токтотулушу жөнүндө күбөлүк (чыгуу ордундагы аралык бажы же көздөгөн орундагы бажы) ☐ 25. Басылган мөөрлөр жана пломбалар же таануу белгилери бузулган эмес деп таанылды.	
21. Кайсы бажыда катталды		26. ЭАТ операциясынын токтотулушу күбөлөндүрүлгөн жүктүк орундардын саны	
22. Ар түрдүү (аныкталган маршрут, жүк көрсөтүлүүгө тийиш болгон бажы ж.б.)		27. Тариздөө учурундагы эскертмелер	
23. Бажынын кызматтык адамынын колу жана бажынын штемпели күнү менен		28. Бажынын кызматтык адамынын колу жана бажынын штемпели күнү менен	

№ 2 ДҮМҮРЧӨК 2-БЕТ		ЭАТ КИТЕПЧЕСИ №	
1. Келүү катталган бажы _____ ☐ Басылган мөөрлөр жана пломбалар же таануу белгилери бузулган эмес деп таанылды.		6. Бажынын кызматтык адамынын колу жана бажынын штемпели күнү менен	
3. ЭАТ операциясынын токтотулушу күбөлөндүрүлгөн жүктүк орундардын саны (манифестте көрсөтүлгөндөй) _____			
4. Жаңы басылган мөөрлөр жана пломбалар _____			
5. Тариздөө учурундагы эскертмелер _____			

[1-тиркеме
13-бет
(жашыл)]

ЭАТ китепчесинин үлгүсү: 2-ВАРИАНТ

ПРОТОКОЛ

ЭАТ Конвенциясынын 25-беренесине ылайык түзүлгөн
(ЭАТ китепчесин колдонууга байланышкан 13-17-эрежелерин да караңыз)

[1-тиркеме
14-бет
(сары)]

1. Жөнөтүү ордундагы бажы(лар)		2. ЭАТ КИТЕПЧЕСИ № 	
		3. Эл аралык уюмдун аталышы	
4. Автоунаа каражаттарынын каттоо номерлары Контейнер(лер)дин таануу номерлары		5. Китепченин ээси (идентификациялык номеру, аталышы, дарегі жана өлкөсү)	
6. Бажылык пломба(лар)	бузулган эмес ☐	бузулган ☐	8. Эскертүүлөр
7. Жүктөөчү бөлүк(төр)	бузулган эмес ☐	бузулган ☐	
9. ☐ Жүктүн байкаларлык жоголушу ☐ аныкталган жок		10-13-рубрикарларда көрсөтүлгөн жүктөр жок болуп чыкты (Ж) же жок кылынган (ЖК)	
10. а) Жүктөөчү бөлүктөр же контейнерлер б) Жүктүк орундардын же буюмдардын маркалары жана номерлары	11. Жүктүк орундардын же буюмдардын саны жана түрү; жүктөрдүн сүрөттөлүшү	12. Ж же ЖК	13. Эскертүү (мисалы, кем чыккан же жок кылынган жүктөрдүн санын көрсөтүүнүз)
14. Жол-унаа окуясынын күнү, орду жана шарттары			
15. ЭАТ операциясын улантуу үчүн кабыл алынган чаралар ☐ Жаңы коюлган мөөрлөр жана пломбалар, саны _____ сүрөттөлүшү _____ ☐ Жүктү которуп жүктөө (төмөндөгү 16-рубриканы караңыз) ☐ Башка чаралар			
16. Эгер жүк которулуп жүктөлсө: жүк которуп жүктөлгөн автоунаа каражаттарынын же контейнерлердин айырмалоочу белгилери			
	Каттоо номеру	Ооба Жок	Уруксат күбөлүгүнүн №
а) Унаа каражаты	_____	☐ ☐	_____ / _____
		☐ ☐	_____ / _____
Таануу номеру	_____	☐ ☐	_____ / _____
б) Контейнер	_____	☐ ☐	_____ / _____
		☐ ☐	_____ / _____
17. Бул протоколду түзгөн компетенттүү орган		18. Жүктөр ЭАТ китепчесин колдонуу менен тапшылып өткөн кийинки бажынын визасы	
_____ Орду/күнү/штетмпель		_____ Колу	
		_____ Колу	

☐ Тиешелүү рубрикаларда чырым белгисин коюңуз

ЭАТ китепчесинин үлгүсү: 2-ВАРИАНТ

Мукабанын 3-бети

[1-тиркеме,
15-бет]**ЭАТ китепчесин колдонуу эрежелери****А. Жалпы жоболор**

- 1. Берүү:** ЭАТ китепчеси жөнөтүү өлкөсүндө же китепченин ээси турган же туруктуу жашаган өлкөдө берилет.
- 2. Тили:** ЭАТ китепчеси, мукабанын алдыңкы тарабындагы англис тилинде да басылган рубрикалардан тышкары, француз тилинде басылат. «ЭАТ китепчесинин колдонуу Эрежелери» бул мукабанын 3-бетинде англис тилинде кайталанат. Андан тышкары басылган тексттин башка тилдердеги котормосу камтылган кошумча барактар да киргизилиши мүмкүн. Регионалдык кепилдик тутумунун алкагындагы ЭАТ операциялары үчүн колдонулуучу китепчелер, рубрикалары англис жана француз тилдеринде да басылуучу мукабанын биринчи бетинен тышкары, Бириккен Улуттар Уюмунун башка тилдеринде да басылышы мүмкүн. «ЭАТ китепчесинин колдонуу Эрежелери» мукабанын экинчи бетинде Бириккен Улуттар Уюмунун расмий тилинде басылат, ошондой эле англис же француз тилинде мукабанын үчүнчү бетинде басылат.
- 3. Жарамдуулук мөөнөтү:** ЭАТ китепчеси документти берүүчү бирикме тарабынан аныкталган мөөнөттө (мукабанын алдыңкы бетиндеги 1-рубрика) жөнөтүү ордундагы бажыда таризделген болсо, ЭАТ ташуусу көздөгөн ордундагы бажыда аяктаганга чейин жарамдуу.
- 4. Китепчелердин саны:** Унаа каражаттарынын топтому (чиркелген унаа каражаттары) үчүн же бир унаа каражатына же бир унаа каражаттарынын топтомуна жүктөлгөн бир нече контейнер үчүн бир ЭАТ китепчеси берилиши мүмкүн (төмөндөгү 10 d) пунктун да караныз).
- 5. Жөнөтүү ордундагы жана көздөгөн ордундагы бажылардын саны:** ЭАТ китепчесин колдонуу менен ташуулардын маршруту бир нече жөнөтүү ордундагы жана көздөгөн ордундагы бажылар аркылуу өтүшү мүмкүн; бирок жөнөтүү ордундагы жана көздөгөн ордундагы бажылардын жалпы саны төрттөн ашпоого тийиш. ЭАТ китепчеси аны кабыл алуу жөнүндөгү белгини бардык жөнөтүү ордундагы бажылар койгон учурда гана көздөгөн ордундагы бажыга көрсөтүлөт (төмөндөгү 10 e) эрежесин да караныз).
- 6. Барактардын саны:** Эгер ташуунун маршруту бир гана жөнөтүү ордундагы бажы жана бир гана көздөгөн ордундагы бажы аркылуу өтсө, анда ЭАТ китепчесинде, аз дегенде, жөнөтүү өлкөсү үчүн 2 барак, көздөгөн өлкө үчүн 2 барак жана ташуу аймагы аркылуу өткөн ар бир башка өлкө үчүн 2 барак болууга тийиш. Ар бир кошумча жөнөтүү ордундагы (же көздөгөн ордундагы) бажы үчүн кошумча 2 барак талап кылынат.
- 7. Бажыда көрсөтүү:** ЭАТ китепчеси автоунаа каражаты, унаа каражаттарынын топтому же контейнерлер менен чогуу ар бир жөнөтүү ордундагы бажыда, ар бир аралык бажыда жана ар бир көздөгөн ордундагы бажыда көрсөтүлүүгө тийиш. Акыркы жөнөтүү ордундагы бажыда бажынын кызматтык адамы маршрутун калган бөлүгүндө колдонула турган бардык айрылма барактардагы жүк манифестинин алдына колун коёт, штемпель басат жана күнүн жазат (17-рубрика).

В. ЭАТ китепчесин толтуруунун ыкмасы

- 8. Кырып өчүрүү, оңдоо:** ЭАТ китепчесинде кырып өчүрүлгөн, оңдолгон жерлер болбоого тийиш. Бардык оңдоолор ката жазууларды чийип салуу жана, зарыл учурда, талаптагыдай жазууларды кошуу жолу менен жасалат. Ар бир өзгөртүү аны жасаган жак тарабынан тастыкталып, бажы органдары тарабынан күбөлөндүрүлүүгө тийиш.
- 9. Каттоого тиешелүү маалыматтар:** Эгер улуттук мыйзамдардын жоболорунда чиркегичтерди жана жарым чиркегичтерди каттоо каралган эмес болсо, анда каттоо номурунун ордуна таануу номурун же заводдук номурун көрсөтүү керек.
- 10. Манифест:**
 - a) Манифест жөнөтүү өлкөсүнүн тилинде, эгер бажы органдары башка тилди колдонууга уруксат бербесе, толтурулат. Ташуу аймагы аркылуу өткөн башка өлкөлөрдүн бажы органдары манифесттин өз өлкөсүнүн тилиндеги котормосун талап кылууга укуктуу өздөрүндө сактап калат. Бул талап пайда кыла турган кечиктирүүнүн алдын алуу үчүн ташуучуларга өз карамагында талаптагыдай котормолорду ала жүрүү сунушталат.
 - b) Манифестке киргизилген маалыматтар машинкада басылып, бардык барактарда жеңил окулгандай кылып көчүрмөлөнүүгө тийиш. Даана эмес толтурулган барактар бажы органдары тарабынан кабыл алынбайт.
 - c) Айрылма барактарга манифесттин үлгүсүндөгү кошумча барактар же коммерциялык документтер манифестте келтирилген маалыматтардын баарын көрсөтүү менен тиркелиши мүмкүн. Мындай учурда бардык айрылма барактарга төмөнкү маалыматтарды киргизүү талап кылынат: i) кошумча барактардын саны (8-рубрика); ii) бул кошумча барактарда тизмектелген жүктүк орудардын же буюмдардын саны, ошондой эле жүктөрдүн жалпы брутто салмагы (9-11-рубрикалар).
 - d) Эгер ЭАТ китепчеси унаа каражаттарынын топтомуна же бир нече контейнерге берилген болсо, манифестте ар бир унаа каражатынын же ар бир контейнердин жүгү өзүнчө көрсөтүлүүгө тийиш. Бул маалыматтын алдында унаа каражатынын каттоо номуру же контейнердин таануу номуру жазылууга тийиш (манифесттин 9-рубрикасы).
 - e) Эгер ташуунун маршруту бир нече жөнөтүү же көздөөчү бажылары аркылуу өтсө, анда ар бир бажыга арналган тариздөөгө кабыл алынган жүккө же жүктөргө тиешелүү жазуулар да манифестке бири-биринен бөлүнүп киргизилүүгө тийиш.
- 11. Таңгактоочу барактар, сүрөттөр, схемалар ж.б.:** Эгер оор салмактуу же ыңгайсыз жүктөрдү таануу үчүн бажы органдары ушул сыяктуу документтердин ЭАТ китепчесине тиркелишин талап кылышса, анда бул документтер бажы органдары тарабынан күбөлөндүрүлүп, китепченин мукабасынын 2-бетине бекитилүүгө тийиш. Андан тышкары, бардык айрылма барактардагы 8-рубрикада бул документтер тизмектелиши керек.
- 12. Колтамга:** Бардык айрылма барактарда (14 жана 15-рубрикалар) ЭАТ китепчесинин ээсинин же анын өкүлүнүн колу коюлуп, күнү жазылууга тийиш.

С. Унаа-жол кырсыктары

- 13.** Эгер жолдо бажылык пломбалар жана мөөрлөр кокустан бузулса же жүк жарабай калса же зыян келтирилсе, ташуучу дароо бажы органдарына, алар жакын жерде бар болсо, же, башка учурларда, өзү турган өлкөнүн башка компетенттүү органдарына кайрылууга тийиш. Ал органдар болушунча кыска мөөнөттө ЭАТ китепчесинде камтылган протоколду толтурушат.
- 14.** Эгер унаа-жол кырсыгынын натыйжасында жүктү башка унаа каражатына же башка контейнерге которуп жүктөш зарыл болсо, анда мындай которуп жүктөө жогорудагы 13-пунктта көрсөтүлгөн органдардын биринин өкүлүнүн көз алдында жүргүзүлүүгө тийиш. Бул орган протокол түзөт. Эгер ЭАТ китепчесинде «оор салмактуу же ыңгайсыз жүктөр» аталбаса, анда жүктөр которуп жүктөлгөн унаа каражатына жана контейнерге(лерге) бажылык мөөрлөр жана пломбалар алдында жүк ташууга мурда уруксат берилген болууга тийиш. Андан тышкары, бажылык мөөрлөр жана пломбалар басылып, алар протоколдо сүрөттөлүүгө тийиш. Бирок, ташууга уруксат берилген унаа каражаты же контейнер жок болгон учурда жүктөр уруксаты жок унаа каражатына же контейнерге, эгер ал жетишерлик ишенимдүү болсо, которуп жүктөлүшү мүмкүн. Бул учурда маршруттан андан аркы бөлүгүндө жайгашкан өлкөлөрдүн бажы органдары жүктү бул унаа каражатында же контейнерде ЭАТ китепчесин колдонуу менен андан ары ташууга алар да ушундай уруксат бере алышарын чечишет.
- 15.** Бардык жүктү же анын бир бөлүгүн тезинен түшүрүүнү талап кылган, түздөн-түз коркунуч болгон учурда ташуучу жогоруда 13-пунктта айтылган органдардан уруксат сурабастан жана кийлигишүүнү күтпөстөн, өз ыктыяры боюнча зарыл болгон чараларды көрө алат. Мындай учурда ал унаа каражатын же контейнерди же жүктү сактап калуу максатында ушундай аракет жасоого мажбур болгонуна далилдерди келтирүүгө тийиш жана алдын алуучу мүнөздөгү тез чараларды көргөндөн кийин фактыларды аныктоо, жүктү текшерүү, унаа каражатына же контейнерге пломба басуу жана протокол түзүү үчүн жогоруда 13-пунктта айтылган органдардын бирине билдирүүгө тийиш.
- 16.** Протокол ЭАТ китепчесинде жүк көздөгөн ордундагы бажыга жеткенге чейин сакталууга тийиш.
- 17.** Бирикмелерге, ЭАТ китепчесинин өзүнө киргизилген протоколдун үлгүсүнөн тышкары, ташуунун маршруту өтө турган өлкөлөрдүн тилдеринде түзүлгөн протоколдун бир нече бланкасын ташуучуларга тапшыруу сунушталат.

2-тиркеме**ЭЛ АРАЛЫК ЖҮК ТАШУУЛАРДЫ БАЖЫЛЫК МӨӨРЛӨРДҮН ЖАНА ПЛОМБАЛАРДЫН АЛДЫНДА ЖҮРГҮЗҮҮЧҮ АВТОУНАА КАРАЖАТТАРЫНА КОЛДОНУЛУУЧУ ТЕХНИКАЛЫК ШАРТТАРГА ТИЕШЕЛҮҮ ЭРЕЖЕЛЕР****1-берене****Негизги принциптер**

Бажылык мөөрлөрдүн жана пломбалардын алдында эл аралык жүк ташууга жүктөөчү бөлүктөрү төмөнкүдөй конструкцияланган унаа каражаттарына гана уруксат берилиши мүмкүн:

а) бажылык мөөрлөрдү жана пломбаларды бузуунун же зыян келтирүүнүн көрүнүүчү издерин калтырбастан жүктөрдү унаа каражатынын мөөрлөнгөн бөлүгүнөн алып чыгууга же ал жакка жүктөөгө мүмкүн болбошу;

б) бажылык мөөрлөр жана пломбалар жөнөкөй жана ишенимдүү ыкма менен басылышы;

с) ичинде жүктөрдү катуу үчүн эч кандай жашыруун жерлердин болбошу;

д) жүктөр жайгаштырыла турган бардык жерлерге бажылык кароону жеңил жүргүзүүгө мүмкүн болушу.

1-беренеге комментарийлер**Унаа каражаттарынын цилиндрлик бактары**

Кошумча күйүүчү май бактары май куюу үчүн колдонулса, жүктөөчү бөлүк катары карала албайт. Башка жүктөрдү ташуу үчүн колдонулуучу кошумча идиштер да алардын күйүүчү май куюучу бак экенин же андай эмес экенин аныктоо жана аларга уруксат берүү учурунда жаралуучу техникалык кыйынчылыктарга байланыштуу жүктөөчү бөлүк катары карала алышпайт.

(TRANS/GE.30/39, 51-54-пункттар)

Жүктөөчү бөлүктөрдөгү белгилер

Жүктөөчү бөлүктүн керегелеринен же брезентинен өчүрүп салууга мүмкүн болбогон жазуулар, трафареттер, жарыкты чагылдыруучу материалдан тилкелер жана башка ушуга окшош белгилер ачык көрүнүп турууга тийиш болгон керегенин же брезенттин структурасын жаппаса, алардын болушуна жол берилет. Жүктөөчү бөлүктөгү тешиктерди жашыра турган чаптамаларды жана башка ушуга окшош белгилерди колдонууга жол берилбейт.

(TRANS/WP.30/151, 39-пункт; TRANS/GE.30/57, 45-пункт)

2-берене**Жүктөөчү бөлүктөрдүн конструкциясы**

1. Ушул Эрежелердин 1-беренесинин талаптарына жооп бериш үчүн:

а) жүктөөчү бөлүктүн курамдык элементтери (керегелер, пол, эшиктер, чатыр, тирөөчтөр, рама, кайчылаш элементтер ж.б.) көрүнүүчү из калтырбастан сыртынан чечүүгө жана кайра ордуна коюуга мүмкүн болбогон жасалгалар менен бириктирилүүгө, же көрүнүүчү из калтырбастан өзгөртүүгө мүмкүн болбогон

конструкцияны камсыз кылуучу методдор менен бириктирилүүгө тийиш. Керегелер, пол, эшиктер жана чатыр ар түрдүү элементтерден даярдалса, алар ушул эле талаптарга жооп берүүгө жана жетишерлик бекем болууга тийиш.

2-берененин 1 а) пунктуна түшүндүрмө кат

2.2.1. а) Курамдык элементтердин куралышы

а) Бекитүүчү деталдарды (заклепка, шуруп, болт, гайка ж.б.) колдонгон учурда мындай деталдардын жетиштүү саны сырт жагынан киргизилип, бекитилүүчү элементтер аркылуу өтүүгө, ичинен чыгып турууга жана ал жерде катуу бекитилүүгө (мисалы, заклепка, ширетүү, втулка, болт, гайканы кадоо же ширетүү) тийиш. Бирок, жөнөкөй заклепкалар (чогултулуучу түйүндүн эки жагынан тең кадала турган) ич жагынан да коюлушу мүмкүн.

Жогоруда айтылгандарга карабастан жүктөөчү бөлүктүн полу жарылгыч заттардын дүрмөтү аркылуу тагылган өзү тешүүчү шуруптардын же өзү тешүүчү заклепкалардын же кысылган абанын жардамы менен ичинен коюлуп, полдон жана астыңкы металл туура устундардан тигинен өтүүчү коюлуучу шпилькалардын жардамы менен, алардын айрым учтары туура устундун сырткы тегиздиги менен бир деңгээлде болуп же устунга ширетилген шартта, бекитилиши мүмкүн.

(ECE/TRANS/17/Amend.3, 1-октябрь, 1981-жылы күчүнө кирген)

б) Кандай бекитүүчү деталдар жана канчалык санда болгондо ушул түшүндүрмө каттын а) пунктунун талаптарына шайкеш болорун компетенттүү орган аныктайт; ошол эле учурда ал курамдык элементтердин көрүнүүчү из калтырбастан чечүүгө жана кайра ордуна коюуга мүмкүн болбогондой кылып куралганы текшерилүүгө тийиш. Башка бекитүүчү деталдарды тандоо жана жайгаштыруу эч кандай чектөөлөргө жатпайт.

с) Көрүнүүчү из калтырбастан бир жагынан алып салууга жана алмаштырууга мүмкүн болгон бекитүүчү деталдарды, б.а. куралуучу түйүндүн бир гана жагынан коюлуучу деталдарды колдонууга ушул түшүндүрмө каттын а) пунктунун шарттары боюнча жол берилбейт. Ачылуучу заклепкалар, туюк заклепкалар ж.б. мындай деталдарга мисал болуп саналат.

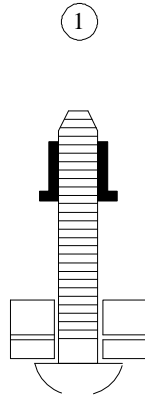
д) Куроонун жогоруда сүрөттөлгөн ыкмалары атайын арналыштагы унаа каражаттарына, мисалы, изотермикалык унаа каражаттарына, рефрижераторлук унаа каражаттарын жана автоцистерналарга, ал унаа каражаттары өз арналышына жараша канааттандыра турган техникалык талаптарга каршы келбегенчелик деңгээлде, тиешелүү болот. Техникалык себептер боюнча курамдык элементтерди ушул түшүндүрмө каттын а) пунктунда сүрөттөлгөн ыкмалар менен бекитүүгө мүмкүн эмес болгон учурларда курамдык элементтерди ушул каттын с) пунктунда сүрөттөлгөн деталдар менен, керегенин ички жагынан колдонулуучу бекитүүчү деталдарга сырткы жактан жетүүгө мүмкүн эмес болгон шартта, бириктирүүгө болот.

2.2.1 а) түшүндүрмө катына комментарий

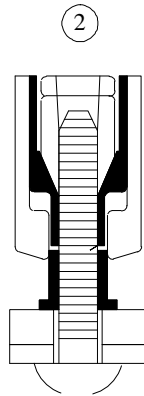
1. Бекитүүчү жасалга

Төмөндө тартылган бекитүүчү жасалга, мындай жасалгалардын жетиштүү саны сырт жактан киргизилип, ич жактан 2-тиркеменин 2.2.1 а) түшүндүрмө катынын жоболоруна ылайык ишенимдүү бекитилген шартта, 2-тиркеменин 2-беренесинин 1 а) пунктунун жоболоруна жооп берет.

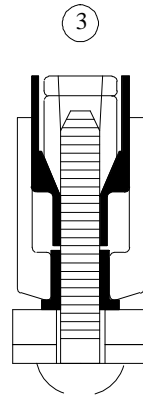
*(TRANS/WP.30/123, 34-36-пункттар; TRANS/WP.30/127, 45-пункт;
TRANS/WP.30/AC.2/23, 3-тиркеме)*

Орнотуунун ырааттуулугу

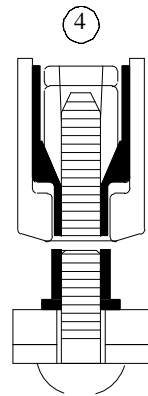
Болт тешикке
киргизилет.
Тескери учунан
ага втулка
кийгизилет.

Анан болтко
наконечник кийгизилет.
Наконечник менен
орнотуучу аспап болтту
тартып, темирди кысат.

Андан аркы күчтүн
таасири алдында
втулка запордун
сайына пресстелет

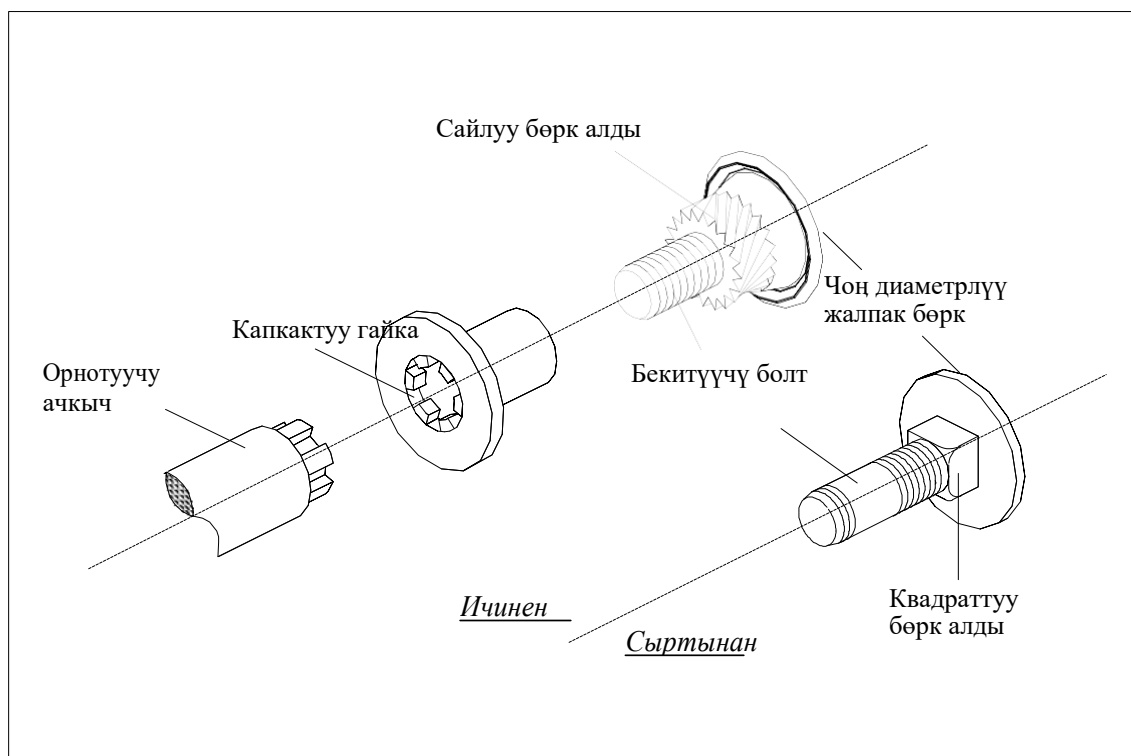
Күч улам кысып
отуруп болттун
өзөгү сынат да,
пресстелген
втулканы
наконечниктен
бөлүп салат.

2. Бекитүүчү жасалга

Төмөндө мисалдары келтирилген бекитүүчү жасалга б-тиркеменин 2.2.1 а) түшүндүрмө катынын жоболоруна туура келет. Чоң диаметрлүү жалпак бөркү, сайлуу бөрк алды же бөрктүн ички жагындагы квадраттуу бөрк алды жана капкактуу гайкасы бар бекитүүчү болт (пластик кармагыч менен) сыяктуу ага мүнөздүү техникалык мүнөздөмөлөрү менен бул жасалга жүктөөчү бөлүктүн ичинен эч кандай ширетүүсүз, кадоосуз ж.б. бекем бекитиле алат. Бул бекитүүчү жасалганы куроо курала турган курамдык элементтердин эки жагынан тең күч жумушоону талап кылса да, жасалганы капкактуу гайка жактан гана, б.а. жүктөөчү бөлүктүн ичинен гана чечүүгө болот. Бул квадраттуу бөрк алды менен жасалга илмектерди жүктөөчү бөлүктөргө бекитүү үчүн колдонулат.

(TRANS/WP.30/135, 43 жана 44-пункттар; TRANS/WP.30/137,59-61- пункттар; TRANS/WP.30/AC. 2/27, 3-тиркеме)

Бекитүүчү жасалганын мисалы

Жүктөөчү бөлүктүн полун бекитүү үчүн пневматикалык орнотулуучу шпилькалар

Конструкциялардын биринде, пол салыштырмалуу жука болгондо, геликоидалдуу олуттуу даражада өзү тешүүчү шуруптун сайына окшош, биригүүнүн бекемдигин жогорулата турган сайлуу шпилькалар колдонулат. Бул ыкмада шпильканы орнотуу процессинде шпильканын хромцинк жабуусунун полдун туура устунунун материалы менен ширелүүсү болуп өтөт, натыйжада алардын ортосундагы биригүүнүн жетишерлик бекемдигине жетишилет.

(TRANS/GE.30/33, 125-пункт; TRANS/GE.30/GRCC/10, 52-54-пункттар)

Өзү тешүүчү жана өзү буралуучу шуруптар

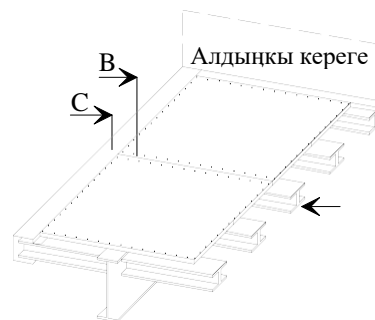
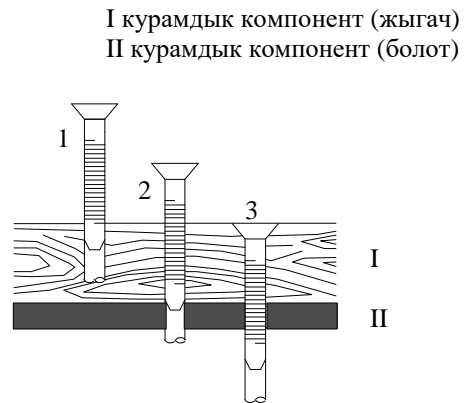
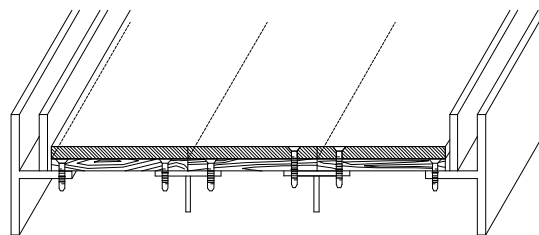
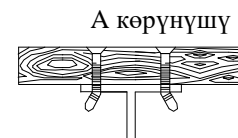
1-сүрөттө тартылган өзү буралуучу, өзү тешүүчү шуруп Конвенциянын 6-тиркемесинин 2.2.1 а) а) түшүндүрмө катынын мааниси боюнча өзү буралуучу шуруп катары каралбайт. 6-тиркеменин 2.2.1 а) а) жана б) түшүндүрмө каттарынын жоболоруна ылайык мындай өзү буралуучу, өзү тешүүчү шуруптар металл туура устундардын астыңкы бөлүгүнө ширетилүүгө тийиш. Башка учурларда бул шуруптардын айрымдарынын чыгып турган бөлүктөрү, 2-сүрөттө көрсөтүлгөндөй, 45 градустан кем эмес бурч менен ийилиши мүмкүн. Бирок 3 жана 4-сүрөттөрдө үлгүлөрү көрсөтүлгөн полдун конструкциясы менен бирге колдонулганда шуруптарды ширетүү же ийүү милдеттүү эмес болуп саналат.

(TRANS/WP.30/135, 48-51-пункттар; TRANS/WP.30/AC.2/27, 3-тиркеме)

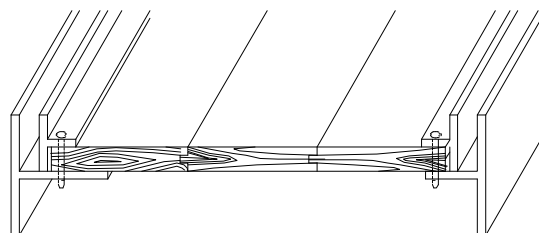
1-сүрөт

Орнотуу процедурасы

1. Жыгачка бурап киргизүү
2. Жыгачтын жана болоттун катмарларынан өттү (кесүүчү канатчалары металл менен тийишкенде бөлүнүп түшөт)
3. Сай салуунун аякташы (1 жана 2-курамдык элементтер бириктирилди)

2-сүрөт3-сүрөт

Пол жана кошумча
жешилүүгө туруктуу жабуу
шассиге өзү тешүүчү
шуруптар менен бекийт

4-сүрөт

Кыналган тактайдан жасалган пол
шассиге өзү тешүүчү шуруптар
менен бекийт

Туюк заклепкалардын ишенимдүүлүгү

Жалпысынан, бул Конвенциянын жоболоруна ылайык, туюк заклепкаларды колдонууга тыюу салынган. (6-тиркеме, 2.2.1 а), с) түшүндүрмө каттары). Экинчи жагынан, туюк заклепкалар, негизинен, курамдык элементтери 6-тиркеменин 2.2.1 а) а) түшүндүрмө катынын жоболоруна жооп берген бекитүүчү жасалгалардын жетиштүү саны менен бириктирилген шартта, колдонулушу мүмкүн.

(TRANS/WP.30/137, 54-58-пункттар; TRANS/WP.30/AC.2/29, 3-тиркеме)

б) эшиктер жана жабуунун башка тутумдары (анын ичинде жабуучу крандар, капкактар, фланецтер ж.б.) бетине бажылык мөөрлөрдү жана пломбаларды басууга болгон жасалгага ээ болууга тийиш. Бул жасалга көрүнүүчү из калтырбастан сырттан чечип алууга жана кайра ордуна тагууга мүмкүн эмес болууга тийиш жана эшиктер жана жабуучу түзүлүштөр бажылык мөөрлөрдү жана пломбаларды бузмайынча ачылбоого тийиш. Эшиктер тиешелүү түрдө корголгон болууга тийиш. Ачылма чатыр жасоого уруксат берилет.

2-берененин 1 б) пунктуна түшүндүрмө кат**2.2.1.б) Эшиктер жана башка жабуу тутумдары**

а) Бетине бажылык мөөрлөрдү жана пломбаларды коюуга арналган жасалга төмөнкүдөй болууга тийиш:

- i) ширетүү же эң аз дегенде 2.2.1 а) түшүндүрмө катынын а) пунктунун талаптарына жооп берген эки бекитүүчү деталь менен тагылууга тийиш; же
- ii) жүктөөчү бөлүктү жаап, мөөрлөнгөндөн кийин көрүнүүчү из калтырбастан бул жасалганы чечип алууга мүмкүн эмес болгондой конструкцияга ээ болууга тийиш.

Ал төмөнкүдөй талаптарга да жооп берүүгө тийиш:

- iii) диаметри 11 мм ден кем эмес тешикке же узуну 11 мм ден туурасы 3 мм ден кем болбогон тиликке ээ болууга;
- iv) мөөрлөрдүн же пломбалардын колдонулган тибине карабай коопсуздуктун бирдей даражасын камсыз кылууга.

б) Илмектер, илгичтер, шарнирлер же эшикти ж.б. тагуу үчүн башка деталдар ушул каттын i) жана ii) пунктчаларынын талаптарына ылайык бекитилүүгө тийиш. Андан тышкары, мындай түзүлүштөрдүн ар кыл курамдык бөлүктөрү (мисалы, илмектер, топсолор же шарнирлер), эгер алар жүктөөчү бөлүктүн бажылык коопсуздугун кепилдөөнү камсыз кылуу үчүн зарыл болсо, жүктөөчү бөлүк жабык жана мөөрлөнгөн абалда аларды көрүнүүчү из калтырбай чечип алууга же бөлүүгө мүмкүн болбогондой кылып бекитилет (6-тиркеменин 1 а) сүрөтүн караңыз).

Ошол эле учурда, мындай түзүлүшкө сырттан жетүү мүмкүн эмес болгон учурларда жабылган жана мөөрлөнгөн эшикти илмектен же ага окшош түзүлүштөн көрүнүүчү из калтырбай бөлүүнүн мүмкүн эместигин камсыз кылуу жетиштүү. Эгер эшиктин же жабуу тутумунун экиден ашык илмеги бар болсо, анда эшиктин учтарына эң жакын эки илмеги жогорудагы а) пунктунун i) жана ii) пунктчаларынын талаптарына ылайык бекитилүүгө тийиш.

(ECE/TRANS/17/Amend.8, 1-август, 1987-жылы күчүнө кирген)

2.2.1.b) түшүндүрмө катына комментарийлер

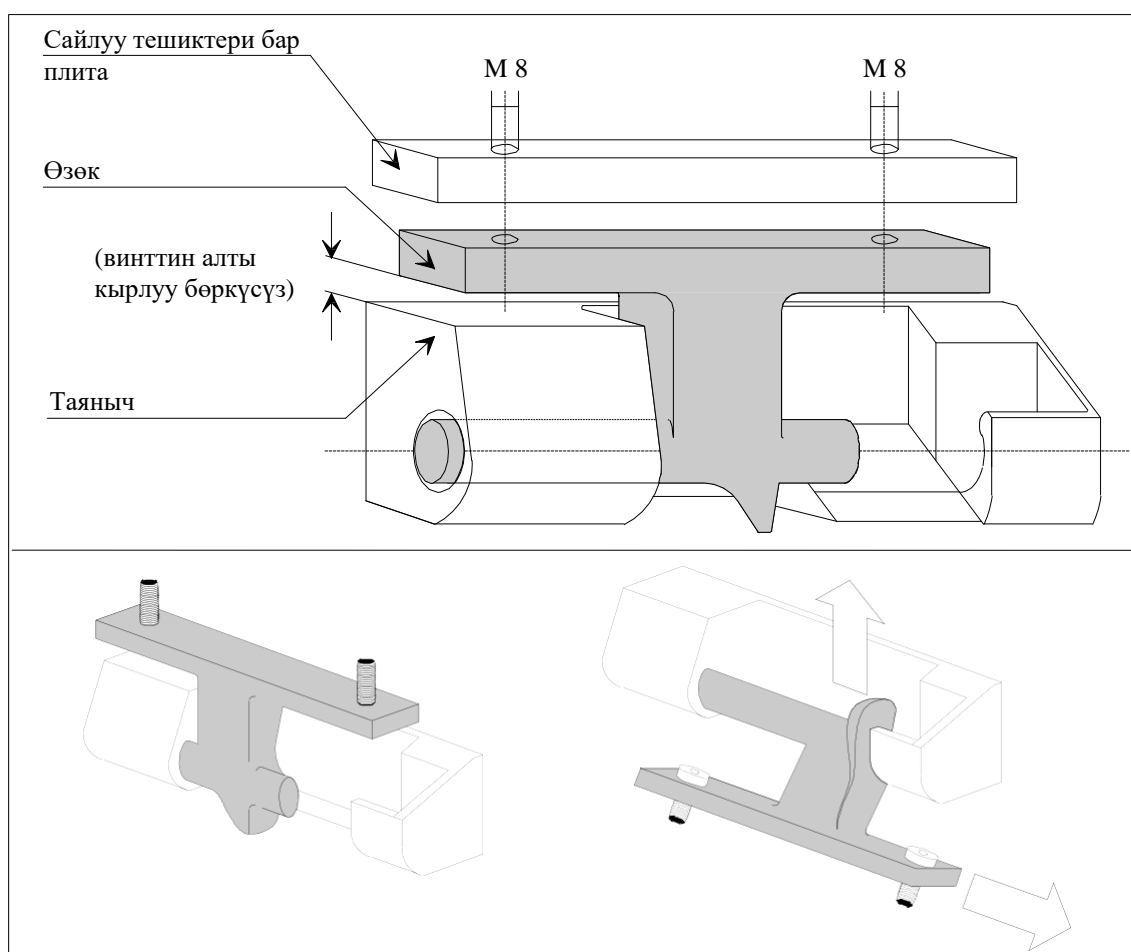
Экиден ашык илмеги бар эшик же эшикти жабуу тутуму

Эшик же эшикти жабуу тутуму экиден көп илмекке ээ болсо, анда компетенттүү органдар кошумча илмектерди Конвенциянын 2-тиркемесинин 1-беренесинин талаптарын сактоо максатында бекемдөөнү талап кыла алышат.

(TRANS/WP.30/AC.2/35, 6-тиркеме; TRANS/WP.30/155, 45-пункт)

Эки жакка ачылма каптал илмектер

Төмөндө тартылган түзүлүш 6-тиркеменин 2.2.1 b) түшүндүрмө катынын b) пунктунун жана a) ii) пунктчасынын талаптарына жооп берет.

Сүрөттөлүшү

Тартылган түзүлүштүн өзөгү жана таянычы өзгөчө формага ээ, ал бул деталдарды илмек жабык кезде чечүүгө мүмкүндүк бербейт. Андан тышкары, бул конструкцияда өзөктүн алдынан өтүүчү алты кырлуу бөрктүү болт колдонулууга тийиш. Илмек жабык кезде болттун бөркү менен таянычтын ортосундагы мейкиндик болттуу көрүнүүчү из калтырбай бурап чыгаруу мүмкүндүгүн жокко чыгаруу үчүн жетишерлик аз болууга тийиш. Бул учурда болтту ширетүүнүн зарылдыгы жок.

*(TRANS/WP.30/123, 46 жана 47-пункттар жана 2-тиркеме;
TRANS/WP.30/AC.2/23, 3-тиркеме)*

с) Өзгөчө шартта, эгер унаа каражаты изотермикалык жүктөөчү бөлүккө ээ болсо, бажылык мөөрлөрдү жана пломбаларды орнотуу үчүн жасалга, илмектер жана башка чечип алынуусу жүктөөчү бөлүктүн ичине жана жүктөрдү жашыруу үчүн жарактуу башка орундарга жетүүгө мүмкүндүк берген деталдар мындай жүктөөчү бөлүктөрдүн эшиктерине төмөнкүдөй тутумдардын жардамы менен бекитилиши мүмкүн:

- i) сырттан киргизилүүчү, бирок башка жагдайлары боюнча жогоруда келтирилген 2.2.1 а) катынын а) пунктчасынын талаптарын канааттандырбаган буралуучу болттор же шуруптар менен, төмөнкүдөй шарттарды эске алып:
 - буралуучу болттордун же буралуучу шуруптардын өзөктөрү сырткы панелдин ичинде эшиктин сырткы панелинин ичинде жайгашкан сайлуу тешиги бар металл баракка же ага окшош жасалгага бекитилет, жана
 - тиешелүү сандагы буралуучу болттордун же буралуучу шуруптардын бөрктөрү бажылык пломба коюлуучу түзүлүшкө, илмектерге ж.б. толук деформациялангандай ширетилет, жана
 - буралуучу болтторду же шуруптарды көрүнүүчү из калтырбастан алып салуу мүмкүн эмес (6-тиркеменин 1-сүрөтүн караңыз);
 - ii) изотермикалык конструкциядагы эшиктин ичине киргизилген бекитүүчү жасалганын жардамы менен, төмөнкүдөй шарттар сакталган учурда:
 - жасалганын бекитүүчү болту жана бекитүүчү гайкасы пневматикалык же гидравликалык аспаптардын жардамы менен бириктирилген жана эшиктин конструкциясынын сырткы катмары менен изоляциянын ортосунда орнотулган пластинанын же ага окшош башка жасалганын наркы бетине бекитилет; жана
 - бекитүүчү болттун бөркүнө жүктөөчү бөлүктүн ичинен жетүүгө мүмкүн эмес; жана бекитүүчү болттордун жана бекитүүчү гайкалардын жетиштүү саны ширетүүнүн жардамы менен бириктирилген, жана жасалганы көрүнүүчү из калтырбастан алып салууга мүмкүн эмес (6-тиркеменин 5-сүрөтүн караңыз).
- (ECE/TRANS/17/Amend.13, 1-август, 1991-жылы күчүнө кирген)

«Изотермикалык жүктөөчү бөлүк» термини рефрижератордук да, теплоизоляциялык да жүктөөчү бөлүктөрдү камтый турганы көңүлгө алынат.

2.2.1 b) c) ii) түшүндүрмө катына комментарий

Бул параграф тексттеги «пневматикалык же гидравликалык аспаптардын жардамы менен бириктирилген» деген сөздөрдү «болттун бөркүн бекитүүчү пневматикалык же гидравликалык аспаптардын жардамы менен бириктирилген» деген сөздөр менен алмаштырган учурда тагыраак чечмеленет.
(TRANS/WP.30/AC.2/29, пункт 25)

d) Клапан, стопордук кран, люктун капкагы, фланец ж.б. сыяктуу жабуучу түзүлүштөрдүн саны көп болгон унаа каражаттары бажылык мөөрлөрдүн жана пломбалардын саны мүмкүн болушунча чектелгендей конструкцияга ээ болууга тийиш. Бул максатта жакын жайгашкан жабуучу түзүлүштөр бир гана бажылык мөөрдүн же пломбанын орнотулушун талап кылган жалпы жасалганын жардамы менен байланышууга тийиш же ошол эле талаптарга жооп берген капкак менен жабылууга тийиш.

е) Чатыры ачылма унаа каражаттары аларды бажылык мөөрлөрдүн жана пломбалардын минималдуу саны менен мөөрлөөгө болгондой кылып конструкцияланууга тийиш.

ф) Бажылык коопсуздукту камсыз кылуу үчүн бирден көп бажылык пломба басуу зарыл болгон учурда бул пломбалардын саны унаа каражатынын уруксат күбөлүгүнүн 5-графасында көрсөтүлүүгө тийиш (1975-жылкы ЭАТ Конвенциясынын 4-тиркемеси). Уруксат күбөлүгүнө автоунаа каражатынын сүрөтү же фотосүрөтү бажылык мөөрлөрдүн так схемасы менен чогуу тиркелүүгө тийиш.
(ECE/TRANS/17/Amend.23, 7-ноябрь, 2003-жылы күчүнө кирген)

2.2.1 b) f) түшүндүрмө катына комментарий

Бирден көп бажылык пломба талап кылынган учурда мөөрлөрдүн жана пломбалардын саны жана орду жөнүндө маалыматты уруксат күбөлүгүнө киргизүү үчүн берилген мөөнөт

7-август, 2003-жылы күчүнө кирүүчү 2.2.1 b) f) түшүндүрмө катынын жоболору ал күчүнө киргенден кийин алгачкы жолу уруксат алуу зарыл болгон учурда же эки жылда бир жолу өткөрүлүүчү карап чыгууга жана уруксатты жаңыртууга байланыштуу уруксат алуу процедурасында унаа каражаттарын карата колдонулат. Демек, 7-август, 2005-жылдан баштап, бажылык коопсуздукту камсыз кылуу үчүн бирден ашык бажылык пломба коюу талап кылынган бардык автоунаа каражаттарында 2.2.1 b) f) түшүндүрмө катына шайкеш келген уруксат күбөлүгү болууга тийиш.

(TRANS/WP.30/206, 62-пункт жана 2-тиркеме;

TRANS/WP.30/AC.2/69, 59-пункт жана 2-тиркеме; TRANS/WP.30/AC.2/69/Corr.1)

2-берененин 1 b) пунктчасына комментарийлер

Эшиктердин коопсуздугу

Унаа каражатынын же контейнердин эшиктери изотермикалык эмес, бирок ички каптамасы бар болгон учурда илмектерди бекитүүнү камсыз кылуучу деталдар жана бажылык пломбаларды басуу үчүн жасалгалар эшиктердин бүткүл (каптамасын кошуп) калыңдыгынан өтүүгө жана ичинен көрүнөө түрдө бекитилүүгө тийиш.

(TRANS/GE.30/14, 101-пункт)

Бажылык пломбалардын саны

Алып салынган.

(TRANS/WP.30/AC.2/69, 2-тиркеме)

Бажылык пломбаларды басуучу түзүлүштөрдүн үлгүлөрү

Контейнерлердин жана унаа каражаттарынын жүктөөчү бөлүктөрүнүн бажылык коопсуздугун камсыз кылуу үчүн бажылык пломбаларды басуучу түзүлүштөр 6-тиркеменин, 2.2.1 b) түшүндүрмө катынын а) пунктунун талаптарын канааттандырууга тийиш (1-4-сүрөттөрдү караңыз). Андан тышкары, бажылык пломбаларды басууда төмөнкү талаптар сакталуу тийиш:

бекитүүчү аркан зарыл болгондон узун эмес болуп, болушунча катуу тартылып турууга тийиш;

бекитүүчү аркан ЭАТ шакектери аркылуу өтүүгө тийиш;

бажылык пломбалар болушунча тыгыз басылат;

жабуу тутумунун башка бөлүктөрүнүн (жабуу механизмдеринин туткалары, муштумчаны орнотуу үчүн түзүлүш, жабуучу ийи кирүүчү уяча) коопсуздугу б-тиркемеде, 2.2.1 а) түшүндүрмө катынын а) пунктунда сүрөттөлгөн ыкмалар менен камсыз кылынат (1-4-сүрөттөрдү караңыз).

*Эгер жабуучу ийитер, илмектер же муштумчаны орнотуу үчүн түзүлүштөр жешилсе же бузук болсо бажылык пломбалардын ишенимдүүлүгү олуттуу азаярын эстен чыгарбоо зарыл. Бул кемчиликтерди аныктоо зарыл.
(TRANS/WP.30/145, 17-пункт; TRANS/WP.30/AC.2/31, 3-тиркеме)*

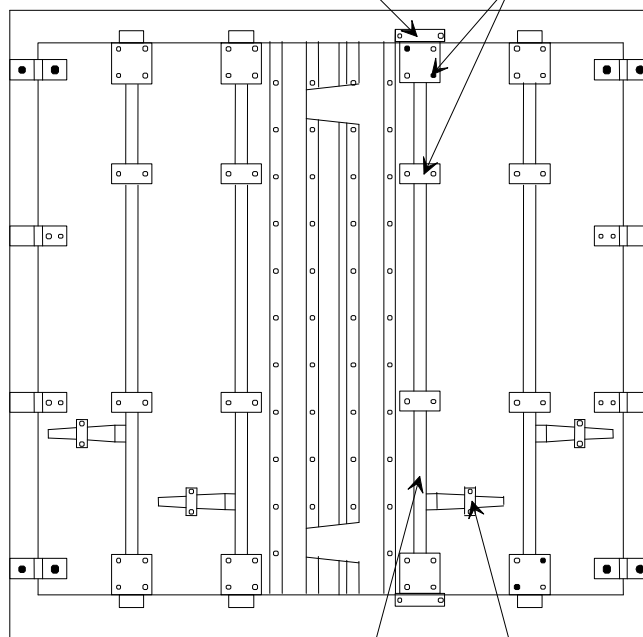
1-сүрөт

Жүктөөчү бөлүктөрдүн жана контейнерлердин арткы эшигин
жабуучу ишенимдүү бажылык тутумдун үлгүсү

Муштумчаны блоктоо
үчүн жасалга

Жабуучу өзөктүн
подшипниги же скобасы

Арткы эшик

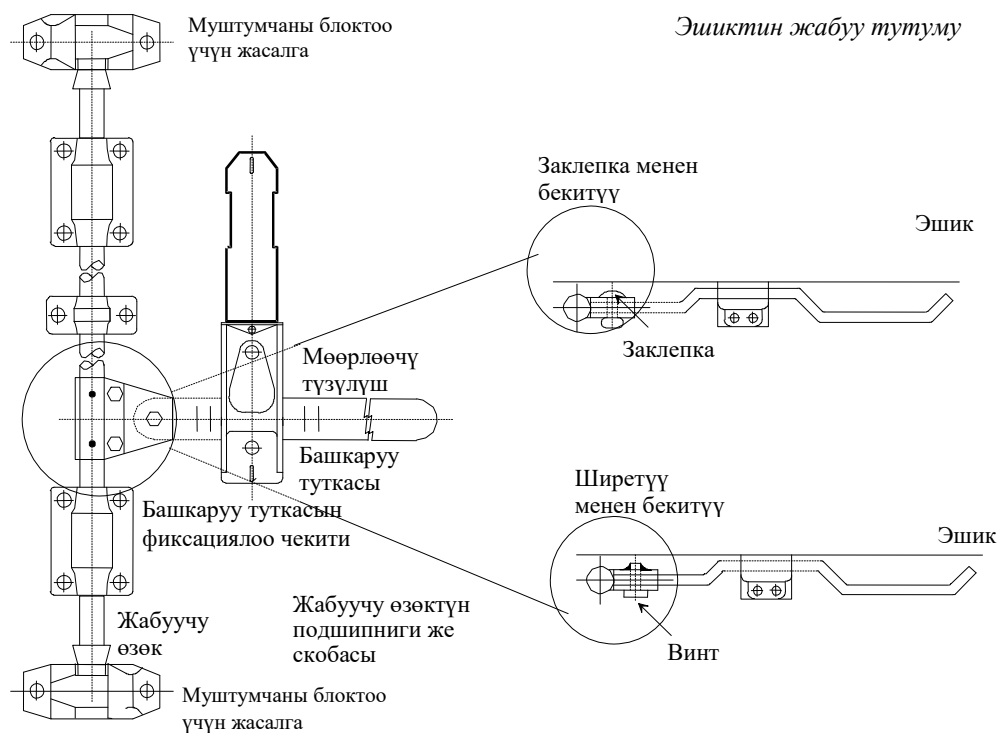

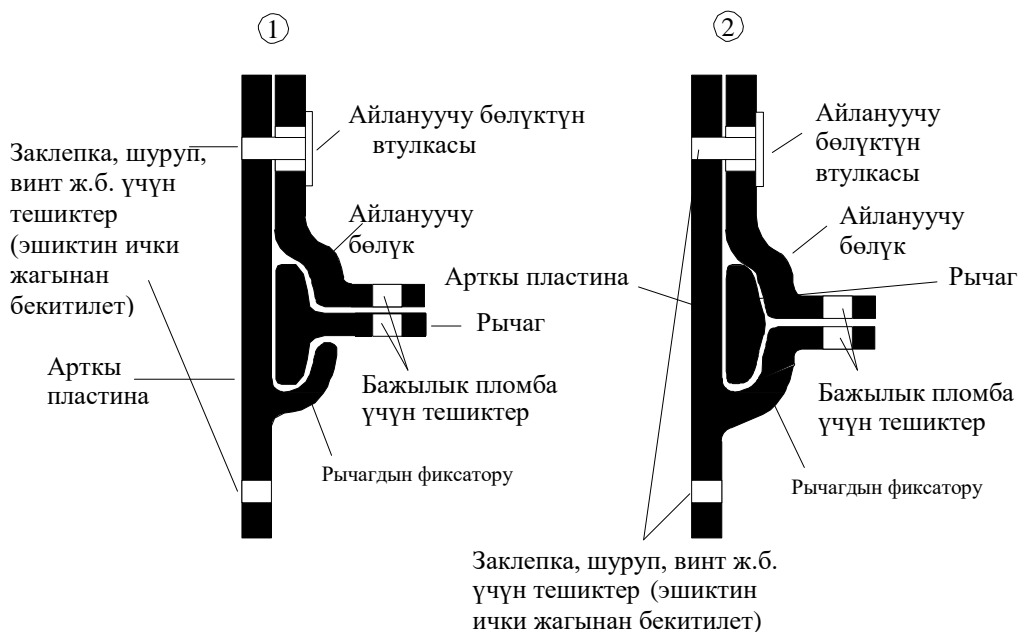
• Бекитилген
бириктирүүчү
түзүлүштөр

Жабуучу
өзөк

Мөөрлөөчү
түзүлүш

Эшиктин жабуу тутуму

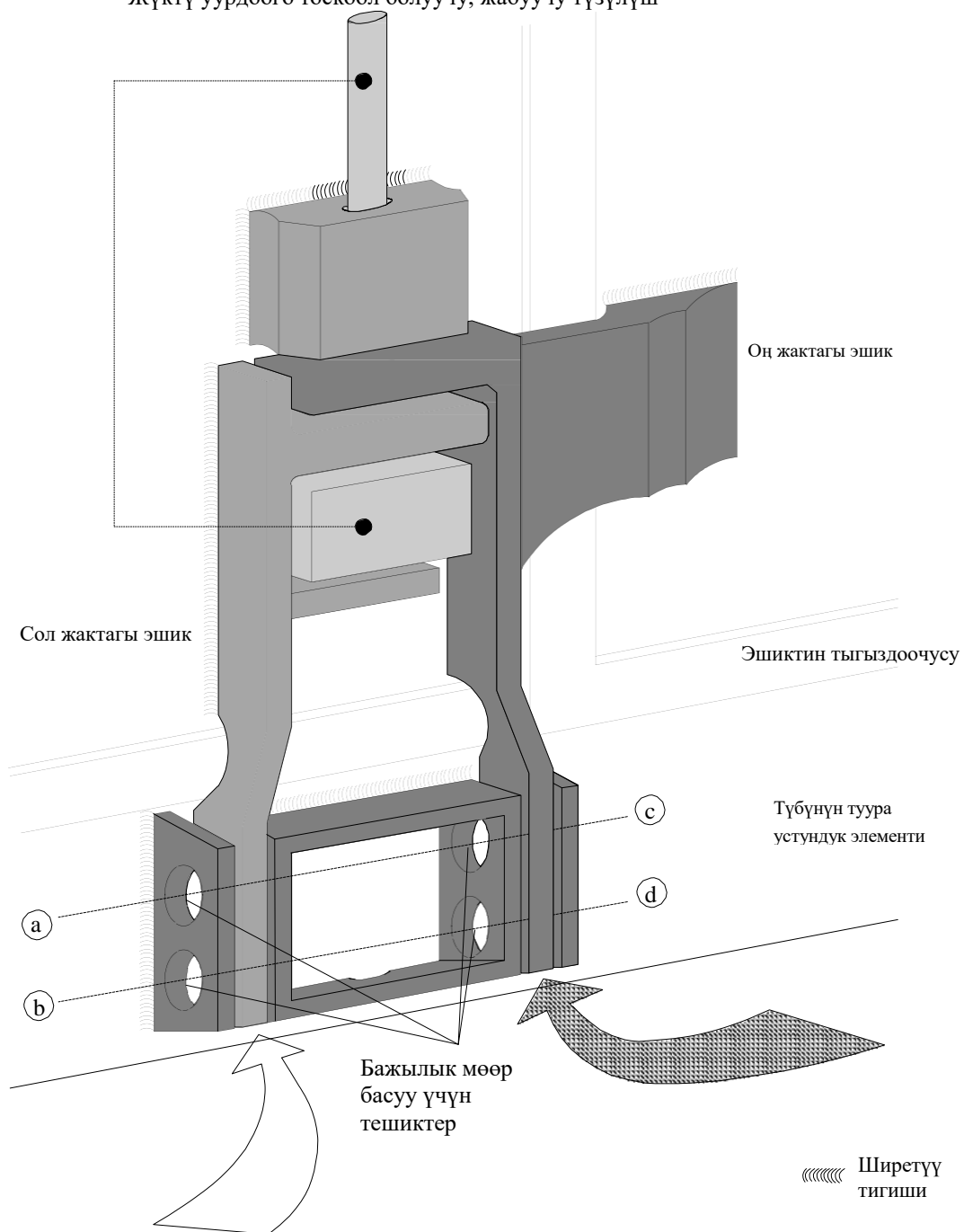

2-сүрөт*Бажылык мөөрлөөчү түзүлүштөрдүн үлгүлөрү*

Жогоруда айтылган талаптар аткарылбаса, мисалы, №1 мөөрлөөчү түзүлүш уруксатсыз ачылышы мүмкүн. Ушуга байланыштуу төмөндө сүрөттөлгөн түзүлүштөрдү колдонуу артыкчылыктуу, анткени алар бажылык мөөр басылганга чейин уруксатсыз ачуудан мыкты коргоону камсыз кылышат.

№3 жана №4 бажылык мөөрлөөчү түзүлүштөр да муздатуучу жана изотермикалык контейнерлердин жана жүктөөчү бөлүктөрдүн эшиктерин мөөрлөш үчүн колдонулушу мүмкүн. Мындай учурда мөөрлөөчү түзүлүштөр аз дегенде эшиктин жабуусунун тышкы катмарынын алдында жайгашкан, ички сайы бар металл пластинага буралуучу эки стопордук винт же шуруп менен бекитилүүгө тийиш. Бул учурда стопордук винттердин же стопордук шуруптардын бөртөрү толук деформацияга чейин ширетилүүгө тийиш (6-тиркеменин 1-сүрөтүн караңыз).
(TRANS/GE.30/6, 35-пункт)

3-сүрөт*Бажылык мөөрлөөчү түзүлүштүн үлгүсү**Жүктү уурдоого тоскоол болуучу, жабуучу түзүлүш*

Бул бажылык мөөрлөөчү түзүлүштү металл контейнерлерде колдонуу артыкчылыктуу. Ошол эле учурда пломба жайгашууга тийиш болгон жерди алмаштырып албоого көңүл буруш керек. Мында пломбанын ар кыл түрлөрүн колдонууга болот. «Сегиздик» түрүндөгү сымдуу пломбаларды колдонгон учурда сымды бардык төрт тешиктен (a, b, c жана d) өткөрүү сунушталат. Катуу пломбаларды колдонгон учурда бул пломбаларды c же d тешигинен өткөрүү керек.

4-сүрөт*Бажылык мөөрлөөчү түзүлүштүн үлгүсү*

Муштумчаны блоктоо
үчүн жасалга

Муштумча

Жабуучу
өзөк

Башкаруу туткасы

Жабуучу
өзөк

Муштум

Муштумчаны блоктоо
үчүн жасалга

Мөөрлөөчү
түзүлүш

Бажылык мөөрлөөчү түзүлүштүн бул түрү изотермикалык контейнерлердин жана жүктөөчү бөлүктөрдүн эшиктерине пломба коюу үчүн колдонулат. Ар түрдүү конструкциядагы түзүлүштөрдө пломба коюлуучу чекит пломба коюлуучу тешиктин туурасынан же тигинен жайгашканына жараша өзгөрүшү мүмкүн. Бажынын көз карашынан алганда, тешиги тигинен жайгашкан түзүлүш көбүрөөк ишенимдүүлүктү камсыз кылат, ал эми тешиги туурасынан жайгашкан түзүлүштү колдонууда бажылык көз караштагы ишенимдүүлүктү камсыз кылуу үчүн тыгыз пломбалоо талап кылынат.

с) вентиляциялык жана дренаждык тешиктер жүктөөчү бөлүккө кирүүгө тоскоол болуучу түзүлүш менен жабдылууга тийиш. Бул түзүлүш көрүнүүчү из калтырбастан сыртынан чечип алууга жана кайра ордуна тагууга мүмкүн болбогондой конструкцияда болууга тийиш.

2-берененин 1 (с) пунктуна түшүндүрмө кат

2.2.1 с)-1 Вентиляциялык тешиктер

а) Алардын максималдык өлчөмү принцибинде 400 мм ден ашпоого тийиш.

б) Жүктөөчү бөлүккө түздөн-түз жетүүгө мүмкүндүк берүүчү тешиктер төмөнкүлөр менен калкаланууга тийиш:

- i) сым тор же перфорацияланган металл экран (эки учурда тең тешиктердин максималдык өлчөмү 3 мм) менен калкаланып жана ширетилген металл кашаа (тешиктердин максималдык өлчөмү 10 мм) менен корголууга; же
- ii) жетишерлик бекемдиктеги, перфорацияланган бир металл экран (тешиктердин максималдык өлчөмү 3 мм жана калыңдыгы 1 мм ден кем эмес).

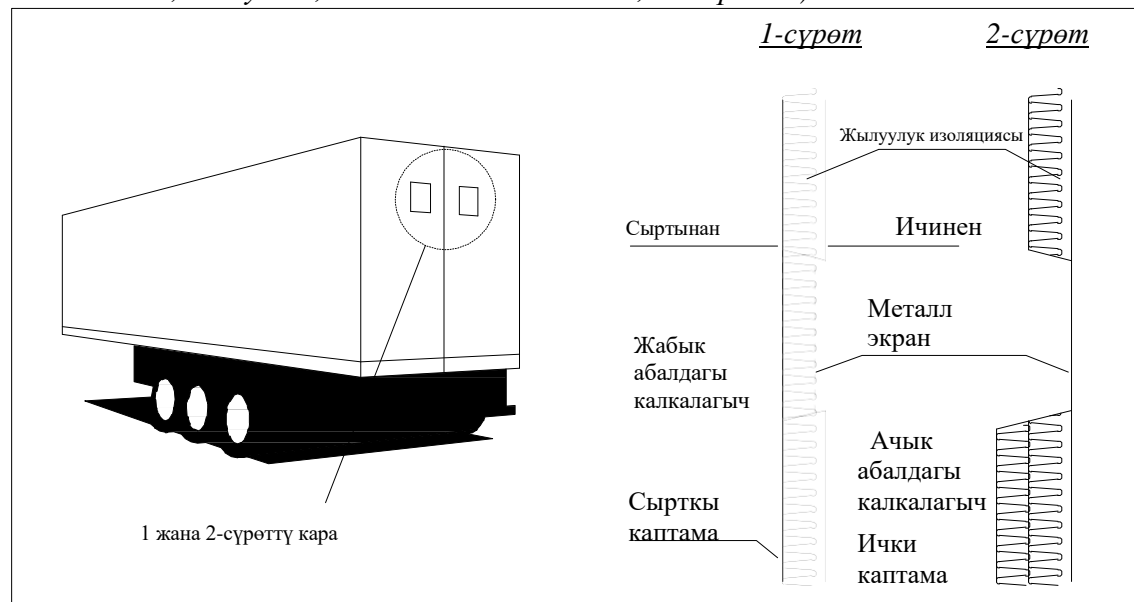
(ECE/TRANS/17/Amend.12, 1-август, 1990-жылы күчүнө кирген)

2.2.1 (с)-1 түшүндүрмө катына комментарий

Изотермикалык жүктөөчү бөлүктөрдөгү вентиляциялык тешиктер

Изотермикалык жүктөөчү бөлүктөрдүн ички жана тышкы тегиздиктеринин ортосуна орнотулуучу экрандын үлгүсү

(TRANS/WP.30/127, 43-пункт; TRANS/WP.30/AC.2/25, 3-тиркеме)

с) Жүктөөчү бөлүккө түз жетүүгө мүмкүндүк бербеген тешиктер (мисалы, бүгүлгөн жерлери же дефлекторлору болгон үчүн) б) пунктчасында айтылган түзүлүштөр менен жабдылууга тийиш, бирок алардын тешиктерине өлчөмү 10 мм (сым тор же металл экран үчүн) жана 20 мм (металл кашаа үчүн) өлчөмгө чейин жол берилет.

(ECE/TRANS/17/Amend.12, 1-август, 1990-жылы күчүнө кирген)

д) брезенттин тешиктери болгон учурда, негизинен, ушул каттын б) пунктунда айтылган түзүлүштөрдүн болушу каралууга тийиш. Бирок сыртында орнотулган

перфорацияланган металл экран түрүндөгү жабуучу түзүлүштөрдүн жана ички жагында орнотулган сым же башка тордун болушуна жол берилет.

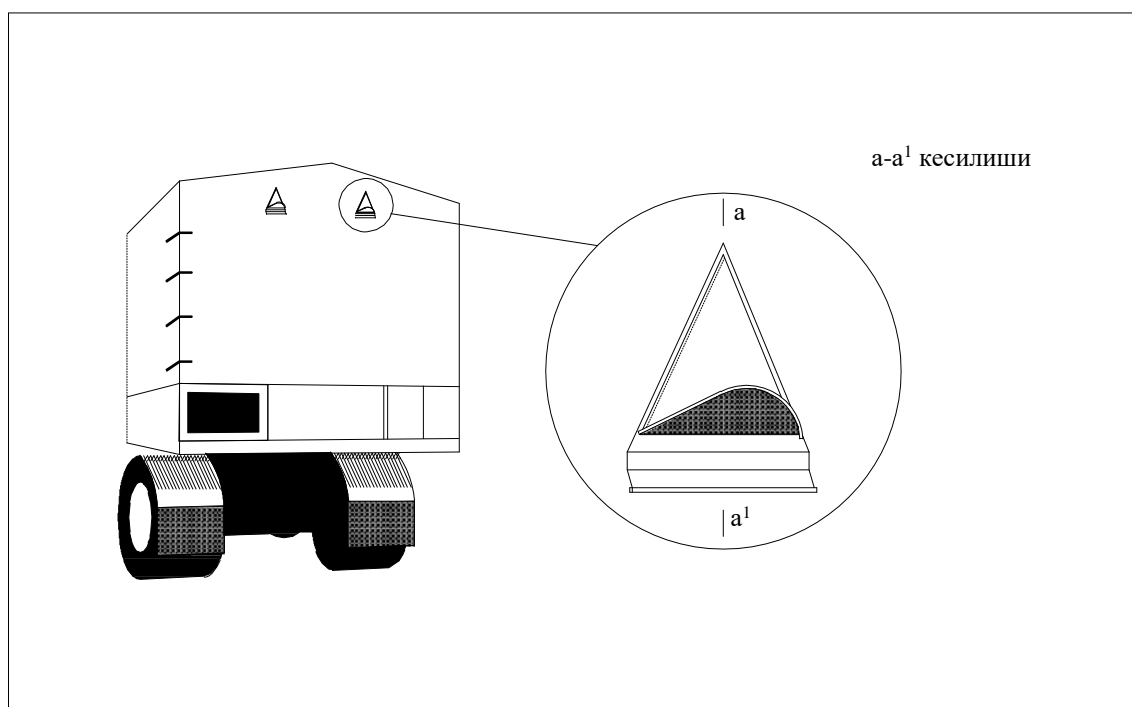
е) айтылгандарга окшош металл эмес жасалгалардын, алардын тешиктеринин өлчөмү туура келсе жана колдонулуучу материал көрүнүүчү бузулууларсыз тешиктерди олуттуу чоңойтууга мүмкүн болбогончолук бекем болсо, орнотулушуна жол берилиши мүмкүн. Андан тышкары, вентиляциялык жасалга аны брезенттин бир гана жагынан аракеттенип, алмаштырып коюуга мүмкүн болбогондой конструкцияланууга тийиш.

ф) вентиляциялык тешик коргоочу жасалга менен жабдылышы мүмкүн. Бул жасалга брезентке бажы кызматынын кызматкерлеринин вентиляциялык тешиктерди карап чыгышын кыйындатпагандай болуп бекитилүүгө тийиш. Коргоочу жасалганын брезентке бекилүүчү орду вентиляциялык тешиктен 5 см ден кем эмес аралыкта жайгашууга тийиш.

(ECE/TRANS/17, Amend.5, 1-август, 1984-жылы күчүнө кирген)

2.2.1 (с)-1 түшүндүрмө катына комментарий

Коргоочу түзүлүштүн үлгүсү

Жүктөөчү бөлүктөрдөгү вентиляциялык тешиктер

Вентиляциялык тешиктердин өлчөмү 400 мм ден ашпоого тийиш болсо да, бажы органы бул өлчөмдөн чоңураак өлчөмдөгү вентиляциялык тешиги бар унаа каражаттарына, эгер ал унаа каражаты башка бардык талаптарга туура келсе, ташууга уруксат бере алышат.

(TRANS/GE.30/14,102-пункт; TRANS/WP.30/143,36 жана 37-пункттар; TRANS/WP.30/AC.2/31, 3-тиркеме)

2-берененин 1 (с) пунктуна түшүндүрмө кат

2.2.1 (с)-2 Дренаждык тешиктер

- а) Алардын максималдуу өлчөмү, негизинен, 35 мм ден ашпоого тийиш;
- б) Жүктөөчү бөлүккө түздөн-түз жетүүгө мүмкүндүк берген тешиктер 2.2.1 (с)-1 түшүндүрмө катынын б) пунктчасында каралган түзүлүштөр менен жабдылууга тийиш;
- с) Дренаждык тешиктер жүктөөчү бөлүккө түздөн-түз жетүүгө мүмкүндүк бербеген учурда
 - б) пунктчасында каралган түзүлүштөр талап кылынбайт, эгер тешиктер жүктөөчү бөлүктүн ич жагынан оңой жетүүгө мүмкүн болгон дефлекторлордун ишенимдүү тутуму менен жабдылган болсо.

2. Бул Эрежелердин 1-беренесинин с) пунктчасынын жоболоруна карабастан, жүктөөчү бөлүктөрдө практикалык ойлор боюнча көңдөй мейкиндиктерди (мисалы, эки катмарлуу керегенин курамдык бөлүктөрүнүн ортосунда) камтууга тийиш болгон курамдык элементтердин болушуна уруксат берилет. Бул мейкиндиктер жүк жашыруу максатында колдонулбашы үчүн:

- i) ички каптама жүктөөчү бөлүктүн полуна шыбына чейин бардык бийиктигин жаап турган учурда, же ички каптама менен сырткы керегенин ортосундагы мейкиндик толук жабык болгон учурда, ички каптама көрүнүүчү из калтырбастан чечип алууга жана кайра ордуна тагууга мүмкүн болбогондой кылып бекитилишин камсыз кылуу зарыл; жана**
- ii) каптама жүктөөчү бөлүктүн бүткүл бийиктигин жаппаган учурда жана ички каптама менен сырткы керегенин ортосундагы мейкиндик толук жабылбаган учурда жана жүктөөчү бөлүктүн конструкциясында көңдөй мейкиндиктер болгон бардык башка учурларда, бул мейкиндиктердин саны минимумга чейин чектелишин жана бул мейкиндиктер бажылык көзөмөл жүргүзүү үчүн жеңил мүмкүн болушун камсыз кылуу зарыл.**

2-берененин 2-пунктуна комментарий

Көңдөй структуралык компоненттерди жок кылуу

Жаңы жүктөөчү бөлүктөрдүн конструкциясында көңдөй устундар сыяктуу көңдөй структуралык компоненттердин саны минимумга чейин чектелүүгө тийиш жана алар, мүмкүн болушунча, ачык профилдүү устундарды колдонуу аркылуу акырындап жок болууга тийиш. Эгер конструкциялык себептер боюнча жүктөөчү бөлүктөрдө көңдөй

структуралык компоненттер бар болсо, анда мындай компоненттерди бажы органдарынын кароосун жеңилдетүүгө арналган тешиктерди колдонууга жол берилет. Мындай кароо тешиктеринин болушу жөнүндө белги унаа каражаттарына уруксат күбөлүгүнүн 12-пунктунда көрсөтүлөт.

(TRANS/WP.30/135, 63-65-пункттар; TRANS/WP.30/137, 65-67-пункттар; TRANS/WP.30/AC.2/27, 3-тиркеме; TRANS/WP.30/151, 33-36-пункттар)

3. Терезе коюуга ал жетишерлик бекем материалдардан жасалып, көрүнүүчү из калтырбастан сыртынан чечип алууга жана кайра орнотууга мүмкүн болбогондой кылып жасалган учурда жол берилет. Ошол эле учурда айнек тагууга жол берилет, эгер коопсуз айнектин ордуна башка айнек колдонулса, терезелер сыртынан чечип алууга мүмкүн болбогон бекем бекитилген металл тор менен жабылат; тордогу уячалардын өлчөмү 10 мм ден ашпоого тийиш.

(ECE/TRANS/17/Amend.7, 1-август, 1986-жылы күчүнө кирген)

2-берененин 3-пунктуна түшүндүрмө кат

2.2.3. Коопсуз айнек

Эгер унаа каражатын пайдалануунун нормалдуу шарттарында адатта болгон ар кандай фактордун таасиринин натыйжасында талкалануу коркунучу жол болсо, айнек коопсуз болуп саналат. Мындай айнекке ал айнектин коопсуз экенин билдирген маркалоо түшүрүлүүгө тийиш.

(ECE/TRANS/17/Amend.7, 1-август, 1986-жылы күчүнө кирген)

4. Майлоо, тейлөө, кум жашигин толтуруу сыяктуу техникалык максаттарда жасалган полдогу тешикке ал жүктөө бөлүгүнө сырттан кирүүгө мүмкүн болбогондой кылып орнотулган капкак менен жабылган шартта гана жол берилет.

2-берененин 4-пунктуна комментарий

Техникалык максаттарга арналган тешиктердин корголушу

Унаа каражаттарынын жүктөөчү бөлүктөрүнүн полундагы тешиктин капкагы жүктөөчү бөлүккө сырттан кирүүгө тоскоолдук кылуучу коргоочу түзүлүштөр жүктөөчү бөлүктүн ичинде жайгашкан учурда гана жетишерлик корголгон болуп саналат.

(TRANS/GE.30/AC.2/14, 35-39-пункттар)

3-берене

Брезент менен жабылган унаа каражаттары

1. Бул Эрежелердин 1 жана 2-беренелеринин жоболору брезент менен жабылган унаа каражаттарына, аларга канчалык даражада колдонулушу мүмкүн болсо, ошончолук даражада тиешелүү болот. Андан тышкары, бул унаа каражаттары ушул берененин жоболоруна жооп берүүгө тийиш.

2. Брезент бекем боз кендирден, же чоюлбаган, жетишерлик бекем, пластмасса менен капталган же желимделген матадан даярдалууга тийиш. Брезент оң абалда

болууга жана жабуу үчүн жасалга бекитилгенден кийин көрүнүүчү из калтырбастан жүктөөчү бөлүккө жетүүгө мүмкүн эмес болгондой кылып даярдалууга тийиш.

3. Эгер брезент бир нече кесиндиден даярдалса, анда бул кесиндилердин четтери бири экинчисинин алдына бүктөлүүгө жана бири-биринен аз дегенде 15 мм аралыкта жайгашкан эки тигиш менен тигилүүгө тийиш. Бул тигиштер ушул Эрежелерге тиркелген 1-сүрөттө көрсөтүлгөндөй аткарылууга тийиш; бирок эгер брезенттин айрым бөлүктөрүндө (мисалы, кайрып ачылма этектеринде жана күчөтүлгөн бурчтарында) тилкелерди көрсөтүлгөн ыкма менен бириктирүүгө мүмкүн эмес болсо, брезенттин жогорку бөлүгүндөгү четин бүктөө жана тилкелерди ушул Эрежелерге тиркелген 2 же 2 а) сүрөттөрүндө көрсөтүлгөндөй тигүү жетиштүү. Тигиштердин бири ичинен гана көрүнүүгө тийиш жана бул тигишке колдонулган жип брезенттин өзүнүн түсүнөн, ошондой эле башка тигишке колдонулган жиптин түсүнөн кескин айырмаланып турууга тийиш. Бардык тигиштер машина менен тигилүүгө тийиш.

3-берененин 3-пунктуна түшүндүрмө кат

2.3.3 Бир нече кесиндиден куралган брезент

а) Бир брезентти түзгөн айрым кесиндилер 2-тиркеменин 3-беренесинин 2-пунктунун жоболорун канааттандыруучу ар түрдүү материалдардан даярдалышы мүмкүн.

б) Брезентти даярдоодо коопсуздукту жетиштүү даражада камсыз кылуучу кесиндилердин каалагандай жайгашуусуна жол берилет, эгерде ал кесиндилер 2-тиркеменин 3-беренесинин талаптарына ылайык бириктирилсе.

4. Эгер брезент пластмасса капталган кездеменин бир нече кесиндисинен түзүлсө, анда бул кесиндилер ушул Эрежеге тиркелген 3-сүрөткө ылайык ширетүү аркылуу да бириктирилиши мүмкүн. Ар бир кесиндинин чети башка кесиндинин четинен аз дегенде 15 мм ге ашып турушу керек. Кесиндилерди бириктирүү бардык эки боюнча камсыз кылынууга тийиш. Биригүүнүн сырткы чети ширетүүнүн ошол эле ыкмасы менен тагылган аз дегенде 7 мм кеңдиктеги пластмассанын тилкеси менен капталууга тийиш. Бул тилкеде, ошондой эле анын ар бир тарабында, аз дегенде 3 мм кеңдиктеги бир түрдүү так рельеф штампталууга тийиш. Ширетүү кесиндилер көрүнүүчү из калтырбастан ажыратууга жана кайра бириктирүүгө мүмкүн болбогондой кылып жасалууга тийиш.

3-берененин 4-пунктуна комментарийлер

Пластмасса тилке

Пластмасса тилкенин милдеттүү түрдө болушу жөнүндө талап өтө олуттуу, демек, аны тоготпой коюуга болбойт.

(TRANS/GE.30/17, 99-пункт)

Брезенттин четтерин кабаттап бириктирүү

Бажы коопсуздугунун максаттары үчүн брезенттин четтерин кабаттап бириктирүүнүн 15 мм ден кем эмес кеңдиги жетиштүү болуп саналат, зарылдыгы брезенттин кандай материалдан даярдалганына жана ширетүүнүн ыкмасына

байланыштуу техникалык себептер менен шартталышы мүмкүн болгон кабаттоонун 20 мм жана андан чоң кеңдигине жол берилет.

(TRANS/WP.30/162, 64 жана 65-пункттар, TRANS/WP.30/AC.2/37, 6-тиркеме)

Брезенттин кесиндилерин ширетүү ыкмалары

Бажсылык көз караштан коопсуз катары таанылган брезенттин кесиндилерин ширетүүнүн ыкмаларына, эгер алар Конвенциянын 2-тиркемесинин жоболоруна ылайык колдонулса, брезентти ширетүү жогорку температуранын жардамы менен жүргүзүлгөн «ширетүүнүн жылуулуктук ыкмасы» жана брезентти ширетүү жогорку жыштыктын жана басымдын жардамы менен жүргүзүлгөн «жогорку жыштыктуу ыкма» кирет.

(TRANS/WP.30/162, 64 жана 65-пункттар, TRANS WP.30/AC.2/37, 6-тиркеме)

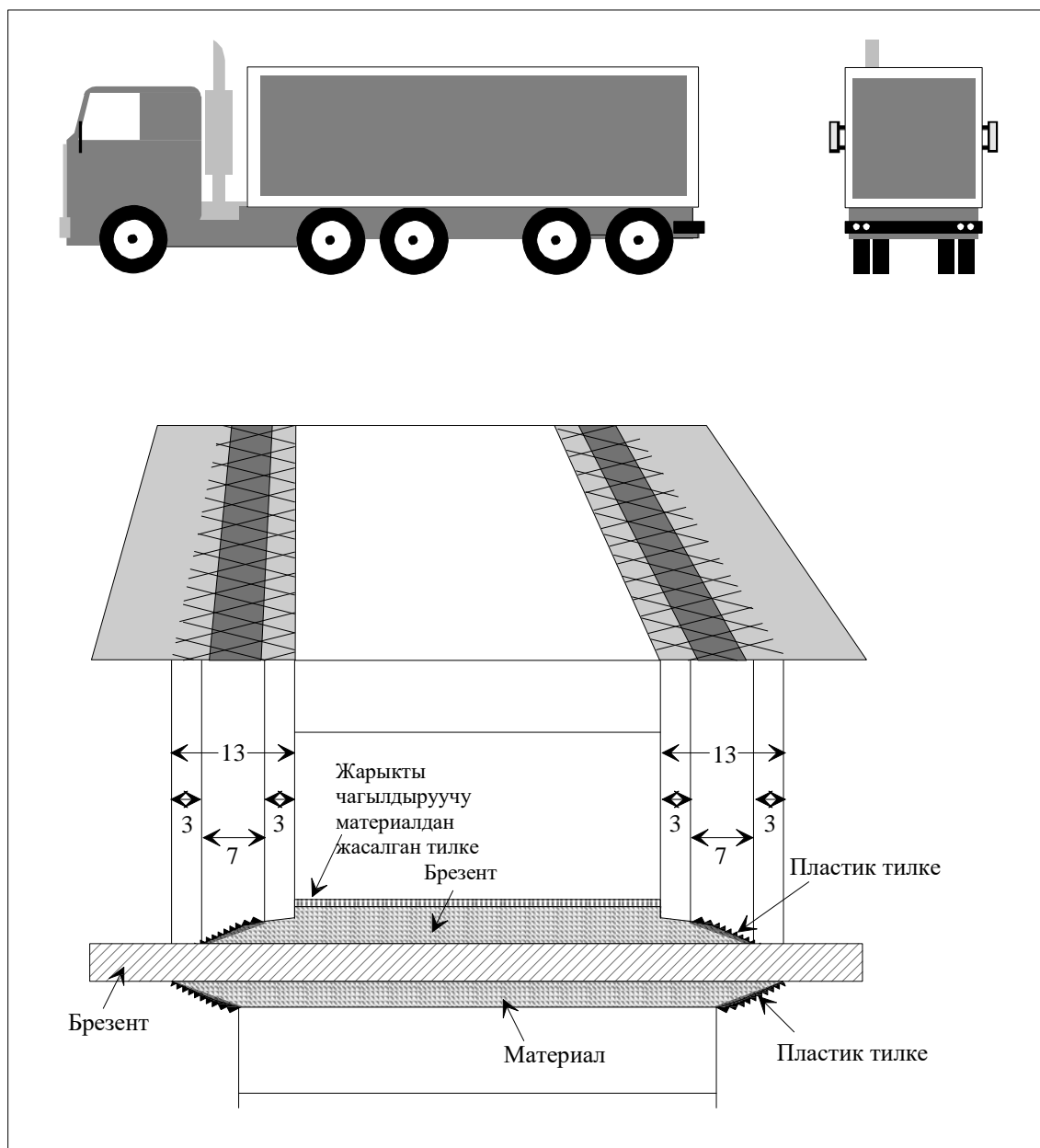
5. Брезентти жамоо ушул Эрежелерге тиркелген 4-сүрөттө көрсөтүлгөн ыкма менен жүргүзүлөт; тигилүүчү четтери бири экинчисинин алдына бүгүлүүгө жана ачык көрүнгөн эки тигиш менен бириктирилүүгө тийиш; ичинен көрүнүүчү жиптин түсү сыртынан көрүнүүчү жиптин түсүнөн жана брезенттин өзүнүн түсүнөн айырмаланууга тийиш; бардык тигиштер машина менен тигилүүгө тийиш. Брезент четтерине жакын айрылган учурда айрылган бөлүктү жамаачы менен алмаштыруу аркылуу оңдолот, тигиш ушул берененин 3-пунктунун жоболоруна жана ушул Эрежелерге тиркелген 1-сүрөткө ылайык да тигилиши мүмкүн. Пластмасса менен капталган кездемеден даярдалган брезентти жамоо ушул берененин 4-пунктунда сүрөттөлгөн ыкмага ылайык да жүргүзүлүшү мүмкүн, бирок бул учурда тилке брезенттин эки жагына тең ширетилет, ал эми жамаачы ичинен коюлат.

3-берененин 5-пунктуна комментарий

Жарыкты чагылдыруучу материалдан даярдалган тилкелер

Эгер чечилүүчү жана брезенттин түзүлүшүн толук жаба турган жарыкты чагылдыруучу материалдан даярдалган тилкелер пластмасса менен капталган кездемеден түзүлгөн брезентке толук ширетилген болсо жана Конвенциянын 2-тиркемесинин 3-беренесинин 5-пунктунун талаптарына ылайык бекитилген болсо жол берилет (төмөндөгү сүрөттү караңыз).

(TRANS/WP.30/151, 40-пункт)

Пластик капталган кездемеден даярдалган брезентти оңдоо

Мындай брезентти оңдоо үчүн төмөнкүдөй ыкманы колдонуу сунуш кылынат. Жамаачыны ширетүү үчүн температуранын жана басымдын алдында эритилген винил колдонулат. Ныгыра басылган материалдан даярдалган тилке жамаачынын четине брезенттин эки жагынан тең ширетилет.

(TRANS/GE.30/6, 40-пункт; TRANS/GE.30/GRCC/4, 33-пункт)

6. Брезент унаа каражатына ушул Эрежелердин 1 а) жана б) беренесинде баяндалган шарттарга так ылайыкталып бекитилет.

а) Брезент төмөнкүлөрдү колдонуу менен бекитилиши мүмкүн:

і) унаага бекитилген металл шакектер менен;

ii) брезенттин четиндеги тешиктер аркылуу;

iii) брезенттин үстүндөгү шакектер аркылуу өткөн, сырт жагынан бардык узундугу боюнча көрүнүп турган аркандын же тростун жардамы менен.

Унаа каражатынын конструкциялык тутумунун өзү эле жүктөөчү бөлүккө жетүүгө тоскоолдук кылган учурлардан тышкары, брезент унаа каражатынын катуу бөлүгүнө бекитүүчү шакектердин борборунан өлчөгөндө аз дегенде 250 мм кеңдикте кабатталып турууга тийиш.

3-берененин 6 а) пунктуна түшүндүрмө кат

2.3.6. а)-1 Жылмышуучу шакектер менен жабдылган унаа каражаттары

Унаа каражатына бекитилген металл штангалар боюнча жылмышуучу, брезентти бекитүү үчүн металл шакектерге ушул пункттун (6-тиркеменин 2-сүрөтүн караңыз) максаттарында, төмөнкү шарттар сакталган учурда, жол берилет:

а) штангалар унаа каражатына бири-биринен максимум 60 мм аралыкта аларды көрүнүүчү из калтырбастан чечүүгө жана кайра ордуна бекитүүгө мүмкүн болбогондой бекитилет;

б) шакектер экиден болушат жана борбордук өзөккө ээ болушат жана ширетүүнү колдонбостон бүтүн боюнча даярдалат;

с) брезент унаа каражатына ушул Конвенциянын 2-тиркемесинин 1-беренесинин а) пунктчасында келтирилген талаптарын катаал сактоо менен бекитилет.

2.3.6. а)-2 Айланма шакектер менен жабдылган унаа каражаттары

Ар бири бекитүүчү металл скобаларда айланып турган, унаа каражатына бекитилген айланма металл шакектерге ушул пункттун (6-тиркемеги 2а сүрөтүн караңыз) максаттарында, төмөнкү шарттардын сакталышы менен, жол берилет:

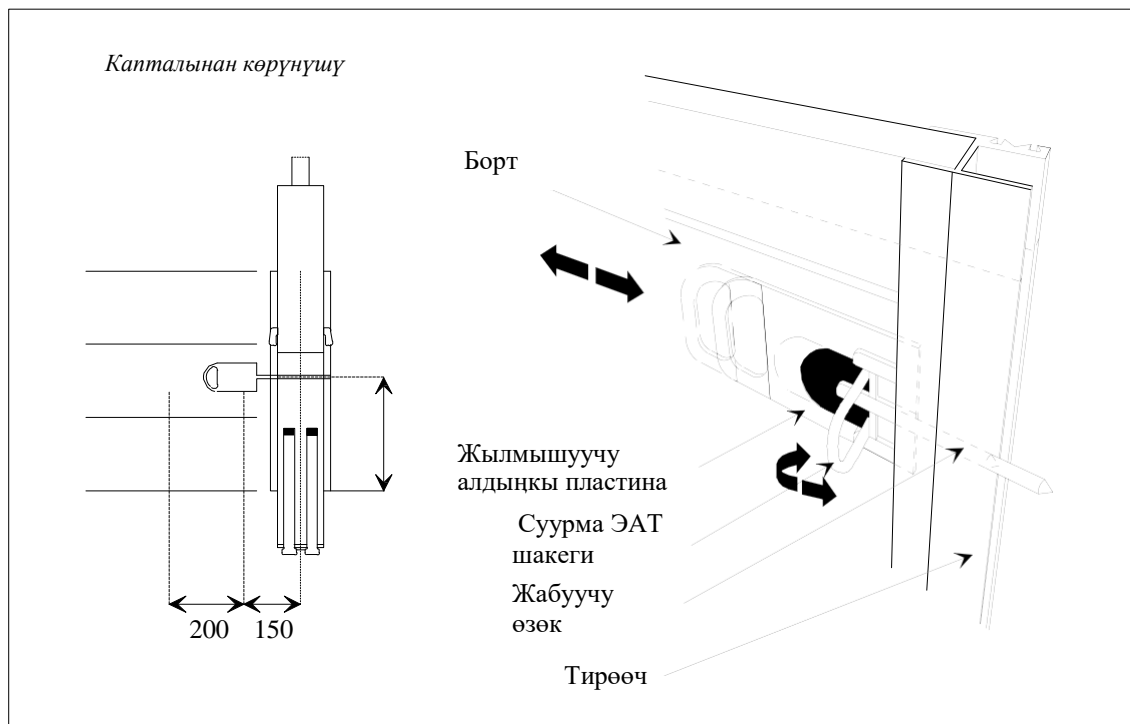
а) ар бир скоба унаа каражатына аны көрүнүүчү из калтырбастан чечип алууга жана кайра ордуна орнотууга мүмкүн эмес болгондой кылып бекитилет; жана

б) ар бир скобанын алдында жайгашкан пружина коңгуроо формасындагы металл кап менен толук жабылган.

(ECE/TRANS/17/Amend.4, 1-октябрь, 1982-жылы күчүнө кирген)

3-берененин 6 а) пунктуна комментарийлерЖабуучу өзөктүн конструкциясынын үлгүсү

Төмөндө тартылган түзүлүш 2-тиркеменин 1-беренесинин а) пунктунун жана 2-тиркеменин 3-беренесинин 6 а) жана 8-пункттарынын талаптарына жооп берет.

Жогоруда келтирилген сүрөттүн чечмелениши

Түзүлүш бортко жөнөкөй типтеги ЭАТ шакеги сыяктуу эле абалда орнотулууга тийиш; ошол эле учурда түзүлүштүн ЭАТ шакеги тирөөчтүн ортоңку сызыгынан 150 мм ден алыс эмес аралыкта жайгашат. Түзүлүш бортко жөнөкөй ЭАТ шакеги сыяктуу эле эки запекканын жардамы менен бекитилет. Ал үч курамдык металл бөлүктөрүнөн турат: пластина-негизден, суурма ЭАТ шакегинен жана жылмышуучу алдыңкы пластинадан, бекитүүчү өзөктөн турат. Алдыңкы пластина жабык абалда турган учурда жабуучу өзөк тирөөчтөгү тешиктен өтүп, ага кузовдун бортун кысат. Бирок жабуучу өзөк тирөөчкө 20 мм ден кем эмес кирүүгө тийиш. Ошол эле учурда ЭАТ шакеги автоматтык түрдө алдыга чыгат. Бекитүүчү трос брезенттин үстүндөгү шакектен өткөн учурда алдыга чыккан абалдагы жылмышуучу алдыңкы пластина жабылат жана аны кайра ачык абалга чыгаруу мүмкүн эмес болгондой кылып бекитилет. (TRANS/WP.30/125, 40-пункт; TRANS/WP.30/127, 46 жана 47-пункттар; TRANS/WP.30/AC. 2/23, 3-тиркеме)

Тешиктердин формасы

Брезенттеги тешиктер овалдык же тегерек формада болушу мүмкүн, ал эми шакектер унаа каражатынын тиешелүү бөлүктөрүнөн зарыл болгондон ашык эмес чыгып турууга тийиш. Брезент талаптагыдай бекитилгенин текшерип үчүн бажы органынын кызматтык адамы унаа каражатына мөөрлөрдү жана пломбаларды басуудан мурда, бириктирүүчү аркандын бекитилишин текшерүүгө тийиш. (TRANS/GE.30/57, 35-пункт)

Брезентти унаа каражатына бекитүү үчүн металл шакектин үлгүсү

Бортту жабуу үчүн механизмдерди камтыган жана кармап туруучу ширетилген металл тирөөчтөрдө бирден бүктөлмө металл ЭАТ шакеги монтаждалган. ЭАТ шакеги тирөөчтүн сырткы жагындагы кичинекей тешик аркылуу кол менен алдыга түртүлүшү мүмкүн. ЭАТ шакеги пружинанын таасири алдында киргизилген же чыгарылган абалда болот. Ал төмөнкүдөй түрдө аракеттенет.

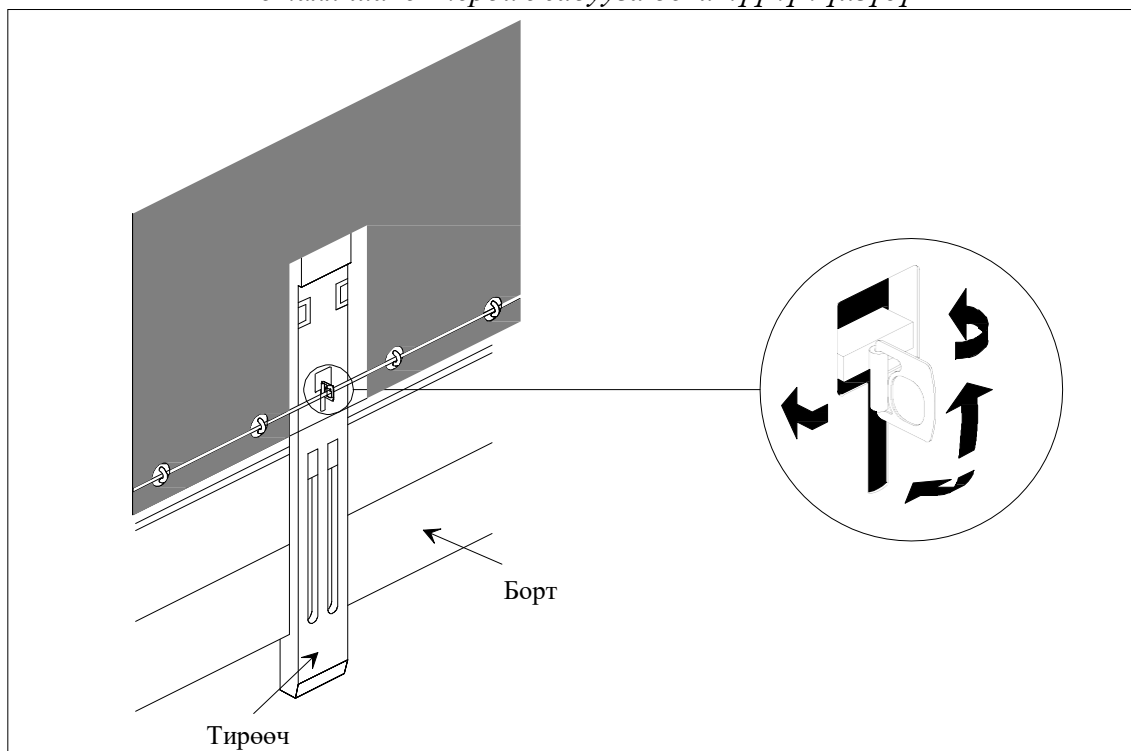
Бортту жабууга арналган ар бир өзөккө металл чектегич ширетилген, ал жабуучу өзөктөрдүн вертикалдык жылышын чектейт да, ЭАТ шакеги чыгып турган абалда болгондо борттун ачылышына мүмкүндүк бербейт. Ошол эле учурда бул металл чектегичтердин конфигурациясы жана жайгашуусу борттун кулпулары ачык турганда ЭАТ шакегинин ачылышына мүмкүндүк бербейт.

Бул бириктиргич аркан өткөрүлгөн шакек чыгып турган абалда шакек борттун тирөөчтөргө бекилишин, ошондой эле тирөөчтөрдүн жүктөөчү бөлүктүн полуна бекилишин камсыз кылат.

Андан тышкары, үстүңкү тирөөчтүн борттун жабуучу өзөктөрүнүн бирине ширетилген жабуучу өзөгү борттун бекилүүсү менен бир учурда чатырдын бекилүүсүн да камсыз кылат.

*ЭАТ шакеги чыгып турган абалда болгондо бортту же чатырды ачыш үчүн тирөөчтү толук жок кылыш керек.
(TRANS/GE.30/AC.2/12,15- пункт; TRANS/GE.30/35, 109-пункт жана 2-тиркеме;
TRANS/GE.30/GRCC/11, 27-29-пункттар; төмөнкү сүрөттү караңыз)*

Металл шакектерди жабууга бекитүүнүн үлгүсү

б) Эгер брезенттин четтеринин унаа каражаттарына туюк бекилишин камсыз кылуу зарыл болсо, биригүү үзгүлтүксүз болууга жана бекем деталдардын жардамы менен жасалууга тийиш.

3-берененин 6 б) пунктуна түшүндүрмө кат

2.3.6 б) Брезентти туюк бекитүү

Брезенттин бир же бир нече чети унаа каражатынын кузовуна туюк бекитилген учурда брезент ушул тиркеменин 2.2.1 а) катынын талаптарына жооп берген бекитүүчү деталдар менен унаа каражатынын кузовуна бекитилген металлдан же башка ылайыктуу материалдан жасалган тасманын жардамы менен карматылууга тийиш.

3-берененин 6 б) пунктуна комментарий

*4-сүрөттө тартылган бекитүүчү деталь 2-тиркеменин 3-беренесинин 6 а) жана 6 б) пунктчаларынын талаптарына жооп берет.
(TRANS/GE.30/55, 41-пункт)*

**с) Брезентти бекитүү тутуму колдонулган учурда, ал жабык абалда турганда брезентти жүктөөчү бөлүктүн сырткы бөлүгүнө тыгыз кысып турууга тийиш (үлгү катары 6-сүрөттү караңыз).
(ECE/TRANS/17/Amend.7, 1-август, 1986-жылы күчүнө кирген)**

7. Брезент тиешелүү конструкцияга (тирөөчтөр, каптал тирөөчтөр, аркалар, туура устундар ж.б.) таянып турууга тийиш.

3-берененин 7-пунктуна комментарий

Брезентти кармап туруучу тирөөчтөр

Брезентти кармап туруучу догоо тирөөчтөр кээде көңдөй болушат да, жүктү жашыруу үчүн колдонулушу мүмкүн. Бирок, унаа каражатынын башка көптөгөн бөлүктөрү сыяктуу эле аларды каалаган учурда текшерүүгө болот. Мындай шарттарда көңдөй догоолорду колдонууга жол берилет.

*(TRANS/GE.30/14, 90-пункт; TRANS/GE.30/12, 100 жана 101-пункттар;
TRANS/GE.30/6, 41-пункт)*

**8. Шакектердин ортосундагы аралык жана көзөнөктөрдүн ортосундагы аралык 200 мм ден ашык болбоого тийиш. Бирок эгер унаа каражатынын жана брезенттин конструкциясы жүктөөчү бөлүккө жетүүгө мүмкүндүктү толук жокко чыгарса, анда бул шакектердин жана көзөнөктөрдүн ортосундагы аралык чоңураак болушу мүмкүн, бирок тирөөчтүн эки жагынан тең 300 мм ден ашпоого тийиш. Көзөнөктөр катуу болууга тийиш.
(ECE/TRANS/17/Amend.1, 1-август, 1979-жылы күчүнө кирген)**

3-берененин 8-пунктуна түшүндүрмө кат

2.3.8. Шакектердин жана көзөнөктөрдүн ортосундагы аралык

Эгер шакектер бортко «чөгөрүлгөн» болсо жана көзөнөктөр овалдык формада болуп, шакектер жылчык калтырбастан кийгизилгенчелик кичинекей болсо, анда тирөөчтөрдүн ортосунда 200 мм ден чоңураак, бирок 300 мм ден ашпаган аралыкка жол берилет.

(ECE/TRANS/17/Amend.1, 1-август, 1979-жылы күчүнө кирген)

9. Бекиткичтин төмөнкүдөй түрлөрү колдонулууга тийиш:

а) диаметри 3 мм ден кем эмес болот трос; же

б) сыртынан чоюлбаган тунук пластик кабык менен капталган, диаметри 8 мм ден кем эмес кендир же сизаль аркан; же

с) спираль түрүндө буралган болот каптын ичиндеги була-оптикалык жиптердин боолорунан турган, сыртынан чоюлбаган тунук пластик кабык менен капталган трос; же

д) текстиль жиптен даярдалган өзөктү толук жабуучу болот сымдын аз дегенде төрт тилкеси менен ороо аркылуу даярдалган трос, эгер тростун диаметри (эгер тунук кабыгы бар болсо, аны кошпогондо) 3 мм ден кем эмес болсо.

Ушул берененин 9 а) же 9 d) пунктуна туура келген тростор чоюлбаган тунук пластик кабык менен капталышы мүмкүн.

Брезент кандайдыр-бир ушул берененин 6 а) пунктунун талаптарына жооп берген конструкциянын рамасына бекитилүүгө тийиш болгон учурда, бекиткич катары кур да колдонулушу мүмкүн (мындай конструкциянын үлгүсү ушул тиркеменин 7-сүрөтүндө берилген). Курдун өзү материалы, өлчөмү жана формасы боюнча 11 а) iii) пунктунун талаптарына жооп берүүгө тийиш.

(ECE/TRANS/17/Amend.11, 1-август, 1989-жылы күчүнө кирген;

ECE/TRANS/17/Amend.17, 1-октябрь, 1994-жылы күчүнө кирген;

ECE/TRANS/17/Amend.25, 1-октябрь, 2005-жылы күчүнө кирген)

3-берененин 9-пунктуна түшүндүрмө кат

2.3.9 Алып салынган.

(ECE/TRANS/17/Amend.25, 1-октябрь, 2005-жылы күчүнө кирген)

2.3.9 түшүндүрмө катына комментарийлер

Нейлон тростор

Пластик кабыктагы нейлон тросторун колдонууга тыюу салынган, анткени алар 2-тиркеменин 3-беренесинин 9-пунктунун талаптарына жооп бербейт.

(TRANS/GE.30/AC.2/12, 16-пункт; TRANS/GE.30/GRCC/11, 30-33-пункттар;

ECE/TRANS/WP.30/232, 34-пункт жана тиркеме;

ECE/TRANS/WP.30/AC.2/91, 24-пункт)

Бекиткич аркан

Брезентти унаа каражатынын рамасына бекитүү зарыл болгон учурда курдун ордуна эки кесиндиден турушу мүмкүн болгон аркан колдонулушу мүмкүн.

(TRANS/WP.30/125, 33-пункт)

10. Ар бир трос же аркан бир кесиндиден турууга тийиш жана эки учунда тең металл учтары болууга тийиш. Ар бир металл уч аркылуу бажылык мөөрлөр жана пломбалар үчүн бекем жипти же тасманы өткөрүүгө мүмкүндүк камсыз болууга тийиш. Тростордун ар бир учун (наконечнигин) бекитүү үчүн жасалга, ушул берененин 9 а), b) жана d) пункттарынын жоболоруна ылайык, трос же аркан аркылуу өтүүчү жана ал аркылуу бажылык мөөрлөр жана пломбалар үчүн бекем жип же тасма өткөрүү мүмкүн болгондой көңдөй заклепка камтылууга тийиш. Трос же аркан көңдөй заклепканын эки жагынан тең, алардын чынында эле бир кесиндиден тураарын текшерүүгө мүмкүн болуш үчүн, көрүнүп турууга тийиш (ушул Эрежелерге тиркелген 5-сүрөттү караңыз).

(ECE/TRANS/17/Amend.25, 1-октябрь, 2005-жылы күчүнө кирген)

11. Брезентте жүктөрдү жүктөө үчүн жана түшүрүү үчүн терезелер орнотулган жерлерде брезенттин эки этеги тең чогуу бириктирилет. Бул үчүн төмөнкүдөй тутум колдонулат:

а) брезенттин эки чети тең тиешелүү түрдө кабатталууга тийиш. Алар төмөнкүлөрдүн жардамы менен да бекитилүүгө тийиш:

- i) ушул берененин 3 жана 4-пункттарына ылайык тигилген же ширетилген эки жакка ачылма этектердин;**
- ii) ушул берененин 8-пунктунун шарттарына жооп берүүчү шакектердин жана көзөнөктөрдүн; шакектер металлдан даярдалууга тийиш; жана**
- iii) тиешелүү чоюлбаган материалдын бүтүн кесиндисинен даярдалган, туурасы 20 мм ден кем эмес жана калыңдыгы 3 мм ден кем эмес, шакектер аркылуу өтүп, брезенттин эки четин тең жана эки жакка ачылма этегин бириктирген курдун жардамы менен; кур брезенттин ички жагынан бекитилет жана төмөнкүлөрдүн бирин камтууга тийиш:**

тросту же арканды өткөрүү үчүн ушул берененин 9-пунктунда айтылган көзөнөктү, же

ушул берененин 6-пунктунда айтылган металл шакекке бекитилиши мүмкүн болгон жана ушул берененин 9-пунктунда айтылган тростун же аркандын жардамы менен бекитилиши мүмкүн болгон көзөнөктү.

Эгер атайын түзүлүш, мисалы, көрүнүүчү из калтырбастан жүктөөчү бөлүккө жетүүгө тоскоолдук кылуучу коргоочу тосмо бар болсо, эки жакка ачылма этек талап кылынбайт. Жылмышуучу полу бар унаа каражаттары үчүн да ачылма этек талап кылынбайт.

(ECE/TRANS/17/Amend.14, 1-август, 1992-жылы күчүнө кирген;

ECE/TRANS/17/Amend.20 жана Add.1, 12-июнь, 2001-жылы күчүнө кирген)

3-берененин 11-пунктуна түшүндүрмө кат

2.3.11 а)-1 Брезенттин эки жакка ачылма керме этектери

Көп унаа каражаттарында брезент сыртынан унаа каражатынын каптал жагы менен өткөн көзөнөктөрү бар, горизонталдуу эки жакка ачылма этектер менен жабдылган. Мындай керме этектер деп аталган эки жакка ачылма этектер тростор же башка окшош түзүлүштөрдүн жардамы менен брезентти керүү үчүн колдонулат. Бул этектер брезентте жасалган, унаа каражаттарында ташылуучу жүктөргө уруксатсыз жетүүгө мүмкүндүк

берүүчү горизонталдык кесилиштерди жабуу үчүн колдонулат. Ошондуктан бул типтеги эки жакка ачылма этектерди колдонууга жол бербөө сунушталат. Алардын ордуна, мисалы, төмөнкүдөй түзүлүштөр колдонулушу мүмкүн:

а) жабуунун ички жагынан бекитилүүчү, жогоркуга окшош конструкциядагы эки жакка ачылма этектер; же

б) брезенттин сыртынан бекитилүүчү жана бири-биринен брезентти талаптагыдай керүүнү камсыз кылуучу аралыкта жайгашкан, ар бири бирден көзөнөккө ээ болгон анча чоң эмес өзүнчө эки жакка ачылма этектер.

Альтернатива катары, айрым учурларда брезентте керилме этектерде колдонуудан баш тартууга болот.

2.3.11 а)-2 Курлар

Курларды даярдоо үчүн төмөнкүдөй материалдар колдонулушу мүмкүн:

а) тери;

б) чоюлбаган текстилдик материалдар, анын ичинде пластик менен капталган же желимделген кезмелер, эгер бул материалдарды бузулгандан кийин көрүнүүчү из калтырбастан ширетип же калыбына келтирип коюуга мүмкүн эмес болсо. Андан тышкары, курларды каптоо үчүн колдонулган пластик тунук болууга жана жылмакай тегиздикке ээ болууга тийиш.

2.3.11 а)-2 түшүндүрмө катына комментарийлер

Жабууну бекитүүчү үчүн курлардын үлгүсү

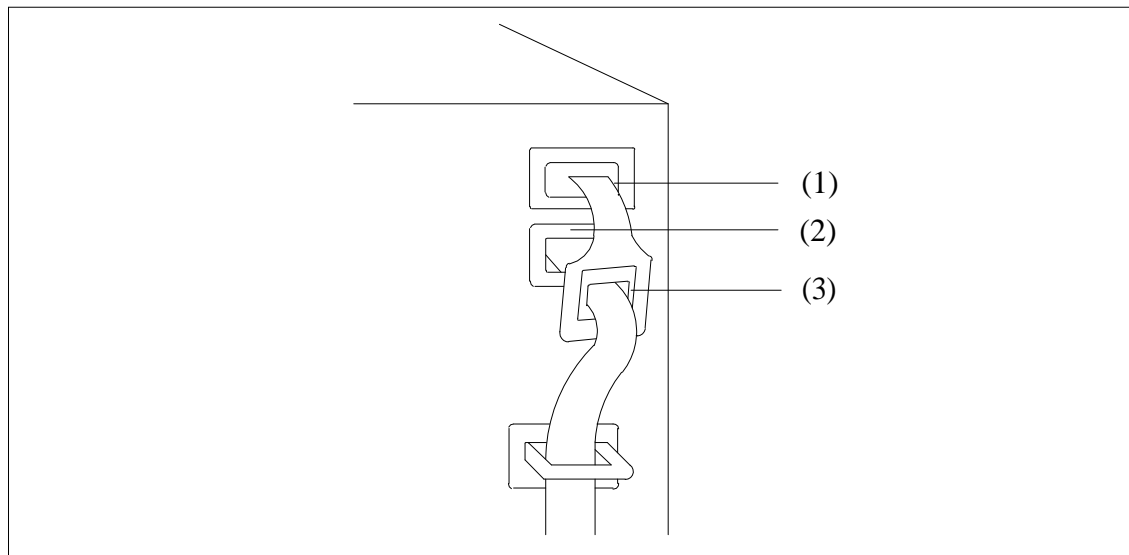

Административдик комитет курлардагы көзөнөктөр бекемделүүгө тийиш деп эсептейт.

(TRANS/GE.30/AC.2/21, 16-пункт)

Курларды бекитүү

Төмөндө тартылган түзүлүш 2-тиркеменин 3-беренесинин 11 а) iii) пунктунун талаптарына туура келет.

Сүрөттөлүшү

Кур үстүңкү көзөнөктөн (1) брезенттин жүк жүктөө жана түшүрүү үчүн колдонулуучу терезеси бар жеринен өтүүгө, жүктөөчү бөлүктөн астыңкы көзөнөк (2) аркылуу өтүүгө жана курдун учундагы күчөтүлгөн бекемдиктеги көзөнөктөн (3) өткөрүлүүгө тийиш.

*(TRANS/WP.30/123, 45-47-пункттар жана 3-тиркеме;
TRANS/WP.30/AC.2/23, 3-тиркеме)*

2.3.11 а)-3 Ушул тиркеменин 3-сүрөтүндө көрсөтүлгөн түзүлүш 2-тиркеменин 3-беренесинин 11 а) пунктунун акыркы абзацынын талаптарына жооп берет. Ал 2-тиркеменин 3-беренесинин 6 а) жана 6 б) пункттарынын талаптарына да жооп берет.
(ECE/TRANS/17/Amend.15, 1-август, 1993-жылы күчүнө кирген;
ECE/TRANS/17/Amend.17, 1-октябрь, 1994-жылы күчүнө кирген)

б) Брезенттеги жабуучу терезелердин атайын тутуму жүктөөчү бөлүк жабылып, мөөрлөнгөндөн кийин брезенттин четтеринин тыгыз жабылышын камсыз кылат. Тутумда ушул берененин 6-пунктунда айтылган металл шакек өтүшү жана ушул берененин 9-пунктунда айтылган тростун же аркандын жардамы менен бекитилиши мүмкүн болгон тешик бар. Мындай тутум ушул тиркемеде камтылган 8-сүрөттө келтирилет.
(ECE/TRANS/17/Amend.14, 1-август, 1992-жылы күчүнө кирген)

4-берене**Жылмышуучу этектери бар унаа каражаттары**

1. Бул Эрежелердин 1, 2 жана 3-беренелеринин жоболору жылмышуучу этектери бар унаа каражаттарына канчалык өлчөмдө колдонула алса, ошончолук өлчөмдө таралат. Андан тышкары, бул унаа каражаттары ушул берененин жоболоруна шайкеш болууга тийиш.

2. Жүктөөчү бөлүктүн жылмышуучу этектери, полу, эшиктери жана башка бардык курамдык бөлүктөрү же ушул Эрежелердин 3-беренесинин 6, 8, 9 жана 11-пункттарында камтылган талаптарга жооп берүүгө тийиш же төмөндөгү i)-vi) пунктчаларында баяндалган талаптарга жооп берүүгө тийиш.

- i) Жүктөөчү бөлүктүн жылмышуучу этектери, полу, эшиктери жана башка бардык курамдык бөлүктөрү көрүнүүчү из калтырбастан сыртынан чечилбей турган жана кайра ордуна коюлбай турган жасалгалардын жардамы менен бириктирилүүгө тийиш, же көрүнүүчү из калтырбастан өзгөртүүгө мүмкүн эмес болгондой конструкцияны камсыз кылуучу ыкмалардын жардамы менен бекитилүүгө тийиш.
- ii) Этек керүүчү курлардын ортосундагы иш жүзүндөгү аралыктын аз дегенде 1/4 бөлүгүнчөлүк аралыкка унаа каражатынын катуу бөлүктөрүнүн үстүнөн кабатталып турууга тийиш. Этек унаа каражаттарынын катуу бөлүктөрүнүн астынан аз дегенде 50 мм ге кабатталып турууга тийиш. Жүктөөчү бөлүк жабылып, бажылык максаттар үчүн мөөрлөнгөндөн кийин этек менен жүктөөчү бөлүктүн ортосундагы горизонталдык жылчык бардык жерлерде унаа каражатынын узата кеткен огуна перпендикуляр боюнча 10 мм ден ашпоого тийиш.
- iii) Жылмышуучу этектин багыттоочу элементи, жылмышуучу этектин керүүчү түзүлүшү жана башка кыймылдуу бөлүктөрү, жабылган жана бажылык пломба менен мөөрлөнгөн эшиктерди жана башка кыймылдуу бөлүктөрдү көрүнүүчү из калтырбастан сыртынан ачууга же жабууга мүмкүн эмес болгондой кылып, бириктирилүүгө тийиш. Жылмышуучу этектин багыттоочу элементи, жылмышуучу этектин керүүчү түзүлүшү жана башка кыймылдуу бөлүктөрү жабуучу түзүлүштөрдү жапкандан кийин көрүнүүчү из калтырбастан жүктөөчү бөлүккө кирүүгө мүмкүндүк жокко чыгарылгандай кылып бириктирилүүгө тийиш. Мындай конструкциялык тутумдун үлгүсү ушул Эрежелерге тиркелген 9-сүрөттө тартылган.
- iv) Унаа каражатынын катуу бөлүктөрүндөгү, бажылык максаттар үчүн колдонулган шакектердин ортосундагы горизонталь боюнча аралык 200 мм ден ашпоого тийиш. Ошону менен бирге, эгер унаа каражатынын жана этектердин конструкциясы жүктөөчү бөлүккө кирүүгө мүмкүндүктү толук жокко чыгарса, анда бул аралык чоңураак болушу мүмкүн, бирок тирөөчтүн каалаган тарабынан шакектердин ортосунда 300 мм ден ашпоого тийиш. Бардык учурда жогорудагы ii) пунктчасында баяндалган шарттар сакталууга тийиш.
- v) Керүүчү курлардын ортосундагы аралык 600 мм ден ашпоого тийиш.
- vi) Этектерди унаа каражатынын катуу бөлүктөрүнө бекитүү үчүн колдонулган бекиткичтердин түрлөрү ушул Эрежелердин 3-беренесинин 9-пунктунда каралган талаптарга жооп берүүгө тийиш.
(ECE/TRANS/17/Amend.33, 1-январь, 2017-жылы күчүнө кирген)

5-берене**Брезент менен жабылган ачылма чатырлуу унаа каражаттары**

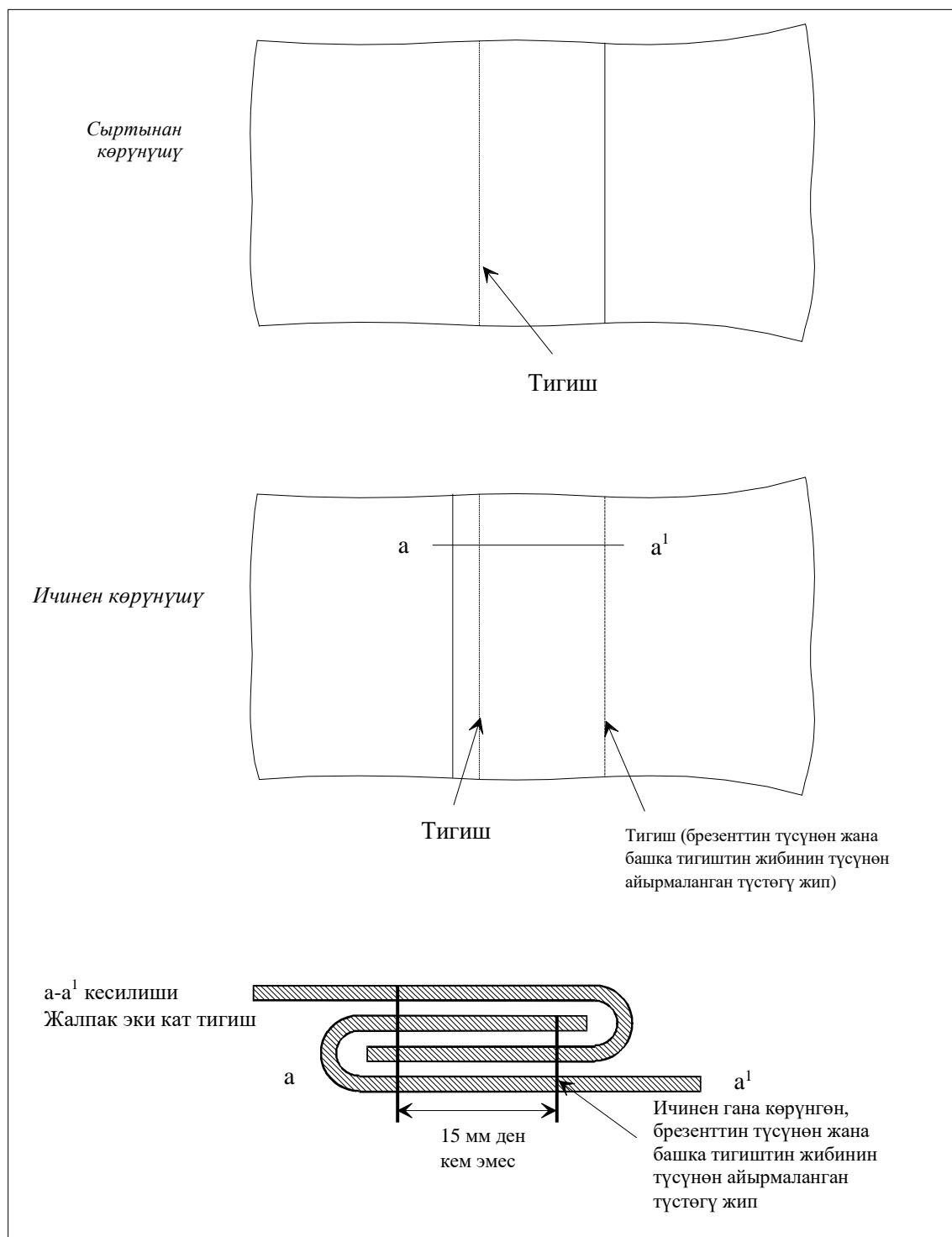
1. Ушул Эрежелердин 1, 2, 3 жана 4-беренелеринин жоболору брезент менен жабылган ачылма чатырлуу унаа каражаттарына канчалык өлчөмдө колдонула алса, ошончолук өлчөмдө таралат. Андан тышкары, бул унаа каражаттары ушул берененин жоболоруна шайкеш келүүгө тийиш.

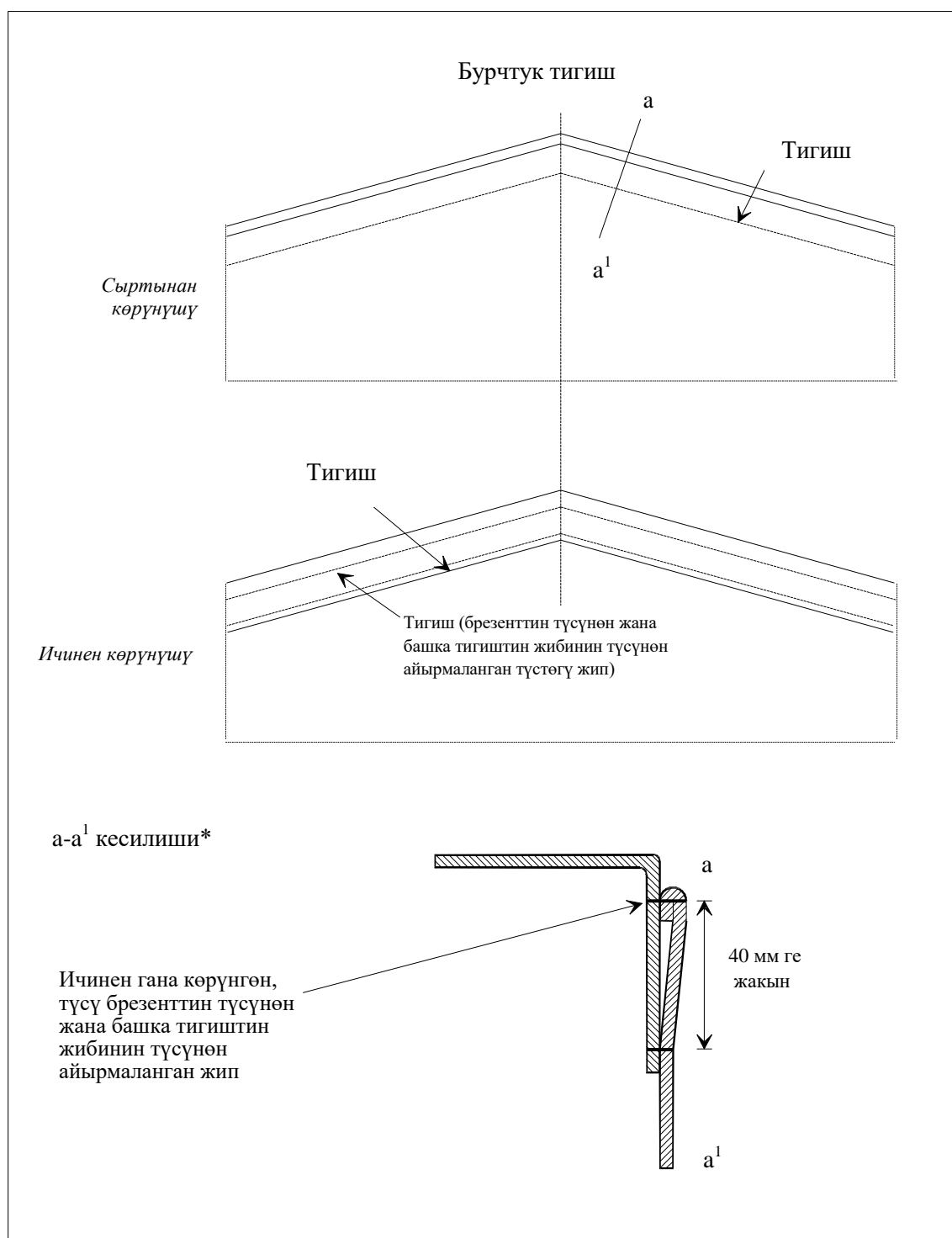
2. Брезент менен жабылган ачылма чатыр төмөндө i)–iii) пунктчаларында баяндалган талаптарга жооп берүүгө тийиш.

- i) Брезент менен жабылган ачылма чатыр же көрүнүүчү из калтырбастан сыртынан чечип алууга жана кайра ордуна коюуга мүмкүн эмес болгон жасалгалардын жардам менен же көрүнүүчү из калтырбастан өзгөртүүгө мүмкүн эмес болгон конструкцияны камсыз кылган ыкмалардын жардамы менен бириктирилүүгө тийиш.
- ii) Чатырдын этеги жүктөөчү бөлүктүн маңдай жагындагы катуу бөлүккө, чатырдын этегин үстүңкү алкактын үстүңкү четинен тартып алууга мүмкүн эмес болгондой, кабатталып турат. Жүктөөчү бөлүктүн бүткүл узундугу боюнча эки жагынан тең чатырдын этегинин жээгине алдын ала чыңатылган болот трос, аны көрүнүүчү из калтырбастан чыгарууга жана кайра ордуна тагууга мүмкүн эмес болгондой кылып, бекитилет. Чатырдын этеги салазкаларга, аны көрүнүүчү из калтырбастан чечип алууга жана кайра ордуна бекитүүгө мүмкүн эместей кылып, ишенимдүү бекитилүүгө тийиш.
- iii) Ачылма чатырдын багыттоочу элементи, ачылма чатырдын керүүчү түзүлүшү жана башка кыймылдуу бөлүктөрү, жабылган жана бажылык пломбалар менен мөөрлөнгөн эшиктерди, чатырды жана башка кыймылдуу бөлүктөрдү көрүнүүчү из калтырбастан сыртынан ачууга же жабууга мүмкүн эмес болгондой кылып бириктирилүүгө тийиш. Ачылма чатырдын багыттоочу элементи, ачылма чатырдын керүүчү түзүлүшү жана башка кыймылдуу бөлүктөрү, жабуучу түзүлүштөрдү жапкандан кийин көрүнүүчү из калтырбастан жүктөөчү бөлүккө жетүү мүмкүндүгү жокко чыгарылгандай кылып бириктирилүүгө тийиш.

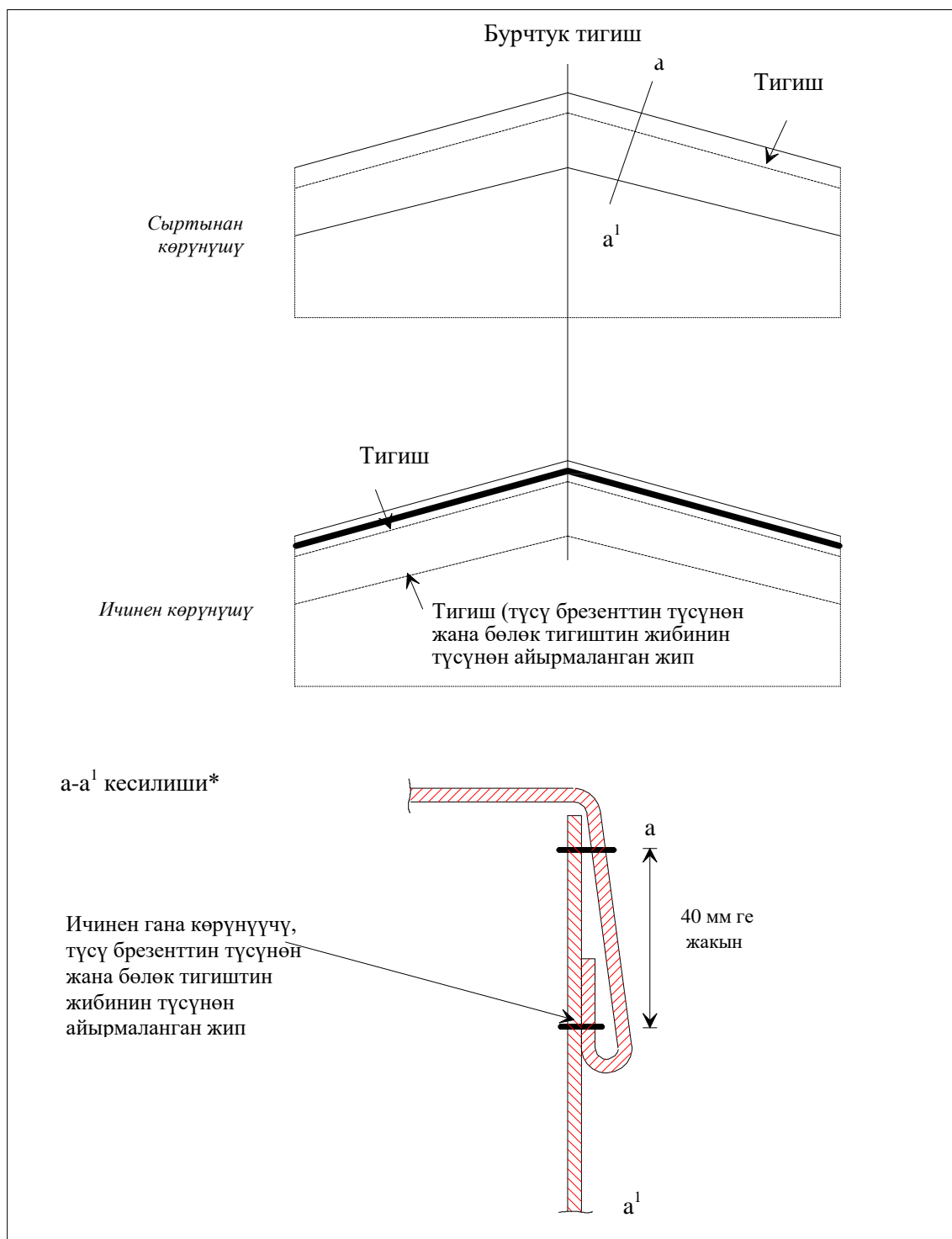
Мындай конструкциялык тутумдун үлгүсү ушул Эрежелерге тиркелген 10-сүрөттө көрсөтүлгөн.

(ECE/TRANS/17/Amend.33, 1-январь, 2017-жылы күчүнө кирген)

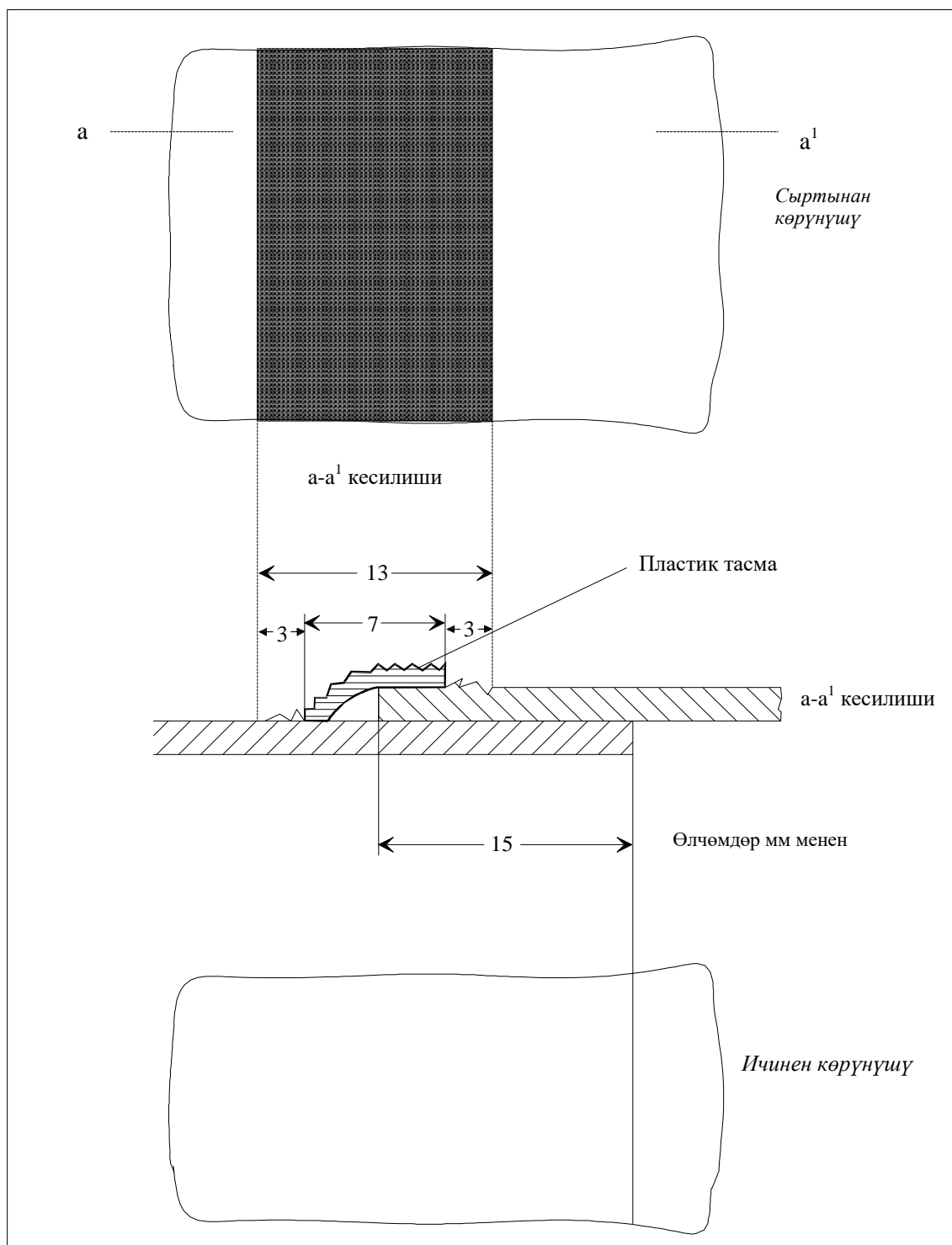
1-сүрөт**ТИГИШТЕР МЕНЕН БИРИКТИРИЛГЕН КЕЗДЕМЕНИН БИР НЕЧЕ
КЕСИНДИСИНЕН ДАЯРДАЛГАН БРЕЗЕНТ**

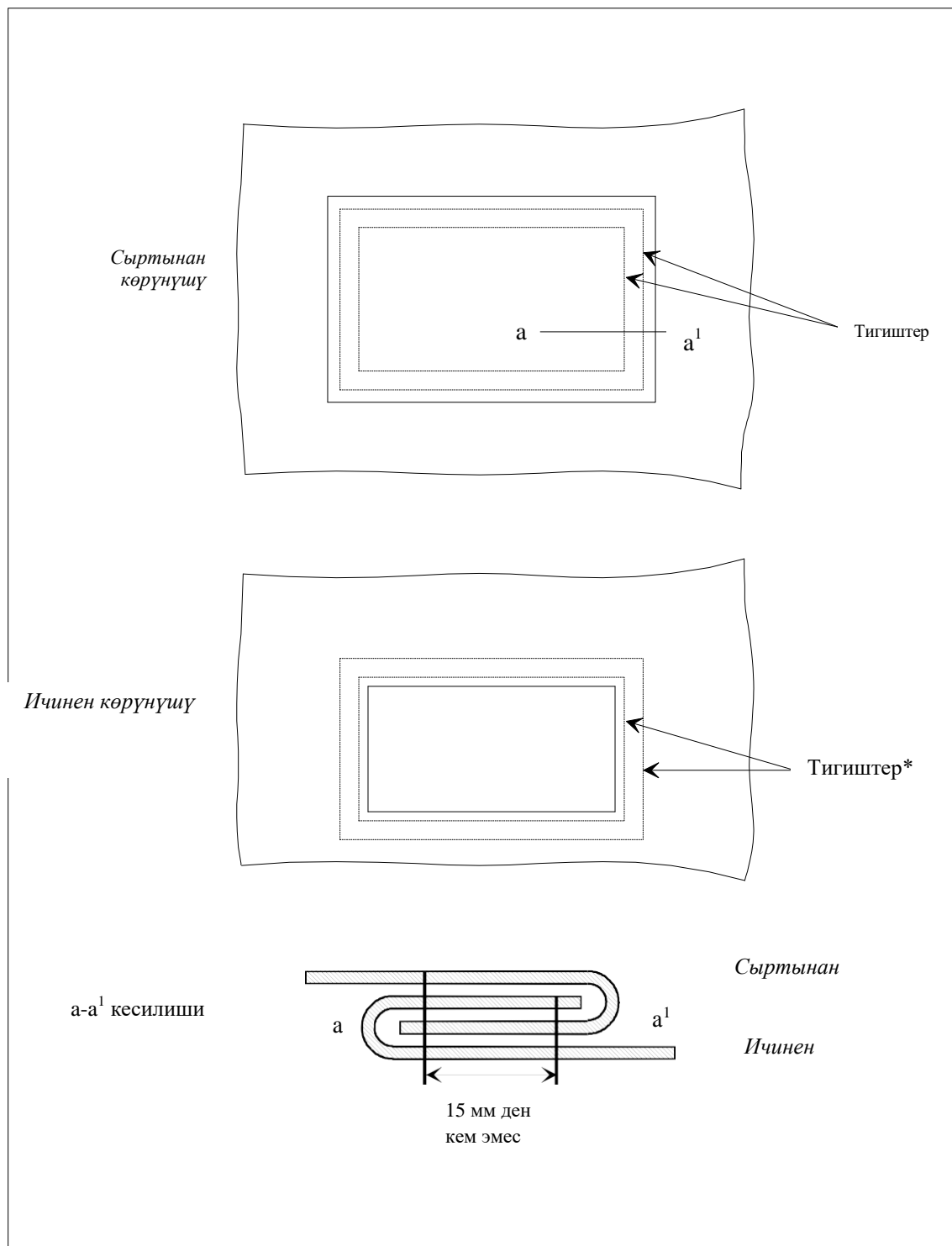
2-сүрөт**ТИГИШТЕР МЕНЕН БИРИКТИРИЛГЕН КЕЗДЕМЕНИН БИР НЕЧЕ
КЕСИНДИСИНЕН ДАЯРДАЛГАН БРЕЗЕНТ**

* Бул сүрөт брезенттин 2-тиркеменин 3-беренесинин 3-пунктуна ылайык бүтүлгөн жогорку бөлүгүн көрсөтүп турат.

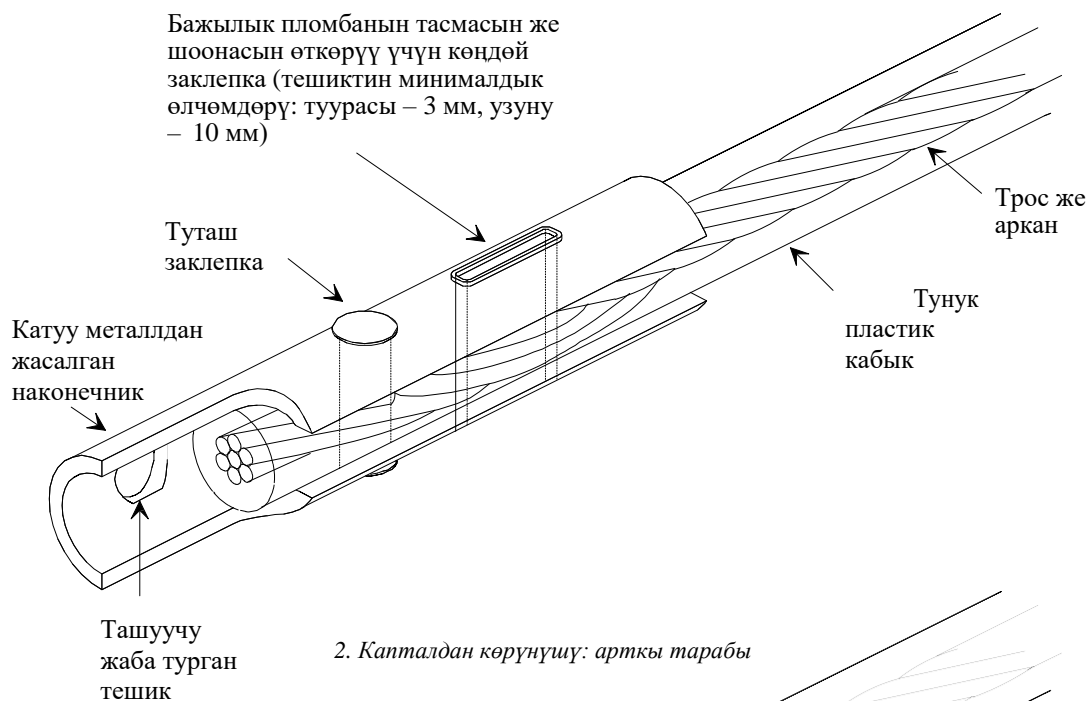
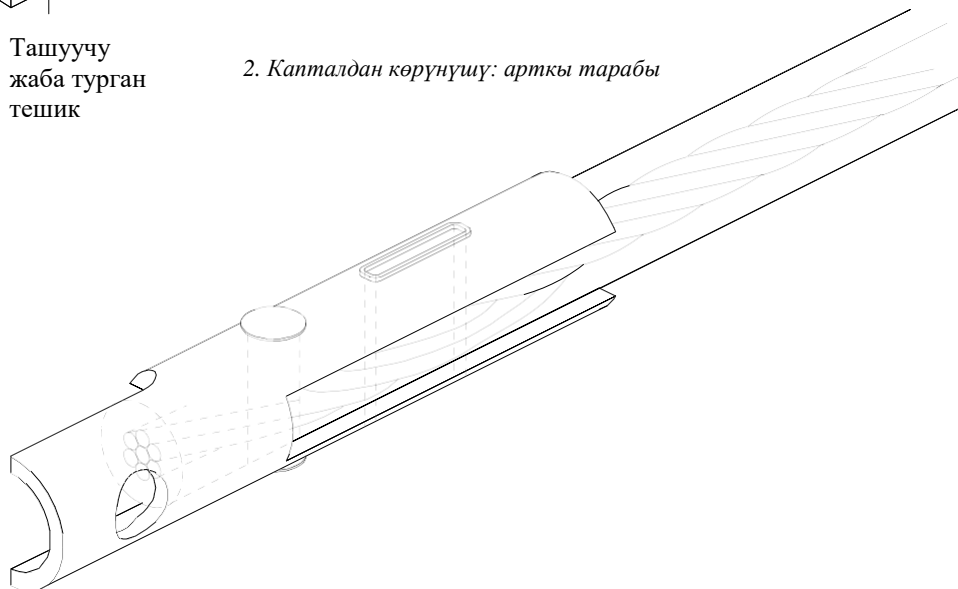
2 а) сүрөтү**ТИГИШТЕР МЕНЕН БИРИКТИРИЛГЕН КЕЗДЕМЕНИН БИР НЕЧЕ
КЕСИНДИСИНЕН ДАЯРДАЛГАН БРЕЗЕНТ**

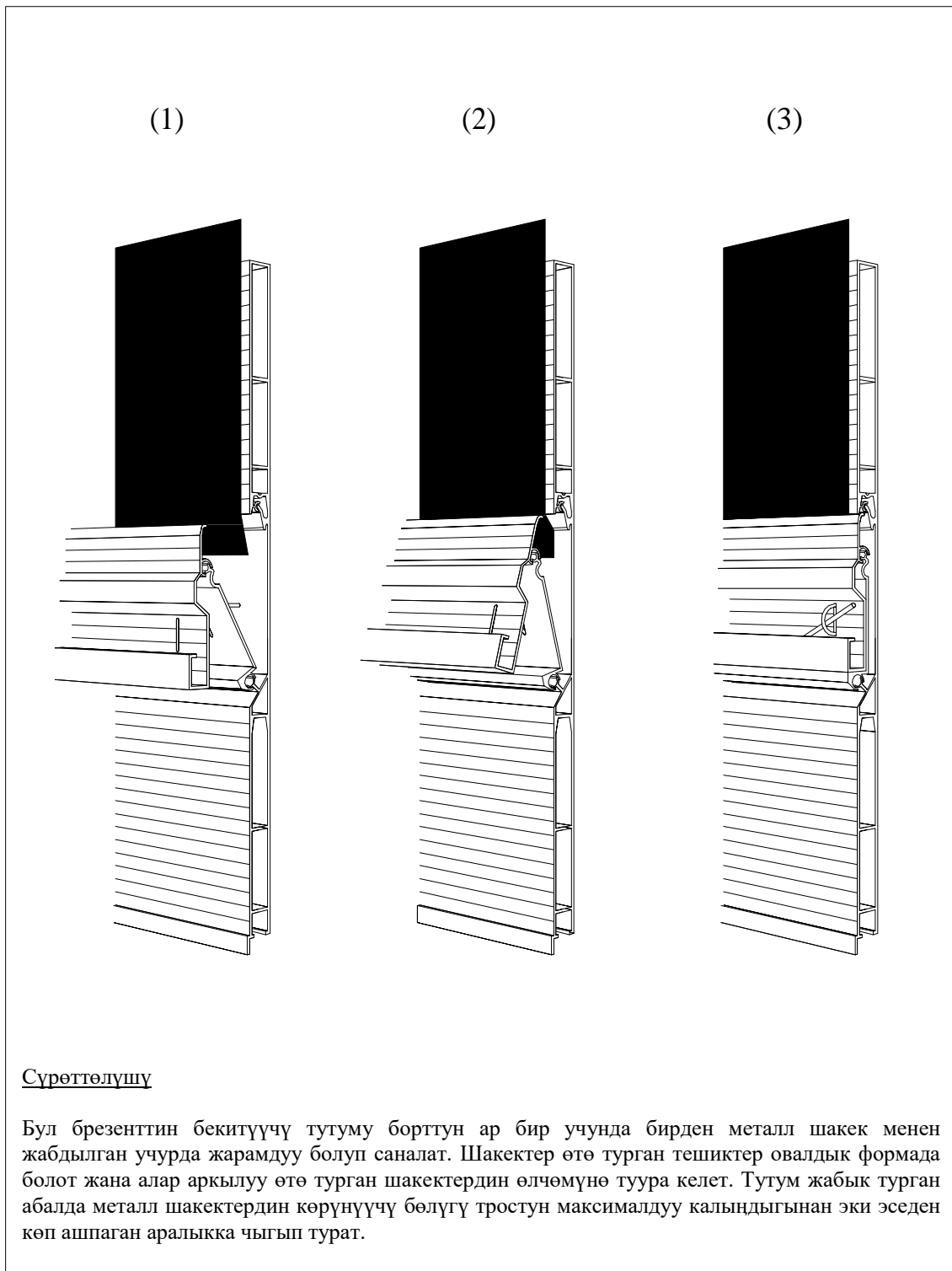
* Бул сүрөт брезенттин 2-тиркеменин 3-беренесинин 3-пунктуна ылайык бүгүлгөн жогорку бөлүгүн көрсөтүп турат.

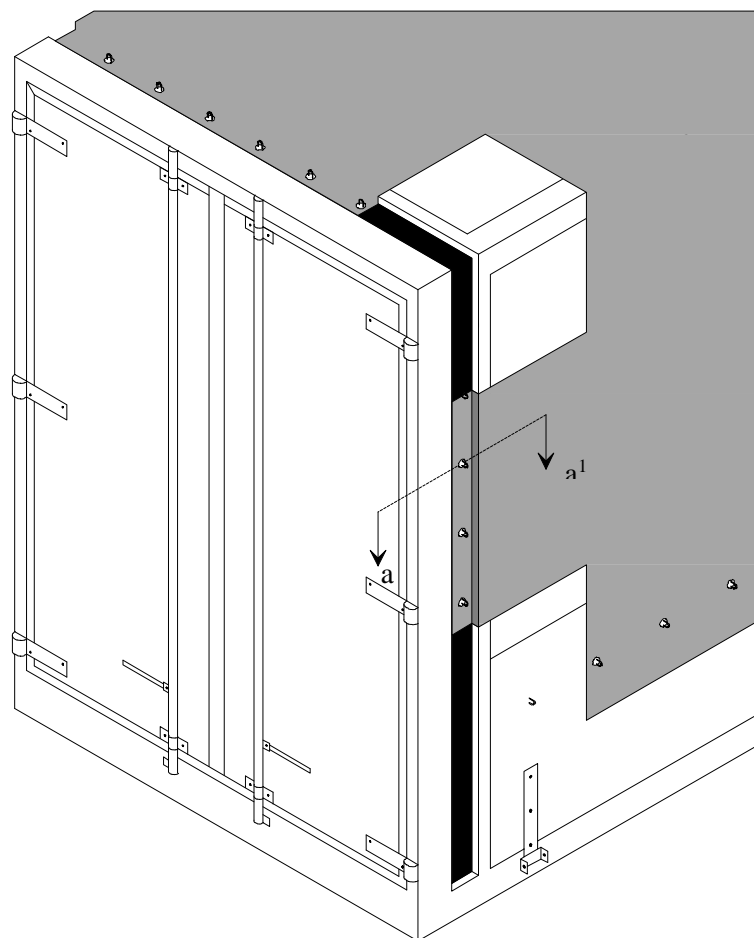
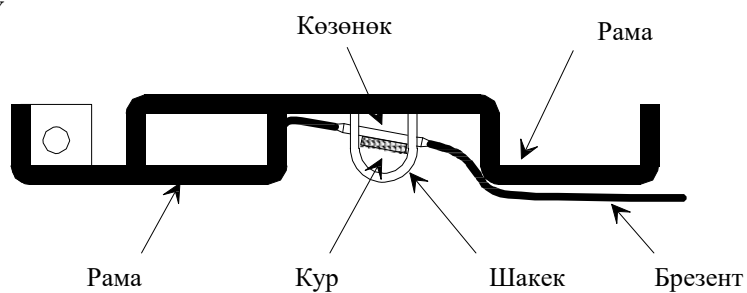
3-сүрөт**ШИРЕТҮҮ МЕНЕН БИРИКТИРИЛГЕН КЕЗДЕМЕНИН БИР НЕЧЕ
КЕСИНДИСИНЕН ДАЯРДАЛГАН БРЕЗЕНТ**

4-сүрөт**БРЕЗЕНТТИ ЖАМОО**

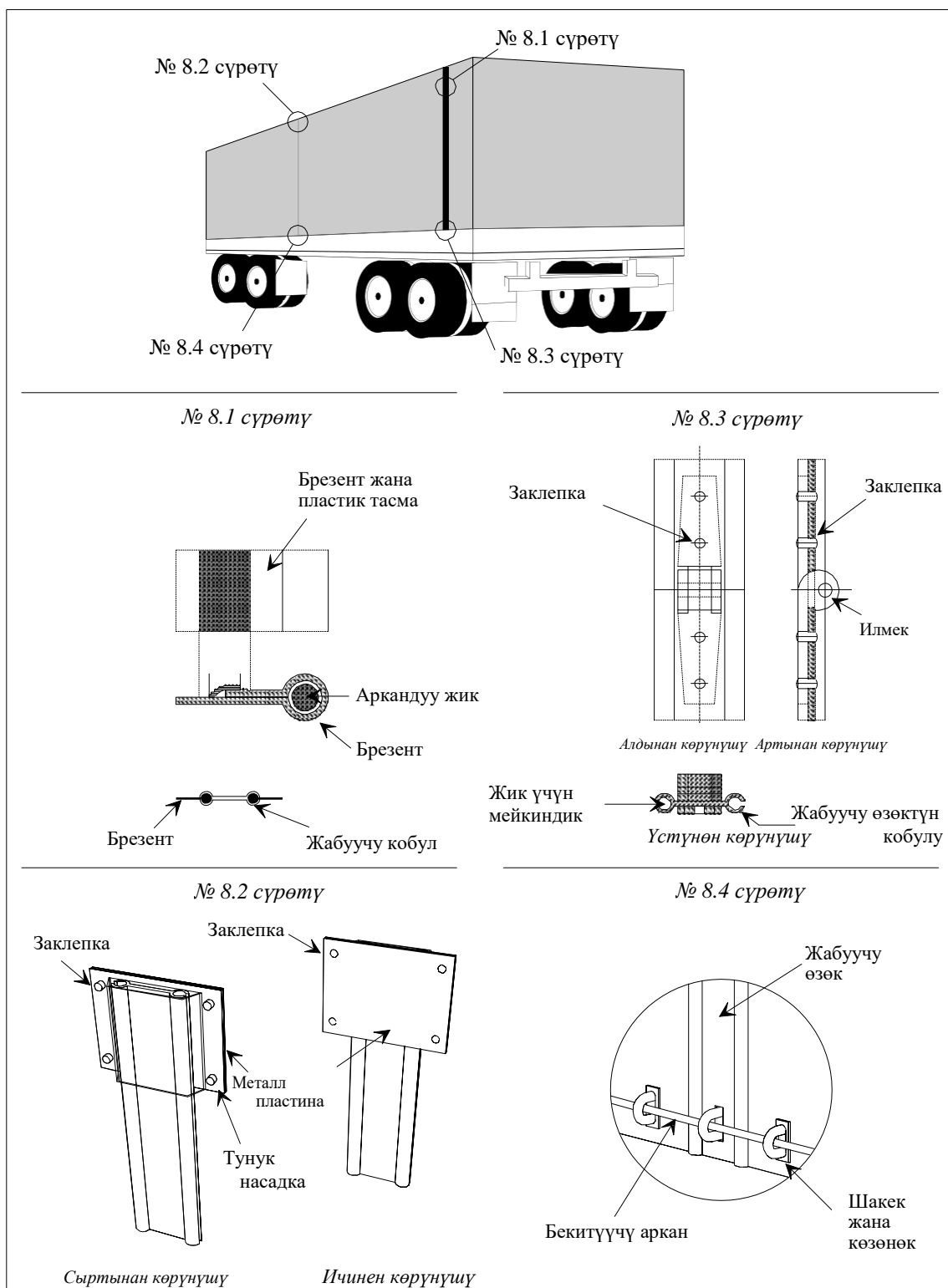
* Ичинен көрүнгөн жиптер сыртынан көрүнгөн жиптерден жана брезенттен түсү боюнча айырмаланып турат.

5-сүрөт**УЧТУН (НАКОНЕЧНИКТИН) ҮЛГҮСҮ***1. Капталынан көрүнүшү: маңдай тарабы**2. Капталдан көрүнүшү: арткы тарабы*

6-сүрөт**БРЕЗЕНТТИН БЕКИТҮҮЧҮ ТУТУМУНУН ҮЛГҮСҮ**

7-сүрөт**БРЕЗЕНТТИ ӨЗГӨЧӨ ФОРМАДАГЫ РАМАЛАРГА БЕКИТҮҮНҮН МИСАЛЫ***Капталдан көрүнүшү*а-а¹ кесилишиСүрөттөлүшү

Брезентти унаа каражатына бекитүүнүн мындай түрүнө шакектер раманын профилинин тереңдигине чөгөрүлгөн жана анын максималдык тереңдигинен чыкпаган учурда жол берилет. Раманын профилинин туурасы мүмкүн болушунча минималдуу болууга тийиш.

8-сүрөт**ЖҮКТӨӨ-ТҮШҮРҮҮ ИШТЕРИНЕ АРНАЛГАН ТЕШИКТЕРДИ ЖАБУУЧУ
ТУТУМ**

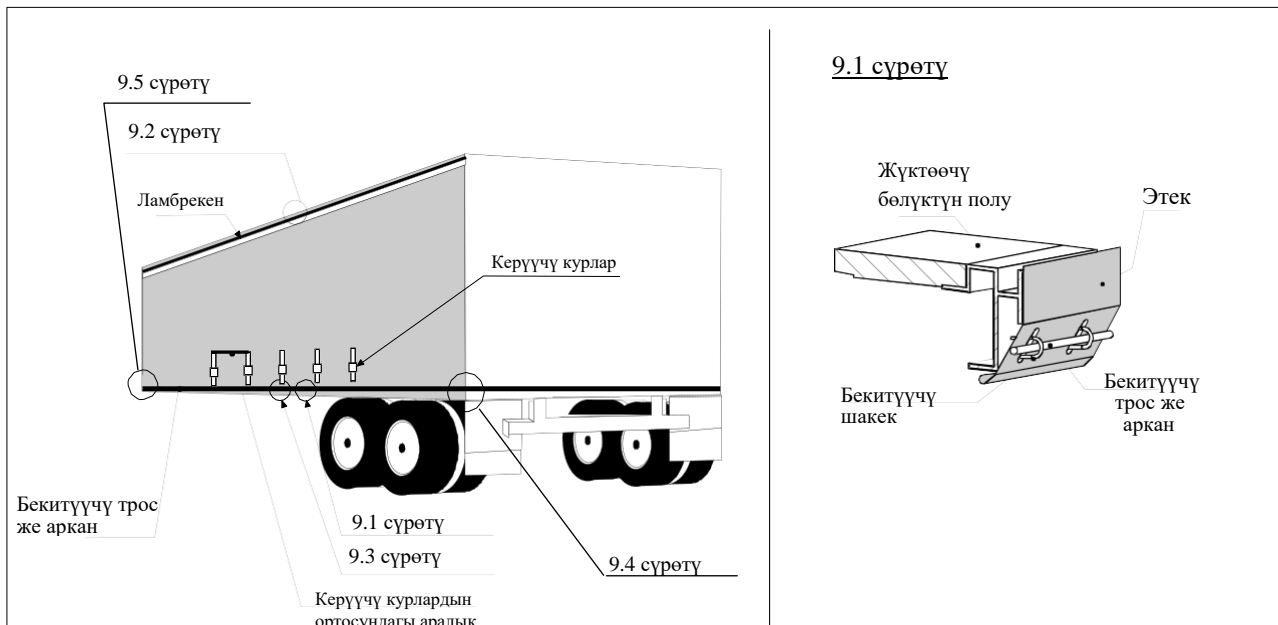
Сүрөттөлүшү

Бул брезенттеги жабылуучу терезелер тутумунда брезенттеги жүктөө жана түшүрүү үчүн колдонулуучу терезелердин эки чети тең алюминий жабуучу өзөгүнүн жардамы менен бириктирилет. Брезенттеги терезелерде жик бар, ага анын бүткүл узундугу боюнча аркан тигилген (№8.1. сүрөтүн караңыз). Ал брезентти жабуучу өзөктүн кобулунан сууруп чыгууга мүмкүндүк бербейт. Жик сырткы жагында жайгашууга жана Конвенциянын 2-тиркемесинин 3-беренесинин 4-пунктунун жоболоруна ылайык ширетүү аркылуу бириктирилүүгө тийиш.

Брезенттин четтери жабуучу алюминий өзөктөгү ачык кобулдар аркылуу өткөрүлгөн болууга тийиш жана кобулдардын астыңкы бөлүгүндө жабылган эки параллель узатасынан кеткен каналдар боюнча өтүүгө тийиш. Жабуучу өзөк өзүнүн үстүңкү абалында турганда брезенттин четтери бириктирилген болот.

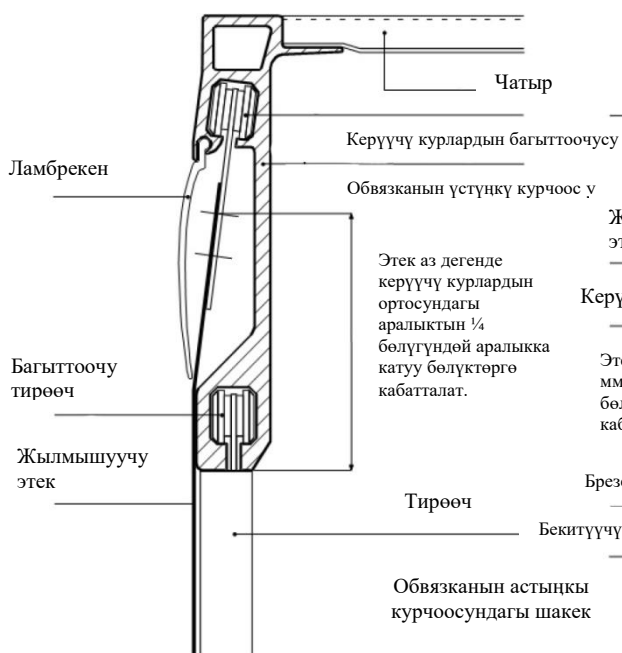
Жабуучу өзөк терезенин үстүңкү учунда заклепкалардын жардамы менен брезентке бекитилет (№8.2 сүрөтүн караңыз). Жабуучу өзөк заклепкадагы илмектин жардамы менен бириктирилген эки бөлүктөн турат, ал илмек өзөктү орнотууну жана чечүүнү жеңилдетүү үчүн аны бүгүүгө мүмкүндүк берет. Бул илмек тутумду жапкандан кийин буруучу киндикти сууруп алууга мүмкүн эмес болгондой кылып жасалууга тийиш (№8.3 сүрөтүн караңыз).

Жабуучу өзөктүн астыңкы бөлүгүндө шакек өтүүчү тешик жайгашат. Бул тешик овалдык формага жана ал аркылуу шакек өтүшү үчүн жетиштүү өлчөмгө ээ болот (№8.4 сүрөтүн караңыз). Жабуучу өзөктү бекитүү үчүн бул шакек аркылуу ЭАТтын талаптарына туура келген бекитүүчү аркан өткөрүлөт.

9-сүрөт**ЖЫЛМЫШУУЧУ ЭТЕКТЕРИ БАР УНАА КАРАЖАТЫНЫН
КОНСТРУКЦИЯСЫНЫН ҮЛГҮСҮ**

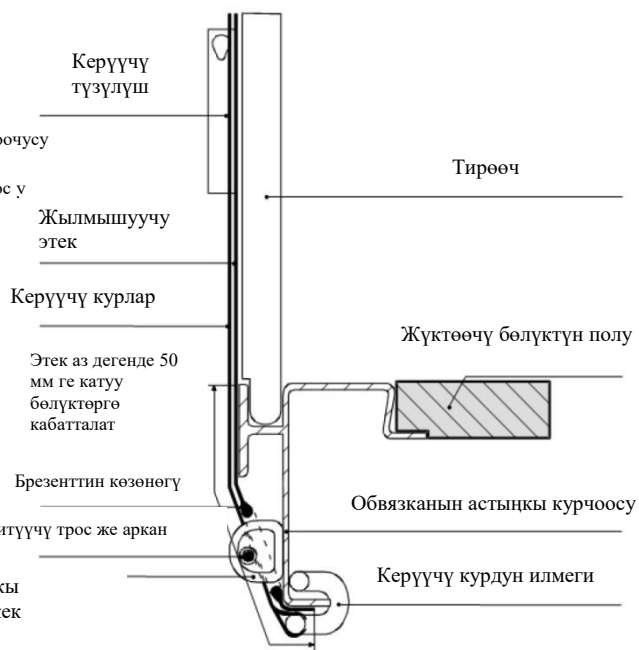
9.2 сүрөтү

**ЖЫЛМЫШУУЧУ ЭТЕКТИН
БАГЫТTOOЧУ ЭЛЕМЕНТИ ЖАНА
КАБАТТАЛЫШЫ - ҮСТҮ**

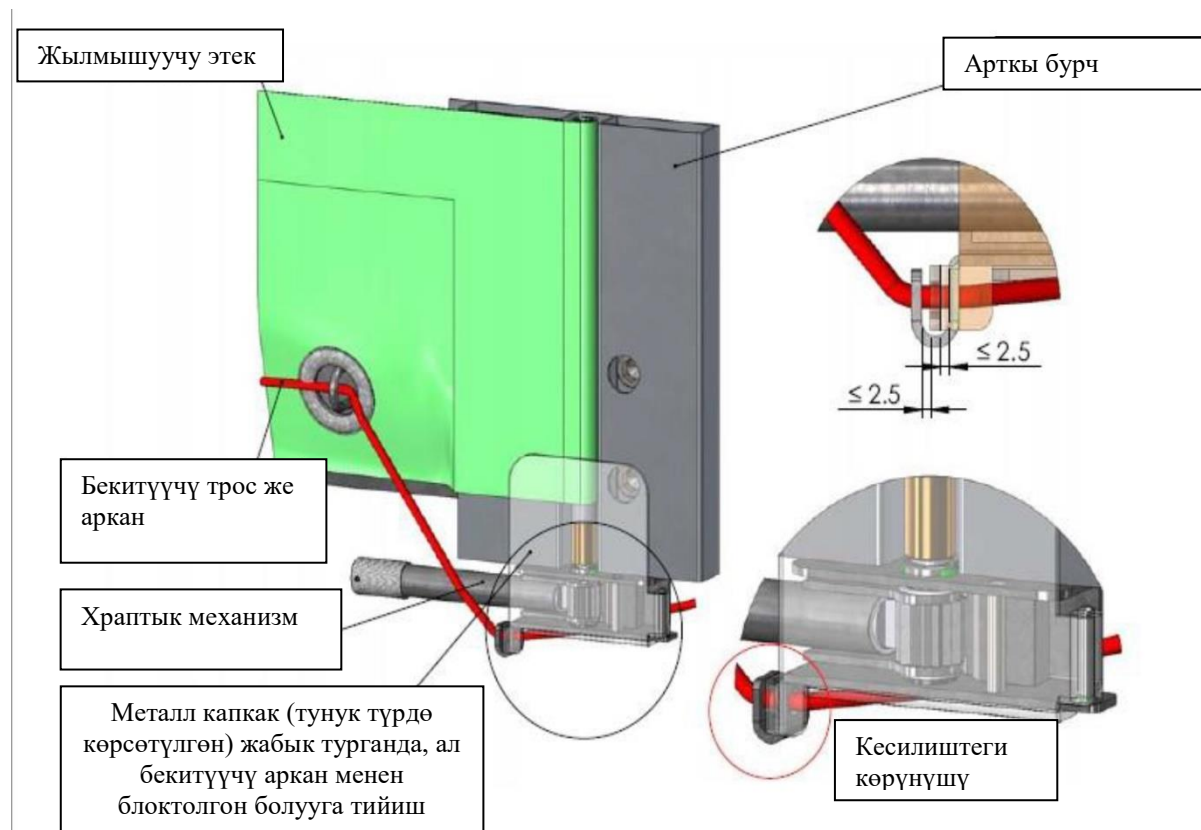
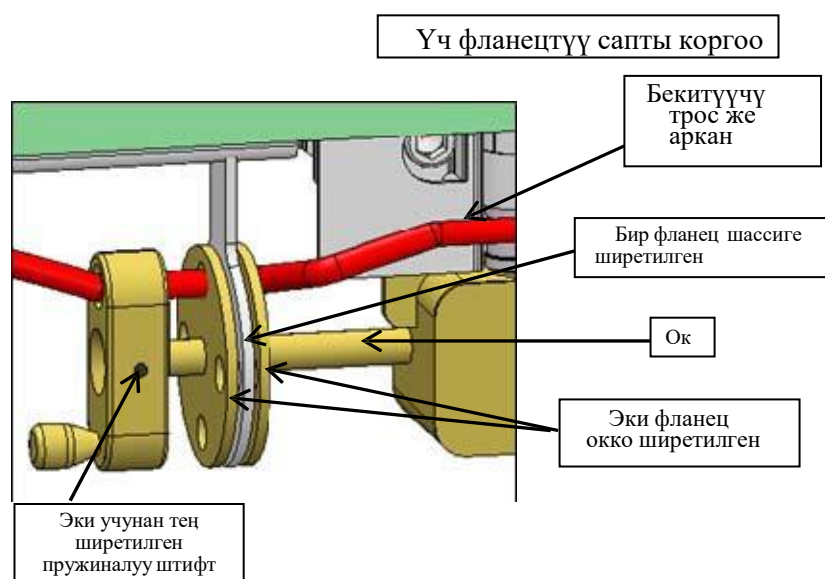
9.3 сүрөтү

**ЖЫЛМЫШУУЧУ ПОЛДУН
КАБАТТАЛЫШЫ - АСТЫ**

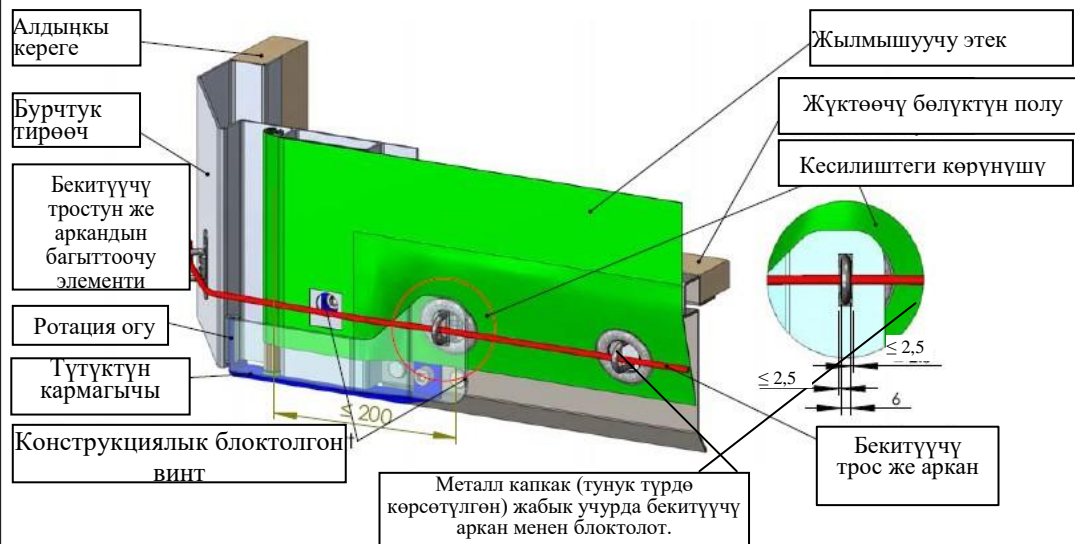
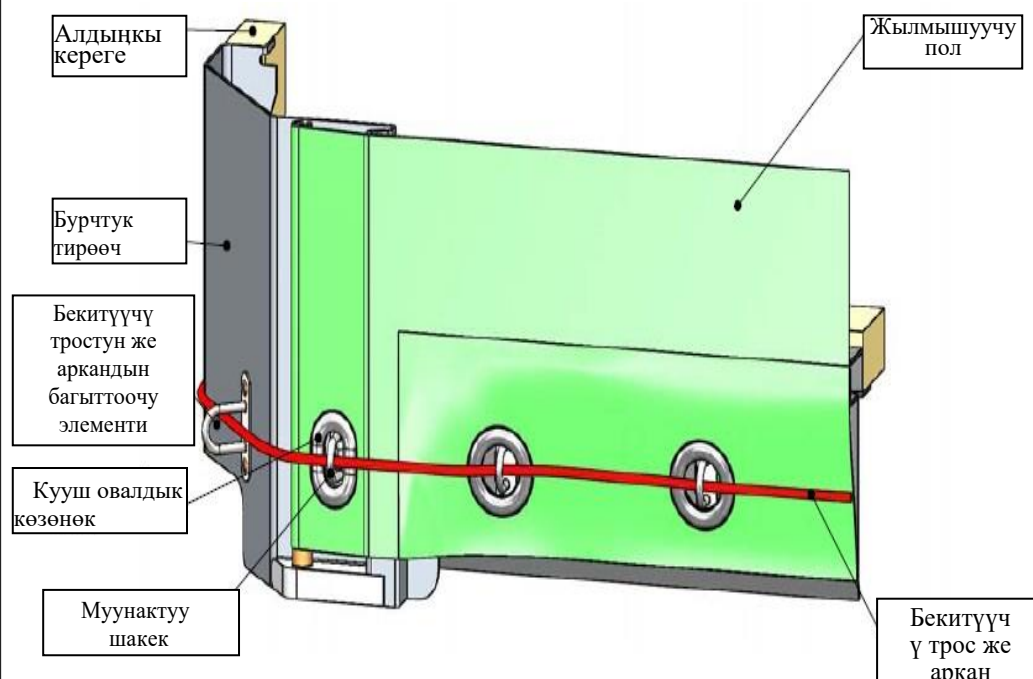
9-сүрөт (уландысы)**9.4 сүрөтү**

Жылмышуучу этектерди горизонталдык багытта керүү үчүн хrapтык механизм (адатта контейнердин арткы бөлүгүндө) колдонулат. Сүрөттө хrapовикти жана хrapтык механизмди блоктоонун болжолдуу ыкмаларынын эки мисалы – а) жана б) көрсөтүлгөн.

а) Хrapовикти блоктоо**б) Хrapтык механизмди блоктоо**

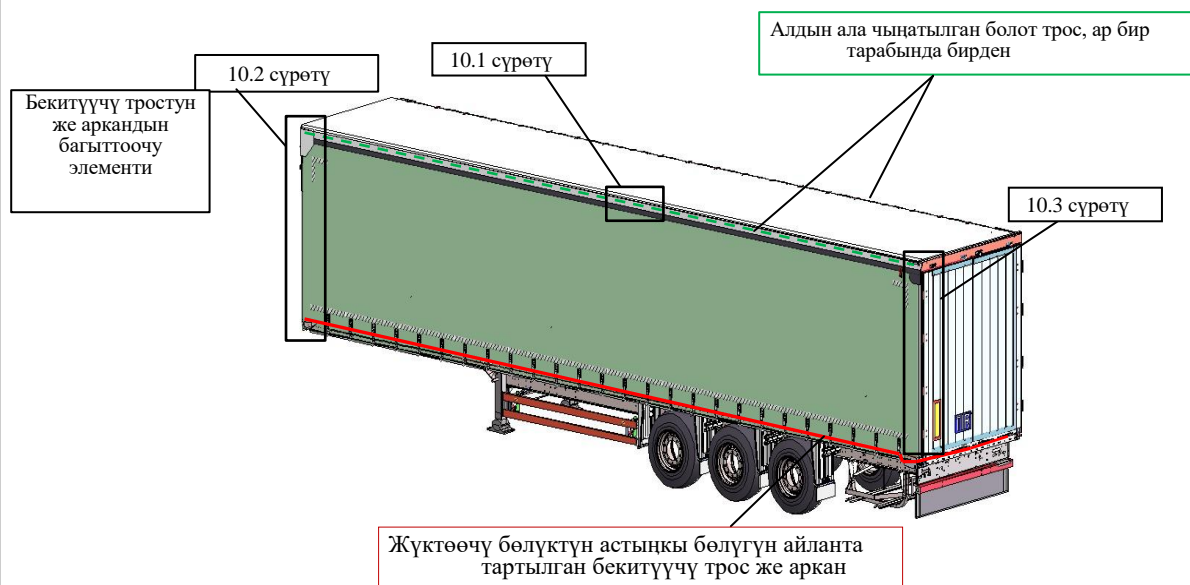
9-сүрөт (уландысы)**9.5 сүрөтү**

Жылмышуучу этекти башка жагынан (адатта унаа каражатынын алдыңкы жагынан) бекитүү үчүн төмөнкү жана а) же б) тутумдары колдонулушу мүмкүн.

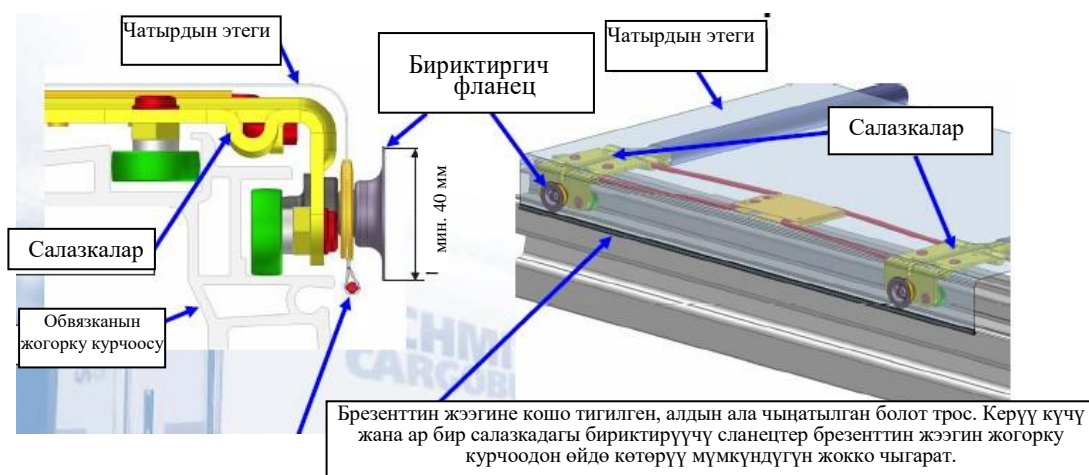
а) Металл капкак**б) Кууш, овалдык көзөнөк: керүүчү түтүктү көтөрүүгө тоскоолдук кылуучу тутум**

10-сүрөт**БРЕЗЕНТ МЕНЕН ЖАБЫЛГАН АЧЫЛМА ЧАТЫРЛУУ УНАА
КАРАЖАТЫНЫН КОНСТРУКЦИЯСЫНЫН ҮЛГҮСҮ**

Бул сүрөттө унаа каражатынын үлгүсү жана ушул Эрежелердин 5-беренесинде баяндалган маанилүү талаптар келтирилди

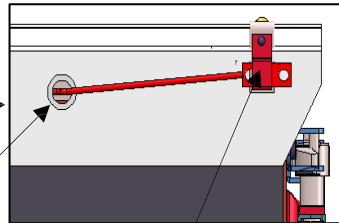
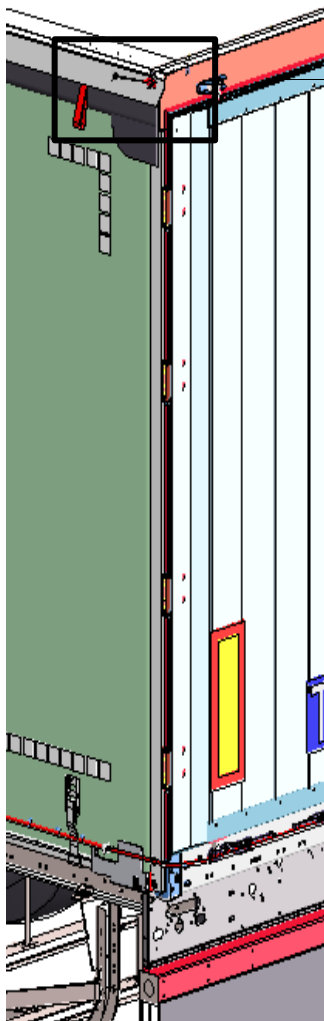
10.1 сүрөтү

Брезенттин жээгине кошо тигилген эки алдын ала чыңатылган болот трос жүктөөчү бөлүктүн эки капталына тең бекитилет. Бул алдын ала чыңатылган болот трос кузовдун алды жагына (10.2 сүрөтүн к.) жана арт жагына (10.3 сүрөтүн к.) бекитилет. Керүү күчү жана ар бир салазкадагы бириктиргич фланецтер алдын ала чыңатылган болот трос кошо тигилген брезенттин жээгин жогорку курчоодон өйдө көтөрүү мүмкүндүгүн жокко чыгарат.

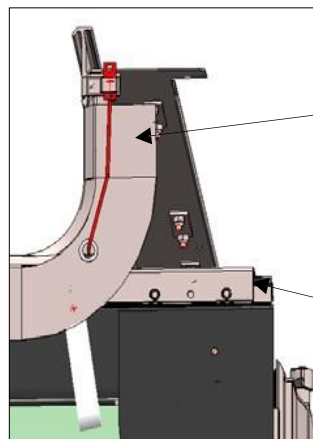
10-сүрөт (уландысы)10.3 сүрөтү

Чатыр арт жагынан, эшиктер жабылып, мөөрлөнгөн учурда көрүнүүчү из калтырбаста жүктөөчү бөлүккө жетүү мүмкүндүгүн жокко чыгаруучу, дефлектор сыяктуу өзгөчө түзүлүш менен жабылат.

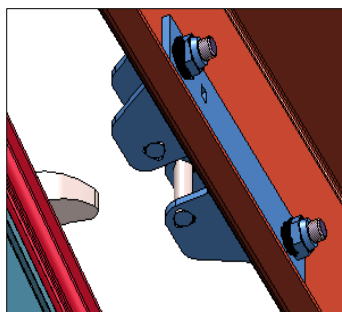
Брезенттин жээгине бекитилген, алдын ала чыңатылган болот трос

Алдын ала чыңатылган болот тросун бекитилген чекити толук жабылган, ал эми металл капкак ширетүү же кадоо (өтмө заклепка) ыкмасы менен бекитилген

Рычагдуу механизмдеги керүү түзүлүшү. Чатырдын керүүчү түзүлүш орнотулган бөлүгү бүгүлгөн учурда алдын ала чыңатылган болот тросу керүү камсыз кылынат.

Ичинде блоктоо тутуму камтылган сатырдын этегинин салазкалары (жабык абалда)

Эшиктер жабылып, мөөрлөнгөндөн кийин тутум бажылык көз караштан алганда ишенимдүү

3-тиркеме**2-ТИРКЕМЕДЕ КЕЛТИРИЛГЕН ЭРЕЖЕЛЕРДЕ КАРАЛГАН ТЕХНИКАЛЫК
ТАЛАПТАРГА ЖООП БЕРҮҮЧҮ АВТОУНАА КАРАЖАТТАРЫНА
УРУКСАТ БЕРҮҮ ПРОЦЕДУРАСЫ****ЖАЛПЫ ЖОБОЛОР**

1. Автоунаа каражаттарына ташууга уруксат берүү төмөнкү процедуралардын бирине ылайык жүргүзүлүшү мүмкүн:

- а) жекече тартипте;**
- б) же конструкциянын тиби боюнча (автоунаа каражаттарынын сериясы).**

2. Ар бир ташууга уруксат берилген унаа каражатына 4-тиркемеде келтирилген үлгүгө туура келген уруксат күбөлүгү берилет. Бул күбөлүк берилген өлкөнүн тилинде жана француз же англис тилинде басылууга тийиш. Күбөлүктү берген компетенттүү орган зарыл деп эсептеген учурда күбөлүккө бул орган тарабынан күбөлөндүрүлгөн фотографиялар же сүрөттөр тиркелет. Мындай учурда бул документтердин саны күбөлүктүн 6-рубрикасында бул орган тарабынан көрсөтүлөт.

2-пунктка тиркеме***Күбөлүктүн ээсинин аталышы***

*Ээси алмашкан учурда «Ээси» деген 8-рубрикада көрсөтүлгөн аталыш жаңы ээсинин аталышынан айырмаланышы мүмкүн. Бул эч кандай талаш-тартыш жаратпоого тийиш.
(TRANS/GE.30/12, 37-пункт)*

Унаа каражатынын аталышы

*Унаа каражатынын күбөлүккө тиркелген фотосүрөтү көрсөтүлүүчү унаа каражатын анча так эмес сүрөттөшү мүмкүн. Мындай учурда унаа каражатынын мамлекеттин аймагына киришине тыюу салуунун кереги жок, анткени фотосүрөттүн жалгыз арналышы унаа каражатынын тышкы көрүнүшүн көрсөтүүдө турат.
(TRANS/GE.30/12, 38-39-пункттар)*

Күбөлүктүн 5-рубрикасындагы орундун жетишсиздиги

*5- «Башка маалыматтар» графасында орун жетишпеген учурда маалымат күбөлүктүн арткы бетиндеги шилтемеде көрсөтүлүшү мүмкүн.
(TRANS/GE.30/12, 40-41-пункттар)*

3. Күбөлүк автоунаа каражатын коштоп жүрүүгө тийиш.**3-пунктка комментарий**

*Бул күбөлүктүн фотокөчүрмөсү эмес, түпнускасы болууга тийиш.
(TRANS/GE.30/12, 52-пункт)*

4. Автоунаа каражаты ар бир эки жылда ал катталган өлкөнүн компетенттүү органдарына же, эгер унаа каражаты катталган эмес болсо – анын ээси же колдонуучусу жашаган өлкөнүн компетенттүү органдарына текшерүү үчүн жана, зарыл учурда, күбөлүктү кайра узартуу үчүн көрсөтүлүп турат.

5. Эгер автоунаа каражаты уруксат берүү процедурасы талап кылган техникалык талаптарга мындан ары жооп бербей калса, анда аны ЭАТ китепчесин колдонуу менен жүк ташууга колдоноордон мурда ага уруксат берүүгө негиз болгон жана бул техникалык талаптарга кайрадан жооп бере турган абалга келтирилүүгө тийиш.

6. Эгер автоунаа каражатынын негизги мүнөздөмөлөрү өзгөртүлгөн болсо, анда бул унаа каражатынын уруксаты күчүн жоготот жана аны ЭАТ китепчесин колдонуу менен жүк ташууга колдонуудан мурда компетенттүү органдын уруксат берүү процедурасынан жаңы өтүүгө жатат.

7. Унаа каражаты катталган өлкөнүн компетенттүү органдары же, эгер сөз каттоо талап кылынбаган унаа каражаттары жөнүндө болсо, унаа каражатынын ээси же колдонуучусу жашаган өлкөнүн компетенттүү органдары ушул Конвенциянын 14-беренесинде жана ушул тиркеменин 4, 5 жана 6-пункттарында баяндалган жагдайларда уруксат күбөлүгүн тиешелүү түрдө алып коюшу же кайра улантышы же жаңы уруксат күбөлүгүн бериши мүмкүн.

ЖЕКЕЧЕ УРУКСАТ БЕРҮҮ ПРОЦЕДУРАСЫ

8. Унаа каражатына жекече түрдө уруксат берүү жөнүндө өтүнмө компетенттүү органга унаа каражатынын ээси, аны колдонуучу жак же ал эки жактын биринин өкүлү тарабынан тапшырылат. Компетенттүү орган көрсөтүлгөн унаа каражатына жогорудагы 1-7-пункттарда каралган жалпы эрежелерге ылайык көзөмөл жүргүзөт, анын 2-тиркемеде талап кылынган техникалык шарттарга жооп берерин текшерет жана уруксат берилгенден кийин 4-тиркемеде берилген үлгүгө туура келген күбөлүк тапшырат.

(АВТОУНАА КАРАЖАТТАРЫНЫН СЕРИЯСЫНЫН) КОНСТРУКЦИЯСЫНЫН ТИБИ БОЮНЧА УРУКСАТ БЕРҮҮ ПРОЦЕДУРАСЫ

9. Конструкциянын бир эле тибиндеги автоунаа каражаттары сериялуу түрдө өндүрүлгөн учурда, өндүрүүчү-завод алар өндүрүлгөн өлкөнүн компетенттүү органына ал унаа каражаттарына конструкциянын тибин боюнча уруксат берүү жөнүндө өтүнүч менен кайрыла алат.

10. Өндүрүүчү-завод өз өтүнмөсүндө өтүнмөнүн предмети болуп саналган автоунаа каражатынын тибине өзү ыйгарган таануу санариптерин же тамгасын көрсөтүүгө тийиш.

11. Мындай өтүнмөгө уруксат берүүгө сунушталган автоунаа каражатынын чиймелери жана конструкциянын тибинин толук сүрөттөлүшү тиркелүүгө тийиш.

12. Өндүрүүчү-завод төмөнкүлөргө жазуу түрүндө милдеттенүүгө тийиш:

а) компетенттүү органга аталган типтеги унаа каражаттарынын кайсыларын карап чыгууну кааласа, ошолорду көрсөтүүгө;

б) компетенттүү органдардын башка экземплярларды бул типтин сериялык өндүрүшүнүн каалаган мезгилинде карап чыгуусуна уруксат берүүгө;

с) конструкциянын чиймелериндеги же сүрөттөлүшүндөгү ар кандай, атүгүл майда өзгөрүүлөр жөнүндө ал өзгөрүүлөр өндүрүшкө киргенге чейин компетенттүү органдарга маалымдап турууга;

д) автоунаа каражаттарынын көрүнөө жерлерине конструкциянын тибинин таануу тамгаларын же санариптерин, ошондой эле бул типтеги сериялык түрдө чыгарылуучу унаа каражаттарынын ар бирине ыйгарылуучу иреттик номурун (заводдук номурун) жазып коюуга;

е) уруксат берилген типке ылайык өндүрүлгөн унаа каражаттарынын эсебин жүргүзүүгө.

13. Зарыл учурда, компетенттүү орган ташууга уруксат берүү үчүн конструкциянын каралган тибине киргизилүүгө тийиш болгон өзгөртүүлөрдү көрсөтөт.

14. Эгер компетенттүү орган сунушталган тип боюнча даярдалган бир же бир нече унаа каражаттарын карап чыгуунун негизинде бул типтеги унаа каражаттары 2-тиркемеде каралган техникалык талаптарга жооп берет деген тыянакка келбесе, анда бул конструкциянын тиби боюнча бир да унаа каражатына уруксат берүү процедурасына ылайык уруксат берилиши мүмкүн эмес.

15. Компетенттүү орган өндүрүүчү-заводго конструкциянын тиби боюнча уруксат берүү жөнүндө өз чечимин жазуу түрүндө билдирет. Бул чечимде күнү, номуру жана чечимди кабыл алган органдын так аталышы камтылууга тийиш.

16. Компетенттүү орган уруксат берилген конструкциянын тибине ылайык даярдалган ар бир унаа каражатына уруксат берүү жөнүндө өзү тараптан талаптагыдай күбөлөндүрүлгөн күбөлүктү берүү үчүн зарыл чараларды кабыл алат.

17. Унаа каражатын ЭАТ китепчесин колдонуу менен жүк ташуу үчүн колдонуудан мурда уруксат күбөлүгүнүн ээси уруксат күбөлүгүнө, эгер талап кылынса, төмөнкүлөрдү жазат:

- унаа каражатына ыйгарылган каттоо номуру (1-рубрика), же
- катталууга жатпаган унаа каражаты жөнүндө сөз болгон учурда, өзүнүн фамилиясын жана кызматтык дарегин (8-рубрика).

17-пунктка түшүндүрмө кат

3.1.17. Уруксат берүү процедурасы

1. 3-тиркемеде аныкталгандай, Келишүүчү тараптын компетенттүү органдары өз аймагында өндүрүлгөн унаа каражатына уруксат күбөлүгүн бере алат жана мындай унаа каражатына ал катталган өлкөдө же, тиешелүү учурда, анын ээси туруктуу жашаган өлкөдө эч кандай кошумча уруксат берүү процедурасы талап кылынбайт.

2. Бул жоболор унаа каражаты аймагында катталган же ээси туруктуу жашаган Келишүүчү тараптын компетенттүү органдарынын киргизүү учурунда, же андан кийин каттоого же унаа каражатын текшерүүгө же ушуга окшогон башка формалдуулуктарга байланыштуу уруксат күбөлүгүн көрсөтүүнү талап кылганга укугун чектөөгө багытталган эмес.

18. Конструкциясынын тиби боюнча ташууга уруксат берилген унаа каражаты ушул Конвенциянын Келишүүчү тарабы болуп саналган башка өлкөгө экспорттолгон учурда, киргизүүгө байланыштуу уруксат берүүнүн эч кандай

кошумча процедурасы бул өлкөдө талап кылынбайт.

УРУКСАТ КҮБӨЛҮГҮНӨ БЕЛГИЛӨӨЛӨРДҮ КИРГИЗҮҮНҮН ПРОЦЕДУРАСЫ

19. Эгер ЭАТ китепчесин колдонуу менен жүк ташып жаткан, уруксат берилген унаа каражатында олуттуу бузуктуктар байкалса, анда Келишүүчү тараптардын компетенттүү органдары унаа каражатынын андан ары ЭАТ китепчесин колдонуу менен жол улашына тыюу салышы же, көзөмөл боюнча зарыл чараларды кабыл алып, унаа каражатынын өз аймагында ЭАТ китепчесин колдонуу менен жол улашына уруксат бериши мүмкүн. Уруксат берилген унаа каражаты мүмкүн болушунча кыска мөөнөт ичинде, кандай болгон күндө да аны ЭАТ китепчесин колдонуу менен жүк ташууга кийинки жолу колдонууга чейин, канааттандыруу абалга келтирилүүгө тийиш.

20. Бул учурлардын ар биринде бажы органдары унаа каражатынын уруксат күбөлүгүнүн 10-рубрикасында тиешелүү белгилөөнү коюшат. Оңдоонун натыйжасында унаа каражаты уруксат берүүнүн шарттарын канааттандыруу абалга алып келингенден кийин, ал Келишүүчү тараптын компетенттүү органдарына көрсөтүлүүгө тийиш, алар уруксат күбөлүгүнүн 11-рубрикасына мурунку белгилөөнү жокко чыгаруучу белгилөө коюу аркылуу уруксат күбөлүгүнүн жарамдуулугун кайра узартышат. Күбөлүгүнүн 10-рубрикасына аталган жоболорго ылайык белгилөө киргизилген эч бир унаа каражаты тиешелүү оңдоо иштери аткарылмайынча жана 10-рубрикадагы белгилөө жогоруда көрсөтүлгөндөй жокко чыгарылмайынча ЭАТ китепчесин колдонуу менен жүк ташуу үчүн кайра колдонула албайт.

20-пунктка түшүндүрмө кат

3.0.20 Уруксат күбөлүгүнө белгилөөлөрдү киргизүү процедурасы

Бузуктуктар жөнүндө белгилөө унаа каражаты канааттандыруу абалга келтирилгенден кийин жокко чыгарылууга тийиш болгон учурда бул максат үчүн каралган 11-«Жоюлган бузуктар» рубрикасына тиешелүү компетенттүү органдын аталышын, анын колун жана штампын киргизүү жетиштүү.

20-пунктка комментарий

Унаа каражатынын ташуунун коопсуздугун камсыз кылуучу жабуусунда же деталдарында байкалган ар кандай дефекттер уруксат күбөлүгүнүн 10-рубрикасында көрсөтүлүшү мүмкүн.
(TRANS/GE.30/33, 46-49-пункттар)

21. Күбөлүккө киргизилген ар бир белгилөө бажы органдарын тарабынан күбөлөндүрүлүүгө жана анын киргизилген күнү коюлууга тийиш.

22. Эгер унаа каражатында, бажы органдарынын пикири боюнча, олуттуу мүнөзгө ээ болбогон жана аткезчилик мүмкүнчүлүгүн түзбөгөн бузуктуктар табылса, анда бул унаа каражатын ЭАТ китепчесин колдонуу менен жүк ташууга андан ары колдонууга уруксат берилиши мүмкүн. Уруксат күбөлүгүнүн ээсине бул бузуктуктар жөнүндө маалымдалат жана ал өз унаа каражатын акыл-эске сыярлык мөөнөттө талаптагыдай оңдоп чыгуу тийиш.

4-тиркеме**УНАА КАРАЖАТЫНЫН УРУКСАТ КҮБӨЛҮГҮНҮН ҮЛГҮСҮ****Комментарийлер****Уруксат күбөлүгү**

Уруксат күбөлүгү же экиге бүктөлгөн бир А3 форматындагы кагазда же А4 форматындагы бир нече бетте басылууга тийиш. А4 форматында басылган учурда бардык беттерде компетенттүү органдардын мөөрлөрү турууга тийиш же бардык беттер көрүнүүчү из калтырбастан бир да бетти алып салууга мүмкүн болбогондой кылып мукабалууга тийиш.

(ECE/TRANS/WP.30/AC.2/125, para. 11)

Фотосүрөттөр же чиймелер

Ушул Конвенциянын 4-тиркемесине ылайык, уруксат күбөлүгүнө фотосүрөттөр же чиймелер тиркелген учурда алар унаа каражатынын күбөлүк берилген учурдагы абалына толук дал келүүгө тийиш.

(TRANS/WP.30/157, 31-пункт)

Чечилме кузовдорго уруксат берүү

Конвенциянын 1 j) беренесине ылайык, чечилме кузовдор контейнер катары каралышат. Ушуга байланыштуу, аныктамасы 6-тиркемеде, 0.1 j) тиркемесинде берилген мындай чечилме кузовдор үчүн 4-тиркемеде каралган уруксат күбөлүгүн алуу талап кылынбайт. Ошондой болсо да, 7-тиркеменин II бөлүгүнүн жоболоруна ылайык, чечилме кузовдор уруксат тактачасына ээ болууга тийиш.

(TRANS/WP.30/157, 59-пункт)

Бажылык пломбалар коюлуучу орун жана алардын саны

Бажылык коопсуздукту камсыз кылуу үчүни бирден көп бажылык пломбаларды коюу талап кылынган учурда унаа каражатынын уруксат күбөлүгүнүн 5-графасында коюлуучу пломбалардын саны көрсөтүлүүгө тийиш (1975-жылкы Конвенциянын 4-тиркемеси). Уруксат күбөлүгүнө автоунаа каражатынын сүрөтү же фотосүрөтү бажылык пломбалардын жайгашуусунун так схемасы менен бирге тиркелүүгө тийиш. 7-август, 2003-жылы күчүнө кире турган бул жобо зарылдыкка байланыштуу биринчи жолу уруксат берүү процедурасынан өтүп жаткан автоунаа каражаттарына же эки жылда бир жолу өткөрүлүүчү кароо жана уруксатты жаңыртуу 2.2.1 b) түшүндүрмө каты күчүнө киргенден кийин өткөрүлүп жаткан унаа каражаттарына карата колдонулат. Демек, 7-август, 2005-жылдан кийин бажылык коопсуздукту камсыз кылуу үчүн бирден көп бажылык пломба басылышы талап кылынган автоунаа каражаттарынын бардыгында 2.2.1 b) f) түшүндүрмө катына туура келген уруксат күбөлүгү болууга тийиш.

(TRANS/WP.30/206, 62-пункт; TRANS/WP.30/AC.2/69, 2-тиркеме; TRANS/WP.30/AC.2/69/Corr.1)

Жаңы үлгүдөгү күбөлүктөрдү киргизүү үчүн өткөөл мезгил

Биринчи жолу уруксат берүүгө жата турган автоунаа каражаттар үчүн же, тиешелүү түрдө, эки жылда бир жолу өткөрүлүүчү башка унаа каражаттарын текшерүү жана алардын күбөлүгүн кайра узартуу учурунда 1-август, 1995-жылы күчүнө кирген жаңы үлгүдөгү уруксат күбөлүгү талап кылынат (TRANS/WP.30/AC.2/35, 4-тиркеме). Демек, 1-август, 1997-жылдан баштап бардык автоунаа каражаттарынын бортунда жаңы үлгүдөгү уруксат күбөлүгү болууга тийиш.

*(TRANS/WP.30/164, 46-48-пункттар; TRANS/WP.30/R.158;
TRANS/WP.30/AC.2/37, 42-пункт жана 6-тиркеме)*

Автоунаа каражатынын уруксат күбөлүгүнүн үлгүсү^{*}

Автоунаа каражатына бажылык мөөрлөрдүн жана
пломбалардын алдында жүк ташууга

УРУКСАТ КҮБӨЛҮГҮ

Күбөлүк No

14-ноябрь, 1975-жылдагы ЭАТ Конвенциясы

Ким тарабынан берилди:

(компетенттүү органдын аталышы)

[1-бет]

^{*} (ECE/TRANS/17/Amend.18, 1-август, 1995-жылы күчүнө кирген)

Автоунаа каражатынын уруксат күбөлүгүнүн үлгүсү (үландысы)

ИДЕНТИФИКАЦИЯ 1. Каттоо номуру..... 2. Унаа каражатынын тиби 3. Шассинин номуру..... 4. Соода белгиси (же өндүрүүчү-автомобильдин аталышы) 5. Башка маалыматтар..... 6. Тиркемелердин саны.....	Күбөлүк No															
7. УРУКСАТ <div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: flex-start;"> <div style="width: 60%;"> ☐ жекече уруксат* - ☐ конструкциянын тиби боюнча уруксат* - </div> <div style="width: 35%; border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> Мөөр </div> </div> Уруксаттын № (тиешелүү учурларда) Орду Күнү Колу	Жарамдуулук мөөнөтү															
8. Ээси (өндүрүүчү-автомобиль, менчик ээси же оператор) (катталбаган унаа каражаттары үчүн гана) Аталышы жана дарегі																
9. УЗАРТУУ <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 33%;">Жарамдуулук мөөнөтү</td> <td style="width: 33%;"></td> <td style="width: 33%;"></td> </tr> <tr> <td>Орду</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Күнү</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Колу</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Мөөр</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>		Жарамдуулук мөөнөтү			Орду			Күнү			Колу			Мөөр		
Жарамдуулук мөөнөтү																
Орду																
Күнү																
Колу																
Мөөр																

^{2/} Тиешелүү чарчыда «х» белгисин коюңуз

4-беттеги «Көрсөтмөнү» к.
 [2-бет]

Автоунаа каражатынын уруксат күбөлүгүнүн үлгүсү (үландысы)

ЭСКЕРТҮҮЛӨР (компетенттүү орган тарабынан толтурулат)		Күбөлүк No	
10. Байкалган бузуктуктар		11. Бузуктуктардын жоюлушу	
Компетенттүү орган	Мөөр	Компетенттүү орган	Мөөр
Колтамга		Колтамга	
10. Байкалган бузуктуктар		11. Бузуктуктардын жоюлушу	
Компетенттүү орган	Мөөр	Компетенттүү орган	Мөөр
Колтамга		Колтамга	
10. Байкалган бузуктуктар		11. Бузуктуктардын жоюлушу	
Компетенттүү орган	Мөөр	Компетенттүү орган	Мөөр
Колтамга		Колтамга	
12. Башка эскертүүлөр			
4-беттеги «Көрсөтмөнү» к.. [3-бет]			

Автоунаа каражатынын уруксат күбөлүгүнүн үлгүсү (үландысы)**КӨРСӨТМӨ**

1. Эгер уруксат күбөлүгүн берген компетенттүү орган зарыл деп эсептесе, күбөлүккө бул орган тарабынан күбөлөндүрүлгөн фотосүрөттөр же сүрөттөр тиркелет. Мындай учурда бул документтердин саны компетенттүү орган тарабынан күбөлүктүн № 6 позициясында көрсөтүлөт.

2. Күбөлүк унаа каражатынын бортунда сакталууга тийиш. Ал фотокопия эмес, түпнуска болууга тийиш.

3. Автоунаа каражаттары ар бир эки жыл сайын текшерүү жана, зарыл учурда, күбөлүктүн жарамдуулук мөөнөтүн узартуу үчүн бул унаа каражаты катталган өлкөнүн компетенттүү органдарына, же, унаа каражаттары катталбаган учурда, ээси же колдонуучу жашаган өлкөнүн компетенттүү органдарына көрсөтүлөт.

4. Эгер унаа каражаты уруксат берүү процедурасы талап кылган техникалык талаптарга андан ары жооп бербей калса, анда аны ЭАТ китепчесин колдонуу менен жүк ташууга колдонуудан мурда ага уруксат берүүгө негиз болгон, бул техникалык талаптарга кайрадан жооп бере тургандай абалга келтирилүүгө тийиш.

5. Эгер автоунаа каражатынын негизги мүнөздөмөлөрү өзгөртүлгөн болсо, анда бул унаа каражатынын уруксаты күчүн жоготот жана аны ЭАТ китепчесин колдонуу менен жүк ташууга колдонуудан мурда ал компетенттүү орган тарабынан жаңы уруксат берүү процедурасынан өтүүгө тийиш.

5-тиркеме**TIR ТАКТАЧАСЫ**

1. Тактачанын өлчөмү 250 мм х 400 мм болууга тийиш.

2. TIR латын баш тамга ариптеринин бийиктиги 200 мм жана сызыктын туурасы 20 мм ден кем эмес болууга тийиш. Ариптер көк фондо, ак түстө болууга тийиш.

Комментарийлер

ЭАТ тактачасынын 5-тиркемеге ылайык үлгүсү төмөндө келтирилген. Көк фондо ак түстөгү баш тамгалар (RAL 5017). (Тамгалар: бийиктиги – 200 мм; тамганын итрихинин калыңдыгы – 20 мм ден кем эмес).

5-тиркемеге туура келген ЭАТ табличкасын камтыган («инкапсуляцияланган постскрипт» (EPS) форматындагы) электрондук файл ЭАТ вебсайтында бар (<http://tir.unepce.org>) же аны ЭАТ Катчысынан алууга болот.

(TRANS/WP.30/204, 62-пункт; TRANS/WP.30/AC.2/69, 3-тиркеме)

6-тиркеме**ТҮШҮНДҮРМӨ КАТТАР****Түшүндүрмө каттарга киришүү**

i) Ушул Конвенциянын 43-беренесинин жоболоруна ылайык, түшүндүрмө каттар бул Конвенциянын жана анын тиркемелеринин айрым жоболорунун чечмеленишин камтышат. Алар сунушталган практиканын айрым түрлөрүн да сүрөттөшөт.

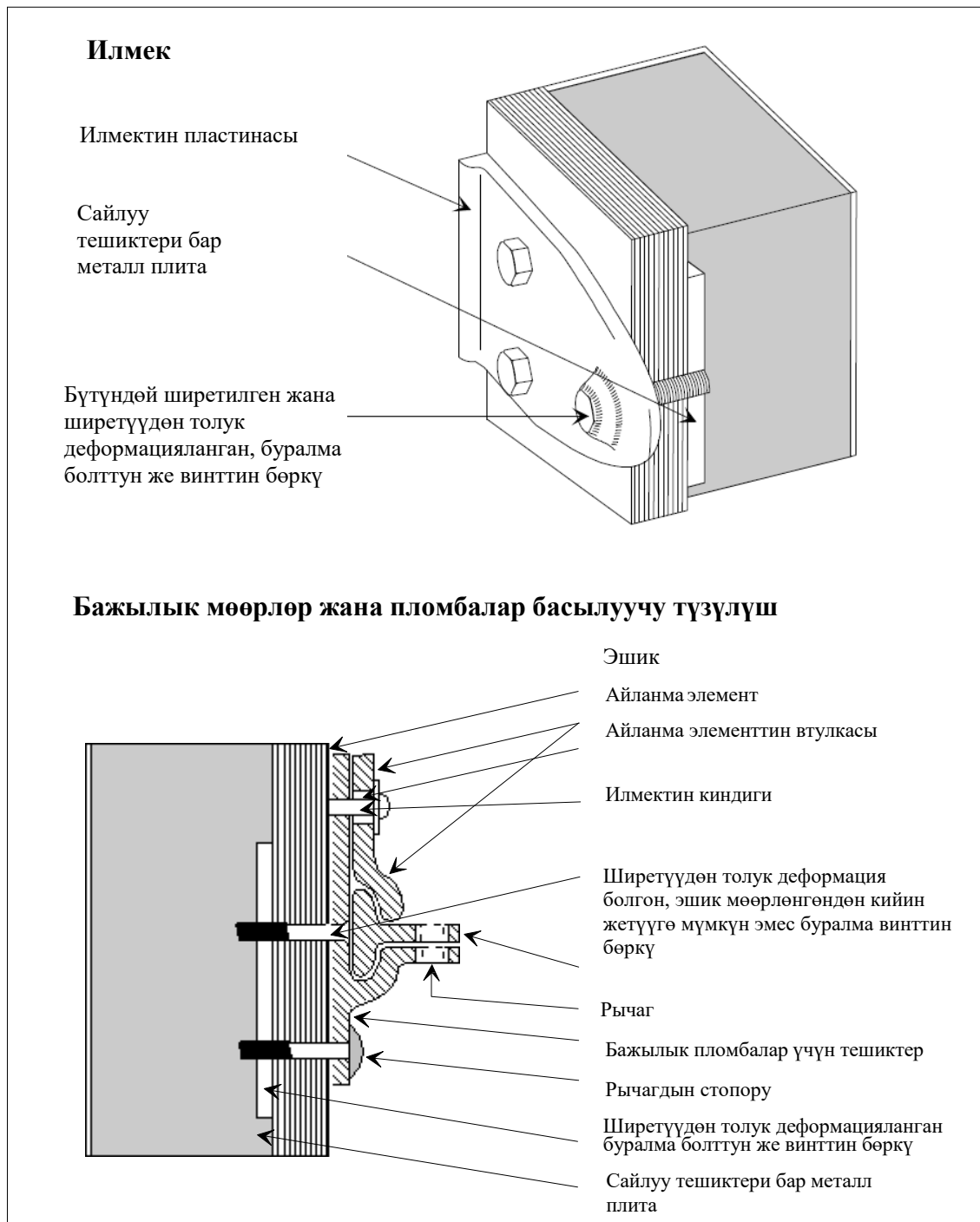
ii) Түшүндүрмө каттар бул Конвенциянын же анын тиркемелеринин жоболорун өзгөртүшпөйт, болгону алардын мазмунун, маанисин жана колдонулуучу аймагын такташат.

iii) Мисалы, ушул Конвенциянын 12-беренесинин жана анын 2-тиркемесинин автоунаа каражаттарына бажылык мөөрлөрдүн жана пломбалардын алдында ташууларга уруксат берүүнүн техникалык шарттарына карата жоболоруна байланыштуу түшүндүрмө каттарда тиешелүү учурларда Келишүүчү тараптар тарабынан бул жоболорго жооп берүүчү катары каралууга тийиш болгон конструктивдик өзгөчөлүктөр жөнүндө көрсөтмөлөр камтылат. Түшүндүрмө каттарда, тиешелүү учурларда, кандай конструктивдүү өзгөчөлүктөр бул жоболорго жооп бербей турганы да көрсөтүлүшү мүмкүн.

iv) Түшүндүрмө каттар бул Конвенциянын жана анын тиркемелеринин жоболорун техникалык прогрессти жана экономикалык мүнөздөгү талаптарды эске алуу менен колдонуу мүмкүнчүлүгүн камсыз кылат.

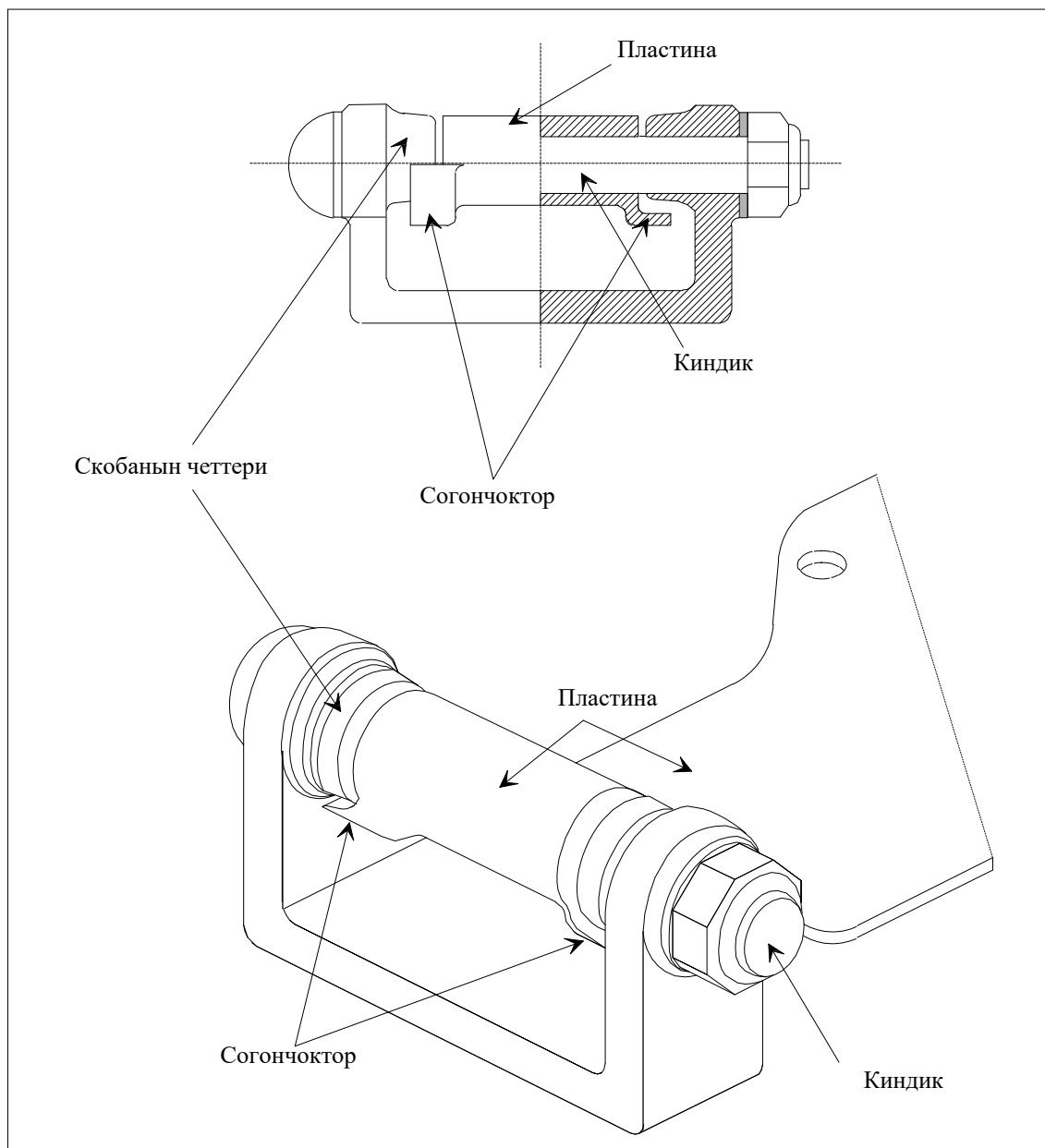
Эскертүү:

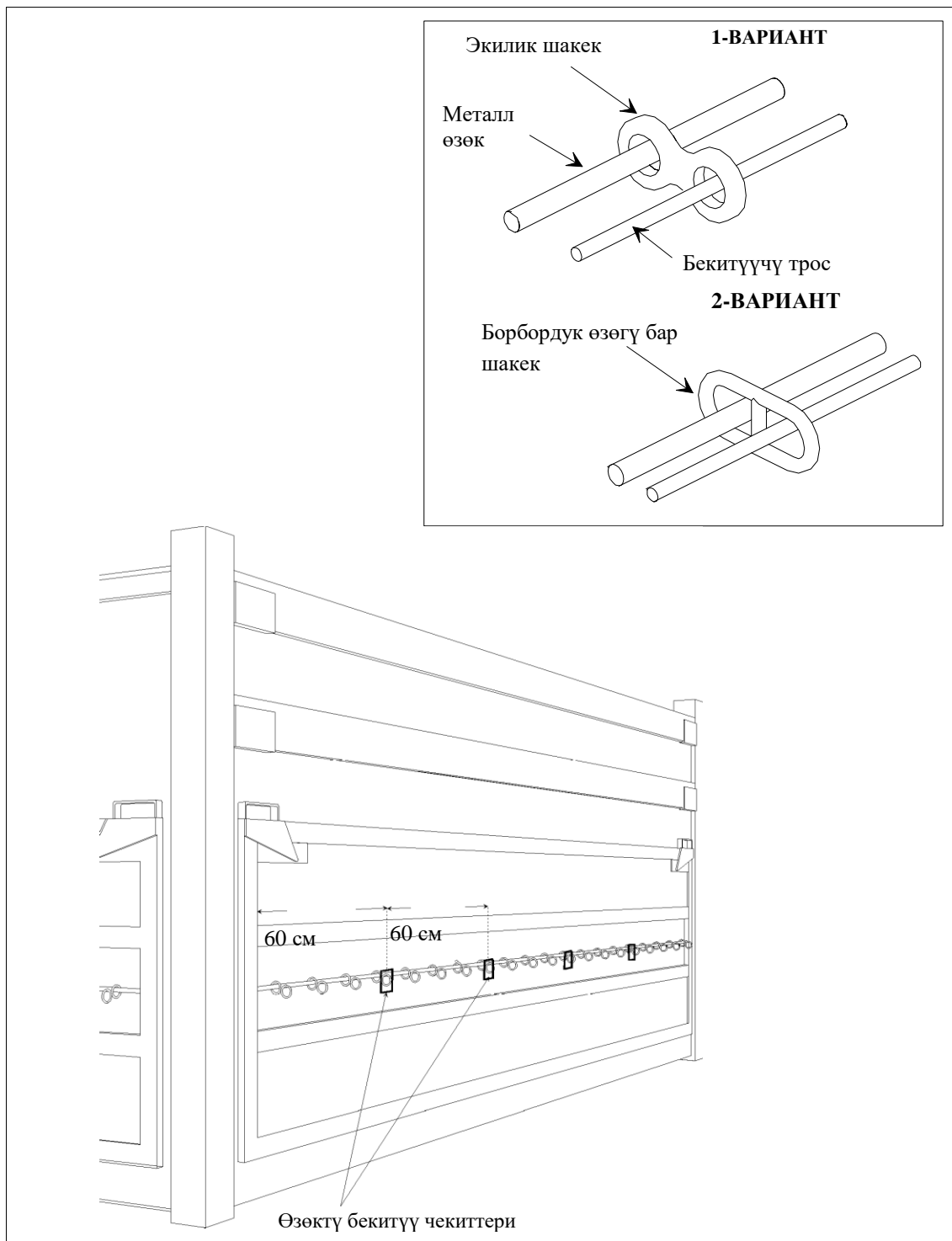
(6-тиркемеде камтылган түшүндүрмө каттар алар тиешелүү болгон Конвенциянын жоболору менен чогуу жайгаштырылган. Түшүндүрмө каттарга тиешелүү сүрөттөр ушул тиркемеге киргизилген).

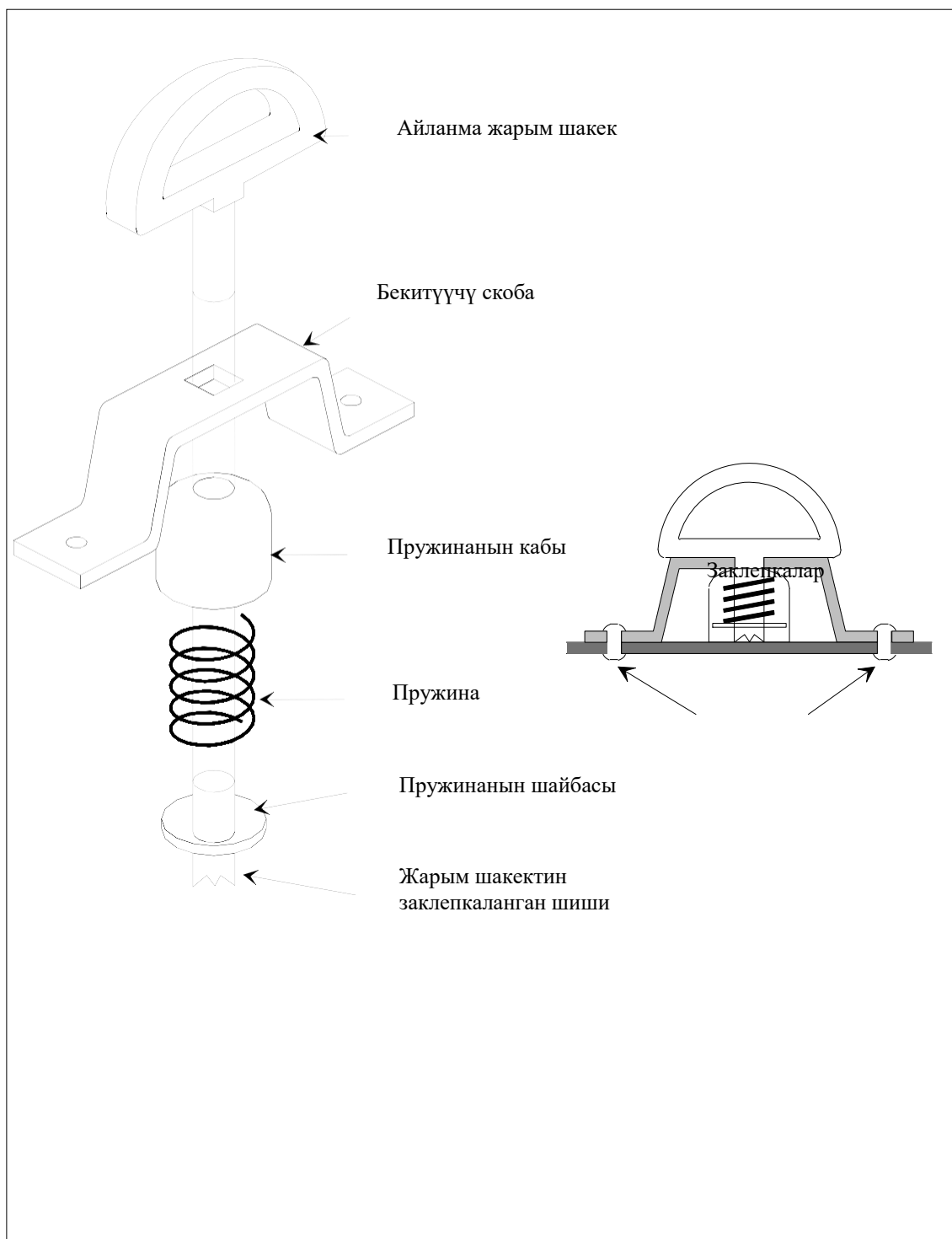
1-сүрөт**ИЗОТЕРМИКАЛЫК ЖҮКТӨӨЧҮ БӨЛҮКТҮҮ УНАА КАРАЖАТТАРЫНЫН
ЭШИКТЕРИНЕ БАЖЫЛЫК МӨӨРЛӨРДҮ ЖАНА ПЛОМБАЛАРДЫ БАСУУЧУ
ТҮЗҮЛҮШТҮН ЖАНА ИЛМЕКТИН МИСАЛЫ**

1a сүрөтү**КИНДИГИ АТАЙЫН БЕКИТКИЧТИ ТАЛАП КЫЛБАГАН
ИЛМЕКТИН МИСАЛЫ**

Төмөндө көрсөтүлгөн илмек 2.2.1 б) түшүндүрмө катынын б) пунктчасынын экинчи сүйлөмүнүн жоболоруна жооп берет. Пластинанын жана скобанын конструкциясы киндикти атайылап бекитүү зарылчылыгын жокко чыгарат, анткени пластинанын согончоктору скобанын четинен ашат. Ошентип, бекитилбеген киндикти көрүнүүчү из калтырбастан сууруп алгандан кийин бажы тарабынан мөөрлөнгөн эшикти ал илинген орундан ачууга согончоктор тоскоолдук кылышат.

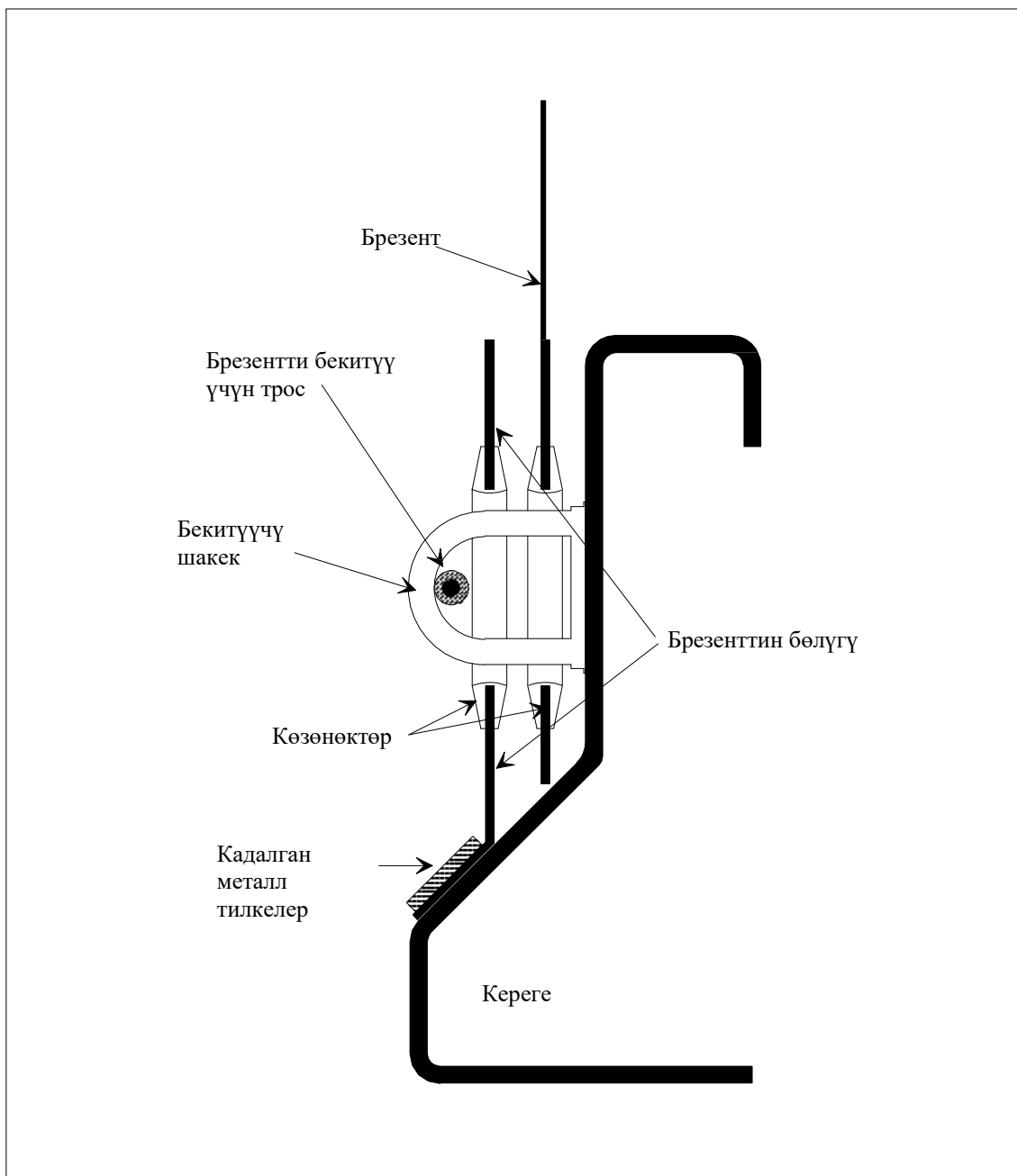

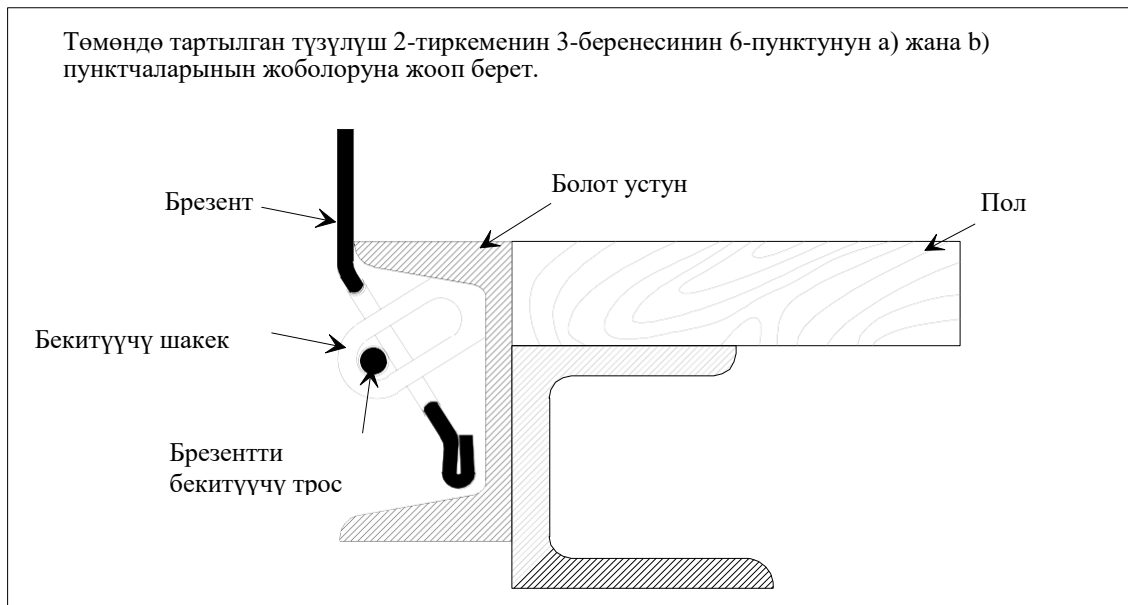
2-сүрөт**ЖЫЛМЫШУУЧУ ШАКЕКТЕРИ БАР БРЕЗЕНТ МЕНЕН ЖАБЫЛГАН
УНАА КАРАЖАТТАРЫ**

2а сүрөтү**АЙЛАНМА ШАКЕКТИН (ЖАРЫМ ШАКЕКТИН) МИСАЛЫ**

3-сүрөт**БРЕЗЕНТТИ УНАА КАРАЖАТЫНА БЕКИТҮҮЧҮ ТҮЗҮЛҮШТҮН ҮЛГҮСҮ**

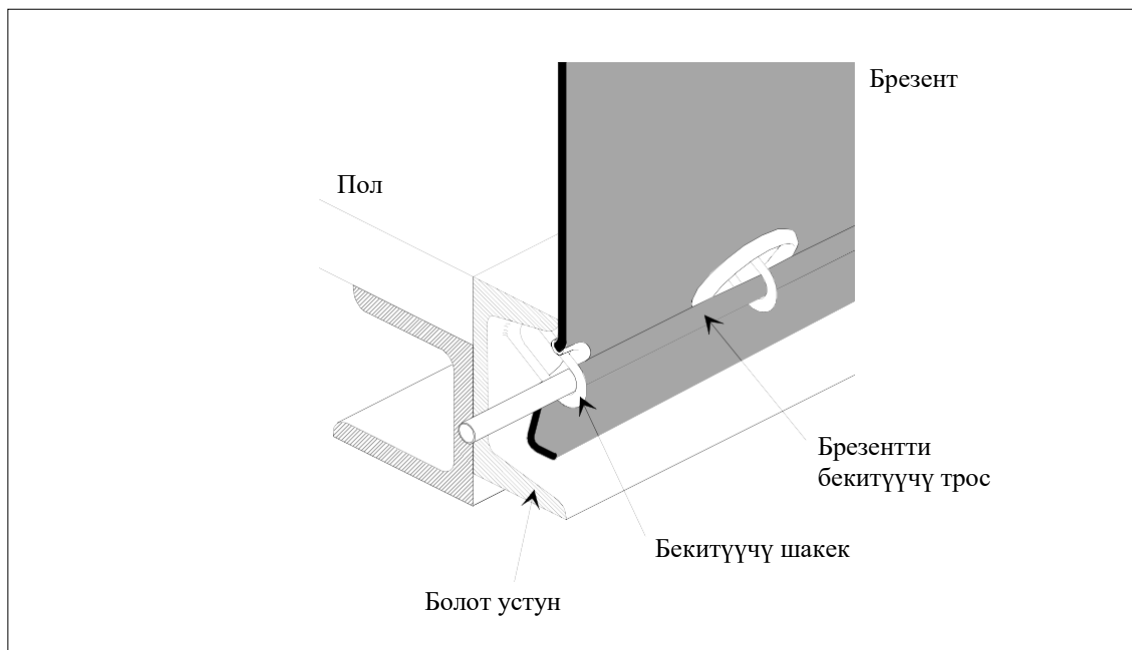
Төмөндө тартылган түзүлүш 2-тиркеменин 3-беренесинин 11 а) пунктунун акыркы абзацынын жоболоруна жооп берет. Ошондой эле ал 2-тиркеменин 3-беренесинин 6-пунктунун а) жана б) пунктунун жоболоруна да жооп берет.
(ECE/TRANS/17/Amend.17; 1-октябрь, 1994-жылы күчүнө кирген)

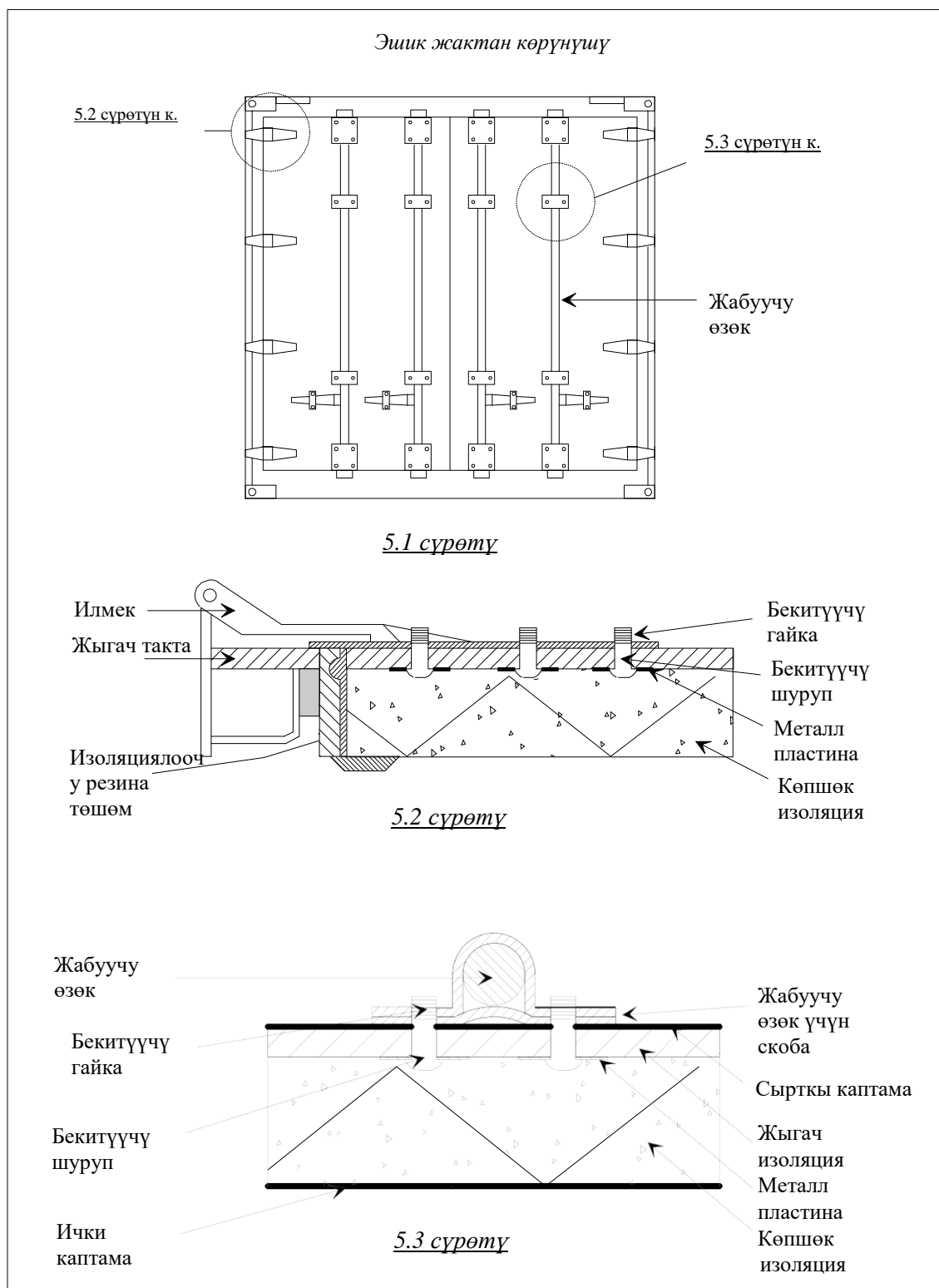

4-сүрөт**ЖАБУУНУ БЕКИТҮҮЧҮ ТҮЗҮЛҮШ****Комментарий**

Төмөндөгү сүрөттө 2-тиркеменин 3-беренесинин 6-пунктунун а) жана б) пунктчаларынын жоболоруна жооп берген жабууну бекитүүчү түзүлүш тартылган.

(TRANS/WP.30/147, 32-пункт)

5-сүрөт**ИЗОТЕРМИКАЛЫК КОНСТРУКЦИЯДАГЫ ЭШИКТИН ИЧ ЖАГЫНАН
КОЮЛУУЧУ БЕКИТҮҮЧҮ ЖАСАЛГАНЫН МИСАЛЫ**

7-тиркеме**КОНТЕЙНЕРЛЕРГЕ УРУКСАТ БЕРҮҮГӨ ТИЕШЕЛҮҮ ТИРКЕМЕ****1-бөлүк****БАЖЫЛЫК МӨӨРЛӨРДҮН ЖАНА ПЛОМБАЛАРДЫН АЛДЫНДА ЭЛ АРАЛЫК
ЖҮК ТАШУУЛАРГА УРУКСАТ БЕРИЛИШИ МҮМКҮН БОЛГОН
КОНТЕЙНЕРЛЕРГЕ КОЛДОНУЛУУЧУ ТЕХНИКАЛЫК ШАРТТАРГА
ТИЕШЕЛҮҮ ЭРЕЖЕЛЕР****Түшүндүрмө каттар**

Бул Конвенциянын 7-тиркемесинде келтирилген 2-тиркемеге түшүндүрмө каттар тиешелүү өзгөртүүлөрү менен бирге ушул Конвенциянын жоболорун аткаруу максатында бажылык мөөрлөрдүн жана пломбалардын алдындагы ташууларга уруксат берилген контейнерлерге карата колдонулат.

1-берене**Негизги принциптер**

Бажылык мөөрлөрдүн жана пломбалардын алдында эл аралык жүк ташууларга төмөнкүдөй конструкцияланган жана жабдылган контейнерлерге гана уруксат берилет:

а) бажылык мөөрлөрдү жана пломбаларды бузуунун же зыян келтирүүнүн көрүнүүчү изин калтырбастан жүктү контейнердин мөөрлөнгөн бөлүгүнөн алууга же ага жүктөөгө мүмкүн эмес болушу;

б) бажылык мөөрлөрдү жана пломбаларды жеңил жана ишенимдүү ыкмалар менен басууга мүмкүн болушу;

в) ичинде жүктү жашыруу үчүн эч кандай жашыруун орундардын жок болушу;

г) жүктөр жайгаштырылган орундардын бардыгына бажылык кароонун жеңил жүргүзүлүшү.

1-беренеге комментарий**Контейнерлердин маркаланышы**

Контейнерлердин керегелеринен же брезенттеринен тазалап салууга мүмкүн болбогон жазуулардын, трафареттердин, жарыкты чагылдыруучу материалдан тилкелердин жана башка ушууга окшош белгилердин, эгер алар керегенин же брезенттин ачык көрүнүп турууга тийиш болгон структурасын жаппаса, болушуна жол берилет. (TRANS/GE.30/57, 45-пункт; TRANS/WP.30/141, 35-пункт; TRANS/WP.30/AC.2/31, 3-тиркеме)

2-берене

Контейнерлердин конструкциясы

1. Ушул Эрежелердин 1-беренесинин талаптарын канааттандыруу үчүн:

а) контейнердин курамдык элементтери (керегелер, пол, эшиктер, чатыр, тирөөчтөр, рамалар, туура устундар ж.б.) көрүнүүчү из калтырбастан сыртынан чечип алууга жана ордуна кайра коюуга мүмкүн эмес болгон жасалгалардын жардамы менен, же көрүнүүчү из калтырбастан өзгөртүүгө мүмкүн эмес болгон конструкцияны камсыз кылуучу ыкмалар менен бириктирилүүгө тийиш. Керегелер, пол, эшиктер жана чатыр ар түрдүү материалдардан жасалган учурда алар ошол эле талаптарга жооп берүүгө жана жетишерлик бекем болууга тийиш.

б) эшиктер жана жабуунун башка тутумдары (анын ичинде жабуучу крандар, тешиктердин капкактары, фланецтер ж.б.) бажылык мөөрлөрдү жана пломбалардын басууга мүмкүн болгон жасалгаларга ээ болушу керек. Бул жасалга аны көрүнүүчү из калтырбастан сыртынан чечип алууга жана кайра ордуна орнотууга мүмкүн эмес болгондой болууга тийиш жана эшиктерди, жабуучу түзүлүштөрдү бажылык мөөрлөрдү жана пломбаларды бузбастан ачууга мүмкүн эмес болууга тийиш. Бажылык мөөрлөр жана пломбалар тиешелүү деңгээлде корголгон болууга тийиш. Ачылма чатырларды жасоого уруксат берилет.

2-берененин 1 б) пунктуна комментарий

Контейнерлердеги бажылык мөөрлөрдүн жана пломбалардын корголушу

Бул Конвенция бажылык мөөрлөрдү жана пломбаларды коргоо үчүн кандайдыр-бир атайын талаптарды карабаганына байланыштуу, ал пломбаларды атайын коргоочу түзүлүш менен коргоого болот же эшиктин конструкциясынын өзү жүк ташуу учурунда бажылык мөөрлөргө жана пломбаларга кокустан зыян келтирилүү мүмкүндүгүн жокко чыгарууга тийиш.

(TRANS/GE.30/17, 93-пункт)

с) вентиляциялык жана дренаждык тешиктер контейнердин ичине жетүүгө тоскоолдук кылуучу түзүлүш менен жабдылууга тийиш. Бул түзүлүш аны көрүнүүчү из калтырбастан сыртынан чечип алууга жана ордуна кайра орнотууга мүмкүн эмес болгондой конструкцияда болууга тийиш.

2-берененин 1 с) пунктуна комментарий

Контейнерлердеги вентиляциялык тешиктер

Вентиляциялык тешиктердин өлчөмү, негизинен, 400 мм ден ашпоого тийиш болсо да, бажы органына вентиляциялык тешиктери 400 мм ден чоңураак болгон контейнер көрсөтүлгөн учурда, эгер калган бардык талаптар сакталган болсо, бажы органы мындай контейнерге ташууга уруксат бериши мүмкүн.

(TRANS/GE.30/14, 102-пункт; TRANS/WP.30/143, 36 жана 37-пункттар)

2. Бул Эрежелердин 1-беренесинин с) пунктчасынын жоболоруна карабастан, практикалык көз караштан алганда контейнердин көңдөй мейкиндиктерди (мисалы, эки кат керегенин курамдык бөлүктөрүнүн ортосунда) камтууга тийиш болгон курамдык элементтеринин болушуна жол берилет. Бул мейкиндиктерди жүктөрдү жашыруу максатында колдонууга мүмкүн эмес болушу үчүн:

i) ички каптама контейнердин полдон шыпка чейинки бүткүл бийиктигин жапкан учурда же каптама менен сырткы керегенин ортосундагы мейкиндик толук жабык болгон учурда, ички каптаманын көрүнүүчү из калтырбастан чечип алууга жана ордуна орнотууга мүмкүн эмес болгондой бекитилишин камсыз кылуу зарыл.

ii) каптама контейнердин бүткүл бийиктигин жаппаса же каптама менен сырткы керегенин ортосундагы мейкиндик толук жабылган эмес болсо жана контейнердин конструкциясында көңдөй мейкиндиктер бар болгон бардык башка учурларда мындай мейкиндиктердин саны минимумга чейин чектелишин жана бул мейкиндиктердин бажылык көзөмөл үчүн ачык болушун камсыз кылуу зарыл. (ECE/TRANS/17/Amend.8, 1-август, 1987-жылы күчүнө кирген)

2-берененин 2-пунктуна комментарий

Көңдөй түзүлүштүк компоненттерди жок кылуу

Контейнердин көңдөй устундар сыяктуу көңдөй түзүлүштүк компоненттеринин саны жаңы контейнерлердин конструкциясына минимумга чейин чектелген болууга тийиш жана алар ачык профилдеги устундарды, мүмкүн болушунча, колдонуу жолу менен акырындап жоюлууга тийиш. Эгер конструктивдик себептер боюнча контейнерлерде көңдөй түзүлүштүк компоненттер бар болсо, анда мындай көңдөй компоненттердин бажылык органдар тарабынан текшерилишин жеңилдетүүгө арналган тешиктерди колдонууга жол берилет. Мындай кароочу тешиктердин барлыгы жөнүндө белгилөө контейнердин II үлгүдөгү уруксат күбөлүгүнүн 9-пунктунда, III үлгүдөгү күбөлүктүн 7-пунктунда коюлат (Конвенциянын 7-тиркемесинин II бөлүгү). (TRANS/WP.30/151, 33-37-пункттар; TRANS/WP.30/AC.2/33, 7-тиркеме)

3. Конвенциянын 6-тиркемесинин 0.1 j) түшүндүрмө катында аныкталгандай, чечилме кузовдордо терезелердин болушуна, эгер алар жетишерлик бекем материалдардан жасалса жана аларды көрүнүүчү из калтырбастан сыртынан чыгарып алууга же алмаштырууга мүмкүн эмес болгон учурда, жол берилет. Ошондой болсо да, айнек колдонууга жол берилет, бирок жаракасыз айнектен башка айнек колдонулган учурда терезелер сыртынан чечүүгө мүмкүн болбогон, бекем бекитилген металл тор менен жабдылууга тийиш; тордогу уячалардын өлчөмү 10 мм ден ашпоого тийиш. Конвенциянын 1 j) беренесинде аныкталган контейнерлерде, Конвенциянын 6-тиркемесинин 0.1 j) түшүндүрмө катында аныкталгандай чечилме кузовдорго кирбеген кузовдордо терезелердин болушуна жол берилбейт.

(ECE/TRANS/17/Amend.17, 1-октябрь, 1994-жылы күчүнө кирген)

3-берене

Куралма жана чечилме контейнерлер

Куралма же чечилме контейнерлер бул Эрежелердин 1 жана 2-беренелеринин жоболоруна жооп берүүгө тийиш; андан тышкары, алар контейнер куралгандан кийин анын ар түрдүү бөлүктөрүн бекитүүчү жасалгаларга ээ болууга тийиш. Бул бекитүүчү жасалгалар, эгер алар куралган контейнердин сырткы жагында жайгашса, анда аларга бажылык мөөрлөрдү жана пломбаларды басууга мүмкүн болгондой конструкцияда болууга тийиш.

4-берене

Брезент менен жабылган контейнерлер

1. Бул Эрежелердин 1, 2 жана 3-беренелеринин жоболору брезент менен жабылган контейнерлерге канчалык деңгээлде колдонулушу мүмкүн болсо, ошончолук деңгээлде таралат. Андан тышкары, мындай контейнерлер ушул берененин жоболоруна жооп берүүгө тийиш.

2. Брезент же бекем таардан же чоюлбаган, жетишерлик бекем, пластик менен капталган же желимделген кездемеден даярдалууга тийиш. Брезент оң абалда болууга жана жабуу үчүн жасалга бекитилгенден кийин көрүнүүчү из калтырбастан жүккө жетүү мүмкүн эмес болгондой даярдалууга тийиш.

3. Эгер брезент бир нече кесиндиден куралса, анда бул кесиндилердин четтери бири экинчисинин алдына бүктөлүүгө жана бири-биринен аз дегенде 15 мм аралыкта жайгашкан эки тигиш менен тигилүүгө тийиш. Бул тигиштер ушул Эрежелерге тиркелген 1-сүрөттө көрсөтүлгөндөй аткарылууга тийиш; бирок эгер брезенттин айрым бөлүктөрүндө (мисалы, кайрып ачылма этектеринде жана күчөтүлгөн бурчтарында) тилкелерди көрсөтүлгөн ыкма менен бириктирүүгө мүмкүн эмес болсо, брезенттин жогорку бөлүгүндөгү четин бүктөө жана тилкелерди ушул Эрежелерге тиркелген 2-сүрөттө көрсөтүлгөндөй тигүү жетиштүү. Тигиштердин бири ичинен гана көрүнүүгө тийиш жана бул тигишке колдонулган жип брезенттин өзүнүн түсүнөн, ошондой эле башка тигишке колдонулган жиптин түсүнөн кескин айырмаланып турууга тийиш. Бардык тигиштер машина менен тигилүүгө тийиш.

4. Эгер брезент пластик менен капталган кездеменин бир нече кесиндисинен куралса, анда бул кесиндилер ушул Эрежеге тиркелген 3-сүрөткө ылайык ширетүү аркылуу да бириктирилиши мүмкүн. Ар бир кесиндинин чети башка кесиндинин четинен аз дегенде 15 мм ге ашып турушу керек. Кесиндилерди бириктирүү бардык эки боюнча камсыз кылынууга тийиш. Биригүүнүн сырткы чети ширетүүнүн ошол эле ыкмасы менен тагылган аз дегенде 7 мм кеңдиктеги пластмассанын тилкеси менен капталууга тийиш. Бул тилкеде, ошондой эле анын ар бир тарабында, аз дегенде 3 мм кеңдиктеги бир түрдүү так рельеф штампталууга тийиш. Ширетүү кесиндилерди көрүнүүчү из калтырбастан ажыратууга жана кайра бириктирүүгө мүмкүн болбогондой кылып жасалууга тийиш.

4-берененин 4-пунктуна комментарийлер*Пластмасса тилке*

Пластмасса тилкенин милдеттүү түрдө болушу жөнүндө талап өтө олуттуу, демек, аны тоготпой коюуга болбойт.

(TRANS/GE.30/17, 99-пункт; TRANS/WP.30/141, 35-пункт; TRANS/WP.30/AC.2/31, 3-тиркеме)

Брезенттин четтерин кабаттап бириктирүү

Бажы коопсуздугунун максаттары үчүн брезенттин четтерин кабаттап бириктирүүнүн 15 мм ден кем эмес кеңдиги жетиштүү болуп саналганына карабастан, зарылдыгы брезент даярдалган материалга жана ширетүүнүн ыкмасына байланыштуу техникалык себептер менен шартталышы мүмкүн болгон кабаттоонун 20 мм жана андан чоң кеңдигине жол беришет.

(TRANS/WP.30/162, 64 жана 65-пункттар, TRANS/WP.30/AC.2/37, 6-тиркеме)

Брезенттин кесиндилерин ширетүү ыкмалары

Бажылык көз караштан коопсуз катары таанылган брезенттин кесиндилерин ширетүүнүн ыкмаларына, эгер алар Конвенциянын 2-тиркемесинин жоболоруна ылайык колдонулса, брезентти ширетүү жогорку температуранын жардамы менен жүргүзүлгөн «ширетүүнүн жылуулуктук ыкмасы» жана брезентти ширетүү жогорку жыштыктын жана басымдын жардамы менен жүргүзүлгөн «жогорку жыштыктуу ыкма» кирет.

(TRANS/WP.30/162, 64 жана 65-пункттар, TRANS WP.30/AC.2/37, 6-тиркеме)

5. Брезентти жамоо ушул Эрежелерге тиркелген 4-сүрөттө көрсөтүлгөн ыкма менен жүргүзүлөт; тигилүүчү четтери бири экинчисинин алдына бүгүлүүгө жана бири-биринен аз дегенде 15 аралыкта турган, ачык көрүнгөн эки тигиш менен бириктирилүүгө тийиш; ичинен көрүнүүчү жиптин түсү сыртынан көрүнүүчү жиптин түсүнөн жана брезенттин өзүнүн түсүнөн айырмаланууга тийиш; бардык тигиштер машина менен тигилүүгө тийиш. Брезент четтерине жакын айрылган учурда айрылган бөлүктү жамаачы менен алмаштыруу аркылуу оңдолгон учурда, тигиш ушул берененин 3-пунктунун жоболоруна жана ушул Эрежелерге тиркелген 1-сүрөткө ылайык да тигилиши мүмкүн. Пластмасса менен капталган кездемеден даярдалган брезентти жамоо ушул берененин 4-пунктунда сүрөттөлгөн ыкмага ылайык да жүргүзүлүшү мүмкүн, бирок бул учурда пластик тилке брезенттин эки жагына тең ширетилет, ал эми жамаачы брезенттин ич жагына коюлат.

(ECE/TRANS/17/Amend.8, 1-август, 1987-жылы күчүнө кирген)

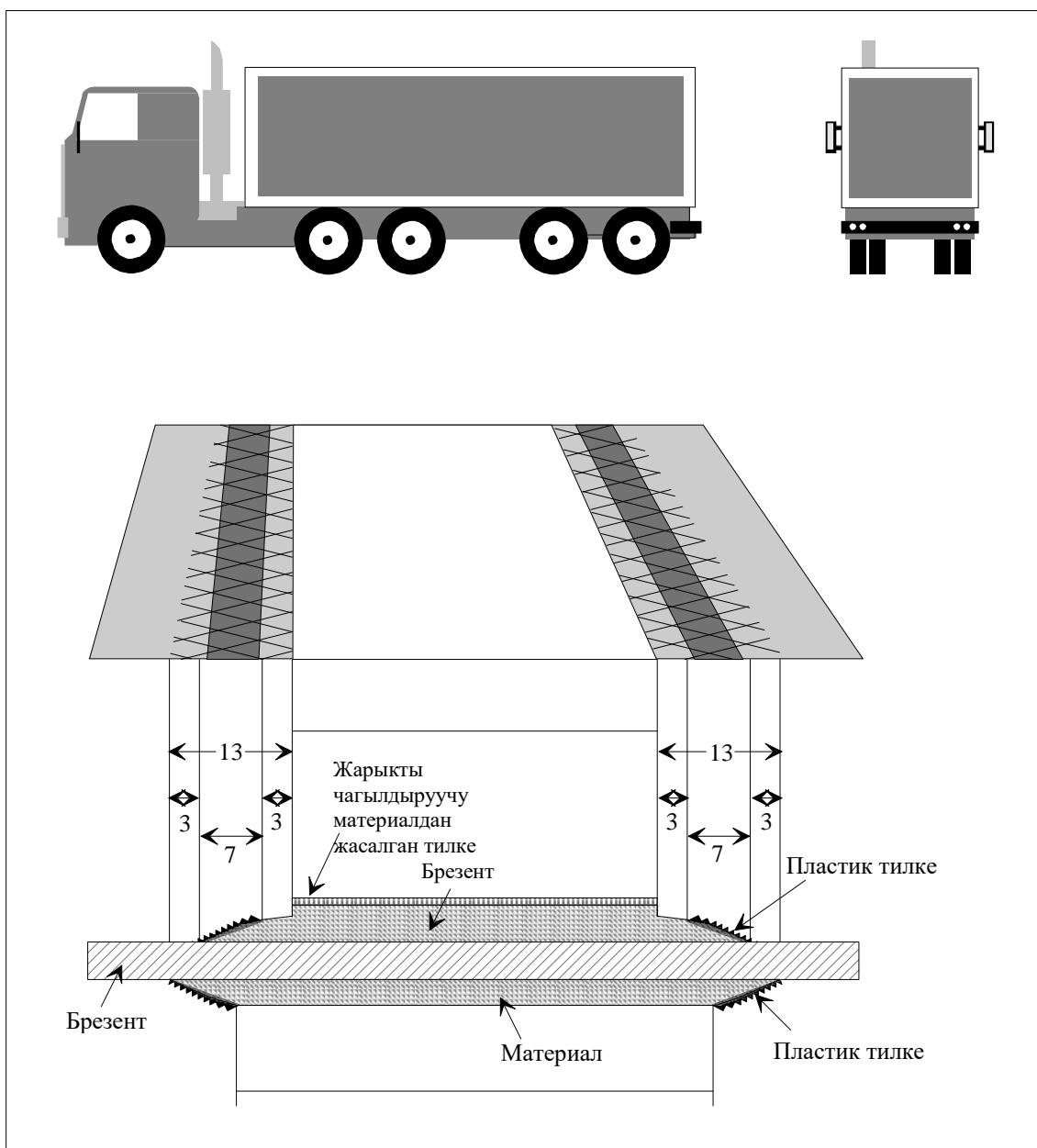
4-берененин 5-пунктуна комментарийлер*Пластмасса капталган кездемеден даярдалган брезентти оңдоо*

Мындай брезентти оңдоо үчүн төмөнкүдөй ыкманы колдонууга уруксат берилет. Жамаачыны ширетүү үчүн температуранын жана басымдын алдында эритилген винил колдонулат. Ныгыра басылган материалдан даярдалган тилке жамаачынын четине брезенттин эки жагынан тең ширетилет.

(TRANS/GE.30/6, 40-пункт; TRANS/GE.30/GRCC/4, 33-пункт); TRANS/WP.30/141, 35-пункт; TRANS/WP.30/AC.2/31, 3-тиркеме)

Жарыкты чагылдыруучу материалдан даярдалган тилкелер

*Эгер чечилүүчү жана брезенттин түзүлүшүн толук жаба турган жарыкты чагылдыруучу материалдан даярдалган тилкелер пластмасса менен капталган кездемеден түзүлгөн брезентке толук ширетилген болсо жана Конвенциянын 2-тиркемесинин 3-беренесинин 5-пунктунун талаптарына ылайык бекитилген болсо жол берилет (төмөндөгү сүрөттү караңыз).
(TRANS/WP.30/151, 40-пункт)*

6. Брезент контейнерге ушул Эрежелердин 1 а) жана б) беренесинде баяндалган шарттарга так ылайыкталып бекитилет. Бул үчүн төмөнкү тутумдар колдонулушу мүмкүн:

а) Брезент төмөнкүлөрдү колдонуу менен бекитилиши мүмкүн:

- i) контейнерге бекитилген металл шакектер менен;**
- ii) брезенттин четиндеги көзөнөктөр аркылуу;**
- iii) жабуунун үстүндөгү шакектер аркылуу өткөн, сырт жагынан бардык узундугу боюнча көрүнбөөчү аркандын же тростун жардамы менен.**

Контейнердин конструкциялык тутумунун өзү эле жүктөөчү бөлүккө жетүүгө тоскоолдук кылган учурлардан тышкары, брезент унаа каражатынын катуу бөлүгүнө бекитүүчү шакектердин борборунан өлчөгөндө аз дегенде 250 мм кеңдикте кабатталып турууга тийиш.

4-берененин 6 а) пунктуна түшүндүрмө кат

Брезентти контейнердин бурчтук фитингине бекитүүчү тутумдун бажылык көз караштан алгылыктуу мисалы 7-тиркеменин III бөлүгүнө тиркелген сүрөттө берилет.

б) Эгер брезенттин четтеринин биринин контейнерге туюк бекилишин камсыз кылуу зарыл болсо, анда эки тегиздик тең үзгүлтүксүз бириктирилүүгө жана бекем деталдардын жардамы менен кармалууга тийиш.

**с) Брезентти бекитүү тутуму колдонулган учурда, жабык абалда турганда ал брезенттин жүктөөчү бөлүктүн сырткы тегиздигине тыгыз кысылышын камсыз кылууга тийиш (үлгү катары 6-сүрөттү караңыз).
(ECE/TRANS/17/Amend.8, 1-август, 1987-жылы күчүнө кирген)**

**7. Брезент тиешелүү конструкцияга (тирөөчтөр, каптал тирөөчтөр, аркалар, туура устундар ж.б.) таянып турууга тийиш.
(ECE/TRANS/17/Amend.8, 1-август, 1987-жылы күчүнө кирген)**

4-берененин 7-пунктуна комментарий

Брезентти кармап туруучу тирөөчтөр

Брезентти кармап туруучу догоо тирөөчтөр кээде көңдөй болушат да, жүктү жашыруу үчүн колдонулушу мүмкүн. Бирок, унаа каражатынын башка көптөгөн бөлүктөрү сыяктуу эле аларды каалаган учурда текшерүүгө болот. Мындай шарттарда көңдөй догоолорду колдонууга жол берилет.

*(TRANS/GE.30/14, 90-пункт; TRANS/GE.30/12, 100 жана 101-пункттар;
TRANS/GE.30/6, 41-пункт); TRANS/WP.30/141, 35-пункт;
TRANS/WP.30/AC.2/31, 3-тиркеме)*

8. Шакектердин ортосундагы аралык жана көзөнөктөрдүн ортосундагы аралык 200 мм ден ашык болбоого тийиш. Бирок эгер контейнердин жана брезенттин конструкциясы жүктөөчү бөлүккө жетүүгө мүмкүндүктү толук жокко чыгарса, анда бул шакектердин жана көзөнөктөрдүн ортосундагы аралык чоңураак

болушу мүмкүн, бирок тирөөчтүн каалаган жагынан 300 мм ден ашпоого тийиш. Көзөнөктөр катуу болууга тийиш.
(ECE/TRANS/17/Amend.8, 1-август, 1987-жылы күчүнө кирген)

9. Бекиткичтин төмөнкүдөй түрлөрү колдонулууга тийиш:

- а) диаметри 3 мм ден кем эмес болот трос; же
- б) чоюлбаган тунук пластик кабыкка салынган, диаметри 8 мм ден кем эмес кендир же сизаль аркан; же
- с) спираль түрүндө буралган болот каптын ичиндеги була-оптикалык жиптердин боолоруна турган, чоюлбаган тунук пластик кабык менен капталган трос; же
- д) текстиль жиптен даярдалган өзөктү толук жабуучу болот сымдын аз дегенде төрт тилкеси менен ороо аркылуу даярдалган трос, эгер тростун диаметри (эгер тунук кабыгы бар болсо, аны кошпогондо) 3 мм ден кем эмес болсо.

Ушул берененин 9 а) же 9 d) пунктуна туура келген тростор чоюлбаган тунук пластик кабык менен капталышы мүмкүн.

Брезент ушул берененин 6 а) пунктунун талаптарына жооп берген кандайдыр-бир конструкциянын рамасына бекитилүүгө тийиш болгон учурда, бекиткич катары кур да колдонулушу мүмкүн (мындай конструкциянын үлгүсү ушул тиркеменин 7-сүрөтүндө берилген). Курдун өзү материалы, өлчөмү жана формасы боюнча 11 а) iii) пунктунун талаптарына жооп берүүгө тийиш.

(ECE/TRANS/17/Amend.11, 1-август, 1989-жылы күчүнө кирген;
ECE/TRANS/17/Amend.17, 1-октябрь, 1994-жылы күчүнө кирген;
ECE/TRANS/17/Amend.25, 1-октябрь, 2005-жылы күчүнө кирген)

4-берененин 9-пунктуна комментарий

Бекиткич аркан

*Брезентти контейнердин рамасына бекитүү зарыл болгон учурда курдун ордуна эки кесиндиден турушу мүмкүн болгон аркан колдонулушу мүмкүн.
(TRANS/WP.30/125, 33-пункт; ECE/TRANS/WP.30/232, 34-пункт жана тиркеме;
ECE/TRANS/WP.30/AC.2/91, 24-пункт)*

**10. Ар бир трос же аркан бир кесиндиден турууга тийиш жана эки учунда тең металл учтары болууга тийиш. Ар бир металл уч аркылуу бажылык мөөрлөр жана пломбалар үчүн бекем жипти же тасманы өткөрүүгө мүмкүндүк камсыз болууга тийиш. Тростордун ар бир учун (наконечнигин) бекитүү үчүн жасалга, ушул берененин 9 а), б) жана d) пункттарынын жоболоруна ылайык, трос же аркан аркылуу өтүүчү жана ал аркылуу бажылык мөөрлөр жана пломбалар үчүн бекем жип же тасма өткөрүү мүмкүн болгондой көңдөй заклепка камтылууга тийиш. Трос же аркан көңдөй заклепканын эки жагынан тең, алардын чынында эле бир кесиндиден тураарын текшерүүгө мүмкүн болуш үчүн, көрүнүп турууга тийиш (ушул Эрежелерге тиркелген 5-сүрөттү караңыз).
(ECE/TRANS/17/Amend.25, 1-октябрь, 2005-жылы күчүнө кирген)**

11. Брезентте жүктөрдү жүктөө үчүн жана түшүрүү үчүн терезелер орнотулган жерлерде брезенттин эки этеги тең чогуу бириктирилет. Бул үчүн төмөнкүдөй тутум колдонулат:

- а) брезенттин эки чети тең тиешелүү түрдө кабатталууга тийиш. Алар төмөнкүлөрдүн жардамы менен да бекитилүүгө тийиш:

- i) ушул берененин 3 жана 4-пункттарына ылайык тигилген же ширетилген эки жакка ачылма этектердин;
- ii) ушул берененин 8-пунктунун шарттарына жооп берүүчү шакектердин жана көзөнөктөрдүн; шакектер металлдан даярдалууга тийиш; жана
- iii) тиешелүү чоюлбаган материалдын бүтүн кесиндисинен даярдалган, туурасы 20 мм ден кем эмес жана калыңдыгы 3 мм ден кем эмес, шакектер аркылуу өтүп, брезенттин эки четин тең жана эки жакка ачылма этегин бириктирген курдун жардамы менен; кур брезенттин ички жагынан бекитилет жана төмөнкүлөрдүн бирин камтууга тийиш:

тросту же арканды өткөрүү үчүн ушул берененин 9-пунктунда айтылган көзөнөктү, же

ушул берененин 6-пунктунда айтылган металл шакекке бекитилиши мүмкүн болгон жана ушул берененин 9-пунктунда айтылган тростун же аркандын жардамы менен бекитилиши мүмкүн болгон көзөнөктү.

Эгер атайын түзүлүш, мисалы, көрүнүүчү из калтырбастан жүктөөчү бөлүккө жетүүгө тоскоолдук кылуучу коргоочу тосмо бар болсо, эки жакка ачылма этек талап кылынбайт. Жылмышуучу полу бар унаа каражаттары үчүн да ачылма этек талап кылынбайт.

(ECE/TRANS/17/Amend.14, 1-август, 1992-жылы күчүнө кирген;
ECE/TRANS/17/Amend.20, 12-июнь, 2001-жылы күчүнө кирген)

b) Брезенттеги жабуучу терезелердин атайын тутуму жүктөөчү бөлүк жабылып, мөөрлөнгөндөн кийин брезенттин четтеринин тыгыз жабылышын камсыз кылат. Тутумда ушул берененин 6-пунктунда айтылган металл шакек өтүшү жана ушул берененин 9-пунктунда айтылган тростун же аркандын жардамы менен бекитилиши мүмкүн болгон тешик бар. Мындай тутум ушул тиркемеде камтылган 8-сүрөттө келтирилет.

(ECE/TRANS/17/Amend.14, 1-август, 1992-жылы күчүнө кирген)

12. Контейнерде коюлууга тийиш болгон таануу белгилери жана ушул тиркеменин экинчи бөлүгүндө каралган уруксат жөнүндө тактача эч бир учурда брезент менен жабылбоого тийиш.

5-берене

Жылмышуучу этектери бар контейнерлер

1. Бул Эрежелердин 1, 2, 3 жана 4-беренелеринин жоболору жылмышуучу этектери бар контейнерлерге канчалык өлчөмдө колдонула алса, ошончолук өлчөмдө таралат. Андан тышкары, бул контейнерлер ушул берененин жоболоруна шайкеш болууга тийиш.

2. Контейнердин жылмышуучу этектери, полу, эшиктери жана башка бардык курамдык бөлүктөрү же ушул Эрежелердин 4-беренесинин 6, 8, 9 жана 11-

пункттарында камтылган талаптарга жооп берүүгө тийиш же төмөндөгү i)-vi) пунктчаларында баяндалган талаптарга жооп берүүгө тийиш.

- i) Контейнердин жылмышуучу этектери, полу, эшиктери жана башка бардык курамдык бөлүктөрү көрүнүүчү из калтырбастан сыртынан чечилбей турган жана кайра ордуна коюлбай турган жасалгалардын жардамы менен бириктирилүүгө тийиш, же көрүнүүчү из калтырбастан өзгөртүүгө мүмкүн эмес болгондой конструкцияны камсыз кылуучу ыкмалардын жардамы менен бекитилүүгө тийиш.
- ii) Керүүчү курлардын ортосундагы иш жүзүндөгү аралыктын аз дегенде 1/4 бөлүгүнчөлүк аралыкка этек контейнердин катуу бөлүктөрүнүн үстүнөн кабатталып турууга тийиш. Этек унаа каражаттарынын катуу бөлүктөрүнүн астынан аз дегенде 50 мм ге кабатталып турууга тийиш. Контейнер жабылып, бажылык максаттар үчүн мөөрлөнгөндөн кийин этек менен контейнердин катуу бөлүктөрүнүн ортосундагы горизонталдык жылчык бардык жерлерде контейнердин узата кеткен огуна перпендикуляр боюнча 10 мм ден ашпоого тийиш.
- iii) Жылмышуучу этектин багыттоочу элементи, жылмышуучу этектин керүүчү түзүлүшү жана башка кыймылдуу бөлүктөрү, жабылган жана бажылык пломба менен мөөрлөнгөн эшиктерди жана башка кыймылдуу бөлүктөрдү көрүнүүчү из калтырбастан сыртынан ачууга же жабууга мүмкүн эмес болгондой кылып, бириктирилүүгө тийиш. Жылмышуучу этектин багыттоочу элементи, жылмышуучу этектин керүүчү түзүлүшү жана башка кыймылдуу бөлүктөрү жабуучу түзүлүштөрдү жапкандан кийин көрүнүүчү из калтырбастан контейнерге кирүүгө мүмкүндүк жокко чыгарылгандай кылып бириктирилүүгө тийиш. Мындай конструкциялык тутумдун үлгүсү ушул Эрежелерге тиркелген 9-сүрөттө тартылган.
- iv) Унаа каражатынын катуу бөлүктөрүндөгү, бажылык максаттар үчүн колдонулган шакектердин ортосундагы горизонталь боюнча аралык 200 мм ден ашпоого тийиш. Ошону менен бирге, эгер унаа каражатынын жана этектердин конструкциясы жүктөөчү бөлүккө кирүүгө мүмкүндүктү толук жокко чыгарса, анда бул аралык чоңураак болушу мүмкүн, бирок тирөөчтүн каалаган тарабынан шакектердин ортосундагы аралык 300 мм ден ашпоого тийиш. Бардык учурда жогорудагы ii) пунктчасында баяндалган шарттар сакталууга тийиш.
- v) Керүүчү курлардын ортосундагы аралык 600 мм ден ашпоого тийиш.
- vi) Этектерди унаа каражатынын катуу бөлүктөрүнө бекитүү үчүн колдонулган бекиткичтердин түрлөрү ушул Эрежелердин 3-беренесинин 9-пунктунда каралган талаптарга жооп берүүгө тийиш.
(ECE/TRANS/17/Amend.33, 1-январь, 2017-жылы күчүнө кирген)

6-берене**Брезент менен жабылган ачылма чатырлуу контейнерлер**

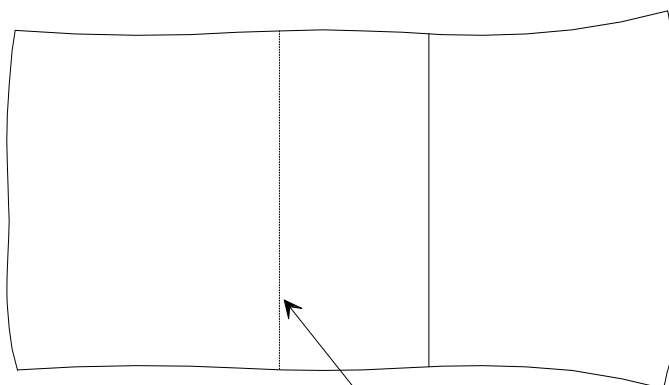
1. Ушул Эрежелердин 1, 2, 3, 4 жана 5-беренелеринин жоболору брезент менен жабылган ачылма чатырлуу контейнерлерге канчалык өлчөмдө колдонула алса, ошончолук өлчөмдө таралат. Андан тышкары, бул контейнерлер ушул берененин жоболоруна шайкеш келүүгө тийиш.

2. Брезент менен жабылган ачылма чатыр төмөндө i)–iii) пунктчаларында баяндалган талаптарга жооп берүүгө тийиш.

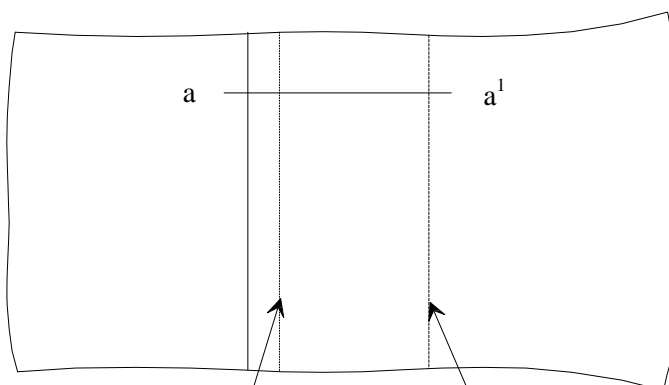
- i) Брезент менен жабылган ачылма чатыр же көрүнүүчү из калтырбастан сыртынан чечип алууга жана кайра ордуна коюуга мүмкүн эмес болгон жасалгалардын жардамы менен же көрүнүүчү из калтырбастан өзгөртүүгө мүмкүн эмес болгон конструкцияны камсыз кылган ыкмалардын жардамы менен бириктирилүүгө тийиш.
- ii) Чатырдын этеги жүктөөчү бөлүктүн маңдай жагындагы катуу бөлүккө, чатырдын этегин үстүңкү алкактын үстүңкү четинен тартып алууга мүмкүн эмес болгондой, кабатталып турат. Контейнердин бүткүл узундугу боюнча эки жагынан тең чатырдын этегинин жээгине алдын ала чыңатылган болот трос, аны көрүнүүчү из калтырбастан чыгарууга жана кайра ордуна тагууга мүмкүн эмес болгондой кылып, бекитилет. Чатырдын этеги салазкаларга, аны көрүнүүчү из калтырбастан чечип алууга жана кайра ордуна бекитүүгө мүмкүн эместей кылып, ишенимдүү бекитилүүгө тийиш.
- iii) Ачылма чатырдын багыттоочу элементи, ачылма чатырдын керүүчү түзүлүшү жана башка кыймылдуу бөлүктөрү, жабылган жана бажылык пломбалар менен мөөрлөнгөн эшиктерди, чатырды жана башка кыймылдуу бөлүктөрдү көрүнүүчү из калтырбастан сыртынан ачууга же жабууга мүмкүн эмес болгондой кылып бириктирилүүгө тийиш. Ачылма чатырдын багыттоочу элементи, ачылма чатырдын керүүчү түзүлүшү жана башка кыймылдуу бөлүктөрү, жабуучу түзүлүштөрдү жапкандан кийин көрүнүүчү из калтырбастан жүктөөчү бөлүккө жетүү мүмкүндүгү жокко чыгарылгандай кылып бириктирилүүгө тийиш.

Мындай контрукциялык тутумдун үлгүсү ушул Эрежелерге тиркелген 10-сүрөттө көрсөтүлгөн.

(ECE/TRANS/17/Amend.33, 1-январь, 2017-жылы күчүнө кирген)

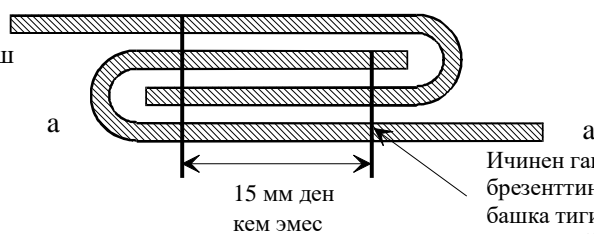
1-сурөт**ТИГИШТЕР МЕНЕН БИРИКТИРИЛГЕН КЕЗДЕМЕНИН БИР НЕЧЕ**
КЕСИНДИСИНЕН ДАЯРДАЛГАН БРЕЗЕНТ*Сыртынан көрүнүшү*

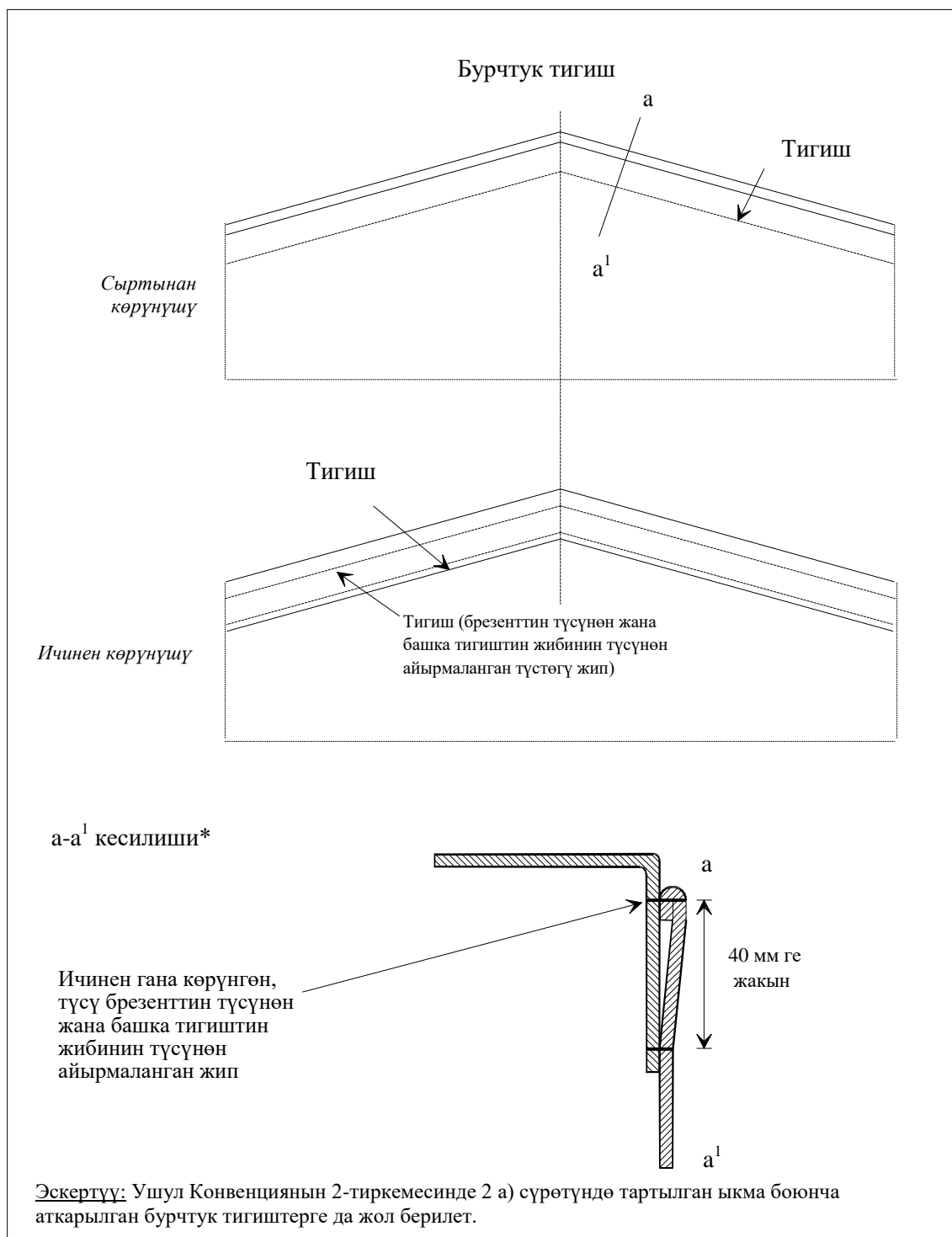
Тигиш

Ичинен көрүнүшү

Тигиш

Тигиш (брезенттин түсүнөн жана башка тигиштин жибинин түсүнөн айырмаланган түстөгү жип)

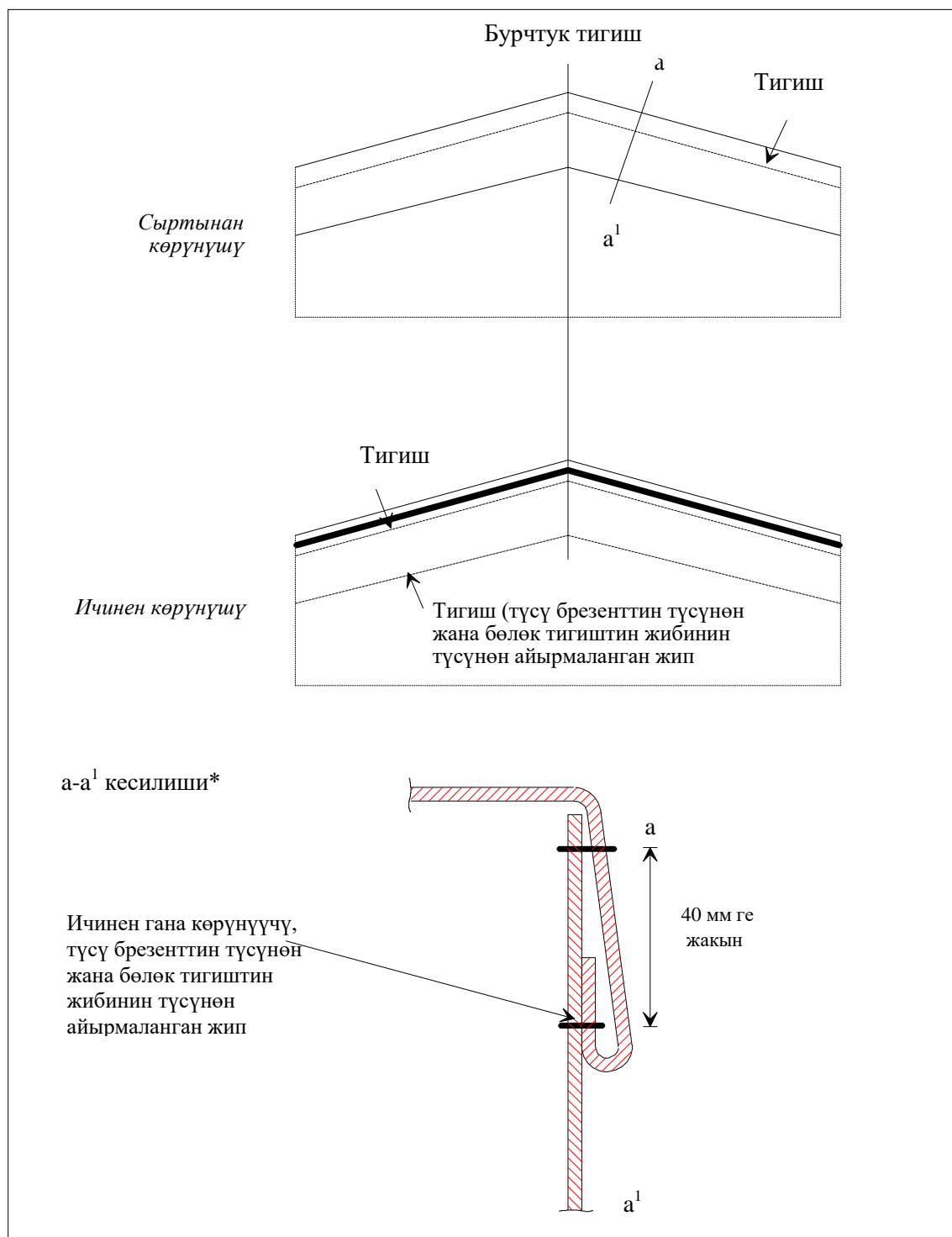
а-а¹ кесилиши
Жалпак эки кат тигиш15 мм ден
кем эмесИчинен гана көрүнгөн,
брезенттин түсүнөн жана
башка тигиштин жибинин
түсүнөн айырмаланган
түстөгү жип

2-сүрөт**ТИГИШТЕР МЕНЕН БИРИКТИРИЛГЕН КЕЗДЕМЕНИН БИР НЕЧЕ
КЕСИНДИСИНЕН ДАЯРДАЛГАН БРЕЗЕНТ**

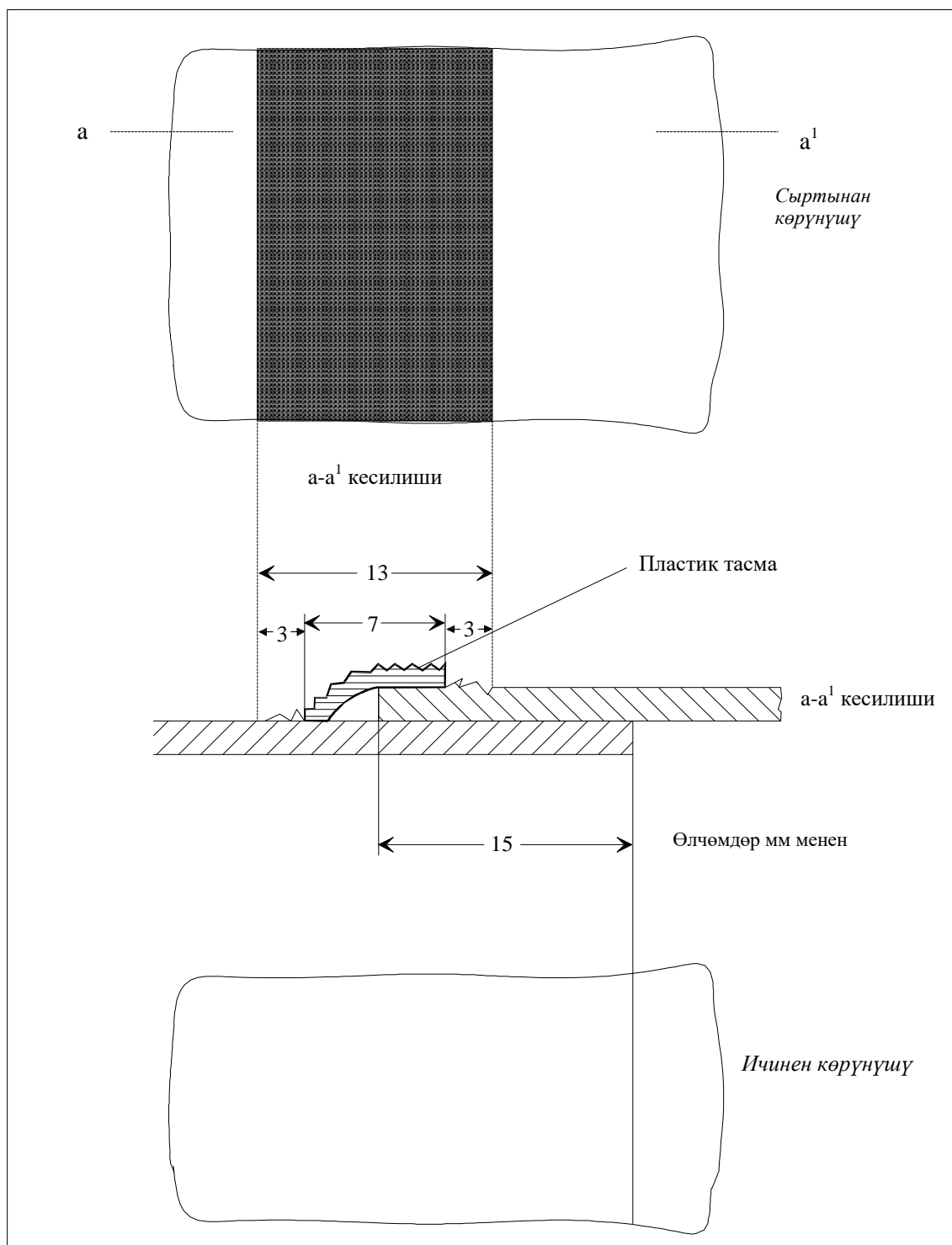
* Бул сүрөт брезенттин 2-тиркеменин 3-беренесинин 3-пунктуна ылайык бүгүлгөн жогорку бөлүгүн көрсөтүп турат.

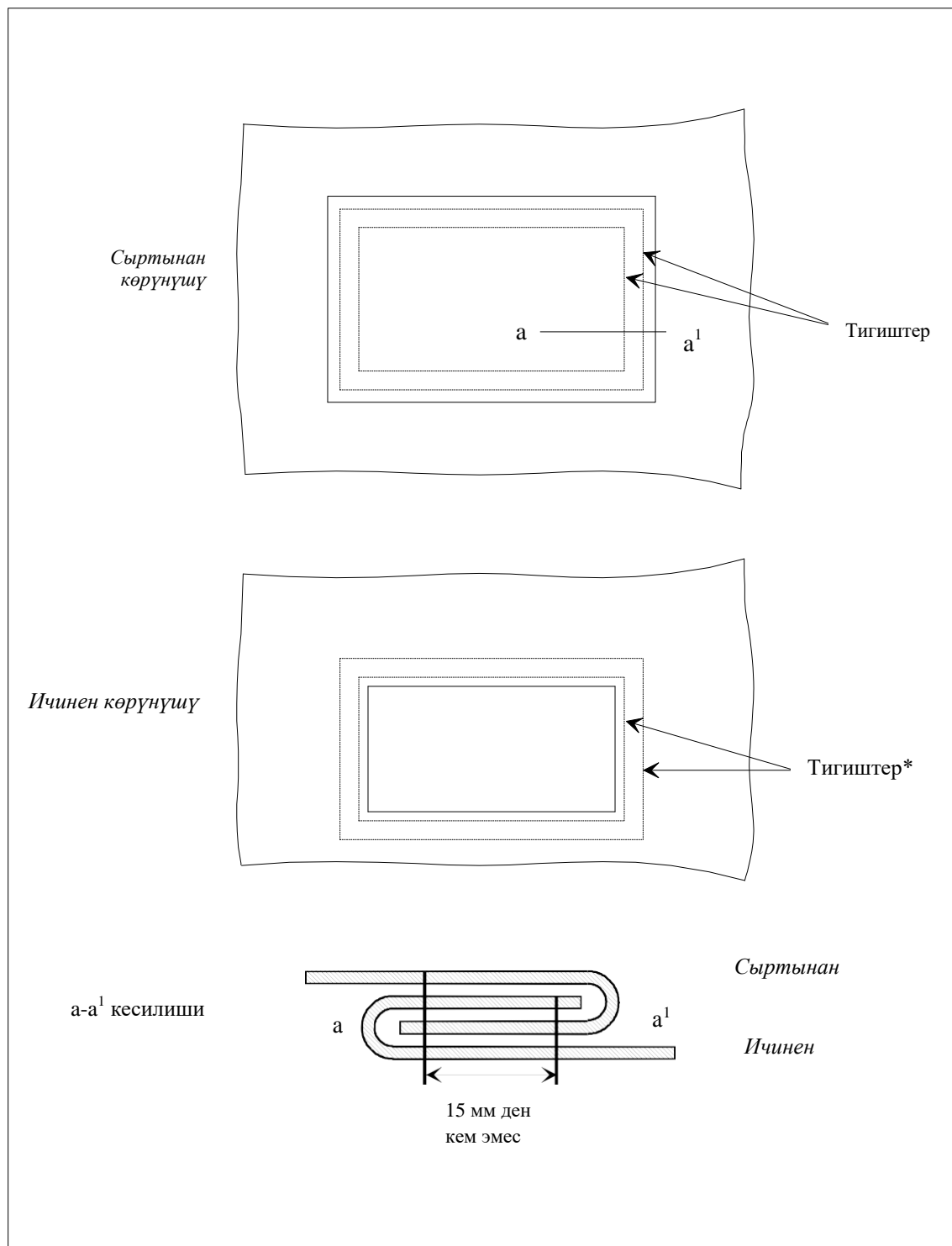
Комментарий

2-тиркемедеги «ЧОГУУ ТИГИЛГЕН БИР НЕЧЕ БӨЛҮКТӨН КУРАЛГАН ЖАБУУ»
 2 а) сүрөтү, жогоруда келтирилген эскертүүгө ылайык, бурчтук тигиштерди тигүүнүн
 үлгүсү катары 7-тиркемеде кайталанат. (TRANS/WP.30/147, 32-пункт)

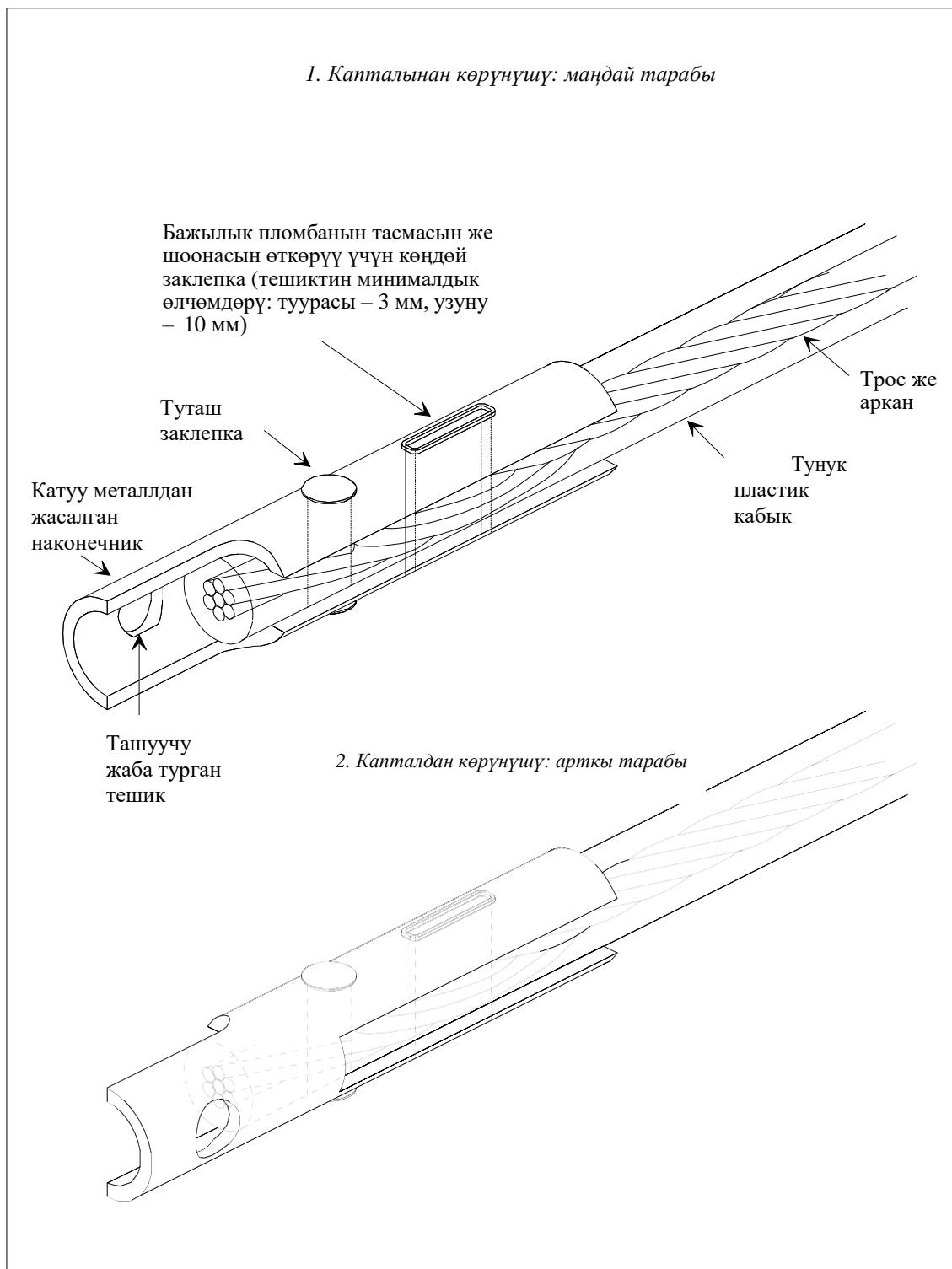

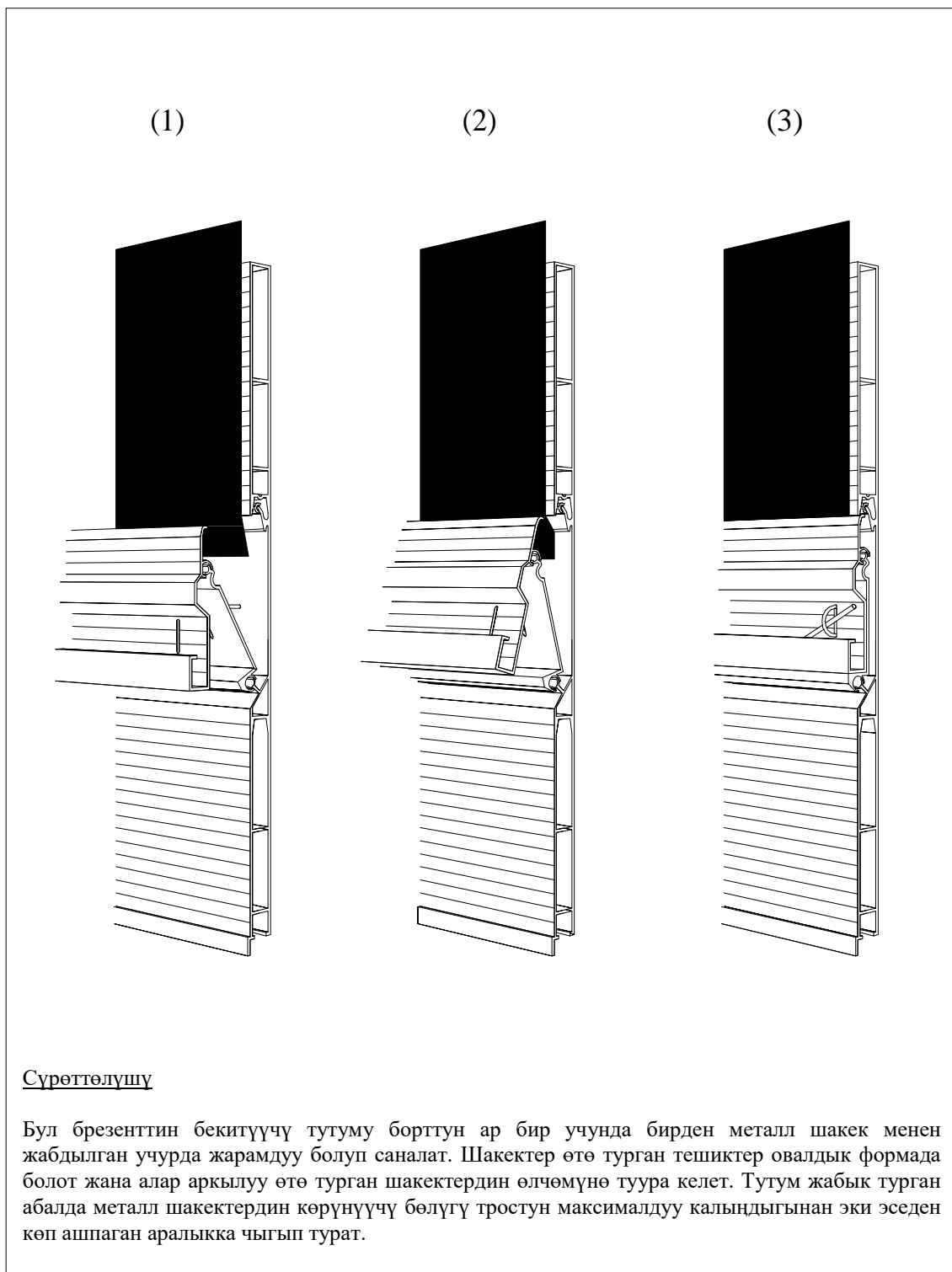
* Бул сүрөт брезенттин 2-тиркеменин 3-беренесинин 3-пунктуна ылайык бүгүлгөн жогорку бөлүгүн көрсөтүп турат.

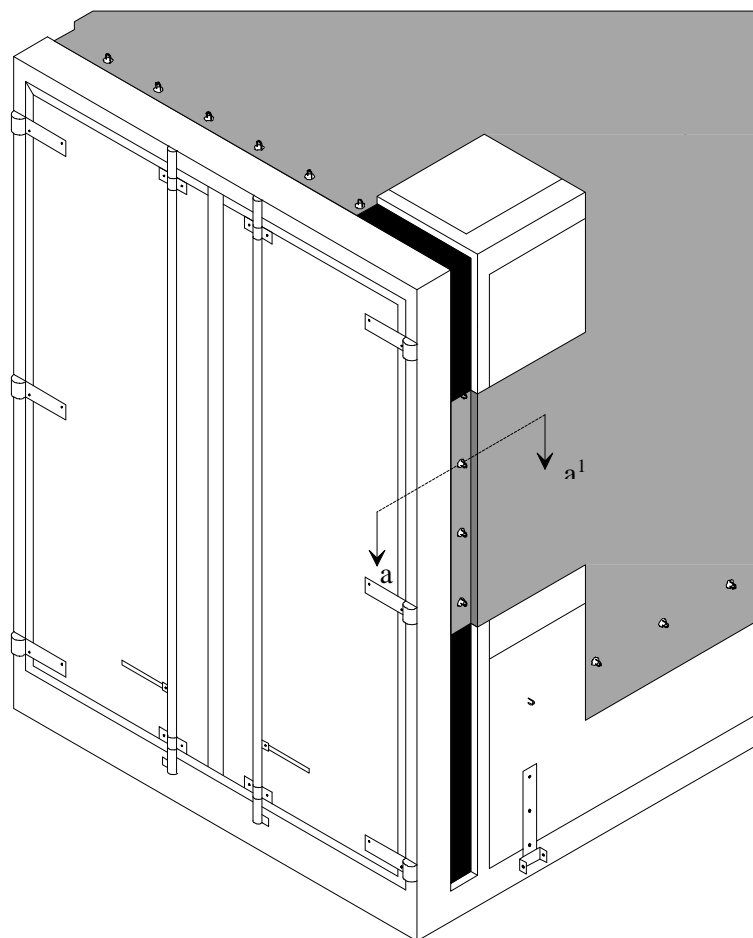
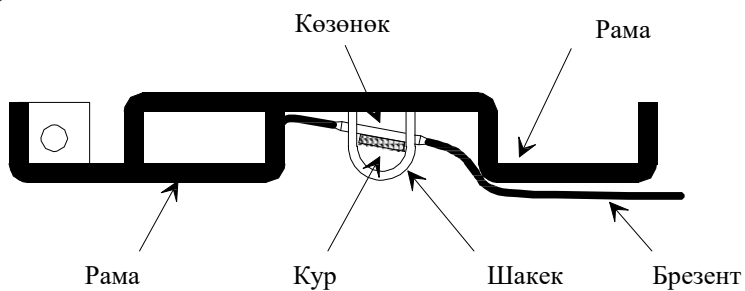
3-сүрөт**ШИРЕТҮҮ МЕНЕН БИРИКТИРИЛГЕН КЕЗДЕМЕНИН БИР НЕЧЕ
КЕСИНДИСИНЕН ДАЯРДАЛГАН БРЕЗЕНТ**

4-сүрөт**БРЕЗЕНТТИ ЖАМОО**

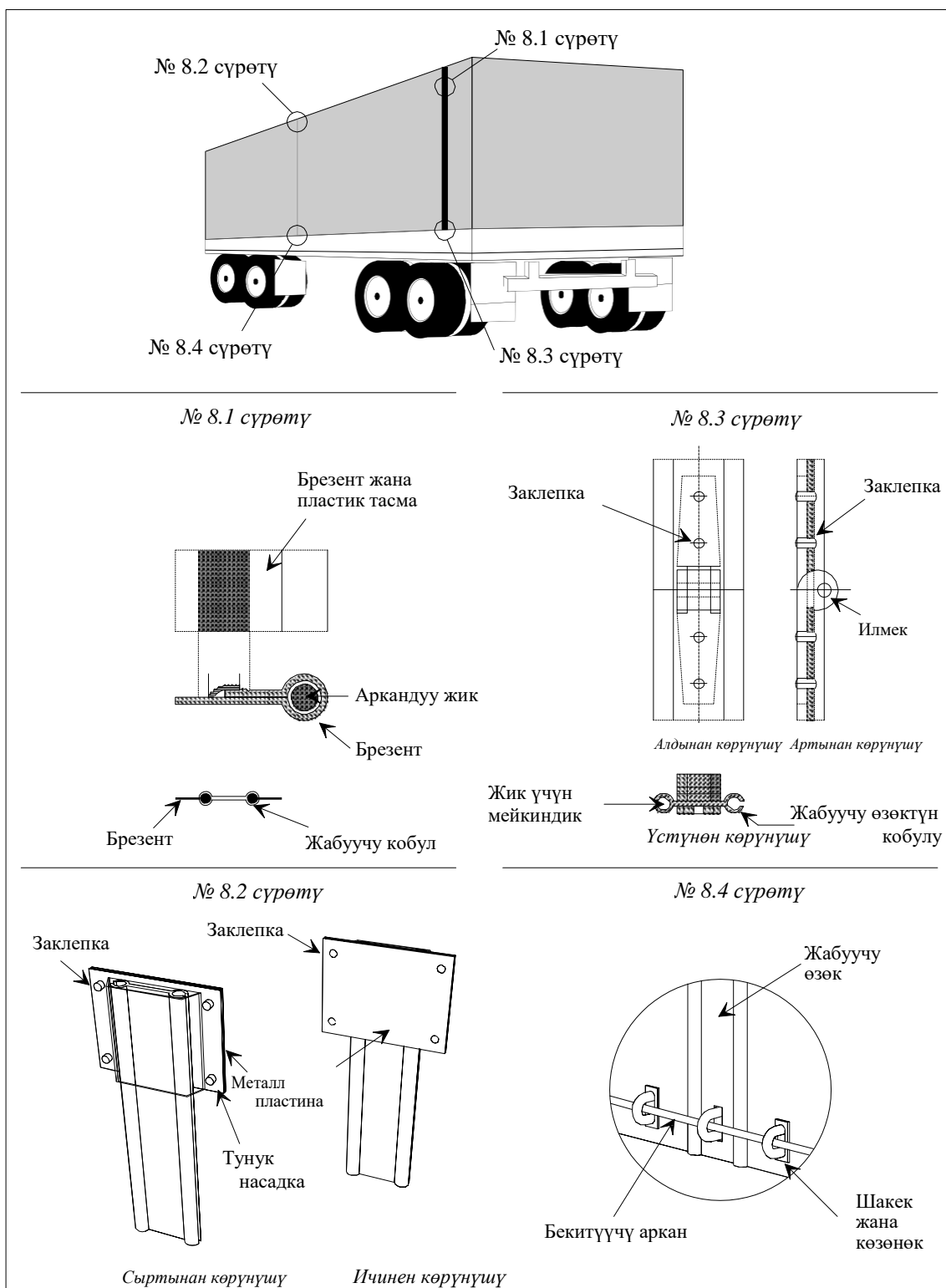
* Ичинен көрүнгөн жиптер сыртынан көрүнгөн жиптерден жана брезенттен түсү боюнча айырмаланып турат.

5-сүрөт**УЧТУН (НАКОНЕЧНИКТИН) ҮЛГҮСҮ**

6-сүрөт**БРЕЗЕНТТИН БЕКИТҮҮЧҮ ТУТУМУНУН ҮЛГҮСҮ**

7-сүрөт**БРЕЗЕНТТИ ӨЗГӨЧӨ ФОРМАДАГЫ РАМАЛАРГА БЕКИТҮҮНҮН МИСАЛЫ***Капталдан көрүнүшү*а-а¹ кесилишиСүрөттөлүшү

Брезентти унаа каражатына бекитүүнүн мындай түрүнө шакектер раманын профилинин тереңдигине чөгөрүлгөн жана анын максималдык тереңдигинен чыкпаган учурда жол берилет. Раманын профилинин туурасы мүмкүн болушунча минималдуу болууга тийиш.

8-сүрөт**ЖҮКТӨӨ-ТҮШҮРҮҮ ИШТЕРИНЕ АРНАЛГАН ТЕШИКТЕРДИ ЖАБУУЧУ
ТУТУМ**

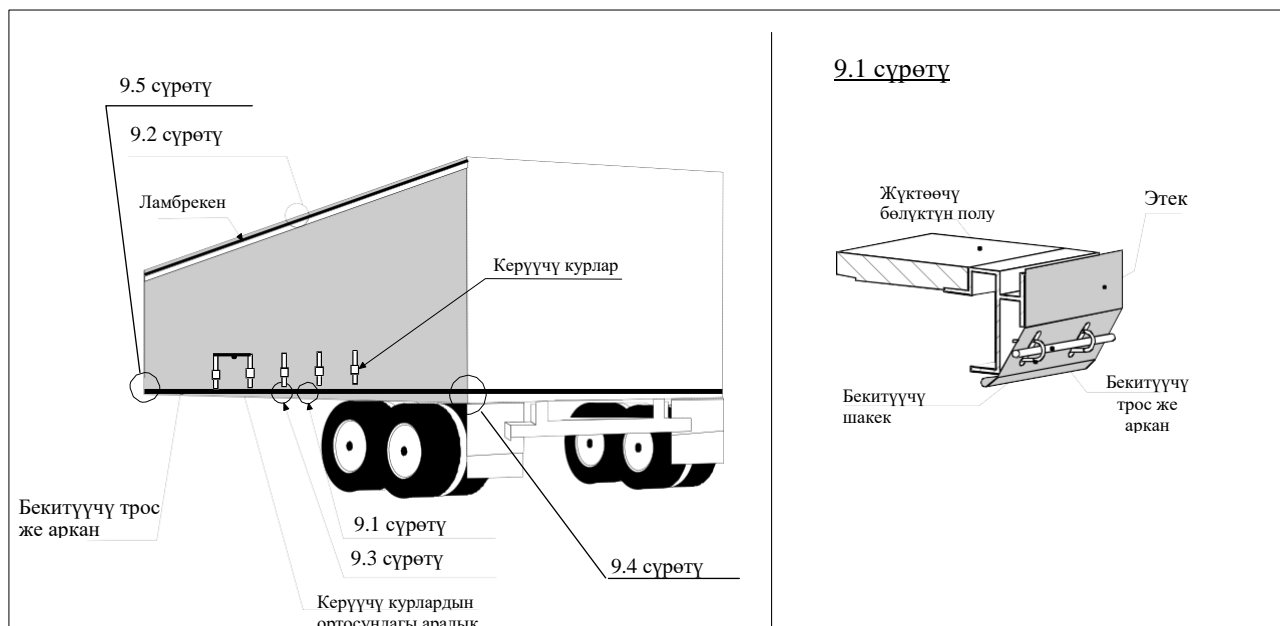
Сүрөттөлүшү

Бул брезенттеги жабылуучу терезелер тутумунда брезенттеги жүктөө жана түшүрүү үчүн колдонулуучу терезелердин эки чети тең алюминий жабуучу өзөгүнүн жардамы менен бириктирилет. Брезенттеги терезелерде жик бар, ага анын бүткүл узундугу боюнча аркан тигилген (№8.1. сүрөтүн караңыз). Ал брезентти жабуучу өзөктүн кобулунан сууруп чыгууга мүмкүндүк бербейт. Жик сырткы жагында жайгашууга жана Конвенциянын 2-тиркемесинин 3-беренесинин 4-пунктунун жоболоруна ылайык ширетүү аркылуу бириктирилүүгө тийиш.

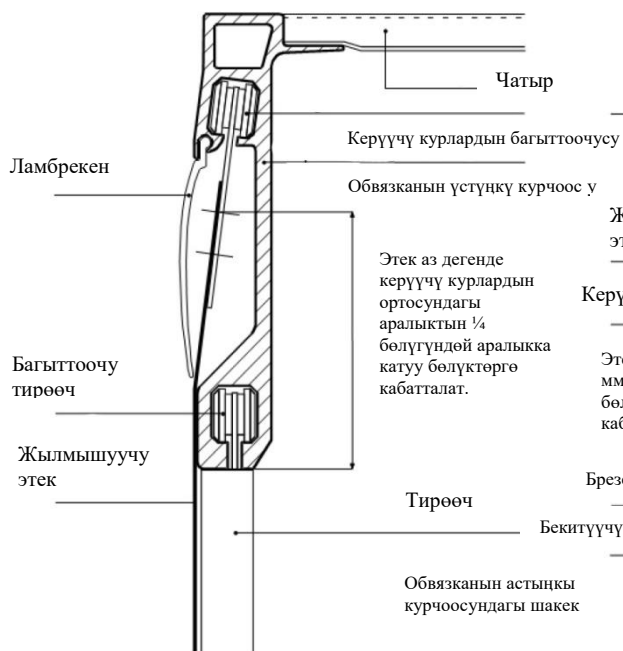
Брезенттин четтери жабуучу алюминий өзөктөгү ачык кобулдар аркылуу өткөрүлгөн болууга тийиш жана кобулдардын астыңкы бөлүгүндө жабылган эки параллель узатасынан кеткен каналдар боюнча өтүүгө тийиш. Жабуучу өзөк өзүнүн үстүңкү абалында турганда брезенттин четтери бириктирилген болот.

Жабуучу өзөк терезенин үстүңкү учунда заклепкалардын жардамы менен брезентке бекитилет (№8.2 сүрөтүн караңыз). Жабуучу өзөк заклепкадагы илмектин жардамы менен бириктирилген эки бөлүктөн турат, ал илмек өзөктү орнотууну жана чечүүнү жеңилдетүү үчүн аны бүгүүгө мүмкүндүк берет. Бул илмек тутумду жапкандан кийин буруучу киндикти сууруп алууга мүмкүн эмес болгондой кылып жасалууга тийиш (№8.3 сүрөтүн караңыз).

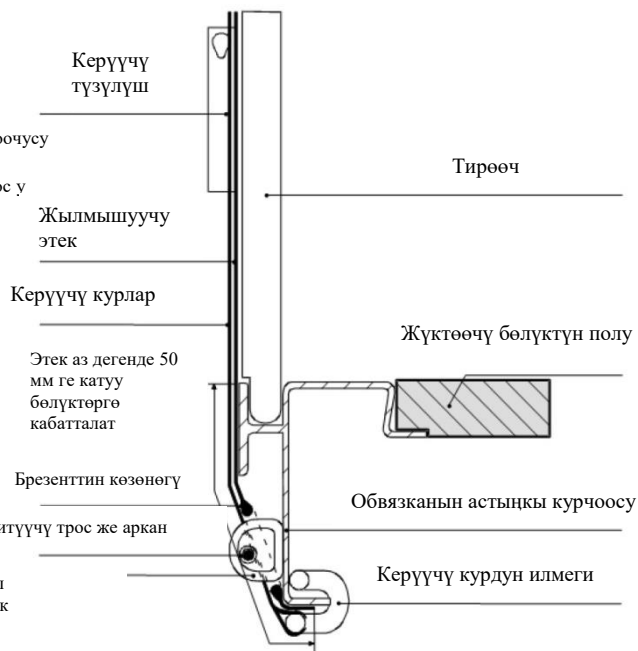
Жабуучу өзөктүн астыңкы бөлүгүндө шакек өтүүчү тешик жайгашат. Бул тешик овалдык формага жана ал аркылуу шакек өтүшү үчүн жетиштүү өлчөмгө ээ болот (№8.4 сүрөтүн караңыз). Жабуучу өзөктү бекитүү үчүн бул шакек аркылуу ЭАТтын талаптарына туура келген бекитүүчү аркан өткөрүлөт.

9-сүрөт**ЖЫЛМЫШУУЧУ ЭТЕКТЕРИ БАР УНАА КАРАЖАТЫНЫН
КОНСТРУКЦИЯСЫНЫН ҮЛГҮСҮ**

9.2 сүрөтү
ЖЫЛМЫШУУЧУ ЭТЕКТИН
БАГЫТТООЧУ ЭЛЕМЕНТИ ЖАНА
КАБАТТАЛЫШЫ - ҮСТҮ

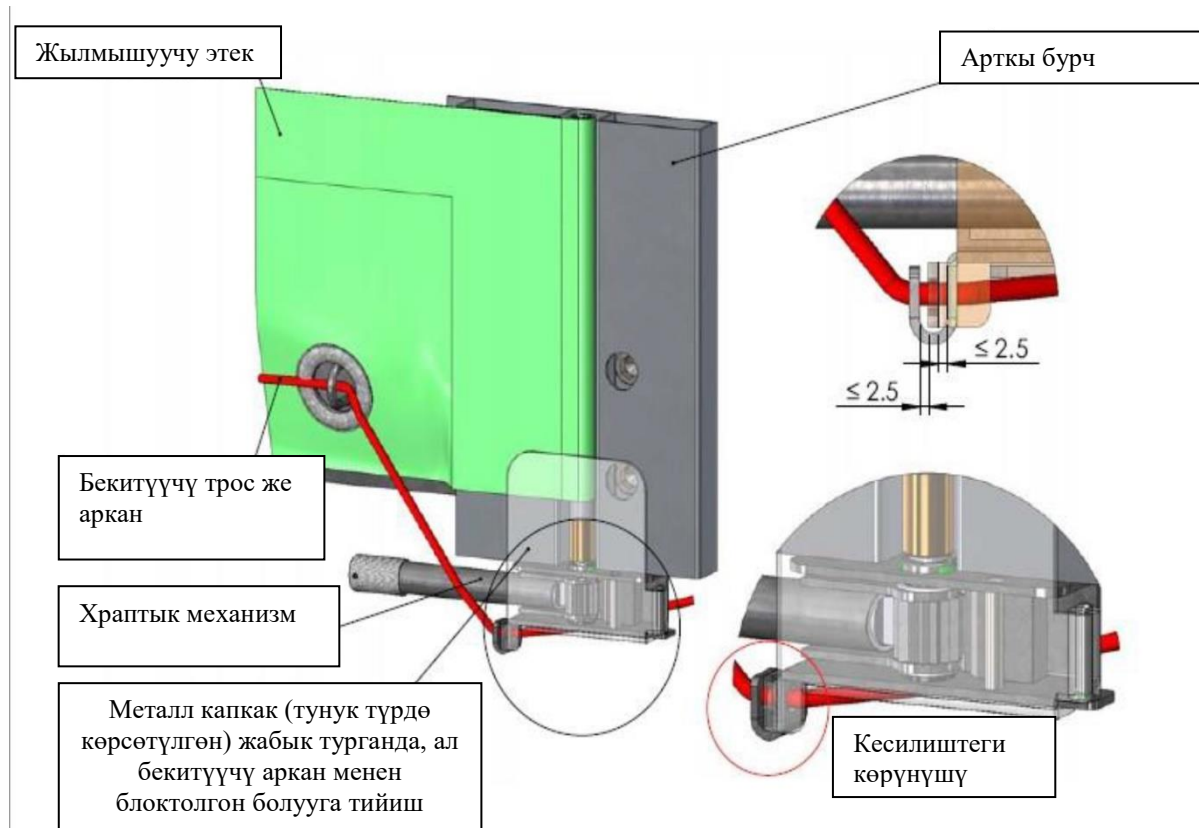
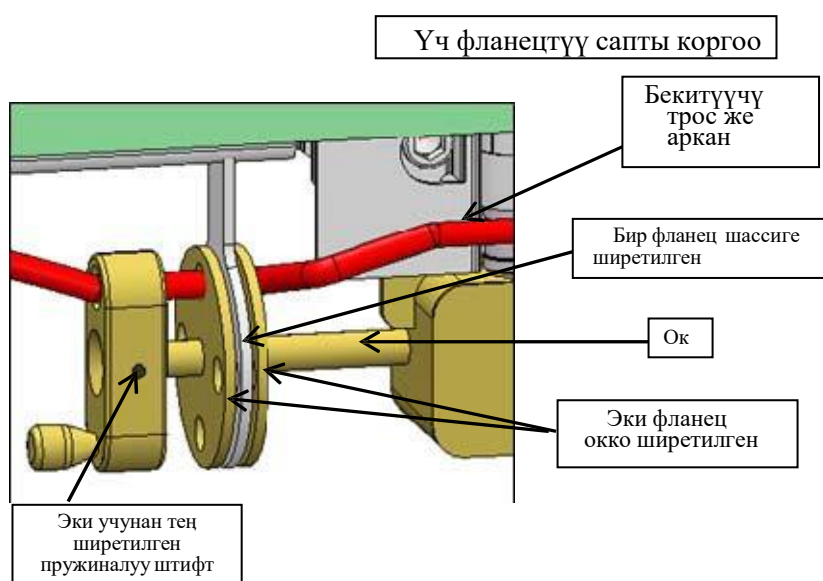

9.3 сүрөтү
ЖЫЛМЫШУУЧУ ПОЛДУН
КАБАТТАЛЫШЫ - АСТЫ

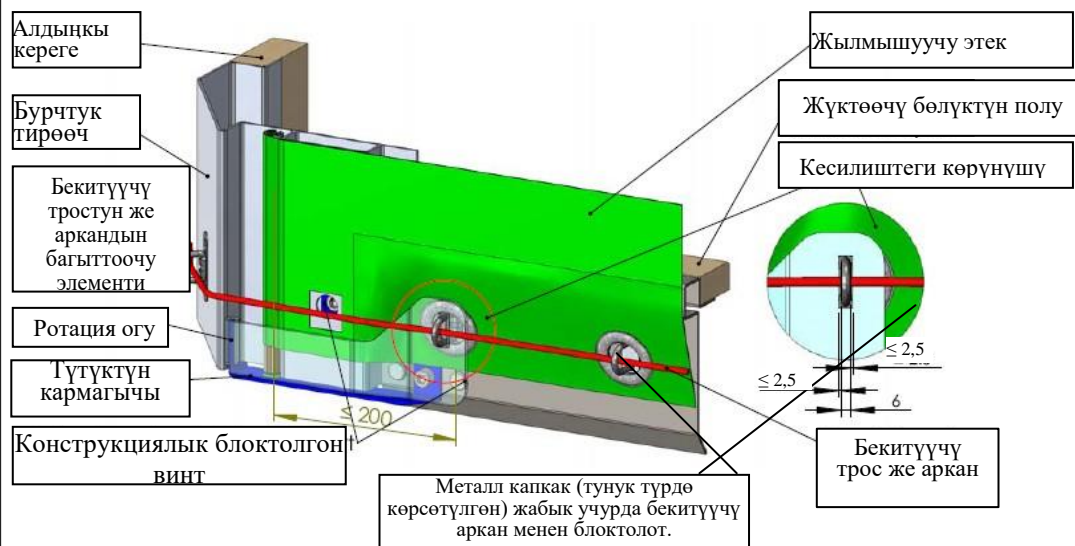
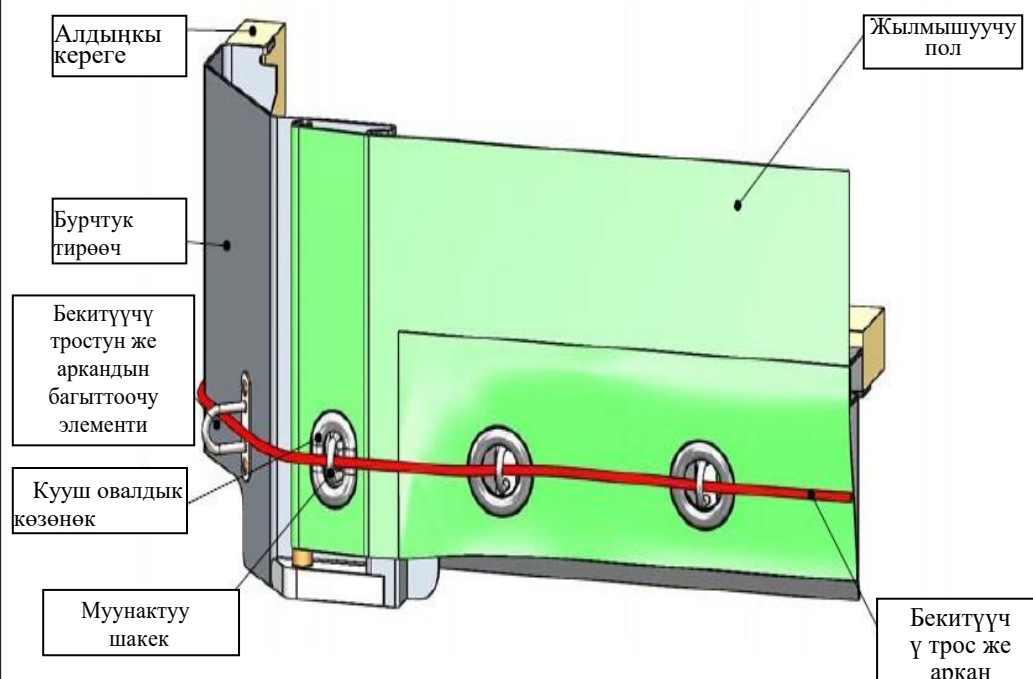
9-сүрөт (уландысы)**9.4 сүрөтү**

Жылмышуучу этектерди горизонталдык багытта керүү үчүн храптык механизм (адатта контейнердин арткы бөлүгүндө) колдонулат. Сүрөттө храповикти жана храптык механизмди блоктоонун болжолдуу ыкмаларынын эки мисалы – а) жана б) көрсөтүлгөн.

а) Храповикти блоктоо**б) Храптык механизмди блоктоо**

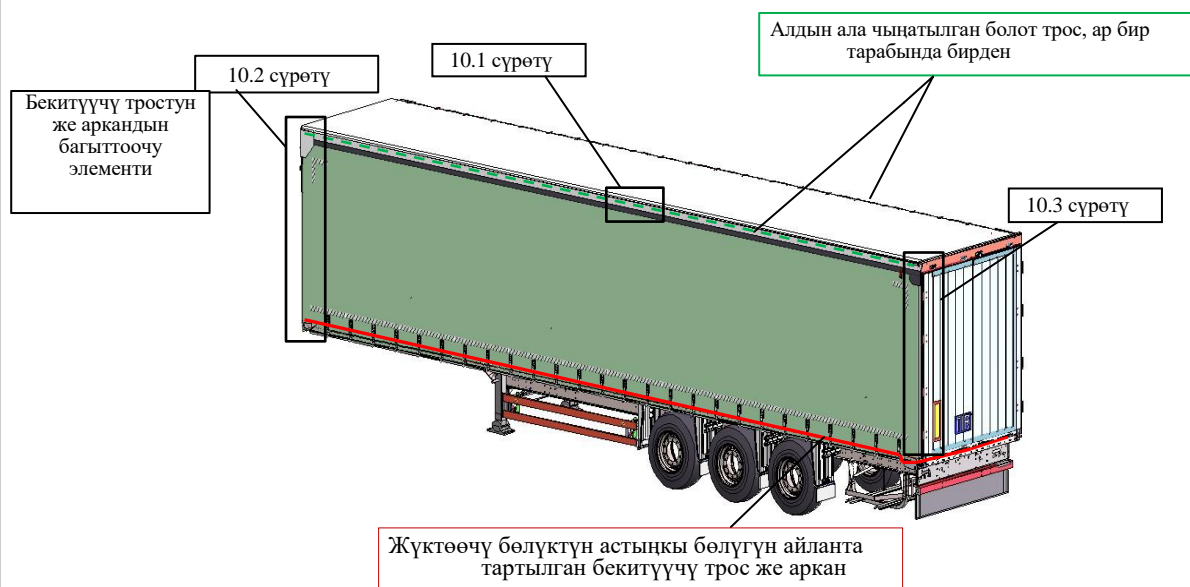
9-сүрөт (уландысы)**9.5 сүрөтү**

Жылмышуучу этекти башка жагынан (адатта унаа каражатынын алдыңкы жагынан) бекитүү үчүн төмөнкү жана а) же б) тутумдары колдонулушу мүмкүн.

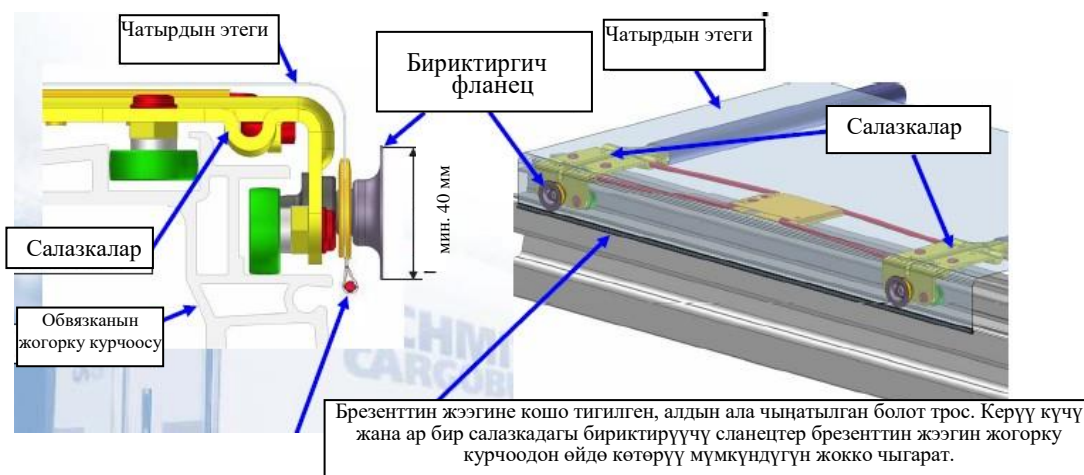
а) Металл капкак**б) Кууш, овалдык көзөнөк: керүүчү түтүктү көтөрүүгө тоскоолдук кылуучу тутум**

10-сүрөт**БРЕЗЕНТ МЕНЕН ЖАБЫЛГАН АЧЫЛМА ЧАТЫРЛУУ УНАА
КАРАЖАТЫНЫН КОНСТРУКЦИЯСЫНЫН ҮЛГҮСҮ**

Бул сүрөттө унаа каражатынын үлгүсү жана ушул Эрежелердин 5-беренесинде баяндалган маанилүү талаптар келтирилди

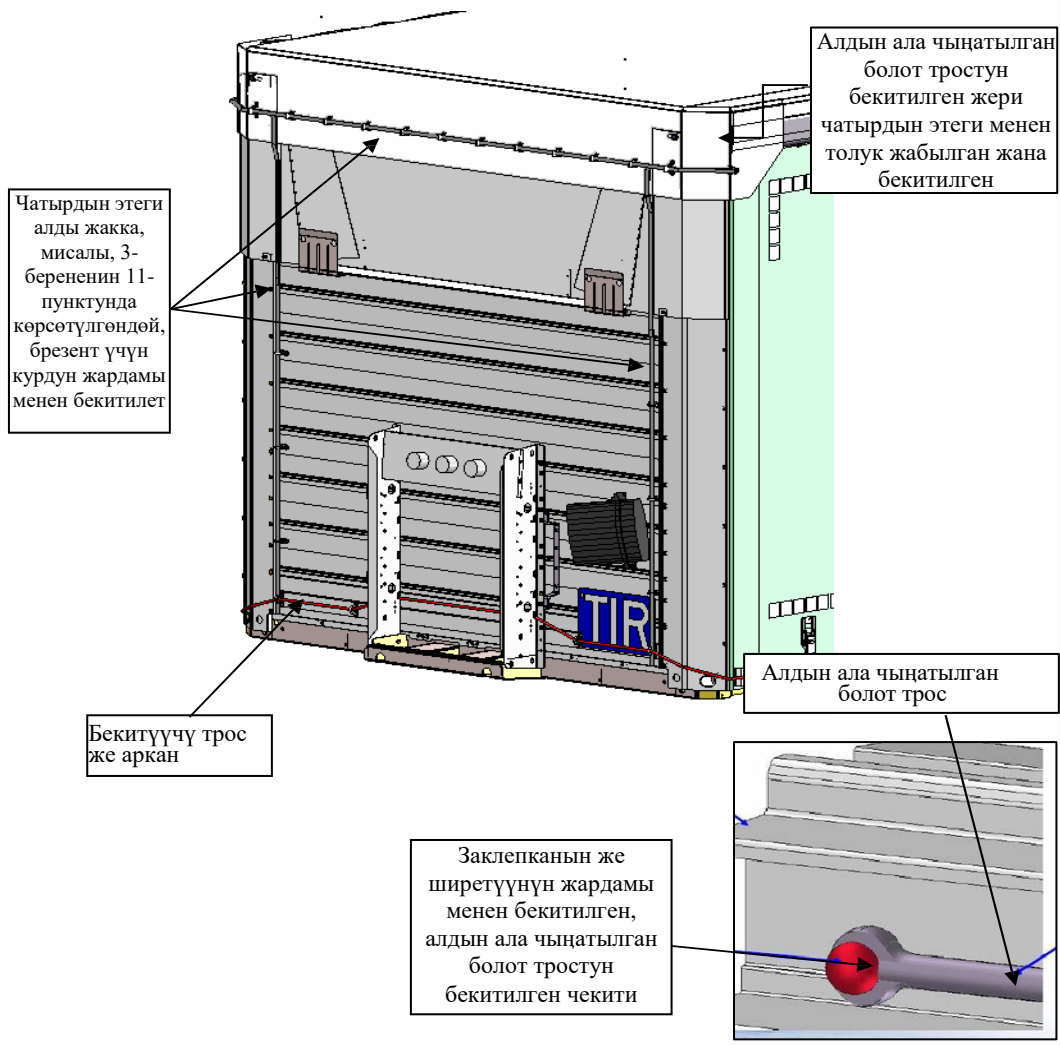
10.1 сүрөтү

Брезенттин жээгине кошо тигилген эки алдын ала чыңатылган болот трос жүктөөчү бөлүктүн эки капталына тең бекитилет. Бул алдын ала чыңатылган болот трос кузовдун алды жагына (10.2 сүрөтүн к.) жана арт жагына (10.3 сүрөтүн к.) бекитилет. Керүү күчү жана ар бир салазкадагы бириктиргич фланецтер алдын ала чыңатылган болот трос кошо тигилген брезенттин жээгин жогорку курчоодон өйдө көтөрүү мүмкүндүгүн жокко чыгарат.

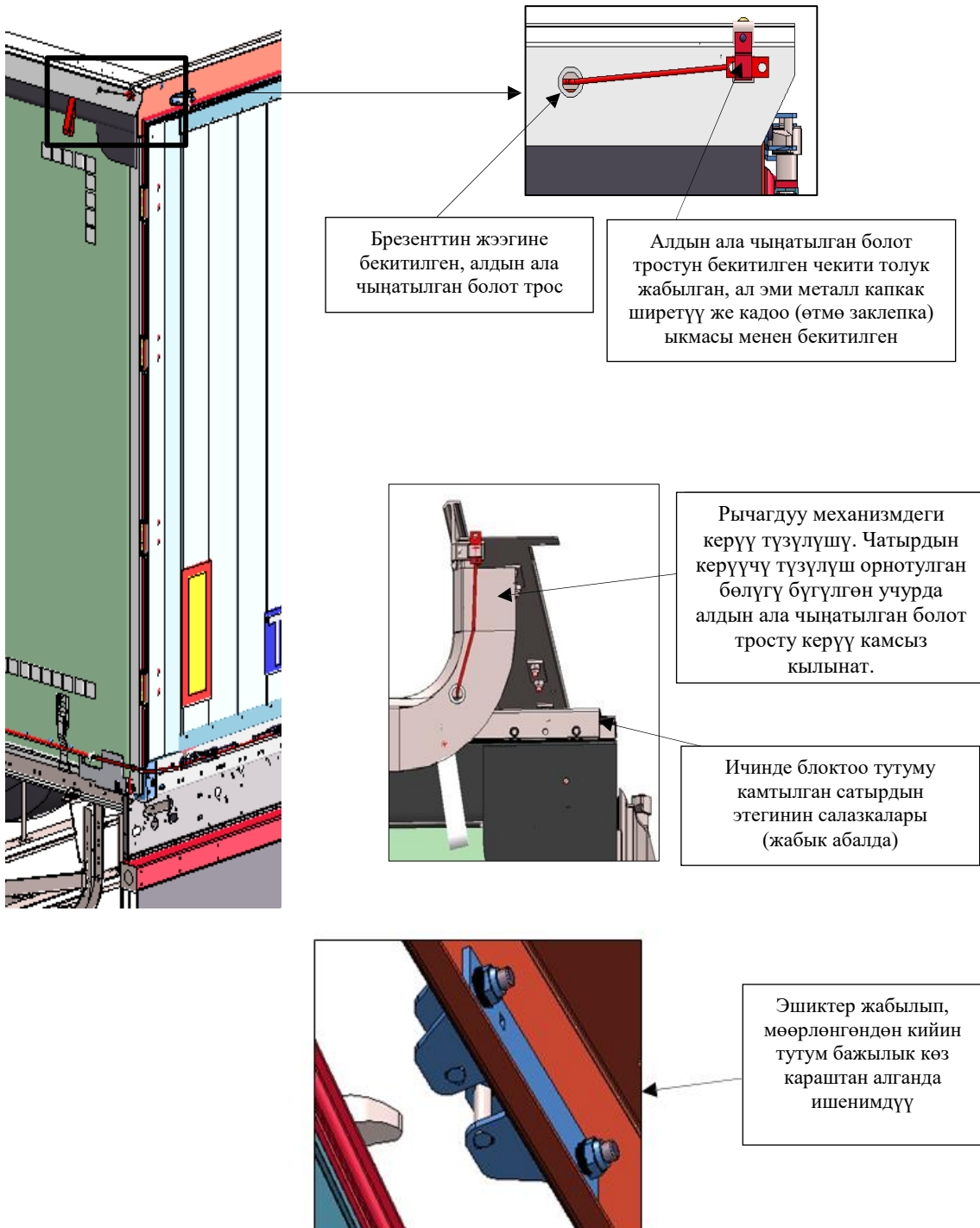
10-сүрөт (уландысы)**10.2 сүрөтү**

Чатырдын этеги аны жогорку курчоонун жогорку чети аркылуу тартып алууга мүмкүн эмес болгондой кылып жүктөөчү бөлүктүн маңдайкы бөлүгүнөн чатырдын катуу бөлүгүнө кабатталып бекитилет.

10-сүрөт (уландысы)**10.3 сүрөтү**

Чатыр арт жагынан, эшиктер жабылып, мөөрлөнгөн учурда көрүнүүчү из калтырбаста жүктөөчү бөлүккө жетүү мүмкүндүгүн жокко чыгаруучу, дефлектор сыяктуу өзгөчө түзүлүш менен жабдылат.

II бөлүк

I БӨЛҮКТӨ КЕЛТИРИЛГЕН ЭРЕЖЕЛЕРДЕ КАРАЛГАН ТЕХНИКАЛЫК ТАЛАПТАРГА ЖООП БЕРҮҮЧҮ КОНТЕЙНЕРЛЕРГЕ УРУКСАТ БЕРҮҮ ПРОЦЕДУРАСЫ

Жалпы жоболор

1. Контейнерлерге бажылык мөөрлөрдүн жана пломбалардын алдында жүк ташууга уруксат берүү төмөнкүдөй жүргүзүлүшү мүмкүн:

а) өндүрүү стадиясында – конструкциянын тиби боюнча (өндүрүү стадиясында уруксат берүү процедурасы);

б) же кийинки кандайдыр-бир этапта – жекече тартипте же бир типтеги контейнерлердин белгилүү бир партиялары боюнча (өндүрүүдөн кийинки кандайдыр-бир этапта уруксат берүү процедурасы).

Уруксат берүүнүн эки процедурасына тең жалпы жоболор

2. Уруксат берүү процедурасын жүргүзгөн компетенттүү орган уруксат берилгенден кийин өтүнмө берген ишканага, жагдайга жараша, уруксат берилген типтеги контейнерлердин чектелбеген санына же контейнерлердин белгилүү бир санына уруксат күбөлүгүн тапшырат.

3. Бажылык мөөрлөрдүн жана пломбалардын алдында жүк ташууга киришүүдөн мурда уруксат күбөлүгүнүн ээси уруксат берилген контейнерге (контейнерлерге) уруксат тактачасын тагууга тийиш.

4. Уруксат тактачасы көрүнөө жерге, расмий максаттар менен берилүүчү башка ар кандай тактачалар менен катар, бекем бекитилүүгө тийиш.

4-пунктка комментарийлер*Уруксат тактачасын бекитүү*

Пластик контейнерлерге тактачаны бекитүү үчүн, эгер тактачанын оңой алып салынышын жокко чыгаргандай жана Конвенциянын 7-тиркемесинин II бөлүгүнүн талаптары сакталгандай кылып бекитилген учурда, күчтүү клей колдонууга жол берилет.

(TRANS/GE.30/10, 35-36-пункттар)

Уруксат тактачаларын топтоштуруу

Конвенциянын 7-тиркемесинин II бөлүгүнүн талаптары сакталган учурда, талап кылынган уруксат тактачаларынын бардыгы жайгаша турган көтөргүч пластинаны колдонууга жол берилет. Тактачалар оңой алып салуу мүмкүндүгүн жокко чыгаргандай кылып бекитилет.

Уруксат тактачасынын ташуучулар тарабынан идентификацияланышын жеңилдетиш үчүн контейнердин бетиндеги тактачанын жанына чаптамаларды колдонууга жол берилет. Бирок чаптамалар эч бир жагдайда Конвенциянын 7-тиркемесинин II бөлүгүндө каралган уруксат тактачаларын алмаштыра алышпайт.

(TRANS/WP.30/133, 18-24-пункттар; TRANS/WP.30/135, 15-19-пункттар; TRANS/WP.30/AC.2/27, 3-тиркеме)

5. Ушул бөлүктүн 1-кошумчасында келтирилген I үлгүгө туура келүүчү уруксат тактачасы 20 см x 10 см ден кем эмес өлчөмдөгү металл пластина түрүндө болот. Анын бетинде төмөнкү жазуулар аз дегенде француз же англис тилинде кескич менен гравирленген, рельеф түрүндө басылган же ар кандай башка ыкма менен так жана бекем басылган болууга тийиш:

а) «Бажылык мөөрлөрдүн жана пломбалардын алдында ташууга уруксат берилген» жазуусу;

б) контейнерге уруксат берген өлкөнүн аты толук бойдон же эл аралык автомобиль кыймылында автоунаа каражаттарынын катталган өлкөсүн көрсөтүү үчүн колдонулуучу айырмалоочу белги түрүндө жана уруксат күбөлүгүнүн номуру (санариптер, тамгалар ж.б.), ошондой эле уруксат берилген жыл көрсөтүлөт (мисалы, "NL/26/73" «Нидерланды, № 26 уруксат күбөлүгү, 1973-жылы берилген» дегенди билдирет);

с) контейнерге өндүрүүчү-завод тарабынан ыйгарылган иреттик номуру (заводдук номуру);

д) эгер контейнерге конструкциясынын тиби боюнча уруксат берилген болсо, анда тактачада контейнердин бул тибинин таануу санариптери же тамгалары басылууга тийиш.

5 d) пунктуна түшүндүрмө кат

Эгер бажылык мөөрлөрдүн жана пломбалардын алдында жүк ташууга уруксат берилген, брезент менен жабылган эки контейнер бир брезент менен жабылган жана бажылык мөөрлөрдүн жана пломбалардын алдында ташуу учурунда коюлуучу талаптарга

жооп берген бир контейнер түзүлгөндөй кылып жупталып бириктирилген болсо, анда контейнерлердин мындай комбинациясына өзүнчө уруксат күбөлүгү же өзүнчө уруксат тактачасы талап кылынбайт.

6. Эгер контейнер уруксат берүү процедурасында коюлуучу техникалык талаптарга андан ары жооп бербей калса, анда бажылык мөөрлөрдүн жана пломбалардын алдында ташууларга колдонулардан мурда ал уруксат берүүгө негиз болгон абалга келтирилүүгө, ошентип, бул техникалык талаптарга кайрадан жооп берүүгө тийиш.

7. Эгер контейнердин негизги мүнөздөмөлөрү өзгөрсө, анда анын уруксаты күчүн жоготот жана ал бажылык мөөрлөрдүн, пломбалардын алдында жүк ташууга колдонулардан мурда компетенттик орган тарабынан жүргүзүлүүчү жаңы уруксат берүүнүн предмети болууга тийиш.

Өндүрүү стадиясында конструкциясынын тиби боюнча уруксат берүүгө тиешелүү өзгөчө жоболор

8. Конструкциянын бир эле тибиндеги контейнерлер сериялык түрдө чыгарылып жаткан учурда өндүрүүчү-завод контейнерлер өндүрүлүп жаткан өлкөнүн компетенттүү органына аларга конструкциясынын тиби боюнча уруксат берүү жөнүндө өтүнүч менен кайрыла алат.

8-пунктка комментарий

Өндүрүштүн мамлекетинен башка мамлекетте уруксат берүү

7-тиркеменин II бөлүгүнүн 8-пункту кандайдыр-бир башкача чечмелөөгө жол бербегендиктен өндүрүштүн мамлекетинен башка мамлекетте контейнерлерге уруксат берүү маселеси контейнерлерге алар өндүрүлгөндөн кийин уруксат берүүнү караган 7-тиркеменин II бөлүгүнүн 15-17-пункттарынын жоболорун практикада колдонуу аркылуу чечилүүгө тийиш.

(TRANS/GE.30/43, 27-пункт)

9. Өндүрүүчү-завод өз өтүнмөсүндө анын өтүнмөсүнүн предмети болуп саналган контейнерлердин тибине өзү ыйгарган таануу санариптерин жана тамгаларын көрсөтүүгө тийиш.

10. Бул өтүнмөгө уруксат берүүгө сунушталган контейнердин конструкциясынын тибинин чиймелери жана толук сүрөттөлүшү тиркелүүгө тийиш.

11. Өндүрүүчү-завод төмөнкүлөргө жазуу түрүндө милдеттенүүгө тийиш:

- a) компетенттүү органга аталган типтеги контейнерлердин кайсыларын карап чыгууну кааласа, ошолорду көрсөтүүгө;**
- b) компетенттүү органдардын башка экземплярларды бул типтин сериялык өндүрүшүнүн каалаган мезгилинде карап чыгуусуна уруксат берүүгө;**
- c) конструкциянын чиймелериндеги же сүрөттөлүшүндөгү өзгөрүүлөр жөнүндө, ал өзгөрүүлөр канчалык аз маанилүү болсо да, өзгөрүүлөр өндүрүшкө киргенге чейин компетенттүү органдарга маалымдап турууга;**
- d) контейнерлердин көрүнөө жерине, уруксат тактачалары үчүн каралган**

белгилерден тышкары, конструкциянын тибинин таануу тамгаларын же санариптерин, ошондой эле бул типтеги сериялык түрдө чыгарылуучу контейнерлердин ар биринин иреттик номерун (заводдук номерун) жазып коюуга;

е) уруксат берилген типке ылайык өндүрүлгөн контейнерлердин эсебин жүргүзүүгө.

12. Зарыл учурда, компетенттүү орган ташууга уруксат берүү үчүн конструкциянын каралган тибине киргизилүүгө тийиш болгон өзгөртүүлөрдү көрсөтөт.

13. Эгер компетенттүү орган сунушталган тип боюнча даярдалган бир же бир нече контейнерди карап чыгуунун негизинде бул типтеги контейнерлер I бөлүктө каралган техникалык талаптарга жооп берет деген тыянакка келбесе, анда бир да контейнерге бул конструкциянын тиби боюнча уруксат берүү процедурасына ылайык уруксат берилиши мүмкүн эмес.

14. Контейнердин кандайдыр-бир тибине уруксат берилгенден кийин өтүнмө берген ишканага ушул бөлүктүн 2-кошумчасында келтирилген II бөлүккө туура келүүчү жана уруксат берилген типтин спецификациясына ылайык курулган бардык контейнерлер үчүн жарамдуу боло турган уруксат күбөлүгү жалгыз нускада берилет. Бул күбөлүк өндүрүүчү-заводго бул типтеги ар бир сериялуу контейнерге ушул бөлүктүн 5-пунктунда каралган уруксат тактачасын бекитүүгө укук берет.

Өндүрүүдөн кийинки этаптагы уруксат берүүгө тиешелүү өзгөчө жоболор

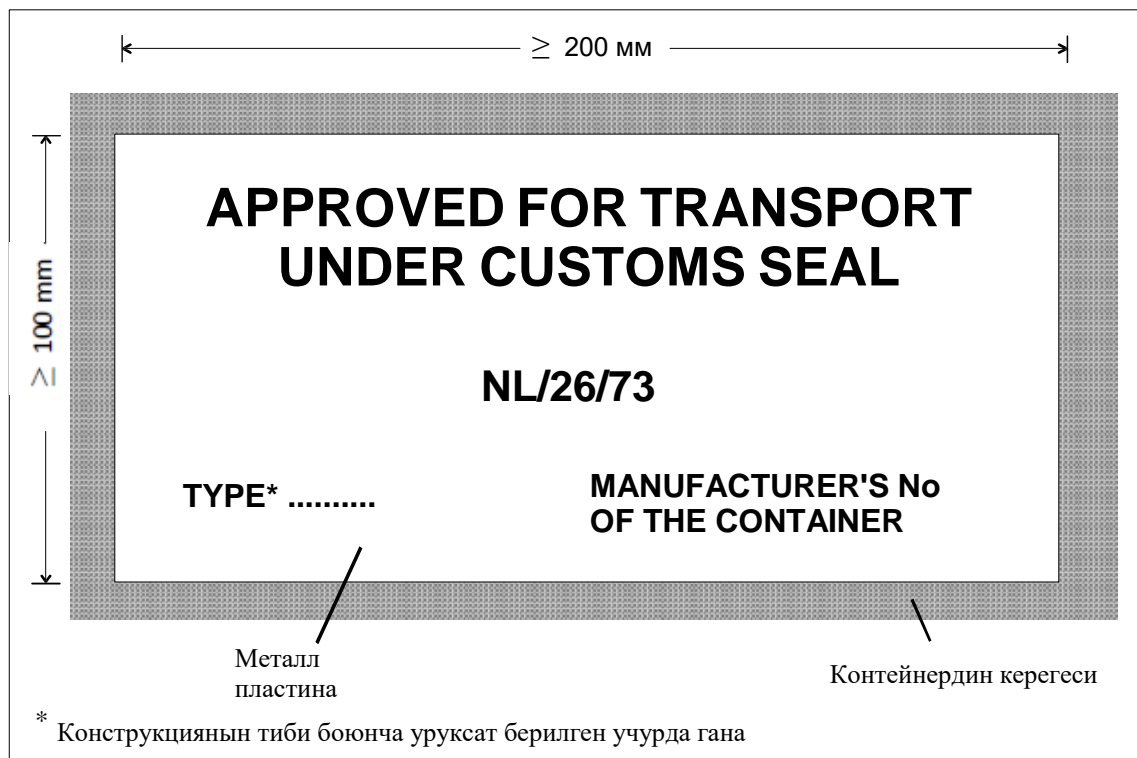
15. Эгер өндүрүү стадиясында контейнерлерге уруксат берүү жөнүндө өтүнмө тапшырылбаса, ээси, контейнерди колдонуучу ишкана же ал эки жактын биринин өкүлү компетенттүү органга өтүнүчү менен кайрылып, ага уруксат берүү суралып жаткан контейнерди же контейнерлерди көрсөтө алат.

16. Уруксат берүү жөнүндө ар бир өтүнмө, бул бөлүктүн 15-пунктунда каралган учурда, өндүрүүчү-завод ар бир контейнерге баса турган иреттик номерду (заводдук номерду) камтууга тийиш.

17. Компетенттүү орган контейнерлердин ал зарыл деп эсептеген санын карап чыгуу жолу менен бул контейнер же контейнерлер I бөлүктө каралган техникалык шарттарга жооп берерине ынанган учурда ушул бөлүктүн 3-кошумчасында келтирилген III үлгүгө туура келген жана уруксат берилген контейнерлердин санына гана жарамдуу болгон уруксат күбөлүгүн тапшырат. Контейнерге же контейнерлерге өндүрүүчү-завод тарабынан ыйгарылган иреттик номер же иреттик номерлар көрсөтүлгөн бул күбөлүк өтүнмө берген ишканага уруксат берилген ар бир контейнерге ушул бөлүктүн 5-пунктунда каралган тактачаны бекитүүгө укук берет.

1-қосымча

І у л г ү .
УРУКСАТ ТАКТАЧАСЫ
(англисче варианты)

1-көшүмчө

I үлгү.
УРУКСАТ ТАКТАЧАСЫ
(французча варианты)

The diagram shows a rectangular label with a white center and a grey border. The width of the label is indicated as $\geq 200 \text{ mm}$ and the height as 100 mm . The text on the label is as follows:

**AGREE POUR LE TRANSPORT
SOUS SCELLEMENT DOUANIER**

NL/26/73

TYPE *.....

**No. DE FABRICATION
DU CONTENEUR**

Below the label, there are two labels with arrows pointing to the border: "Металл пластина" (Metal plate) pointing to the left side and "Контейнердин керегеси" (Container frame) pointing to the bottom side.

* Конструкциянын тибин боюнча уруксат берилген учурда гана

2-кошумча**II үлгү**

ЭАТ китепчесин колдонуу менен эл аралык жүк ташуу жөнүндө бажылык конвенция,
1975-ж.

Конструкциянын тиби боюнча уруксат күбөлүгү

1. Күбөлүктүн номуру*.....
2. Төмөндө сүрөттөлгөн контейнердин тибине ташууга уруксат берилгендиги жана ушул типке ылайык даярдалган контейнерлерге бажылык мөөрлөрдүн жана пломбалардын алдында жүк ташууга уруксат берилери күбөлөндүрүлөт.
3. Контейнердин түрү
4. Конструкциянын тибинин таануу санариптери же тамгалары.....
5. Чиймелердин таануу номуру.....
6. Конструкциянын сүрөттөлүшүнүн таануу номуру.....
7. Идиштин салмагы
8. Сырткы өлчөмдөрү, см менен
9. Конструкциянын негизги мүнөздөмөлөрү (материалдын түрү, конструкциянын тиби ж.б.)
.....
.....
10. Бул күбөлүк жогоруда көрсөтүлгөн чиймелерге жана конструкциянын сүрөттөлүшүнө ылайык даярдалган бардык контейнерлер үчүн жарамдуу.
11. Берилди ,
(өндүрүүчү-заводдун аталышы жана дареги)
ага уруксат берилген типте даярдаган ар бир контейнерге уруксат тактачасын бекитүүгө уруксат берилди.
.....
(орду) (күнү)
.....
(күбөлүктү берүүчү мекеменин же уюмдун колу жана мөөрү)

* Уруксат тактачасында басыла турган тамгаларды жана санариптерди көрсөтүңүз (1975-ж. ЭАТ китепчесин колдонуу менен эл аралык жүк ташуу жөнүндө бажылык конвенциянын 7-тиркемесинин II бөлүгүнүн 5 b) пунктчасын караңыз)

(арткы бетиндеги эскертүүнү караңыз.)

КӨҢҮЛ БУРУҢУЗ

(1975-жылдагы ЭАТ китепчесин колдонуу менен эл аралык жүк ташуу жөнүндө бажылык конвенциянын 7-тиркемесинин II бөлүгүнүн 6 жана 7-пункттары)

6. Эгер контейнер уруксат берүү процедурасында каралган техникалык талаптарга жооп бербей калса, анда аны бажылык мөөрлөрдүн жана пломбалардын алдында ташуу үчүн колдонуудан мурда ал уруксат берүүгө негиз болуп берген абалга бул техникалык талаптарга кайрадан жооп бергендей кылып келтирилүүгө тийиш.

7. Эгер контейнердин негизги мүнөздөмөлөрү өзгөртүлсө, анда бул контейнердин уруксаты күчүн жоготот жана бажылык мөөрлөрдүн жана пломбалардын алдында жүк ташууга колдонуудан мурда ал компетенттүү орган тарабынан жүргүзүлүүчү жаңы уруксат берүүнүн предмети болууга тийиш.

3-кошумча**III үлгү**

ЭАТ китепчесин колдонуу менен эл аралык жүк ташуу жөнүндө бажылык конвенция,
1975-ж.

Өндүрүүдөн кийинки кандайдыр-бир этапта берилген
уруксат күбөлүгү

1. Күбөлүктүн номуру*:-.....
2. Төмөндө көрсөтүлгөн контейнерге(лерге) бажылык мөөрлөрдүн жана пломбалардын алдында жүк ташууга уруксат берилгендиги күбөлөндүрүлөт.
3. Контейнердин түрү
4. Контейнерге(лерге) өндүрүүчү- завод тарабынан ыйгарылган иреттик нумур(лар)
.....
5. Идиштин салмагы
6. Сырткы өлчөмдөрү, см менен
7. Конструкциянын негизги мүнөздөмөлөрү (материалдын түрү, конструкциянын тиби ж.б.)
.....
.....
8. Берилди,
(өндүрүүчү-заводдун аталышы жана дареги)
ага жогоруда көрсөтүлгөн контейнерге(лерге) уруксат тактачасын бекитүүгө уруксат берилди.
.....
(орду) (күнү)
.....
(күбөлүктү берүүчү мекеменин же уюмдун колу жана мөөрү)

* Уруксат тактачасында басыла турган тамгаларды жана санариптерди көрсөтүңүз (1975-ж. ЭАТ китепчесин колдонуу менен эл аралык жүк ташуу жөнүндө бажылык конвенциянын 7-тиркемесинин II бөлүгүнүн 5 b) пунктчасын караңыз)

—

(арткы бетиндеги эскертүүнү караңыз.)

КӨҢҮЛ БУРУҢУЗ

(1975-жылдагы ЭАТ китепчесин колдонуу менен эл аралык жүк ташуу жөнүндө бажылык конвенциянын 7-тиркемесинин II бөлүгүнүн 6 жана 7-пункттары)

6. Эгер контейнер уруксат берүү процедурасында каралган техникалык талаптарга жооп бербей калса, анда аны бажылык мөөрлөрдүн жана пломбалардын алдында ташуу үчүн колдонуудан мурда ал уруксат берүүгө негиз болуп берген абалга бул техникалык талаптарга кайрадан жооп бергендей кылып келтирилүүгө тийиш.

7. Эгер контейнердин негизги мүнөздөмөлөрү өзгөртүлсө, анда бул контейнердин уруксаты күчүн жоготот жана бажылык мөөрлөрдүн жана пломбалардын алдында жүк ташууга колдонуудан мурда ал компетенттүү орган тарабынан жүргүзүлүүчү жаңы уруксат берүүнүн предмети болууга тийиш.

III бөлүк**Түшүнүк кат****Түшүндүрмө каттар**

Ушул Конвенциянын 6-тиркемесинде жайгаштырылган 2-тиркемеге түшүндүрмө каттар ушул Конвенциянын жоболорун аткаруу үчүн бажылык пломбалар менен ташууга уруксат берилген контейнерлерге тиешелүү өзгөртүүлөргө колдонулат.

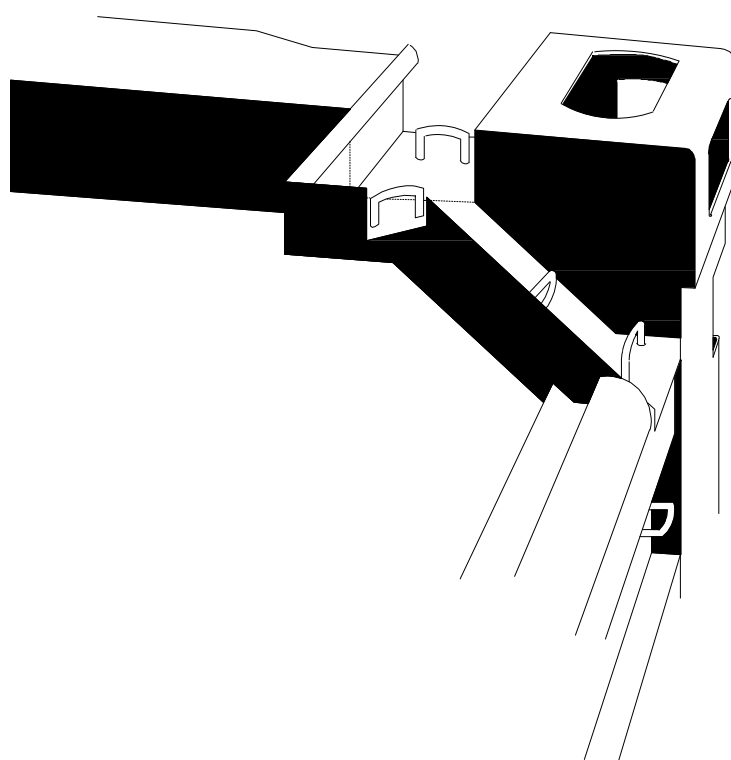
Эскертүү:

(III бөлүктүн түшүндүрмө каттары алар таандык болгон жоболор менен бирге жайгаштырылган. Түшүндүрмө каттарга таандык болгон сүрөттөр III бөлүккө киргизилген)

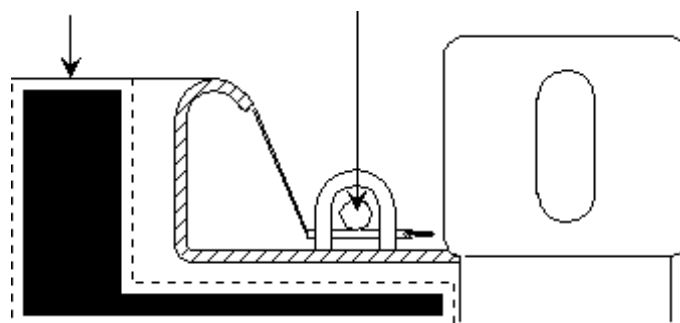
**КОНТЕЙНЕРДИН БУРЧ
ЭЛЕМЕНТТЕРИНЕ БРЕЗЕНТТИ БЕКИТҮҮҮҮЧҮН ТҮЗҮЛҮШ**

Төмөндө чагылдырылган түзүлүш 1-бөлүктүн 4-
беренесинин 6-пунктунун а) –пунктчасынын
жоболоруна жооп берет

Бурчтагы түркүктөргө бекитүү

Чатырдагы резент Резентти бекитүү үчүн трос

Кырындагы түрү

8-тиркеме**ЭАТ АДМИНИСТРАТИВДИК КОМИТЕТИНИН ЖАНА АТКАРУУ
КЕҢЕШИНИН КУРАМЫ, ФУНКЦИЯЛАРЫ ЖАНА ЖОЛ-ЖОБОСУНУН
ЭРЕЖЕСИ^{*/}****1-берене**

i) Келишүүчү тараптар Административдик комитеттин мүчөлөрү болуп саналышат.

ii) Комитет ушул Конвенциянын 52-беренесинин 1-пунктунда эскертилген Келишүүчү тараптар болуп саналбаган мамлекеттердин компетенттик администрацияларына же эл аралык уюмдардын өкүлдөрүнө аларды кызыктыруучу маселелерди талкуулоодо байкоочу катары Комитеттин сессияларында катышууга уруксат бере алат.

1-бис -берене^{*/}

1. Комитет 59-берененин 1 жана 2-пункттураны ылайык Конвенцияга сунушталган бардык түзөтүүнү карайт.

2. Комитет Конвенциянын колдонулушуна көзөмөл жүргүзөт жана Келишүүчү тараптар, бирикмелер жана эл аралык уюмдар тарабынан кабыл алынуучу бардык чараларды Конвенциянын алкагында изилдейт, жана алардын Конвенциянын жоболоруна шайкештигин текшерет.

3. ЭАТтын Аткаруу кеңешинин жардамы аркылуу Комитет Конвенциянын улуттук жана эл аралык деңгээлде колдонулушуна көзөмөл жүргүзөт жана анын жүзөгө ашырылышына көмөк көрсөтөт.

4. Комитет 9-тиркеменин III бөлүгү боюнча милдеттенмелерди аткаруу үчүн жылдык текшерилген финансылык отчетторду жана эл аралык уюмдар берген аудитордук корутундуну (ларды) алат жана талдайт. Өзүнүн талдоосунун жүрүшүндө жана алкагында Комитет эл аралык уюмдан же көз карандысыз тышкы аудитордон кошумча маалыматты, түшүндүрмөнү же документтерди сурап ала алат.

5. 4-пунктунда эскертилген текшерүү үчүн залал келтирбестен Комитет тобокелдиктерди баалоонун негизинде кошумча текшерүүлөрдү жүргүзүүнү сурап алганга укугу бар.

^{*/} (ECE/TRANS/17/Amend.19, 1999-ж. 17-февралында күчүнө кирген) (ECE/TRANS/17/Amend.34, 2018-ж.1-июлунда күчүнө кирген)

Комитет ЭАТтын Аткаруу кеңешине тапшырат же Бириккен Улуттар Уюмунун компетенттик кызматтарынан тобокелдиктерди баалоону жүргүзүүнү суранат. Кошумча текшерүүлөрдүн масштабы ЭАТтын Аткаруу кеңеши же Бириккен Улуттар Уюмунун компетенттик кызматтары тарабынан жүргүзүлгөн тобокелдиктерди баалоону эсепке алуу менен Комитет тарабынан аныкталат. Ушул беренде каралган бардык текшерүүлөрдүн натыйжалары ЭАТтын Аткаруу Кеңешинде сакталат жана бардык Келишүүчү тараптарга ишенимдүү карап чыгуу үчүн берилет.

6. Кошумча текшерүүлөрдү жүргүзүү үчүн жол-жоболор Комитет тарабынан бекитилет.

6-пунктуга түшүндүрмө кат

8.1-бис: Комитет Бириккен Улуттар Уюмунун компетенттүү кызматтарынан кошумча текшерүү жүргүзүүнү сурай алат. Альтернативдик вариант катары Комитет көз карандысыз тышкы аудиторду жалдоону чече алат жана Комитет тарабынан аныкталган аудиттин предметинин жана максатынын негизинде аудитти жүргүзүү алкагын даярдоону ЭАТтын Аткаруу кеңешине тапшыра алат. Жүргүзүү алкагы Комитет тарабынан бекитилет. Тышкы көз карандысыз аудитор тарабынан жүргүзүлгөн кошумча текшерүүнүн жыйынтыгы боюнча отчет жана кызматтык кат түзүлөт, алар Комитетке берилиши керек. Мындай учурда көз карандысыз тышкы аудиторду жалдоо боюнча финансылык чыгымдар, сатып алуучу тиешелүү жол-жоболорун кошкондо, ЭАТтын Аткаруу кеңешинин бюджетинин эсебинен жабылат.

2-берене

Бириккен Улуттар Уюмунун Башкы катчысы Комитетке Катчылыктын кызматтарын көрсөтөт.

3-берене

Комитет ар жыл сайын өзүнүн биринчи сессиясында Төраганы жана төраганын орун басарын шайлайт.

4-берене

Бириккен Улуттар Уюмунун Башкы катчысы Европа экономикалык комиссиянын эгидасы алдында, ошондой эле Келишүүчү тараптар болуп саналган бештен кем эмес мамлекеттин компетенттүү администрацияларынын өтүнүчү боюнча Комитетти ар жыл сайын чакырат.

5-берене

Сунуштар добушка коюлат. Сессияда коюлган, Келишүүчү тарап болгон ар бир мамлекет бир добушка ээ. Ушул Конвенцияга түзөтүүлөрдү киргизүү жөнүндө сунуш болуп саналбаган сунуштар катышып отургандардын жана добуш берүүчүлөрдүн көпчүлүгүнүн добуштары менен кабыл алынат. Ушул Конвенцияга түзөтүүлөр жана ушул Конвенциянын 59 жана 60-беренелеринде белгиленген чечимдер катышып отургандардын жана добуш берүүчүлөрдүн үчтөн экисинин көпчүлүгү менен кабыл алынат.

6-берене

Чечимдерди кабыл алуу үчүн Келишүүчү тарап болуп саналган мамлекеттердин үчтөн биринен кем эмесин түзгөн кворум керек.

(ECE/TRANS/17/Amend.16, 1994-жылдын 25-июнунда күчүнө кирген).

7-берене

Сессияны жабаардын алдында Комитет өзүнүн баяндамасын бекитет.

8-берене

Эгер Комитет башкача чечпесе, ушул тиркемеде тиешелүү жоболор жок болгон учурда Европа экономикалык комиссиясынын жол-жобосунун эрежелери колдонулат.

**ЭАТ АТКАРУУ КЕҢЕШИНИН КУРАМЫ, ФУНКЦИЯЛАРЫ ЖАНА ЖОЛ-
ЖОБОСУНУН ЭРЕЖЕСИ**^{*/}

9- берене^{*/}

1. 58-тер беренесине ылайык, Административдик комитет тарабынан түзүлгөн ЭАТтын Аткаруу кеңеши Конвенциянын түрдүү Келишүүчү тараптарын көрсөтүүчү тогуз мүчөдөн турат. Кеңештин сессияларынын ишине ЭАТтын Катчысы катышат.

9-берененин 1-пунктуна түшүндүрмө кат

8.9.1 ЭАТнын Аткаруу кеңешинин мүчөлөрү компетенттүү болушу керек жана бажы жол-жоболорун, атап айтканда, ЭАТ транзитинин жол-жоболорун улуттук да, эл аралык да деңгээлде колдонуу жаатында тажрыйбага ээ болушу зарыл. Кеңештин мүчөлөрү Конвенциянын Келишүүчү тараптары болуп саналган өзүлөрүнүн тиешелүү өкмөттөрү же уюмдары тарабынан көрсөтүлөт. Алар бардык жеке өкмөттүн же уюмдун конкреттүү кызыкчылыктарын эмес, Конвенциянын Келишүүчү тараптарынын кызыкчылыктарын алып чыгышат.

(ECE/TRANS/17/Amend.32, 2015-жылдын 1-январында күчүнө кирген)

2. ЭАТтын Аткаруу кеңешинин мүчөлөрү катышып отургандардын жана добуш берүүгө катышкан мүчөлөрдүн көпчүлүгүнүн добушу менен Административдик комитет тарабынан шайланат. ЭАТтын Аткаруу кеңешинин ар бир мүчөсүнүн ыйгарым укуктуу мөөнөтү эки жыл. ЭАТтын Аткаруу кеңешинин мүчөлөрү кайра шайлана алат. ЭАТтын Аткаруу кеңешинин жүргүзүү алкагы ЭАТтын Административдик комитети тарабынан белгиленет.

9-берененин 2-пунктуна түшүндүрмө кат

8.9.2 Эгер ЭАТтын Аткаруу кеңешинен кимдир бирөө белгиленген аракеттеги мөөнөтү аяктаганга чейин өзүнөн ыйгарым укуктуу өткөрүп берсе, ЭАТтын Административдик комитети орун басар мүчөсүн шайлай алат. Бул учурда шайланган мүчө бул орундагы мурдагы адамдын ыйгарым укугунун мөөнөтүнүн калган бөлүгүнө гана өзүнүн ыйгарым укугун сактап турат. Эгер ЭАТтын Аткаруу кеңешинин мүчөсү кызматтан кетүүдөн башка себептер боюнча өзүнүн ыйгарым укугунун мөөнөтүн бүтүрө албаса, тиешелүү мүчөнүн улуттук администрациясы ЭАТтын Аткаруу кеңешине жана ЭАТтын катчылыгына бул тууралуу жазуу түрүндө маалыматты берет. Бул учурда Административдик комитет ыйгарым укуктун мөөнөтүнүн калган бөлүгүнө орун басуучу мүчөнү шайлай алат.

(ECE/TRANS/17/Amend.32, 2015-жылдын 1-январында күчүнө кирген)

^{*/} (ECE/TRANS/17/Amend.19, 1999-жылдын 17-февралында күчүнө кирген)

10-берене ^{*/}

ЭАТтын Аткаруу кеңеши:

- a) кепилдиктер тутумунун иштешин кошуп, Конвенциянын колдонулушун көзөмөлдөйт, жана Конвенция жана Административдик комитет тарабынан өзүнө жүктөлгөн функцияларды аткарат;**
- b) бирикмелер арасында ЭАТ китепчелерин борборлоштурган тартипте басып чыгаруу жана жайылтуу боюнча иштерди контролдойт, ал иш 6-беренедө белгиленген ыйгарым укуктуу эл аралык уюмдардын бири тарабынан аткарылышы мүмкүн;**

10-берененин b пунктуна түшүндүрмө кат

- 8.10 (b) эгер ЭАТ китепчелерин борборлоштурулган басып чыгаруу жана жайылтуу жогоруда белгиленген эл аралык уюм тарабынан жүзөгө ашырылган учурда, 6.2-бис беренесине түшүндүрмө катта белгиленген макулдашуу ушул берененин b пунктчасында белгиленген эл аралык уюмдун жоопкерчилигине карата дагы колдонулат. (ECE/TRANS/17/Amend.27, 2006-жылдын 12-августунда күчүнө кирген.)**
- c) Келишүүчү тараптардын компетенттүү органдарынын ортосунда ыкчам жана башка маалыматтардын алмашышын координациялайт жана анын өнүгүүсүнө түрткү берет;**
- d) Келишүүчү тараптардын компетенттүү органдарынын, бирикмелердин жана эл аралык уюмдардын ортосунда маалыматтардын алмашышын координациялайт жана анын өнүгүүсүнө түрткү берет;**
- e) талаштарды жөнгө салуу жөнүндөгү 57-берене үчүн зыян келтирбестен, Келишүүчү тараптардын, бирикмелердин, камсыздандыруу компанияларынын жана эл аралык уюмдардын ортосунда талаштарды жөнгө салганга көмөк көрсөтөт;**
- f) бажы органдарынын кызматкерлерин жана ЭАТ жол-жобосуна тиешеси болгон башка кызыкдар тараптарды даярдоого колдоо көрсөтөт;**
- g) Келишүүчү тараптар ортосунда жайылтуу максатында 6-беренедө белгиленген эл аралык уюмдар тарабынан берилген борборлоштурулган каттоону, бирикмелер тарабынан ЭАТ китепчелерин берүүнү регламенттештирүүчү жазылган эрежелердин жана жол-жоболордун бардыгы жөнүндө маалыматтарды 9-тиркемедө баяндалган минималдык шарттарга жана талаптарга таандык болгон ченемдө жүргүзөт;**
- h) ЭАТ китепчелеринин бааларына контролду жүзөгө ашырат.**

11-берене^{*/}

1. Кеңештин сессиясы ЭАТ Катчысы тарабынан Административдик комитеттин өтүнүчү же Кеңештин эң аз дегенде үч мүчөсүнүн өтүнүчү боюнча чакырылат.
2. Кеңеш чечимдерди консенсустун негизинде кабыл алганга умтулат. Эгер консенсуска жетүүгө болбосо, алар добушка коюлат жана катышып отургандардын жана добуш берүүгө катышкан мүчөлөрдүн көпчүлүк добушу менен кабыл алынат. Чечимдерди кабыл алуу максаты үчүн беш мүчөдөн турган кворум талап кылынат. ЭАТ Катчысы добуш берүү укугуна ээ эмес.
3. Кеңеш Төраганы шайлайт жана жол-жобонун өз эрежелерин кабыл алат.
4. Кеңеш өзүнүн иши жөнүндө, текшерилген финансылык отчетторду берүүнү кошкондо, Административдик комитеттин алдында жылына бирден кем эмес жолу, же Административдик комитеттин өтүнүчү боюнча отчет берет. Кеңеш Административдик комитетте өзүнүн Төрагасы тарабынан чыгат.
5. Кеңеш ага Административдик комитет, Келишүүчү тараптар, ЭАТ Катчысы, Конвенциянын 6-беренесинде белгиленген улуттук бирикмелер жана эл аралык уюмдар тарабынан жиберилген кандай болбосун маалыматты же өтүнмөлөрдү карайт. Эгер анын Төрагасы башка чечим кабыл албаса, эл аралык бул уюмдар ЭАТтын Аткаруу кеңешинин сессияларында байкоочу катары катышуу укугу бар. Зарылдыкта Төраганын чакыруусу боюнча Кеңештин сессияларында башка уюм байкоочу катары катыша алат.

12-берене^{*/}

Европа экономикалык комиссиясынын катчылыгынын кызматкерлеринин бири Кеңештин карамагындагы алкактын чегинде ЭАТтын Аткаруу кеңешинин чечимдерин аткарган ЭАТтын Катчысы болуп саналат. Саны ЭАТтын Административдик комитети тарабынан аныкталган ЭАТтын катчылыгы ЭАТтын катчысына жардам көрсөтөт

13-берене^{*/}

1. ЭАТ Аткаруу кеңешинин мүчөлөрүнүн жана ЭАТ катчылыгынын иштери 6-беренедө баяндалган эл аралык уюм тарабынан берилүүчү ар бир ЭАТ китепчелеринен сумманын жардамы менен каржылоонун альтернативдик булактары алынмайынча каржыланып турат. Бул сумма ЭАТтын Административдик комитети тарабынан бекитилет.
(ECE/TRANS/17/Amend.28, 2009-жылдын 1-январында күчүнө кирген)

^{*/} (ECE/TRANS/17/Amend.19, 1999-жылдын 17-февралында күчүнө кирген)

13-берененин 1-нуктуна түшүндүрмө кат ^{*/} –

8.13.1-1 Каржылоо шарттары

Адепки эки жылдык мөөнөт өткөндөн кийин Конвенциянын Келишүүчү тараптары ЭАТтын Аткаруу кеңешинин жана ЭАТтын катчылыгынын ишмердиги Бириккен Улуттар Уюмунун үзгүлтүксүз бюджет сызыгы боюнча каржыланарын карашат. Эгер Бириккен Улуттар Уюмунун эсебинен же башка булактардан каржылоо камсыз кылынбаса, каржылоонун адепки шарттарын колдонууну узартуу мүмкүндүгүн жокко чыгарбайт.

8.13.1-2 ЭАТтын Аткаруу кеңешинин ишмердиги

ЭАТтын Аткаруу кеңешинин мүчөлөрүнүн ишмердиги алардын тиешелүү өлкөлөрүнүн өкмөттөрү тарабынан каржыналат.

8.13.1-3 Сумма

1-пунктуда көрсөтүлгөн сумма, а) ЭАТтын Административдик комитети тарабынан бекитилүүчү ЭАТтын Аткаруу кеңешинин жана ЭАТтын катчылыгынын бюджетине жана сметасына, жана б) эл аралык уюмдун бериле турган ЭАТ китепчелеринин саны жөнүндө болжолуна негизделет.
(ECE/TRANS/17/Amend.28, 2009-жылдын 1-январында күчүнө кирген.)

2. ЭАТтын Аткаруу кеңешинин жана ЭАТтын катчылыгынын ишин каржылоону жүзөгө ашыруу жол-жобосу ЭАТтын Административдик комитети тарабынан бекитилет ^{*/}. –
(ECE/TRANS/17/Amend.28, 2009-жылдын 1-январынан баштап күчүнө кирген.)

1-берененин 2-пунктуна түшүндүрмө кат

8.13.2 6-беренедө белгиленген эл аралык уюм менен консультациядан кийин 2-пунктуда эскертилген жол-жобо келишүүчү тараптардан ыйгарым укуктуу жана алардын атынан иштеген БУУ ЕЭК жана 6-беренедө белгиленген эл аралык уюмдун ортосундагы Макулдашууда чагылдырылышы керек. Макулдашуу ЭАТтын Административдик комитети тарабынан бекитилет.
(ECE/TRANS/17/Amend.28, 2009-жылдын 1-январынан баштап күчүнө кирген).

^{*/}(ECE/TRANS/17/Amend.19, 1999-жылдын 17-февралында күчүнө кирген)

^{*/} Жол-жобонун толук маалыматы документте баяндалган ECE/TRANS/WP.30/AC.2/89, 38-пункт жана II тиркеме.

9-тиркеме ^{*/} –**ЭАТ ЖОЛ-ЖОБОСУНА ЖЕТҮҮ****I бөлүк****ЭАТ КИТЕПЧЕЛЕРИН БЕРҮҮ ЖАНА КЕПИЛДИК КАТАРЫ**
АРАКЕТТЕНҮҮ БИРИКМЕЛЕРИ ҮЧҮН УРУКСАТ**Минималдык шарттар жана талаптар**

1. Келишүүчү тараптардын ЭАТ китепчелерин берүү жана Конвенциянын 6-беренесине ылайык кепил катары чыгууга уруксатын алуу үчүн бирикмелер тарабынан сактылышы керек болгон минималдык шарттар жана талаптар, төмөнкүлөрдү камтып турат:

а) Уруксат берилген ошо Келишүүчү тарапта катталган бирикме катары эң болбосо бир жыл бою колдонулган фактысын тастыктаган далил.

1 а) пунктуна түшүндүрмө кат ^{*/} –

9.I.1.a) Алып салынды
(ECE/TRANS/17/Amend.29, 2012-жылдын 1-январында күчүнө кирген)

b) Финансылык туруктуу абалды жана конвенция боюнча бирикменин милдеттенмелерин аткаруу үчүн уюштуруучулук мүмкүнчүлүктөрдүн болушун тастыктоочу далилдер.

c) Бажы эрежелерин же салыктык мыйзамдарды олуттуу же бир нече жолку бузуулардын жоктугу.

d) Анда түзүлгөн Келишүүчү тараптын бирикмесинин жана компетенттүү органдардын ортосунда жазуу түрүндөгү макулдашууну же башка ар кандай укуктук документтерди, бирикме тарабынан 3-пунктунда баяндалган өз милдеттенмелеринин кабыл алынышын кошо, түзүү.

^{*/}(ECE/TRANS/17/Amend.19, 1999-жылдын 17-февралында күчүнө кирген,
ECE/TRANS/17/Amend.29, 2012-жылдын 1-январында күчүнө кирген)
(ECE/TRANS/17/Amend.34, 2018-жылдын 1-июлунда күчүнө кирген)

2. Жазуу түрүндөгү макулдашуунун же 1 d) пунктунда белгиленген башка кандай болбосун укуктук документтин күбөлөндүрүлгөн көчүрмөсү, керек болгондо анын англис, орус же француз тилдерине которулганынын күбөлөндүрүлгөн тексти кошо, ЭАТтын Аткаруу кеңешине сактоого тапшырылат. Бул жазуу түрүндөгү макулдашуунун же башка кандай болбосун документтин бардык өзгөрүүлөрү ЭАТтын Аткаруу кеңешинин маалыматына тез арада жеткирилип турат.

3. Бирикменин милдеттери:

- i) Конвенциянын 8-беренесинде каралган милдеттенмелерди сактоо;
- ii) сумманын Келишүүчү тараптар менен аныкталган максималдык көлөмүн таануу, Конвенциянын 8-беренесинин 3-пунктуна ылайык ал бирикмеден ЭАТтын бирден китепчеси түрүндө суратып алынышы мүмкүн;
- iii) негизинен, ЭАТ жол-жобосуна адамдардын жетүүсүнө уруксат сураганга чейин туруктуу, мындай адамдар тарабынан ушул жобонун II бөлүгүндө баяндалган минималдык шарттарын жана талаптарын сактоосун текшерүү;
- iv) өзүлөрү жана ал өзү курамына кирген ошол эле эл аралык уюмга кирген чет өлкөлүк бирикмелер тарабынан берилген ЭАТ китепчелерин колдонуу менен операцияларга байланыштуу, ал түзүлгөн өлкөдө өзүнө алган кепилдиктерди жоопкерчиликти толук көлөмүндө камсыз кылуу;
- v) анда ал түзүлгөн камсыздандыруучу компанияда, камсыздандыруучулардын пулунда же финансылык мекемелерде Келишүүчү тараптардын компетенттүү органдарын канааттандырууга өзүнүн жоопкерчилигин жабууну камсыз кылуу. Камсыздандыруунун же финансылык кепилдиктин келишим(дер)и же алардын өзүлөрү жана курамына ал өзү кирген ошол эле эл аралык уюмга кирген чет өлкөлүк бирикмелер тарабынан берилген ЭАТ китепчелерин колдонуу менен операцияларга байланыштуу анын жоопкерчилигин жабат.
- vi) Камсыздандыруунун же финансылык кепилдиктин келишим(дери)инин аракеттерин токтотуу жөнүндө кабарламанын мөөнөтү жазуу түрүндөгү макулдашуунун же 1 d) пунктунда белгиленген башка кандай болбосун укуктук документтин мөөнөтүнөн кем болбошу керек. Камсыздандыруунун же финансылык кепилдиктин келишим(дери)инин күбөлөндүрүлгөн көчүрмөсү, ошондой эле ага (аларга) карата андан кийинки бардык өзгөртүүлөр,

зарылдыкта, англис, орус же француз тилдерине котормонун күбөлөндүрүлгөн тексти кошо, ЭАТтын Аткаруу кеңешине сактоого берилет

1 f) v) пунктуна комментарийлер

Чыгарылган

(ECE/TRANS/W.30/2010/3/Rev.1;

ECE/TRANS/WP.30/AC.2/2010/4/ Rev.1 жана

ECE/TRANS/WP.30/AC.2/105, 32-пункт)

- vii) ар жыл сайын 1-марттан кечиктирбестен, берилүүчү ЭАТ китепчесинин ар бир түрүнө баа жөнүндө ЭАТтын Аткаруу кеңешине маалымат берүү.

(ECE/TRANS/17/Amend.32, 2015-жылдын 1-январында күчүнө кирген)

- viii) компетенттүү органдарга бардык отчеттук документацияны жана ЭАТ жол-жобосун колдонуу менен байланышкан эсептерди текшерүү мүмкүнчүлүгүн берүү;
- ix) ЭАТ китепчелерин мыйзамга каршы же алдамчылык жол менен колдонгон учурда пайда болгон талаштарды мүмкүнчүлүккө жараша сотторго кайрылбастан натыйжалуу жөнгө салуу жол-жоболорун таануу;
- x) ал түзүлгөн Келишүүчү тараптардын компетенттүү органдарынын Конвенциянын 6-беренесине жана ушул жобонун II бөлүгүнө ылайык уруксатты алып салууга же чакыртып алууга, же Конвенциянын 38-беренесине ылайык жактарды укуктарынан ажыратууга карата токтомдорун так сактоо;
- xi) ЭАТтын Административдик комитети жана ЭАТтын Аткаруу кеңеши тарабынан кабыл алынган бардык токтомдорду ошол бирикме түзүлгөн Келишүүчү тараптын компетенттүү органдары тарабынан алар таанылган ченемде ак ниеттен жүзөгө ашырууга өз макулдугун берүү;

4. 11-беренедө белгиленген жол-жоболорго ылайык, кепилдөөчү бирикмеге 8-берененин 1 жана 2 –пунктуларында белгиленген сумманы төлөө сунушталган учурда, ал 6-берененин 2-бис пунктуна 06.2-бис-1 түшүндүрмө катында белгиленген жазуу түрүндөгү макулдашууга ылайык ал талапты алгандыгы жөнүндө эл аралык уюмга билдириши керек.

5. Ошол бирикме түзүлгөн Келишүүчү тараптар ЭАТ китепчесин берүүгө, жана бул талаптар жана шарттар сакталбаган учурда кепилдик катары аракеттенүүгө андан уруксатты чакыртып алат. Эгер Келишүүчү тарап уруксатты чакыртып алууну чечсе, анда ал чечим чакыртылган датадан үч (3) ай өтмөйүнчө, андан эрте эмес күчүнө кирет.

6. Жогоруда баяндалган шарттарга ылайык тигил же бул бирикмеге берилген уруксат Конвенциянын негизинде ошол бирикменин жоопкерчилигин жана милдеттенмелерин козгобойт.

7. Жогоруда баяндалган шарттар жана талаптар ар бир Келишүүчү тарап, балким, орнотууну каалаган кошумча шарттарды жана талаптарды козгобойт.

II бөлүк**ЖЕКЕ ЖАНА ЮРИДИКАЛЫК ЖАКТАР ҮЧҮН ЭАТ
КИТЕПЧЕЛЕРИН КОЛДОНУУГА УРУКСАТ****Минималдык шарттар жана талаптар**

1. ЭАТ жол-жобосуна кирүүгө мүмкүнчүлүк алууну каалаган адамдар тарабынан сакталуучу минималдык шарттар жана талаптар төмөнкүлөрдү камтыйт:

- a) Туруктуу эл аралык ташуулар менен алектенүүгө тажрыйбанын, же жок дегенде мүмкүнчүлүктөрдүн болгондугун тастыктаган далилдер (эл аралык ташууларды жүзөгө ашырганга лицензиясы бар жак ж.б.).**
- b) Финансылык туруктуу абал.**
- c) ЭАТ Конвенциясын пайдалануу жаатында билимдин болгондугун тастыктоочу далилдер.**
- d) Бажы эрежелерин же салык мыйзамдарын олуттуу же бир нече жолку бузуулардын жоктугу.**
- e) ал жак төмөнкүнү аткарууну караган бирикме алдында милдеттенмелер жөнүндө жазуу түрүндөгү декларациядагы жобо:**
 - i) Конвенцияга ылайык талап кылынган бажылык бардык формалдуулуктарды жөнөткөн орундун бажыларында, аралык бажыларда жана жеткирүү орундун бажыларында сактайт;**
 - ii) эгер компетенттүү органдар Конвенциянын 11-беренесинин 2-пунктуна ылайыкталап кылса, Конвенциянын 8-беренесинин 1 жана 2-пункттарында белгиленген тиешелүү сумманы төлөйт;**
 - iii) (ECE/TRANS/17/Amend.30, 2012-жылдын 13-сентябрында күчүнө кирген)**
 - iv) бирикмелерге уруксат берет – улуттук мыйзамдарда жол берилген чекте – жогоруда белгиленген минималдык шарттар жана талаптар жөнүндө маалыматты текшергенге.**

2. Эгер компетенттик органдар башка чечим кабыл албаса, ЭАТ жол-жобосуна кирүү үчүн кошумча жана өтө чектелген шарттар жана талаптар Келишүүчү тараптардын компетенттик органдары жана бирикмелердин өзүлөрү тарабынан киргизилиши мүмкүн.

Жол-жобо

3. Келишүүчү тараптар улуттук мыйзамдарга ылайык ЭАТ жол-жобосуна кирүүнү алуу үчүн сакталуучу тартипти 1 жана 2 –пунктуларда баяндалган минималдык шарттардын жана талаптардын негизинде аныкташат.

3-пунктуга түшүндүрмө кат

9.П.3 Уруксаттарды берүү боюнча Комитет

Уруксаттарды берүү боюнча Компетенттик органдардын, улуттук бирикмелердин жана башка кызыкдар уюмдардын өкүлдөрүнүн курамында уруксаттарды берүү боюнча улуттук комитеттерди түзүү сунушталат.

(ECE/TRANS/17/Amend.19, 1999-жылдын 17-февралында күчүнө кирген.)

4. Компетенттик органдар ЭАТ китепчелерин пайдаланууга уруксат берген же уруксатты жокко чыгарган датадан баштап бир жуманын ичинде ар бир жак жөнүндөгү так маалыматтарды ЭАТтын Аткаруу кеңешине тиркелген уруксаттын үлгүсүнө ылайык (ТБР) жиберешет.

4-пунктуга түшүндүрмө кат

9.П.4 4-пунктуда баяндалган маалыматтарды берүү үчүн укуктук жоболор ЭАТтын Аткаруу кеңешинин контролу алдында ЭАТтын катчылыгы менен ушул максатта иштелип чыккан электрондук тиркемелерди туура пайдаланган учурда аткарылган деп эсептелинет. (ECE/TRANS/17/Amend.32, 2015-жылдын 1-январында күчүнө кирген)

5. Бирикме уруксат алган бардык жактардын, ошондой эле уруксаттары алып салынган жактардын жаңыртылган тизмесин жыл сайын 31-декабрга карата өткөрүп берип турат. Бул тизме 31-декабрдан кийин бир жуманын ичинде компетенттүү органдарга өткөрүлүп берилет. Компетенттүү органдар бул тизменин көчүрмөсүн ЭАТтын Аткаруу кеңешине жиберешет.

5-пунктуга түшүндүрмө кат

9.П.5 9.П.4 түшүндүрмө каты 5-пунктуга *mutatis mutandis* колдонулат. (ECE/TRANS/17/Amend.32, 2015-жылдын 1-январынан баштап күчүнө кирген)

6. ЭАТ жол-жоболоруна кирүүгө уруксат бирикмелерден ЭАТ китепчелерин алууга укукту өзүнөн-өзү туюндурбайт.

7. Жогоруда баяндалган минималдык шарттарга жана талаптарга ылайык ЭАТ китепчесин пайдаланууга тигил же бул жак үчүн уруксат ошол жактын Конвенция боюнча жоопкерчилигин жана милдеттенмелерин козгобойт.

II бөлүккө комментарийлер (Жол-жобо)

Компетенттүү органдар ортосундагы кызматташтык

Конвенцияга 9-тиркеменин II бөлүгүнө ылайык, жакты ЭАТ китепчесин пайдаланууга киргизүүгө карата ошол жак дайыма ошол жерде болгон же ошол жерде түзүлгөн Келишүүчү тараптын компетенттүү органдары ошол жактын бажы мыйзамдарын олуттуу же бир нече жолу бузгандыгына карата 38-берененин 2-пунктуна ылайык башка Келишүүчү тарап берген бардык маалыматтарды эске алышы керек. Ошентип, ошол жак туруктуу жашап турган же ал түзүлгөн жердеги Келишүүчү тарап аркылуу ишти натыйжалуу кароону камсыз кылуу үчүн, мындай билдирмеде мүмкүн болушунча көбүрөөк маалымат камтылышы керек.

(TRANS/WP.30/196, пункт 76; TRANS/WP.30/200, пункт 68)

ЭАТ режиминен улуттук ташуучуну чыгаруу

Ал дайыма болуп турган же түзүлгөн өлкөнүн аймагында бажы эрежесин олуттуу бузган күнөөлүү улуттук ташуучуну ЭАТ режиминен чыгаруу үчүн бажы органы тарабынан 38-берененин 1-пунктунун жобосун гана эмес, 6-берененин 4-пунктунун жана 9-тиркеменин II бөлүгүнүн 1 d) пунктунун жоболорун да пайдалануусу сунушталат.

(TRANS/WP.30/196, 77-пункт; TRANS/WP.30/200, 68-пункт)

УРУКСАТ БЕРҮҮНҮН ТИПТҮҮ БЛАНКЫ (УТБ)

Өлкө:

Бирикменин аталышы:.....

Компетенттүү орган:

Улуттук бирикмелер жана/же компетенттүү органдар тарабынан толтурулат								
Идентификациялык номер	Жактын/жактардын фамилиясы (лары) ишкананынатылышы	Ишкананын дареги	Байланыш пункту жана байланыш үчүн номер (тел., факс жана электрондук почта)	Ишкананын же лицензиянын каттоо номери ж.б.*/	Уруксатты алып салуунун мурдагы учуру**/	Уруксат берилген дата **/	Уруксатты алып салган дата **/	Мөөр/кол тамгасы
...								
...								
...								

*/ Эгер болсо.

**/ Тиешелүү учурларда.

Ал үчүн бирикме уруксат алган, уруксат сураган ар бир жакка карата компетенттүү органдарга эң аз дегенде төмөнкү маалымат берилиши керек:

- жакка макулдашылган форматка ылайык кепилдеген бирикме тарабынан ыйгарылган (курамына ал кирген эл аралык уюм менен кызматташтыкта) жеке далдалдаштыруучу номер (ДН). далдалдаштыруучу номердин форматы Административдик комитет тарабынан аныкталат;
(ECE/TRANS/17/Amend.26, 2006-жылдын 1-апрелинен баштап күчүнө кирген)
- жактын (жактардын) фамилиясы (фамилиялары) жана дареги (даректери) же ишкананын (ишканалар бириккен учурда – ошондой эле жооптуу жетекчилердин фамилиялары жана ысымдары) аталышы (аталыштары) жана дареги (даректери);
- байланыш пункту (телефондордун, факстын толук номерлерин жана электрондук почтаны белгилөө менен бажы органдарына жана бирикмелерге ЭАТ операциясы жөнүндө маалымат берүүгө ыйгарым укуктуу жеке жак);
- эл аралык ташууга коммерциялык каттоо номери же лицензиянын номери, же башка маалымат (эгер мындайлар болсо);

- (тиешелүү учурларда) уруксатты алып салуунун мурдагы учуру (учурлары), уруксатты алып салуунун датасын, узактыгын жана мүнөзүн көрсөтүү менен.

Уруксат берүүнүн типтүү бланкасына (УТБ) комментарийлер

Жеке далдалдаштыруучу номердин (ДН) форматы

Административдик комитет ЭАТ Конвенциясына 9-тиркеменин II бөлүгүнө ылайык, ЭАТ китепчелерин пайдаланууга ыйгарым укуктуу ЭАТ китепчелеринин ээлери үчүн далдалдаштыруучу номердин төмөнкү форматын белгиледи:

"AAA/BBB/XX...X",

"AAA" деген жерде – анда жак ЭАТ китепчелерин стандартташтыруу боюнча эл аралык уюмдун классификация тутумуна (ИСО) ылайык пайдаланууга уруксат алган өлкөнүн үч тамгалуу коду. ЭАТ Конвенциясынын Келишүүчү тараптары болуп саналган өлкөлөрдүн коddорунун толук тизмеги күн тартиптерине жана Административдик комитеттин расмий баяндамаларына тиркеме катары дайыма жарыяланып турат,

"BBB" – ал аркылуу ЭАТ китепчесинин ээси ошол бирикме анын мүчөсү болуп саналган тиешелүү эл аралык уюм тарабынан белгиленген классификация тутумуна ылайык кирүүгө уруксат алган улуттук бирикменин үч белгилүү жана ар бир улуттук бирикмени бир мааниде идентификациялоого мүмкүндүк берүүчү коду. Улуттук бирикме тарабынан ыйгарылган коddордун толук тизмеги күн тартиптерине жана Административдик комитеттин расмий баяндамаларына тиркеме катары дайыма жарыяланып турат,

"XX...X"- ЭАТ Конвенциясына 9-тиркеменин II бөлүгүнө ылайык, ЭАТ китепчесине ээ болууга ыйгарым укуктуу жакты далдалдаштырган катар номерлер (максимум он сан). Эгер ал ыйгарылган жак ЭАТ китепчесинин ээси болбой калган учурда да, далдалдаштыруучу номер ыйгарылгандан кийин ал кайра пайдаланылбайт.

(TRANS/WP.30/218, 36 пункт жана 2-тиркеме;

TRANS/WP.30/AC.2/77, 31-пункт жана 3-тиркеме)

III бөлүк

6-БЕРЕНЕДЕ БЕЛГИЛЕНГЕН ЭЛ АРАЛЫК УЮМГА НАТЫЙЖАЛУУ УЮШТУРУУГА ЖАНА КЕПИЛДИКТЕРДИН ЭЛ АРАЛЫК ТУТУМУНУН ИШТЕШИНЕ ЖООП БЕРҮҮГӨ, ОШОНДОЙ ЭЛЕ ЭАТ КИТЕПЧЕЛЕРИН БАСЫП ЧЫГАРУУ ЖАНА ЖАЙЫЛТУУ ҮЧҮН УРУКСАТ БЕРҮҮ

Шарттар жана талаптар

1. Конвенциянын 6.2-бис беренесине ылайык, натыйжалуу уюштурууга жана кепилдиктердин эл аралык тутумун иштетүүгө жооп берүүгө, ошондой эле ЭАТ китепчелерин басып чыгарууга жана жайылтууга Административдик комитеттен уруксат алуу үчүн эл аралык уюм төмөнкү шарттарга жана талаптарга шайкеш келиши керек:

а) Эл аралык таанылган көз карандысыз аудиторлор тарабынан талаптагыдай текшерилген консолидирленген финансылык отчетторду ар жыл сайын берүү аркылуу Конвенция боюнча өз милдеттенмелерин аткаруу үчүн кепилдиктердин эл аралык тутумунун жана уюштуруучулук мүмкүнчүлүктөрдүн натыйжалуу уюштурулушу жана иштеши үчүн кесиптик компетенттүүлүктүн жана туруктуу финансылык абалдын далили;

б) Бажы эрежелерин же салык мыйзамдарын олуттуу же бир нече жолку бузуусунун жоктугу.

2. Уруксатка ылайык эл аралык уюм:

а) ЭАТ Конвенциясынын Келишүүчү тараптарына бирикменин эл аралык уюмунун курамына кирген улуттук бирикмелер аркылуу камсыздандыруунун баарын камтуучу келишиминин күбөлөндүрүлгөн көчүрмөлөрүн жана камсыздандырууну жабуунун далилин берет;

б) ЭАТ Конвенциясынын компетенттүү органдарына улуттук бирикмелер тарабынан ЭАТ китепчелерин берүүнүн жазылган эрежелери жана жол-жоболору жөнүндө маалыматты берет;

в) ЭАТ Конвенциясынын компетенттүү органдарына көрсөтүлгөн, жөнгө салынбаган, төлөнгөн же төлөбөстөн жөнгө салынган доолор жөнүндөгү маалыматтарды ар жылдык негизде берет;

г) ЭАТ Конвенциясынын компетенттүү органдарына ЭАТ тутумунун иштеши, алсак, жана алардан башка ЭАТтын токтотулбаган операцияларынын санына тиешелүү тенденциялар, ЭАТ тутумунун талаптагыдай иштешине карата көйгөйдүн ждаралышына себепкер болушу мүмкүн болгон же анын эл аралык кепилдиктер тутумунун үзгүлтүксүз иштеши үчүн кыйынчылыктарга алып келе турган

берилген, жөнгө салынбаган, төлөнгөн же төлөбөстөн жөнгө салынган доолор жөнүндөгү өз маалындагы жана жакшы негизделген бардык маалыматты толук көлөмдө берет;

- e) ЭАТ Конвенциясынын компетенттүү органдарына ар бир Келишүүчү тараптарга берилген ЭАТ китепчелеринин саны жөнүндө статистикалык маалыматтарды типтери боюнча ажыратып берет;
- f) өзү берген ЭАТ китепчелеринин ар бир тиби үчүн эл аралык уюм тарабынан алынуучу баа жөнүндө толук маалыматты ЭАТтын аткаруу кеңешине берет;
- g) ЭАТ китепчелеринин жасалмалуулук коркунучун азайтуу максатында бардык мүмкүн болуучу чараларды кабыл алат;
- h) ЭАТ китепчелери менен байланышкан бузууларды же кемчиликтерди тапкан учурда тиешелүү түзөтүүчү чараларды кабыл алат, жана ал тууралуу ЭАТтын Аткаруу кеңешине билдирет;
- i) ЭАТтын Аткаруу кеңешинин көмөгү суралган учурда талаштарды жөнгө салууга толук кандуу катышат;
- j) ЭАТ Конвенциясын пайдаланууга карата алдамчылык иш же башка кыйынчылыктар менен байланышкан бардык көйгөй ЭАТтын Аткаруу кеңешине тез арада билдирилишин камсыз кылат;
- k) Конвенцияга 10-тиркемеде каралган ЭАТ китепчелерине контроль тутумун улуттук кепилдик бирикмелер жана бажылык администрациялар менен биргеликте башкарат жана Келишимдүү жактарга жана Конвенциянын компетенттүү органдарына бул тутумдун алкагында пайда болгон көйгөйлөр жөнүндө маалымат берет;
- l) 10-тиркемеде белгиленген контролдун тумуна байланыштуу, ЭАТ Конвенциясынын компетенттүү органдарына статистикалык маалыматты жана Келишимдүү органдардын ишмердиги жөнүндөгү маалыматтарды берет;
- m) Конвенциянын 6.2-бис-беренесине ылайык берилген уруксатты, Административдик комитет тарабынан ыйгарым укукка ээ болгон жана анын атынан аракеттенген Бириккен Улуттар Уюмунун, Европа экономикалык бирликтин уюмунун жана катчылыгынын ортосундагы жазуу түрүндөгү макулдашууну, ушул пунктуда баяндалган эл аралык уюм тарабынан өз милдеттерин таанууну кошо, күчүнө кирген же узартылган алдын ала датага чейин эки айдан кем эмес мезгилде түзөт ;

- о) өзүнчө отчеттуулукту жана кепилдиктердин эл аралык тутумунун уюшулушуна жана иштешине, ошондой эле ЭАТ китепчелерин басып чыгарууга жана жайылтууга катышы болгон маалыматты жана документацияны камтыган эсептерди жүргүзөт;
- р) Бириккен Улуттар Уюмунун компетенттүү кызматтары, же кандай болбосун башка тиешелүү деңгээлде ыйгарым укуктуу компетенттүү орган үчүн жогоруда белгиленген отчеттуулукка жана эсептерге кирүүгө уруксат берүүнү дагы кошо, толук жана өз учурунда көмөк көрсөтөт, жана кошумча инспекцияларга жана Келишүүчү тараптардын атынан жүргүзүлүүчү аудитордук текшерүүлөргө 8-тиркеменин 1-бис беренесинин 5 жана 6-пункттарына ылайык көмөк көрсөтөт;
- қ) отчеттуулукка жана о) пунктчасында белгиленген эсептерге ар жылдык аудитордук текшерүүлөрдү жүргүзүү үчүн көз карандысыз тышкы аудиторду жалдайт. Тышкы аудит Эл аралык аудитордук стандарттарга (ИСА) ылайык жүргүзүлөт жана мындай аудитордук текшерүүнүн жыйынтыгы жылдык аудитордук отчет жана Административдик комитетке жиберилүүчү кызматтык кат болушу керек.

3. Тиешелүү суммаларды төлөө боюнча талаптарга карата кепилдик берүүчү бирикме тарабынан эл аралык уюмга маалымат берилген учурда, ал үч (3) айлык мөөнөттүн ичинде ал талапка карата өзүнүн позициясын кепилдик бирикмесине билдириши керек.

4. Конвенциянын алкагында эл аралык уюм тарабынан түз же кыйыр түрдө алынган жана мүнөзү боюнча конфиденциалдуу болгон, же конфиденциалдык негизде берилген бардык маалымат кесиптик сырды жарыялабоо жөнүндөгү милдеттенмеге туура келет жана бул маалымат ошо үчүн берилген максатты кошпогондо, коммерциялык же башка ар кандай максаттарда пайдаланууга же иштетүүгө, же ал маалыматты берген жактын, же органдын ага түз уруксатысыз бардык үчүнчү жак тарабынан жайылтууга жатпайт. Ошентсе да, тиешелүү ыйгарым укуктар же милдеттенмелер улуттук же эл аралык укуктун жоболору менен белгиленген учурларда, же сот өндүрүшүнө байланыштуу мындай маалымат ушул Конвенциянын Келишүүчү тараптарынын компетенттүү органдарына уруксатсыз берилиши мүмкүн. Маалыматты жарыялоо же өткөрүп берүү маалыматты коргоо жөнүндөгү колдонуудагы жоболорго так ылайык жүргүзүлөт.

5. Бул шарттар жана талаптар бузулган учурда, административдик комитет Конвенциянын 6.2-бис беренесине ылайык берилген уруксатты чакыртып алганга укуктуу. Эгер Административдик комитет уруксатты чакыртып алууну чечсе, анда бул чечим чакыртып алынган датадан баштап алты (6) айдан эрте эмес мезгилде күчүнө кирет.

6. Жогоруда баяндалган шарттарга ылайык берилген эл аралык уюмдун уруксаты Конвенция боюнча ошол уюмдун жоопкерчилиги жана милдеттенмеси үчүн зыянсыз берилет.

(ECE/TRANS/17/Amend.31, 2013-жылдын 10-октябрынан баштап күчүнө кирген; ECE/TRANS/17/Amend.34, 2018-жылдын 1-июлунан баштап күчүнө кирген)

10-тиркеме * / –**КЕЛИШҮҮЧҮ ТАРАПТАР АРКЫЛУУ ЫЙГАРЫМ УКУКТУУ
БИРИКМЕЛЕРГЕ (42-ТЕР БЕРЕНЕСИНЕ ЫЛАЙЫК) ЖАНА ЭЛ АРАЛЫК
УЮМДАРГА (6.2-БИС БЕРЕНЕСИНЕ ЫЛАЙЫК) БЕРҮҮГӨ ЖАТКАН
МААЛЫМАТ**

6-берененин 1-пунктунун жана ушул Конвенцияга 9-тиркеменин I бөлүгүнүн 1 f) iii) пунктуна ылайык, ыйгарым укуктуу бирикмелер ЭАТ жол-жоболоруна кирүүнү алган жактар тарабынан Конвенцияга 9-тиркеменин II бөлүгүндө баяндалган минималдык шарттардын жана талаптардын сакталышын дайыма текшерип туруу милдетин өзүлөрүнө алышы керек.

Өзүлөрүнүн бирикме-мүчөлөрүнүн атынан жана 6-берененин 2-бис пунктунун негизинде ыйгарым укук берилген эл аралык уюм катары өзүлөрүнүн милдеттенмелерин сактоо тартибинде, эл аралык уюм көздөгөн орундагы бажылардагы ЭАТ операцияларын токтотуу жөнүндөгү бажы органдары тарабынан берилген, жана бирикмелер жана бажы администрациясы үчүн жеткиликтүү болгон маалыматтарды сактоо үчүн ЭАТ китепчелерин пайдаланууга контроль тутумун түзөт. Бирикмелерге өз милдеттерин натыйжалуу аткаруу мүмкүндүгүн берүү үчүн Келишүүчү тараптар контроль тутумуна маалыматты төмөнкү жол-жобого ылайык өткөрүп берет:

- (1) Бажы органдары эл аралык уюмдарга же улуттук кепилдик бирикемелерге, мүмкүндүккө жараша борбордук же аймактык бөлүмдөр аркылуу, байланыштын колдо болгон эң тез каражатынын (факс, электрондук почта, ж.б.) жардамы менен, жана мүмкүнчүлүккө жараша ар күн сайын, жок дегенде, Конвенциянын 1 (I) беренесинде аныкталган көздөгөн орундун бажыларында көрсөтүлүүчү ЭАТтын бардык китепчелерине карата төмөнкү маалыматты стандарттык формада өткөрүп берет:
 - a) ЭАТ китепчесинин номери,
 - b) бажынын каттоо журналында жазылган датасы жана номери,
 - c) көздөгөн орундун бажысынын аталышы же номери,
 - d) көздөгөн орундун бажысында ЭАТ операциясын токтотуу жөнүндө күбөлүктө белгиленген дата жана номер (№2 айрыма барактын 24-28-графалары) (эгер алар b пунктунда белгиленген маалыматтардан айырмаланып турса)),

– */ (ECE/TRANS/17/Amend.27, 2006-жылдын 12-августунда күчүнө кирген.)

- e) ЭАТ операциясын жарым-жартылай же толук токтотуу,
 - f) Конвенциянын 8 жана 11-беренелери үчүн зыянсыз – көздөгөн орундун бажысында ЭАТ операциясын эскертүү менен же эскертүүсүз күбөлөндүрүүнү,
 - g) башка маалыматты же документацияны (сөзсүз эмес),
 - h) беттин номерин.
- (2) улуттук бирикмелер же эл аралык уюм төмөнкү учурда кошкондо келтирилген маалыматтарды салыштыруу (СТБ) үчүн бажы органдарына типтүү бланкты жибере алышат:
- a) өткөрүлүп берилген маалыматтардын жана ЭАТтын пайдаланылган китепчесиндеги түбүндө белгиленген маалыматтардын ортосунда ажырым болгон учурда, же
 - b) эгер маалыматтар өткөрүлүп берилбеген, бирок ЭАТтын колдонулган китепчеси улуттук бирикмеге кайтарылып берилген учурда.
- Бажы органдары маалыматтарды салыштырганы боюнча өтүнмөлөргө тиешелүү деңгээлде толтурулган СТБны мүмкүн болушунча ыкчам кайтарып берүү аркылуу жооп бериши керек;
- (3) бажы органдары жана улуттук кепилдеген бирикмелер улуттук мыйзамдарга ылайык, жогоруда белгиленген маалыматтарды алмашууну камтыган макулдашууну түзүшөт;
- (4) эл аралык уюм бажы органдарга ЭАТтын жабык китепчелери боюнча маалыматтар базасына жана ЭАТтын колдонуудагы эмес китепчелери боюнча маалыматтар базасына кирүүнү беришет.

Кошуу

Маалыматтарды салыштыруу үчүн типтүү бланк (СТБ)							
Маалыматтарды салыштыруу жөнүндө өтүнмөнүн демилгечиси тарабынан толтурулат							
Көздөгөн орун:							
Аймактык бажыкана (сөзсүз эмес):				Көздөгөн орундагы бажы:			
Аталышы:				Аталышы:			
Алынды:				Алынды:			
Дата:				Дата:			
Мөөр				Мөөр			
Тастыктоого жаткан маалыматтар							
Маалыматтар булагы: ☐ ЭАТ китепчеси ☐ Тутумдун маалыматы							
ЭАТ китепч есинин номери	Көздөгөн орундагы бажынын аталышы же коду ^{*/}	Көздөгөн орундагы бажыдагы ЭАТ операциясын токтотуу жөнүндө күбөлүктө белгиленген номер (№2 айрыма барактын 24-28- г р а ф а л а р ы) ^{*/}	Көздөгөн орундагы бажыдагы ЭАТ операциясын токтотуу жөнүндө күбөлүктө белгиленген дата ^{*/}	Айрыма барактын бетинин номери	ЭАТ операциясын жарым-жартылай/толу к токтотуу	Көздөгөн орундагы бажыдагы ЭАТ операциясын токтотуу эскертүү менен же эскертүүсүз күбөлөндүрүлдү	Жүк орундарын ын саны (сөзсүз эмес)
Тиркеме: ☐ ЭАТ китепчелеринин түбүнүн көчүрмөсү Башкалар:							
Көздөгөн орундагы бажынын жообу							
☐ Тастыктоо ☐ Ондоо ☐ ЭАТ операцияларын токтоткондугу (ондоолорду төмөндө көрсөтүңүз) жөнүндү маалымат табылган жок							
ЭАТ китепч есинин номери	Көздөгөн орундагы бажынын аталышы же коду ^{*/}	Көздөгөн орундагы бажыдагы ЭАТ операциясын токтотуу жөнүндө күбөлүктө белгиленген номер (№2 айрыма барактын 24-28- г р а ф а л а р ы) ^{*/}	Көздөгөн орундагы бажыдагы ЭАТ операциясын токтотуу жөнүндө күбөлүктө белгиленген дата ^{*/}	Айрыма барактын бетинин номери	ЭАТ операциясын жарым-жартылай/толу к токтотуу	Көздөгөн орундагы бажыдагы ЭАТ операциясын токтотуу эскертүү менен же эскертүүсүз күбөлөндүрүлдү	Жүк орундарын ын саны (сөзсүз эмес)
Эскертүү:							
Дата:				Көздөгөн орундагы бажынын мөөрү жана кол тамгасы:			
Борбордук бажы органы (сөзсүз эмес)							
Эскертүү:							
Дата:				Мөөр жана/же кол тамгасы:			

^{*/} Белгиленген маалыматтар ЭАТ операциясы аяктаган көздөгөн орундагы бажыга тиешелүү экендигин эске алуунуздар керек.

3. ЭАТ КОНВЕНЦИЯСЫНЫН КЕЛИШҮҮЧҮ ТАРАПТАРЫ, 1975–Ж.

Келишүүчү тараптар

Афганистан
Австрия
Азербайджан
Албания
Алжир
Армения
Беларусь
Бельгия
Болгария
Босния жана Герцеговина
Мурдагы Югослав Республикасы Македония
Венгрия
Германия
Палестина Мамлекети
Греция
Грузия
Дания
Израиль
Индия
Индонезия
Иордания
Иран (Ислам Республикасы)
Ирландия
Испания
Италия
Казахстан
Канада
Катар
Кипр
Кыргызстан
Кытай Эл Республика
Кувейт
Латвия
Ливан
Либерия
Литва
Люксембург
Мальта
Марокко
Молдова
Монголия
Нидерланддар
Норвегия

Аймагында ЭАТ жол-жоболорун
колдонуу менен ташуулар жүзөгө
ашырылышы мүмкүн болгон
мамлекеттер (2018-жылдын 18-апрелине
карата)* /

Афганистан
Австрия
Азербайджан
Албания
-
Армения
Беларусь
Бельгия
Болгария
Босния и Герцеговина
Мурдагы Югославия Республика Македония
Венгрия
Германия
-
Греция
Грузия
Дания
Израиль
-
-
Иордания
Иран (Ислам Республикасы)
Ирландия
Испания
Италия
Казахстан
-
-
Кипр
Кыргызстан
-
Кувейт
Латвия
Ливан
-
Литва
Люксембург
Мальта
Марокко
Молдова
Монголия
Нидерланддар
Норвегия

* / ЭАУБ маалыматтары боюнча

Келишүүчү тараптар**Аймагында ЭАТ жол-жоболорун колдонуу менен ташуулар жүзөгө ашырылышы мүмкүн болгон мамлекеттер (2018-жылдын 18-апрелине карата)* /**

Бириккен Араб Эмираттары
 Пакистан
 Польша
 Португалия
 Корея Республикасы
 Россия Федерациясы
 Румыния
 Сербия
 Сириялык Араб Республикасы
 Словакия
 Словения
 Бириккен Королдук
 АКШ
 Тажикистан
 Тунис
 Түркмөнстан
 Турция
 Өзбекстан
 Украина
 Уругвай
 Финляндия
 Франция
 Хорватия
 Черногория
 Чех Республикасы
 Чили
 Швейцария
 Швеция
 Эстония
 Европа бирлиги

-

Бириккен Араб Эмираттары
 Пакистан
 Польша
 Португалия
 Россия Федерациясы
 Румыния
 Сербия
 Сириялык Араб Республикасы
 Словакия
 Словения
 Бириккен Королдук
 -
 Тажикистан
 Тунис
 Түркмөнстан
 Турция
 Өзбекстан
 Украина
 -
 Финляндия
 Франция
 Хорватия
 Черногория
 Чех Республикасы
 -
 Швейцария
 Швеция
 Эстония

* / ЭАУБ маалыматтары боюнча

4 ЭАТ КОНВЕНЦИЯСЫНА ТИЕШЕЛҮҮ РЕЗОЛЮЦИЯЛАР ЖАНА СУНУШТООЛОР, 1975-Ж.

№ 49 РЕЗОЛЮЦИЯ

ЭАТТЫН ТРАНЗИТТИК РЕЖИМИНИН КООПСУЗ ЖАНА НАТЫЙЖАЛУУ ИШТЕШИН КАМСЫЗ КЫЛУУ БОЮНЧА КЫСКА МӨӨНӨТТҮҮ ЧАРАЛАР

№49 РЕЗОЛЮЦИЯ

транспорт менен байланышкан бажы маселелери боюнча БУУ
ЭЭКтин Жүмүшчү тобу тарабынан кабыл алынган,
1995-жылдын 3-марты

Транспорт менен байланышкан бажы маселелери боюнча жумушчу топ

Эл аралык ташууларды жана сооданы жеңилдетүү үчүн ЭАТ китепчелерин колдонуу менен жүктөрдү эл аралык ташуу жөнүндө Бажы конвенциясын (ЭАТ Конвенциясы, 1975-ж.) үзгүлтүксүз жана натыйжалуу жүзөгө ашыруунун маанилүүлүгүн баса белгилеп,

1975-жылдагы ЭАТ Конвенциясында белгиленген ташууларды жеңилдетүү боюнча чараларды коркунучка дуушар кыла турган, ЭАТ транзиттик тутумунун алкагында бажы режимин бузуунун жана контрабанда жагдайларынын болуп көрбөгөндөй саны боюнча кабатырланууну билдирип,

Сооданын өнүгүшүн, алсак, жүктөрдү эл аралык ташууларды жеңилдеткен ЭАТ транзиттик тутумун сактоого бекем чечимге батып туруп,

Аларды жүзөгө ашыруу үчүн бул тутумдун бардык аспектиери боюнча маалыматты ачык алмашуу маанилүү болгон ЭАТтын транзиттик тутуму ЭАТтын транзиттик тутумунун бардык катышуучуларынын (бажы органдарынын, улуттук кепилдеген бирикмелердин жана ЭАТ китепчелерин берүүчү ассоциациялардын, ЭАУБ жана камсыздандыруучу компаниялардын) биргелешкен жана максатка багытталган аракеттеринин жардамы менен гана сакталышы мүмкүн экендигине ишенип,

1975-жылдагы ЭАТ Конвенциясын кайра кароону күтүп жатып, 1975-жылдагы Конвенциянын Келишүүчү тараптарынын компетенттүү органдары менен мүмкүн болушунча тез жүзөгө ашырылышы керек болгон төмөнкү кыска мөөнөттүү чаралар жөнүндү чечимди бир добуштан кабыл алат:

1. Алдамчылык ыкмасы менен таризделген ЭАТ китепчелерин табууну жеңилдетүү, жана бажылык тариздөөнүн жол-жоболорун тездетүү үчүн Келишүүчү тараптар мүмкүнчүлүккө жараша жана улуттук тапшырмаларга ылайык борборлоштурулган мекемелерди же ЭАТ китепчелерине контроль үчүн жол-жоболорду иштеп чыга алышмак;
2. Келишүүчү тараптар ташуулардын жүрүшүндө пайдалануу үчүн өзгөчө көңүл бурууну талап кылган жүктөрдү тариздөөнүн жана издөөнүн тездетилген жол-жоболорун түзүүлөрү керек;
3. Түпкүлүктүү камсыздандыруучу жыйымдарды чагылдыруучу белгиленген суммага карата кепилдиктер менен бирге «Тамеки заттары/Алкоголдук ичимдиктер» ЭАТ китепчелерин кайрадан мүмкүн болушунча тез киргизүү үчүн Келишүүчү тараптар жана ЭАУБ бардык керектүү чараларды кабыл алышат;
4. Келишүүчү тараптар тиешелүү улуттук эрежелердин жардамы менен көздөгөн орундагы же чыгуу орундагы бажы ЭАТ китепчесинин 2-айрыма барактарын ЭАТ операциялары бүткөндөн кийин борборлоштурулган мекемелерге же чыккан орундагы же чыгуу орундагы бажыларга беш жумушчу күндүн ичинде кайтарып беришин камсыз кылышат;
5. Тамеки заттарынын жана алкогольдук ичимдиктердин партиясына бажылык контролду жеңилдетүү үчүн Келишүүчү тараптар улуттук административдик практикага ылайык «Тамеки заттары/Алкоголдук ичимдиктер» ЭАТ китепчелерин кабыл алууга ыйгарым укуктуу бажылардын санын олуттуу чектей алмак;
6. Келишүүчү тараптар тамеки заттарын жана алкогольдук ичимдиктерди ташуу үчүн, ошондой эле компетенттик органдар тарабынан аныкталуучу өзгөчө мамилени талап кылуучу башка жүктөр үчүн жөнөтүүчү бажы же алып келүүчү бажы мындай жүктөрдү ташуу жөнүндөгү алдын ала маалыматты көздөгөн орундагы бажыга же алып чыгуу ордундагы бажыга бажылык мөөрү менен тез арада өткөрүп беришин камсыз кылат;
7. ЭАТ Конвенциясынын 20-беренесине ылайык, Келишүүчү тараптар ташуунун аныкталган мөөнөттөрүн жана тамеки заттарын жана алкогольдук ичимдиктерди, ошондой эле компетенттүү органдар тарабынан аныкталган өзгөчө көңүл бурууну талап кылган жүктөрдү бажынын мөөрү менен ташыган учурда, мүмкүндүккө карай ал боюнча жол транспорт каражаттары жана контейнерлер жүрө турган каттам багытына жазма эскертүү берет. Мындай жазма эскертүүлөрдү сактабаган учурда Келишүүчү тараптарга улуттук мыйзамдарга ылайык санкцияны колдонуу катуу сунушталат;

8. Келишүүчү тараптар 1975-жылдагы Конвенциянын 38-беренесинин жоболорун колдонууну камсыз кылышат, улуттук бажы мыйзамдарын же жүктөрдү эл аралык ташууда колдонулуучу эрежелерди олуттуу бузганга күнөөлүү бардык жактарды ал 1975-жылдагы Конвенцияга ылайык операцияларды жүзөгө ашыруу укугунан убактылуу же толук ажыратууга мүмкүндүк берет;
9. Келишүүчү тараптар бажы мөөрлөрүн уурдоонун жана аларды кыянаттык менен пайдалануунун алдын алуу үчүн бардык керектүү чараларды кабыл алышат жана жасалма бажы мөөрлөрүн жасоонун алдын алуу максатында жаңы технологияларды, мисалы, фальсификациядан сактаган атайын сыяларды пайдаланууну карай алышат;
10. Келишүүчү тараптар транспорт каражаттарынын мүмкүн болушунча ишенимдүүлүгүн жана ак ниеттүүлүгүн камсыз кылуу максатында ЭАТ китепчелерин берүүдө ЭАУБдан жана улуттук кепилдик бирикмелерден макулдашылган критерийлерди жана административдик контролдун ыкмаларын так кармануусун өтүнүшөт;
11. ЭАТтын транзиттик режимин колдонуучу Келишүүчү тараптар ЭАТтын транзиттик тутуму жөнүндө кадимки жана конфиденциалдуу маалыматты улуттук мыйзамдарга ылайык өз ара алмашууну жигердештирет. Ушул максат менен алар өзүлөрүнүн компетенттик органдарынын алкагында бузууларга каршы күрөшүү үчүн координациялык борборлорду түзүшөт. Мындай координациялык борборлордун даректери, телефондорунун жана телефакстардын номерлери кошо, эл аралык маалымдаманы түзүү үчүн тез арада БУУнун ЕЭК катчылыгына өткөрүлүп берилет;

Келишүүчү тараптарга ЭАУБдун ЭАТ китепчелерин берүүнү башкаруу үчүн жана аларды мүмкүн кабыл алуу мүмкүндүгү максатында аларга БУУ ЕЭК катчылыгы тарабынан өткөрүлүп бериле турган маалыматтарды электрондук алмашуу тутумун киргизүүгө тиешелүү болгон сунуштарын кылдат изилдөөнү сунушташат;

1975-жылдагы Конвенциянын Келишүүчү тараптарын Бириккен Улуттар Уюмунун Европа экономикалык комиссиясынын (БУУ ЕЭК) Аткаруу катчысын 1995-жылдын 1-июнуна чейин алар ушул резолюцияны кабыл аларлыгы жөнүндө билдирүүсүн өтүнөт;

Бириккен Улуттар Уюмунун Европа экономикалык комиссиясынын (БУУ ЕЭК) Аткаруу катчысын 1975-жылдагы ЭАТ Конвенциясынын Келишүүчү тараптарына ушул резолюциянын кабыл алынганы жөнүндө билдирүүсүн өтүнөт.

№ 49 резолюцияны кабыл алган өлкөлөр:

Австрия	Норвегия
Беларусь	Польша
Бельгия	Португалия
Болгария	Россия Федерациясы
Венгрия	Румыния
Германия	Словакия
Греция	Словения
Дания	Бириккен Королдук
Иордания	Турция
Иран (Ислам Республикасы)	Финляндия
Ирландия	Франция
Испания	Хорватия
Италия	Чех Республикасы
Латвия	Швейцария
Литва	Швеция
Люксембург	Эстония
Нидерланддар	Европа бирлиги

СУНУШТАМА

ЭАТ КИТЕПЧЕСИНЕ КТ ЖҮКТӨРҮНҮН КОДУН КИРГИЗҮҮ

1975-жылдын ЭАТ Конвенциясынын Административдик комитети тарабынан 2008-жылдын 31-январында кабыл алынган сунуштама ^{*/}

Административдик комитет,

Тобокелдиктерди башкаруу жана транзиттик жүктөргө карата тобокелдиктерди баалоо боюнча чараларды натыйжалуу жүзөгө ашыруу зарылдыгын баса белгилеп,

ЭАТты ташууга көпчүлүк учурда Товарларды сүрөттөөнүн жана кодоонун шайкештирилген тутуму жөнүндө Эл аралык конвенцияга ылайык жүктүн товардык кодун (КТ коду) камтыган экспорттук декларациянын берилиши таасир этээрин көңүлгө алып,

коопсуздук үчүн тобокелдикти чакырган жүктөрдү аныктоодо турган, жана башка жүктөрдү ташууну жеңилдетүүдө да турган жуп максатка жетүүнүн маанилүүлүгүн таанып;

КТ кодуна кирүү болгон учурда аны жүктөрдүн кадимки тексттик сүрөттөлүшүнө кошумча катары ЭАТ китепчесинде колдонуу бул максатка жетүүгө түрткү берерлигине терең ишенет;

андан тышкары, ЭАТ китепчесине КТ кодун киргизүү маалыматтарды электрондук иштеп чыгууну жеңидетерин эске алып;

ЭАТты кароо процессинин III этабында даярдалган ЭАТ Конвенциясына тиешелүү түзөтүүлөрдүн күчүнө кириши үчүн бир нече убакыт талап кылынарын таанып,

1. ЭАТ китепчелеринин ээлерине же ЭАТ китепчелерин толтурган башка бардык жактарга жүктөрдүн кадимки тексттик сүрөттөлүшүнө кошумча катары ЭАТ китепчелеринин бажылык пайдалануу үчүн багытталбаган (сары баракча) айрыма барагында жүктүн манифестинин 10-графасында жүктөрдүн КТ коддорун алардын атынан белгилөөнү сунуштоону токтоом кылат;

2. жөнөтүү орундагы бажыдагы бажы органдарына жүктүн манифестисинде көрсөтүлгөн КТ коду экспорттук бажылык декларацияда жана/же башка соода же транспорттук документтерде көрсөтүлгөн КТ кодуна шайкеш келерлигин алгылыктуу учурда текшерүүнү көптөн-көп сунушташат.

^{*/}{ECE/TRANS/WP.30/AC.2/93, 27-28-пунктулар жана II тиркеме}

Эгер ЭАТ китепчеси жөнөтүү орундагы бажы тарабынан КТ коду көрсөтүлбөстөн тариздөөгө алынган болсо, анда андан кийинки аралык бажыда, көздөгөн орундагы бажыда ТС кодун белгилөөнү талап кылуга болбойт.

ЭАТ китепчесинде жүктөрдүн КТ кодунун жок болушу ЭАТты ташуунун жүрүшүндө кечендетүүгө алып келбеши керек жана ЭАТ китепчелерин тариздөөгө алуу үчүн тоскоолдук катары болбошу керек. КТ кодунун жоктугу Конвенцияны бузуу катары каралбайт жана ЭАТ китепчесинин ээси үчүн эч кандай жоопкерчиликти алып келбейт.

Бул КТ коду туура эмес болушу мүмкүн деп бажы органдары шектенген, же жүктөрдүн кадимки тексттик сүрөттөлүшүнүн жана КТ кодунун ортосунда шайкеш эместик болгон учурларга да тиешелүү.

Жүктөрдүн кадимки тексттик сүрөттөлүшүнүн жана КТ коду менен каралган сүрөттөлүштүн шайкеш келбеген учурунда ЭАТ Конвенциясынын 8-беренесинин 6-пункту үчүн зыянсыз болуп жүктөрдүн кадимки тексттик сүрөттөлүшү туура деп саналат.

Анын коюлган максаттарга шайкештигин камсыз кылуу максатында ушул сунуштаманын практикалык колдонулушу жөнүндөгү маселе анын күчүнө кирген датасынан 12 айдан кийин кайра каралат.

Ушул сунуштама 2008-жылдын 1-майында күчүнө кирет.

СУНУШТОО

ЖОЛ БЕРҮҮ ЖӨНҮНДӨ КҮБӨЛҮКТӨ БУЗУКТУГУ ЖӨНҮНДӨ БЕЛГИЛЕРДИ КИРГИЗҮҮҮҮЧҮН КОДДУК ТУТУМДУ КИРГИЗҮҮ

1975-жылдагы ЭАТ Конвенциясынын Административдик комитети тарабынан 2015-жылдын 11-июнунда кабыл алынган сунуштоо */

Административдик комитет,

ЭАТ Конвенциясынын жоболорунун макулдашылган жана бир түрдүү колдонулушунун зарылдыгын *баса белгилеп,*

Түрдүү Келишүүчү тараптарда жана ЭАТ тутумунда катышуучу башка органдарда коддук тутумду киргизүү ташуучуларга, бажы органдарына ЭАТ жол-жоболорун пайдалануу менен эксплуатациялоого берилген транспорттук каражаттардын жүктүк бөлүмдөрүндөгү бузуктар жөнүндө маалымат берүү процессин жөнөкөйлөткөнгө жана бир түргө келтирүүгө мүмкүндүк берерине *ынанып туруп,*

ЭАТ жол-жоболорун пайдалануу менен эксплуатациялоого берилген транспорттук каражаттардын жүктүк бөлүмдөрүндөгү түзүк эместиктерди так жана бир беткей сүрөттөөнү көрсөтүүнүн зарылдыгын *таанып,*

бузуктугу жөнүндөгү белгини көпчүлүк учурда кол жазмасынын өзгөчөлүгүнөн улам окууга мүмкүн эместигин, улуттук тилди же бажы органдары тарабынан жол берүү жөнүндө күбөлүктүн №10 рубрикасына киргизилген, ошентип оңдоп түзөөдөн кийин бузулгандарды жоюу фактысын тастыктаганга жооптуу органдар үчүн дээрлик пайдасыз болуп калган жазуулардын пайдаланылышын *моюнга алып,*

1. бузуктардын кол менен жазылган сүрөттөлүшүн ар бир табылган бузуктардын ордун жана тибин жол берүү жөнүндө күбөлүктө көрсөтүүчү коддук тутум менен толуктоону компетенттүү органдарга сунуштоону *токтоом кылат;*

2. ушул сунуштоону колдонууга көмөк көрсөтүүнү жана мүмкүндүккө жараша жол берүү жөнүндөгү күбөлүктүн №10-рубрикасында көрсөтүлгөн коддордун ушул сунуштоонун кодуна шайкештигин текшерүүнү компетенттүү органдарга *көптөн-көп сунуштайт.*

Жол берүү жөнүндөгү күбөлүктүн №10-рубрикасында кайсы бир коддун жоктугу 3-тиркеменин бардык жоболорун сактаган учурда жол берүү жөнүндө күбөлүктү тариздөөгө алуу үчүн тоскоолдук болбошу керек.

Анын коюлган максаттарга шайкештигин камсыз кылуу үчүн, ушул сунуштаманын практикалык колдонулушу сунуштаманын күчүнө кирген датасынан 2 [эки] айдан кийин каралат.

Ушул сунуштама 2015-жылдын 1-октябрында күчүнө кирет.

*/ {ECE/TRANS/WP.30/AC.2/125, ii-параграфтар жана 3-тиркеме}

Жол берүү жөнүндө күбөлүккө бузуктар тууралуу белгилерди киргизүү үчүн коддук тутум

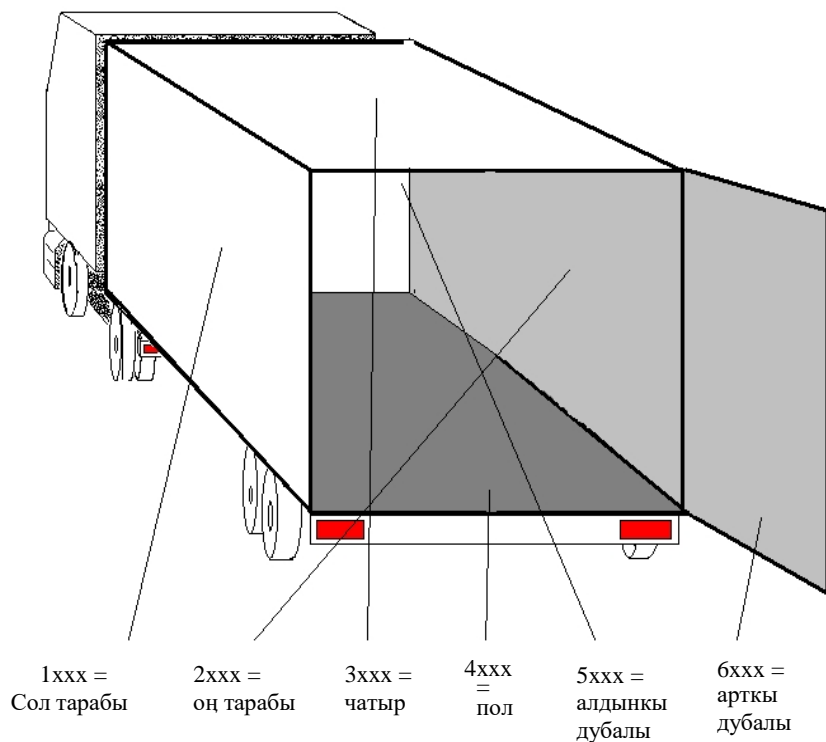
Бир түрдүү тутум төрт(4) сандуу коддон турат.

Коддук белгилөө үчүн жүктүк бөлүм өзүнчө алты бөлүккө бөлүнгөн: сол тарабы, оң тарабы, полу, чатыры, алдыңкы дубал, жана арткы дубал. Андан тышкары, жүктүк бөлүм туурасынан (кыймылдын багыты) кеткен өзүнчө үч бөлүккө бөлүнгөн: алдыңкы бөлүгү, борбордук бөлүгү, арткы бөлүгү. Алдыңкы жана арткы дубалдардын кошумча бөлүнүшү каралган эмес, себеби кароонун аянты бир топ тар.

А. Биринчи сан

Биринчи сан жүктүк бөлүмдүн тиешелүү бөлүгүн көрсөтөт:

1xxx	сол тарабы (эгер транспорт каражатын артынан карасак)
2xxx	оң тарабы (эгер транспорт каражатын артынан карасак)
3xxx	чатыры
4xxx	полу
5xxx	алдыңкы дубалы
6xxx	арткы дубалы
7xxx	бузуктук жалпы эле жүктүк бөлүмгө таандык
8xxx	бузуктук ЭАТ тросу менен байланышкан
9xxx	жол берүү жөнүндө күбөлүк менен байланышкан
0xxx	көргөзүлбөгөн башка көйгөйлөр

В. Экинчи сан

Экинчи сан туурасынан кеткен багыттагы тиешелүү бөлүктү көрсөтөт:

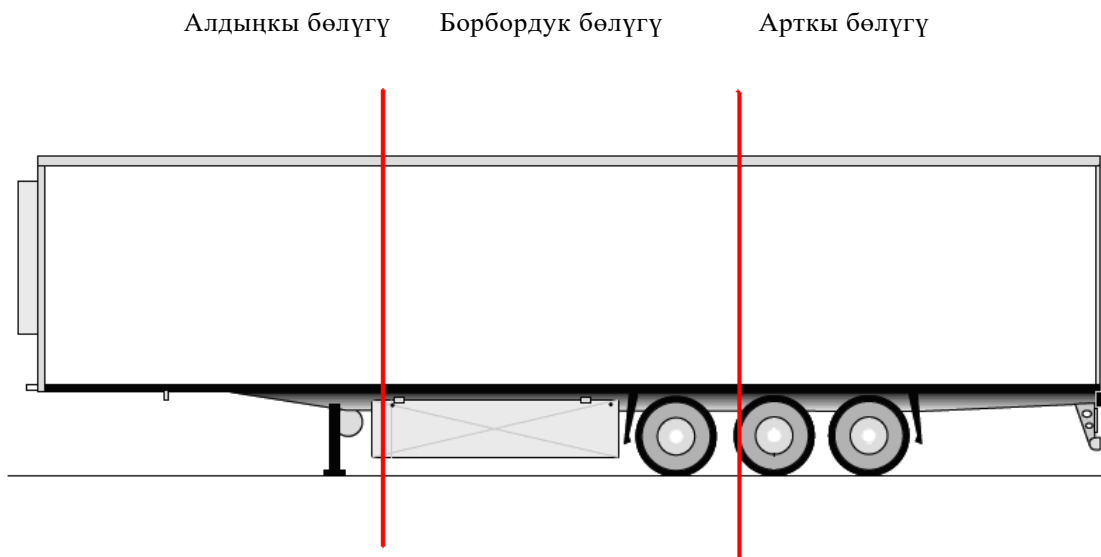
x0xx колдонулбайт (мисалы, жол берүү жөнүндө күбөлүк менен көйгөйлөр)

x1xx алдыңкы бөлүгү (мисалы, 11xx = сол тарап, алды)

x2xx борбордук бөлүгү

x3xx арткы бөлүгү

x4xx жалпы эле үстү менен байланышкан көйгөйлөр

С. Акыркы эки сан

Акыркы эки сан бузуктун өзүн көрсөтөт. Төмөндө тажрыйбада аныкталган көбүрөөк жайылган бузуктар саналып өтөт:

1. Пол менен байланышкан көйгөйлөр
 - 11 Полду бекитүү ич жагынан бекемделген эмес
 - 12 Пол өзү бургулоочу же өзү кесүүчү шуруптар же заклепкалар менен бекитилген эмес
 - 13 Полдун төшөмүнүн бөлүктөрүнүн ортосундагы боштуктар
 19. Башка көйгөй
2. Эшиктер жана жабуунун башка тутумдары менен байланышкан көйгөлөр (бекиткич крандарды, лаздардын капкактарын, фланецтерди кошо ж.б.)
 - 21 Илмек жетишсиз же ишенимдүү эмес бекитилген
 - 22 Бекитүүчү түзүлүш жетишсиз же ишенимдүү эмес бекитилген
 - 23 Бажынын мөөрү жана пломба коюлуучу түзүлүш бекитилген эмес, же анын конструкциясы бажынын мөөрүн жана пломбасын бузбастан эшикти ачканга мүмкүндүк берет
 - 24 Жараканы пайда кылуучу ийри-муйрулар же чуңкурлар
 - 25 Илмектер бузулган/сындырылган/жулунган
 - 26 Эшиктер же жабуунун башка тутумдары туура келтирилген эмес

- 29 Башка көйгөй
3. Үстү жагы катуу болгон транспорттук каражаттар, цистерналар... (металл корпусстар) менен байланышкан көйгөйлөр
- 31 Бекиткич деталдар өзү бургулоочу же өзү кесүүчү шуруптар же чегелеш үчүн болт эмес, жана ширетүүнүн жардамы менен бекитилген эмес
- 32 Бекиткич деталдар сынган
- 33 Каптоосундагы жараканы пайда кылуучу ийри-муйрулар же чуңкурлар
- 34 Тешик
- 39 Башка көйгөй
4. Брезент жабуусу менен жүктүк бөүгү менен байланышкан көйгөйлөр
- 41 Металлдан же бекитүүчү шакекчелер же проушиналар жок же бузук
- 42 Проушинанын туура эмес тиб
- 43 Сапатсыз оңдоп-түзөө (тигиштери өтө кичине өлчөмдө, оңдоп-түзөө үчүн туура келбеген материал колдонулган...)
- 44 Брезенттин чекелери бирин-бири жетиштүү жаппайт
- 45 Брезентте айрык/тешик бар
- 46 Брезент туура келбеген материалдан
- 49 Башка көйгөй
5. Тайгалак полдуу транспорттук каражаттар менен байланышкан көйгөйлөр
- 51 Металлдан тирөөчтөрдүн жылчыкты пайда кылуучу ийилүүсү
- 52 Тайгалак полдордун сапатсыз оңдоп-түзөтүлүшү (тигиштери өтө кичине өлчөмдө, оңдоп-түзөө үчүн туура келбеген материя пайдаланылган...)
- 53 Тайгалак полдор туура келбеген материалдардан жасалган
- 54 Тайгалак полдордогу тытыктар/жыртыктар
- 55 Тайгалак полдордун жана катуу бөлүктөрдүн ортосундагы горизонталдык жылчыктар 10 мм ден ашат
59. Башка көйгөй
6. Жылуучу чатыр менен байланышкан көйгөйлөр
- Келечекке резервделген
7. Керме куралдар, резентти бекитүүчү тутумдар жана бекитме түзүлүштөр менен байланышкан көйгөйлөр

- 71 Туура келбеген керме куралдар Неподходящие натяжные приспособления
- 72 Брезенттин туура келбеген бекитме түзүлүштөрү
- 73 Брезенттин бекиткичинин туура эмес тутуму
- 74 Керме куралдар, брезенти бекитүү тутуму жана бекитме түзүлүштөр ЭАТ тросу менен жетишсиз бекитилген
- 75 Куру жок, өтө бош тартылган, бузулган же туура келбеген материалдан жасалган
- 76 Башка көйгөй
- 8. Бекитме трос (ЭАТ тросу) менен байланышкан көйгөйлөр
- 81 Бекитме трос (жалпысынан) бузук
- 82 Бекитме тростун учу бузук
- 83 Бекитме трос туура келбеген материалдан жасалган (чоюла берет)
- 84 Бекитме тростун узундугу өтө чоң
- 85 Бекитме трос эки (же андан ашык) бөлүктөн турат
- 86 Башка көйгөй
- 9. Жол берүү жөнүндө күбөлүк менен байланышкан көйгөйлөр
- 91 Жол берүү жөнүндө күбөлүктү колдонууга мүмкүн эмес (т.а. күбөлүк кескиленген, айрылган, же текст/шрифтти окууга мүмкүн эмес...)
- 92 Жол берүү жөнүндө күбөлүктүн колдонуу мөөнөтү өткөн
- 93 Транспорттук каражатты жол берүү жөнүндө күбөлүк менен идентификациялаганга мүмкүн эмес (т.а., сүрөттөрдү, каттоо номерин же шассинин номери көрсөтүлгөн транспорттук каражатка шайкеш келбейт)
- 99 Башка көйгөй

2334 = металлдан дубалында тешик – жарым чиркегичтин арткы бөлүгү оң тарабынан

5 ОПТИМАЛДУУ ПРАКТИКАНЫН МИСАЛДАРЫ^{*/}

5.1. КИРИШҮҮ

БУУ ЕЭКтин транспорт менен байланышкан ((WP.30) жана ЭАТтын Административдик комитети тарабынан жактырылган бажы маселелери боюнча Жумушчу топ тарабынан түзүлгөн оптималдуу практиканын мисалдарын комментарийлерден жана белгиленген органдар тарабынан кабыл алынган сунушталган практиканын башка түрлөрүнөн айырмалоо керек (TRANS/WP.30/AC.2/59, 47-пункт). Ага жакында кошулган өлкөлөрдө жана/же ЭАТ операциялары жакында гана жүзөгө ашырылып баштаган мамлекеттерде ЭАТ Конвенциясынын колдонулушуна көмөк көрсөтүү максатында бул мисалдар ЭАТтын маалымдамасына киргизилген.

5.2. ЭАТ ОПЕРАЦИЯЛАРЫН ТОКТОТУУ ЖОЛ-ЖОБОСУ

1. Тиешелүү ЭАТ китепчеси менен товарлар көздөгөн орундагы же чыккан орундагы бажыда (аралык бажыда) алар иштеп турган убакыттарда көрсөтүлөт. Ошентсе да, жогоруда аталган бажылар кызыкдар тараптын өтүнүчү боюнча жана анын эсебинен иштин кадимки мөөнөтүнөн тышкары убакытты документтерди көрсөтүүгө уруксат бере алат.

2. Көздөгөн орундагы же чыккан орундагы бажы (аралык бажы):

- документтерге, жүктүк бөлүмдөргө жана аларда камтылган жүктөргө тиешелүү контролду жүргүзөт;
- ЭАТ китепчесин каттайт;
- ЭАТ китепчесиндеги №2 айрыма барагындагы 24-28-графаларын толтуруу менен, ЭАТ операцияларын токтотуу жөнүндө күбөлүктү тариздейт;
- №2 айрыма барактын түбүн толтурат жана аны ЭАТ китепчесинен ажыратат;
- ЭАТ китепчесин ага берген адамга кайтарып берет;
- Конвенциянын 10-тиркемесине ылайык, жана Конвенциянын 42-ter беренесине ылайык ЭАУБ менен башкарылуучу “SafeTIR” тутуму сыяктуу контролдун колдонуудагы эл аралык тутумуна ЭАТ операциясын токтотуу жөнүндө жазууну киргизет.

^{*}Келишүүчү тараптар ЭАТ Маалымдамасынын 5-главасында баяндалган сунуштоолорду сактагандыгы үчүн кандай юридикалык милдеттерди алып жүрбөсүн белгилеп кетүү керек. (ECE/TRANS/WP.30/AC.2/2007/4, 9-пункт).

3. №2 айрыма барактан жана ЭАТ китепчесинин №2 түбүнөн тышкары көздөгөн орундагы же чыгуу орундагы бажы (аралык бажы) ЭАТ китепчесин көрсөткөн жакка кошумча документтерди (мисалы, кызыкдар жактын өтүнүчү боюнча – алар алдын ала толтурган дүмүрчөктү) тариздей алат жана бере алат, ЭАТ китепчелеринде коюлган жасалма бажы мөөрлөрүн табууну жеңилдеткен далдалдаштыруунун кошумча каражаттарын колдоно алат. Бузууларды тез арада табуу үчүн бажы органдарынын кызмат адамдары транспорт каражатынын кайра артка тарткан багыт-каттамынын учурунда жана/же анын өлкөдөн чыгып жаткан учурунда ЭАТ китепчесинин №2 түбүнүн жана башка документтеринин аныктыгын текшере алышат. Мындай текшерүүлөр ыкчамыраак жүргүзүлүшү керек.

Эскертүү:

Бажы органдарынын ЭАТ операцияларынын бүтпөй калышына тиешелүү болгон өтүнмөлөрүнө жооп берүүдө ташуучуларда көп учурларда көйгөйлөр жаралат. 3-пунктунда эскертилген кошумча документтер ЭАТ операциясын токтотуунун далили катары кабыл алынбайт, бирок өтүнмөлөргө жооп берүүдө пайдалуу боло алышат. ЭАТ жол-жобосуна ылайык ташуучу №2 айрыма барагынын түбүн алат, бирок андан кийин аны ал улуттук бирикмеге жиберет, анын натыйжасында анда издөө салынган учурда көрсөтүүгө болгон документация калбай калат. ЭАУБ менен башкарылуучу “SafeTIR” тутуму сыяктуу контролдун колдонуудагы эл аралык тутумунда болгон ЭАТ операцияларын токтотуу жөнүндө күбөлөндүргөн жазуулар Конвенциянын 10-тиркемесине ылайык жана Конвенциянын 42-тер беренсине ылайык ошондой эле ЭАТ операцияларын токтотуу жөнүндө далил катары каралса болот.

5.3. ЭАТ ОПЕРАЦИЯЛАРЫН БҮТҮРҮҮ ЖОЛ ЖОБОСУ

1. Анда ЭАТ китепчелери таризделген бажылардын каттоо журналдарында ЭАТ китепчелери үчүн өзүнчө жазуулар жүргүзүлөт.
2. Жөнөтүү ордундагы бажы жана кирүү ордундагы бажы (аралык бажы) №2 айрыма барагын кайтарууну камсыз кылуу үчүн ЭАТ китепчесинин №1 айрыма барагын өзүндө калтырат, ал аркылуу №2 айрыма барактын «Расмий пайдалануу үчүн» графасына андан ары бажынын аталышын жана №2 айрыма барак ал жакка кайтарылышы керек болгон толук дарегин көрсөтүү менен, төмөнкү мазмундагы текст киргизилиши мүмкүн: «...га кайтарып берүүгө жатат» (бул колдонула турган жерде – борбордук органга же ал аркылуу) деген текст жазылат. Бул белги мүмкүн болушунча штамп түрүндө коюлушу жана түшүнүктүү болушу керек.
3. Издөө жол-жобосун жөнөкөйлөтүү үчүн жөнөтүү ордундагы жана чыгуу ордундагы бажы (аралык бажы) №1 айрыма барагындагы 22-графада көздөгөн орундагы же чыгуу ордундагы бажынын (аралык бажынын) аталышын көрсөтөт.

4. ЭАТ операциясын талаптагыдай эмес же жалган бүтүрүүнүн алдын алуу максатында жөнөтүү ордундагы же чыгуу ордундагы бажы (аралык бажы) көздөгөн ордундагы же чыгуу ордундагы бажыга (аралык бажыга) ЭАТ жол-жобосун айдалануу менен ташылуучу жүктүн багыты жөнүндө алдын ала билдире алат

5. Жөнөтүү ордундагы же чыгуу ордундагы бажы (аралык бажы) №2 айрыма барактын бөлүгүн ажыратып, аны 18-22-графалары менен тез аранын ичинде (ЭАТ операциясы токтотулгандан кийин 5 жумушчу күндүн ичинде) «Расмий пайдалануу үчүн» графасында белгиленген бажыга (ал колдонулган жерге – борборук органга же ал аркылуу) жиберет.

6. ЭАТ операциясын токтоткондон кийин жөнөтүү ордундагы бажы ЭАТ операциясын токтотууга тиешелүү бардык маалыматты тез аранын ичинде ЭАУБ тарабынан башкарылган “SafeTIR” тутуму сыяктуу контролдун колдонуудагы эл аралык тутумуна Конвенциянын 10-тиркемесине ылайык жана Конвенциянын 42-тер-беренесине ылайык өткөрүп берет.

7. Көздөгөн ордундагы же чыгуу ордундагы бажыдан (аралык бажыдан) жөнөтүү ордундагы же кирүү ордундагы бажыга (аралык бажыга) ЭАТ китепчесинин №2 айрыма барагын (же кайтаруу талонун) ЭАТ операциясын токтотууну тастыктоо катары почта боюнча салгандын ордуна электрондук почта менен же телетайп боюнча берилүүчү жана ЭАТ китепчесинин №2 айрыма барагынын маалыматтарын камтыган атайын маалымат колдонулушу мүмкүн.

8. Жогоруда 5-пунктуда белгиленген №2 айрыма баракты же электрондук почта аркылуу же жогоруда 7-пунктуда белгиленген телетайп боюнча жиберилген маалыматты алгандан кийин, жөнөтүү ордундагы же кирүү ордундагы бажы (аралык бажы) алынган маалыматтарды жогоруда 2-пунктуда белгиленген ЭАТ китепчесинин №1 айрыма барагында камтылган маалыматтар менен кечиктирбестен салыштырат.

9. Жөнөтүү ордундагы жана көздөгөн ордундагы бир нече бажы болгон учурда жогоруда белгиленген жол-жобо ырааты менен колдонулат.

10. Иш жүзүндөгү көздөгөн ордундагы жана чыгуу ордундагы бажы (аралык бажы) ЭАТ китепчесинин №2 айрыма барагында белгиленгенден айырмаланып турса, анда белгиленген бажылардын биринчисибул тууралуу экинчисине тез арада билдирет.

11. Жөнөтүү ордундагы жана кирүү ордундагы бажынын (аралык бажы) жасалмаларын табуу жана алдын алуу максатында (ал кайда колдонулат – борбордук орган), талаш учурларды кошпогондо, бирок айына алтыдан кем эмес эркин тандалган кайтарылып берилген №2 айрыма барактарына андан кийинки 0,1% текшерүүнү жүргүзөт.

12. Бажы органдарынын кызмат адамдары өзүлөрүнүн байланыш каражаттарын, каттоо журналдарын, архивдерин ж.б.ларды санкцияланбаган кирүүдөн коргоо жана ЭАТ операциясын бүтүрүү жөнүндө жасалма тастыктаманы салып жиберүү мүмкүндүгүнүн алдын алуу үчүн керектүү чараларды кабыл алышат.

5.4. ТӨЛӨМДӨРДҮ ИЗДӨӨ ЖАНА ӨНДҮРҮП АЛУУ ЖОЛ-ЖОБОЛОРУ^{*/}

1. Төмөнкү таблицаларда төлөмдөрдү жөнөтүү ордундагы же кирүү ордундагы бажылар (аралык бажы тарабынан) тарабынан, көздөгөн ордундагы жана чыгуу ордундагы бажылар (аралык бажылар) тарабынан же борбордук бажы орган тарабынан издөөнүн жана төлөтүп алуунун сунушталган жол-жоболору кысылган түрүндө баяндалган.

2. 1 а таблицасында жалпысынан эгер көздөгөн ордундагы жана чыгуу ордундагы бажы (аралык бажы) тиешелүү электрондук маалыматка жооп бербеген учурда Евразия бирлигинде колдонулуучу төлөмдөрдү издөөнүн жана төлөтүп алуунун жол-жобосу келтирилген. Маалыматтарды иштеп чыгуунун жогоруда эскертилген ыкмасын колдонуу мүмкүн болбогон учурда колдонулган камдыктагы жол-жобо 1b таблицасында баяндалган, жана ташуу үчүн ЭАТтын кагаз түрүндөгү китепчеси гана колдонулат.

3. 2-таблицада эгер жөнөтүү ордундагы жана кирүү ордундагы бажы (аралык бажы) көздөгөн ордундагы же чыгуу ордундагы бажыдан ЭАТтын операциясынын токтогондугунун электрондук тастыктоосун албаган учурда Россия Федерациясында колдонулган төлөмдөрдү издөө жана төлөтүп алуу жол-жоболору сүрөттөлгөн.

^{*/} (ECE/TRANS/WP.30/AC.2/2012/4и ECE/TRANS/WP.30/AC.2/111, 40-пункт)

1a-таблица (Европа бирлиги)

Жөнөтүү же кирүү ордундагы бажы тарабынан кабыл алынуучу чаралар (аралык бажы)

	Шарттары	Мөөнөтү
(1) Көздөгөн орундагы же чыгуу ордундагы бажыга (аралык бажыга) «Абал жөнүндө маалымат алууга өтүнмө» алууга өтүнмө (IE904 билдирүү) жиберүү	Издөө жол-жобосу башталганга чейин	«Жүк келгендиги жөнүндө кабарлама» (IE006 билдирүү) алынбаган болсо, же «Жүк келгендиги жөнүндө билдирмени» алгандан 6 күндөн кийин «текшерүүнүн жыйынтыктары жөнүндө билдирме» (IE018 билдирүү) алынбаса, көздөгөн орундагы бажыда жүктүрдү көрсөтүү үчүн белгиленген
(издөө башталганга чейин кабыл алынуучу чара)		мөөнөт өткөндөн кийин, Жогоруда (1) графада белгиленгенге окшош
(2) ЭАТтын Конвенциясына 10-тиркемеге ылайык, Эл аралык уюм тарабынан башкарылган контролун колдонуудагы эл аралык тутумунда транспорттук операциянын токтотулушу жөнүндө жазуунун болгондугун текшерүү	Жогорку графада (1) белгиленгенге окшош жана ага кошумча катары көздөгөн же чыккан орундагы аба бажысына кайрылуу үчүн маалымат алуу үчүн	Графада (1) белгиленген мөөнөт өтүп кеткенден кийин 7 күндөн кечиктирбестен. Көздөгөн же чыккан орундагы бажы (аралык бажы) 28 күндүн ичинде жооп берет Кийин 28 күндөн кеч эмес мөөнөттө (3)
(3) Көздөгөн же чыгуу ордундагы бажыга (аралык бажыга) издөө жол-жобосун баштоо: «издөө үчүн маалымат алууга өтүнмө» (IE142 билдирүү) жиберүү	Терс жооп болгондо (1)	Графада белгиленген билдирүүгө жооп үчүн каралган мөөнөт өткөндөн кийин (бул мөөнөт 28 күндү түзөт жана (ЭАТ) китепчесинин ээминин өтүнүчү боюнча дагы 28 күнгө созулушу мүмкүн.
(4) «Жүктүн келбегендиги жөнүндө маалымат алууга өтүнмө» (IE140 билдирүү) же ЭАТ китепчесинин ээсине билдирме жиберүү жана кепилдик бирикмесине ЭАТ операциясын токтоткондугунун далилин көрсөтүүсүн (алдын ала билдирме) сунуштоо	Көздөгөн же чыккан орундагы бажыдан (аралык бажыдан) жооп болбогондо же жетиштүү толук эмес жооп болгондо	
(5) Кепилдик бирикмесине жана ЭАТ китепчесинин ээсине ЭАТ операциясынын бүтө электиги жөнүндө билдирүү		

Жөнөтүү же кирүү ордундагы бажы тарабынан кабыл алынуучу чаралар (аралык бажы)

	<i>Шарттары</i>	<i>Мөөнөтү</i>
(6) Бажы карыздарын төлөтүп алуу үчүн түз жоопкерчиликти алып жүргөн жакты(тарды) жана/же компетенттүү бажы орган(дар)ын ныктоо	Бажы карызы болгондо	Андан кийин (5)
(7) Түз жоопкерчиликти алып жүргөн жактан(жактардан) мүмкүнчүлүккө жараша төлөөнү талап кылуу	Бажы карызы болгондо Эгер карызкор/карызкорлор карызын бир ай ичинде төлөгөн/төлөбөгөн учурда	Андан кийин (6) Кийин үч айдан кийин (5)
(8) Кепилденген бирикмеге төлөө жөнүндө талапты жиберүү		

1b таблицасы
(Европа бирлиги) – Камдыктагы жол-жобо

<i>Жөнөтүү же кирүү ордундагы бажы тарабынан кабыл алынуучу чаралар (аралык бажы)</i>	<i>Шарттары</i>	<i>Мөөнөтү</i>
(1) ЭАТ Конвенциясына 10-тиркемеге ылайык, Эл аралык уюм тарабынан башкарылган колдонуудагы эл аралык контроль тутумунда транспорттук операциясынын бүтүшү жөнүндө жазуунун болушун текшерүү	Издөө жол-жобосу башталганга чейин	Аны көздөгөн же чыккан орундагы бажыда (аралык бажы) көрсөтүү үчүн белгиленген мөөнөт өткөндөн кийин 8 күндүн ичинде № 2 айрыма барагынын тиешелүү бөлүгү алынган жок
(2) «ЭАТ китепчеси – өтүнмө» өтүнмөсүн көздөгөн же чыккан багыт бажысына жиберүү	ЭАТ операциясы токтотулган жок	№2 айрыма бөлүгү эки айдан кийин (жол-жобо (1) кийин тийиштүү чечим боюнча дароо башталышы мүмкүн) кайтарылып берилген жок. Көздөгөн же чыккан орундагы бажы (аралык бажы) 28 күндүн ичинде жооп берет
(3) ЭАТ китепчесинин ээсине жана кепилдик бирикмеге операциясынын жакында бүтпөгү жөнүндө кабарлап, операциясын токтотуунун далилин беришин аларга сунуш кылуу (алдын ала кабарлоо)	ЭАТ операциясы токтогон жок	Өтүнмөгө жооп үчүн каралган мөөнөт өткөндөн кийин (2)
(4) Кепилдик бирикмесине жана ЭАТ китепчесинин ээсине ЭАТ операциясынын бүтө электиги жөнүндө кабарлоо	ЭАТ операциясы токтогон жок	жооп үчүн белгиленген мөөнөт өткөндөн кийин
		маалымат (3) (бүл мөөнөт 28 күндү түзөт жана ЭАТ китепчесинин ээсинин өтүнүчү боюнча дагы 28 күнгө узартыла алат
(5) Бажы карызын төлөтүп алуу үчүн түздөн-түз жоопкерчиликти алып жүргөн жакты, жана/же компетенттүү бажы органдарын аныктоо	Бажы карызы богондо	Кийин (4)
(6) Мүмкүнчүлүккө карай түз жоопкерчиликти алып жүргөн жактан(тардан) төлөөнү талап кылуу	Бажы карызы богондо	Кийин (5)
(7) Төлөө жөнүндө талапты кепилдик бирикмесине жиберүү	Карызкор/карызкорлор карызын бир айдын ичинде төлөбөгөн/төлөгөн учурда	3 айдан кийин (4)

Эки таблицага тең колдонулган эскертүүлөр:

Издөөгө жооптуу бажы органы үч айдын ичинде ЭАТ китепчесинин ээсине жана кепилдик бирикмесине ЭАТ процедурасынын аяктагандыгынын берилген альтернативдик далилини алгандыгы жөнүндө билдиргенге, ошондой эле ЭАТ китепчесинин ээсине ушул жол-жобону жүзөгө ашыруунун жүрүшүндө алынган бүткөндүгүнүн бардык далили жөнүндө маалымат бергенге милдеттүү.

Эгер издөө процессин жүзөгө ашыруунун жүрүшүндө ЭАТ операциясы туура токтотулгандыгы аныкталса, анда издөөгө жооптуу бажы органы бул жөнүндө ЭАТ китепчесинин ээсине жана кепилдик бирикмесине, ошондой эле тиешелүү учурларда төлөмдөрдү төлөтүп алуу жол-жобосун байштай ала турган ар кандай бажы органдарына дароо билдирет.

2-таблица
Россия Федерациясы

<i>Бажы органдары тарабынан кабыл алынуучу чаралар</i>	<i>Колдонуу шарттары</i>	<i>Жооптуу бажы органы</i>
(1) Көздөгөн же чыккан орундагы бажыга (аралык бажыга) ЭАТ операциясынын бүткөндүгү жөнүндө маалыматты алууга өтүнмө жиберүү	Көздөгөн же чыккан орундагы бажыдан (аралык бажыдан) ЭАТ операциясынын токтотулушунун электрондук тастыкталышын бажы транзитинин белгиленген мөөнөтү өтүп кеткенден кийин беш жумушчу күндүн ичинде албоо	Жөнөтүү же кирүү орундагы бажы (<u>аралык бажы</u>)
(2) ЭАТ китепчесинин ээсине жүктү жеткирүү жана фактыларды текшерүүнүн башталышы тууралуу маалыматтын жоктугу жөнүндө кабарлоо	Көздөгөн же чыккан орундагы бажыдан (аралык бажыдан) ЭАТ операциясынын токтотулушунун электрондук тастыкталышын бажы транзитинин белгиленген мөөнөтү өтүп кеткенден кийин 5 жумушчу күндүн ичинде албоо	Жөнөтүү же кирүү орундагы бажы (<u>аралык бажы</u>)
(3) ЭАТ Концепциясына 10-тиркемеге ылайык МСАТ тарабынан башкарылуучу "SafeTIR" тутуму сыяктуу контролдун иштеп турган эл аралык тутумунда ЭАТ операциясынын токтошуна тиешелүү маалымсаттардын болушун текшерүү	Көздөгөн же чыккан орундагы бажыдан (аралык бажыдан) жүктүн жетишсиздиги жөнүндө кабарламаны (электродук же жазуу түрүндөгү) алуу	Жөнөтүү же кирүү орундагы бажы (<u>аралык бажы</u>) же борбордук бажы органы
(4) Бажы эрежелерин бузуу фактысы боюнча иликтөө жол-жобосун баштоо	Көздөгөн же чыккан орундагы бажыдан (аралык бажыдан) жүктүн жетишсиздиги жөнүндө кабарламаны (электродук же жазуу түрүндөгү) алгандан кийин тез арада	Жөнөтүү же кирүү орундагы бажы (<u>аралык бажы</u>)
(5) ЭАТтын талаптагыдай бүтүшүнүн далили катары берилиши мүмкүн болгон документтерге өзгөчө көңүл буруу	Кызыкдар адамдар мындай документтерди беришти	Жөнөтүү же кирүү орундагы бажы (<u>аралык бажы</u>) көздөгөн же чыккан орундагы бажы (аралык бажы) менен биргеликте
(6) Төлөө жөнүндөгү талапты ыйгарым укуктууга мүмкүнчүлүгүнө жараша берүү	Датадан баштап 10 жумушчу күндөн кечиктирбестен	Жөнөтүү же кирүү орундагы бажы(аралык бажы)

<i>Бажы органдары тарабынан кабыл алынуучу чаралар</i>	<i>Колдонуу шарты</i>	<i>Жооптуу бажы органы</i>
ЭАТ китепчесинин ээсинин өкүлүнө же бул талапты почта аркылуу жөнөтүү	бажы алымдарын төлөбөгөндүгүн же жеткире төлөбөгөндүгүн табуу	
(7) Төлөм талаптарын жана башка тиешелүү документтерди ошол өлкөдө ЭАТ жол-жоболорунун колдонулушун байкап турган борбордук органга жиберүү	Төлөө жөнүндөгү талап ушул талапты алган күндөн баштап 20 календардык күндүн ичинде ЭАТ китепчесинин ээси тарабынан төлөнгөн эмес	Жөнөтүү же кирүү ордундагы бажы (<u>аралык бажы</u>)
(8) Улуттук кепилдик бирикмесине ЭАТ операциясынын токтотулгандыгы жөнүндө же анын эскертүү менен токтотулушун билдирүү, андан кийин төлөө жөнүндөгү талапты ЭАТ Конвенциясынын жоболоруна ылайык жиберүү	Төлөө жөнүндөгү талап ЭАТ китепчесинин ээси тарабынан төлөнгөн эмес	Борбордук бажы органы
(9) Кабарламаны же доону чакыртып алуу, эгер акыркысы жиберилген болсо	ЭАТ операциясын талаптагыдай бүткөндүгү жөнүндөгү күбөлүктү, өзүнүн канааттануусуна Борбордук орган алды	Борбордук бажы органы

Эскертүү:

Издөөгө жооптуу бажы органы ЭАТ китепчесинин ээсине жана кепилдик бирикмесине ЭАТ операциясынын токтогондугунун альтернативдик далилини алгандыгы жөнүндө, ошондой эле бажы органы өз алдынча ЭАТ операциясын контролдон алган учур тууралуу (токтоткондугу жөнүндө күбөлүк табылды ж.б.) билдиргенге милдеттүү.

4. Төмөндө бажы органдары тарабынан колдонуу үчүн өтүнмөнүн бланкасынын жана жазуу түрүндөгү эскертменин мүмкүн болуучу үлгүлөрү келтирилген.

Жазуу түрүндөгү эскертменин үлгүсү
ЭАТ китепчеси - жазуу түрүндөгү эскертме

I. Жөнөтүү/кирүү ордундагы бажы (аралык бажы) (аталышы жана дареги)	II. Адресат (аталышы жана дареги)
III. Маалымдама №	
IV. ЭАТ китепчеси (№ жана дата)	
V. Өтүнмө (№ жана дата)	
VI. Көздөгөн/чыгуу орундагы (аралык бажы) бажы жөнүндө бардык толук маалымат	
VII. Бардык башка маалыматтар <div style="text-align: center;">- артын караңыз -</div>	
VIII. Жогоруда белгиленген өтүнмөгө мен жооп алган жокмун. Жоопту даярдоо кайсы баскычта тургандыгын билдирүү өтүнүчү.	
IX. Адресатка жооп <div style="text-align: center;">- артын караңыз -</div>	
Орду	
Кол тамгасы	Мөөр

Тиркеме: ЭАТ китепчесинин №1 айрыма барагынын көчүрмөсү
 Өтүнмөнүн көчүрмөсү

5.5. ЭАТ ОПЕРАЦИЯСЫНЫНЫН БҮТПӨГӨНДҮГҮ БОЮНЧА ДООМАТТЫ НЕГИЗДӨӨ ҮЧҮН ДОКУМЕНТТЕРДИН ТИЗМЕГИ

1. Төлөө жөнүндө талапты негиздөө үчүн белгиленген тастыктоочу документтер керек. Жалпысынан алганда, мындай документация негизги эки маселеге тийиштүү болушу керек:

- a) анын натыйжасында улуттук кепилдик бирикмесинин финансылык жоопкерчилиги пайда болгон себеп;
- b) улуттук кепилдик бирикмеси түлүүсү керек болгон импорттук же экспорттук алымдардын жана салыктардын суммасы.

2. Дооматты коюу себебин негиздөө үчүн төмөнкү документтер тиешелүү берилет:

- бажы органдары тарабынан туура толтурулган жана штамп коюлган №1 айрыма барактын көчүрмөсү – Конвенциянын 8-беренинин 4-пунктуна ылайык улуттук кепилдик бирикмесинин милдеттенмелеринин пайда болгондугунун күбөлүгү катары;
- бажы органдары тарабынан Конвенциянын 11-беренесинин 2-пунктунун жоболорун аткарган фактысын тастыктаган кайсы-бир документтер, мисалы, ЭАТ китепчесинин ээсине жиберилген жана төлөм жөнүндө талапты камтыган тапшырык катынын көчүрмөсү;
- бажы органдарынын жасалган бузуулардын негизги белгилерин сүрөттөө жана кызыкдар тараптар берген ЭАТ операциясын талаптагыдай токтотууга себеп (эгер алар болсо) канааттандырылгыч эмес деп табылгандыгын баяндоо менен жазуу түрүндөгү арызы (каты).

3. Товарлардын бажылык наркын жана колдонулуучу тарифтик коюмду аныктоону кошкондо, бажы алымдарынын жана салыктардын толук эсеби 1 b) пунктчасында кеп болуп жаткан сумманы негиздөө үчүн жетиштүү болуп берилет.

5.6. ЭАТТЫ ТАШУУГА БАЙЛАНЫШТУУ АРАЛЫК БАЖЫЛАР ТАРАБЫНАН ТАЛАП КЫЛЫНЫШЫ МҮМКҮН БОЛГОН ЭАТ КИТЕПЧЕЛЕРИНЕН ТЫШКАРЫ МААЛЫМАТ ЖАНА ДОКУМЕНТАЦИЯ

Контролдоонун максаттары үчүн аралык бажыларга негизинен транзиттик бажылык декларация катары кызмат кылган ЭАТ китепчесин пайдалануу сунушталат. Аралык бажылар ЭАТты ташууга байланыштуу кошумча документацияны талап кылган учурда, бул документация жүктү жана жол транспорттук каажаттарды далдалдаштыруу үчүн керек болгондон көбүрөөк маалыматты камтып турушу керектигин талап кылганга болбойт. Бажы органдары өзүлөрүнүн талаптарын тиешелүү эл аралык транспорттук макулдашууларда баяндалган жазма буйрутмаларга негиздеши керек, мисалы, 1956-жылдын 19-майындагы Жүктөрдү эл аралык ташуу келишими жөнүндө Конвенция (ЖТКК), жана ташуучулардын кадимки документациясында болгон маалыматтарга карата өз талаптарын чектөөсү керек (ЖТКК коштом-кагазы, таңгактоочу баракча, эгер мындай болсо, ж.б.) (TRANS/WP.30/212, 21-пункт жана 2-тиркеме).

5.7. УЛУТТУК КОМПЕТЕНТТИК ОРГАНДАРДЫН ЖАНА УЛУТТУК КЕПИЛДИК БИРИКМЕЛЕРДИН ОРТОСУНДАГЫ КАТ ЖАЗУУЛАРДЫ ЖАКШЫРТУУ БОЮНЧА СУНУШТАМАЛАР

1. Улуттук мыйзамдардын жоболоруна жана пайда болгон тажрыйбага ылайык Келишүүчү тараптар дооматтарды коюу жол-жобосунун процессинде улуттук кеилдик бирикмелерге жиберилүүчү корреспонденциянын мазмунун аныктаганга укуктуу. Бирок кандай болбосун болжолдонгон бузуулардын мүнөзүнө, өлчөмүнө жана негиздемесине карата кандайдыр-бир түшүнбөстүктөн алыс болуу үчүн Келишүүчү тараптардын компетенттик органдарына жана улуттук кепилдөөчү бирикмелерге жазышуулардын жүрүшүндө алар ЭАТ Конвенциясы тарабынан таанылган этаптарга тиешелүү жана/же оптималдык практиканын мисалдарында сүрөттөлгөн болсун жана, мүмкүн болушунча, төмөндөгү минималдык маалыматты камтып турушу (төмөндөгү таблицаны кара) үчүн түрдүү документтерди кайра карап чыгуу жана жаңыртуу сунушталат.

2. ЭАТ Конвенциясы тарабынан таанылган этаптар болуп төмөнкүлөр саналат:

- а) кабарлама: ЭАТ китепчесин тариздөө үчүн алган датадан баштап эсептеп, бир жылдык мөөнөттүн уландысында Келишүүчү тараптардын аларда ЭАТ китепчеси боюнча операция бүткөрүлө элек компетенттүү органдары бажылык тариздөөдөн баш тарткандыгы жөнүндө кепилдик бирикмелерине жазуу түрүндө кабарлоосу керек (Конвенциянын 11-беренеси (1-пункт));

- б) Төлөм жөнүндө талап: төлөм жөнүндө талап бул бирикмеге ЭАТ операциясын бүтпөгөндүгү жөнүндө кабарлангандан кийин эки жылдан кеч эмес, жана үч айдан эрте эмес убакытта жиберилет (же ЭАТ операциясын токтотуу жөнүндө күбөлүктү мыйзамга каршы же алдамчылык жол менен алгандыгы тууралуу).

3. Бул юридикалык милдеттендирилген жоболорго алдын ала баскыч катары түрдүү Келишүүчү тараптар оптималдык практика катары алдын ала кабарламаны киргизишкен, ал юридикалык талап болбосо дагы, ЭАТ операцияларын токтотуунун далилдерин көрсөтүү талабы менен, кепилдик бирикмеге №2 айрыма барагы жөнөтүү же кирүү ордундагы бажыга (аралык бажыга) кайтарылып берилбегендиги жөнүндө тез билдирүү үчүн түрдүү Келишүүчү тараптарда кенен колдонула баштаган. «Адын ала кабарлама» деп аталган бул билдирме Конвенциянын 11-беренесинин 1-пунктуна ылайык жасалган кабарлама үчүн зыянсыз жиберилет. Бирок бардык эле Келишүүчү тараптар бул концепцияны тигил же бул жагдайда жана/же бир эле маалда колдоно бербегендиктен, сунушталуучу элементтерге шайкештик деңгээли түрдүү өлкөлөрдө олуттуу айырмаланышы мүмкүн. 5.7-главадан оптималдык практиканы колдонууда ушуну эске алуу Келишүүчү тараптарга жана улуттук бирикмелерге сунушталат.

4. Кетилүүшү тараптар 5.7-главада баяндалган сунуштоолорду сактаганга эч кандай юридикалык милдеттенмелерди алып жүрбөстүгүн белгилеп кетүү керек. Келишүүчү тараптардын компетенттүү органдарынын жана улуттук кепилдик бирикмелеринин ортосунда жиберилүүчү кандай болбосун корреспондентиялардын укуктуулугу жөнүндө чечим ЭАТ Конвенциясынын жана улуттук мыйзамдардын жоболорунун негизинде гана кабыл алынат.

5. Жалпысынан алганда, бажы органдарына жана Келишүүчү тараптардын улуттук кепилдик бирикмелерине сунушталат:

- кандай болбосун жазуу түрүндөгү билдирмени ЭАТтын бир гана китепчеси менен чектөө;
- канчалык мүмкүн болсо жана кандай болбосун баскычта, өзгөчө издөө жүргүзүүнүн алдында ЭАУБ тарабынан башкарылган SafeTIR тутуму сыяктуу жалпы таанылган контролдун эл аралык тутумунда болгон кандай болбосун маалыматты колдонуу.

I таблица**Улуттук кепилдик органдарына компетенттүү органдар тарабынан
жиберилген натыйжалуу каттар үчүн сунушталган элементтер**

	Билдирмени жиберүүнүн алдында жок болсо, киргизүүгө жаткан маалыматтар	Кепилдик бирикмеге тариздебегендиг и жөнүндө <u>алдын ала кабарлоо</u> (оптималдуу практика)	Кепилдик бирикмеге тариздебегендиг и жөнүндө <u>кабарлоо</u> (11.1 b-берене))	Кепилдик бирикмеге төлөгөндүгү жөнүндө <u>талап</u> (11.3-берене)
1	Датаны жана шилтемени так жана түшүнүктүү көрсөтүү	✓ ^{1/}	✓	✓
2	ЭАТ китепчесинин ээсинин фамилиясы, дареги жана ИНИн бирдиктүү номери (ЭАТ китепчесинде белгиленген)	✓	✓	✓
3	ЭАТ китепчесинин номери (2 тамга жана 8 сан)	✓	✓	✓
4	ЭАТ китепчесин бажы кабыл алган дата	✓	✓	✓
5	Негизги бузуулар жана укуктук шилтемелер (негиздөө)	✓	✓	✓
6	Кайтарым дарек/жоопту жиберүү үчүн дарек жана аракеттенүү үчүн сунушталган мөөнөт (зарылдыкта)	✓	✓	✓
7	№1 айрыма барактын көчүрмөсү	✓	✓	✓
8	II таблицанын 5-пунктунда көрсөтүлгөн Улуттук бирикмелер көрсөтө турган мүмкүн болуучу/сунушталган документтердин тизмеги, мүмкүндүккө карай, ошол сумма андан (алардан) түздөн-түз алына турган башка жакка (жактарга) карата документацияны кошкондо	✓	✓	-
9	Берилген документке реакция, т.а., аны кабыл алуу, ишти жабуу же баш тартуу, эгер бул орундуу бөлсө ^{2/}	-	✓	-
10	ЭАТ китепчесинин ээсине билдирүүгө шилтеме жана/же ал билдирменин көчүрмөсү (0.11.1 жана 0.11-2 түшүндүрмө каттары)	-	✓	✓
11	Андан (алардан) бул сумма төлөнүп алына турган жакка (жактарга) сумманы төлөө талабына шилтеме, жана/же бул талаптын көчүрмөсү (8.7-берене)	-	✓	✓
12	Кепилдик бирикмесине алдын ала билдирмеге шилтеме, эгер ал болсо, жана/же бул алдын ала билдирменин көчүрмөсү	-	✓	-
13	Кепилдик бирикмесине билдирмеге шилтеме, жана/же бул билдирменин көчүрмөсү	-	-	✓
14	Кепилдиктер жөнүндө колдонуудагы макулдашууга шилтеме же кандай болбосун башка түрдүн укуктук документи	-	-	✓
15	Түпкүлүктүү талаптын болжолдуу суммасына шилтеме	-	✓	-
16	Жүктүн бажылык наркын аныктоону кошкондо, бажы алымдарынын жана топтомдорунун, колдонулуучу тарифтердин жана мөөнөтү өтүп кеткендигине туумдардын так эсеби	-	-	✓
17	Төлөмдүн мөөнөтү (11.3-берене)	-	-	✓
18	Төлөм үчүн реквизиттер	-	-	✓
19	Даттануунун мүмкүн болуучу жол-жоболору жөнүндө маалымат	-	-	✓

^{1/} ✓ - Сунушталуучу элемент.^{2/} Кабыл алуу – мурда бирикме тарабынан берилген маалыматты компетенттүү органдар тарабынан кароого кабыл алууну тастыктоо; ишти жабуу - компетенттүү органдар болжолдонгон бузууну иликтөөнү улантпоону чечкендиги жана ишти жапкандыгы жөнүндө маалымат; баш тартуу – бирикме тарабынан мурда берилген маалымат компетенттүү органдар тарабынан баш тартуу себебин баяндоо менен кабыл алынган эместиги жөнүндөгү маалымат.

II таблица**Улуттук кепилдик бирикмелери тарабынан компетенттүү органдарга
жиберилүүчү натыйжалуу каттар үчүн сунушталуучу элементтер**

	Билдирмени жиберүүнүн алдында жок болсо, киргизүүгө жаткан маалыматтар	Кепилдик бирикмеге тариздебегендиги жөнүндө алдын ала кабарлоого <u>реакция</u> (оптималдуу)	Кепилдик бирикмеге тариздебегендиги жөнүндө <u>кабарлоого реакция</u> (11.1 b-берене))	Кепилдик бирикмеге төлөгөндүгү жөнүндө <u>талапка реакция</u> (11.3-берене)
1	Датаны жана шилтемени так жана түшүнүктүү көрсөтүү	√	√	√
2	ЭАТ китепчесинин ээсинин фамилиясы, дареги жана ИНинин бирдиктүү номери (ЭАТ китепчесинде)	√	√	√
3	ЭАТ китепчесинин номери (2 тамга жана 8 сан)	√	√	√
4	Кайтарым дарек	√	√	√
5	ЭАТтын талаптагы операциялары туура токтотулгандыгын көрсөтүүчү документтер, тактап айтканда: <ul style="list-style-type: none"> кандай болбосун расмий күбөлүк же ошол эле ташууну башка Келишүүчү тарапта улантууну жүргүзүп жаткан ЭАТ операциясы токтотулгандыгын тастыктоо, же ошол жүктү башка быжылык жол-жобого же бажы контролунун тутумуна, мисалы эркин колдонуу үчүн тазалоого которгондугун тастыктоо; ЭАТ китепчесиндеги ошол Келишүүчү тараптар аркылуу талаптагыдай деңгээлде штампталган №1 же №2 тиешелүү түптөр, же эл аралык компания берген алардын көчүрмөсү; Конвенциянын 10-тиркемесине ылайык «SafeTIR ЭАУБ тутумунда» болгон ЭАТ операциясын токтотуу жөнүндө маалымат; 	√	√	√
	<ul style="list-style-type: none"> Көздөгөн же чыккан орундагы бажы (аралык бажы) тарабынан ЭАТ китепчесин көрсөткөн жакка берилген кандай болбосун кошумча документ, (мисалы, кызыкда жак тарабынан алдын ала даярдалган тил кат) 			
	<ul style="list-style-type: none"> төлөмдөрдүн суммасы андан (алардан) түздөн-түз алынуучу жакты (жактарды) даңдалдаштырууга мүмкүндүк берүүчү кандай болбосун документ^{*/}. 			
6	Кепилдик бирикмесине алдын ала кабарлаганга шилтеме, эгер ал орундуу болсо	√	-	-
7	Кепилдик бирикмесине кабарлаганга шилтеме	-	√	-
8	Бирикмеге төлөгөндүгү жөнүндө талапка шилтеме	-	-	√
9	Төлөө жөнүндө талапка реакция (кабыл алуу жебаш тартуу)	-	-	√
10	Кепилдиктер же кандай болбосун башка типтеги укуктук документ жөнүндө колдонуудагы макулдашуунун конкреттүү жоболоруна шилтеме	-	-	√

^{*/} 5-пунктуга ылайык документтерди берүү белгиленген үч этаптын бири менен да чектелбейт жана каалаган учурда дароо эле, же бул документтер түшкөндөн кийин жүзөгө ашырганга болот.

III таблица ^{*/}

Каттын – алдын ала кабарламанын үлгүсү

*ЭАТтын кепилдик бирикмесине жана ЭАТ китепчесинин ээсине
жиберилүүчү маалымат каты*

.....

(Тиешелүү бажынын/бажы администрациясынын (Орду жана датасы)
толук аталышы)

Предмет:..... ЭАТ китепчесине тиешелүү маалымат

№

Алуучу

(ЭАТ китепчесинин ээсинин толук аталышы, дареги жана
далдалдаштыруу номери)

.....

(кепилдик бирикмесинин толук аталышы)

Урматтуу айым/мырза,

..... бажысы ... аймагына (Келишүүчү тараптын
аталышы) кирээрде № ... ЭАТ китепчесин колдонуу менен
аткарылган ЭАТ операциясын (№1 айрыма талондун
көчүрмөсү тиркемелт) каттады.

Биздин бажы администрациябыз ... аймагына (Келишүүчү
тараптын аталышы), №... ЭАТтын китепчесин колдонуу
менен аткарылган ЭАТ операциясын талаптагыдай
токтоткондугун тастыктоону албагандыгы жөнүндө
билдиребиз.

Андан тышкары, биз ЭАТ китепчелерин колдонууга
контроль тутумунда ЭАТтын бул китепчесинин абалын
текшердик:

- 1) ... аймагында (Келишүүчү тараптын аталышы) ЭАТтын
бул операциясын токтотуу жөнүндө маалымат жок,
- 2) ЭАТтын бул операциясына карата жазуу бар. Биз ЭАТ
китепчелерин колдонууга контроль тутумунда камтылган
маалыматты такташ үчүн ... (Келишүүчү тараптын орду,
аталышы) көздөгөн ордундагы бажы менен байланыштык,
бирок кандайдыр бир тастыктоону ала элекпиз.

^{*/} (ECE/TRANS/WP.30/AC.2/2012/15 жана ECE/TRANS/WP.30/AC.2/111, 43-пункт)

Ушундан улам, ЭАТ Конвенциясынын 11-беренесинин 1-пунктуна ылайык жиберүүгө жаткан кабарлама үчүн бизге ЭАТтын бул операциясы талаптагыдай деңгээлде ... (Келишүүчү тараптын аталышы) аймагында токтотулгандыгы жөнүндө күбөлөндүрүүчү тиешелүү документтерди ушул каттын датасынан баштап 28 күндүн ичинде берүүңүздөрдү Сиздерден суранабыз.

Мындай тастыктоо жүктөрдү белгилөө менен төмөнкү документтердин биринин формасында берилиши керек:

- жүктөр ушул бажыда көрсөтүлгөндүгүн күбөлөндүрүүчү башка Келишүүчү тараптын көздөгөн же чыгуу ордундагы бажысы (аралык бажы) күбөлөндүргөн документ, же
- жүктөр талаптагыдай бажылык иштетүү же пайдалануу үчүн анын бажылык аймагына ташып келингендигин тастыктоочу башка Келишүүчү тарапта берилген бажылык документ, же
- башка Келишүүчү тарапта берилген, ошол Келишүүчү тараптын бажы органдары тарабынан жактырылган жана жүктөр ушул Келишүүчү тарапта эркин колдонуу үчүн чыгарылган деп эсептелгендигин тастыктоочу документ, же
- тиешелүү Келишүүчү тараптын органдары же 1975-жылдын Конвенциясынын башка Келишүүчү тарабынын органы аркылуу бул документтердин түп нускаларын жактырган орган тарабынан күбөлөндүрүлгөн, жогоруда белгиленген документтердин көчүрмөсү же фото көчүрмөсү.

Жогоруда белгиленген документтердин кайсынысы болбосун

(кимге) жиберилиши керек

(бажынын мөөрү/жооптуу жактын кол тамгасы)

Тиркеме: ЭАТ китепчесинин № 1 айрыма барагынын көчүрмөсү

5.8 38-БЕРЕНЕНИ КОЛДОНГОНДУГУНА БАЙЛАНЫШТУУ ОПТИМАЛДЫК ПРАКТИКАНЫН МИСАЛЫ */

А. КИРИШҮҮ ЭСКЕРТҮҮЛӨРҮ

1. ЭАТтын «Конвенциянын жоболорун бузуу» аталышындагы IV главада Келишүүчү тараптардын улуттук мыйзамдарына шилтеме камтылган. Алсак, 36-беренеге ылайык, «ушул Конвенциянын жоболорун кандай болбосун бузуу күнөөлүүгө бузуу болгон өлкөдө, ошол өлкөнүн мыйзамдарында каралган санкцияны колдонууга алып келет». 38-беренедө базалык жобо камтылган, ал дагы практикалык колдонуу үчүн улуттук мыйзамдарга негизденет. Мисалы, улуттук мыйзамдар менен аныкталат:

- бузуунун оордугунун даражасы ("жүктөрдү эл аралык ташууда колдонулуучу, бажы мыйзамдарын же эрежелерин олуттуу бузуу);
- 38-беренеге ылайык ЭАТ жол-жоболорун колдонуу укугунан ажыратуу жөнүндө чечимдин күчүнө кирген датасы;
- даттануу жол-жоболору жана даттануу процессинде укугунан ажыратуу жөнүндө чечимдин аракетин токтотуп туруу мүмкүндүгү.

2. Жалпысынан 38-беренени ЭАТ жол-жобосун бардык жагдайларда санкцияларды киргизүүнүн автоматтык механизми катары эмес, коргоо жана кыянаттык менен пайдалануунун алдын алуу инструменти катары кароо керек. 38-беренени колдонуу бузуунун оордугунун даражасын эске алуу менен негизделиши зарыл.

3. 38-берене алар аркылуу жеке жана юридикалык жактардын ЭАТ режимине кирүү жол-жобосу жөнгө салынган 9-тиркеменин II бөлүгүнүн жана 6-берененин жоболору менен тыгыз байланышкан. Бул өз ара байланышта 38-беренеге эки комментарийде басым коюлат: «Компетенттик органдар ортосунда кызматташтык» жана «ЭАТ режиминен улуттук ташуучуну алып салуу».

4. ЭАТ жол-жобосун пайдалануу укугунан ажыратылуучу жактан тышкары, 38-беренедө төмөнкү катышуучулар белгиленет:

- аларда укук бузуу болгон жана аларда 38.1-берене колдонулган Келишүүчү тараптын компетенттүү органдары;

*/(ECE/TRANS/WP.30/AC.2/93, 28-30-пунктулар жана III-тиркеме; ECE/TRANS/WP.30/AC.2/2012/14 жана ECE/TRANS/WP.30/AC.2/111, 42-пункт)

- анын аймагында колдонуу укугунан ажыраган жак түзүлгөн же туруктуу жүргөн жери болгон Келишүүчү тараптын компетенттүү органдары;
- бузуу болгон өлкөдөгү бирикме (бирикмелер);
- ЭАТтын Аткаруу кеңеши.

Андан тышкары, 38-беренени колдонууда колдонуу укугунан ажыратылган жак ал жакта түзүлгөн же текстте конкреттүү белгиленбесе да туруктуу турган жери бар Келишүүчү тараптын улуттук бирикмеси катышат.

5. 38-беренени колдонуу ЭАТ режиминен ЭАТ китепчелеринин ээлерин алып салууга туш кылат.

6. Түрдүү тараптардын катышуусун эске алуу менен 38-беренени так колдонуу үчүн алардын ортосунда тыгыз кызматташуу керек. Мындай кызматташтык негизги эки элементте топтолушу зарыл:

- алардын тиешелүү функцияларын катышуучу тараптардын талаптагыдай аткаруусу;
- маалымат менен тез жана транспаренттүү алмашуу.

Оптималдуу практиканын мисалы төмөндө келтирилет.^{1/}

В. ОПТИМАЛДЫК ПРАКТИКАНЫН МИСАЛЫ^{2/}

7. Жүктөрдү эл аралык ташууда колдонулуучу (ЭАТ Конвенциясын кошо) бажы мыйзамдары же эрежелери бузулган Келишүүчү тараптын компетенттүү органдары ошол бузуу «жүктөрдү эл аралык ташууда колдонулуучу бажы мыйзамдарын же эрежелерин олуттуу бузуу» болуп саналарлыгы, жана 38.1-беренесине ылайык ЭАТ китепчесинин ээсин ЭАТ жол-жоболорун колдонуу укугунан ажыратуу керектиги жөнүндө маселени улуттук мыйзамдарга ылайык карашы керек.

8. 38.1-беренесин колдонуу жөнүндө чечим кабыл алынса, анда пайдалануу укугунан ажыратылуучу жак бул тууралуу кечиктирбестен билдириши керек. Мындай маалымат ЭАТ Конвенциясынын расмий үч тилинин (англис, орус же француз) каалаганында жиберилиши жана жок дегенде төмөнкү маалыматтарды камтышы орундуу ^{3/}:

^{1/} "Улуттук ташуучуну ЭАТ режиминен чыгаруу" комментарийине ылайык, бажы органдары 38.1-беренесинин жобосун бажы эрежелерин олуттуу бузгандыгына күнөөлүү болгон чет өлкөлүк транспорттук операторлорго карата колдонуу сунушталат

^{2/} (ECE/TRANS/WP.30/AC.2/2012/14 жана ECE/TRANS/WP.30/AC.2/111, 42-пункт)

^{3/} Мындай маалыматтын мисалы ушул документке кошумчада келтирилет. Бланкты толтуруу үчүн Конвенциянын расмий үч тилинен тышкары башка тил колдонулса, анда жок дегенде графанын аталыштарын англис, орус же француз тилдеринде көрсөтүү керек.

- документти берген дата жана орду;
- компетенттүү органдын аталышы жана расмий дареги;
- ЭАТ жол-жобосун колдонуу укугунан ажыратылуучу жактын фамилиясы, дареги, өлкөсү жана далдалдаштыруучу номери;
- ЭАТ китепчесинин номери (тиешелүү учурда);
- жол транспорттук каражаттын (каражаттарынын) каттоо номери (номерлери) (тиешелүү учурда);
- контейнердин (контейнерлердин) далдалдаштыруучу номери (номерлери) (тиешелүү учурда);
- жүктүн сүрөттөлүшү (жүк манифестисине ылайык) (тиешелүү учурда);
- бузуу датасы жана орду;
- бузууну так сүрөттөө;
- 38.1-беренесин колдонуу үчүн негиздеме;
- укуктан ажыратуу тиби (убактылуу же дайыма) жана анын күчүнө кирүү датасы;
- укугунан ажыратуунун узактыгы (укугун убактылуу ажыратуу үчүн гана);
- даттануунун мүмкүн болуучу жол-жоболору жөнүндө маалымат (чектеги мөөнөтү, апелляциялык органдар, даттанган учурда укугунан ажыратуу аракетин убактылуу токтотуп туруу мүмкүнчүлүгү ж.б.).

Бул колдонууга болгон учурда ЭАТ китепчесинин көчүрмөсүн тиркеш керек.

9. Бул маалыматты байланыштын болгон эң тез каражатын (факсимилдүү факс, электрондук почта ж.б.) пайдалануу менен, укугунан ажыратылган жакка жибериш керек. Эгер бул улуттук мыйзамдарда каралган болсо, пайдалануу укугунан ажыратылып жаткан жакка бир жуманын ичинде бул маалыматты тапшырык кат менен жиберүү, же анын юридикалык өкүлүнө аны алгандыгы тууралуу кол тамгасын койдурдуу менен тапшыруу керек.

10. Ушул эле маалыматты бир жуманын ичинде байланыштын болгон эң тез каражаттарын (факсимильдүү байланыш, электрондук почта ж.б.) пайдалануу менен, анын аймагында аталган жак түзүлгөн же туруктуу туруучу жери болгон Келишүүчү тараптын компетенттүү органдарына, өлкөдөгү бирикмеге (бирикмелерге) же бузуу болгон бажылык аймакка, ЭАТтын Аткаруу кеңешине, жана мүмкүн болсо, укугунан ажыратылган жак ал жакта түзүлгөн же туруктуу барган жери бар Келишүүчү тараптын бирикмесине (бирикме-эмитентке) жиберилиш керек.

11. Укугунан адепки ажыратуу статусу кандай болсо да өзгөргөн учурда (мисалы, аракетти жокко чыгаруу же токтотуп туруу ж.б.) ал жакты колдонуу укугунан ажыраткан компетенттик органдар 9 жана 10-пунктуларда белгиленген бардык тараптарга бул өзгөрүүлөр жөнүндө маалымат бериши керек.

12. Жасалган бузуу ЭАТ жол-жобосуна кирүү алуу үчүн сакталышы керек болгон 9-тиркеменин II бөлүгүндө баяндалган минималдык шарттарга жана критерийлерге таасир эте аларлыгы жөнүндөгү маселени укугунан ажыратылган жак анын аймагында түзүлгөн же туруктуу жашаган жери бар Келишүүчү тараптын компетенттүү органдары карашы керек. Эгер тиешелүү жак бул талаптарга жооп бербесе, анда анын уруксаты чакыртылып алынышы керек. Мындай чакыртып алуу жөнүндөгү кабарлама ЭАТтын Аткаруу кеңешине бир жуманын ичинде жиберилиши керек. Ошондой эле укуктан ажыратуу жөнүндө чечим кабыл алган компетенттүү органдарга да билдирүү сунушталат.

13. Анын аймагында тиешелүү жак түзүлгөн же анын туруктуу жашоо орду бар Келишүүчү тараптын компетенттүү органдары тарабынан уруксатты чакыртып алуу жөнүндө мүмкүн болуучу чечимге карабай, бирикме-эмитент китептин ээсинин ишенимдүүлүгүн баалашы керек жана ага бир нече чектөөлөрдү же санкцияларды бирикменин ички эрежелерине ылайык коё алат, мисалы, ЭАТ китепчелерин берүүнү токтото туруу.

КОШУУ

**ЭАТ ЖОЛ-ЖОБОЛОРУН ПАЙДАЛАНУУ УКУГУНАН АЖЫРАТУУ ЖӨНҮНДӨ
МААЛЫМАТ****(ЭАТ Конвенциясынын 38-беренесинин 1-пунктуна ылайык)**

Кимге:

(пайдалануу укугунан ажыратылуучу жактын фамилиясы, дареги, өлкөсү жана
далдалдаштыруучу номери)

Сиз _____ (өлкөнүн аталышы)

аймагында ЭАТ жол-жобосун пайдалануу укугунан ажыратылгандыгыңызды ушуну менен
кабарлайбыз

Ушул укуктан ажыратуу ишке киришет (дата)

жана ☐ чейин туруктуу ☐ убактылуу болуп саналат (дата)

Обжаловать лишение права можно в

Укуктан ажыратуу ЭАТтын төмөнкү жол-жоболорун бузуунун натыйжасы болду:

ЭАТ китепчесинин номери (тиешелүү учурда)

Жол транспорттук каражаттын (-тардын) каттоо номери (-
лери) (тиешелүү учурда)Контейнердин (-лердин) далдалдаштыруучу
номери (-лери) (тиешелүү учурда)

Жүктүн сүрөттөлүшү (жүк манифестине ылайык) (тиешелүү учурда)

Бузуунун датасы жана орду

Бузуунун сүрөттөлүшү:

38.1-беренесин колдонуу үчүн негиздеме:

Тиркемелер (эгер мындайлар болсо)

Компетенттүү органдын аталышы жана расмий дареги:

Датасы жана орду

Кол тамгасы

Мөөр (тиешелүү учурда)

5.9 39 ЖАНА 40-БЕРЕНЕЛЕРИ КОЛДОНУЛГАНЫНА БАЙЛАНЫШТУУ ОПТИМАЛДУУ ПРАКТИКАНЫН МИСАЛЫ ^{*/}

1. ЭАТ китепчесинин ээси ЭАТ китепчесиндеги №1 жана №2 айрыма барактарындагы 13-15-графаларда кол коюп, жөнөтүү учурунда, ал жүк манифестиндеги маалыматтардын тууралыгына жоопкерчиликти алат. Андан тышкары, 19-беренеге жана ага түөшүндүрмө катка ылайык жөнөтүү ордундагы бажы жүк манифестинин тактыгын камсыз кылуу үчүн тыкыр контроль жүргүзүшү керек. Бул ой «Жөнөтүү бажысында контроль жүргүзүү: ЭАТ тутумунун ченемде иштеши үчүн жөнөтүү бажысында жүктөрдү бажылык тариздөө бардык керектүү бажылык формалдуулуктарды аткаруу менен жүргүзүлгөндүгү маанилүү» 19-беренесине комментарийде баса белгиленген.

2. Ошентсе да, аралык бажылар жана көздөгөн орундагы бажы ЭАТ китепчесинин жүк манифестине киргизилген маалыматтардын жана жүк бөлүгүнүн иш жүзүндөгү болгондордун ортосунда айырмачылыктарды таба алышат. Мындай жагдайларда бул фактыларды ЭАТ китепчесинин ээси жасаган бузуу катары караштан көрө, бажы органдары ЭАТ Конвенциясынын 39 жана 40-беренелеринин жоболорун керектүү деңгээлде эске алышы керек:

" 39-берене

ЭАТ операциялары башка мамилелерде туура аткарылган катары таанылган учурларда:

1. ...

2. Эгер компетенттүү органдар бул айырмачылыктар жүктү жүктөөдө же жөнөтүүдө же белгиленген манифестти түзүүдө атайын же байкоосустан жасалган каталардын натыйжасы болуп саналбастыгын канааттандырган далил келтирсе, дал ушундай эле, ЭАТ китепчесинин жүк манифестисинде келтирилген маалыматтардын жана жол транспорттук каражаттагы, транспорт каражаттарынын курамындагы же контейнердеги болгондордун ортосундагы айырмачылыктар ЭАТ китепчесинин ээси тарабынан ушул Конвенцияны бузган катары каралбайт.

^{*/}(ECE/TRANS/WP.30/AC.2/2009/2, 15-пункт; ECE/TRANS/WP.30/AC.2/97, 29-пункт)

39-беренеге түшүндүрмө кат

- 0.39 «Олдоксондуктан улам жол берилген каталар» туюнтмасы катары атайын жана шарттарды толук билүү менен жасалбаган, бирок ар бир конкреттүү учурда малыматтардын тактыгын камсыз кылуу үчүн керектүү аң-сезимдүү чараларды кабыл албагандыгы менен шартталган аракеттерди түшүнүү керек.».

"40-берене

Эгер бул айырмачылыктар ЭАТты ташууга чейин жана кийин колдонулган жана белгиленген китептин ээси эч кандай ага катышы болбогон бажы режимдерине таандык болсо, жөнөтүүчү өлкөнүн жана көздөгөн өлкөнүн бажы органдары ошол өлкөлөрдө аныкталышы мүмкүн болгон айырмачылыктарга ЭАТ китепчелеринин ээлерин жооптуу деп эсептебейт".

3. Ошондуктан мындай учурларда ЭАТ китепчесинин ээсинин мүмкүн болуучу жоопкерчилиги жөнүндө чечимди кабыл алып, бажы органдары алды менен төмөнкү маселелерге талдоо жүргүзүүгө милдеттүү:

- ЭАТ ташуусу туура аткарылган башка мамилелерде таанылышы мүмкүнбү (39-беренеге киришүү)? Мисалы, бажы мөөрлөрү жана пломбалары бузук эмеспи?
- Бул айырмачылыктар ээси тарабынан атайын же олдоксондуктан жол берилген каталардын натыйжасы болуп саналабы (2-пунктунун 39-беренеси)?
- Бул айырмачылыктар ЭАТты текшергенге чейин же андан кийин колдонулган жана аларга карата ээси эч кандай тиешеси болбогон бажы режимдерине таандыкпы (40-берене)?

4. 39-берененин 2-пунктунда жана 0.39 түшүндүрмө каттарында белгиленгендей, ЭАТ китепчелерин толтурууда ээси ар бир конкреттүү учурларда малыматтардын тактыгын камсыз кылуу үчүн керектүү аң-сезимдүү чараларды кабыл алгандыгы болжолдонот. Ээсинин келишимдик жоопкерчилиги жөнүндө айтсак, ал ЭАТтын көпчүлүк өлкөлөрү дагы Келишүүчү тарап болуп саналган, ЖТКК^{1/} Концепциясынын жоболорун колдонот. ЖТКК Концепциясынын 8-беренесинин 1-пунктуна ылайык:

"1. Жүктү кабыл алууда ташуучу төмөнкүлөрдү текшергенге милдеттүү:

^{1/} 1956-жылдын 19-майындагы Жүктөрдү эл аралык жолдо ташуу келишими жөнүндө Конвенция (ЖТКК).

а) жүк орундарына, ошондой эле аларды ченөөгө жана номерлерине карата коштом-кагазда жазылгандардын тактыгы; жана

б) жүктүн жана анын таңгагынын тышкы абалы".

5. Бирок, ээси натыйжалуу текшерүү жүргүзүүгө алсыз болгон кырдаалдар пайда болушу мүмкүн. Мисалы, эгер ээси деңиз портунда ЭАТ режиминин аракетине туура келбеген пломбаланган контейнерди кабыл алса жана ЭАТты ташууну баштаса, анда, балким, жүктү текшергенге мүмкүнчүлүгү болбойт жана коштоочу документтерге гана таянышы керек болот (коносамент, таңгактоочу барак ж.б.). Мындай жагдайларда ЖТККнын Конвенциясынын 8-беренесинин 2-Пунктунда каралгандай, ээсине ЖТККнын коштом-кагазында эскертүү жазуусу сунушталат:

"2. Эгер ташуучунун ушул берененин 1 а) пунктунда белгиленген жазуулардын тууралыгын текшергенге жетиштүү мүмкүнчүлүгү болбосо, ал коштом-кагазда негиздүү эскертүүлөрдү жазышы керек... Эгер жөнөтүүчү аларды кабыл алары жөнүндө коштом-кагазда атайын көрсөтпөсө, бул эскертүүлөр жөнөтүүчү үчүн милдеттүү күчкө ээ эмес".

6. ЖТКК Конвенциянын 11-беренесинде бажылык же башка формалдуулуктарды аткаруу үчүн жөнөтүүчү коштом-кагазга керектүү документтерди кошууга же ташуучунун тескөөсүнө көрсөтүүгө милдеттүүлүгү белгиленет. Андан тышкары, бул беренедө так айтылат:

"2. Бул документтердин тууралыгын жана толуктугун текшерүү ташуучунун милдетине жатпайт. Ташуучунун күнөөсүн кошпогондо, жөнөтүүчү бул документтердин жана маалыматтардын жоктугу, жетишсиздиги же туура эместиги менен келтирилген ар бир зыян үчүн ташуучунун алдында жооптуу".

7. Жөнөтүүчүнүн жана ташуучунун ортосунда келишимдик мамиле үчүн ЖТКК Конвенциясынын 8 жана 11-беренелеринин кесепеттери бажы органдары тарабынан эске алынышы керек болгон факторлордун бири болуп саналат.

8. ЭАТ Конвенциясынын 39-беренесинин 2-пунктуна ылайык, айырмачылыктар болгон учурда китепченин ээси компетенттик органдарга бул айырмачылыктар атайын же жүк манифестисин түзүүдө олдоксондуктан жол берилген каталардын натыйжасы болуп саналбастыгынын далилин бергенге милдеттүү. Башкача айтканда, китепченин ээси жүк манифестисинде келтирилген маалыматтарды текшерүүгө мүмкүнчүлүгү болбогондугун далилдеши керек. 39-берененин 2-пунктуна ылайык, ээсинин түшүндүрүүсүн же далилин кабыл алуу же четке кагуу жөнүндө чечимди бажы органдары кабыл алат. Тыюу салынган жүктөр болгон учурда 47-беренедө каралгандай, улуттук мыйзамдардын конкреттүү жоболору колдонулушу мүмкүндүгүн эске алыш керек.

9. Көпчүлүк учурдарда, эгер экспорттук жүк декларациясы толтурулса, ЭАТ жол-жобосуна экспорттук формалдуулуктар түрткү берет. Ошондуктан ЭАТ китепчесине киргизилген жүк жөнүндөгү маалымат экспорттук жүк декларациясындагы маалыматтарга шайкеш келиши керек. ЭАТ китепчесинин жүк манифестисинде камтылган маалыматтарга карата шек жаралса, аралык бажы жана көздөгөн ордундагы бажы жөнөтүү ордундагы бажыга же экспорттоочуга өтүнмө жибере алышат. ЭАТ Конвенциясынын 42-беренесине ылайык мындай өтүнмөнү алгандан кийин жөнөтүү ордундагы бажы өтүнгөн тарапка анын карамагында болгон ЭАТтын бул ташуусу жөнүндөгү бардык маалыматтарды, негизинен, экспорттук жүк декларациясынын көчүрмөсүн бериши керек.

10. Айырмачылык болгон учурда ЭАТ китепчесинин ээси катар жоопкерчиликти тартышы мүмкүн:

- болжолдуу жоголгон жүк үчүн бажы алымдарын жана жыйымдарды төлөөгө жоопкерчиликти. Эгер китептин ээси же бул суммалар андан түздөн-түз алына турган кандай болбосун башка жак аны төлөбөсө, анда бажы улуттук кепилдик бирикмеден төлөөнү талап кылганга укугу бар;
- административдик/жазык укугу боюнча жоопкерчилик, алсак, айыптар жана /же финансылык башка санкциялар. Улуттук кепилдик бирикмесинин кепилдиги китепче ээсинин жоопкерчилигинин бул компонентин жаппастыгын белгилеп кетүү керек.

11. ЭАТ китепчесинин жүк манифестисиндеги маалыматтардын жана жүк бөлүгүндөгү иш жүзүндө болгондордун ортосундагы айырмачылыктар айрым жүктөр пломбаланган жүк бөлүмдөн мыйзамсыз алынгандыгын, ага кошулгандыгын же сатууга кеткенин, жана тиешелүү бажы алымдары жана жыйымдары төлөнүшү керектигин сөзсүз түшүндүрбөйт. Транспорттук оператор өз милдетин аткарышы жана бардык жүктү бажынын мөөрү жана пломбалары менен бузулбаган түрүндө жеткирген болушу, ал эми ката ЭАТты ташууну баштаганга чейин ЭАТ китепчесинин жүк манифестисинде кетирилген болушу толук мүмкүн. Ошондуктан, тиешелүү бажы органдары бул жүктөр алардын өлкөсүнүн аймагында бажы контролунан чындап эле мыйзамсыз чыгарылгандыгын далилдеши керек.

12. 39 жана 40-беренелеринин көп колдонулгандыгы төмөндө келтирилген беш мисалда көрсөтүлөт. Ар бир учурда бажы мөөрлөрү жана пломбалары бузулбаган бойдон калган, ал эми жол транспорттук каражатта жашыруун жерлер болгон эмес жана контрабанданын эч кандай далили аныкталган эмес.

1-жагдай (39-берене)

ЭАТтын жүк ташуучу авто унаасы (жарым прицеп менен тарткыч) көздөгөн орундагы бажыга бажы мөөрлөрүн жана плмбаны бузуунун эч кандай изи жок келип токтоту. Жүк картон коробкаларга таңгакталган жана жүк манифестисинде туура жазылган, бирок жүө бөлүгүндө белгиленгенге караганда аз - 100 коробканын ордуна 95 коробка болгон. Айдоочу паром менен барган порттон эчак пломбаланган жарым прицепти кабыл алгандыгын айткан. Ошол себептен айдоочу жүк манифестинин тактыгын текшере жана ЖТККнын коштомо-барагында тиешелүү эскертүүнү жаза алган эмес. Көздөгөн орундагы бажы эскертүү менен ЭАТ операциясынын токтогондугун күбөлөндүргөн, аны издөө жол-жобосун баштаган жана жүктү жөнөтүүчү менен байланышкан, ал бош турган жүк орундары жөнөтүү ордунда анын күнөөсү боюнча жүктөлбөгөндүгүн жазуу түрүндө тастыктаган. Бул негизден улам, бажы жүк манифестиндеги маалыматтардын так эместиктерин «ээси тарабынан атайын же олдоксондуктан жол берилген катарлар» катары кароого болбойт деген жыйынтыкка келген. 39-берененин 2-пунктуна ылайык ЭАТ китепчесинин ээси жоопкерчиликтен бошотулган.

2-жагдай (39-берене)

ЭАТтын жүк ташуучу авто унаасы көздөгөн орундун бажысына бажы мөөрүнүн жана пломбасынын бузулган издери жок келди. Жүк картон коробкаларга таңгакталган жана жүк манифестинде туура толтурулган, бирок жүк бөлүгүндө көрсөтүлгөндөн аз – 100дүн ордуна 98 коробка болгон. Айдоочунун айтымы боюнча, ал бул фактыга көңүл бурган эмес. Көздөгөн орундун бажысы айдоочу транспорттук каражатындагы жүккө байкоо жүргүзүшү жана коробкарды санап алышы керектигин белгилеп, бул жагдайды «олдоксондуктан жол берилген ката» катары квалификациялаган да, транспорттук операторго декларациядагы маалыматтардын туура эместиги үчүн айып пул салган. Бирок, 98 гана коробка жүктөлгөн дегенге бажы органдары макул болгондуктан, бажы алымдарына жана жыйымдарына карата эч кандай доомат пайда болгон эмес.

3-жагдай (39 жана 40-беренелер)

ЭАТтын жүк ташуучу авто унаасы көздөгөн орундагы бажыга бажынын бузулбаган мөөрү жана пломбасы менен келди. Жүк, анын ичинде коробкарлардын саны жүк манифестисинде туура жазылган. Бирок, бажы органдары коробкарлардын артында, жарым прицеппин алдыңкы дубалынын жанынан эмеректин бир нече буюмдарын табышкан, алар ЭАТ китепчесинде дагы, ЖТККнын коштом-кагазында да жазылган эмес эле. Айдоочу (ошол эле маалда транспорттук каражаттын ээси болуп саналган) жөнөтүүчүнүн өлкөсүнөн бул эмеректи жеке максатына сатып алгандыгын, ал эми жүктү жөнөтүүчү бул тууралуу билбегендигин түшүндүргөн. Айдоочунун пикири боюнча, эмерек коммерциялык жүк эмес, жеке менчик болуп саналат, ошондуктан бул эмеректи ЖТККнын коштом-кагазына жана жүктү жөнөтүүчү тарабынан берилген экспорттук жүк декларациясына шайкеш келиши керек болгон жүк манифестисинде көрсөтүүнүн кереги жок. Жөнөтүү ордундагы бажы бул пикирге макул болгон эмес, айдоочуга так декларация жасабагандыгы үчүн айып салган жана бул эмеректи алып келүү үчүн анын өзүнүн атынан декларациялоону буйрук кылды. Бул жагдайда ЭАТ китепчесинин ээсине карата 39-беренеден каралган бошотуу, 40-беренеден каралган бошотуу колдонулбайт.

4-кырдаал (40-берене)

ЭАТ китепчесин колдонуу менен ташылган жүк көздөгөн орундагы бажыга жеткирилген. ЭАТ китепчесинин жүк манифестисине ылайык, жүк (туфли) картондон 100 коробкага таңылган. Бажы мөөрү жана пломбасы бузулган эмес. Жүктү бажылык тариздүү жүргүзбөсө дагы, бажы мөөрдү жана пломбаны чечип, ЭАТ операциясын эскертүүсүз токтоткон. Жүк убактылуу сактоо кампасына түшүрүлүп, жайгаштырылган. Андан кийин импорттоочу ЭАТ китепчесинин манифестисинде көрсөтүлгөн жүктүн ошол эле санын ташууга бажы декларациясын көрсөткөн. Бирок жеке кароонун жүрүшүндө бажы туфлилер салынган 100 эмес, 150 коробканы тапкан. Импорттоочу ташууга декларация ЭАТ китепчесинин жүк манифестисине негизделгендигин, ошондуктан бул бузууга жоопкерчиликти ал эмес, ээси тартаарын түшүндүргөн. Аны менен бирге бул учурда китепче ээси өз милдеттерин аткарган жана пломбаланган жүктү, ЭАТ китепчесин жана транспорт каражатын көздөгөн орундун бажысына көрсөткөн жана операция токтотулган. Жүк – ЭАТ жол-жобосу токтотулгандан кийин - бир нече убакыт бою кампада сакталып турган, жана китепченин ээси ал сакталып турган учурда жүк менен болуучу нерсеге эч кандай жоопкерчиликти тартпайт. Ташууга бажылык декларацияны көрсөтүүнүн алдында жүктү текшерүүгө жоопкерчиликти импорттоочу алат. Ошондуктан 40-берененин негизинде ЭАТ китепчесинин ээси жоопкерчиликтүү деп эсептелбейт деген чечим кабыл алынган.

5-жагдай (40-берене)

Жөнөткөн өлкөдө жезди кошкондо, чийки затты экспорттоого чектөөлөр бар (тарифтик жана тарифтик эмес). Ошол эле маалда жезден буюмдарга мындай чектөөлөр жайылтылбайт. Жөнөтүү ордунун бажысында экспорттоочу экспорттук жүк декларациясын берген, анда жүк «жезден втулкалар» катары декларацияланган. Экспорттук формалдуулук бүткөндөн кийин жүктөргө мөөр басылып, ЭАТ режимине жайгаштырылган. Жана ЭАТ китепчесинде, жана ЖТККнын коштом-кагазында жүктүн сүрөттөлүшү анын экспорттук декларациядагы сүрөттөлүшү менен дал келген. ЭАТтын жүк ташуучу авто унаасы чыккан орундун бажысына (аралык) бузулбаган бажы мөөрү жана пломбасы менен келген. Ошентсе да, чыккан орундагы бажы бул учурда колдонулуучу экспорттук чектөөлөрдөн качуу үчүн жүктүн сүрөттөлүшү атайын фальсификацияланганына шектенип, жүккө физикалык кароо жүргүзүүнү чечкен. Бул буюмдар втулкалар катары пайдаланылышы мүмкүн болбостугун жана иш жүзүндө куюлган буюмдар (жезден даярдыктар) болуп саналарын техникалык экспертиза тастыктаган. Ошондуктан жүктү «жезден чийки заттар» катары декларациялоо керек болчу. Экспорттоочу декларацияда так эмес маалыматтарды көрсөткөндүгү, бажы алымын төлөөдөн качкандыгы жана экспорттук эрежелерди бузгандыгы үчүн айыпталган. Мындай бузуу негизинен алдыңкы экспорттук жол-жоболор менен байланышкандыктан, 40-берененин негизинде ЭАТ китепчесинин ээси жоопкерчилик тартпастыгы жөнүндө чечим кабыл алынган.

5.10 9-ТИРКЕМЕНИН II БӨЛҮГҮН КОЛДОНУУГА БАЙЛАНЫШКАН ОПТИМАЛДЫК ПРАКТИКАНЫН МИСАЛЫ*

1. Жеке жана юридикалык жактар үчүн ЭАТ жол-жобосуна контролдоуучу кирүү ЭАТ Конвенциясынын беш базалык элементинин бири болуп саналат, ал ЭАТ жол-жобосун бажы транзитинин башка көптөгөн тутумдарынан айырмаланып турат. Конвенцияга 9-тиркеменин II бөлүгүндө баяндалган бир нече минималдык шарттардын жана талаптардын негизинде транспорттук операторлорду кылдат тандоо аркылуу бул тутумду алдамчы иштен коргоо максатында Контролдоуучу кирүү жөнүндөгү жобо 1999-жылы ЭАТтын Конвенциясына киргизилген. Бул критерийлерди практикалык колдонуу улуттук мыйзамдарда топтолгон.
2. Уруксат берүү процессине негизги эки оюнчу катышат: компетенттик органдар (бажы, транспорт министрлиги ж.б.) жана ЭАТ китепчелерин берүүчү улуттук бирикме. Алардын тыгыз кызматташтыгы өтө зор мааниге ээ жана, мисалы, уруксаттарды берүү боюнча улуттук комитетти түзүү аркылуу уюштурулушу мүмкүн, бул тууралуу Конвенцияга 9.II.3 түшүндүрмө катында сунушталат. Конвенцияга 9-тиркеменин I бөлүгүнө ылайык, бирикме дайыма, жана ЭАТ жол-жоболоруна жактардын киргенге уруксат сураганга чейин, мындай жактар тарабынан бул тиркеменин II бөлүгүндө баяндалган минималдык шарттарды жана талаптарды сакташын текшерип турушу керек.
3. Бирок өкмөттүн атынан чыккан компетенттик органдар гана бул багыттагы бирикменин тигил же бул корутундусун тастыктай жана ЭАТ жол-жобосуна кирүү жөнүндө укуктук чечимди кабыл ала алат. Андан тышкары, уруксат берүү максаттары үчүн керек болгон маалыматты компетенттик органдардан гана алууга болот. Ошентип, компетенттик органдар өзүлөрүнүн расмий иш милдеттерин жана жоопкерчиликтерин бирикмеге өткөрүп берүүгө болбойт.

I. МИНИМАЛДЫК ШАРТТАРДЫ ЖАНА ТАЛАПТАРДЫ САКTOOHY TEKШEPYҮ

4. ЭАТ жол-жобосуна кирүүнү алууга өтүнмө берген жактар тарабынан сакталуучу минималдык шарттарды жана талаптарды тепкшерүүдө компетенттик органдардын жана бирикмелердин ортосунда иш милдеттерди бөлүштүрүү төмөнкү таблицада көрсөтүлгөн. Жеке жактарга карата бул таблицаны максималдык мүмкүн болуучу деңгээлде улуттук мыйзамдарга ылайык колдонуу керек.

*/(ECE/TRANS/WP.30/AC.2/91, 28-пункт)

Көрсөтүүгө жаткан документтер/маалымат	Бирикменин аракеттери	Компетенттик органдардын аракеттери
--	-----------------------	-------------------------------------

1.1 Эл аралык ташуулар менен үзгүлтүксүз алектенүү тажрыйбасынын, же жок дегенде, мүмкүнчүлүгү болгондугун тастыктоочу далилдер

Расмий катталуу	Документтерди топтоо, маалыматтарга талдоо жана аларды компетенттүү органдарга өткөрүп берүү	Текшерүү, талдоо жана баалоо
Эл аралык ташууларды аткарууга лицензия		
Каттоо белгилери жана жол транспорттук каражаттарга жол берүү жөнүндө		
Улук жетектөөчү курамдын кесиптик компетенттүүлүгү жөнүндө күбөлүктөр (ККК)		
Өткөн ишкер операциялардын далилдери, ЖТКК, тапшырыктар жана башка		

1.2 Финансылык туруктуу абал

Финансылык жашоо жөндөмүнүн далили, мисалы, банктык сунуштама, насыялык рейтинг ж.б.	Эгер бул улуттук мыйзамдар менен уруксат берилсе, документтерди топтоо, маалыматтарга талдоо жана аларды компетенттүү	Текшерүү, талдоо жана баалоо
Улуттук салык органдарына ылайык финансылык абал, коммерциялык регистрлер		
Жылдык бухгалтердик отчеттор, баланстык отчеттор		

1.3 ЭАТ Конвенциясын колдонуу жаатында билимдин болушун тастыктоочу далилдер

Транспорттук оператордун билгичтиги	СПКны жана/же бажы органдары тарабынан берилген күбөлүктөрдү текшерүү, интервью	Текшерүү, талдоо жана баалоо
Жетектөөчү курамды жана персоналды кесиптик даярдоо	Өтүнмө боюнча маалымат берүү	Кызматташуу
Жетектөөчү курамдагы жана персоналдагы өзгөрүү	Мониторинг жана текшерүү	Маалымат алуу

Көрсөтүүгө жаткан документтер/маалымат	Бирикменин аракеттери	Компетенттик органдардын аракеттери
--	-----------------------	-------------------------------------

1.4 Бажы эрежелерин же салык мыйзамдарын олуттуу жана бир нече жолу бузуулардын жоктугу

Бажы эрежелерин олуттуу жана бир нече жолу бузуулардын жоктугу	1. Эгер бул улуттук мыйзамдар менен уруксат берилсе - контроль, жана тиешелүү маалыматты компетенттүү органдарга өткөрүп берүү 2. SafeTIR тутумунун жардамы менен транспорттук операцияларды аткарууга контроль	1. Жер-жерлерде бажылардан түшкөн тиешелүү маалыматтарды топтоо жана кароо, маалыматтар базасын түзүү 2. Зарылдыкта улуттук бирикмеден түшкөн тиешелүү маалыматты текшерүү 3. Чет өлкөдө жасалган бажы эрежелеринин бузулушу жөнүндө кандай болбосун маалыматты тиешелүү куаттоого алуу.
Бажы мыйзамдарын олуттуу жана бир нече жолу бузуулардын жоктугу	Эгер бул улуттук мыйзамдар менен уруксат берилсе - контроль, жана тиешелүү маалыматты компетенттүү органдарга өткөрүп берүү	Салык жана башка органдарынын маалыматтарын ар бир конкреттүү учурда жана үзгүлтүксүз негизде сурап алуу жана кароо
Бажы эрежелерин же салык мыйзамдарын жетектөөчү тутум жана акционерлер тарабынан мурда бузуулардын жоктугу - «таза досьенин» оң далилин алуу		
Ишкер репутация жөнүндө маалыматты жигердүү издөө	Маалымат топтоо жана контроль	Маалыматты алуу

1.1 Бирикме алдындагы милдеттенмелер жөнүндө жазуу түрүндөгү декларациядагы Жобо

Тиешелүү милдеттенмелерди (9-тиркеменин II бөлүгү (1е-пункту)) жазуу түрүндөгү декларацияга (милдеттенмелер жөнүндө келишимге) киргизүү (договор об обязательствах	Транспорттук оператордун декларацияга кол коюу милдеттенмеси	Керек учурда текшерүү
--	--	-----------------------

5. Эгер компетенттүү органдар башка чечим кабыл албаса, Келишүүчү тараптардын компетенттүү органдары жана бирикмелердин өзүлөрү ЭАТ жол-жобосуна кирүүгө кошумча, көбүрөөк чектелген шарттарды жана талаптарды киргизе алышат. Улуттук бирикмелер менен кызматташууда компетенттүү органдар улуттук деңгээлде сунушталган бардык кошумча шарттарды жана талаптарды жарыялоосу керек.

6. ЭАТ жол-жобосуна кирүүгө уруксаттын өзү бирикмелерден ЭАТ китепчелерин алууга укук бербейт. Ошол себептен кандай болбосуг ыйгарым укуктуу жак улуттук бирикме жана/же ал ошонун курамына кирген эл аралык уюм белгилеген эрежелерди сакташы керек.

7. Жогоруда белгиленген шарттарды жана талаптарды сактоо ЭАТ жол-жобосуна кирүүгө уруксатты сураганга чейин гана эмес, мындай уруксатты бергенден кийин да дайыма камсыз болушу керек. Бул апостериори текшерүүлөрдү кандайдыр-бир көйгөйлөр (бузуулар, төлөөгө жөндөмсүздүк ж.б.) жөнүндө маалымат алуу учурунда гана эмес, үзгүлтүксүз негизде жүргүзүү зарыл. Үзгүлтүксүз текшерүүлөрдү жүргүзүү тартиби жөнүндө чечим компетенттүү органдар тарабынан кабыл алынат.

II. ЖОЛ-ЖОБО

8. Компетенттүү органдар улуттук бирикмелер менен биргеликте жогоруда белгиленген шарттардын жана талаптардын негизинде ЭАТ жол-жобосуна кирүүнү алуу үчүн сакташы керек болгон жол-жоболорду улуттук мыйзамдарга ылайык аныктап алышы керек. Бул жол-жоболордо, алсак, ЭАТ жол-жобосуна кирүүнү алууга өтүнмөлөрдү кароо үчүн чектеги мөөнөттү сүйлөшүп алуу зарыл, ал убакыт ичинде кабыл алынган чечим жөнүндө өтүнмө ээси жазуу түрүндө билдирүү алышы керек. Өтүнмө ээси баш тарткан учурда даттануунун болжолдуу жол-жоболору жөнүндө дагы маалымат берүү зарыл.

5.11. МААЛЫМАТТАРДЫ ЭЛЕКТРОНДУК АЛМАШУУНУН НЕГИЗИНДЕ ЭАТ КИТЕПЧЕЛЕРИН ПАЙДАЛАНУУГА КОНВЕНЦИЯНЫН 10-ТИРКЕМЕСИНДЕ БЕЛГИЛЕНГЕН КОНТРОЛЬ ТУТУМУН КОЛДОНУУНУН СУНУШТАЛГАН ПРАКТИКАСЫ ^{*/}

I. КИРИШҮҮ

1. 1995-жылдын 20-октябрында ЭАТтын Административдик комитети ЭАТ китепчелерин тариздөөгө контроль тутумун киргизүү боюнча сунуштоону кабыл алган. Бул сунуштоонун максаты аларга кепилдик чынжырдын алкагында тобокелдиктерди өз учурунда башкаруу тутумун ушундай кабыл алуусуна мүмкүндүк берүү менен, эл аралык уюмга көздөгөн орундагы бажыларда ЭАТтын бардык китепчелери боюнча операцияларды токтотуу жөнүндө маалыматтарды ыкчам өткөрүп берүүдө болгон. Кийин бул сунуштоо өзгөргөн формада кодифицирленип, 2006-жылдын 12-августунан баштап ЭАТ Конвенциясына 10-тиркеме катары туюндурулуп калган. Киришүү текстине ылайык, «бажы органдары тарабынан берилген, бирикмелер жана бажы администрацияларына жеткиликтүү болгон, көздөгөн орундун бажысында ЭАТ операцияларын токтоткондугу жөнүндө маалыматтарды сактоо үчүн эл аралык уюм ЭАТ китепчелерин колдонууга контроль тутумун түзөт». Бирикмелерге өз милдеттерин натыйжалуу аткаруу мүмкүндүгүн берүү үчүн бажы органдары кепилдик чынжырына (эл аралык уюмга же улуттук бирикмеге) маалыматтардын белгиленген топтомун стандарттык форматта өткөрүп беришет.

II. КОЛДОНУУ ЖААТЫ

2. Ушул сунушталган практиканын максаты улуттук, бажылык жана бюашка компетенттүү органдардын карамагына талап кылынуучу маалыматтарды ыкчам (жыйынтыгында жана реалдуу убакыт шарттамында) өткөрүп берүүнү уюштуруунун мыкты ыкмалары жөнүндө жетектөөчү жоболорду эл аралык уюм тарабынан колдонулган ЭАТ китепчелерине контроль тутумуна берүүдө турат. Бул сунушталган практиканын акыркы максаты бажы органдары ЭАТ китепчесинин №2 айрыма барагынын №2 түбүнө штемпель койгон соң көздөгөн орундагы бажыда операцияны токтоткондон кийин дароо эле электрондук маалыматтардын эл аралык уюмдун тутумуна өткөрүлүп беришинде турат.

^{*/}(ECE/TRANS/WP.30/AC.2/2010/6 жана ECE/TRANS/WP.30/AC.2/101, 29-пункт)

III. МААЛЫМАТТАРДЫ ӨТКӨРҮП БЕРҮҮНҮН ЭЛЕКТРОНДУК ТУТУМУН УЛУТТУК ДЕНГЭЭЛДЕ ТҮЗҮҮ

3. 10-тиркемеде каралган маалыматтарды көздөгөн орундагы бажыдан эл аралык уюмдун контроль тутумуна өткөрүп берүүнүн сунушталган практикасы алдын ала шартта топтолот, ага ылайык улуттук бажы органдары улуттук деңгээлде ЭАТ операцияларынын башталышын, токтотулушун, жана балким, бүтүшүн камтыган компьютерлештирилген тутумду пайдаланышат, же мындай маалыматтар талап кылынган маалыматтарды форматтоону жана эл аралык уюмга өткөрүп берүүнү камсыз кылган тиешелүү компьютердик программанын жардамы менен чогултулат.

IV. ЖОЛ-ЖОБО

4. Өткөрүп берүү жол-жобосун демилгелөө үчүн:

- a) көздөгөн орундагы бажынын бажы органдары ЭАТ операциясынын токтогондугу жөнүндө, 10-тиркемени колдонуунун негизинде талап кылынган маалыматтарды кошо, өзүлөрүнүн локалдык же аймактык серверине билдиришет;
- b) белгиленген мөөнөттүн ичинде маалыматтардын топтому локалдык же аймактык серверден борбордук улуттук серверге өткөрүлүп берилет;
- c) тандалган маалыматтар же төмөнкүлөргө кайра туюнтулат:
 - i) МЭАнын белгиленген стандарты, жана анын негизинде жазуу файлы түзүлөт;
 - a. ушул стандартка ылайык өзгөртүлөт;
 - b. убакыттын түрдүү аралыктарынан кийин, жана мүмкүн, ар күнкү негизде виртуалдуу жеке тарамдын (ВЖТ) жана эл аралык уюмдун серверинин ортосунда баяланыш түзүлөт;
 - c. файл жиберилет;
 - d. файл талаптагы дарекке жетишин камсыз кылуу үчүн текшерүүлөр жүргүзүлөт;
 - e. ВЖТны кошуу жабык болот;
 - f. жол-жобо жөнүндө отчет сакталат жана контролдоо жана консультация берүү максаттары үчүн тутумдук журналга жиберилет; же болбосо
 - ii) 10-тиркеменин жоболоруна ылайык жиберилүүчү маалыматтарга дал келүүчү XML билдирүү (төмөндөн кара).

Эл аралык уюмдун вебсервистерин колдонгон Келишүүчү тараптар (же пайдаланууну каалагандар) үчүн билдирүү макулдашылган вебсервистер аркылуу ВЖТ бириктиргичинин жардамы менен эл аралык уюмдарга ушундай учурда жиберилет.

V. ӨТКӨРҮЛҮП БЕРИЛҮҮЧҮ МААЛЫМАТТАР

5. 10-тиркеменин жоболоруна ылайык, бажы органдары көздөгөн орундагы бажыда көрсөтүлүүчү, Конвенциянын 11-беренесинде аныкталган бардык ЭАТ китепчелерине карата стандарттык форма боюнча жок дегенде төмөнкү маалыматты өткөрүп берет:

- a) ЭАТ китепчесинин номерин,
- b) бажынын каттоо журналындагы жазуунун датасын жана номерин,
- c) көздөгөн орундагы бажынын аталышы же номери,
- d) көздөгөн орундагы бажыда ЭАТ операцияларын токтотуу жөнүндө күбөлүктө белгиленген дата жана номер (№2 айрыма барактын 24-28-графалары) (эгер алар b) пунктунда келтирилген маалыматтардан айырмаланып турса),
- e) ЭАТ операциясын жарым-жартылай же толук токтотуу,
- f) Конвенциянын 8 жана 11-беренелери үчүн зыян келтирбестен – көздөгөн орундагы бажыда ЭАТ операциясын токтотуу эскертүү менен же эскертүүсүз күбөлөндүрүлгөн,
- g) башка маалыматты же документацияны (сөзсүз эмес),
- h) беттин номери.

VI. ӨТКӨРҮП БЕРҮҮНҮН АЛЬТЕРНАТИВДИК ЖОЛ-ЖОБОЛОРУ

2. эл аралык уюм тарабынан аныкталган, өзүнүн бирикме-мүчөлөрү жана кызыкдар улуттук бажы администрациялары менен тыгыз кызматташтыкта жогоруда сунушталган практиканы 10-тиркемеде баяндалган төмөнкү критерийлерди сактаган шартта өткөрүп берүүнүн жеке жол-жобосун иштеп чыгууну улуттук бажы администрациясынын укугуна карата зыян келтирбестен кароо керек:

- a) маалымат эл аралык уюмга же улуттук бирикмеге жиберилет;
- b) мүмкүн болушунча борбордук же аймактык бөлүмдөр аркылуу;
- c) болгон эң тез байланыш каражаттарынын жардамы менен (факсимильдик байланыш, электрондук почта ж.б.);

- d) мүмкүндүккө жараша күн сайын;
- e) стандарттык форма боюнча;
- f) жок дегенде ушул сунуштоочу практиканын Е бөлүгүндө эскертилген маалымат көрсөтүлөт;
- g) улуттук мыйзамдарга ылайык бажы органдары жана улуттук кепилдик бирикмелери маалыматтарды алмашуу маселелери боюнча макулдашууларды түзүшөт.

VII. КАМДЫКТАГЫ СЦЕНАРИЙ

3. Маалыматтарды электрондук өткөрүп берүү тутумунда дайыма токтоп кармалуу берсе бажы органдары ошентип, ушул сунушталган практиканын F бөлүгүндө саналып өткөн Конвенцияга 10-тиркеменин талаптарын сактоону камсыз кылуу менен, маалыматтарды өткөрүп берүү үчүн мыкты делген мүмкүн болуучу альтернативдүү чечимди тартышы керек

VIII. КОШУМЧА МААЛЫМАТ

4. 10-тиркемени колдонуу максаттары үчүн болгон веб-сервистерди пайдаланууну каалаган Келишүүчү тараптарга БУУ ЕЭК тин катчылыгы менен байланышуу сунушталат.

5.12. КЕЛИШҮҮЧҮ ТАРАПТЫН АЙМАГЫНДА КЕПИЛДИКТИН АРАКЕТИН ТОКТОТУП ТУРГАНГА ЧЕЙИН КОЛДОНУЛУУЧУ ЖОЛ-ЖОБОЛОР*/

1. Конвенциянын 6-беренесинин жоболоруна ылайык, ар бир Келишүүчү тарап ЭАТ китепчелерин берүүнү улуттук биримдиктерге уруксат бере алат жана 9-тиркеменин I бөлүгүндө баяндалган минималдык шарттарды жана талаптарды сактаганда кепил катары чыга алат. 9-тиркеменин I бөлүгүндөгү 1 d) беренесине ылайык мындай минималдык шарттардын жана талаптардын бири болуп бирикменин жана ал түзүлгөн Келишүүчү тараптын компетенттүү органдарынын ортосунда жазуу түрүндөгү макулдашууну же укуктук кандай болбосун башка документти түзүү саналат. Бул өлкөдөгү кепилдик жабуу макулдашуу аракетин токтотуу аркылуу же уруксатты алып коюу жолу менен жогоруда белгиленген жазуу түрүндөгү келишимдин тараптарынын бири аркылуу гана токтотулуп турганга болот.
2. Эгер улуттук биримдик ошол өлкөдө өзүнүн кепилдигинин аракетин токтотуп турууну кааласа же ага аргасыз деп эсептесе, анда ал 9-тиркеменин I бөлүгүнүн 3 v) беренесине ылайык жазуу түрүндөгү макулдашуунун аракетин токтотуу ниети жөнүндө кабарлоо менен, компетенттүү органдарга жазуу түрүндө билдирүү аркылуу жасай алат.
3. Эгер алар улуттук бирикме мындан ары Конвенция боюнча өзүнө алган милдеттенмелерди аткарбайт деп чечкен учурда, компетенттүү органдар 9-тиркеменин I бөлүгүнүн 3 v) беренесине ылайык макулдашуунун аракетин же токтото алат, же 9-тиркеменин I бөлүгүнүн 1 b) беренесине ылайык алып коё алат.
4. Макулдашуунун аракетин токтотуу жөнүндө кабарламанын мөөнөтү, бул 9-тиркеменин I бөлүгүнүн 1 f) беренесинде каралгандай, камсыздандыруу келишиминин же финансылык кепиликтин аракетин токтотуу жөнүндө кабарламанын мөөнөтүнөн көп болушу керек. Бирок улуттук бирикменин финансылык тобокелдикке кабылышын чектөө үчүн жазуу түрүндөгү макулдашуунун аракетин токтотуу жөнүндө кабарламанын мөөнөтү кыска, жана колдон келишинче, улуттук мыйзамдарга ылайык үч ай мөөнөтүнөн ашпашы керек.
5. Уруксатты алып коюу жөнүндөгү кабарламанын мөөнөтү улуттук мыйзамдардын жоболору менен аныкталат.

*/(ECE/TRANS/WP.30/AC.2/2012/16 жана ECE/TRANS/WP.30/AC.2/111, 44-пункт)

6. Макулдашуунун аракеттерин токтотууга же уруксатты алып салууга алып келүүчү формалдуулуктарды аткарууга киришүүдөн мурун, төмөнкү жол-жобону колдонуу сунушталат:

- Тигил же бул Келишүүчү тарапта ЭАТтын бүтө элек операцияларынын саны, улуттук бирикмеге ылайык, эгер ал керек болсо, бирикме мындан ары өз кепилдиктерин бергенге мүмкүнчүлүгү жок деген түпкүлүктүү тобокелдик болгон деңгээлден ашып кеткен учурларда, бирикме (мүмкүн, эл аралык уюмдун демилгеси боюнча же анын колдоосу менен) улуттук компетенттүү органдарга бүткүл тиешелүү учурлар жөнүндө маалыматтарды баяндоо жана кепилдикти берүү боюнча анын милдеттенмесин коркунучка кантип алып келиши мүмкүндүгүн негиздөө менен, расмий катты кечиктирбестен жиберет. Издөөнүн алар жүргүзүп жаткан үзгүлтүксүз жол-жоболоруна кошумча катары улуттук компетенттүү органдар аларга улуттук бирикме аркылуу кабарланган ар бир өзүнчө учурду кылдат көзөмөлдөшү керек. Муну менен бир эле маалда улуттук биримдик АС 2ге жана ЭАТАКыга маалымат берет;
- ЭАТАК ар бир жаңы түпкүлүктүү каатчылык жагдайды калтырбастан изилдеп көрөт (балким, сурамжылоо аркылуу, улуттук бирикмелерден маалыматтар аркылуу, улуттук компетенттүү органдар, улуттук кепилдик чынжырлары же башка булактар аркылуу) жана өзүнүн жыйынтыктары жөнүндө АС.2 ге билдирет; аны менен бир эле маалда АС.2 ага улуттук бирикме берген маалыматка мониторинг жүргүзөт;
- эгер, бажы органдары жана ЭАТАК тарабынан текшерүүлөргө карабай, улуттук бирикме мурдагыдай эле ал макулдашуунун аракетин токтотууну демилгелегенге аргасыз деп эсептесе, анда ал эл аралык уюм 6.2-бис беренесине ылайык, кепилдик тутумун улуттук жана эл аралык деңгээлде натыйжалуу уюштурууну жана иштешин колдоо үчүн тиешелүү кадамдарды кабыл ала алгыдай кылып, бул ниети тууралуу эл аралык уюмга кабарлайт. Макулдашуунун аракетин токтотууну же уруксатты алып коюуну күтүү менен, эл аралык уюм тиешелүү бажы органдары менен тыгыз кызматташып, бул Келишүүчү тарапта үзгүлтүксүз кепилдик жабууну камсыз кылуу үчүн бардык критерийлерге жооп берген улуттук жаңы кепилдик бирикмени табуу үчүн бардык күчүн жумшайт. АС.2 кепилдиктердин эл аралык тутумун натыйжалуу уюштуруу жана иштетүү үчүн Конвенциянын 6.2-бис беренесине ылайык жооп берүүгө ыйгарым укуктуу эл аралык уюм аркылуу берилген жагдайды кылдат көзөмөлдөйт;

- жогоруда белгиленген жол-жобо өз аймагында ЭАТ жол-жоболорунун туруктуулугун колдоо максатында Келишүүчү жактардын каалаган учурда 38-берененин же 6-берененин 4-пунктунун, ошондой эле 9-тиркеменин II бөлүгүнүн 1 d) беренесинин жоболорун колдонууга укуктарын козгобойт.

**5.13. КОНТРОЛДУН ЖАҢЫ ЧАРАЛАРЫ ЖАНА МЫНДАЙ
ЧАРАЛАРДЫ ЭАТ КОНВЕНЦИЯСЫНЫН 42-БИС БЕРЕНЕСИНДЕ
БАЯНДАЛГАН УКУКТУК МҮНӨЗДҮН ТАЛАПТАРЫНА ЫЛАЙЫК
КИРГИЗҮҮ ЖӨНҮНДӨ КАБАРЛАМАГА КАРАТА ЖЕТЕКТӨӨЧҮ
КӨРСӨТМӨЛӨР**

1-этап: пландалып жаткан чараларды белгилөө менен, ЭАТАКка жана БУУЕЭКтин катчылыгына расмий түдө жазуу формасында кабарлоо. Мындай кабарламаны алгандан кийин катчылык аны ЭАТ АК мүчөлөрүнүн арасында жайылтат жана бул маселени кийинки пландалган сессиянын күн тартибине ЭАТАК жол-жобосунун эрежелерине ылайык киргизет.

2-этап: ЭАТ АК өзүнүн кийинки кезектеги сессиясында, эгер бул зарыл болсо, кезексиз сессияда сунушталган чараны талкуулоого киришет. Өзүнүн баалоосунун алкагында ЭАТ АКсы төмөнкүлөрдү жүргүзө алат:

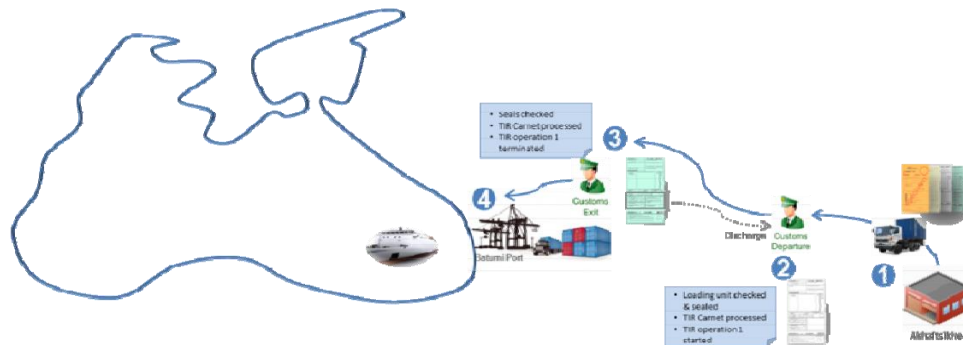
- a) текшерме жүргүзүү;
- b) эксперттерди чакыруу;
- c) Келишүүчү жактан (кедишүүчү жактардан) жана башка кызыкдар тараптардан кошумча маалыматты сурап алуу;
- d) жер-жерлерде консультацияларды өткөрүү;
- e) өзүнүн компетенциясынын алкагында башка кандай болбосун ишмердикти жүзөгө ашыруу. 42-бис беренесинин жана ЭАТ Конвенциясына 8-тиркеменин жоболоруна ылайык, ЭАТ АКысы ЭАТ Конвенциясынын жоболоруна сунушталган чаралардын шайкештигин баалоосун аяктайт.

3-этап: 2-этаптын жыйынтыгы боюнча ЭАТАКысы ЭАТ Конвенциясынын 8-тиркемесине 11-берененин 4-пунктуна ылайык, өзүнүн жыйынтыктары жөнүндө Административдик комитетке (АС.2) билдирет.

4-этап: ЭАТ Конвенциясынын 8-тиркемесинин 1-бис беренесинин 2-пунктуна ылайык АС.2 тиешелүү өлкө жана ЭАТАК берген маалыматты карайт да, сунушталган чаранын (чаралардын) талаптагыдай экендигине чечим чыгарат. АС. 2 жогорку орган экендигин белгилеп кетүү керек.

5.14. ЭАТТЫ ИНТЕРМОДАЛДЫК ТАШУУНУН МИСАЛЫ ^{*/}

Контейнерди ташуунун сценарийи

1. Интермодалдык ташуу үчүн контейнерлердин ар түрү колдонулат. Ошентсе да, баалоо көрсөткөндөй, интермодалдык контейнерлердин 90%ы «жалпы багыттагы» контейнерлер болуп саналат, алардын көпчүлүгүнүн көлөмү 20 же 40 футту түзөт. 2010-жылы деңиз ташууларынын жалпы дүйнөлүк көлөмүнүн 60%ы контейнерлерге туура келген. Азыркы сценарий алар ЭАТты ташуу үчүн уруксат берилген шартында интермодалдык контейнерлерди пайдалануунун көпчүлүк типтерине жана түрлөрүнө ыңгайлуу.

2. Азыркы сценарийде ЭАТ китепчесинин ээси контейнерди Ахалцихеден (Грузия) Украинанын аймагындагы көздөгөн пунктуга ташып жеткирүү тапшырмасын алат. ЭАТ китепчесин толтурууда стандарттуу автомобилдик ташууда колдонулуучу окшош жол-жобо пайдаланылат: ЭАТ китепчесинин ыйгарым укуктуу ээсинин аталышы мукабанын 3-графасында, ал эми контейнердин далдалдаштыруучу номери (ал болгон учурда) 10-графада көрсөтүлөт.

3. Жөнөтүү ордундагы бажыда стандарттуу автомобилдик ташууда колдонгонго окшош жол-жобо пайдаланылат: бажы органдары анын ыйгарым укуктуу ээси тарабынан толтурулган ЭАТ китепчесинде (жүк манифести) камтылган маалыматтардын негизинде жүктү карайт жана тариздейт, контейнерге бажы пломбасын басышат,

^{*/} — Оптималдуу практиканын ушул мисалы ЭАТтын Келишүүчү эки тарабынын ортосундагы ЭАТ интермодалдуу ташуусунун оптималдуу практикасынын колдонуудагы мисалына негизделген. Бирок бул мисалды пайдалануу улуттук мыйзамдардын колдонулушунан улам ЭАТтын аныкталган Келишүүчү тарабынын ортосундагы ЭАТ интермодалдуу ташуусу үчүн мүмкүн болбойт деген мүмкүндүктү жокко чыгарбайт.

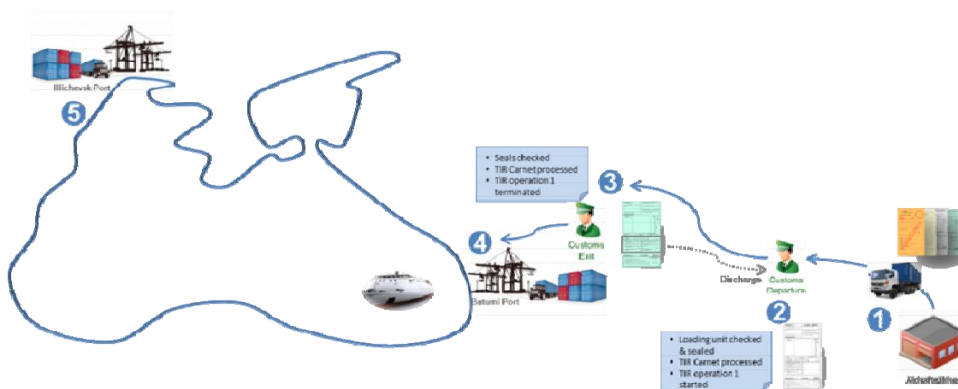
анын номерин ЭАТ китепчесине киргизишет, №1 айрыма баракты ажыратышат жана №1 түптү толтурушат (Конвенциянын 19-беренесин жана 7-главаны, ЭАТ Конвенциясы боюнча Маалымдаманын III, B a) кара).

4. Батуминин (Грузия) портуна келгенде бажы органдары бажы пломбасынын сакталгандыгын текшерешет, №2 айрыма баракты ажыратышат, тиешелүү түптү толтурушат жана ЭАТ китепчесин анын ээсине(же анын өкүлүнө) кайтарып беришет. Андан кийин контейнер деңизде ташуу үчүн жүк ташуучу кемеге жайгаштырылат (ошондой эле ЭАТ Конвенциясы боюнча Маалымдаманын 7-главасын, III, B b) кара).

5. Деңиз участогунда ЭАТ китепчесинин ээси Конвенциянын 26-беренесинин 2-пунктунун жоболоруна ылайык ЭАТты ташууну токтотуп турууна бажы органдарынан скрана алат («ташуунун бөлүгү автомобиль транспорту менен жүргүзүлбөгөн учурда, ЭАТ жол-жобосун колдонуу» 26-беренеге комментарийди кара). Мындай токтотуп туруу болгон учурда Конвенциянын 26-беренесинин жоболоруна ылайык ЭАТ ташуусун калыбына келтирүү үчүн деңиз участогунун аягында бажылык тариздөө жана бажылык контроль камсыз кылынышы керек.

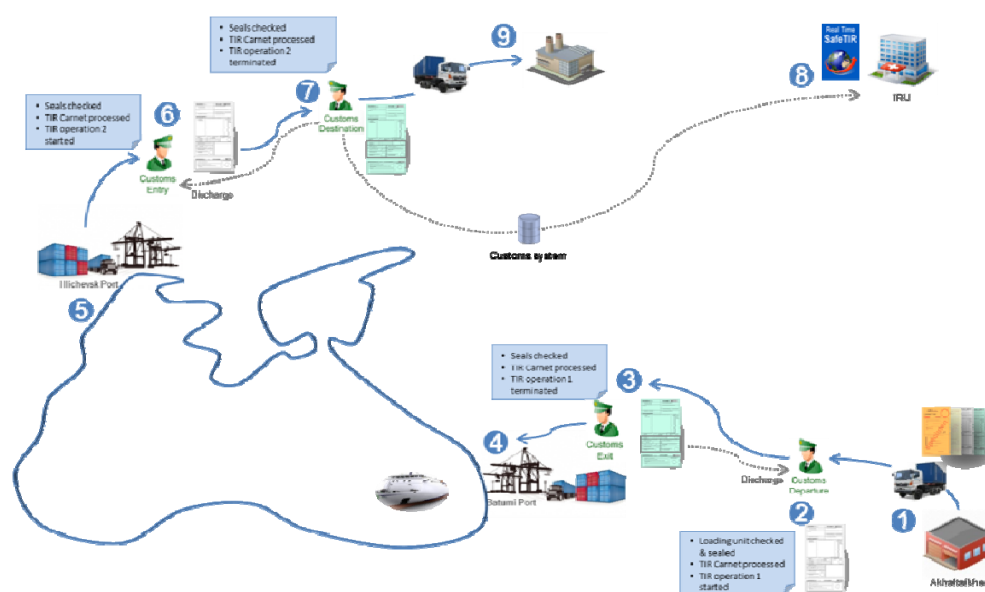
6. ЭАТ китепчесин аралык бажыдан чыгып жатканда аралык бажыга чейин кирип жатканда өткөрүп берүү ыкмасы (почта, аба транспорту же башка ыкма) ЭАТ китепчесинин ээсинин эркине коюлат.

7. Ильичевскинин портунда (Украина) кемеден контейнерди түшүрүп бүткөндөн кийин ЭАТ китепчеси аралык бажыда кирип жатканда көрсөтүлө (Конвенциянын 21-беренси). Бажы бажы пломбасынын сакталышын текшерет, №1 айрыма барагын ажыратат жана 31 түптү толтурат (ошондой эле ЭАТ Конвенциясы боюнча Маалымдаманын 7-главасын, III, B c) кара).

8. Ташуу Украинанын аймагында көздөгөн пунктуна чейин улантылат, анда контейнер жана жүктөр ЭАТ операциясын токтотуу жана ЭАТ ташуусун акыркы токтотуу үчүн көрсөтүлөт (Конвенциянын 28-беренеси). Көздөгөн орундагы бажы №2 айрыма баракты ажыратат,

тиешелүү түптү толтурат, жана ЭАТ китепчесин кайтарып берет. Кадимки жол-жобожон кийин токтотуу контролдун эл аралык тутумунда тастыкталат (SafeTIR; Конвенцияга 10-тиркеме). Андан кийин компетенттүү бажыЭАТтын акыркы операциясын бүтүрүүнү жүзөгө ашырат (ошондой эле ЭАТ Конвенциясы боюнча Маалымдаманын 7-главасын, III, B b) кара).

9. Ушул мисалдын контекстинде Келишүүчү тараптарга төмөнкүнү эске алуу сунушталат:

a) ЭАТАК өзүнүн отуз сегизинчи сессиясында (декабрь 2008-жыл) төмөнкүдөй токтом чыгарган:

субподрядчыларды пайдаланганга байланыштуу кандайдыр-бир юридикалык же практикалык көйгөйлөр жок болгондуктан, байкап көрсөк, ЭАТтын Конвенциясына өзгөртүү сунуштоо максатка ылайык эмес;

келечекте субподрядчыларды тоскоолдуктарсыз пайдаланууга көмөк көрсөтүү үчүн - жөнөткөн өлкөнүн бажы органдары [аралык кирүүдө3] ЭАТ китепчелеринин ыйгарым укуктуу ээлеринен тышкары ЭАТ китепчелерин башка жактардан кабыл алган учурда мындай ЭАТ китепчелери ЭАТты ташууга катышкан башка өлкөлөрдүн [ошол эле өлкөнүн же 4] бажы органдары тарабынан кандайдыр-бир кошумча талаптарсыз кабыл алынышын сунуштоо максатка ылайыктуу көрүнөт (кара. ECE/TRANS/WP.30/2009/4, 9 - пункт).

(b) бул жыйынтыктар анын кырк жетинчи сессиясында Комитет тарабынан тастыкталган (2009-жылдын февралы; кара. ECE/TRANS/WP.30/AC.2/97, 8 - пункт).

10. ЭАТ китепчесинин ыйгарым укуктуу ээсинин ЭАТ ташвуунун бөлүгүн субподрядчыга тапшыруу мүмкүнчүлүгү тиешелүү өлкөнүн улуттук мыйзамдарына жараша болот. Айрым Келишүүчү тараптар өзүлөрүнүн улуттук кепилдик бирикмелеринин макулдугу менен ЭАТ китепчелеринин ыйгарым укуктуу бир нече ээлерине ЭАТ ташууларды үчүнчү тараптардын бир нече текшерилген ташуучуларына субподрядга жарым-жартылай же толугу менен өткөрүп берүүгө уруксат беришет, мындайга башка Келишүүчү тараптар жол беришпейт. Бардык учурларда субподрядчыны кодонуу ЭАТ китепчесинин ээсин 11-берененин 2-пунктуна ылайык жоопкерчиликтен бошотпойт.

6 БИРИКМЕ ҮЧҮН ЭАТ КИТЕПЧЕЛЕРИН БЕРҮҮГӨ ЖАНА КЕПИЛ КАТАРЫ ЧЫГУУГА УРУКСАТТЫН МИСАЛЫ ЖАНА МАКУЛДАШУУНУН МИСАЛЫ^{*/}

6.1 БИРИКМЕ ҮЧҮН ЭАТ КИТЕПЧЕЛЕРИН БЕРҮҮГӨ ЖАНА КЕПИЛ КАТАРЫ ЧЫГУУГА УРУКСАТТЫН МИСАЛЫ

1. 1975-жылдын 14-ноябрында кийин киргизилген түзөтүүлөрү менен Женевада түзүлгөн (мындан ары ЭАТ Конвенциясы деп аталган) ЭАТ китепчелерин колдонуу менен жүктөрдү эл аралык ташуу жөнүндө Бажы конвенциясынын 6-беренесинин 1-пунктуна ылайык (1975-жылдагы Конвенция), ... (өлкөнүн/бажы же экономикалык бирликтин аталышы) ... (компетенттүү органдардын аталышы) ушуну менен (бирикменин аталышы) ЭАТ Конвенциясы менен камтылган ЭАТ китепчелерин берүүгө, жана ... (өлкөнүн/бажы же экономикалык бирликтин аталышы) ЭАТ Конвенциясына 9-тиркеменин I бөлүгүндө белгиленген минималдык шарттар жана талаптар толугу менен сакталып турганда кепил катары чыгууга ыйгарым укук берет.

2. Негизинен, ... (бирикменин аталышы) ... :

- a) эң аз дегенде бир жыл бою иштеп турган, уруксат берилген Келишүүчү тарапта катталган бирикме катары эң аз дегенде бир жыл бою иштеп турган фактыны тастыктоочу далилди көрсөттү;
- b) финансылык туруктуу абалын, жана ЭАТ Конвенциясы боюнча өз милдеттенмелерин аткаруу үчүн уюштуруучулук мүмкүнчүлүктөрүнүн болушун тастыктоочу далилдерди көрсөттү;
- c) бажы эрежелерин же салык мыйзамдарын олуттуу же бир нече жолу бузууларды жасаган эмес;
- d) ...(өлкөнүн/бажынын же экономикалык бирликтин аталышы) ... (компетенттүү органдын аталышы) менен жазуу түрүндө макулдашуу түздү/укуктук документке кол койду жана ЭАТ Конвенциясына 9-тиркеменин I бөлүгүнүн 3 v) пунктунун жоболоруна ылайык анда камтылган милдеттенмелерди өзүнө алды;

^{*/}Бул мисал 51-түзөтүү менен киргизилген, 2013-жылдын 10-октябрында күчүнө кирген 9-тиркемедеги I бөлүк өзгөртүүлөрдү эсепке алат.

е) кошумча төмөнкү шарттарды жана талаптарды тааныды (эгер мындайлар болсо): ...

3. ЭАТ Конвенциясына 9-тиркеменин I бөлүгүндө каралган минималдык шарттарды жана талаптарды олуттуу же бир нече жолу кандай болбосун бузган учурда, бул уруксат ... (өлкөнүн/бажы же экономикалык бирликтин аталышы) ... (компетенттүү органдардын аталышы) алып коюулат.

4. Жогоруда баяндалган шарттарга ылайык берилген уруксат ... (бирикменин аталышы) ЭАТ Конвенциясынын негизинде милдеттенмелерин жана жоопкерчилигин козгобойт. Бул болсо ЭАТ китепчелерин берүүгө жана кепил катары чыгууга уруксатты алып коюу – бул уруксатты алып койгон датага чейин ... (компетенттүү органдардын аталышы) таанылган жана өзүлөрү жана анын курамына ал өзү кирген ошол эле эл аралык уюмга кирген чет өлкөлүк бирикмелер тарабынан берилген ЭАТ китепчелерин колдонуу менен операцияларга байланыштуу ... дагы (өлкөнүн/бажы же экономикалык бирликтин аталышы) ... (бирикменин аталышы) алып жүргөн жоопкерчиликти козгобойт.

5. Бул уруксат жогоруда 2 е) пунктунда эскертилген жазуу түрүндөгү макулдашуу/укуктук документ күчүнө кирген датага күчүнө кирет.

6.2 МАКУЛДАШУУНУН МИСАЛЫ

1975-жылдын 14-ноябрында кийин киргизилген түзөтүүлөрү менен Женевада түзүлгөн (кийин ЭАТ Конвенциясы деп аталган) ЭАТ китепчелерин колдонуу менен жүктөрдү эл аралык ташуу жөнүндөгү Бажы конвенциясына 9-тиркеменин I бөлүгүнүн 1 d) пунктуна ылайык (1975-жылдагы ЭАТ Конвенциясы), ... (өлкөнүн/бажы же экономикалык бирликтин аталышы) ... (компетенттүү органдын аталышы) жана ... (бирикменин аталышы) ... ушуну менен төмөнкүтө макулдугун берет:

A. МИЛДЕТТЕНМЕЛЕР ЖӨНҮНДӨ ЖОБОЛОР

1. Тиешелүү формадагы бул макулдашуунун шарттарын таанып, улуттук мыйзамдарга жана административдик тажрыйбага ылайык ..., (бирикменин аталышы) ЭАТ Конвенциясына 9-тиркеменин I бөлүгүнүн негизинде милдеттенме алат:

- a) Конвенциянын 8-беренесинде баяндалган милдеттенмелерди, негизинен, төмөндө В бөлүгүндө камтылгандарды; сактоого
- b) ... (өлкөнүн/бажы же экономикалык бирликтин аталышы) тарабынан ЭАТтын ар бир китепчесине аныкталган сумманын ...дан (бирикменин аталышы) ЭАТ Конвенциясынын 8-беренесинин 3-пунктуна ылайык талап кылынышы мүмкүн болгон максималдык өлчөмүн таанууга, төмөндө С бөлүмүндө так көрсөтүлгөндөй;
- c) дайыма, алсак, ЭАТ жол-жобосуна жактарды кирүүгө уруксат сураганга чейин мындай жактар аркылуу ЭАТ Конвенциясына 9-тиркеменин II бөлүгүндө баяндалган минималдык шарттардын жана талаптардын аткарылышын текшерип туруу;
- d) өзүлөрү жана анын өзү анын курамына кирген ошол эле эл аралык уюмга кирген чет өлкөлүк бирикмелер тарабынан берилген, ЭАТ китепчелерин колдонуу менен операцияларга байланыштуу өзүнүн кепилдигин анда ал түзүлгөн ... да (өлкөнүн/бажы же экономикалык бирликтин аталышы) өзүнө алган жоопкерчиликти толук көлөмүндө камсыз кылуу;

- e) анда, камсыздандыруучу компанияда, камсыздандыруучулардын чордонунда же финансылык мекемеде ал түзүлгөн... дын (өлкөнүн/бажы же экономикалык бирликтин аталышы) компетенттүү органдарын канааттандырууга өзүнүн жоопкерчилигин жабууну камсыз кылуу. Камсыздандыруунун же финансылык кепилдиктин келишими (келишимдери) алардын өзүлөрү же курамына ал өзү кирген ошол эле эл аралык уюмдарга кирген чет өлкөлүк уюмдар тарабынан берилген ЭАТ китепчелерин колдонуу менен операцияларга байланыштуу анын жоопкерчилигин толугу менен жабат.

- f) Компетенттүү органдарга отчеттук бүткүл документацияны жана ЭАТ жол-жоболорун колдонуу менен байланышкан эсептерди текшерүүгө мүмкүндүк берүү;

- g) ЭАТ китепчелерин пайдаланган учурда пайда болгон талаштарды натыйжалуу жөнгө салуу жол-жобосун мыйзамга каршы же алдамчылык жол менен деп таануу^{*/};

- h) ушул минималдык шарттарды жана талаптарды олуттуу же бир нече жолу бузуу ЭАТ китепчелерин берүүгө уруксатты алып салууга алып келерлигине өзүнүн макулдугун берүү (уруксаттын үлгүсүнүн 3-пунктусунда көрсөтүлгөндөй);

- i) анда ал түзүлгөн ... (өлкөнүн/бажы же экономикалык бирликтин аталышы) компетенттүү органдарынын ЭАТ Конвенциясына 9-тиркеменин II бөлүгүнө жана 38-беренеге ылайык жактарды чыгарууга карата токтомдорун бекем сактоо;

- j) ЭАТтын Административдик комитети жана ЭАТтын Аткаруу кеңеши (ЭАТАК) тарабынан кабыл алынган бардык токтомдорду ошол мекеме түзүлгөн ... (өлкөнүн/бажы же экономикалык бирликтин аталышы) компетенттүү органдары катары алар таанылган ченемде адилеттик менен жүзөгө ашырууга өзүнүн макулдугун билдирүү.

В. ЖООПКЕРЧИЛИК

(А) бөлүмүнүн 1 а) пунктун кара)

2. эгер ЭАТ алкагындагы операцияларга байланыштуу кандайдыр бир туура эместиктер белгиленсе, ... (бирикменин аталышы) ... алып келүүдөгү жана алып чыгуудагы ... (өлкөнүн/бажы же экономикалык бирликтин аталышы) бажы эрежелери жана жоболору менен каралган мөөнөтүн кийинкиге жылдыргандыгы үчүн кандай болбосун пайыздары менен жыйымдарды жана алымдарды төлөөгө милдеттенет. Өзүнчө, же жогоруда белгиленген суммалар алардан алынуучу жактар менен биргелешип, ал мындай суммаларды төлөп берүүгө жоопкерчиликти алып жүрөт.

^{*/} Макулдашууга тиркелиши мүмкүн

3. Бирикменин жоопкерчилиги ЭАТ Конвенциясынын жоболорунан келип чыгат. Алсак, бирикменин жоопкерчилиги ЭАТ Конвенциясынын 8-беренесинин 4-пунктусунда белгиленген мөөнөттөн башталат.

C. ЭАТ КИТЕПЧЕСИНЕ МАКСИМАЛДЫК КЕПИЛДИК

(А) бөлүмүнүн 1 b) пунктун караңыз)

4. ... нын (өлкөнүн/бажы же экономикалык бирликтин аталышы) ... ден (бирикменин аталышы) ... компетенттүү органдар тарабынан талап кылынышы мүмкүн болгон максималдык сумма, ЭАТ китепчесине 100 000 (жүз миң) евро менен чектелген.*/

5. ЭАТ Конвенциясына 6-тиркеменин 0.8.3 түшүндүрмө катында толук саналып өткөн жана анда белгиленген чектеги көлөмдөн ашып кеткен алкоголь ичимдиктерин жана тамеки заттарын ташыган учурда ...нын (өлкөнүн/бажы же экономикалык бирликтин аталышы) компетенттүү органдары тарабынан ... дан (бирикменин аталышы) талап кылынышы мүмкүн болгон максималдык сумма ЭАТтын «Тамеки буюмдары/алкоголдук ичимдиктер» китепчесине 200 000 (эки жүз миң) АКШ доллары менен чектелген.

6. Жогоруда белгиленген сумманын өлчөмү улуттук валютада ... (ар күнкү/ар айлык/ар жылдык) ... (которуунун коэффициентинин) ... негизинде аныкталат.

D. КҮЧҮНӨ КИРҮҮ

7. Ушул макулдашуу ...да (өлкөнүн/бажы же экономикалык бирликтин аталышы) ... (ким тарабынан – бирикменин аталышы) ... өзүнө алган, жогоруда A.1 e) бөлүгүндө көрсөтүлгөн бардык жоопкерчиликти жабуунун документалдык жоопкерчилигин көрсөткөн шартта (жылы) (айы) (күнү) күчүнө кирет. Бул датага карата документалдык далилди көрсөтпөй калса, макулдашуу мындай документалдык далилди көрсөткөн учурда күчүнө кирет.

*/ 0.8.3 түшүндүрмө катына ылайык

Е. АРАКЕТТИ ТОКТОТУУ

8. Макулдашуунун аракеттерин токтотуу ЭАТ Концепциясынын негизинде ... дын (бирикменин аталышы) милдеттенмелерин жана жоопкерчилигин козгобойт. Макулдашуунун аракетин бул макулдашуунун аракетин токтотуу жана алардын өзү жана ал өзү анын курамына кирген ошол эле эл аралык уюмга кирген чет өлкөлүк бирикмелер тарабынан берилген датасына чейин токтотуу ... (компетенттүү органдардын аталышы) тарабынан таанылган ЭАТ китепчелерин колдонуу менен операцияларына байланыштуу ... дагы (өлкөнүн/бажы же экономикалык бирликтин аталышы) (бирикменин аталышы) алып жүргөн жоопкерчиликти козгобойт дегенди туюндурат.
9. Компетенттүү органдардын жана бирикмелердин датасы жана кол тамгалары

7 ЭАТ КИТЕПЧЕСИ

7.1 ЭАТ КИТЕПЧЕСИНИН ТАЛАПТАГЫДАЙ ТОЛТУРУЛУШУНУН ҮЛГҮСҮ

1. 2002-2003-жылдары ЭАТтын Аткаруу кеңеши (ЭАТАК) Германиянын, италиянын, Швейцариянын жана турциянын, ошондой эле Автомобиль жолунун эл аралык бирлиги (АЖЭБ) менен кызматташтыкта ЭАТтын толтурулган китепчесинин үлгүсүн талаптагыдай даярдаган, ал ташуучулар жана бажы органдары үчүн ЭАТ китепчелерин туура толтуруунун үлгүсү катары кызмат кыла алат. Үлгү 2002-жылы күчүнө кирген ЭАТ китепчесинин форматына өзгөртүүлөрдү эске алуу менен даярдалган (ЭАТ Конвенциясына 1-тиркеме) (ECE/TRANS/Amend.21; 2002-жылдын 12-майында күчүнө кирген).

2. Бажылык тариздөөнү жана бажылык контролдун операцияларын жүзөгө ашырууда пайда болгон көптөгөн көйгөйлөр тажрыйбада сейрек кездешүүчү жагдайлардын жыйынтыгы экендиги жашыруун эмес. ЭАТ жол-жоболор чөйрөсүндөгү стандарттык эмес мындай жагдайлар бир нече жөнөтүү жана /же көздөөчү бажылардын катышуусу аркылуу (Конвенциянын 18-беренси) ЭАТтарды ташуу же Конвенциянын 26-беренесине ылайык ЭАТ жол-жоболорун токтотуп туруу менен байланышкан. Ушул сыяктуу бардык жагдайларды түшүндүрүү үчүн ЭАТ АК төмөнкү өзгөчөлүктөрдү өзүнө камтып турган татаал миалды иштеп чыккан:

- a) ал типтүү ташууну туюндурбайт;
- b) мисалы жөнөтүү жана көздөгөн бажылардын максималдык уруксат берилген санын, т.а., төртөөнү камтып турат;
- c) жөнөтүүнүн эки бажысы бир эле өлкөдө жайгашкан;
- d) көздөгөн эки бажы түрдүү өлкөлөрдө жайгашкан;
- e) ЭАТ жол-жобосу транспорттун башка түрү менен жүзөгө ашырылуучу ташуу участогунда токтотулуп турат.

Каттам-багыттын деталдары төмөнкү таблицада келтирилген:

Бажы органы, өлкө	Статус	Комментарийлер
Трабзон, Турция	Жөнөтүү бажысы (1)	
Эренкой, Турция	Жөнөтүү бажысы (2)	
Гайдарпаша, Турция	Ташып чыгуу бажысы	ЭАТты ташуу
Товарлар турциядан Италияга чейин деңиз аркылуу ташылып өтө, ЭАТ жол-жобосу токтотулуп турат		
Порт Триеста, Италия	Кирүү ордундагы бажы	ЭАТты ташуу калыбына
Порте-Кьясо, Италия	Чыгуу ордундагы бажы	
Кьясо-Страда, Швейцария	Кирүү ордундагы бажы	
Берн, Швейцария	Көздөгөн орундагы бажы (1)	ЭАТ операциясын жарым-жартылай токтотуу ^{*/} . Конвенциянын10-тиркемесине ылайык, бажы ЭАТтын операциясын жарым-жартылай токтоткондугу жөнүндөгү зарыл маалыматтарды ЭАТ китепчелерине контролдун эл аралык тутумуна
Базель, Швейцария	Чыгуу ордундагы бажы	
Вейл-на-Рейне, Германия	Кирүү ордундагы бажы	
Фрибург, Германия	Көздөгөн орундагы бажы (2)	ЭАТ операциясын толук токтотуу ^{□/} . Конвенциянын10-тиркемесине ылайык, бажы ЭАТтын операциясын жарым-жартылай токтоткондугу жөнүндөгү зарыл маалыматтарды ЭАТ китепчелерине контролдун эл аралык тутумуна

3. ЭАТ китепчесинин талаптагыдай толтурулушунун үлгүсү төмөндө келтирилген.

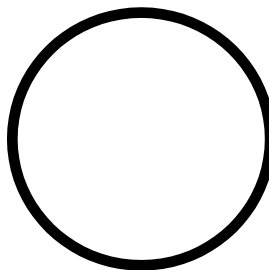
^{*/□}Чыгуу ордундагы бажыда (аралык бажыда) жана көздөгөн орундагы бажыда ЭАТ операциясын токтотуу" 21-беренесине комментарийден аныктамалар колдонулат.

IRU – бүткүл дүйнөлүк автомобиль
транспорттук уюум

ЭАТ КИТЕПЧЕСИ*

14 барак

No

1. Жөнөтүү ордундагы бажы тарабынан жүктөрдү кабыл алуу үчүн аракетте **01.07.2003 чейин (кошо)**
2. Берилди **Түркиянын соода, өнөр-жай, деңиз соодасы палаталарынын жана товардык биржалардын бирлиги (UCCIMCSE)**
(ким тарабынан) _____
(документи берген бирикменин аталышы)
3. Ээси **TÜRKSPED MEHMET PöR Milletlerarası Nakliyat A.ö.**
Merkez Mah. De-irmenbahçe Sok. No:19 Yenibosna Bakırköy öSTANBUL TUR/042/8
(далдалдаштыруучу номер, аталышы, дареге, өлкөсү)
4. Документи берген бирикменин өкүлүнүн кол тамгасы жана бул бирикменин мөөрү
5. Эл аралык уюмдун катчысынын кол тамгасы

IRU Башкы Катчынын кол тамгасы

UCCIMCSE мөөрү жана кол тамгасы

(Китепче ээси колдонгонго чейин толтурулат)

6. Жөнөткөн өлкөсү⁽¹⁾ **Түрция**
7. Көздөгөн өлкө⁽¹⁾ **Швейцария, Германия**
8. Жол транспорт каражатынын каттоо номери⁽¹⁾ **34 ZH 6945**
9. Жол транспорт каражатына уруксат берүү жөнүндө күбөлүк
(номер жана дата)⁽¹⁾
No. 118932. 2645 of 02.10.2002
10. Контейнер(лер)дин таануу номер(лер)и⁽¹⁾

11. Башка эскертүүлөр

12. Китепче ээсинин кол тамгасы

⁽¹⁾ Керексизин чийип салыңыз

ЭАТ китепчесинин ээсинин кол тамгасы

* Караңыз. Бириккен Улуттар Уюмунун Европа экономикалык комиссиясынын эгидасы алдында иштелип чыккан, 1975-жылдагы ЭАТ Конвенциясына 1-тиркеме

№ 1 АЙРЫМА БАРАКЧА 1-БЕТ		1. ЭАТ КИТЕПЧЕСИ №	
2. Жөнөтүү ордунун бажысы(лары) 1 <u>Трабзон</u> 2 <u>Еренкой</u> 3. _____		3. Эл аралык үюмдун аталышы IRU – бүткүл дүйнөлүк автомобиль транспорттук үюм	
Расмий колдонуу үчүн		4. Китепченин ээси (далдалдаштыруучу номер, аталышы, дарегин жана өлкөсү) TÜRKSPEDİMENETRYMİletkeranNakliyat A.Ş. Merkez Mah. De-irmenbahçe Sok. No:19 Yenibosna Bakırköy 68100 KATLILAR TURKİYE	
		5. Жөнөтүү өлкөсү Турция	6. Көздөгөн өлкө(лөр) Швейцария, Германия
7. Жол-транспорт каражат(тар)ынын каттоо номер(лер)и 34 HZ 6945		8. Манифестиге тиркелүүчү документтер CMR 0658 of 28.05.2003 CMR 0754 of 28.05.2003	
ЖҮК МАНИФЕСТИ			
9. (a) Жүк бөлүм(дөр)ү же контейнер(лер) (b) Таануу белгилери жана жүк орундарынын же предметтердин номерлери AB 1-800 CD 1-500	10. Число жана жүк орундарынын же буюмдардын; жүктөрдүн түрү Трабзон бажысы Бернде: Бет аарчылар, коробкалар, 800 таңгак Фрайбургда: Кездемелер, жүк орундары 500 таңгак	11. Брутто салмагы kg менен 5600 4300	16. Коюлган пломбалар же таануу белгилери: (саны, далдалдаштыруу) Бир мөөр № 11
12. Көздөгөн ордундагы Манифестиде жазылган жүк орундарынын жалпы саны: 1. Берн бажысы 2. Фрайбург бажысы 3. Бажы	Числосу 1300 800 500	13. Жогоруда 1-12 рубрикаларда келтирилген маалыматтар так жана толук деп билдирем. 14. Орду жана датасы 15. Ээсинин же анын өкүлүнүн кол тамгасы Трабзон, 28.05.2003 Кол тамгасы	17. Жөнөтүү ордунун бажысы. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели 28.05.2003 Мөөр жана кол тамга (Трабзон)
18. Жүктү бажылык тариздөөгө алгандыгы жөнүндө күбөлүк (жөнөтүү ордунун бажысы же чыгуудагы аралык бажы) Трабзон			
19. Коюлган мөөрлөр жана пломбалар же таануу белгилери бузулбаган деп ☐		20. Т ранзиттик ташуунун узактыгы 31.05.2003	
21. Бажы тарабынан катталды (кайсы) Трабзон		No. 006494	
22. Ар түрдүү (белгиленген каттам-багыт, анда жүк ж.б. көрсөтүлүшү керек болгон бажы) Еренкой			
23. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели 28.05.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Трабзон)			

№ 1 ТҮП 1-БЕТ	ЭАТ КИТЕПЧЕСИ
1. Келиши бажы тарабынан белгиленди (кайсы) Трабзон	
2. № 006494 менен _____	
3. Коюлган пломбалар жана таануу белгилери _____ Бир мөөр № 11	
4. ☐ Коюлган мөөрлөр жана пломбалар же таануу белгилери бузулган эмес деп таанылды	
5. Ар түрдүү ((белгиленген каттам-багыт, анда жүк ж.б. көрсөтүлүшү керек болгон бажы).) Еренкой	
6. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели 28.05.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Трабзон)	

№ 2 АЙРЫМА БАРАК 2-БЕТ		1. ЭАТ КИТЕПЧЕСИ №	
2. Жөнөтүү ордунун бажысы(лары) 1 <u>Трабзон</u> 2 <u>Еренкой</u> 3. _____		3. Эл аралык үюмдун аталышы IRU – бүткүл дүйнөлүк автомобиль транспорттук үюм	
Расмий колдонуу үчүн		4. Китепченин ээси (далдалдаштыруучу номер, аталышы, дареги жана өлкөсү) TÜRKİŞEYİMEHMETPAŞAMilletlerarası Nakliyat A.Ş. Merkez Mah. De-irmenbahçe Sok. No:19 Yenibosna Bakırköy eSTANBUL TUR/0428	
		5. Жөнөтүү өлкөсү Турция	6. Көздөгөн өлкө(лөр) Швейцария, Германия
7. Жол-транспорт каражат(тар)ынын каттоо номер(лер)и 34 HZ 6945		8. Манифестиге тиркелүүчү документтер CMR 0658 of 28.05.2003 CMR 0754 of 28.05.2003	
ЖҮК МАНИФЕСТИ			
9. (а) Жүк бөлүм(дөр)ү же контейнер(лер) (б) Таануу белгилери жана жүк орундарынын же предметтердин номерлери AB 1-800 CD 1-500		10. Число жана жүк орундарынын же буюмдардын; жүктөрдүн түрү Трабзон бажысы Бернде: Бет аарчылар, коробкалар, 800 таңгак Фрайбургда: Кездемелер, жүк орундары, 500 таңгак	
11. Брутто кг менен 5600 4300		16. Коюлган пломбалар же таануу белгилери: (число, далдалдаштыруу) Бир мөөр № 11	
12. Көздөгөн ордундагы Манифестиде жазылган жүк орундарынын жалпы саны:		Число 1300	13. Жогоруда 1-12 рубрикаларда келтирилген маалыматтар так жана толук деп билдирем. 14. Орду жана датасы 15. Ээсинин же анын өкүлүнүн кол тамгасы Трабзон, 28.05.2003 Кол тамгасы
1. Берн бажысы		800	17. Жөнөтүү ордунун бажысы. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели 28.05.2003 Мөөр жана кол тамгасы (Трабзон)
2. Фрайбург бажысы		500	
3. Бажы			
18. Жүктү бажылык тариздөөгө алгандыгы жөнүндө күбөлүк (жөнөтүү ордунун бажысы же кирүүдөгү аралык бажы) Трабзон			
19. Коюлган мөөрлөр жана пломбалар же таануу белгилери бузулбаган деп		20. Т ранзиттик ташуунун узактыгы 31.05.2003	24. ЭАТ операциясын токтотуу жөнүндө күбөлүк (чыгууды аралык бажы жана көздөгөн орундагы бажы) Еренкой
21. Бажы тарабынан катталды (кайсы) Трабзон		No. 006494	25. Коюлган мөөрлөр жана пломбалар же таануу белгилери бузулбаган деп таанылды
22. Ар түрдүү (белгиленген каттам-багыт, анда жүк ж.б. көрсөтүлүшү керек болгон бажы) Еренкой		26. Аларга карата ЭАТ операциялары токтогондугу күбөлөндүрүлгөн жүк орундарынын саны	
23. м Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели 28.05.2003 Мөөр жана кол тамгасы (Трабзон)		Тариздөөдөгү эскертүүлөр	
		28. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели 30.05.2003 Мөөр жана кол тамгасы (Еренкой)	

№ 2 ТҮП 2-БЕТ **ЭАТ КИТЕПЧЕСИ**

1. келиши бажы тарабынан аныкалды (кайсы) Еренкой

2. ☒ Коюлган мөөрлөр жана пломбалар, же таануу белгилери бузулбаган деп таанылды

3. Аларга карата ЭАТ операциясы токтотулгандыгы күбөлөндүрүлгөн жүк орундарынын саны (манифестиде белгиленгендей) _____

4. Жаңы коюлган мөөрлөр жана пломбалар _____

5. Тариздөөдөгү эскертүүлөр _____

6. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели

30.05.2003
Мөөрү жана кол тамгасы (Еренкой)

№ 1 АЙРЫМА БАРАК 3-БЕТ		1. ЭАТ КИТЕПЧЕСИ №	
2. Жөнөтүү ордунун бажысы(лары) 1 <u>Трабзон</u> 2 <u>Еренкой</u> 3. _____		3. Эл аралык үюмдун аталышы IRU – бүткүл дүйнөлүк автомобиль транспорттук уюм	
Расмий колдонуу үчүн		4. Китепчинин ээси (далдалдаштыруучу номер, аталышы, дарегі жана өлкөсү) TÜRKİYE MENKUL KIYAT A.Ş. Merkez Mah. De-irimeshahçe Sok. No:19 Yenibosna Bakırköy İSTANBUL TUR.0428	
7. Жол транспорттук каражаттын каттоо номер(лери)и 34 HZ 6945		8. Манифестиге тиркелүүчү документ CMR 0658 of 28.05.2003 CMR 0754 of 28.05.2003 CMR 1584 of 29.05.2003	
ЖҮК МАНИФЕСТИ			
9. (a) Жүк бөлүм(дөр)ү же контейнер(лер) (b) Жүк орундун(дарынын) же предмет(тер)дин таануу белги(лер)си жана номер(лер)и AB 1-800 CD 1-500 EF 001 - 1000	10. Жүк орундарынын же буюмдардын; жүктөрдүн саны жана түрү <u>Трабзон бажысы</u> Бернде: Бет аарчылар, коробкалар, 800 таңгак Фрайбургда: Кездемелер, жүк орундары 500 таңгак <u>Еренкой бажысы</u> Фрайбургда Футтболкалар, коробкалар, 1000 таңгак	11. Брутто салмагы kg менен <div style="text-align: center;">5600</div> <div style="text-align: center;">4300</div> <div style="text-align: center;">3600</div>	16. Коюлган пломбалар же таануу белгилери: (число, далдалдаштыруу) Бир мөөр № 693
12. Көздөгөн ордундагы Манифестиде жазылган жүк орундарынын жалпы саны: 1. Берн бажысы 2. Фрайбург бажысы 3. Бажы		Число 2300 800 1500	13. Жогоруда 1-12 рубрикаларда келтирилген маалыматтар так жана толук деп билдирем. 14. Орду жана датасы 15. Ээсинин же анын өкүлүнүн кол тамгасы Трабзон, 28.05.2003 Кол тамгасы
17. Жөнөтүү ордунун бажысы. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели <div style="text-align: center;"> 30.05.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Еренкой) </div>		<div style="border: 1px solid black; width: 50px; height: 50px; margin: 0 auto;"></div>	
18. Жүктү бажылык тариздөөгө алгандыгы жөнүндө күбөлүк (жөнөтүү ордунун бажысы же кирүүдөгү аралык бажы) Еренкой			
19. Коюлган мөөрлөр жана пломбалар же таануу белгилери бузулбаган деп ☐		20. Транзиттик ташуунун узактыгы 01.06.2003	
21. Бажы тарабынан катталды (кайсы) Еренкой		No. 072564	
22. Ар түрдүү (белгиленген каттам-багыт, анда жүк ж.б. көрсөтүлүшү керек болгон бажы) Хайдарпаша		<div style="border: 1px solid black; width: 50px; height: 50px; margin: 0 auto;"></div>	
23. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели 30.05.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Еренкой)		<div style="border: 1px solid black; width: 50px; height: 50px; margin: 0 auto;"></div>	

№ 1-ТУП 3-БЕТ	ЭАТ КИТЕПЧЕСИ
1. Келиши бажы тарабынан белгиленди(кайсы) <u>Еренкой</u>	
2. № <u>072564</u>	
3. Коюлган пломбалар же таануу белгилери <u>Бир мөөр № 693</u>	
4. ☐ Коюлган мөөрлөр жана пломбалар же таануу белгилери бузулган эмес деп таанылды	
5. Ар түрдүү ((белгиленген каттам-багыт, анда жүк ж.б. көрсөтүлүшү керек болгон бажы)). <u>Хайдарпаша</u>	
6. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели <div style="text-align: center;"> 30.05.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Еренкой) </div>	

№ 2 АЙРЫМА БАРАГЫ 4-БЕТ		1. ЭАТ КИТЕПЧЕСИ №	
2. Жөнөтүү ордунун бажысы(лары) 1. <u>Трабзон</u> 2. <u>Еренкой</u> 3. _____		3. Эл аралык уюмдун аталышы IRU – бүткүл дүйнөлүк автомобиль транспорттук уюм	
РАСМИЙ колдонуу үчүн		4. Китепчинин ээси (далдалдаштыруучу номер, аталышы, дарегин жана өлкөсү) TÜRKREPUBLICMİTÇİKİletenarıNakliyat A.Ş. MerkezMah.De-irnenbahçeSok.No:19 Yenibosna Bakırköy eSTANBUL TUR0428	
7. Жол-транспорт каражат(тар)ынын каттоо номер(лер)и 34 HZ 6945		5. Жөнөтүү өлкөсү(лөрү) Турция 6. Көздөгөн өлкөсү (лөрү) Швейцария, Германия	
ЖҮК МАНИФЕСТИ		8. Манифестиге тиркелүүчү документтер CMR 0658 of 28.05.2003 CMR 0754 of 28.05.2003 CMR 1584 of 29.05.2003	
9. (a) Жүк бөлүм(дөр)ү же контейнер(лер) (b) Таануу белгилери жана жүк орундарынын же предметтердин номерлери AB 1-800 CD 1-500 EF 001 - 1000	10. Жүк орундарынын же буюмдардын; жүктөрдүн саны жана түрү Трабзон бажысы Бернде: Бет аарчылар, коробкалар, 800 таңгак Фрайбургда: Кездемелер, жүк орундары 500 таңгак Еренкой бажысы Фрайбургда Футболкалар, коробкалар, 1000 таңгак	11. Брутто салмагы кг менен 5600 4300 3600	16. Коюлган пломбалар же таануу белгилери (саны, далдалдаштыруу) Бир мөөр № 693
12. Манифестиде жазылган жүк орундарынын жалпы саны. Көздөгөн орду:	Число 2300	13. Жогоруда 1-12 рубрикаларда келтирилген маалыматтар так жана толук деп билдирем. 14. Орду жана датасы 15. Ээсинин же анын өкүлүнүн кол тамгасы Трабзон, 28.05.2003 Колу	17. Жөнөтүү ордунун бажысы. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели 30.05.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Еренкой)
1. Берн бажысы	800		
2. Фрайбург бажысы	1500		
3. Бажысы			
18. Жүктү бажылык тариздөөгө алгандыгы жөнүндө күбөлүк (жөнөтүү ордунун бажысы же кирүүдөгү аралык бажы) Еренкой		24. ЭАТ операциясы/бүткөндүгү жөнүндө күбөлүк (чыгуудагы аралык бажы же көздөгөн орундагы бажы) Хайдарпаша	
☐ 19. Коюлган мөөрлөр жана пломбалар же таануу белгилери бузулбаган деп	20. Транзиттик ташуунун узактыгы 01.06.2003	☒ 25. Коюлган мөөрлөр, пломбалар же таануу белгилери бузулбаган деп таанылды	
21. Бажы тарабынан катталды (кайсы) Еренкой	No. 072564	26. Ага акарата ЭАТ операциясы бүткөндүгү күбөлөндүрүлгөн жүк орундарынын саны	
22. Ар түрдүү (белгиленген каттам-багыт, анда жүк ж.б. көрсөтүлүшү керек болгон бажы) Хайдарпаша		27. Тариздөөдөгү эскертүүлөр	
23. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели 30.05.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Еренкой)		28. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели 31.05.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Хайдарпаша)	
№ 2 ТҮП 4-БЕТ ЭАТ КИТЕПЧЕСИ		№	
1. Келиши бажы тарабынан аныкталды (кайсы)) Хайдарпаша		6. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели	
2. ☒ Коюлган мөөрлөр, пломбалар же таануу белгилери бузулбаган деп таанылды			
3. Ага карата ЭАТ операциясы бүткөндүгү күбөлөндүрүлгөн жүк ордунун саны (манифестиде көрсөтүлгөндөй)			
4. Жаңы коюлган мөөрлөр жана пломбалар			
5. Тариздөөдөгү эскертүүлөр ЭАТ ташуусу деңиз участогунда токтотулуп турат Италияда калыбына келтирилиши керек.			
		31.05.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Хайдарпаша)	

№ 1 АЙРЫМА БАРАКЧА 5-БЕТ		1. ЭАТ КИТЕПЧЕСИ №	
2. Жөнөтүү ордунун бажысы(лары) 1. <u>Трабзон</u> 2. <u>Еренкой</u> 3. _____		3. Эл Аралык уюмдун аталышы IRU – бүткүл дүйнөлүк автомобиль транспорттук уюм	
Расмий колдонүү үчүн		4. Китепчинин ээси (далдалдаштыруучу номер, аталышы, дарегі жана өлкөсү) TİKAŞPERMENEYTRMİlletkaraaNahtyatA.Ş. MerkezMah.De-irmeshakceSok.No:19 Yenibosna Bakarköy eSTANBUL TUR/0428	
		5. Жөнөтүү өлкөсү(лөрү) Турция	6. Көздөгөн өлкөсү(лөрү) Швейцария, Германия
7. Жол транспорттук каражаттын каттоо номер(лери)и 34 HZ 6945		8. Манифестиге тиркелүүчү документтер CMR 0658 of 28.05.2003 CMR 0754 of 28.05.2003 CMR 1584 of 29.05.2003	
ЖҮК МАНИФЕСТИ			
9. (a) Жүк бөлүм(дөр)ү же контейнер(лер) (b) Таануу белгилери жана жүк орундарынын же предметтердин номерлери AB 1-800 CD 1-500 EF 001 - 1000	10. Жүк орундарынын же буюмдардын; жүктөрдүн саны жана түрү <u>Трабзон бажысы</u> Бернде: Бет аарчылар, коробкалар, 800 таңгак Фрайбургда: Кездемелер, жүк орундары 500 таңгак <u>Еренкой бажысы</u> Фрайбургда Футтболкалар, коробкалар, 1000 таңгак		11. . Вес брутто в кг 5600 4300 3600
12. Көздөгөн орундун манифестиге жазылган жүк орундарынын жалпы саны: 1. Берн бажысы 2. Фрайбург бажысы 3. Бажысы		Число 2300 800 1500	13. Жогоруда 1-12 рубрикаларда келтирилген маалыматтар так жана толук деп билдирем. 14. Ордун жана датасы 15. Ээсинин же анын өкүлүнүн кол тамгасы Трабзон, 28.05.2003 Кол тамгасы
16. Коюлган пломбалар же таануу белгилери (саны, далдалдаштыруу) Бир мөөр № 693		17. Жөнөтүү ордунун бажысы. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели 30.05.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Еренкой)	
18. Жүктү бажылык тариздөөгө алгандыгы жөнүндө күбөлүк (жөнөтүү ордунун бажысы же кирүүдөгү аралык бажы) Порт Триест, 121109			
☒ 19. Коюлган мөөрлөр жана пломбалар же таануу белгилери бузулбаган деп		20. Транзиттик ташуунун узактыгы саат 16:00 ден баштап 10 саат	
21. Бажы тарабынан катталды (кайсы)) Порт Триест		No. A/5 n.7	
22. Ар түрдүү (белгиленген каттам-багыт, анда жүк ж.б. көрсөтүлүшү керек болгон бажы) Понте Кыассо			
23. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели 02.06.2003 Мөөрү жана кол тамгасы			

№ 1 ТҮП 5-БЕТ ЭАТ КИТЕПЧЕСИ		№
1.Келиши бажы тарабынан белгиленди (кайсы) <u>Порт Триест</u>		6. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели 02.06.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Триест)
2. № <u>A/5 n.7</u>		
3. Коюлган пломбалар же таануу белгилери _____		
☒ 4. Коюлган мөөрлөр жана пломбалар же таануу белгилери бузулган эмес деп таанылды		
5. Ар түрдүү (белгиленген каттам-багыт, анда жүк ж.б. көрсөтүлүшү керек болгон бажы) <u>Понте Кыассо</u>		

ЭАТ
кител
чеси
6- бет

№ 1 АЙРЫМА БАРАКЧА 7-БЕТ		1. ЭАТ КИТЕПЧЕСИ №							
2. Жөнөтүү ордунун бажысы(лары) 1 <u>Трабзон</u> 2 <u>Еренкой</u> 3. _____		3. Эл аралык уюмдун аталышы IRU – бүткүл дүйнөлүк автомобиль транспорттук уюм							
Расмий колдонуу үчүн		4. Китепчинин ээси (далдалдаштыруу номер, аталышы, дарегин жана өлкөсү) TIRKESPELMEYETMilletkerarasNakliyatA.Ş. MerkezMah.De-irmeshahçeSok.No:19 Yenibosna Bakurkay 61TANBUL TUR0428							
		5. Жөнөтүү өлкөсү(лөрү) Турция	6. Көздөгөн өлкөсү(лөрү) Швейцария, Германия						
7. Жол-транспорт каражат(тар)ынын каттоо номер(лер)и 34 HZ 6945		8. Манифесттеги тиркелүүчү документтер CMR 0658 of 28.05.2003 CMR 0754 of 28.05.2003 CMR 1584 of 29.05.2003							
ЖҮК МАНИФЕСТИ									
9. (a) Грузовое(ые) отделение(я) или контейнер(ы) Жүк бөлүм(дөр)ү же контейнер(лер) (b) Таануу белгилери жана жүк орундарынын же предметтердин номерлери AB 1-800 CD 1-500 EF 001 - 1000	10. Жүк орундарынын же буюмдардын; жүктөрдүн саны жана түрү <u>Трабзон бажысы</u> Бернде: Бет аарчылар, коробкалар, 800 таңгак Фрайбургда: Кездемелер, жүк орундары 500 таңгак <u>Еренкой бажысы</u> Фрайбургда Футболкалар, коробкалар, 1000 таңгак		11. Брутто салмагы кг менен 5600 4300 3600						
12. Манифестте жазылган жүк орундарынын жалпы саны, Көздөгөн орду: <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td>1. Берн бажысы</td> <td>Число 800</td> </tr> <tr> <td>2. Фрайбург бажысы</td> <td>Число 1500</td> </tr> <tr> <td>3. Бажы</td> <td></td> </tr> </table>		1. Берн бажысы	Число 800	2. Фрайбург бажысы	Число 1500	3. Бажы		13. Жогоруда 1-12 рубрикаларда келтирилген маалыматтар так жана толук деп билдирем. 14. Орду жана датасы 15. Ээсинин же анын өкүлүнүн кол тамгасы Трабзон, 28.05.2003 Кол тамгасы	16. Коюлган пломбалар же таануу белгилери: (число, далдалдаштыруу) Бир мөөр № 693 17. Жөнөтүү ордунун бажысы. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели 30.05.2003 Мөөр жана кол тамгасы (Еренкой)
1. Берн бажысы	Число 800								
2. Фрайбург бажысы	Число 1500								
3. Бажы									
18. Жүктү бажылык тариздөөгө алгандыгы жөнүндө күбөлүк (жөнөтүү ордунун бажысы же кирүүдөгү аралык бажы) Chiasso-Strada, 418									
☒ 19. Коюлган мөөрлөр жана пломбалар же таануу белгилери бузулбаган деп		20. Транзиттик ташуунун узактыгы							
21. Бажы тарабынан катталды (кайсы) Chiasso-Strada		No.							
22. Ар түрдүү (белгиленген каттам-багыт, анда жүк ж.б. көрсөтүлүшү керек болгон бажы) Берн									
23. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели 03.06.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Chiasso-Strada)									

№ 1 ТҮП 7-БЕТ		ЭАТ КИТЕПЧЕСИ	№
1. Келиши бажы тарабынан белгиленди (кайсы) <u>Chiasso-Strada</u> 2. № _____ 3. Коюлган пломбалар же таануу белгилери _____ 4. ☒ Коюлган мөөрлөр жана пломбалар, же таануу белгилери бузулбаган деп таанылды 5. Ар түрдүү (белгиленген багыт-каттам, жүк көрсөтүлүүгө жаткан бажы ж.б.) Берн		6. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели <div style="text-align: center;"> 03.06.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Chiasso-Strada) </div>	

№ 2 АЙРЫМА БАРАКЧА 8-БЕТ		1. ЭАТ КИТЕПЧЕСИ №	
2. Жөнөтүү ордунун бажысы(лары) 1. <u>Трабзон</u> 2. <u>Еренкой</u> 3. _____		3. Эл аралык уюмдун аталышы IRU – бүткүл дүйнөлүк автомобиль транспорттук уюм	
Расмий колдонун үчүн		4. Китепчинин ээси (далдалдаштыруучу номер, аталышы, дарегти жана өлкөсү) TIRKARTEHİZMETİRLİBiletarranNakliyat A.Ş. Merkez Mah. De-irmenbahçe Sok. No:19 Yenibosna Bakırköy eSTANBUL TUR/8428	
		5. Страна(ы) отправления Турция	6. Көздөгөн өлкөсү(лөрү) Швейцария, Германия
7. Жол-транспорт каражат(тар)ынын каттоо номер(лер)и 34 HZ 6945		8. Манифестиге тиркелүүчү документтер CMR 0658 of 28.05.2003 CMR 0754 of 28.05.2003 CMR 1584 of 29.05.2003	
ЖҮК МАНИФЕСТИ			
9. (a) Жүк бөлүм(дөр)ү же контейнер(лер) (b) Таануу белгилери жана жүк орундарынын же предметтердин номерлери AB 1-800 CD 1-500 EF 001 - 1000	10. Жүк орундарынын же буюмдардын; жүктөрдүн саны жана түрү Трабзон бажысы Бернде: Бет аарчылар, коробкалар, 800 таңгак Фрайбургда: Кездемелер, жүк орундары 500 таңгак Еренкой бажысы Фрайбургда Футболкалар, коробкалар, 1000 таңгак	11. Брутто салмагы кг менен 5600 4300 3600	16. Коюлган пломбалар же таануу белгилери: (число, далдалдаштыруу) Бир мөөр № 693
12. Көздөгөн ордунун манифестинде жазылган жүк орундарынын жалпы саны:	Число 2300	13. Жогоруда 1-12 рубрикаларда келтирилген маалыматтар так жана толук деп билдирем. 14. Орду жана датасы 15. Ээсинин же анын өкүлүнүн кол тамгасы Трабзон, 28.05.2003 Кол тамгасы	17. Жөнөтүү ордунун бажысы. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели 30.05.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Еренкой)
1. Берн бажысы	800		
2. Фрайбург бажысы	1500		
3. Бажы			
18. Жүктү бажылык тариздөөгө алгандыгы жөнүндө күбөлүк (жөнөтүү ордунун бажысы же кирүүдөгү аралык бажы) Chiasso-Strada. 418		24. ЭАТ операциясын токтотуу жөнүндө күбөлүк (чыгуудагы аралык бажы же көздөгөн ордундагы бажы) Берн, 166	
☒ 19. Коюлган мөөрлөр жана пломбалар же таануу белгилери бузулбаган деп	20. Транзиттик ташуунун узактыгы	☒ 25. Коюлган мөөрлөр жана пломбалар же таануу белгилери бузулбаган деп таанылды	
21. Бажды тарабынан катталды (кайсы) Chiasso-Strada	No.	26. Число грузовых мест, в отношении которых удостоверено прекращение операции МДП 800	
Ар түрдүү белгиленген каттам-багыт, анда жүк ж.б. көрсөтүлүшү керек болгон бажы Берн		27. Тариздөөдөгү эскертүүлөр	
23. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели 03.06.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Chiasso-Strada)		28. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели 04.06.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Берн)	

№ 2 ТҮП 8-БЕТ ЭАТ КИТЕПЧЕСИ	№
1. Келиши бажы тарабынан белгиленди (кайсы) _____ Еренкой	6. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели
2. ☒ Коюлган мөөрлөр жана пломбалар, же таануу белгилери бузулбаган деп таанылды	
3. Аларга карата ЭАТ операциясы токтотулгандыгы күбөлөндүрүлгөн жүк орундарынын саны (манифестиде белгиленгендей) 800	
4. Жаны коюлган мөөрлөр жана пломбалар _____	
5. Тариздөөдөгү эскертүүлөр _____	04.06.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Берн)

№ 1 АЙРЫМА БАРАКЧА 9-БЕТ		1. ЭАТ КИТЕПЧЕСИ №							
2. Жөнөтүү орундагы бажы(лар) 1 <u>Трабзон</u> 2 <u>Еренкой</u> 3. _____		3. Эл аралык үюмдун аталышы IRU – бүткүл дүйнөлүк автомобиль транспорт уюму							
Расмий колдонуу үчүн		4. Китепчинин ээси (далдалдаштыруучу номер, аталышы, дареги жана өлкөсү) TIRKSPEDIMENTYRMilletkurasNaklyatA.ö. MerkezMah.De-irmeshahççSok.No:19 Yenibosna Bakurkay sTANBUL TUR.0428							
		5. Жөнөтүү өлкөсү(лөрү) Турция	6. Көздөгөн өлкөсү(лөрү) Швейцария, Германия						
7. Жол-транспорт каражат(тар)ынын каттоо номер(лер)и 34 HZ 6945		8. Манифестиге тиркелүүчү документтер CMR 0658 of 28.05.2003 CMR 0754 of 28.05.2003 CMR 1584 of 29.05.2003							
ЖҮК МАНИФЕСТИ									
9. (a) Жүк бөлүм(дөр)ү же контейнер(лер) (b) Таануу белгилери жана жүк орундарынын же предметтердин номерлери AB 1-800 CD 1-500 EF 001 - 1000	10. Жүк орундарынын же буюмдардын; жүктөрдүн саны жана түрү <u>Трабзон бажысы</u> Беринде: Бет-азычтар, коробкалар, 800 таңгак Фрайбургда: Кездемелер, жүк орундары 500 таңгак <u>Еренкой бажысы</u> Фрайбургда Футболкалар, коробкалар, 1000 таңгак		11. Бруто салмагы кг менен 5600 4300 3600						
12. Көздөгөн ордундагы Манифестиде жазылган жүк орундарынын жалпы саны: <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td>1. Берн бажысы</td> <td>Число 800</td> </tr> <tr> <td>2. Фрайбург бажысы</td> <td>Число 1500</td> </tr> <tr> <td>3. Бажысы</td> <td></td> </tr> </table>		1. Берн бажысы	Число 800	2. Фрайбург бажысы	Число 1500	3. Бажысы		13. Жогоруда 1-12 рубрикаларда келтирилген маалыматтар так жана толук деп билдирем. 14. Орду жана датасы 15. Ээсинин же анын өкүлүнүн кол тамгасы Трабзон, 28.05.2003 Кол тамгасы	16. Коюлган пломбалар же таануу белгилери: (число, далдалдаштыруу) Бир мөөр № 695 Бир мөөр № I/27F 04.06.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Берн)
1. Берн бажысы	Число 800								
2. Фрайбург бажысы	Число 1500								
3. Бажысы									
17. Жөнөтүү ордунун бажысы. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели 30.05.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Еренкой)		<div style="border: 1px solid black; width: 100px; height: 100px; border-radius: 50%; margin: 0 auto;"></div>							
18. Жүктү бажылык тариздөөгө алгандыгы жөнүндө күбөлүк (жөнөтүү ордунун бажысы же кирүүдөгү аралык бажы) Берн, 166									
19. Коюлган мөөрлөр жана пломбалар же таануу белгилери бузулбаган деп ☐									
20. Транзиттик ташуунун узактыгы 04.06.2003									
21. Баджы тарабынан катталды (кайсы) Берн		No. _____							
22. Ар түрдүү (белгиленген каттам-багыт, анда жүк ж.б. көрсөтүлүшү керек болгон бажы) Базель/Weil am Rhein-Autobahn		<div style="border: 1px solid black; width: 100px; height: 100px; border-radius: 50%; margin: 0 auto;"></div>							
23. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели 04.06.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Берн)									

№ 1 ТҮП 9-БЕТ		ЭАТ КИТЕПЧЕСИ	№
1. келиши бажы тарабынан белгиленди(кайсы)) <u>Берн</u>		6. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели <div style="border: 1px solid black; width: 100px; height: 100px; border-radius: 50%; margin: 0 auto;"></div> 04.06.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Берн)	
2. № _____			
3. Коюлган пломбалар жана таануу белгилери <u>Бир мөөр № I/27F</u>			
4. ☐ Коюлган мөөрлөр жана пломбалар же таануу белгилери бузулган эмес деп таанылды			
5. Ар түрдүү ((белгиленген каттам-багыт, анда жүк ж.б. көрсөтүлүшү керек болгон бажы).) <u>Базель/Weil am Rhein-Autobahn</u>			

№ 2 АЙРЫМА БАРАКЧА 10-БЕТ		1. ЭАТ КИТЕПЧЕСИ №	
2. Жөнөтүү ордунун бажысы(лары) 1. <u>Трабзон</u> 2. <u>Еренкой</u> 3. _____		3. Эл аралык уюмдун аталышы IRU – бүткүл дүйнөлүк автомобиль транспорттук уюм	
Расмий колдонуу үчүн		4. Китепчинин ээси (далдалаштыруучу номер, аталышы, дарегі жана өлкөсү) TİCARET VE SANAYİ Bakanlığı, Merkez Mah. De-irmenbahçe Sok. No:19 Yenibosna Bakırköy «STANBUL» TUR/8428	
7. Жол-транспорт каражат(тар)ынын каттоо номер(лер)и 34 HZ 6945		5. Жөнөтүү өлкөсү(лөрү) Түркия	6. Көздөгөн өлкөсү(лөрү) Швейцария, Германия
ЖҮК МАНИФЕСТИ		8. Манифестте тиркелүүчү документтер CMR 0658 of 28.05.2003 CMR 0754 of 28.05.2003 CMR 1584 of 29.05.2003	
9. (a) Жүк бөлүм(дөр)ү же контейнер(лер) (b) Таануу белгилери жана жүк орундарынын же предметтердин номерлери AB 1-800 CD 1-500 EF 001 - 1000		Жүк орундарынын же буюмдардын; жүктөрдүн саны жана түрү <u>Трабзон бажысы</u> Бериде: Бет-азарчылар, коробкалар, 800 таңгак Фрайбургда: Кездемелер, жүк орундары 500 таңгак <u>Еренкой бажысы</u> Фрайбургда Футболкалар, коробкалар, 1000 таңгак 11. Брутто салмагы кг менен 5600 4300 3600 16. Коюлган пломбалар же таануу белгилери: (число, далдалаштыруу) Бир-мөөр № 693 Бир мөөр № 1/27F 04.06.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Берн)	
12. Көздөгөн ордундагы Манифестте жазылган жүк орундарынын жалпы саны:		Число 2300	13. Жогоруда 1-12 рубрикаларда келтирилген маалыматтар так жана толук деп билдирем. 14. Ордун жана датасы 15. Ээсинин же анын өкүлүнүн кол тамгасы Трабзон, 28.05.2003 Кол тамгасы
1. Берн бажысы		800	17. Жөнөтүү ордунун бажысы. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели 30.05.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Еренкой)
2. Фрайбург бажысы		1500	
3. Бажы			
18. Жүктү бажылык тариздөөгө алгандыгы жөнүндө күбөлүк (жөнөтүү ордунун бажысы же кирүүдөгү аралык бажы) Берн, 166		24. ЭАТ операциясын токтотуу жөнүндө күбөлүк (чыгуудайы аралык бажы жана көздөгөн орундагы бажы) Базель, 180	
19. Коюлган мөөрлөр жана пломбалар же таануу белгилери бузулбаган деп		20. Транзиттик ташуунун узактыгы 04.06.2003	25. Коюлган мөөрлөр жана пломбалар же таануу белгилери бузулбаган деп таанылды
21. Бажды тарабынан катталды (кайсы) Берн		за No.	26. Аларга карата ЭАТ операциялары токтонгондугу күбөлөндүрүлгөн жүк орундарынын саны
22. Ар түрдүү (белгиленген каттам-багыт, анда жүк ж.б. көрсөтүлүшү керек болгон бажы) Базель/Weil am Rhein-Autobahn			27. Тариздөөдөгү эскертүүлөр
23. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели 04.06.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Берн)			28. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели 04.06.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Базель)

ЭАТ китепчеси 10-бет

№ 2 ТҮП 10-БЕТ ЭАТ КИТЕПЧЕСИ		№
1. Келиши бажы тарабынан аныкталды (кайсы) <u>Базель/Weil am Rhein-Autobahn, 180</u>		6. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели 04.06.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Базель)
2. ☒ Коюлган мөөрлөр жана пломбалар, же таануу белгилери бузулбаган деп таанылды		
3. Аларга карата ЭАТ операциясы токтотулгандыгы күбөлөндүрүлгөн жүк орундарынын саны (манифестте белгиленгендей)		
4. Жаңы коюлган мөөрлөр жана пломбалар		
5. Тариздөөдөгү эскертүүлөр		

№ 1 АЙРЫМА БАРАКЧА 11-БЕТ		1. ЭАТ КИТЕПЧЕСИ №	
2. Жөнөтүү ордунун бажысы 1 <u>Трабзон</u> 2 <u>Еренкой</u> 3. _____		3. Эл аралык үюмдун аталышы IRU – бүткүл дүйнөлүк автомобиль транспорттук үюм	
Расмий колдонуу үчүн		4. Китепченин ээси (далдалдаштыруучу номер, аталышы, дарети жана өлкөсү) TIRKSPEDIMENTYRMilletcrasuNakliyatA.Ş. MerkezMah.De-irmenbahçeSok.No:19 Yenibosna Bakarköy 61TANBUL TUR0428	
		5. Жөнөтүү өлкөсү(лөрү) Турция	6. Көздөгөн өлкөсү(лөрү) Швейцария, Германия
7. Жол-транспорт каражат(тар)ынын каттоо номер(лерин) 34 HZ 6945		8. Манифестиге тиркелүүчү документтер CMR 0658 of 28.05.2003 CMR 0754 of 28.05.2003 CMR 1584 of 29.05.2003	
ЖҮК МАНИФЕСТИ			
9. (a) Жүк бөлүм(дөр)ү же контейнер(лер) (b) Таануу белгилери жана жүк орундарынын же предметтердин номерлери AB 1-800 CD 1-500 EF 001 - 1000		10. Жүк орундарынын же буюмдардын; жүктөрдүн саны жана түрү <u>Трабзон бажысы</u> Беринде: Бет-аарчылар, коробкалар, 800-тангак Фрайбургда: Кездемелер, жүк орундары 500 таңгак <u>Еренкой бажысы</u> Фрайбургда Футболкалар, коробкалар, 1000 таңгак	
		11. Брутто салмагы кг менен 5600 4300 3600	16. Коюлган пломбалар же таануу белгилери: (число, далдалдаштыруу) Бир-мөөр №-693 Бир мөөр № 1/27F <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;"> 04.06.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Берн) </div>
12. Көздөгөн ордунун манифестинде жазылган жүк орундарынын жалпы саны: 1. Берн бажысы 2. Фрайбург бажысы 3. Бажы		Число 2300 800 1500	13. Жогоруда 1-12 рубрикаларда келтирилген маалыматтар так жана толук деп билдирем. 14. Ордун жана датасы 15. Ээсинин же анын өкүлүнүн кол тамгасы Трабзон, 28.05.2003 Кол тамгасы
		17. Жөнөтүү ордунун бажысы. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели 30.05.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Еренкой)	
18. Жүктү бажылык тариздөөгө алгандыгы жөнүндө күбөлүк (жөнөтүү ордунун бажысы же кирүүдөгү аралык бажы) Weil am Rhein-Autobahn <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div> ☒ 19. Коюлган мөөрлөр жана пломбалар же таануу белгилери бузулбаган деп </div> <div> 20. Транзиттик ташуунун узактыгы 06.06.2003 </div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div> 21. Бажы тарабынан катталды (кайсы) Weil am Rhein-Autobahn </div> <div> No. 0639 </div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div> 22. Ар түрдүү (белгиленген каттам-багыт, анда жүк ж.б. көрсөтүлүшү керек болгон бажы) Фрайбург </div> <div style="border: 1px solid black; width: 40px; height: 40px; border-radius: 50%;"></div> </div> <div> 23. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели 04.06.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Weil am Rhein) </div>			

№ 1 ТҮП 11-БЕТ		ЭАТ КИТЕПЧЕСИ	
№		№	
1. Келүүсү бажы тарабынан аныкталды (кайсы)) <u>Weil am Rhein-Autobahn</u>		6. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели	
2. № <u>0639</u>		<div style="border: 1px solid black; width: 60px; height: 60px; border-radius: 50%;"></div> <div style="margin-top: 10px;"> 04.06.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Weil am Rhein) </div>	
3. Коюлган пломбалар жана таануу белгилери _____			
4. ☒ Коюлган мөөрлөр жана пломбалар, же таануу белгилери бузулбаган деп таанылды			
5. Ар түрдүү (белгиленген каттам-багыт, анда жүк ж.б. көрсөтүлүшү керек болгон бажы) Фрайбург			

№ 2 АЙРЫМА БАРАКЧАСЫ 12-БЕТ		1. ЭАТ КИТЕПЧЕСИ № 	
2. Жөнөтүү ордунун бажысы(лары) 1 <u>Трабзон</u> 2 <u>Еренкой</u> 3. _____		3. Эл аралык үюмдун аталышы IRU – бүткүл дүйнөлүк автомобиль транспорттук үюм	
Расмий колдонуу үчүн		4. Китепчинин ээси (далдалдаштыруучу номер, аталышы, дарегин жана өлкөсү) TÜRKİYE MİLLİETLERARASI Nakliyat A.Ş. Merkez Mah. De-irnenbahçe Sok. No:19 Yenibosna Bakırköy İSTANBUL TUR/042/8	
		5. Жөнөтүү өлкөсү(лөрү) Турция	6. Көздөгөн өлкөсү(лөрү) Швейцария, Германия
7. Жол-транспорт каражат(тар)ынын каттоо номер(лер)и 34 HZ 6945		8. Манифестте тиркелүүчү документтер CMR 0658 of 28.05.2003 CMR 0754 of 28.05.2003 CMR 1584 of 29.05.2003	
ЖҮК МАНИФЕСТИ			
9. (a) Жүк бөлүм(дөр)ү же контейнер(лер) (b) Таануу белгилери жана жүк орундарынын же предметтердин номерлери AB 1-800 CD 1-500 EF 001 - 1000		10. Жүк орундарынын же буюмдардын; жүктөрдүн саны жана түрү Трабзон бажысы Бернде: Бет-аарчылар, коробкалар, 800-таңган Фрайбургда: Кездемелер, жүк орундары 500 таңган Еренкой бажысы Фрайбургда Футболкалар, коробкалар, 1000 таңган <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 10px auto;">04.06.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Берн)</div>	
11. Брутто салмагы кг менен 5600 4300 3600		Коюлган пломбалар же таануу белгилери: (число, далдалдаштыруу) Бир-мөөр № 693 Бир мөөр № I/27F <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 10px auto;">04.06.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Фрайбург)</div>	
12. Көздөгөн ордунун манифестинде жазылган жүк орундарынын жалпы саны:		Число 2300	13. Жогоруда 1-12 рубрикаларда келтирилген маалыматтар так жана толук деп билдирем. 14. Орду жана датасы 15. Эсинин же анын өкүлүнүн кол тамгасы Трабзон, 28.05.2003 Кол тамгасы
1. Берн бажысы		800	17. Жөнөтүү ордунун бажысы. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели 30.05.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Еренкой) <div style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; width: 60px; height: 60px; margin: 10px auto;"></div>
2. Фрайбург бажысы		1500	
3. Бажысы			
18. Жүктү бажылык тариздөөгө алгандыгы жөнүндө күбөлүк (жөнөтүү ордунун бажысы же кирүүдөгү аралык бажы) Weil am Rhein/Autobahn <div style="display: flex; align-items: center;"><div style="border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; margin-right: 5px;"></div><div>19. Коюлган мөөрлөр жана пломбалар же таануу белгилери бузулбаган деп</div></div>		20. Транзиттик ташуунун узактыгы 06.06.2003	24. ЭАТ операциясын токтотуу жөнүндө күбөлүк (чыгуудагы аралык бажы жана көздөгөн орундагы бажы) Фрайбург
21. Бажы тарабынан катталды (кайсы) Weil am Rhein		No. 0639	25. Коюлган мөөрлөр жана пломбалар же таануу белгилери бузулбаган деп таанылган
22. Ар түрдүү (белгиленген каттам-багыт, анда жүк ж.б. көрсөтүлүшү керек болгон бажы) Фрайбург		<div style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; width: 60px; height: 60px; margin: 10px auto;"></div>	26. Аларга карата ЭАТ операциялары токтогондугу күбөлөндүрүлгөн жүк орундарынын саны 1500
23. м Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели 04.06.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Weil am Rhein)			27. Тариздөөдөгү эскертүүлөр
28. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели 05.06.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Фрайбург)		<div style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; width: 60px; height: 60px; margin: 10px auto;"></div>	28. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели 05.06.2003 Мөөрү жана кол тамгасы (Фрайбург)

№ 2 ТҮП 12-БЕТ

ЭАТ КИТЕПЧЕСИ

1. Келиши бажы тарабынан белгиленди (кайсы) Фрайбург

2. ☒ Коюлган мөөрлөр жана пломбалар, же таануу белгилери бузулбаган деп таанылды

3. Аларга карата ЭАТ операциясы токтотулгандыгы күбөлөндүрүлгөн жүк орундарынын саны (манифестте белгиленгендей) 1500

4. Жаны коюлган мөөрлөр жана пломбалар _____

5. Тариздөөдөгү эскертүүлөр _____

6. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен бажынын штемпели

05.06.2003
Мөөрү жана кол тамгасы (Фрайбург)

7.2 ЭАТ КИТЕПЧЕСИН ПАЙДАЛАНУУНУН ОПТИМАЛДУУ ТАЖРЫЙБАСЫ^{*/}

I. ЭАТ КИТЕПЧЕСИН ПАЙДАЛАНУУНУН ЖАЛПЫ ЭРЕЖЕЛЕРИ (ЭАТ КОНВЕНЦИЯСЫНА I ТИРКЕМЕ)

1. Берүү: ЭАТ китепчеси ээси жүргөн же туруктуу жашап турган өлкөдө, же жөнөтүү өлкөсүндө берилет.

2. Тили: китепчеси мукабанын биринчи бетин, ошондой эле англис тилинде басылып чыккан рубриканы кошпогондо, француз тилинде басылып чыгат. ЭАТ китепчесинде ЭАТ китепчесин пайдалануу эрежеси камтылган, алар мукабанын 2- бетинде француз тилинде жана мукабанын 3- бетинде англис тилинде туюнтулган. Андан тышкары, башка тилдерге басма текстинин котормосу менен кошумча беттер кошулушу мүмкүн.

Кепилдиктердин аймактык тутумунун алкагында ЭАТ операциялары үчүн пайдаланылуучу китепчелеринде рубрикалар англис же француз тилдеринде басылуучу мукабанын 1-бетин кошпогондо, Бириккен Улуттар Уюмунун бардык расмий тилдеринде басылып чыгышы мүмкүн. «ЭАТ китепчелерин пайдалануу эрежелери» Бириккен Улуттар Уюмунун расмий тилинде мукабанын экинчи бетинде, ошондой эле англис же француз тилдеринде мукабанын үчүнчү бетинде басылат.

3. Иштөө мөөнөтү: ЭАТ китепчеси, эгер ал жөнөтүү орундагы бажыда документти берген бирикме тарабынан белгиленген мөөнөттө таризделген (мукабанын бет жагындагы 1 рубрика) болсо, көздөгөн орундагы бажыда ЭАТ операциясы аяктаганга чейин жарамдуу.

4. Китепчелердин саны: Транспорттук каражаттардын курамы үчүн (чиркештирилген транспорттук каражаттар) же бир транспорттук каражатка, же транспорттук каражаттын курамына жүктөлгөн бир нече контейнер үчүн ЭАТтын бир эле китепчеси берилет (төмөндөгү 10 d) пунктун дагы караңыз).

5. Жөнөтүү ордундагы жана көздөгөн орундагы бажылардын саны: ЭАТ китепчелерин колдонуу менен ташуунун багыт-каттамдары жөнөтүү жана көздөгөн орундардын бир нече бажылары аркылуу өтүшү мүмкүн, бирок жөнөтүү жана көздөгөн орундардагы бажылардын жалпы саны төрттөн ашпашы керек. ЭАТ китепчеси көздөгөн орундагы бажыга аны кабыл алгандыгы жөнүндөгү белгини жөнөтүү орундагы бардык бажылар койгон учурда гана көрсөтүлөт (төмөндөгү 10 e) эрежесин караңыз).

^{*/} (ECE/TRANS/WP.30/AC.2/97, 30-пункт)

6. Барактардын саны: Ташуунун багыты жөнөтүү орундун бир гана бажысы жана көздөгөн орундун бир бажысы аркылуу өтсө, анда ЭАТ китепчесинде жөнөтүү өлкөсүүчүн аз дегенде 2 барак, көздөгөн өлкө үчүн 2 барак жана анын аймагы аркылуу ташуу жүргүзүлүп жаткан ар бир башка өлкө үчүн 2 барак болушу керек. Жөнөтүү орундагы (же көздөгөн) ар бир кошумча бажы үчүн кошумча 2 барак талап кылынат.

7. Бажыларда көрсөтүү: ЭАТ китепчеси ар бир жөнөтүү орундагы бажыда, ар бир аралык бажысында жана ар бир көздөгөн орундагы бажыда жол транспорттук каражат, транспорттук каражаттын тутуму же контейнер(лер) менен бирге көрсөтүлүшү керек. Акыркы жөнөтүү орундагы бажыда бажы кызмат адамы багыттын калган бөлүгүндө пайдаланылуучу бардык айрыма барактардагы жүк манифестинин алдына кол тамгасы жана датасы менен штемпель коёт (рубрика 17).

II. ЭАТ КИТЕПЧЕСИН ТОЛТУРУУ ЫКМАСЫ

8. Кырып өчүрүүлөр, сызып оңдоолор: ЭАТ китепчесинде кырып өчүрүү да, сызып оңдоолор да болбошу керек. Бардык оңдоолор ката белгилерди сызып салуу жана, зарыл учурда, тиешелүү көрсөтмөлөрдү кошуу жолу менен жүргүзүлүшү зарыл. Бардык өзгөртүүлөр аны жасаган жак тарабынан тастыкталышы жана бажы органдары тарабынан күбөлөндүрүлүшү керек.

9. Каттоого тиешелүү маалыматтар: улуттук мыйзамдардын жоболору менен чиркегичтерди жана жарым черкегичтерди каттоо каралбаган болсо, анда каттоо номеринин ордуна таануучу же заводдук номерин көрсөтүү зарыл.

10. Манифест:

- a) Эгер бажы органдары башка тилди колдонууга уруксат беришпесе, манифест жөнөткөн өлкөнүн тилинде толтурулат. Алардын аймагы боюнча ташуу жүзөгө ашырылып жаткан башка өлкөлөрдүн бажы органдары манифестини алардын өлкөсүнүн тилиндеги котормону талап кылганга укугун сактап турат. Бул талаптардан улам пайда болуучу кечигүүдөн оолак болуу үчүн ташуучуларга жанында тиешелүү котормолорунун болушу сунушталат.
- b) Манифестке киргизилген көрсөтмөлөр машинкада басылышы, же алар бардык барактарда жеңил терилгидей гектографияланган болушу керек. Түшүнүксүз толтурулган барактар бажы органдары тарабынан кабыл алынбайт.

- с) Айрыма барактарга ошол эле үлгүдөгү кошумча барактар, же коммерциялык документтер манифестиде келтирилген маалыматтардын бардыгын көрсөтүү менен тиркелиши мүмкүн. Мындай учурда бардык айрыма барактарга төмөнкү маалыматтарды киргизүү керек:
- i) Кошумча барактардын саны (8-рубрика);
 - ii) Жүк орундарынын саны жана тиби, ошондой эле ушул кошумча барактарда саналып өткөн брутто жүктөрдүн жалпы салмагы (9-11-рубрикар).
- d) Эгер ЭАТ китепчеси транспорттук каражаттын тутумуна же бир нече контейнерге берилген болсо, манифестиде ар бир транспорттук каражаттын же ар бир контейнердин ичиндегилерин өз-өзүнчө белгилеш керек. Бул көрсөтмөгө транспорттук каражаттын каттоо номери же контейнердин таануу номери берилиш керек (манифестинин 9-рубрикасы).
- e) Ташуу багыт-каттамы жөнөтүү жана көздөгөн орундагы бир нече бажы аркылуу өтсө, анда жүктөрдү жөнөтүү үчүн алынганга же ар бир бажы үчүн багытталгандарга тиешелүү жазуулар дагы манифестиге бири-биринен өз өзүнчө киргизилиши керек.

11. Таңгактоочу баракчалар, сүрөттөр, схемалар ж.б.: Эгер оор салмактуу же ири жүктөрдү таануу үчүн бажы органдары мындай документтер ЭАТ китепчесине тиркелиши керектигин талап кылышса, акыркылары бажы органдары тарабынан күбөлөндүрүлүшү жана китепченин мукабасынын 2-бетине тиркелиши керек. Андан тышкары, 8-рубрикадагы бардык айрыма баракчаларда бул документтерди санап өтүү зарыл.

12. Кол тамгасы: Бардык айрыма барактарда (14 жана 15-рубрикалар) датасы жана ЭАТ китепчесинин ээсинин же анын өкүлүнүн колу коюлушу кере.

13. ЭАТ китепчесинин айрым графаларын толтуруу боюнча нускама I тиркемеде камтылган.

III. ЭАТ КИТЕПЧЕЛЕРИНИН АЙРЫМА БАРАКТАРЫН ЭАТ ТАШУУЛАРЫНЫН ЖҮРҮШҮНДӨ ТҮРДҮҮ БАЖЫЛАР ТАРАБЫНАН ИШТЕТИЛИШИ

А. Сары баракча бажыда колдонуу үчүн эмес

14. Сары баракча ЭАТ конвенциясынын бөлүгү болгондуктан юридикалык мааниге ээ эмес. Ал эки себеп боюнча ЭАТ китепчесине киргизилген: i) №1/№ 2 айрыма барактарынын жана №1/№ 2 түптөрүнүн графаларынын аталышында жөнөтүүчү өлкөнүн тилине котормосун берүү жана ii) ЭАТ ташуунун жүрүшүндө ЭАТ китепчесинен бардык айрыма барактар алынып салынгандан кийин ЭАТ китепчесинин жүк манифестинен маалыматтарды каттоо. Сары баракча айрыма баракчалар сыяктуу эле ЭАТ китепчесинин ээси тарабынан толтурулат. Бажы органдары сары баракчаны толтурбайт жана/же ЭАТ китепчесинин ээси киргизилген өзгөртүүлөрдү күбөлөндүрүүнү сураган учурду кошпогондо, ага штемпель коюшпайт деп болжолдонот. Сары баракча бөлүнбөшү керек.

В. №1/№2 айрыма баракчалар жана №1/№2 түптөр

15. Төмөндө ЭАТ китепчелеринин айрыма баракчаларын колдонуу тартиби төмөнкү жөнөкөй жагдай үчүн иллюстрацияланган: ЭАТ ташуу А өлкөсүндө жөнөтүү орундун бажысында башталат, чыгуудагы бажыда (аралык), андан кийин В өлкөсүндө кирүүдөгү (аралык) бажы аркылуу улантылат жана В өлкөсүндөгү көздөгөн орундагы бажыда бүтөт. Андан кийин айрыма баракчаларды пайдалануу тартиби татаалыраак жагдайларга карата түшүндүрүлөт.

а) А өлкөсүндөгү жөнөтүү орундагы бажы-^{1/}

Жөнөтүү орундагы бажы №1 айрыма барагындагы (ЭАТ китепчесинин 1-бети) жана №2 айрыма барагындагы (2-бет) төмөнкү графаларды толтурат: «Расмий колдонуу үчүн» (тиешелүү учурларда^{2/}), 18, 20–23. Ал ошондой эле ЭАТ китебинин бардык беттериндеги 16 жана 17-графалар толтурат жана №1 түптөгү (1-бет) 1-3 жана 5-графаларын толтурат. Андан кийин көздөгөн орундагы бажы №1 (1-бет) айрыма барагын айрыйт да, ЭАТ ташуусун баштоо үчүн китепчени ЭАТ ээсине кайтарып берет.

^{1/} Төмөндөгү сүрөттөөлөрдө негизги көңүл түрдүү бажылар ишке ашырган контролго эмес, ЭАТ китептеринин айрыма барактарын толтурууга жана иштеп чыгууга бөлүнөт. Бажы контролу жөнүндө толук маалыматты ЭАТ Конвенциясынын беренелеринен, ошондой эле түшүндүрмө каттардан жана комментарийлерден караңыз. Мисалы, жөнөтүү ордундагы бажыдан жүргүзүлгөн контролдун түрү 19-беренде тизмектелген.

^{2/} Мында жана мындан ары тигил же бул конкреттүү жагдайларда бул графаларды толтуруу керектигин же керек эместигин аныктап алыш үчүн 1 таблицада туюнтулгандарды караңыз.

b) А өлкөсүнөн чыгуу ордундагы бажы (аралык)

Чыгуу ордундагы бажы №2 (ЭАТ китепчесинин 2-бети) айрыма барактагы төмөнкү графаларды толтурат: 24,25 (тиешелүү учурларда), 2 (тиешелүү учурларда), 28. Ал ошондой эле №2 түптөгү (2-бет) 1,2 (тиешелүү учурларда), 4 (тиешелүү учурларда), 5 (тиешелүү учурларда) жана 6 графаларды толтурат. Андан кийин бажы чыгууда №2 айырма барагын алып алып салат да, ЭАТты ташууну улантуу үчүн ЭАТ китепчесин ээсине кайтарып берет. Андан кийин чыгуудагы бажыда ЭАТ операциясын бүтүрүүнү жүргүзөт (караңыз. ЭАТ Маалымдамасынын 5.3 главасындагы оптималдуу практиканын мисалы).

c) В өлкөсүнө кирүүдөгү (аралык) бажы

Кирүүдөгү бажы №1 айрыма барагында (ЭАТ китепчесинин 3-бети) жана №2 айрыма барагында (4-бет) төмөнкү графаларды толтурат: «Расмий колдонуу үчүн» (тиешелүү учурларда), 18, 19 (тиешелүү учурларда) жана 20-23. Ал ошондой эле №1 түптөгү (3-бет) 1, 2, 3 (тиешелүү учурларда), 4 (тиешелүү учурларда), 5 жана 6-графаларды толтурат. Андан кийин кирүүдөгү бажы №1 (1-бет) айрыма барагын алып салат да, ЭАТ ташуусун улантуу үчүн китепчени ЭАТ ээсине кайтарып берет.

d) В өлкөсүндөгү көздөгөн орундагы бажы

Көздөгөн орундагы бажы №2 айрыма барагындагы (ЭАТ китепчесинин 4-бети) төмөнкү графаларды толтурат: 24, 25 (тиешелүү учурларда), 26, 27 (тиешелүү учурларда), 28. Ошондой эле №2 түптөгү (4-бет) 1, 2 (тиешелүү учурларда), 3, 4 (тиешелүү учурларда), 5 (тиешелүү учурларда) жана 6 графаларды толтурат. Андан кийин көздөгөн орундагы бажы №2 (4-бет) айрыма барагын алып салат да, ЭАТ китепчени ээсине кайтарып берет. Андан кийин көздөгөн орундагы бажы ЭАТ операциясын бүтүрүүнү жүргүзүшү керек (ЭАТ Маалымдамасынын 5.3. главасындагы оптималдык тажрыйбанын мисалын караңыз).

e) Транзиттин бир нече өлкөсү

Транзиттин бир нече өлкөсү болгон учурда чыгуунун же кирүүнүн ар бир (аралык) бажысы жогорудагы b) жана c) пунктуларында каралган тартипте аракеттенет. Транзиттин ар бир өлкөсү үчүн кошумча эки бет колдонулат (№1 айрыма барагы/№1 түп жана №2 айрыма барагы/№2 түп).

f) Жөнөтүү орундагы бир нече бажылар

Жөнөтүү ордунун бир нече бажысы болгон учурда жогоруда a) пунктунда баяндалган жол-жобону төмөнкүдөй түзөтүүгө жатат. Жөнөтүү ордунун алдындагы бажы (алдындагы бажылар) бул рубрикаларды №1/№2 айрыма баракчаларынын тиешелүү гана жубунда толтурса (толтурушса), жөнөтүү ордунун акыркы бажысы гана ЭАТ китепчелеринин калган бардык беттериндеги 16 жана 17-графаларды толтурат.

Жөнөтүү ордунун биринчи бажысын кошпогондо, жөнөтүү ордунун кандай болбосун кийинки бажысы адеп b) пунктуна ылайык чыгуу бажысы (аралык) катары аракеттенет, жана андан кийин гана жогорудагы а) пунктуна ылайык жөнөтүү орундагы бажы катары аракеттенет. Жөнөтүү орундагы ар бир кошумча бажы үчүн дагы бир жуп бет талап кылынат (№1 айрыма барагы/№1 түп жана №2 айрыма барагы/№2 түп).

g) Көздөгөн орундагы бир нече бажы

Көздөгөн орундагы бир нече бажы болгон учурда көздөгөн орундагы акыркы бажы жогорудагы d) пунктунда баяндалган жол-жобого таянат. Көздөгөн орундун алдындагы кандай болбосун бажы адеп d) пунктунда баяндалган жол-жобого ылайык көздөгөн орундагы бажы катары аракеттенет, жана андан кийин гана жогорудагы b) пунктуна ылайык кирүү бажысы (аралык) катары аракеттенет. Түшүрүлбөгөн жүктөр жана ЭАТ китепчесиндеги калган айрыма баракчалардагы бажынын алынган мөөрлөрүн чийип салып, бажынын жаңы мөөрлөрүн басуу керек. Көздөгөн орундагы ар бир кошумча бажы үчүн дагы бир жуп бет талап кылынат (№1 айрыма баракчасы/№2 түп жана №2 айрыма баракчасы/№2 түп).

С. ЭАТ китепчесиндеги колдонулбаган айрыма баракчалары

16. Эгер ЭАТ ташуусу бүткөндөн кийин көздөгөн орундагы (акыркы) бажыда ЭАТ китепчесинде колдонулбаган бир нече айрыма баракчалар калган болсо, анда аларды алдамчылык максатында колдонушу мүмкүн болушунан алыс болуу үчүн бажы органдары аларды көрсөтмө иретинде жокко чыгаруусу керек (сызып салуу, компостирлөө ж.б.).

IV. ЭАТ КИТЕПЧЕСИН СТАНДАРТТЫК ЭМЕС ЖАГДАЙЛАРДА ПАЙДАЛАНУУ

A. Жол-транспорттук окуялар, протокол

17. Эгер жолдо бажы пломбалары жана мөөрлөр капысынан бузулган, же жүккө залал келтирилген же бузулган болсо, эгер алар жакын арада болсо, ташуучу тез арада бажы органдарына, болбосо, ал өзү ошол жерде болгон өлкөнүн башка компетенттүү органдарына кайрылышы керек. Акыркысы, балким, кыска мөөнөттүн аралыгында проткол түзүшөт (ЭАТ китепчесинин акыркы бети). Эгер протоколду бажы органынан тышкары башка органдар түзсө, китепченин ээси биринчи эле мүмкүнчүлүгүндө жол-транспорттук окуя жөнүндө бажы органдарына билдириши керек, себеби жол-транспорттук каражат мындан ары ташуу үчүн ушул бажы пломбалары менен жүрүүгө жарактуулугун, жана жолдун калган бөлүгүнө мындай пломба коюу керектигин же керек эместигин бажы органдары гана чече алат. Андан тышкары, ташылуучу жүктөргө тиешелүү контролду бажы органдары гана камсыз кыла алат.

18. Эгер жол-транспорттук окуянын натыйжасында жүктү башка бир транспорттук каражатка же башка контейнерге кайра жүктөө керек болсо, анда мындай кайра жүктөө жогоруда 17 пунктта белгиленген органдардын биринин өкүлүнүн катышуусунда гана жүргүзүлөт. Ал орган протокол түзөт. Эгер ЭАТ китепчесинде «оор салмактуу же ири жүктөр» деп белгиленбесе, анда ага жүктөр кайра жүктөрлөгөн транспорттук каражат же контейнер(лер) бажы мөөрлөрү жана пломбалары менен жүктөрдү ташууга киргизилиши керек. Бирок ташууга уруксат берилген транспорттук каражат же контейнер жок болсо, анда эгер уруксат берилбеген транспорттук каражат же контейнер жетиштүү деңгээлде ишенимдүү болсо, анда агы кайра жүктөлүшү мүмкүн. Бул акыркы учурда андан ары каттамы боюнча жайгашкан өлкөнүн бажы органдары бул транспорттук каражатта же контейнерде ЭАТ китепчесин колдонуу менен жүктү андан ары ташууга алар да жол бере аларлыгын чечишет.

19. Жүктүн бардыгын же бөлүгүн тез арада түшүрүүнү талап кылган коркунучтуу коопсуздук пайда болгон учурда, ташуучу жогоруда 17-пунктуда белгиленген органдардан сурабастан жана алардын аралушуусун күтпөстөн, өзү билгендей шартта керектүү чараларды кабыл ала алат. Мындай учурда ал транспорттук каражатты же контейнерди же жүктү сактап калуу кызыкчылыгында ушундай аракет жасаганга мажбур болгондугунун далилин бериши керек жана эскертүүчү мүнөздөгү ыкчам чара кабыл алынгандан кийин, фактыны белгилөө, жүктү текшерүү, транспорттук каражатка же контейнерге пломба басуу жана протокол толтуруу үчүн жогоруда 17 пунктта белгиленген органдардын бирине билдирүүсү зарыл.

20. Протокол ЭАТ китепчесинде калышы керек. Зарылдыкта кийинки өлкөлөрдүн бажылары өзүнүн эсеби үчүн протоколдун көчүрмөсүн ала алат.

21. Бирикмелерге ЭАТ китепчесинин өзүнө киргизилген үлгүдөн сырткары, ташуучуларга ошол ташуунун каттамы өткөн өлкөнүн тил(дер)инде түзүлгөн протоколдун бир нече бланкасын берүү сунушталат.

22. ЭАТ китепчесиндеги протоколду толтуруу тартиби 2 тиркемеде баяндалган.

В. ЭАТ китепчесин конфискациялоо

23. Өзгөчө учурларда компетенттүү органдар ЭАТ китепчесин конфискациялай алышат, мисалы, ал жараксыз болсо, же иликтөө максатындагы болсо. Мындай кырдаалдарда китепченин ээсине ЭАТ китепчесинин мукабасынын арткы бетиндеги, оңой ажыратылып алынуучу номер коюлган бурчу (дүмүрчөк) кайтарылып берилет. Бул дүмүрчөккө ЭАТ китепчесин конфискациялаган компетенттүү органдын штемпели басылып, кол коюлат. Андан тышкары, бул орган тууралуу маалыматты, ордун жана датасын көрсөтүү керек. Биринчи эле мүмкүнчүлүк болгондо ЭАТ китепчесин ошол конфискация жасалган өлкөнүн улуттук бирикмесине кайтарып бериш керек.

С. Оор салмактуу жана ири жүктөр

24. Оор салмактуу же ири жүктөр болгон учурда китепченин мукабасында жана ЭАТ китепчесинин бардык айрыма баракчаларында «Оор салмактуу жана ири жүктөр» деген жазуу калың шрифт менен англис же француз тилдеринде жазылышы керек.

Д. ЭАТ эки китепчесин ырааттуу колдонуу

25. Өзгөчө учурларда транспорттук оператор бир транспорттук операция үчүн ЭАТ эки китепчесин ырааты менен колдоно алат, мисалы, эгер ЭАТ китепчесиндеги айрыма бараксалардын саны бардык ташууну аткаруу үчүн жетишсиз болсо, же болбосо, жүктөө жана түшүрүү ордунун максималдык уруксат берилген санын көбөйтүү максатында. Мындай кырдаалдарда ЭАТтын биринчи китепчесин колдонуу менен операция тишелүү бажыда токтотулушу мүмкүн, жана жолдун калган бөлүгү үчүн жаңы китепче ошол эле бажы тарабынан тариздөөгө кабыл алынышы жана колдонулушу мүмкүн. Ошентип, бул бажы ЭАТтын биринчи китепчеси үчүн көздөгөн орундун бажысы жана экинчи китепче үчүн жөнөтүү ордунун бажысы болуп калат. Бул фактыны чагылдыруу үчүн ЭАТтын эки китепчесинде тең кайчылаш шилтемелер берилет. Конвенциянын 2-беренесинде баяндалган шарттарды аткаруу үчүн ЭАТтын эки китепчеси тең жок дегенде бир чек араны кесип өтүү менен пайдаланылышы зарыл.

Е. ЭАТтын бир нече китепчесин бир эле маалда колдонуу

26. ЭАТ Конвенциясынын 17-беренесинин 1-пунктуна ылайык, ар бир жол транспорттук каражатка же контейнерге, эгер алар транспорттук каражаттын же бир жол транспорттук каражатка жүктөлгөн бир нече контейнердин тутуму катары бирге жүрбөсө дагы, ЭАТтын өзүчө китеби берилсе болот. Мындай учурларда жөнөтүү орундагы бажыгы (бажыларга) тариздөөгө кабыл алынган ар бир ЭАТ китепчесинин бардык айрыма баракчаларында «Расмий колдонуу үчүн» графасында бул ЭАТ китепчелеринин бардык номерлерин көрсөтүү керек. Стандарттык жүктөрдөн жана ири жүктөрдөн же оор салмактуу жүктөрдөн турган аралаш жүктү ташууда стандарттуу жүктү ташууну тариздөөдө ЭАТтын өзүнчө китепчеси талап кылынат (жогорудагы 24-пунктуну кара). Ташылып чыккан жана ошентип өзү жүк деп эсептелген жол транспорттук каражат өз жолу менен бара жатса, жана мында башка стандарттык жүктөрдү ташып бара жатса ушундай эле эреже колдонулушу керек.

Е. ЭАТ ташууну токтотуп туруу

27. Эгер ЭАТ ташуусу ЭАТ Конвенциясынын 26-беренесинин тиркемесине ылайык токтотулуп турса, анда ташууну токтотуп туруудан мурдагы акыркы бажыга бул тууралуу ЭАТ китепчесинин тиешелүү №2 түбүндөгү 5-графада талаптагы жазууну жүргүзүшү керек.

Г. №1 жана №2 айрыма жуп баракчаларын бир бажы аркылуу бир мезгилде колдонуу

28. ЭАТ китепчесинин ээси өзгөчө жагдайларда ЭАТ ташууну улантууга алсыз болуп калган учурлар болот, мисалы, эгер мурун ал 38-беренеге ылайык ага чейин ЭАТ жол-жобосун колдонуу укугунан ажыраган көздөгөн өлкөгө кирип жатса. ЭАТ операциясы көздөгөн орундагы өлкөдө башталышы мүмкүн эместигине карабай, мындай учурда кирүү бажысы көздөгөн орундун акыркы бажысы катары аракеттенүүсү жана ЭАТтын бүткүл ташуусун талаптагыдай аякташын камсыз кылышы керек. Ал үчүн кирүүдөгү бажы ЭАТ операциясын баштап жана жогорудагы III В. а) жана d) бөлүмдөрүнө ылайык №1 жана №2 айрыма барактарын бир маалда тариздөө жолу менен кечиктирбестен бүтүрүшү керек. Андан тышкары операцияны бүтүрүү жөнүндөгү талап кылынган маалыматтарды, Конвенцияга 10-тиркемеде каралгандай, контролдун эл аралык тутумуна берүү керек.

Н. Жолдо физикалык кароо

29. Эгер 24-беренеге ылайык, бажы органдары жолдо же аралык бажыда жол транспорттук каражаттагы, транспорттук каражаттын тутумундагы же контейнердеги жүктү кароону жүргүзсө, алар коюлган жаңы мөөрлөр же пломбалар жана аткарылган контролдун мүнөзү жөнүндө айрыма баракчаларга жана алардын өлкөсүндө колдонулган тиешелүү түптөргө, ошондой эле ЭАТ китепчелеринин калган айрыма баракчаларында белги коюшу керек.

I. Коштоо

30. Эгер жол транспорт каражаттары 23-беренеге ылайык ташуучунун эсебинен коштолсо, ташуучунун өтүнүчү боюнча ЭАТ китепчесинин №1 түбүнүн «Ар түрдүү» деген 5-графасына мындай коштоону талап кылуу үчүн негиз болгон себепти кыскача көрсөтүү менен «Коштоо» сөзүн жазуу сунушталат.

J. ЭАТ китепчесин кабыл алуудан баш тарткан учурда оптималдуу практика

31. Кайсы бир өлкөнүн компетенттүү органдары ЭАТ Конвенциясынын жоболорун пайдалануу менен байланышпаган себептер боюнча алардын өлкөсүнүн аймагына ЭАТ транспорттук каражаттарын киргенге уруксат бербөө үчүн чечим кабыл алган учурлар болот. Мындай учурларда аралык бажынын бажы органдары кирүүдө төмөнкү жол-жобону пайдаланууну өтө сунуштайт³:

- a) алардын өлкөсүндө ЭАТ операциясынын башталышын жана токтотулушун көрсөтүү менен №1 жана №2 айрыма баракчаларын толтуруп, штамп коюп, айрып коюу;
- b) бардык калган №1/2 айрыма барактарындагы «Расмий колдонуу үчүн» графасында ЭАТ транспорттук каражатынын кирүүгө баш тартуусу жөнүндө чечимдин кабыл алынышын шарттаган так себебин көрсөтүү. Мындай баш тартуунун негизинде жаткан чечимге, ошондой эле бул чечимдерди шарттаган ички же эл аралык мыйзамдардын жоболоруна шилтеме келтирүү керек;
- c) түптөрдүн №1 жана №2 графасында «Ташып кирүүгө баш тартылды» жазуусу киргизилиш керек;
- d) аралык бажыга кайтууда кирип жаткандагы бажы органдары калган айрыма №1/2 баракчаларда (жөнүтүү өлкөсү/өлкөлөрү) №6 графага өзгөртүүлөр жөнүндө белгини коюп, алардын өлкөсүнүн аймагында ЭАТ операциясы үчүн ЭАТ китепчесин ачууга киришүү керек.

32. ЭАТ китепчесинин ээлерине ЭАТ китепчесинин калган баракчаларын ЭАТ операциясын улантуу үчүн пайдалануу сунушталат. Эгер калган беттердиги саны ЭАТтын бүткүл ташуусун жүргүзгөнгө жетишсиз болсо, ЭАТтын экинчи китепчеси колдонулса болот. Конвенциянын 28-беренесине тиешелүү комментарийдин текстине ылайык, ЭАТ ташуусунун биринчи бөлүгү Конвенциянын 27 жана 28-беренелеринин жоболоруна ылайык бүтүшү керек, ал эми ЭАТ ташуусунун калган частогунда жаңы китепче колдонулат, ал ЭАТтын мурунку операциясынын токтогонун күбөлөндүргөн бажы тарабынан тариздөөгө алынышы керек. Бул фактыны чагылдырыш үчүн ЭАТтын эки китепчесинде тең талаптагы жазууну жүргүзүү керек.

³(ECE/TRANS/WP.30/AC.2/2011/4 жана ECE/TRANS/WP.30/AC.2/105, 35-пункт)

V. ЭАТ КИТЕПЧЕСИНИН ЭЭСИНЕ ЭАТ КИТЕПЧЕСИНИН ТУУРА КЕЛГЕН ТИБИН ТАНДОО БОЮНЧА СУНУШТОО^{4,5}

33. ЭАТ китепчесинин ээлерине (же анын өкүлдөрүнө) ЭАТ китепчеси ал үчүн ачыла турган ЭАТтын конкреттүү ташууларынын талаптарына мыкты жооп берген китепченин типтерин (4,6, 14 же 20 беттүү) кылдат тандоо сунушталат.

34. ЭАТ китепчесинин ээлерине (же анын өкүлдөрүнө) ЭАТ китепчесинин бардыгын болбосо да, айрыма баракчаларынын көбүрөөк санын толтуруу жана датасын коюп, «ЭАТ китепчесин колдонуу эрежесинин» 12 эрежесине ылайык 14 жана 15 рубрикаларда колун коюусу сунушталат;

35. Жөнөтүү ордундагы акыркы бажыда бажынын кызмат адамы «ЭАТ китепчесин п колдонуу эрежелеринин» 7-эрежесине ылайык китепче ээси (же анын өкүлү) тарабынан алдын ала толтурулган бардык айрыма баракчаларынын 17-рубрикасында кол коюп, штемпель басуусу керек

36. ЭАТ китепчесиндеги ал китепченин ээси тарабынан алдын ала толтурулбаган кандай болбосун айрыма баракчасы (лары) ЭАТ китепчесинде болгон айрыма барактарынын жетиштүү санын толтурууну жана ал үчүн ачылган ЭАТтын конкреттүү ташуусун бүтүрүү үчүн дата менен кол коюуну жана штемпель басууну камсыз кылбаган ЭАТ китепчесинин ээси үчүн тобокелдик жаратуу уменен бажынын кызмат адамы тарабынан жокко чыгарылышы керек.

⁴ ЭАТтын эки китепчесин ырааттуу колдонгон учурда ушул главанын 25-пунктун кара.

⁵ (ECE/TRANS/WP.30/AC.2/2011/5 и ECE/TRANS/WP.30/AC.2/105, 37-пункт)

⁶ жогорку 16-пунктуну кара.

I тиркме**ЭАТ КИТЕПЧЕЛЕРИНДЕ ГРАФАЛАРДЫ ТОЛТУРУУ**

Графанын номери жана сүрөттөлүшү	Толтурулат (ким тарабынан)	Көрсөтүүгө жаткан маалыматтар
Мукабанын 1-бети		
1. Жөнөтүү ордундагы бажыдан ... чейин (кошкондо) бажы аркылуу жүктөрдү кабыл алууга жарактуу	Бирикме тарабынан	Колдонуу мөөнөтүнүн акыркы күнү (дд/мм/гггг форматына ылайык) Андан кийин ЭАТ китепчеси жөнөтүү ордундагы бажыда тариздөө үчүн бериле албаган колдонуу мөөнөтүнүн акыркы күнү (дд/мм/гггг форматына ылайык). Эгер ал анын колдонууга жарактуу болгон акыркы күнүндө жөнөтүү ордундагы бажы тарабынан тариздөөгө алынган болсо, ЭАТ китепчеси көздөгөн ордундагы бажыда ЭАТ операциясын токтотконго чейин колдонууга жарамдуу. [Эскертүү:бул графада оңдоолорго жол берилбейт]
2. Берилли (ким тарабынан)	Эл аралык уюм же бирикме тарабынан	Документти берген бирикменин аталышы
3. Китепченин ээси	Бирикме тарабынан	ЭАТ китепчесинин ээсинин далдалдаштыруучу номери (ДН), аталышы, дареги жана өлкөсү. Жеке далдалдаштыруучу номери (ДН) кепилденген бирикме тарабынан (курамына алд кирген эл аралык уюм менен кызматташтыкта) китепче ээсине төмөнкү макулдашылган форматка ылайык ыйгарылат: "AAA/BBB/XX...X", "AAA" – Стандартташтыруу боюнча Эл аралык уюмдун (ИСО) классификация тутумуна ылайык, анда жак ЭАТ китепчесин колдонууга уруксат алган өлкөнүн үч тамгалуу коду. ЭАТ Конвенциясынын Келишүүчү тараптары болуп саналган өлкөлөрдүн коддорунун толук тизмеги күн тартибине жана Административдик комитеттин расмий баяндамаларына тиркеме катары жарыяланат.

Графанын номери жана сүрөттөлүшү	Толтурулат (ким тарабынан)	Көрсөтүүгө жаткан маалыматтар
		<p>"BBB" –бул улуттук бирикменин үч белгилүү коду, ал боюнча ЭАТ китепчесинин ээси аталган уюм анын мүчөсү болгон жана ар бир улуттук бирикмени далдалдаштырууга мүмкүндүк берүүчү тиешелүү эл аралык уюмга ылайык белгиленген классификация тутумуна ылайык уруксат алган. Улуттук бирикме тарабынан ыйгарылган коддордун толук тизмеги күн тартиптерине жана Административдик комитеттин расмий баяндамаларына тиркеме катары жарыяланат.</p> <p>"XX...X" – бул ЭАТ Конвенциясына 9-тиркеменин II бөлүгүнө ылайык ЭАТ китепчесин пайдаланууга ыйгарым укук алган жакты идентифицирлөөчү катар номерлер (максимум 10 сан). Далдалдаштыруучу номер ыйгарылгандан кийин, ал ыйгарылган жак ЭАТ китепчесинин ээси болбой калган учурда дагы, ал кайра колдонулбайт.</p>
4. Документ берүүчү бирикменин өкүлүнүн колу, жана ушул бирикменин мөөрү	Бирикме тарабынан	Документ берүүчү бирикменин мөөрү жана кол тамгасы
5. Эл аралык уюмдун катчысынын колу	Эл аралык уюм тарабынан	Эл аралык уюмдун катчысынын колу (мөөрү)
6. Жөнөтүү өлкөсү (өлкөлөрү)	Китепче ээси тарабынан	Бүткүл жүк же анын бөлүгү үчүн ЭАТташуу башталган өлкө(лөр) (аталышы же коду)
7. Көздөгөн өлкө(лөр)	Китепче ээси тарабынан	Бүткүл жүк же анын бөлүгү үчүн ЭАТташуу бүткөн өлкө(лөр) (аталышы же коду)
8. Жол транспорттук каражат(тар)тын каттоо номер(лер)и	Китепче ээси тарабынан	Жол транспорттук каражаттын (тардын) каттоо номер(лер)и, механикалык транспорттук каражаттын(тардын) (мисалы, тягачтын) гана эмес, ушундай транспорттук каражат(тар) менен сүйрөлүүчү чиркегичтин(тердин) же жарым чиркегичтин(тердин) да каттоо номер(лери)и. Улуттук мыйзамдардын жоболору менен чиркегичтерди же жарым чиркегичтерди каттоо каралбаса, анда каттоо номеринин ордуна таануучу же заводдук номерди көрсөтүү керек.

Графанын номери жана сүрөттөлүшү	Толтурулат (ким тарабынан)	Көрсөтүүгө жаткан маалыматтыр
9. Жол транспорт каражат(тар)ына уруксат берүү жөнүндө күбөлүк(төр) (-) (номер жана датасы)	Ээси тарабынан	ЭАТка уруксат бергендиги жөнүндө күбөлүктүн номери жана берген датасы (дд/мм/гггг форматына ылайык)
10. Контейнер(лердин) таануу номер(лер)и	ЭЭси тарабынан	Тиешелүү учурларда контейнер(лер)дин номер(лер)и
11. Башка эскертүүлөр	Бирикме же ээси тарабынан	Түрдүү эскертүүлөр, мисалы, «оор салмактуу же ири жүктөр» деген жазуулар
12. Китепче ээсинин кол тамгасы	Ээси тарабынан	ЭАТ китепчесинин ээсинин же анын 1-беттеги 6-11-графалардагы маалыматтын тактыгыны күбөлөндүрүүчү өкүлүнүн

№ 1 айрым абаракча (ак)

1. ЭАТ китепчеси №	Международной организацией	ЭАТ китепчесинин номери.
2. Жөнөтүү ордундагы бажы(лар)	Ээси тарабынан	Бажынын (бажылардын) аталышы жана тиешелүү шарттарда бүткүл жүк же бөлүгү үчүн ЭАТ ташуу башталуучу анын жайгашышы. Жөнөтүү ордундагы бажылардын саны көздөгөн ордундагы бажылардын (төмөндөгү 12-рубрика) санына карай 1 ден 3 кө чейин болушу мүмкүн. Жөнөтүү ордундагы жана көздөгөн ордундагы бажынын жалпы саны 4 төн ашпашы керек.
3. Эл аралык уюмдун атылышы	Эл аралык уюм тарабынан	Эл аралык уюмдун аталышы жана/же логотиби
Расмий колдонуу үчүн	Бардык бажы органдары тарабынан	Бажы контролун жеңилдетүү үчүн кандай болбосун маалымат, мисалы, мурдагы бажы документинин номери, №2 айрыма ыаракча кайтарылып берилүүчү бажынын аталышы жана толук дареги ж.б.
4. Китепчинин ээси (далдалдаштыруучу номер, аталышы, дареги жана өлкөсү)	Ээси тарабынан	Далдалдаштыруучу номер (ДН), ЭАТ китепчесинин ээсинин аталышы, дареги жана өлкөсү. Так маалыматты мукабанын 1-бетиндеги 3-графадан караңыз.
5. Жөнөтүү өлкөлөрү	Ээси тарабынан	Жүктүн бардыгы же жарымы үчүн ЭАТ ташуу башталган өлкө(лөр) (аталышы же коду)

Графанын номери жана сүрөттөлүшү	Толтурулат (ким тарабынан)	Көрсөтүүгө жаткан маалыматтар
6. Көздөгөн өлкө (лөр)	Ээси тарабынан	Жүктүн бардыгы же жарымы үчүн ЭАТ ташуу аяктаган өлкөнүн(лөрдүн) (аталышы же коду)
7. Жол транспорттук каражат(тар)тын каттоо номер(лер)и	Ээси тарабынан	Жол транспорттук каражаттын (тардын) каттоо номер(лер)и, механикалык транспорттук каражаттын гана эмес, ушундай транспорттук каражат(тар) менен сүйрөлүүчү чиркегичтин же жарым чиркегичтин да каттоо номери. Эгер улуттук мыйзамдардын жоболору менен чиркегичтерди же жарым чиркегичтерди каттоо каралбаса, анда каттоо номеринин ордуна таануучу же заводдук номерди көрсөтүү керек.
8. Манифестиге тиркелүүчү документтер	Ээси тарабынан	ЭАТ китепчесин колдонуу Эрежесинин 10 с) же 11 эрежелерине ылайык, ЭАТ китепчесине кошумча документтер тиркелиши мүмкүн. Бул учурда көздөгөн орундагы бажы аларды степлердин же башка буюмдардын жардамы менен, аны чыгарууда ЭАТ китепчесинде из калгыдай кылып ЭАТ китепчесине тиркеши керек. Жөнөтүү орундагы бажыда документтерди алмаштыруунун алдын алуу үчүн тиркелген документтердин ар бир бетине штемпель коюп чыгуу керек. Бул документтерди мукабага (же сары баракчага) жана ЭАТ китепчесинин ар бир айрыма баракчасына кыпчытып тиркеш керек. Бул документтерде камтылган маалыматтар 8-графада көрсөтүлүүгө жатат
9. а) Жүк бөлүм(дөр)ү же контейнер(лер); б) жүк орундарынын же предметтердин таануу белгилери жана номерлери	Ээси тарабынан	а) Жүк бөлүм(дөр)үнүн же контейнер(лер)дин таануу белгиси (белгилери) (колдонулган жерде) б) Жүк орундун(дарынын) же предметтин(тердин) баануу белгиси(лери) же номер(лер)и
10. Жүк орундарынын же предметтердин саны жана түрү; жүктөрдүн сүрөттөлүшү	Ээси тарабынан	Жүк орундарынын же предметтердин номери жана түрү, жүктүн сүрөттөлүшү. Жүктүн сүрөттөлүшү алардын соода аталышын (телевизорлор, видеопроекторлор, компакт-дисктердин проекторлору ж.б.) камтышы жана бажы максаттары үчүн алардын так далалдаштырылышын камсыз кылышы керек.

Графанын номери жана сүрөттөлүшү	Толтурулат (ким тарабынан)	Көрсөтүүгө жаткан маалыматтар
		Электроника, тиричилик техникасы, кийим, ички пайдалануу үчүн товарлар сыяктуу жалпы көрсөтмөлөр жүктү сүрөттөө катары кабыл алынбайт. Андан тышкары, жүк манифестинде жүктүн ар бир сүрөттөөсүнө тиешелүү болгон жүк орундарынын саны көрсөтүлүшү керек. Ири жүктөр тууралуу айтсак, жүктүн саны декларацияланышы керек. Суюкутуктарга да ушул эле тиешелүү.
11. Брутто салмагы, кг менен	Ээси тарабынан	Брутто салмагы, кг менен <i>Жүк манифестинин 9-11-графаларына тиешелүү жалпы эскертүү:</i> ЭАТ китепчеси транспорттук каражаттын тутумуна же бир нече контейнерге берилсе, манифестиде ар бир транспорттук каражаттын же ар бир контейнердин ичиндегисин өзүнчө көрсөтүү керек. бул көрсөтмөгө транспорттук каражаттын каттоо номери же контейнердин таануучу номери турушу керек (манифестинин 9-рубрикасы). Эгер ташуу багыты жөнөтүүнүн жана көздөгөн орундун бир нече бажысы аркылуу өтсө, анда жүктү жөнөтүү үчүн алынгандарга же ар бир бажы үчүн багытталгандарга карата жазуулар дагы манифесте бири биринен өзүнчө жазылышы керек.
12. Манифесте жазылган жүк орундарынын жалпы саны. Числосу. Көздөгөн орду: бажы(лар))	Ээси тарабынан	Көздөгөн орундагы бажыга жеткирүүгө багытталган жүк орундарынын саны, жүк орундарынын жалпы саны, ошондой эле аталышы жана тиешелүү учурларда белгиленген бажылардын жайгашкан орду. Көздөгөн орундагы бажынын саны жөнөтүү ордундагы бажынын санына жараша 1 ден 3кө чейин болушу мүмкүн (жогорудагы - рубрика). Жөнөтүү ордундагы жана көздөгөн орундагы бажылардын жалпы саны 4 төн ашпашы керек.
13. жогорудагы 1-12 рубрикаларда келтирилген маалыматтар так жана толук экендигин күбөлөндүрөм 14. Орду жана датасы 15. Ээсинин же анын өкүлүнүн кол тамгасы	Ээси тарабынан	Орду жана датасы (дд/мм/гггг форматына ылайык), ошондой эле ЭАТ китепчесинин ээсинин же анын өкүлүнүн кол тамгасы. ЭАТ китепчесинин ээси бул рубриканы толтуруу менен, ЭАТ китепчесинде камтылган маалыматтын аутенттүүлүгү үчүн жоопкерчиликти алат Бул жазууларды ЭАТ китепчесинин бардык айрыма баракчаларында жүргүзүү керек
16. Коюлган пломбалар же таануучу белгилер (числосу, далдалдаштыруу)	Жөнөтүү ордундагы бажы тарабынан	Числосу жана коюлган пломбалардын же таануучу белгилердин далдалдаштыруучу сүрөттөмөсү. Жөнөтүү ордунун акыркы бажысы калган бардык айрыма барактарында белгилейт

Графанын номери жана сүрөттөлүшү	Толтурулат (ким тарабынан)	Көрсөтүүгө жаткан маалыматтар
17. Жөнөтүү ордундагы бажы. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датасын белгилөө менен штемпели	Жөнөтүү ордундагы бажы тарабынан	Датасы ((дд/мм/гггг) форматына ылайык), штемпель жана жөнөтүү ордундагы бажынын кызмат адамынын кол тамгасы. Жөнөтүү ордундагы акыркы бажыда бажынын кызмат адамы калган бардык айрыма баракчаларда жүк манифестисинин алдындагы 17-рубрикада кол тамгасын коюп, датасы менен штемпель басат
18. Бажылык тариздөөгө жүктү алуу жөнүндө күбөлүк (жөнөтүү ордундагы бажы же кирүүдөгү аралык бажы)	Жөнөтүү ордундагы бажы же кирүүдөгү аралык бажы тарабынан	Аталышы жана тиешелүү учурларда жөнөтүү ордундагы бажынын же кирүүдөгү аралык бажынын жайгашкан жери
19. Коюлган мөөрлөр жана пломбалар, же таануучу белгилер бузулган эмес	Жөнөтүү ордундагы бажы же кирүүдөгү аралык бажы тарабынан	Эгер ЭАТ операциясынын башталышында мөөрлөр же пломбалар же таануучу башка белгилер бузулбагандыгы таанылса, тиешелүү графада «Х» белгиси коюлат. Жөнөтүү ордундагы биринчи бажы бул графаны толтурбайт.
20. Транзиттик ташуунун узактыгы	Жөнөтүү ордундагы бажы же кирүүдөгү аралык бажы тарабынан	Колдонулган жерде, анын аралыгында чынуудагы аралык бажыда же көздөгөн орундагы бажыда жол транспорттук каражат, транспорттук каражаттын тутуму же контейнерлер менен бирге ЭАТ китепчеси берилиш керек болгон транзиттик ташуунун узактыгы (чектеги мөөнөт – дд/мм/гггг форматы боюнча дата жана тиешелүү учурларда убактысы)
21. Бажы тарабынан № _____ катталды (кайсы)	Жөнөтүү ордундагы бажы же кирүүдөгү аралык бажы тарабынан	Алардан кийин бажы реестринде ЭАТ операциясы ыйгарылган каттоо номери жазылуучу жөнөтүү орундагы бажы же кирүүдөгү аралык бажы жөнүндө далдалдаштыруучу маалыматтар
22. Ар түрдүү (белгиленген багыт-каттам, жүк ал жакта көрсөтүлүүчү бажы ж.б.)	Жөнөтүү ордундагы бажы же кирүүдөгү аралык бажы тарабынан	Түрдүү маалыматтар, мисалы, аралык бажынын же жүк көрсөтүлүшү керек болгон көздөгөн орундагы бажынын аталышы жана тиешелүү учурларда жайгашкан жери. Зарылдыкта улуттук эрежелерге ылайык бул жерде белгиленген маршрут көрсөтүлүшү мүмкүн.
23. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана бажынын датасы коюлган штемпель	Жөнөтүү ордундагы бажы же кирүүдөгү аралык бажы тарабынан	Датасы (дд/мм/гггг форматына ылайык), штемпель жана жөнөтүү ордундагы же кирүүдө аралык бажынын кызмат адамынын кол тамгасы

Графанын номери жана	Толтурулат (ким	Көрсөтүүгө жаткан маалыматтар
<i>№ 1 -түп</i>		
1. Келиши бажы тарабынан белгиленди (кандай)	Жөнөтүү ордундагы бажы же кирүүдөгү аралык бажы тарабынан	Жөнөтүү ордундагы бажы же кирүүдөгү аралык бажы жөнүндө далдалдаштыруучу маалыматтар
2. № үчүн	Жөнөтүү ордундагы бажы же кирүүдөгү аралык бажы тарабынан	Бажы реестринде ЭАТ операциясына ыйгарылган каттоо номери
3. Коюлган пломбалар же таануучу белгилер	Жөнөтүү ордундагы бажы же кирүүдөгү аралык бажы тарабынан	Коюлган пломбалардын жана таануу белгилеринин саны жана далдалдаштыруучу сүрөттөмөсү, ал колдонулган жакта
4. Коюлган мөөрлөр жана пломбалар же таануучу белгилер бузулбаган болуп таанылды	Жөнөтүү ордундагы бажы же кирүүдөгү аралык бажы тарабынан	Эгер ЭАТ операциясынын башталышында мөөр жана пломбалар же башка таануучу белгилер бузулган эмес деп таанылса, тиешелүү графада «Х» белгисин коюу керек. Жөнөтүү ордундагы биринчи бажы бул графаны толтурбайт.
5. Ар түрдүү (белгиленген каттам, жүк анда көрсөтүлүшү керек болгон бажы, ж.б.)	Жөнөтүү ордундагы бажы же кирүүдөгү аралык бажы тарабынан	Түрдүү маалыматтар, мисалы, аралык бажынын же жүк көрсөтүлүшү керек болгон көздөгөн орундагы бажынын аталышы жана тиешелүү учурларда жайгашкан жери. Зарылдыкта бул жерде белгиленген маршрут көрсөтүлүшү мүмкүн.
6. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана бажынын штемпели датасы менен	Жөнөтүү ордундагы бажы же кирүүдөгү аралык бажы тарабынан	Датасы (дд/мм/гггг форматына ылайык), штемпель жана жөнөтүү ордундагы же кирүүдө аралык бажынын кызмат адамынын кол тамгасы

Графанын номери жана	Толтурулат (ким	Көрсөтүүгө жаткан маалыматтар
№ 2 айрыма баракчасы (жашыл)		
		№2 айрыма барактагы 1-23-графаларды толтуруу тартиби №1 айрыма барагындагы тиешелүү графаларды толтуруу тартибине окшош. №2 айрыма барактагы 1-23-графалардагы маалыматтар жалпы эреже катары алдындагы №1 айрыма барактын тиешелүү маалыматтарына шайкеш келиши керек (толук маалыматты II бөлүмдөн кара)
24. ЭАТ операциясын токтотуу жөнүндө күбөлүк (чыгуудагы аралык бажы көздөгөн орундагы бажы)	Чыгуудагы аралык бажы же көздөгөн орундагы бажы тарабынан	Көздөгөн орундагы бажы же чыгуудагы аралык бажы жөнүндө далдалдаштыруучу маалымат -
25. Коюлган мөөрлөр жана пломбалар же таануу белгилери бузулган эмес деп таанылды	Чыгуудагы аралык бажы же көздөгөн орундагы бажы тарабынан	Тиешелүү графада «X» белгисин коюу керек, эгер мөөр, пломбалар же таануучу башка белгилер бузулган эмес деп таанылса
26. Кларга карата ЭАТ операциясынын токтотулушу күбөлөндүрүлгөн жүк орундарынын саны	Көздөгөн орундагы бажы тарабынан	Түшүрүлбөгөн жүк орундарынын саны ^{1/} . Чыгуудагы аралык бажылар тарабынан эмес, көздөгөн орундагы бажылар тарабынан гана толтурулат ^{2/}
27. Тариздөөдөгү эскертүүлөр	Чыгуудагы аралык бажы же көздөгөн орундагы бажы тарабынан	Бул графаны ЭАТты ташууга байланыштуу бузуулар же жол-транспорттук окуялар табылган учурда гана толтурууга болот. Бул учурларда андан кийин сунуштама так жазылышы керек болгон, «R» тамгасын коюу талап кылынат. Бажы органдары алардын себептерин белгилебей туруп, негизгиз улам эскертүүлөр менен ЭАТ операцияларынын токтотулгандыгын күбөлөндүрүшү керек эмес

^{1/} 0.18.2 түшүндүрмө катына «Жүктөрдү түшүрүү» комментарийин караңыз.

^{2/} 1-тиркемеге «ЭАТ китепчесинин № 2 айрыма баракчасынын 26-графасын жана №2 түптөгү 3-пунктун толтуруу» комментарийин караңыз

Графанын номери жана	Толтурулат (ким	Көрсөтүүгө жаткан маалыматтар
28. Бажынын кызмат адамынын колу жана датаны белгилөө менен бажынын штемпели	Чыгуудагы аралык бажы же көздөгөн орундагы бажы тарабынан	Дата (дд/мм/гггг форматына ылайык), штемпель көздөгөн же кирүү орундагы аралык бажынын кызмат адамынын колу

№ 2-түн

1. Келгени бажы тарабынан аныкталды (кайсы)	Чыгуудагы аралык бажы же көздөгөн орундагы бажы тарабынан	Көздөгөн орундагы же чыгуудагы аралык бажы жөнүндө далдалдаштыруучу маалыматтар
2. Клюлган мөөрлөр жана пломбалар же таануу белгилери бузулган эмес деп таанылды	Чыгуудагы аралык бажы же көздөгөн орундагы бажы тарабынан	Тиешелүү графада "X" белгисин коюу керек, эгермөөрлөр жана пломбалар, же башка таануучубелгилер бузулган эмес деп таанылса
3. Аларга карата ЭАТ операциясы токтотулгандыгы күбөлөндүрүлгөн жүк орундарынын саны (манифестиде көрсөтүлгөндөй)	Көздөгөн орундагы бажы тарабынан	Жүктөлбөгөн жүк орундарынын саны 4/. Чыгуудагы аралык бажы тарабынан эмес, көздөгөн орундагы бажы тарабынан толтурулат 2/
4. Жаңы коюлган мөөрлөр жана пломбалар	Чыгуудагы аралык бажы же көздөгөн орундагы бажы тарабынан	Колдонулуучу жерде, жаңы коюлган мөөрлөрдүн жана пломбалардын же таануу белгилеринин саны жана далдалдаштыруучу сүрөттөмөсү
5. Тариздөөдөгү эскертүү	Чыгуудагы аралык бажы же көздөгөн орундагы бажы тарабынан	№2 айрыма баракчасындагы №27 рубрика сыяктуу эле, бул графа ЭАТты ташууга байланыштуу бузуулар же жол-транспорттук окуялар аныкталган учурларда гана толтурулат. Бул жагдайларда «R» тамгасын коюу керек, андан кийин эскертүү так сүрөттөлөт. Бажы органдары алардын себебин көрсөтпөстөн туруп, тутумдук негизсиз эскертүүлөр менен ЭАТ операциясын токтотулгандыгын күбөлөндүрбөшү керек
6. Бажынын кызмат адамынын кол тамгасы жана датаны белгилөө менен бажынын штемпели	Чыгуудагы аралык бажы же көздөгөн орундагы бажы тарабынан	Дата (дд/мм/гггг форматына ылайык), штемпель жана көздөгөн орундагы же чыгуудагы аралык бажыдагы кызмат адамынын кол тамгасы

II тиркеме

ЭАТ КИТЕПЧЕСИНИН ПРОТОКОЛУН ТОЛТУРУУ

Графанын номери жана сүрөттөлүшү	Көрсөтүүгө жаткан маалыматтар
1. Жөнөтүү ордундагы бажы(лар)	№1 жана №2 айрыма барактарынын 2-графасында көрсөтүлгөндөй, аталышы жана тиешелүү учурларда жөнөтүү ордунун бажысы (бажылары) жайгашкан
2. ЭАТ китепчесинин №	ЭАТ китепчесинин номери
3. Эл аралык уюмдун аталышы	Эл аралык уюмдун аталышы жана/же логотиби
4. Жол транспорттук каражаттын(тарынын) каттоо номер(лери)и. Контейнер(лер)дин таануу номер(лер)и	Жол транспорттук каражаттын(тардын) каттоо номер(лер)и. Колдонулуучу жерлерде контейнер(лер)дин таануучу белгиси(лери)
5. Китепченин ээси (далдалдоочу номери, аталышы, дареги жана өлкөсү)	Далдалдаштыруучу номер (ДН), аталышы, дареги жана ЭАТ китепчесинин ээсинин өлкөсү. Толук маалыматты мукабанын 1-бетинин 3-графасынан караңыз
Бажы пломбасы(лары) бузулган эмес бузулган	Бажынын мөөрлөрүнүн жана пломбалардын абалы. Тиешелүү графада «Х» белгисин коюу керек: мөөрлөр жана пломбалар бузулбаган болсо "Х" белгисин сол графага; эгер мөөрлөр жана пломбалар бузулган болсо оң жагына
Жүк бөлүм(дөр)ү же контейнер(лер) бузулган эмес бузулган	Жүк бөлүм(дөр)үнүн же контейнер(лер)дин абалы. Тиешелүү графада «Х» белгисин коюу керек: жүк бөлүм(дөр)ү (контейнер(лер)) бузулбаган болсо "Х" белгисин сол графага; эгер жүк бөлүм(дөр)ү (контейнер(лер))бузулган болсо оң графасына
8. Эскертүү	Эскертүүлөр/корутундулар, эгер мындайлар болсо
9. Жүктүн көрүнөө жоголгону аныкталган жок 10-13-рубрикаларда көрсөтүлгөн жүктөр жок (О) же 12 рубрикада көрсөтүлгөндөй жок кылынган (У)	«Х» белгисин эгер жүк накталай бар болсо, сол графага киргизүү же жүк жок болсо оң графага киргизүү менен бул графа толтурулушу керек. Акыркы учурунда ошондой эле, кайсы жүк жоктугун же жок кылынгандыгын белгилөө менен 10-13 графа толтурулушу зарыл
10. а)Жүк бөлүм(дөр)ү же контейнер(лер) б)Жүк орундарынын же предметтердин маркалары жана номерлери	а) Жүк бөлүм(дөр)дүн же контейнер(лер)дин далдалдаштыруучу номер(лер)и (колдонулган жерде) б) Жүк орундарынын же предметтердин таануу белгилери же номерлери

Графанын номери жана сүрөттөлүшү	Көрсөтүүгө жаткан маалыматтар
11. Жүк орундарынын же предметтердин саны жана түрү: жүктөрдүн сүрөттөлүшү	№ 1 жана № 2 айрыма баракчаларынын 10-графасында белгиленген маалыматтар
12. Ж же Жк	Ж - жок, Жк – жок кылынган
13. Эскертүүлөр (негизинен, жетишпеген санын же жок кылынган жүктү белгилөө)	Эскертүү, жүктүн жетишпеген саны же жок кылынган жүк жөнүндө маалымат
14. Жол транспорт окуясынын датасы, орду жана шарттары	Жол транспорттук окуянын датасы (дд/мм/гггг форматына ылайык), орду жана шарттарын сүрөттөө
15. ЭАТ операциясын улантуу үчүн кабыл алынган чаралар жаңы мөөрдү жана пломбаны коюу: датасы сүрөттөлүшү ашыкча жүктөлгөн жүк (16-рубриканы кара) башкалар	Тиешелүү графада «Х» белгисин коюу жана зарылдыкта башка рубрикаларын толтуруу керек
16. Эгерде жүк ашыкча жүктөлгөн болсо: ага ашыкча жүк жүктөлгөн жол транспорттук каражат(тар)тын же контейнер(лер)дин айырмалоочу белгиси(лери) а) транспорт каражаты Каттоо номери, уруксат берилди (ооба, жок), Уруксат жөнүндө күбөлүктүн №, датасы жана коюлган мөөрлөрдүн жана пломбалардын сүрөттөлүшү б) контейнер Таануучу белги	а) Транспорттук каражаттын каттоо номери. Эгер транспорттук каражат ЭАТ ташуу үчүн уруксат берилген болсо, сол графасына «Х» белгисин коюу керек, эгер жок болсо, «Х» белгиси оң графага коюлат. Колдонулган жерде уруксат берүү жөнүндө күбөлүктүн номерин, ошондой эле коюлган мөөрлөрдүн жана пломбалардын датасын жана сүрөттөлүшүн белгилөө керек. а) Контейнер(лер)дин таануучу белгиси(лери). Эгер контейнер ЭАТ ташуу үчүн уруксат берилген болсо, сол графасына «Х» белгисин коюу керек, эгер жок болсо, «Х» белгиси оң графага коюлат. Колдонулган жерде уруксат берүү жөнүндө күбөлүктүн номерин, ошондой эле коюлган мөөрлөрдүн жана пломбалардын датасын жана сүрөттөлүшүн белгилөө керек.

Графанын номери жана сүрөттөлүшү	Көрсөтүүгө жаткан маалыматтар
17. Бул протоколду түзгөн компетенттүү орган Орду/датасы/штемпель/кол тамгасы	Фамилиясы/кызмат орду жана протокол түзгөн компетенттүү орган жөнүндө маалымат; орду, датасы (дд/мм/гггг форматына ылайык), штемпель жана кол тамгасы
18. ЭАТ китепчесин колдонуу менен ал аркылуу жүктөр ташылып өткөн кийинки бажынын визасы. Кол тамгасы	ЭАТ китепчесин колдонуу менен жүктөр ташылып өткөн кийинки бажынын датасы (дд/мм/гггг форматына ылайык), штемпель жана кол тамгасы
